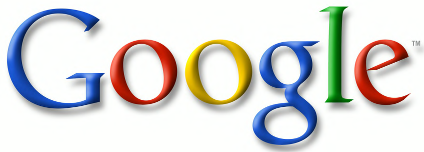
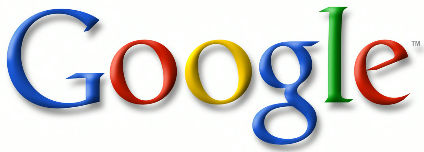
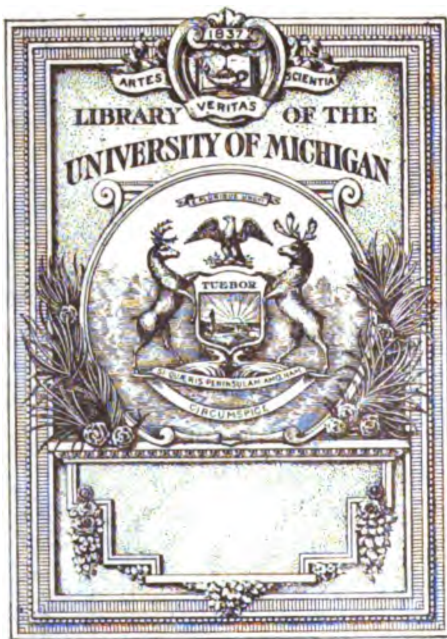





1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE



NIEUWE NEDERLANDSCHE JAARBOEKEN,

van h

Koningrijk der Nederlanden

OF VERVOLG DER

MERKWAARDIGSTE

GESCHIEDENISSEN,

DIE VOORGEVALLEN ZYN IN DE

ZEVEN PROVINCIEN,

BATAAFSCH BRABAND EN DRENTHE,

EN DE

BUITENLANDSCHE BEZITTINGEN.

EEN EN DERTIGSTE DEELS TWEEDE STUK.

MDCCXCVI.

Te AMSTELDAM,

By J. VAN DER BURGH en ZOON.

NIEUWE NEDERLANDSCHE JAARBOEKEN,

MAART.

MDCCXCVI.

GELDERLAND.

NYMEGEN.

In een Reces des Quartiers van Nymegen, gedúurende deeze Maand alhier gehouden, wierdt, op den 10 dier Maand, door de Gecommitteerden van Thieler- en Bommelerwaarden, ter Vergaderinge voorgedraagen, en vervolgens door de Volksvertegenwoordigers des Quartiers in dien voorslag bewilligd, hoe dat volgens 's Landschaps Resolutien van den 10 en 14 February des voorgaanden Jaars, door heilzaame verbeteringen, voor het toekomende een opentlyke Scheidsmuur moet worden gesteld, tusschen het voorig Aristocratisch en het tegenwoordig nieuw bewind, en daarom het wanvoeglyke van het geweeze bestuur behoort te worden opgespoord,

NYMEGEN. om het Volk den juisten Scheidsmuur te doen kennen; infterende derhalven zy Gecommitteerdens.

1°. Dat de Gedeputeerden ter Financie werden verzocht en geauthoriseerd, exacte opgave te doen van de Petitien, waarin dit Quartier zedert 1784 tot 1794 incluis haare aandeelen heeft betaald, met uitdrukkinge van de sommen: voorts te examineeren de Rekeningen van de Ontvangers, welke de Ordonnantien over de Jaaren 1786 en 1787 enz. betaald hebben, ten einde als by 's Quartiers-Resolutie van den 6 Augustus des voorgaande Jaars 1795 met meerderen is vervat.

2°. Eene opgaave van de inkomften en lasten des Quartiers.

3°. Het totaal der Jaarlyksche Renten door het Quartier verschuldigd.

4°. Het totaal der Tractementen en Emolumenten der Amptenaaren, zo als die na de reductie der noodelooze Ampten uit 's Quartiers Cassa worden betaald.

5°. Het totaal van het geene Jaarlyks moet worden betaald aan Militairen, ter repartitie deezes Quartiers.

6°. De Petitien, waarin door het Quartier is geconsenteerd zedert 1° January 1795, met specifique opgaave der sommen, welke dit Quartier daarin moet betaalen.

7°. Het aandeel van het Quartier in de aan de Fransche Republiek uitgeloofde 100 Millioenen.

Voorts 8°. in het generaal alle posten, wel-

welke Jaarlyks tot laste van het Quartier Nyme-
zyn loopende. gen.

En dit alles ten einde daar uit te kunnen opmaaken eene exacte balans, in hoe verre de ordinaris inkomsten van het Quartier toereikende zyn tot goedmaaking der ordinaris uitgaven, op dat, indien (gelyk apparent is) mogte komen te geblyken, dat de ordinaris inkomsten van het Quartier niet evenredig zyn aan de uitgaven, welke nu nog met de interesse der thans geheven wordende geforceerde Negociatie staan te vermeerderen, in het deficit door het invoeren van *matige belastingen in tyds* worde voorzien: insteerende gemelde Gecommitteerden verder, dat de Gedeputeerden ter Financie mogen worden geauthoriseerd, de respective Steden en Ampten te dienen van Preadvis omtrent de in te voerene minst drukkende middelen, tot vinding van het blykend deficit, op dat elk in den hunne zich in tyds zal kunnen beraaden, om in deeze aangelegene zaak zodanig te besluiten, als ten beste van de Ingezetenen deezes Quartiers zullen vermeenen te behooren.

A R N H E M.

Een trek van Vaderlandsgezindheid levert het volgende berigt uit, onder de dagteekening van 26 deezer. „ De Leden van het Gezelschap *Concordia* alhier, hebben ter aanmoediging van den Zeedienst, besllooten, aan elk der tien eerste Neder-

 land-

ARNHEM. landsche Mannen of Jongelingen, die zich uit Arnhem vrywillig tot 's Lands Zeedienst verbinden, zo dat zy voor den 15 April op 's Lands Vloot geplaatst zyn, boven 't geen hun van 's Landswege wordt goedgedaan, eene som van vyf en-twintig Guldens te schenken; doch meenende, zodanige uitlovinge zonder kennis van het Provinciaal Bestuur deezer Provincie niet te moogen doen, hebben zy by Adres aan hetzelve vryheid daar toe verzocht. Hetzelve Provinciaal Bestuur heeft dat recht Vaderlandsch gedrag niet alleen goedgekeurd en gepreezen, maar ook gedecreteerd, dat de Leden van het gemelde Gezelschap zich door die voorbeeldige daad aan het Vaderland verdiend hebben gemaakt; met byvoeging, dat van dit blyk van welmeenenden iever voor de belangen van ons dierbaar Vaderland, op alle mooglyke wyze loflyke mentie zou worden gemaakt, tot aanmoediging van anderen."

Een gunstig en vereerende besluit viel hier op, gelyk blykt uit het volgende

EXTRACT *uit het Boek der Resolutien van het Provinciaal Collegie van Policie, Financie en Algemeen Welzyn in Gelderland.*

Vrydag den 25 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Ter Vergadering ingekomen en geleezen zynde, een Adres van de Leden, uitmaakende 't Ge-

Gezelschap *Concordia*, zedert verscheide Jaaren binnen Arnhem gesubsisteerd hebbende, houdende dat het gemelde Gezelschap, genegen zynde om met hunne Mede-Vaderlanders alles zo veel van hun afhing toe te brengen tot heil van den Lande; en overtuigd dat ter verdediging van 't zelve niets nodiger was dan 't ras in Zee brengen eener machtige Vloot, tot afbreuk van den gemeenen Vyand, en over zulks de noodzakelykheid van de aanmoediging der Zeedienst bezeffende, offereerden aan elk van de tien eerste Nederlandsche Mannen of Jongelingen, welke zich binnen de Stad Arnhem tot 's Lands Zeedienst vrywillig zouden laaten engageeren, zodanig dat, ingevolge Publicatie van de Nationaale Vergadering, voor den 15 April aanstaande op 's Lands Vloot aangenomen en geplaatst zyn, boven 't geen hun van 's Lands wege wordt goedgedaan, een somma van vyf-en-twintig Guldens; en daar het gemelde Gezelschap vermeende zodanige uitloving, zonder kennisse van het Provinciaal Bestuur niet te mogen doen, gaven dezelve by 't gemelde Adres daar van kennis, in hope dat men dit blyk van hunne Vaderlandsliefde wel zoude willen aanneemen. ARNHEM.

Is na gehouden deliberatie goedgevonden en verstaan, het welmeenend en recht Vaderlandsche gedrag van de Leden van het Gezelschap, onder den naam van *Concordia* te Arnhem subsisteerende, te laudeeren en approbeeren, zo als 't zelve gelaudeerd en geapprobeerd wordt by deeze; met verder Decreet dat de Leden van gemelde Gezelschap zich door deeze voorbeeldige daad aan het Vaderland hebben verdiend gemaakt, terwyl van dit blyk van welmeenenden yver voor de belangens van ons dierbaar Vaderland, op alle mogelyke wyze honorable mentie zal worden gemaakt, ten einde de goede Ingezetenen van dit Gewest, door dit voorbeeld opgewekt, met werkzame daden toonen, dat zy

ARN-HEM. gaarne iets van het hunne tot herstel en bloei van onze opluikende Zeemacht willen toebrengen.

En zal Extract deezes worden ter hand gesteld aan de Burgers C. G. *Hultman* en O. *de Ruuk*, als Gecommitteerdens van gemelde Gezelschap, om daar van het nodige gebruik te maaken.

(*Onder stond*,)

In fidem Extracti

(*Was geteekend*,)

J. BADON GHYBEN.

HOLLAND.

's GRAVENHAGE.

Wierden, onlangs, gelyk wy, ter bekwaame plaatze, vermeld hebben, tegen het Committé tot de Algemeene Zaaken van het Bondgenootschap te Lande, beschuldigingen ingebragt, als of hetzelve zich van zynen pligt niet naar behooren zou gekweeten hebben, het bleef niet in gebreke, zich daar omtrent te zuiveren. Het deedt zulks in eene Misfive aan Hun Hoog Mog. van den 29 der voorgaande Maand. Men zie hier het verdeedigschrift, nevens het Besluit, daar op gevallen.

VRY-

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. 's GRAVENHAGE.

EXTRACT *uit het Register der Resolutien van de Hoog Mogenden Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.*

Lunæ den 29 February 1796. *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Ontvangen eene Missive van het Committé tot de Algemeene Zaaken van het Bondgenootschap te Lande, gearresteerd alhier in den Hage, op heden, houdende voorloopig antwoord op haar Hoog Mogenden Resolutie van den 24 deezer, raakende eene beschuldiging tegen het voorsz. Committé, volgends de voorsz. Missive hierna geïnsereerd:

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

HOOG MOGENDEN HEEREN!

Niemand, die slegts eenig denkbeeld heeft van eene welgeregelde Vergadering, en de wyze, waarop de zaaken daar in voorkomende behandeld worden, kan onkundig zyn, dat alle Resolutien, Memorien, Missiven en alle andere Stukken, hoe genaamd, welke door den President in der tyd geparapheert, en door den Griffier of Secretaris onderteekend, gedepecheert of verzonden worden, niet voor rekening van den geenen, het zy dan van eenig byzonder Lid, of Minister van zodanige Vergadering, welke dezelve mogten hebben gesteld, kunnen nog behooren te worden gelegd, neen, maar dat daar voor de geheele Vergadering verantwoordelyk is, om dat altoos het opstel van zodanig Stuk, al-

 voo-

'S GRAVENHAGE.

Misfive van het Committe van Bondg. te Lande.

vooreens ter discussie en deliberatie eener zo wel geordende Vergadering wordt gebragt, die hetzelve kan goedkeuren of verwerpen, doch in het eerste geval, namentlyk in cas van approbatie, zeer zeker gehouden wordt, zodanig goedgekeurd Stuk geheel voor het haare te hebben aangenomen.

Volgens dien onwrikbaaren stelregel, en in dien zin, is en blyft het Committé tot de algemeene zaaken van het Bondgenootschap te Lande, dan ook verantwoordelyk voor den inhoud van de Misfive, over den Staat der defensie deezer Republiek, op den 20 laatstleden aan uw Hoog Mogende afgezonden, en is derhalven al het geen door zeker naamloozen Schryver in de Haagsche Courant van den 26 January laatstleden, aangaande die Misfive werd ter neder gesteld, en wel in 't byzonder voor rekening van den Burger *Loncq*, Lid van 't voorschreeve Committé, gelegt, niet dien Burger in 't byzonder, maar het geheele Committé aangewreeven.

Tot hier toe heeft het Committé dat naamloos Geschrift, in eene reeds genoeg beruchte Courant, met die verachting beschouwd, welke niet verdient, overeenkomstig het geene hetzelve by voorgemelde Misfive reeds aan uw Hoog Mogende hadt gedeclareerd, van zich namentlyk boven den laster te zullen verheffen, terwyl het ensemble zyner daaden, zyn beste Apologie zoude uitmaaken, doch vermits de Representanten van het Volk van Holland, op eene Misfive van eenige Gedeputeerden uit de Wykvergaderingen der Steden Amsterdam en Alkmaar, als nu dies aangaande een voorstel in de Vergadering van uw Hoog Mogende hebben gedaan, het welk by uw Hoog Mogende Resolutie van den 24 deezer met dit Committé is Commissoriaal gemaakt, zo heeft het Committé niet ondienstig geoordeelt,

deelt, uw Hoog Mogende voorloopig onder het oog te brengen.

Dat het 'er verre af is, dat het Committé het strengste onderzoek in deezen eenigzints zoude trachten te ontduiken, integendeel, dat hetzelve niets vuuriger verlangt, dan dat alle deszelfs daaden van zyne eerste oprichting af aan, tot op dit ogenblik, allernauwkeurigst onderzogt worden, gelyk hetzelve ook daar van reeds meer dan één bewys heeft aan den dag gelegd, en onder anderen by die zelve Missive, van den 28 December laatstleeden, ingevolge en ter voldoeninge van een speciaale Resolutie van uw Hoog Mogende, in dato 9 December daar te voren geschreeven, doch dat van dit Committé met geene reede kan gevergd worden, om met ter zyde stelling van 's Lands gewigtigste belangens, in het strydperk te treeden met eenen anonymen Schryver, en telkens de pen op te zetten om zich tegens aanvallen van dat soort te verdedigen, dat echter het Committé nu weder door het voorstel van Gedeputeerden van Holland, in de Vergadering van uw Hoog Mogende in het geval gebracht, om den inhoud van voorgemelde Missive van den 28 December laatstleeden te justificeeren, en de zaaken daarin vervat, nader ligt by te zetten, zich reeds dadelyk onledig houdt, om ten dien einde, zo uit de secreete als dagelyksche Notulen, en daar toe behoorende Stukken, al dat geene te halen verzamelen, het welk ter deezer materie dienende is, en zal kunnen strekken om by eene ampele Memorie met authenticque bylaagen gesterkt te doen zien, dat het Committé in staat is om den laster, waar mede hetzelve bezwalkt wordt, naar behooren te keer te gaan.

Doch vermits tot zodanig omslagtig werk de nodige tyd vereischt wordt, en uw Hoog Mogende Vergadering thans op het scheiden staat, en door de Nationaale Vergadering op morgen zal

's GRAVENHAGE.

Missive van het Committé van Bondg. te Lande.

'S GRAVENHAGE.

Misfive van het Committé van Bondg. te Lande.

zal vervangen worden, zo reserveert zich het Committé om ter zyner tyd aan die Vergadering ten voorschreeven opzichte, open te leggen, dat geene, waar toe hetzelve anderzints ter voldoening aan voorschreeve uw Hoog Mogende Resolutie bereid zoude zyn.

En hier mede zouden wy deezen kunnen besluiten, doch vermeenen uw Hoog Mogende nog te moeten doen opmerken, dat, volgens het slot van de Resolutie van de Representanten des Volks van Holland, het doeleinde van het te doene onderzoek zoude zyn, *dat de schuldigen gestraft, of den lasteraar tot stilzwygen gebragt worde*, het geen, onzes inziens, niet evenredig zoude zyn aan die gronden van distributive gerechtigheid, welke een ieder in de Maatschappye behoord te wedervaaren, vermits het stilzwygen alleen, een lasteraar niet tot straf behoord te verstrekken; doch daaromtrent wy ons onze nadere remarques voorbehouden.

's Hage den 29 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparaphreerd,*)

VAN LITH DE JEUDE, Vt.

(*Lager stond,*)

Ter Ordonnantie van voorsz. Committé,

B. DONKER CURTIUS.

Waarop gedelibereerd zynde, hebben de Gedeputeerden van Holland de voorsz. Missive Copielyk overgenomen, om in den haare breeder gecommuniceert te worden.

En is dien onverminderd goedgevonden en verstaan, mits deeze te verklaaren, dat haar Hoog Mogenden genoegen neemen met de voorloopige in-

inhoud van de voorsz Missive, en dat hoogstde- zelve niet twyfelen, of het voorsz. Committé zal volkomen in staat zyn, om aan de Natie te doen blyken, dat zy in het waarneemen van de belangens van het Vaderland met alle yver en trouw zyn te werk gegaan, en dat zy mits dien de laster, waar mede hetzelve bezwalkt wordt, na behooren zullen te keer gaan. 's GRAVENHAGE.

En zal Extract van deeze haar Hoog Mogenden Resolutie aan het voorsz. Committé gezonden worden, om te strekken tot informatie.

(*Was geparapheerd,*)

J. VAN DER STEEGE,

(*Onder stond,*)

Accord met voorsz. Register,

(*Was geteekend,*)

W. QUARLES.

Op den eersten dag deezer Maand, ingevolge eener voorafgaande Proclamatie, tot de byeenkomst der *Nationaale Vergaderinge* bestemd, nam het aanzienlyk Lichaam Zitting in de Zaal, hetzelve aangeweezen. Zie hier een kort verslag, ons ter hand gekoomen, omtrent de plegtigheden, welke de gebeurtenis van dien dag verzelden.

By tyds waren de gewapende Magten op de been en in aanmerkelyken getale vergaderd, op het Binnen- en Buitenhof en op het Plein; bestaande uit Burgers en Militairen, zo Infanterie als Jaagers. De Cavale-

'sGRAVENHAGE. lerie paradeerde in het Voorhout, terwyl eenige Detachementen van dezelve en van de Jaagers, op verscheide Pleinen en voornaame Plaatsen van den Haag waren uitgezet. De toeloop van Vreemdelingen en Ingezetenen was alleraanzienelykst en de stilste kalmte, met innige vergenoeging, straalde de meesten uit de oogen.

Na dat Hunne Hoog Mogenden vergaderd en de Representanten der Nationaale Vergadering, op de zogenaamde Audientiezaal byééngekomen waren, schaarde zich de gewapende Magt op het Binnenhof, van den eenen toegang tot den anderen. Hierop begaf zich eene plegtige Deputatie uit Hunne Hoog Mogenden, vooräfgegaan van vier heerlyk uitgedoschte blaazende Trompetters en eenige Boden met hunne Busfen, naar de Vergaderzaal der Conventie. Alle de raamen rondsom de vertrekken waren opgevuld van Aanschouwers, om deeze staatige plegtigheid te zien, die voor het eerst in deeze weleer Vorstelyke Residentie is vertoond, waarby de Majesteit en de Souverainiteit des vryën Volks, en niet die van Vorsten of derzelver slaaven, op het luisterrykste ten toon gespreid wierdt. Het Volk zag hier zyne Vertegenwoordigers, door zyne eigen vrye stem verkoozen, gereed om deszelfs plaats te bekleeden, en zyne Rechten en Vryheid, voor het oog van God, te bezweeren en te beschermen!... tegen In- en Buitenlandsch geweld. Grysaarts en afgeleefde Vrouwen, mogten hunne

ne oogen, nog op den rand des Grafs, in dit schouwspel verlustigen!... Vaders en Moeders mogten hunne Zoonen, in volle Wapenrusting, zich om het Altaar der Vryheid en ter bescherming hunner Vertegenwoordigers zien schaaren, even gelyk de oude Bataafsche Legioenen, hunne Voorvaderen, gedaan hebben. Het opkomend jeugdig geslacht vertoonde zich allerwege in Krygsgewaad en met Vederbosschen op den hoed. In één woord, alles was aandoenlyk! Alles was gevoel! en de warmte van het Vaderlandsche hart, weigerde den snerpenden kouden wind te gevoelen.

's GRAVENHAGE.

Voorgemelde Commissie van Hunne Hoog Mogenden kwam omtrent twaalf uuren, over het Binnenhof, door de geschaarde gewapende Magten, naar de Zaal der Conventie. De Leden van de Nationaale Vergadering wierden toen uit de Audientiezaal, by naamen opgeroepen, naar de Zaal hunner Vergadering; aan wier ingang een Bode was geplaatst, met eene Busch met genommerde kaartjes. Ieder inkomend Lid nam een van dezelven en wierd vervolgens zyne Zitplaats, naar zyn getrokken Nommer aangeweezen.

Alle de opgeroepen Leden op deeze wyze binnen gekomen en hunne Zitting genomen hebbende, deedt de President der Commissie van Hun Hoog Mogenden, de Burger *van Zuilen van Nieveld*, eene

ge-

'sGRAVENHAGE.

gepaste Aanspraak aan de verkoozen en nu vergaderde Representanten, en nam dezelven, één voor één, de verklaaring af, volgens Artikel 60 van het Reglement op de Nationaale Vergadering.

Vervolgens deedt Hy de Vergadering hoofd voor hoofd stemmen, tot het verkiezen van eenen President, waar toe byna eenparig wierdt benoemd, de Burger PIETER PAULUS; die, door den Burger *van Zuilen van Nieveld* opgehaald, met deeze verkiezing geluk gewenscht, en, (na Hem een driekleurige Sjerp, als een presidiaal teken omgehangen te hebben) naar den Voorzittersstoel wierdt geleid; die vervolgens nog eene Aanspraak deed, en met zegeningen over de Vergadering besluitende, aftrad.

De verkoozen President verklaarde toen in naam des Volks, volgens Artikel 72 van het Reglement, de Vergadering voor het Representeerend Ligchaam van het Volk van Nederland! Waarop de Zaal weergalmde van een algemeen hoezee! verzeld van een overheerlyk Muziek, dat in de Audientiezaal wierd gehoord en onder al het welke de Commissie van Hun Hoog Mogenden vertrok. Wordende toen ook het gebulder van het Geschut gehoord, en door alle de Burgeren en Militairen Magten, allerwege drie Salvos uit het klein geweer gedaan.

De Representanten van Bataafsch Braband hadden kort te vooren, in de Verga-

gadering van Hun Hoog Mogende, de 's GRA-
zwaarigheden omtrent de Quotes, of van VENHA-
Hunlieder aandeel in de algemeene lasten GE.
van de Republiek, weeten te applaneeren en uit den weg te ruimen; waar door dus die Vergadering, voor derzelver scheiding, geconstituëerd is geweest uit Representanten van de Negen verbroederde Gewesten der Bataafsche Republiek; en ingevolge van dien zyn ook de Afgevaardigden van Bataafsch Braband ter Nationaale Vergadering verscheenen.

De geconstituëerde Vergadering ging toen over tot haare werkzaamheden, en wierden door dezelve tot provisioneele Secretarissen verkoozen, de Burgers *van de Kasteele*, *Valckenaar*, *de Zittert* en *van Marle*.

De Credentiäalen wierden opgehaald door twee Boden, en nu deedt de President *P. Paulus* eene voortreflyke Redenvoering.

'Er wierd eene Commissie gedecerneerd, bestaande uit de Burgers *de Vos van Steenwyk*, *Schimmelpenning*, *Wildrik*, *van Hooff*, *van Marle* en *Valckenaar*, om te gaan zien of de Vergadering van Hun Hoog Mogenden was gescheiden; om den Griffier by zich te ontbieden, de Griffie over te neemen en te verzegelen, en om daar van, staande Vergadering, nog Rapport te doen.

De Vergadering ging inmiddels voort met derzelver beraadslagingen, en deed

'S GRAVENHAGE. verscheide dingen af, die by Hunne Hoog Mogenden onafgedaan waren gebleven; decreteerende onder anderen dat de zevende halve Brigade, door Holland gecreëerd, en tot nog toe voor haar rekening onderhouden, zoude overgaan in dienst en solldy van de Natie; terwyl de noodige orders daartoe daadelyk wierden afgegeeven. Kort daarop kwam de Burger-Generaal *Guricke*, Chef van deeze Brigade, in de Vergadering, om den eed af te leggen; doende zulks met eene gepaste en nadrukkelyke Aanspraak, eenen braaven en Republikeinschen Krygsman passende: in de volgende bewoordingen:

VOLKS-REPRESENTANTEN!

SOLDAATEN TAAL IS KORT EN ROND.

Die zyne beste levensjaaren doorbragt, ten dienste van zyn Vaderland; die de punten zyner hairen ziet gryzen onder de wapenen; die tweemaal de Zee doorkliefde, en veelen ja zelfs van de zynen agter liet; die weet wat eer en plicht is; die weet wat het is te eerbiedigen en te gehoorzaamen; dit deed ik steeds, en Hy, die de hoope myner bestemming is, bekwaame my verder daar toe!

Ja! Hy die alles in allen regeert, die U allen op deeze plaatsen bragt, zie op U neder in zyne gunst, en doe U by ondervinding smaaken, dat aangenaam, dat verkwik-

kwikkend, en dat verteederend gevoel, dat de waare Vader in de ruimste maat geniet, wanneer Hy zyne Kinderen op 't hoogst gelukkig ziet. Dat zy zo! 's GRAVENHAGE.

Tot het zamenstellen van een Reglement van orde voor de Vergadering wierden in Commissie gesteld de Burgers *Bicker, Bosveld, Hoffman, Hahn, Queyzen, de Kempenaar, van Leeuwen* en *Nubout van der Veen*, met de vier Secretarissen en met concurrentie van den President.

Tot onderzoek van de Credentiaalen der Representanten die nog inkomen moesten, wierdt mede eene Commissie benoemd, bestaande in de Burgers *Pasteur, Luyken, van Castrop, Brands, Jordens, Koenen, Midderrig, Vreede, Knol, de Lange, Trip* en *van Soasbeek.*

Na dat nu nog eenige zaaken waren afgehandeld, kwam de Commissie, van wegens de Vergadering naar Hunne Hoog Mogenden afgezonden, terug, met Rapport, dat zy niemand in de Vergaderzaal van Hun Hoog Mogenden gevonden hadden, en dat dus derzelver Vergadering geheel gedissolveerd was; exhibeerende de laatste Resolutie van gemelde Hun Hoog Mogenden, inhoudende het Rapport hunner Commissie, wegens het hier vooren staande verrigtte, met betrekking tot de Nationaale Vergadering; mitsgaders de finaale dissolutie hunner Vergadering, met zegenwenschen over de Vergadering der Representanten van het Bataafsche Volk.

's GRAVENHAGE.

Teffens deed de Commisfie uit de Reprefentanten Rapport, van het geene zy by de verzegeling van de Griffie hunner Hoog Mogenden hadt verrigt, en bragt de fleutels daar van over aan de Vergadering.

Eindelyk wierd deeze eerfte Vergadering tot des anderendaagsch geädjourneerd; wordende de Prefident, door alle de Leden, twee en twee, van het Binnenhof, over het Buitenhof, langs den Vyverberg, en over het Plein &c., uitgeleide gedaan tot aan zyn verblyf, in het Logement van Rotterdam; gefchiedende dit ftaatig geleide door de gefchaarde Burgerye en Militairen, onder het faluëeren en het maaken van Muziek, overéénkomftig de achtbaarheid der Vergadering, die nu uit elkander en elk zynes weegs ging, zynde omtrent ten zes uuren op den namiddag.

Wy voegen hier nevens eene Lyst der Volksvertegenwoordigers, welke, ten getale van negentig in de eerfte Vergadering zyn verfcheenen.

P. Bosveld.	117
J. D. van Leeuwen.	16
P. L. van de Kafteele.	18
P. van Sonsbeek.	29
Hk. Verheest.	94
Will. Hubert.	91
J. B. Bikker.	86
W. B. Trip.	101
M. H. Witbols.	49
W. H. Theding van Berkhout.	53

J.

J. van Maanen Adz.	32	's GRA-
P. Paulus	120	VENHA-
G. A. Visser.	3	GE.
L. T. de Kempenaar.	114	
Ad. Ploos van Amstel.	29	
W. Queyssen.	105	
H. Midderig.	107	
Jan Proob.	104	
Mich. Helmig.	85	
I. van Hamelsveld.	114	
Jan Ochuizen.	52	
A. Pompe van Meerdervoort.	55	
D. C. de Leeuw.	58	
L. C. Vonck.	121	
P. Vreede.	116	
J. W. Evers.	88	
C. W. de Rhoer.	41	
H. Knel.	103	
J. G. H. Hahn.	102	
J. Brands.	103	
J. W. S. van Haarsolte.	56	
J. P. van Wickevoort Crommelin.	111	
J. H. Floh.	34	
J. G. Luyken.	28	
H. D. van Hoorn.	6	
Sim. Schermer Js.	100	
B. W. van Marle.	70	
P. E. de la Court.	112	
Theod. Anink.	36	
J. van Hooff.	64	
L. van der Voort.	122	
J. J. de Vos van Steenwyk.	124	
Did. van Horbach.	119	
B. Wildrik.	74	
Steph. van Gulik.	67	
A. Molengraaf.	110	
J. J. Haverman.	8	
Willem Anne Lestevenon.	90	
C. de Vos van Steenwyk.	96	
Dirk van der Wyk.	84	

's GRAVENHAGE.	*F. W. van Lamsweerde*	22
	F. J. Greeve.	59
	A. J. de Zittert.	45
	R. J. Schimmelpenning.	78
	Scato Trip.	1
	J. A. ten Berge.	37
	G. J. Bacot.	57
	Dirk Boellaard.	13
	J. P. van der Bot.	62
	Joseph Coenen.	39
	J. Strik van Linschoten.	113
	Bern. Bosch.	89
	Hend. van Castrop.	63
	Herm. Hogewal.	47
	A. G. Vester.	83
	A. J. Zubli.	106
	J. Valckenaar.	68
	J. H. de Lange.	17
	Bern. Blok.	77
	J. A. Krieger.	46
	P. Verhoyssen.	44
	Pullier.	94
	B. W. Hoffman.	27
	J. N. van der Veen.	115
	C. J. Branger.	30
	J. D. Pasteur.	80
	J. L. Tonckens.	76
	G. van der Zoo.	82
	J. J. Cau.	11
	C. J. Hulshoff.	7
	H. J. Colmschate.	69
	G. D. Jordens	40
	H. H. Vitringa.	87
	J. H. Meyer, Caspz.	33
	J. P. Farret.	8
	J. J. Cambier.	48
	Jan Couperus.	58
	Jac. Nollet.	97
	G. G. Hellenberg.	12
	Herm. ten Cate.	75

De

De Aanspraak, met welke PIETER PAULUS, als Voorzitter, de Nationaale Vergadering opende, was van den volgenden inhoud. 's GRAVENHAGE.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Hy is dan eindelyk gedaagd, die lang gewenschte dag, waarop eene Nationaale Vergadering, door het geheele Volk van Nederland verkoozen, en te zamen geroepen, by een mag komen! hy is dan eindelyk gedaagd, die groote en doorluchtige dag, waarop de belangens, de algemeene en allergewichtigste belangens des geheelen Nederlandschen Volks met opene deuren, en als in deszelfs tegenwoordigheid behandeld zullen worden, en aan geene eindelooze raadpleegingen meer onderworpen zyn! Hy is eindelyk gedaagd, die dag, naar welken de grootste Mannen onder onze Voorvaderen wel gewenscht hebben, maar wiens daadelyk aanweezen zy zich nimmer dorften voorstellen, om dat zy denzelven teffens beschouwden, als de ontwyffelbaare dageraad van waare Vryheid en Onafhangelykheid, zo van binnen, als naar buiten, en derhalven van zulk een Nationaal geluk en voorspoed, dat hun te grootsch en te schitterend voorkwam, dan dat het aan dit Volk immer kon te beurt vallen; en, zy lieten het daarom slegts by wenschen.

Wy hebben dan in den tyd van naauwelyks iets meer dan een rond Jaar, het in deezen verder mogen brengen, dan te vooren in veel meer dan twee honderd Jaaren is kunnen worden daargesteld.

Wy hebben het mogen zien gebeuren, dat de Uitvoerende Magt deezes Lands in deszelfs onderscheidene deelen, op eene eenvormige en eenvouwige wyze ingericht en teffens ontheeven is

'S GRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

van alle die hindernissen en oponthoudingen, waar mede haare voorige gesteldheid belemmert was; waarin de directie van het Militaire Weezen, met het geen daar toe noodzaakelyk behoord, zodanig was van een gescheiden, dat daarin volstrekt geene eenigheid van Bestuur kon plaats hebben; het Zeeweezen, mitsgaders de Directie over de aangelegene Bezittingen van den Staat in Oost- en West-Indien, in zo veele tegen elkanderen aanstootende deelen gesplitst, als 'er Admiraliteits Collegien, Kamers, of onderscheidene Colonien in America waren: zo dat van dat alles niets goeds meer komen konde. Wy hebben het Provinciaal Bestuur van zommige Landschappen op eenen eenvouwigen en onverdeelden voet zien brengen; de Hoven van Justitie reformeeren, en den grondslag leggen, waarin ook in dit opzigt naderhand zou kunnen worden voordgebouwd. En na dat dit alles afgedaan en voltooid waare, hebben wy, hoewel niet dan na zeer lange en breede overleggingen, dit alles bekroond gezien met de bepaaling en daarstelling eener Nationaale Vergadering!

Ik mag derhalven by deeze gelegenheid, daar het Ulieden, Burgers Representanten, behaagd heeft, my het eerst tot President deezer Vergadering te benoemen, Ulieden, en dus der geheele Natie, die Gylieden vertegenwoordigt, wel hartelyk geluk wenschen met deeze allergewigtigste gebeurenis, welke door alle buiten- en binnenlandsche Vyanden met schrik en vreeze is te gemoet gezien; zo dat zy niets hebben onbeproefd gelaaten, om ons daar van afteleiden, en het eenig middel van redding, dat ons in de omstandigheden, waarin wy ons bevinden, nog overbleef, integendeel te doen dienen, om ons onderling te verdeelen, en alzo een Burger-Oorlog tot onzen geheelen ondergang onder ons te ontsteeken; in welke eerlooze bedoelingen zy echter, door Gods aanbiddelyke voorzienigheid, niet

heb-

hebben mogen slagen, daar toch alle de Provinciën en Landschappen in het houden deezer Vergadering plegtig hebben toegestemd, en deezen onder haar, die eerst door de nieuwigheid der zaake, en de groote verandering, die daar door in het aloud bestuur deezer Republiek zou worden te weeg gebragt, daar van waren afgeschrikt, nogthans, het zy uit overtuiging by het langer inzien van het geene zou plaats hebben, het zy uit inschikkelykheid voor de gevoelens haarer Mede-Bondgenooten, daar toe ten laatsten al mede gekomen zyn; ten bewyze, dat Bondgenooten, die het met het Vaderland in het algemeen wel meenen, in de middelen van deszelfs redding wel eenigen tyd kunnen verschillen; maar dat toch eindelyk byzondere inzigten voor het algemeen belang des Volks wyken moeten. 's GRAVENHAGE. *Aanspraak van* P. Paulus.

Trouwens, hoe kon het mogelyk zyn, dat men over het houden eener Vergadering kon blyven verschillen, welke al die magt en klem in zich vereenigen zoude, waar aan het der Regeeringe van dit Land altyd ontbrooken hadt, en waar door hetzelve steeds, na veele oneenigheeden onder de Provinciën, en daar uit noodwendig ontspringende beroeringen onder het Volk, verpligt geweest is, het Stadhouderlyk bewind te moeten invoeren; alzo het eene kwaad door het andere te verhelpen, en telkens terug te komen juist daar, waar men te vooren geweest was, en waar by men zich zo slegt bevonden hadt?

Het gebrek toch van by overstemming niet te kunnen besluiten in de gewigtigste zaaken, zo wel in het Provinciaal, als byzonder in het algemeen bestuur deezer Landen, was steeds oorzaak, dat de dringendste zaaken niet konden worden afgedaan; dat de Gelden tot de algemeene Bondgenootschappelyke zaaken, zo te Lande als te Water vereischt wordende, niet wierden opgebragt; dat daar door niets in tyds werd afgedaan of daargesteld, en dat de Republiek in geval

'S GRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

val van Oorlog, of van bedreigden Oorlog, die door eene respectable houding dikwyls wordt voorgekomen, altyd was aangevallen, eer 'er eenige middelen van Defensie by de hand waren; en dat die dan zelfs niet in behoorlyke werking gebragt konden worden, voor dat het water tot aan de lippen gekomen, of dat het reeds te laat geworden was: eene gesteldheid van zaaken, welke dan ook, geduurende een reeks van twee honderd Jaaren, de bitterste vrugten voor de Republiek heeft opgeleverd, en waar aan de nadeelige Vredes-Tractaaten van 1674, 1678, 1748, 1783 en 1785 voornamenlyk te wyten zyn. Om niet te zeggen, dat alle Vergaderingen, waarin de groote belangens des Volks moeten worden overwogen en afgedaan, en waarin niet door de Leden hoofd voor hoofd gestemd wordt, het beginzel van haare onmagt en ontbinding in zich hebben, en dat, zo deeze Vergaderingen daarenboven op geenerlei gronden van bevolking, magt of opbrengsten gebouwd zyn; gelyk de zo even ontbondene Vergadering van de Staaten Generaal deezer Landen daarop nimmer gebouwd geweest is; het dan niet missen kan, of zy moeten eindelyk in het niet verzinken, en plaats maken voor zulke schikkingen, die, meer overeenkomstig der menschelyke bestemming, op de gezonde reden, en dus op de eeuwige waarachtige beginzelen van *Vryheid* en *Gelykheid* gebouwd zyn.

De Nationaale Vergadering toch, die ik als President, in name des Volks, zo even verklaard hebbe te zyn: het *Representeerend Lighaam van het Volk van Nederland:* zal het bestuur hebben, over de Buitenlandsche betrekkingen, gelyk mede over Vrede en Oorlog; het sluiten van Tractaaten; het aangaan van Alliantien met vreemde Mogenheden; het zenden van Ambassadeurs en andere Buitenlandsche Ministers of Agenten: mitsgaders over het werk van de Munt; over Land- en Zeemagt, over de Penningen, die vereischt worden

den tot haare werkzaamheden; dezelve kunnen bepalen, eisschen en des noods *doen* opbrengen. En dat alles by meerderheid van stemmen, en zonder dat de Leden deezer Vergadering aan eenige Provinciaale Resolutien, Instructien of Revocatien, of wat iets van dien aart is, zullen onderworpen zyn; maar by eene hoofdelyke stemming, zonder eenige ruggespraak, alle de gemeenschappelyke belangens der geheele Republiek regelen; terwyl de besluiten deezer Vergadering, door geene Provinciaale Magt, hoe ook genaamd, mogen worden tegengegaan, of de uitvoering daar van belet.

'S GRAVENHAGE. [illegible] *Aanspraak van* P. Paulus.

Ieder Lid deezer Vergadering is derhalven een waar Representant van het geheele Volk van Nederland, en moet door elk en een iegelyk worden aangemerkt, *als alle byzondere* Provinciaale betrekkingen *te* hebben verlooren; zodanig zelfs, dat de naam van Provincien of Landschappen, na de te doene benoeming der Commissie van Constitutie, hier niet meer mag gehoord worden; ja zelfs voor eene directe inbreuk op het gearresteerd Reglement voor deeze Vergadering zou moeten worden gehouden; daar nu het belang des geheelen Volks van Nederland voor allen de hoogste Wet zyn moet, en alle Provinciaale betrekkingen en belangens een einde hebben genomen.

Gelukkig *tydstip*, waarop, na zo veele stormen en onweeren, het Nationaal geluk en welvaart boven het byzonder belang van Steden, Leden of Provincien zal moeten worden voorgetrokken, en de dageraad van één en onverdeelbaarheid in 's Lands bestuur eindelyk is aangelicht! Gelukkig, ja driewerf gelukkig, dat wy hier toe hebben mogen geraken, zonder dat de verbazende omwending van zaaken, die hier te Lande, zo wel als in alle de deelen van het Gouvernement voorgevallen is, door die moordtooneelen bezoedeld is, waar mede die van ande-

re

'S GRAVENHAGE.

re Landen, helaas! bezwalkt is geworden; en dat het aan dit Volk gegund geweest is, zich hier in aan dat verschriklyk voorbeeld te mogen spiegelen, om daar uit voorzigtigheid, wysheid en zagtmoedigheid te leeren.

Aanspraak van P. Paulus.

Ondertusschen, Burgers Representanten! wordt de verpligting, die op deeze Vergadering ligt, om het waar geluk en voorspoed deezes Volks daar te stellen, grooter voor elk onzer, naar mate de middelen, om zulks te kunnen uitvoeren, nu gemakkelyker en beter geworden zyn. Ook is 'er voor haar nog oneindig veel te doen; zo veel zelfs, dat het einde daar van niet ligt zal worden bereikt, zonder de zamenvoeging van alle mogelyke magt, yver, naarstigheid en standvastigheid, in de daaglyksche handelingen en besluiten deezer Vergadering.

Dit Gemeenebest bevindt zich nog in het midden van eenen fellen en verwoestenden Oorlog, waarin het trouwloos gedrag van het Engelsch Ministerie hetzelve gesleept heeft; en het eerst en voornaam werk van deeze Vergadering moet derhalven weezen, middelen te beraamen, om den Oorlog met kragt en nadruk te kunnen doorzetten, en alzo tot eenen eerlyken Vreede te geraaken. En hier in zal het vooral op het uitrusten van een respectabele Vloot, op het bezorgen van onze Frontieren, en het wél onderhouden van onze tegenwoordige schoone en wél Georganiseerde Armée aankomen; want, in de daad, indien het ons gelukken mag, onze Frontieren wél te verzeekeren, en eene Vloot in Zee te brengen, als in de dagen van ouds, waar door wy, met behulp onzer Bondgenooten, in staat zyn, om tegen de Engelsche Zeemagt eenigzints optewegen, en aan de vrye Scheepvaart, zo wel als aan onze Kolonien, hulp en bescherming toetebrengen; dan is 'er geen twyfel aan, of ook Engeland zal eindelyk verpligt zyn, aan den Vreede ernstig te denken, en, op billyke voorwaarden, een einde te maaken aan eenen

Oor-

Oorlog, die door ieder eerlyken Engelschman, zo wel als door alle Volken der Waereld, vervloekt wordt, en die al den tyd van deszelfs voordduuring geen ander oogmerk gehad heeft, dan om de dwingelandy over het Menschdom op onwrikbaare gronden te vestigen.

'*s* GRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

En waarom toch zouden wy dit niet kunnen, als wy ter goeder trouw en met alle onze kragten zulks waarlyk willen doen? waarom zouden wy onze Kolonien in de Oost, door *Willem den Vyfden* in handen van Engeland lafhartiglyk geleeverd, na dat hy zyne Ampten en Waardigheden door zyn vlugt uit Nederland, geduurende deezen Oorlog, zonder voorafgegaane toestemming van Hun Hoog Mogenden, ofte van de respective Bondgenooten, hadt geabandonneerd, niet uit de handen deezer verraaderlyke Bezitters kunnen gaan verweldigen, en aan *Indiën* doen zien, dat de arm der Bataafsche Natie nog niet verkort is, wanneer zy door geenen buitenlandschen invloed belemmerd wordt in het gebruik maaken van alle haare kragten? Het geen men, in den korten tyd van naauwlyks negen Maanden, by de Marine van den Staat verrigt heeft, moet in de daad aan ieder een doen zien, wat men verder zou kunnen doen; daar men in dien korten tyd zeven-en-zeventig, zo groote als kleine Schepen en Vaartuigen, in dienst gebragt of gehouden heeft; welke allen, indien het aan geene geldmiddelen en aan geen Volk komt te ontbreeken, in dit voorjaar in staat zyn zullen, om aan hunne bestemming te voldoen; waarvan een zeer groot gedeelte werkelyk dienst doet, en waarvan wy nog onlangs het genoegen gehad hebben, geen onaanzienlyk smaldeel, onder het geleide van kundige Hoofd-Officieren, te zien in Zee steeken; om niet te spreeken van den aanbouw van nog verscheidene nieuwe Schepen, Fregatten en ligter Vaartuigen op de voornaamste Scheeps-Timmerwerven deezer Landen.

'sGRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

Ja, Burgers Representanten! indien het Volk van Nederland, dat Gylieden vertegenwoordigt, eens alle kragten mogt inspannen, om deszelfs Nationaal geluk, roem en voorspoed, als één eenig Man, en met ter zyde stelling van alle eigenbelang, vooroordeel en partyzucht te bevorderen en daartestellen: ik durve my verzekerd houden, dat wy de roemvolle tyden van *Tromp* en de *Ruiter* weldra zouden zien herleeven, en met dezelven de heilrykste dagen van de Republiek. Ik durve my verzekerd houden, dat 'sLands Zeemagt, die waaragtige steunpilaar van Neerlands welvaart en grootheid, zich wel haast met dien haarer Vyanden zoude kunnen meten; die toch door alle tyden heen, zo wel als nog in den voorleeden Jaare op de kust van Noorwegen, getoond hebben, dat zy dezelve nimmer dan met ontzag, en daarom niet dan met eene groote overmagt, durven naderen; doch ook dan niet ontzien het recht der Volken openlyk te schenden, of zich alle andere schandelyke middelen te veroorloven, om dezelve in hunne magt te krygen; op dat zy haare zaamgevoegde kragten niet eenmaal ondervinden zouden.

De bezorging van de noodige Fondsen aan de Uitvoerende Magt, in haare byzondere betrekkingen, tot bereiking van alle de voorsz. einden, zal dus eene der eerste en voornaamste werkzaamheden deezer Vergadering moeten uitmaken; en het is dit alles derhalven, Burgers Representanten! dat ik uwer yver, Vaderlandsliefde en welmeenendheid op het nadrukkelykste moet aanbeveelen. De behoeftens in deezen zyn oneindig groot; ik beken het; maar zouden alle hulpmiddelen ontbreeken, indien het Volk van Nederland dezelven wilde? Zou iemand ryk willen zyn, indien het Vaderland arm was, en niet dan door geld kon gered worden? Zou het Volk van Nederland minder volvaardig zyn, om tot bekoming van eene waare Vryheid en van eenen

goeden Vreede voor het vervolg, minder opofferingen te doen, dan onze Fransche Broeders daar voor tot hunnen eeuwigen roem gedaan hebben, die goed en bloed daar voor hebben veil gehad, en noch daaglyks opzetten; hongersnood en gebrek aan alle noodwendigheden des levens daar voor een zeer geruimen tyd hebben uitgestaan, en alzo aan alle de Volken der Aarde een doorlugtig voorbeeld hebben gegeeven van het geen een Volk doen en uitstaan kan, wanneer het voorgenomen heeft, om waarlyk vry te weezen? Zou het tegenwoordig Volk van Nederland minder moed, minder standvastigheid, minder Vryheidsliefde bezitten, dan de Fransche, dan de Americaansche Natie? minder, dan onze Voorvaderen in den Oorlog met Spanje betoond hebben? Zou men willen, dat de steeds zegenpralende Legers onzer Bondgenoote, der magtige Fransche Natie, alleen ons beschermden? Ik kan dit niet gelooven, en ik houde my daar by teffens overtuigd, dat ik geene woorden van nooden heb, om Ulieden te doen opmerken, dat met de daarstelling deezer middelen in het byzonder alle mooglyke haast behoort te worden gemaakt, zo min als dat van de eenpaarigheid en kragt, waar mede dezelve in deeze Vergadering zullen worden besloten en gehandhaaft, derzelver goed succes voornamelyk zal afhangen.

'sGRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

Laat ons dan, Burgers Representanten! harten en handen vereenigen, om het groot werk, dat ons te verrigten staat, en dat de geheele Nederlandsche Natie van ons verwagt, te volbrengen! Laat ons wel toezien, dat wy door twist en onderlinge tweedragt nimmer daar van afwyken! Laat ons steeds bedenken, dat Binnen- en Buitenlandsche Vyanden deeze Raadzaal dag en nagt zullen bespieden, om te beproeven, langs welken weg, en op welke wyze, zy den twistappel daar binnen zullen kunnen werpen, op dat deeze Vergadering zich daar mede bezig houden-

de,

'S GRAVENHAGE.

Aanspraak van P. Paulus.

de, en de groote oogmerken en bedoelingen haarer instellinge alzo uit het oog verliezende; zy tyd en gelegenheid hebben mogten, om dit Gemeenebest van binnen te verdeelen, en van buiten aan te vallen! Laat de ware *Broederschap*, die altyd openhartig, en nimmer ergdenkend is, zich derhalven onveranderlyk onder ons vestigen, en tot het einde toe in het midden deezer Vergadering woonen! Laat deeze Vergadering alzo door haar grootsch en doorluchtig voorbeeld het middenpunt van vereeniging zyn van alle de harten des Volks! Laat al het Volk eenmaal zien mogen (het geen het te vooren zeker nimmer zag), dat het thans geen stryd meer is tusschen een op te richten *Stadhouderlyk* of *Stadhouderloos* bewind; want dat men de dwaasheid deezer beide zogenaamde Regeeringsvormen lang genoeg ondervonden heeft, om daar over niet meer te twisten; maar dat deeze Vergadering waarlyk byééngekomen is, om 's Volks Nationaal geluk en voorspoed op onwrikbare gronden te vestigen, door aan hetzelve den Vrede van binnen en van buiten, en eindelyk eene Constitutie te bezorgen, die op de eeuwige en onvervreemdbaare Rechten van den Mensch en van den Burger gegrond is. Dan zal het nu reeds verbaasd, maar veelal door valsche berichten schandelyk bedrogen, Europa aan Ulieden recht doen. Dan zal het overtuigd worden, dat deeze Vergadering geen zamenvoegzel is van eene Factie of Partyschap; maar dat zy waarlyk bestaat uit de Representanten eenes vryen Volks, wettiglyk gekoozen en byeengekomen. Het zal dan uwe besluiten des te eerder hulde doen; en men zal nergens meer denken, om daar aan door geweld van wapenen, eenige inbreuk toe te brengen. Men zal dan uwe besluiten, als de besluiten der Natie. respecteeren; naardien, zonder dat, alle Regeeringen op losse schroeven zouden gesteld

wor-

worden; en om dat in de daad alle Nationaale 's Gravenhage besluiten niet zo ligt omverre te werpen zyn.

Aanspraak van P. Paulus.

Wat my, Burgers Representanten! betreft, of dien Gylieden de eere hebt aangedaan, van tot President deezer Vergadering voor de eerste reize al aanstonds te benoemen; ik kan Ulieden verzeekeren, dat ik gaarne alle myne krachten inspannen zal, om met Ulieden daar toe in alles mede te werken, en aan uwe raadpleegingen en besluiten zodanige leiding te helpen geeven, dat alle voorgestelde bedoelingen bereikt, en het geheele werk tot een gelukkig einde gebragt worde. Ik mag echter niet nalaaten, hier by te voegen, dat, hoe zeer ik niet, dan ten uitersten gevoelig zyn kan, over het uitsteekend blyk van vertrouwen, waar mede Gylieden my in deezen wel hebt gelieven te vereeren, en waar mede Gylieden het zegel uwer goedkeuring, als 't ware, hebt schynen te willen drukken op het deel, dat ik in de directie der zaaken, na de voorgevallene omwending, mag gehad hebben, en ik volkomen bereid ben, om aan Ulieder in my gesteld vertrouwen te beantwoorden, Gylieden nogthans niet zelden den wil voor de daad zult behoosen te neemen, en met myne zwakheeden en gebreeken geduld moeten hebben; daar het verloopen Jaar myne schouders zo zeer gedrukt heeft, dat dezelven daar door reeds aanmerkelyk verzwakt zyn, en dat zy althans niet meer in staat zouden wezen, tot het draagen van een dergelyken last. Ik beloof ondertusschen plegtig, dat ik de waardigheid en het gezag deezer Vergadering, zo binnen haare muuren, als daar buiten, geduurende den tyd van myn Voorzitterschap, op alle moogelyke wyze, zal voorstaan en handhavenen; en ik vertrouwe ook hier in op Ulieder aanmoediging, kragtdaadige ondersteuning en medewerking.

En gy, goed en genadig *God!* weldadig Vader van alle schepfelen; sta gy ons allen by in de

'sGRAVENHAGE, *Aanspraak van P. Paulus.*

volbrenging der pligten, welken ons zyn opgelegd! Laat het ons, door uwen kragtdaadigen bystand gegund zyn, om eenige steenen aan te brengen voor het grootsch gebouw der Vryheid, dat reeds in America, in Frankryk, hier en elders gestigt is of wordt! Laat het ons nimmer aan *Washington's*, *Pichegru's*, *Jourdan's*, *Moreau's*, of andere Helden, Beschermers der Vryheid en des Vaderlands naar buiten, zo te Water als te Lande, ontbreeken!

Doe alles uitloopen tot bevordering van het Nationaal geluk deezes Volks; neem gunstiglyk aan het plegtig Offer van dankbaarheid, dat wy U, in deszelfs naam, voor zo menigvuldig genootene weldaaden by deezen toebrengen; en laat U welgevallig zyn de welmeenende belofte, die wy allen hier, als in uwe handen, afleggen: *dat wy het Vaderland behouden, of dat wy op onze Posten sterven willen!*

De Zaal voor de zitting der Leden der Nationaale Vergaderinge bestemd, hebbende nog onlangs, geduurende het Stadhouderlyk bewind, tot eene danszaal gediend, vinden wy aldus beschreeven.

Deeze Zaal zoude geschikter zyn, indien zy twee derden grooter ware.

Derzelver hoogte is 43 voet 8 duimen, breedte 38½ en lengte 80 voet.

Beneden zyn 70 banken, ovaalsgewys agter elkander geplaatst, met groen Laken overtrokken, en in byzondere zittingen door nummers verdeeld. De Presidiaale Stoel, die in 't middenpunt voor deeze banken staat, trekt door zyne pracht het oog van den beschouwer; hy is kunstryk geborduurd, en vertoont by uitstek de *Broederschap,*

schap, door twee in één geslagen handen; de Vryheid staat op den bovenrand van den Stoel. Kortom, hy is kostbaar, en zal door een waardigen Voorzitter steeds prachtiger zyn. 'S GRAVENHAGE.

Een Catheder staat aan de rechte zyde des Presidents, dienende voor hun, die uitgewerkte voorstellen aan de Vergadering willen voordragen.

'Er zyn vier Loges voor de vreemde Ministers, en twee Gaanderyen, wederzyds, één voor de Toehoorders, wier getal (zal het hier bevat worden) niet boven de 300 moet bedraagen.

Ter verlichting dienen hier twee Cirkels, ieder van 10 lampen voorzien.

Reeds in de Eerste zitting stelde de Nationaale Vergadering vast, en deedt vervolgens afkondigen, eene *Proclamatie*, in welke zy van haar aanweezen kennis gaf, en tevens in hoedanig een licht zy voortaan moest beschouwd worden.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten: dat zy ingevolge de Proclamatie van de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, den 19 February laatstleeden, overeenkomstig den wil des Nederlandschen Volks, en het Reglement voor deeze Vergadering gearresteerd, op heden den eersten

'sGRAVENHAGE. *Proel. der Nat. Vergaderinge.*

Maart te zamen gekomen zynde, en zich hebbende geconstitueerd als het Representeerend Ligchaam van het Volk van Nederland, tot haaren eersten President benoemd heeft den Burger Representant Mr. *P. Paulus*, en tot haare Provisioneele Secretarissen de Burgers Representanten *P. L. van de Kasteele, A. J. de Zitter, G. W. van Marle* en *J. Valckenaar*, wordende een iegelyk gelast de onderteekening van den tydelyken President, mitsgaders van een van dezelve Secretarissen en derzelver successeuren in der tyd, te respecteeren, en alle ordres en bevelen alzo onderteekend, als door ons geemaneerd, op te volgen en te gehoorzamen: zullende alle Adresfen, het zy by Missives, het zy by Requesten moeten houden: *aan de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland*; en alle vonnisfen van eenige Committés, Collegien of Krygsraaden, te vooren aan de Generaliteit gesubjecteerd, van nu voortaan geweezen worden, in den naam van het Volk van Nederland.

En zal deeze alom worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatien en Affictien te doen; ontbiedende en verzoekende wy de hoogste Geconstitueerde Magten, het zy van het Provinciaal Bestuur, of andere Provinciaale Vergaderingen in de onderscheidene Gewesten, de nodige ordres te stellen dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Hage den 1 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd*,)

P. PAULUS, Vt.

(*Onder stond*,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. L. VAN DE KASTEELE,

Provisioneel Secretaris.

Twee

Twee dagen naa de opening van de Nationaale Vergadering vierde men in den Haage een staatelyk Burgerfeest, op die gebeurtenis slaande. Volgens vooraf gaande aankondiging zouden daarby de volgende plegtigheden worden in agt genomen, gelyk ook met 'er daad gebeurd is. 's GRAVENHAAGE.

Beschryving van den statigen OPTOGT *van het* BURGERFEEST, *het welk by gelegenheid der opening van de* NATIONAALE VERGADERING, *op Donderdag den* 3 *Maart* 1796, *alhier staat gehouden te worden.*

Dezelve zal geschieden in de volgende orde.

1. Vier Trompetters op graauwe Paarden.
2. Een Herault te Paard, draagende een Banier; waarop te leezen is: *Burgerfeest by de opening der Nationaale Vergadering.*
3. Een Ceremonie-meester, zynde de Burger *Ary Vermeer.*
4. Een Detachement Fransche Houssaaren, bestaande in een Officier, twee Onder-Officiers en vier-en twintig man.
5. Een Directeur, zynde de Burger *S. J. de Puit.*
6. Een Herault te Paard; draagende een Banier, waarop geschilderd, *de dwingelandy aan ketenen geboeid*; met deeze inscriptie: *deeze te ondergebragt zynde, smaaken wy de Vryheid.*

'S GRAVENHAGE.

7. Een Detachement Hollandsche Jagers; bestaande in een Officier, twee Onder-Officiers, en vier-en-twintig man.

8 Een Directeur, zynde de Burger *Constapel.*

9. Een Heráult te voet, draagende een Banier, waarop met gouden letteren staat: *Broederschap.*

10. Drie Heraulten, draagende de Bataafsche, Fransche en Amerikaansche Vlag. Deeze Vlaggen zyn met Nationaale Linten aanéén gekoppeld.

11. Een Detachement van het 1ste Batt. van de zevende halve Brigade; bestaande in één Officier, twee Onder-Officiers, en vier-en-twintig man.

12. Twee geharnaste Mannen te Paard, draagende een Banier, waarop de *Zee-* en *Landmagt.*

13. Alle presente *Zee-* en Land-Officieren, als mede de vreemde Officieren van de Burgermagten, vier en vier.

14. Een Directeur, zynde de Burger *Pauwels.*

15. Twintig Jongelingen, zingende Vaderlandsche Liederen.

16. Vier jonge Dogters in het wit gekleed, met Nationaale Linten om het lyf, en Burgerkroontjes op haare hoofden, draagende ieder een Vaan, waarop verbeeldt wordt: de *Koophandel*, de *Zeevaart*, de *Visschery* en de *Landmagt.*

17. Twintig jonge Dogters als boven gekleed, zingende, by afwisseling, Vaderlandsche Liederen.

18

'S GRAVENHAGE.

18. Een Directeur, zynde de Burger *J. J. Bal.*

19. Twaalf Moeders met haare Kinderen aan de hand; gaande twee en twee onder een Banier, waarop deeze woorden staan: *wy zullen nimmer ophouden deezen dag aan ons kroost te verkondigen, op dat zy die op haar nageslacht kunnen overbrengen.*

20. Twaalf bejaarde Mans met ronde hoeden, aan ééne zyde opgetoomd, met Vederbosschen, draagende Hellebaarden op haar linker schouder, enz. onder een Banier, met deeze woorden: *onze Haardsteden zullen wy beschermen, terwyl onze Jongelingen te velde zyn.*

21. Een Detachement van het tweede Batt. van de zevende halve Brigade, bestaande in een Officier, twee Onder-Officiers, en vier-en-twintig man.

22. Een Directeur, zynde de Burger *J. van der Blom.*

23. De Leden der verbroederde Societeiten, voorafgegaan van hunne Commissarissen, vier en vier, gaande onder een Banier, met deeze inscriptie: *wy erkennen geene Souvereiniteit dan die van het Volk.*

24. De Zinnebeelden van *Vryheid* en *Gelykheid*, gedragen door twee Jongelingen.

25. Twee Stukken Geschut, door paarden getrokken, met hunne Manschappen uit de Burger-Artillerie en Equipage.

26. Een Detachement van de Burgermagt van den Hage, bestaande in een Officier, twee Onder-Officiers, en vier-en-twintig Burgers.

'sGRAVENHAGE. 27. Een Directeur, zynde de Burger *L. Stork.*

28. Een Triumphwagen, bespannen met vier Paarden, nevens den anderen, wordende aan de hand geleid. Op deezen Wagen wierdt verbeeld de *Vryheid.* Bezyden dezelve gingen zes Lieutenants uit de gewapende Burgermagt in volle uniform, met uitgetoogen zwaarden.

29. Een Detachement Fransche Infanterie, bestaande in een Officier, twee Onder-Officiers, en vier-en-twintig Manschappen.

30. Een lange Wagen met een kleed omhangen, zo dat men de wielen niet zien kon, waarop drie banken. Op de agterste bank zat een stok oud Man; hy hadt een ontrolde Vaan, waarop deeze woorden: *in slaverny heb ik geleefd; ik verheugt my in Vrheid te zullen sterven; dat myn nagestacht zal daar genot van hebben.* Op de bank, voor den ouden Man, zaten twee bejaarden Vrouwen, die zyne Dogters verbeeldden; voor dezelven twee Vrouwen met haare Kinderen op den schoot; de Paarden wierden by den toom geleid, door vier Jongelingen; dezelve Wagen was omringd door zes Sergeanten uit de Burgermagt, met uitgetoogen Zwaarden, onder een Banier, gedraagen door een Herault, waarop stondt: *wy beschermen die geenen, welken zich zelve niet kunnen beschermen.*

31. Een Directeur, zynde de Burger *Beukers.*

32. Een Herault te Paard, draagende een Banier, waarop geschreeven deeze woorden; *Eenheid en Onverdeelbaarheid.* 'sGRAVENHAGE.

33. Een Eerzuil, verbeeldende de Nationaale Vergadering met toepasselyke Zinnebeelden, op eene baar, gedraagen door agt Jonge Dogters met Nationaale Esjarpes en Burgerkroontjes op haare hoofden; op de voorzyde stondt: *Nationaale Vergadering.* Op de tweede zyde: *Rechten van den Mensch.* Op de derde zyde: *Door moed, kunde en eerlykheid bestieren wy.* Op de agter zyde: *getrouw op onze Posten tot 'er dood.* Deeze Eerzuil was vergezeld van eenige Jongelingen, draagende ieder verschillende Zinnebeelden, van allerlei Kunsten, Wetenschappen en Ambachten.

34. Een group kleine Jongens en Meisjes, gaande onder een Banier, waarop deeze woorden: *de hoop des Vaderlands.*

35. Wees- en Arm-Kinderen uit de onderscheide Huizen, gaande twee en twee, onder eene Banier, waarop geschreeven: *Gelykheid.*

36. De Secretaris der Directie, zynde de Burger *M. C. Belinfante.*

37. Een aantal Burgeressen, in 't wit gekleed met Nationaale Linten en Burgerkroontjes, draagende verscheide Korfjes met groene bloemen, om den grond te bestrooien, en verdere ornamenten, om den Boom te versieren.

38. Een aantal Werklieden met versier-

'S GRAVENHAGE, de Schoppen en ander werktuig, by het planten van Boomen noodig.

39. De Vryheids-Boom zelve, omringd door eenige Jongelingen.

40. Een Detachement Hollandsche Cavallerie, bestaande in een Officier, twee Onder-Officieren, en vier-en-twintig Ruiters.

Zullende de rangschikking en optogt der gewapende Manschappen gedirigeerd worden door den Burger *Struik*, *Az.* Major van de gewapende Burgermagt.

Ook zullen hier en daar, tusschen de Groupen, Benden Muzikanten geschikt worden, en de Trein beginnen des morgens ten tien uuren.

De Trein op het Buitenhof gekomen zynde alwaar het Guarnisoen en de Burgermagt in de Wapenen zal staan, zal eene Commissie uit de Directeuren met den Ceremoniemeester, de Commissie uit de Nationaale Vergadering, benevens die van het Provinciaal Bestuur en voornoemde Collegien, als mede den Franschen Minister afhaalen en hen op het Buitenhof by den Trein geleiden; als dan zal in tegenwoordigheid der Commissien, de Vryheids-Boom, onder een gestadig Muziek, geplant worden; waarna eene behoorlyke Aanspraak aan de Representanten zal geschieden.

De aanmarsch van den voorschreeven Trein zal aangekondigd worden door het losbranden van het Kanon, en geduurende den opmarsch zullen alle de Klokken luiden en Vaderlandsche Ariäas speelen, en

en tusschen de onderscheidene Groepen zal gestadig Muziek zyn. 'sGRAVENHAGE.

R O U T E.

De Trein zal marcheeren van het Plein door de lange Houtstraat, over het Tournooyveld, de lange Vyverberg, de Plaats Rooyaal, de Hoogstraat, de groote Groenmarkt, voorby het Stadhuis, door het Westeinde, en de Assendelftstraat, over de Varkemarkt, linksom de Princegragt, de groote Markt, de Vlamingstraat, de Spuistraat voorby de Vaderlandsche Societeit, langs het Plein voorby het Fransche Koffyhuis, langs de Oostzyde van het Plein, tot aan het Amsterdamsch Logement, vervolgens zwenken, en door de Prins Mauritspoort over het Binnenhof, naar het Buitenhof.

R E T O U R.

Voor de Voorpoorte van den Hove, over de Kneuterdyk, door het Voorhout, tot op het Plein, alwaar de Trein wordt bedankt.

Thans gaan wy van het voorgevallene in de Nationaale Vergadering, naar ons inzien meest belangryk om ter kennisse van tydgenooten en naakomelingen gebragt te worden, eenig verslag mededeelen.

In de zitting van 4 deezer las men een

Re-

'S GRAVENHAGE.

Request van de gevlugte Repreſentanten des Volks van Friesland, welke zich toenmaals in de Stad *Groningen* onthielden, alwaar zy eene ſchuilplaats gezogt en gevonden hadden. Zie hier het Geſchrift, 't welk, naa voorleezing van hetzelve, geſteld wierdt in handen eener Commisſie van acht Leden, om te dienen van berigt.

Burgers REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* NEDERLAND.

Schoon wy een tydſtip beleven, waarin alles gebeurt, wat men bykans onmooglyk mogt ſchatten, hebben wy echter, niet zonder de uiterſte verbazing, in openbaren druk zien verſchynen een Stuk, in den vorm van een Brief, aan Hun Hoog Mogenden de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, de dato den 23 February 1796, op den naam van de Repreſentanten van het Volk van Friesland, getekend *W. v. d Kooy* en gecontrafigneerd *G. A. Nauta.* De belangen van ons dierbaar Vaderland, welken wy gezwooren hebben te behartigen, de ſchandlyk vertrapte eer van het Frieſche Volk, het welk ons tot deszelfs Mede-Vertegenwoordigers verkoozen heeft, en welks vertrouwen wy noch verbeurd, noch verlooren hebben, onze eer en onſchuld, zo baldadig aangerand, zo lasterlyk bezwalkt, gebieden ons den ſchyn te vermyden, als of wy door een groot en verontwaardigend ſtilzwygen, zulke hooggaande aantygingen, ons eenigzins lieten welgevallen; als of wy niet in ſtaat waren, dezelven met reden en waarheid van ons af te weeren.

Wy kunnen ons zo weinig als iemand, die iets weet van den rampzaligen toeſtand, waarin het

het mishandeld Friesland zich bevindt, verbeelden dat dit Stuk het vrywillig werk is van die weinige Representanten, welke nog te Leeuwarden agtergebleven zyn, van die Lieden, welken alle, op den 11 February laatstleden, rond, vrywillig en hoofd voor hoofd verklaard hebben, dat zy, zedert den berugten 26 January 1796, wanneer een woedende hoop muiters, waar van wy echter de meesten als misleidden beschouwen, met geladen geweeren en gescherpte bajonetten, ter Raadzaal indrong, en dat heiligdom der Natie schond; wanneer een *de Beere* de wettige Representanten van een vry Volk, aan het hoofd der opgeruide bende, toeschreeuwde: „*de schurken 'er uit;*" dat zy, zedert dien gruweldag, *steeds voor geweld hadden moeten wyken, en geene hoegenaamde Vryheid in hunne Raadplegingen gehad hadden;* welken dus alle gereedlyk, hoofd voor hoofd, beaamd hebben, om de Resolutien, geduurende dat tydvak genomen, als besluiten, door louteren dwang afgeperst, en dus als van geene waarde, te vernietigen. Trouwens de inhoud dier besluiten en Publicatien toonde genoeg, dat zy niet de vrugten waren van de vrye en onbelemmerde raadplegingen van wyze Volksvertegenwoordigers; maar de wrange voortbrengzels van de vyanden van orde, wetten en ware Vryheid, waaraan eenige Representanten, door schrik en dwang genoodzaakt waren hunnen naam te leenen.

'S GRAVENHAGE.

Request van gevlugte Friesche Repres.

Even dit zelve spreekend kenmerk van wetteloozen dwang en vreemden invloed kenschetst het ongehoorde Stuk, waar over wy thans aan Ulieden schryven.

Kan men zich by mooglykheid verbeelden, dat de Representanten, welke nog te Leeuwarden zyn, zo men anders hun alle kunde en gezond verstand niet ontzeggen wil, indien zy vry waren geweest, ooit in staat zouden geweest zyn, zich zelven aan gruwelen en openlyke schen-

'S GRAVENHAGE. Request van gevlugte Friesche Représ.

tal Burgeren, om niet te zeggen elk die iets te verliezen hadt, huis en have heeft doen verlaaten, terwyl anderen alleen agtergebleeven zyn, om dat zy zich in omstandigheden bevonden, welke hen noodzaakten om aanschouwers te blyven van geweld, en de snoode vertrapping der Rechten eens Volks, dat verdiende vry te zyn, dat vry was van den 16 en 19 February 1795 af, tot op den 26 January 1796 toe?

Blykt niet hier uit onlochenbaar, dat de meerderheid der Friesche Representanten, dat wy, wel verre van het vertrouwen van dat Volk verlooren te hebben, integendeel hetzelve in eene hooge mate bezaten? en dat het juist de tegenwoordige orde van zaaken (zo als men die verkiest te noemen) is, welke honderden, uit eene enkele Stad, van haardstede en huisgezinnen doet vlugten? Wy, Burgers! ons omwindende in de zuivere bewustheid van een schuldeloos gewisse, hebben geenzints, zo als men ons durft aantygen, uit de beschuldigingen van het geweeten aanleiding genomen tot eene overhaaste vlugt; maar het was de uitwerking van het herhaaste uittrekken der Fransche Troupen; het waren de ongehoorde orders, welke de Bataafsche Troupen ontvingen, niet van Geconstitueerde Magten; maar van Lieden, die, wat het inwendig Bestuur der Provincie betreft, als Particulieren moeten beschouwd worden, orders, waar door zy onttrokken werden aan de gehoorzaamheid van den Representativen Souverein: het waren de openlyke bedreigingen van personeele moord, welke, ons aan het geweld ten prooi gevende, tot de rampzalige keuze bragten, om, of Burgers tegen Burgers te wapenen, en dus derzelver, by ons, onschatbaar bloed, nutteloos te doen stroomen, of onze en onzer Medeburgeren veiligheid in eene kortstondige vlugt te zoeken; in het vertrouwen, dat uwe Vergadering, waarop het oog van Nederland, waarop het oog van Europa zich thans gaat vestigen;

Bil-

Billykheid, Recht en Vryheid, boven redeloos geweld, boven krytende onrechtvaardigheid en alle Orde en Wetten vertredende Regeeringloosheid, zal handhaven.

'S GRAVENHAGE.

Requeste van gevlugte Friesche Repres.

Neen, Burgers! wy zyn geen heerschzugtigen; zo verre wy ons zelven, zo verre wy elkanderen kennen, hebben wy altoos gehaakt en haken wy nog, om, zo ras doenlyk, ontslagen te worden van den onlydelyk geworden last, van het ons aanbetrouwd Bestuur.

Neen, Burgers! geen ontusteld gewisse knaagt ons: geen schroom voor verantwoording doet ons vlieden; niets zal ons liever zyn, dan, hoe eer hoe beter, rekenschap te mogen geven van ons gedrag, als Volksvertegenwoordigers; maar het is voor den Rechtbank, die het Friesche Volk zelve, by haare, aan ons verleende Procuratie heeft aangewezen, dat wy ons gaarne zullen, ja vurig verlangen te verantwoorden; wel tegen behoorlyke, bepaaldelyk opgegevene, beschuldigingen, doch niet tegen laffe, algemeene en verachtelyke declamatien, uit Couranten en Schandbladen ontleend; niet voor Revolutionaire Rechtbanken, door bloeddorst opgerigt, en waar de onschuld reeds veroordeeld is, eer zy 'er verschynen kan.

Dan, zo dra het geweld paal vindt, zo dra Orde en Wetten heerschen, zullen wy toonen, noch schroom noch vrees te hebben; het zyn geene geregelde Rechtbanken, het is geen wettige aanklagt, het zyn geene scherpe onderzoekingen, het zyn geene, door de rechtvaardigheid opgerichte schavotten, welke wy vreezen. Dat men de stem der Friesche Natie, altoos door ons geëerbiedigd, vry en onbelemmerd hoore; dat men de uitwerkzelen van het Schrikbewind buiten onze Provincie verbanne; dat men onze bepaalde beschuldigingen opgeve; dan reeds zegepraalen wy; dan reeds zyn wy ge-

's GRAVENHAGE. gerust, op de byna algemeene goedkeuring des Volks en op de toejuiching van alle braven.

Wy, eindelyk, op onze beurt, vorderen van u de handhaving van de vertrapte Rechten der Friesche Natie. Het met bajonetten, door eenige Leeuwarder Burgers, onder aanhitzing en bestuur van eenige Vreemdelingen en een *de Beere*, overweldigen der geheiligde Volksvergadering, terwyl alles in Friesland van dat alles onbewust, en in diepe kalmte was; het aan Volks-Majesteitsschennis schuldig verklaaren, door geen twintig Representanten, ten opzigte van hunne meer talryke Mede-Representanten, by Publicatie van den 23 deezer gedaan, zonder oproeping des Frieschen Volks, kan by Ulieden nooit anders beschouwd worden, dan als de gruwzaamste verkragting der Rechten eens Volks, het welk, tot op dit ogenblik toe, den naam van Souverein gedragen heeft, en in haare mishandelde wettige Representanten voorbeeldeloos gehoond is.

Request van gevlugte Friesche Repres.

Wat behoeven wy meer te zeggen? men vergelyke den geest der vry delibererende Friesche Representanten, welke doorstraalt in hunne Publicatie van Amnestie, omtrent een hoop wetlooze geweldenaars, op den 19 February 1796, aan den dag gelegd, met dien geest, welke doorstraalt in eene gedrukte Publicatie van den 23 February 1796, tegen, door het Volk van Friesland, vry en wettig verkoozene Representanten geëmaneerd, en men oordeele! Of hebben een *Predicher*, een *Godschalk*, een *Kamminga*, eenige zending van het Friesche Volk, eenigen last om deszelfs belangen waar te nemen? of, zyn deezen geene wettelooze indringers in het verkragte Volksgezag, in de overweldigde Friesche Raadzaal? of, eindlyk, zyn deezen de onpartydige Rechters en gewettigde beoordeelaars van wettig verkoozene Representanten des Frieschen Volks?

Bur-

Burgers! aan u zyn de belangen des Bataafschen Volks aanbetrouwd. Gylieden doorziet verzekerlyk de gevolgen, welken het gebeurde in Friesland voor de gantsche Republiek moet en zal hebben; worden dezelven niet ogenbliklyk in haaren verschrikkelyken loop gestuit. Burgers! wat verblinding en verbystering ook de tegenwoordige tyd moge met zich brengen, de nakomelingschap zal oordeelen en rechtvaardig zyn.

Request van gevlugte Friesche Repres.

Wy zyn, met eerbied, na wensch van Heil en Broederschap.

Uwe dienstvaardige Medeburgers,

Uitgewekene Representanten van het Volk van Friesland, thans present te Groningen.

(*Was geteekend,*)

A. VAN VLIET.
D. VAN AYLVA.
K. O. GORTER.
B. RUSSING.
WESSELIUS.
H. A. H. VAN KNYF.
H. VAN WEERDEN.
BERN. SPOELSTRA.
HEND. CANNEGIETER.
W. WOPKENS.
J. LAMBSMA.
H. BALK.

Den 28 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Op den 10 deezer wierdt in de Vergadering vastgesteld, en vervolgens afgekondigd,

'S GRAVENHAGE. digd, eene Publicatie, by welke aan elk Burger van Nederland het regt wierdt toegekend, om *Requesten, Petitien* of *Verzoeken*, 's Lands zaaken betreffende, aan haar te mogen voordraagen.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!*

Nademaal ons niets meer ter harte gaat, dan om van den aanvang onzer byéénkomst de goede orde te handhaaven, zonder welke de waare Vryheid in de Burger-Maatschappy niet bestaat, en, zo veel in ons is, zorge te draagen, dat de deliberatien en vertoogen van de erkende Corporatien en Vergaderingen zich bepaalen binnen de werkzaamheden, die aan dezelven wettig zyn gedemandeerd.

En eindelyk, uit aanmerking, dat onze tyd alleen aan het heil van het lieve Vaderland toegewyd behoort te zyn:

Zo is het, dat wy hebben gedecreteerd, zo als wy decreteeren by deezen:

Art. 1. Elk Burger van Nederland heeft het recht van voordragt, Petitie of Verzoek omtrent 's Lands zaaken; en is dit recht zodanig eigen aan een ieder Burger, hoofd voor hoofd, dat hy het niet vervreemden kan, noch de uitoeffening daar van aan een anderen opdraagen.

2. Elk Burger derhalven kan zich met een Adres, of meer Burgers te zamen, kunnen zich met een en hetzelve door hun allen geteekend Adres aan de Nationaale Vergadering vervoegen, en aan dezelve zodanige Voordragt, Petitie of Verzoek doen, als hy of zy tot welzyn van het Land oordeelt of oordeelen te behooren en te kunnen verantwoorden.

3. Dit recht van Voordragt, Petitie of Ver-

zoek omtrent 's Lands Zaaken komt toe aan de Burgers als Burgers, en niet aan eenige Societeit of vereeniging van Burgers als zodanig. 's GRAVENHAGE.

4. De Leden derhalven van Societeiten of Vereenigingen van Burgers, hebben ook wel hoofd voor hoofd dit onvervreemdbaar recht van elk Burger, en zy kunnen het naar welgevallen uitoeffenen, 't zy alleen, 't zy gedeeltelyk, 't zy met hun allen, doch niet als uitmaakende eene Societeit, maar alleen als Burgers: zy kunnen dus niemand uit hun midden magtigen tot het teekenen of doen van Voordragten, Petitien of Verzoeken. *Publ. wegens het inleveren van Requesten.*

5. De Collegien of Corporatien, welke by publiek gezach zyn erkend, kunnen zich wel als Collegien of Corporatien aan de Nationaale Vergadering adresseeren, doch ook deeze niet anders dan over huishoudelyke zaaken, aan hun behoorende of gedemandeerd.

6. Geene Adressen of Requesten door byzondere Persoonen geteekend, zullen mogen worden aangenomen, ten zy op een behoorlyk Nationaal Zegel, volgens Ordonnantie daar van gemaakt of nog te maaken.

En op dat deeze ter kennisse van een ieder moge komen, zal dezelve alom worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatien en Affichien te doen; ontbiedende en verzoekende, wy de hoogste Geconstitueerde Magten, het zy van het Provinciaal Bestuur, of andere Provinciaale Vergaderingen in de onderscheiden Gewesten, de noodige ordres te stellen, dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergaderinge in den Haage, den 20 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

P. L. VAN DE KASTEELE, Vt.

(*Onder stond,*) Ter Ordonnantie van dezelve,

J. VALCKENAER.

'S GRAVENHAGE. Een Concept-Reglement van Orde voor de Nationaale Vergaderinge, 't welk op den 11 deezer ingeleverd, en vervolgens wierdt vastgesteld, was van den volgenden inhoud.

REGLEMENT van ORDE voor de NATIONAALE VERGADERING.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het houden der Vergadering.

Art. 1. De Vergadering zal dagelyks ten elf uur vóor de middag gehouden worden, uitgezonderd op Zondagen; blyvende het nogthans aan den President vry, de zaaken zulks toelaatende, om op Zaturdag of eenen anderen dag geene Vergadering te beleggen.

2. De Vergadering zal door den President, staande, met een Gebed geopend worden, volgens het Formulier hier agter gevoegd, en zullen alle de Leden, gedurende het Gebed, opstaan.

3. De Agent zal voor de resumtie de Lyst der Leden leezen, welke door een duidelyk antwoord een blyk zullen geeven van hunne tegenwoordigheid, en zal de Agent aanteekening houden van de afwezigen.

4. Die door ziekte of andere wettige reden belet wordt de Vergadering by te woonen, zal daar van schriftelyk kennis geeven of doen geeven aan den President; en by aldien die aan de wettigheid der opgegeevene redenen mogt twyffelen, zal hy dezelve ter beslissing der Vergadering brengen.

5. Daarna zullen door éénen der Secretarissen ten fine van resumtie geleezen worden de Notu-

tulen der voorgaande Zitting, na welke voorleezing de President de gemaakte extensie in overweging zal brengen.

6. Vervolgens zal de President in overweging brengen:

A. De overgegeevene Notes der vreemde Ministers, alhier residеerende.

B. De ingekomene Missives, waar onder mede worden verstaan de gewoone officieele Brieven der Ministers deezer Republiek, buiten 's Lands residеerende; dewelke in de Commissie tot de buitenlandsche zaaken eerst zullen geleezen worden, en aan welker beoordeeling zal staan, indien de Brieven eenige geheime Artikelen mogten behelzen, de openlyke leezing daar van uit te stellen

C. De ingediende Requesten, op een behoorlyk Nationaal Zegel, volgens de Ordonnantie, en geteekend door de Suppliaanten, of door eenen Procureur of ander publiek Persoon in hunnen naam.

D. Vervolgens die zaaken, welker overweeging, of eindelyke afdoening op dien dag is vastgesteld.

E. Daarna zullen gehoord worden de Rapporten der onderscheiden Committés, alhier in den Haage residеerende, het zy gemelde Committés die en Corps, het zy door Commissarissen doen; welke als dan zitten zullen op de voorste bank aan de rechte hand des Presidents.

En wordt de Woensdag bepaald voor de Rapporten van het Committé tot de West-Indische Zaaken; de Donderdag voor die van het Committé van het Bondgenootschap te Lande; en de Vrydag voor die van het Committé tot de Zaaken van de Marine.

F. Hierop zullen gehoord worden de Rapporten der onderscheidene Commissien, die uit den boezem der Vergadering met het één of ander zyn belast geweest.

's GRAVENHAGE.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

'S GRAVENHAGE.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

6. En ten laatsten zal de President voor het sluiten der Vergadering vragen, of iemand iets heeft voor te stellen, en zal tevens herinneren, welke zaaken in de volgende zitting aan de orde van den dag zyn.

Het zal echter den President vry staan, naar vereisch van zaaken eenige verandering in deeze orde te kunnen maaken, of toetelaaten.

7. De President zal op zyn præadvis mogen concludeeren, indien de Vergadering (na dat hy zal gevraagd hebben, of iemand daarop iets heeft aan te merken) door haar stilzwygen daar in toestemt; dan hy zal gehouden zyn, zo ras één of meer Leden het begeeren, eene hoofdelyke omvraage te doen, wanneer hy met de wettige meerderheid zal moeten concludeeren.

8. Zo de stemmen mogten staken, zal de zaak blyven in advis tot de volgende zitting, en by aldien dan wederom de stemmen staken, zal de President beslissen.

9. De President zal het besluit op ieder zaak met luider stemme uitspreeken, en aan de Secretarissen opgeeven.

10. Er zullen geen aanteekeningen of contra-aanteekeningen van de Leden aangenomen worden.

11. De Vergadering zal door den President in een algemeen Committé mogen geformeerd worden, wanneer hy zulks nodig oordeeld, en hy zal gehouden zyn, zulks te doen, zo ras de Commissie tot de Buitenlandsche Zaaken, of twaalf, of meer Leden verklaaren, zulks te begeeren; in welk geval de toehoorders op de Tribunes niet mogen komen, of zo zy er reeds op zyn, zullen moeten vertrekken, gelyk mede de Bladschryvers; ook zullen de Plaatsvervangers zich als dan uit de Zaal begeeven, waarna de deuren zullen gesloten en door de Bodens opgepast worden, dat dezelve zonder last van den President niet weder geopend worden.

den. En zullen de Leden in een algemeen Committé niet mogen eenige aanteekening houden.

'S GRAVENHAGE.

12. De President, of wel de meerderheid der Vergadering, zal de Leden, in een algemeen Committé vergaderd, de geheimhouding kunnen opleggen op de voorkomende zaken, tot dat hy, ofte zyn opvolger, ofte wel de gezegde meerderheid, hen daar van weder ontslaat.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

13. In alle zaaken, behalven die, welke aan de orde van den dag zyn, zal op begeerte van twaalf Leden het besluit tot den volgenden dag worden uitgesteld.

14. Alle voorstellen, welke een Lid verkiest te doen, zullen in geschrifte moeten worden overgeleverd. De Vergadering zal desgelyks niet in overweging nemen eenige verzoeken van buiten inkomende, ten zy dezelve in geschrifte worden ingeleverd.

15. Iemand der Leden, eenige Propositie over Buitenlandsche Zaaken begeerende te doen, zal alvoorens daar van communicatie geeven aan de Commissie tot de Buitenlandsche Zaaken.

16. Ieder Lid, die iets heeft voor te dragen, zal den President vragen om het woord, en niet eerder beginnen te spreken, dan na dat het hem is toegestaan, en zal aan een en denzelfden niet meer dan tweemaal het woord toegestaan worden over het zelfde onderwerp.

17. Wanneer meer dan één Lid het woord vragen, zal de President hetzelve geeven aan dien, welke het eerst gevraagd heeft. By aldien 'er geschil is, wie het eerste het woord gevraagd heeft, zal de President zulks beslissen.

18. Die het woord heeft, zal daarin niet gehinderd of gestoord mogen worden, maar zal de President hem daarby handhaaven, en alle in-

'S GRAVENHAGE.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

heid van ten minsten één meer dan de helft der Leden van de Nationaale Vergadering. En zullen in zodanige buitengewoone Vergadering geene andere Stukken in overweging worden gebragt, dan de zaak, om welke de byeenroeping of beschryving is geschied.

29. Ingevalle van onpasselykheid of noodzakelyke afwezigheid van den President, zal de laatst afgegaane President zo lang deszelfs plaats bekleeden.

30. De afgegaane President zal niet weder verkiesbaar zyn, dan na verloop van twee maanden, of vier verkiezingen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de Commissien en van de Secretarissen.

31. By de Nationaale Vergadering zullen alleen benoemd worden de volgende vaste Commissien.

1. Van Buitenlandsche Zaaken.
2. Van Binnenlandsche Correspondentie.
3. Van Financie.
4. Van Toezigt voor de Vergadering en de Policie derzelve.
5. Van de Drukkerye.

En zal niemand der Leden van deeze Vergadering in meer dan ééne dier Commissien mogen benoemd worden; en zullen alle de Leden dier Commissien of andere personeele, welke alhier in loco worden waargenomen, daarvoor hoe genaamd geen extra Vacatie of Daggelden genieten.

32. De Commissie der Buitenlandsche Zaaken zal bestaan uit zes Leden, en den tydelyken President der Nationaale Vergadering; edoch by aldien gemelde President teffens Lid dier Commissie mogt zyn, zal de afgegaane Pre-

President voor dien tyd mede Lid dier Commisfie zyn.

33. Alle twee maanden zal één der Leden dier Commisfie uitgeloot worden, en zal door de Vergadering gestemd worden tot de verkiezing van een ander Lid; de aldus inkomende zal niet weder in de eerstvolgende uitlooting vallen; blyvende het echter aan de Vergadering vry, de uitgelootene terstond weder in deeze Commisfie te benoemen.

34. De benoeming der Leden tot de Commisfie zal nu geschieden in maniere als volgt:

Dat de President deezer Vergadering, met de bereids benoemde Leden tot de Commisfie van de Constitutie, een getal van twaalf geschikte en bekwaame Persoonen, Leden deezer Vergadering, zal voorslaan, waar uit de Vergadering zes zal kiezen, om de Commisfie van Buitenlandsche Zaaken uit te maken.

35. Aan deeze Commisfie zal een Secretaris worden toegevoegd, dewelke geen Stem in dezelve zal hebben.

36. De benoeming van deezen Secretaris zal geschieden in maniere als volgt.

Dat de aangestellene Commisfie tot de Buitenlandsche Zaaken aan de Vergadering zal voordragen drie bekwame en geschikte Persoonen, ten einde de Vergadering uit die drie éénen zoude kiezen.

37. De Commisfie tot de Buitenlandsche Zaaken en derzelver Secretaris zullen aangesteld worden op eene Instructie, waarna zy zich zullen hebben te gedragen.

38. By geene der andere Commisfien, hier boven Art. 31 vastgesteld, zal een Secretaris worden aangesteld.

39. De Commisfie tot de Binnenlandsche Correspondentie zal bestaan uit twaalf Leden der Vergadering, by de meerderheid te benoemen.

Deeze Commisfie zal dienen, om met de aange-

's GRAVENHAGE.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

's GRAVENHAGE.

gestelde Machten binnen 's Lands goede verstandhouding te hebben, ten einde alle woelingen en ondernemingen te ontdekken en te verydelen, welke tegens de Vryheid en de Welvaart des Lands zouden worden gesmeed; op de daartoe vastgestelde Instructie.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering.

40. Alle maanden zullen drie Leden deezer Commissie worden uitgeloot, en door de Vergadering drie anderen in derzelver plaats benoemd.

41. De Commissie van Financie zal bestaan uit vyf Leden deezer Vergadering, te benoemen op dezelfde wyze, als in Art. 34 aangaande de Commissie tot de Buitenlandsche Zaken is voorgeschreven.

42. De Commissie van Toezigt over de Vergaderplaats en Policie van dezelve, gelyk ook de Commissie tot de Drukkery, zal bestaan uit vier Leden.

43. Alle andere persoonele Commissien, tot de eene of andere byzondere zaak, zullen door den tydelyken President worden voorgeslagen, daarop inneemende de welmeening der Vergadering.

44. De benoemde Leden tot een of andere der opgenoemde Commissien, zullen zich daar aan niet mogen onttrekken, dan om redenen, welke zy aan het oordeel der Vergadering zullen moeten overlaaten.

45. Er zullen twee vaste Secretarissen voor de Vergadering benoemd worden, op de Instructie hier na volgende.

Deeze twee zullen met den Secretaris van de Commissie tot de Buitenlandsche Zaken een en dezelfde rang hebben.

Ook zal de Secretaris der Buitenlandsche Zaken in de Vergadering mede kunnen fungeeren.

46. Deeze twee Secretarissen zullen benoemd worden, in maniere als volgt:

Dat ieder Lid deezer Vergadering met een onder-

derteekend Briefje zal opgeeven twee Persoonen, die hy daartoe bekwaam en geschikt oordeeld; dat alle deeze naamen zullen gedrukt worden op eene Lyst, die aan alle de Leden zal overhandigd worden, en dat een dag zal gesteld worden om uit die Lyst twee Secretarissen te benoemen.

Niemand zal echter tot Secretaris verkoozen worden, dan met eene volstrekte meerderheid der aanweezige Leden, even gelyk omtrent de verkiezing van een President, Art. 24 gezegd is.

's Gravenhage.

Reglement van Orde voor de Nat. Vergadering

OPSTEL VAN HET GEBED.

Algenoegzaam Opperwezen! uwe wysheid en liefde bestuure ons in de getrouwe volvoering van onzen pligt, ter bevordering van 't heil onzes Vaderlands, en onze Natuurgenooten! Amen.

MODEL DER STEMBRIEFJES.

Ondergeschreeven Stemt tot President deezer Vergadering voor den tyd van 14 dagen, ingevolge het vastgestelde Reglement, den Burger Representant

Actum den

Ondergeschreevene stemt tot Leden in de Commissie van de Burgers Representanten

Actum den

Ondergeschreevene stemt tot Secretarissen voor deeze Vergadering de Burgers

Actum den

Overtuigd van het overgroot belang voor het geheele Land, dat de Zeedienst door alle meest gepaste middelen wierdt aangemoedigd, wierdt, op den 16 deezer, ten dien einde, de volgende *Proclamatie* vastgesteld.

'sGRAVENHAGE.

GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

PROCLAMATIE *van de* NATIONAALE VERGADERING *representeerende het Volk van Nederland, gearresteerd den 16 Maart 1796, het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien ofte hooren leezen, *Heil en Broederschap!*

BURGERS *van* NEDERLAND, *Beminde* LANDGENOOTEN!

De onrechtvaardige en verderflyke Oorlog, in welken wy door het afgunstig Britsche Ministerie gesleept zyn, vestigt onzen geheelen aandacht; hy is de eerste onzer zorgen, om dat door het kloekmoedig beleid in denzelven, een eerlyke Vreede moet worden daargesteld, onze Vryheid bevestigd, de Onafhangelykheid van den Staat gehandhaafd, en de voorouderlyke roem bewaard.

Onze Zeemagt is, naast de Goddelyke Voorzienigheid, het natuurlyk en byna eenig middel, om den euvelmoed en trots van het Engelsch Ministerie paal en perk te stellen, en ons dierbaar Vaderland wraak te verschaffen, over het verraderlyk gedrag en wreede mishandelingen van het Verbondbreekend Groot Brittannien.

Hier toe waren de yverige pogingen der beste Vaderlanders onophoudelyk werkzaam; van dat ogenblik, dat onze harde kluisters door medehulp onzer Fransche Broeders verbroken werden, van dat ogenblik, dat de aan Engelands wil verslaafden Stadhouder, met zyn geslacht en

zy

zynen aanhang, den Nederlandschen Grond verliet; met één woord, van dat ogenblik, dat wy ruimer begonden adem te haalen, en op het behoud der beste bronnen van onzen welvaart, van onzen Koophandel, Visscheryen, Zeevaart, Colonien en Fabrieken, vermogten werkzaam te worden.

's GRAVENHAGE. *Proclamatie ter danmoediginge van 's Lands Zeedienst.*

Door onze Zeemagt, Medeburgeren! zyn onze Voorvaderen groot geworden; de Nederlandsche Vlag was gekend, gevreesd, geëerbiedigd door de vier Waerelddeelen.

Zy wierdt onder het vorig bewind veracht, verguisd, bespot; zy was tot eene aanfluiting der Volken geworden.

Het is dus onze eerste pligt, de Zeemagt tot den hoogsten top, waar voor onze Nationaale vermogens vatbaar zyn, op te voeren.

De yver van het Committé tot de Zaaken van de Marine, heeft, daar bykans niets was, veel voortgebragt; deszelfs pogingen waren onvermoeid.

Dan, in den opluikenden Staat van onze Zeemagt, zyn alle handen, als 't ware, het Zeewerk ontwend, alle harten daar van vervreemd; Neerlands Jongelingschap bouwd niet, gelyk weleer, de Zeeën op 's Lands Oorlogsvlooten.

Is dan onze Natie minder braaf, minder verbitterd op onze Vyanden, minder Vaderlandminnend, dan ten tyde der *Warmonden*, der *Wassenaren*, der *Piet Heyns*, der *Trompen*, der *de Ruiters?*

Neen, Medeburgers! dat zy verre: wy durven, wy moeten ons alles goeds van uwe Burgerdeugd beloven, en van uw gevoel van 's Lands hogen nood verwagten.

Waarom zouden wy dan dien nood voor Uliéder verbergen?

Het staat in uwe hand, daar aan te gemoet komen!

Onze Schepen, die veele zyn, en meer dan

'S GRAVENHAGE.

Proclamatie ter aanmoedi-ginge van 's Lands Zee-dienst.

genoegzaam, om de overmagt in onze Zeeën te behouden, den vyand allen toevoer van Mond- en Scheepsbehoeftens uit het Noorden af te snyden, en alzo tot eenen spoedigen Vreede te dwingen, onze Schepen hebben Volk gebrek. De gewoone Wervingen gaan traagelyk voort; de loffelyke, hoe zeer min volledige maatregelen, in sommige onzer Gewesten beraamd, tot spoediger bemanning der Vloot, hebben de verhoopte uitwerking niet gehad! geen wonder, 't waren afzonderlyke pogingen en geenzins een uitvloeisel van den wil der volle vertegenwoordiging van het Bataafsche Gemeenebest.

Deeze kan zich dan eindelyk doen hooren, zy zal uwen wensch vervullen, en door Ulieden onderschraagd, het Vaderland redden.

Dat dan in alle Steden en Dorpen van Nederland 't Volk plegtig worde opgeroepen:

Dat het voorbeeld van Haarlem, het Vryheidminnend Haarlem, dat alleen in deeze dagen, meer dan tweehonderd rappe Jongelingen aan den Zeedienst geschonken heeft, overal ter navolging strekke!

Dat alle de geconstitueerde Magten in hunne onderscheide betrekkingen de Bataafsche Jeugd aanmoedigen! de Nationaale verdediging van hunne handen vorderen! die bloeiende Jongelingschap zal niet doof zyn voor de stemme van het zuchtend Vaderland!

Dat toch is haare aller eerste moeder, die hen van hunne geboorte af gekoesterd, gevoed en beschermd heeft.

Welaan, dat dan alle toevliegen tot de algemeene verdediging!

De tyden van mishandeling, van onderdrukking op 's Lands Schepen, zyn voorby; 's Lands Vloot staat onder bevel van waare Vaderlandsche Mannen, die in hunne Vlootelingen geene Slaven, maar hunne Medeburgers beschouwen; het oog van 's Volks Vertegenwoordigers is onophou-

houdelyk gevestigd op de behoeften van 's Lands Zeevolk, en ook deeze hunne Vertegenwoordigers zullen, door gepaste maatregelen, toonen, dat het beloonen van heldenmoed en trouwe, het aangenaamst gedeelte van hunnen grooten arbeid zal uitmaaken.

Waarom zouden dan onze Vaderlandsche Jongens aarselen of huiverig zyn? dat dan alle Vaders hunne Zoonen, de Zusters haare Broeders, de Oudsten des Volks de Jongelingen tot heldenmoed, tot dadelyke deelneeming in 's Lands Zeedienst, tot handhaving van de Eer der Bataafsche Vlag, tot redding van het Vaderland aansporen!

Zy zullen, na het volbrengen van dien edelen taak, hunne beloning in onze tederste zorge voor hun en de hunne, in de ombelzingen van alle Braaven, in de dankbaare toejuiching van geheel Nederland ontvangen.

Aldus gedaan en gedecreteerd ter bovengemelde Vergadering in den Hage, den 16 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

's GRAVENHAGE. *Proclamatie ter aanmoedinge van 's Lands Zeedienst.*

(*Was geparapheerd,*)

P. L. VAN DE KASTEELE, Vt.

(*Onder stond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

J. VALCKENAER.

Met de volgende aanschryving aan de hoogst geconstitueerde Magten wierdt deeze Proclamatie rondgezonden.

'sGRAVENHAGE.

MEDEBURGERS!

Wy zenden u hier nevens eene Proclamatie aan het Volk van Nederland geadresseerd, welke wy begeeren, dat met de meeste plegtigheid alomme aan den Volke worde bekend gemaakt.

Na dus de Natie zelve opgewekt te hebben, om tot redding van het lieve Vaderland toe te schieten, oordeelen wy ons in de eerste plaats aan Ulieden, aan welken de zorg over het Bestuur van Ulieder Gewest is toebetrouwd, te moeten adresseeren, en by het behoud van het lieve Vaderland te bezweeren, om onze pogingen in deeze ten ieverigsten te onderschragen.

Wy hebben, volgens de aan ons gesuppediteerde informatien van het Committé tot de Zaaken van de Marine, tot onmiddelyke bemanning der gereedliggende Schepen van Oorlog, nodig een getal van 1800 à 2000 Manschappen, welk getal gerekend zynde op den voet der bevolking, ten naasten by een over duizend Inwooners zouden uitleveren, en op welke basis wy uit Ulieder Gewest zouden mogen verwagten een getal van (*) Manschappen.

Wy laaten, uit aanmerking van uwe ons bekende Vaderlandsliefde, de middelen, die uwe locaale kennis u de meest geschikte zal doen voor-

(*) *Gelderland.* 225
Holland. 825
Zeeland. 75
Utrecht. 90
Friesland. 150
Overyssel. 135
Stad en Lande. 120
Drenthe. 45
Bataafsch Braband. 210
1875

voorkomen, aan uwe deliberatie over. Wy eisschen alleen spoed en dadelyke daarstelling der door u meest geoordeelde maatregelen, tot bereiking van ons oogmerk. 's GRAVENHAGE.

Om dit alles te faciliteeren, hebben wy nog boven dien gedecreteerd, dat aan de respective Gewesten, in mindering op de door hun geconsenteerde petitie der 10 Millioenen voor het Stuk des Zeedienst, zal worden gevalideerd een somma van uiterlyk tagtig Guldens per kop, wel minder maar niet meerder, welke in voege voorsz. voor den 15 April aanstaande aan een der Zee-Comptoiren zich zal hebben aangemeld, en aldaar zal wezen goedgekeurd volgens de orders van den Lande. *Circulaire aan de geconstitueerde Magten.*

Wy hebben eene personeele Commissie benoemd, bestaande uit de Burgers Representanten *Blok*, *Schimmelpenning*, *Pasteur*, *van Marle*, *Valckenaer*, *van Maanen*, *van der Zoo*, *Bicker* en *Trip*, om met de respective Gewesten en Collegien des aangaande te correspondeeren.

Wy verwagten van deeze maatregelen door uwe kragtdadige medehulp zodanig vruchtbaar effect, dat 's Lands Vloot eerlang volledig worde, en wy onze zorg aan andere gewigtige zaaken van den Lande zullen kunnen toewyden.

Waar mede &c.

In de Zitting van Woensdag 23 Maart wierdt, onder anderen, geleezen de volgende Missive van de Representanten van het Volk van Friesland aan de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, betreffende het Rapport eener Commissie, door H. H. Mog. tot onderzoek der Friesche zaaken benoemd.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Met de uiterste verwondering is het, dat wy uit het Rapport van uwe Commissie, ge-

 steld

'sGRAVENHAGE.

Misfive van Repref. van Friesland.

fteld tot examinatie van een Adres, door eenige uitgeweekene Friefen aan uwe Vergadering geadresfeerd, befpeurd hebben, hoe men tot den grondflag van eene te decerneerene perfoneele Commisfie naar deeze Provincie, onder anderen, ligt, dat het niet onduidelyk is voorgekomen, dat wy het maintien van de tegenwoordige order van zaaken, en de protectie van dien, van uwe Vergadering reclameeren; en wel inzonderheid uit onze Reclamatie van den 3 Maart, en Misfive van den 8 Maart laatstleden.

Wy kunnen u betuigen, Burgers Reprefentanten! dat wy, by de herleezing van gemelde Proclamatie en Misfive, niet hebben kunnen befpeuren, dat onze intentie, om de hulp of protectie, van uwe Vergadering in onze domestique Befturing in te roepen, immer daar uit flegts onduidelyk zoude kunnen worden afgeleid. Te wel kennen wy de uitdrukkelyke begeerte van het Nederlandfche Volk, in het Reglement, volgens het welk uwe aanzienlyke Vergadering is by elkander gekomen, in de 100 en 101 Artikelen van dat Reglement bepaald, dan dat wy ons immer zouden hebben durven verftouten, om uwe protectie in te roepen in domeftique zaaken; en de volmaaktfte order en rust, waar in deeze Provincie zich bevind, zouden het boven dien onnoodig maaken, om eenig hooger Gezag tot onze hulpe te reclameeren.

Neen, Burgers Reprefentanten! wy vinden geene zwarigheid, om Uliedén te declareeren, dat, zedert de Revolutie van den Jaare 1795, nimmer meer rust en beter order in onze Provincie plaats hadt, dan op dit tydvak; waar zouden dan de redenen kunnen exifteeren, om die protectie of byftand voor ons te reclameeren?

Zo wy immer eenige befcherming of beveiliging mogten gevraagd of begeerd hebben, zouden wy alleen daar mede moeten bedoeld hebben, uwe zorge, dat niet andermaal het Militair

tair geweld mogt gebezigd worden, om de Vryheid der Friesen en de goede order het onderst boven te keeren, en dus dat gedeelte der Nederlandsche Natie, het welk wy vertegenwoordigen, te onderdrukken. 's GRAVENHAGE. *Missive van Repres. van Friesland.*

Wy zouden niet alleen vermeenen, uwe Vergadering te hoonen, maar te handelen tegens onzen Eed, aan het Friesche Volk gedaan, wanneer wy eenige inmenging der Nationaale Vergadering begeerden in het Huishoudelyk Bestuur deezer Provincie, welke immers aan ons even wettig is gedemandeerd, als het Bestuur der gemeene Landzaaken aan uwe Vergadering is opgedraagen.

Onze intentie kan dus nimmer geweest zyn, om eene Vergadering, door zodanige inroeping, te permoveeren tot eene daad, welke, onzes bedunkens, zoude strekken, om het Mandaat, door Ulieden van het Volk ontvangen, te transgresseeren, door het zenden van eene personeele Commissie, naar een der tot dus verre Souvereine Gewesten van Nederland.

Al verder moeten wy onze verwondering aan Ulieden voordragen over den grond van dat Rapport, waar in gesproken wordt van eene staat van onzekerheid, waar in het Bestuur van deeze Provincie zoude verseeren.

Wy betuigen niet te kunnen penetreeren, welke onzekerheid uwe gemelde Commissie hier mede bedoelt. De nieuwe aangekomene Leden onzer Vergadering zyn niet op eene eigendunkelyke wyze in dezelve gedrongen: neen! door eene wettige oproeping des Volks met een behoorlyke Lastbrief voorzien, vervullen zy de plaatsen van hun, welke dezelve verlaaten hebben. Zy zyn gelastigd van het Friesche Volk, en erkennen hetzelve voor hunne Committenten.

Ook is het aan ons tot hier toe niet gebleken, dat de wettigheid onzer Vergadering immer by Ulieden zelven is in twyffel getrokken, of dat de re-

'S GRAVENHAGE.

Missive van Repres. van Friesland.

representeerende Vergadering van het Volk van Nederland onzeker was, waar thans de hoogst geconstitueerde Macht van dit Gewest resideerde.

Uwe Commissie zegt wel; dat beide de partyen, (wy namentlyk en de uitgeweekenen) zich beroepen op den wil en de stem des Volks, en dat het dus billyk en regtmatig is, dat dat Volk zelve in deezen beslisse.

Wy ook zyn van dat gevoelen; wy ook oordeelen, (het zy met eerbied gezegd) dat de Friesche Natie alleen gerechtigd is, om in deezen uitspraak te doen.

Maar op het geen uwe Commissie zegt, dat het aan haar niet gebleken is, of en in hoe verre de Friesche Natie deeze moeylyke zaak beslischt, of stellig party gekoozen hebbe, zy ons vergund aan te merken, en te reïtereeren, dat het Volk van Friesland wel degelyk party heeft gekoozen, door het verkiezen van nieuwe Vertegenwoordigers, voor dezulken, welke 's Volks vertrouwen onwaardig verklaard waren, (zonder dat 'er eenig Protest in de Grondvergaderingen daar tegen is ingebragt) en dus de facto getoond heeft, de demissie derzelven te wettigen, en te beslissen, dat deszelfs wille was, om andere Vertegenwoordigers in de plaats te stellen, ten einde het geluk van dit belangryk gedeelte der Republiek te herstellen of te bevestigen.

Geenzints ook kunnen wy onze verbaazing verbergen, over het geen uwe Gecommitteerden stellen van de inwendige gesteldheid deezer Provincie, als of dezelve in een staat van beroering was, welke op het Nationaal Credit sensibel zoude influeeren. Voor zeker heeft de Commissie deeze Rapporten uit de beledigende Stukken en valsche opgaven van de voortvlugtigen verzameld, door dien wy ons hier al wederom gerust op al het gebeurde durven beroepen, en plegtig verzekeren; dat geene de minste beroering tot hier toe eenigen wezentlyken schyn heeft

kun-

kunnen veroorzaaken, om ons te doen duchten, dat niet dit Gewest even getrouw haare Contingenten zal blyven bydragen, als het tot hier toe naar deszelfs verpligting gedaan heeft. 's GRAVENHAGE.

Immers, Burgers Representanten! hoe gevoeliger moet dit geavanceerde ons niet treffen, daar wy nog, by Resolutie op den 29 February laatstleeden, door onze Gecommitteerden aan het Committé tot de Algemeene Zaaken van het Bondgenootschap te kande hebben doen declareeren; dat wy, hoe zeer ook deeze Provincie in alle voorkomende gelegenheden getoond heeft, het haare te willen toebrengen, om 's Lands Cassa haar aandeel te willen fourneeren, betreffende de onvermydelyke verpligting, om, ter defensie van het gemeene Vaderland, goed en bloed veil te hebben, niet zullen aarzelen, ook gaaf en ongelimiteerd te consenteeren en te furneeren, van zo veel haar aandeel betreft, in de petitie van de defensie, zo gewoone als buitengewoone, &c. *Missive van Repres. van Friesland.*

Terwyl boven dien aanzienlyke sommen voor geconsenteerde petitien, zedert lange, gereed liggen ten behoeve van het Boondgenootschap en voor de Fransche Republiek; of schoon wy de redenen niet weeten, waarom dezelve niet zyn afgehaald.

Vergunt ons ten deezen aanzien, uwe attentie te verzoeken of de hier nevens gaande Copie Brieven.

Dat de vyanden der tegenswoordige order van zaaken in deeze Provincie zich beyverd hebben, om verkeerde inductien ten aanzien van de Finantieele situatie te geeven, is ons gebleeken, en verwondert ons niet, maar dat uwe Gecommitteerden zulks op eene bedenkelyke wyze stelletzen, willen wy liefst aan die verkeerde Informatie toeschryven.

Wy verkiezen niet verder te treden in de punctueele wederlegging van het Rapport uwer Com-

's GRAVENHAGE.

Missive van Repres. van Friesland.

Commissie; in de verwagting, dat het bereids door ons geavanceerde genoegzaam zal zyn, om uwe Vergadering te doen hæsiteeren in het concludeeren op eenen voordragt, welks gronden wy vermeenen, voor zo verre de tyd toeliet, ontkragtigd te hebben.

Denkt echter niet, Burgers Representanten! dat wy zouden duchten voor een onderzoek van uwent wegen; veel minder, dat wy zouden huiverig zyn, om de stemme des Frieschen Volks, onzen Committenten, uitspraak te laaten doen, over haare eigene belangens, en over een verschil, het welk haar het meest, en haar alleen betreft.

Neen! dit zy verre: getuige hier tegen de Vryheid, welke wy in allen opzichte aan onze Medeburgers toekennen, om over de belangens des Vaderlands te raadplegen; de opheffing van eene Publicatie, te vooren geëmaneerd, waarby de byeenkomst des Volks, zonder uitdrukkelyke toestemming der Representanten, verboden was.

Wy hebben bereids, ingevolge uw Decreet van den 8 deezer Maand, eene nieuwe exacte telling doen te werk stellen, en zyn bereid, ten einde alle aanmerkingen te coupeeren, en uit den weg te ruimen, om eene nieuwe verkiezing van Leden tot uwe Vergadering voor ons Gewest te laaten doen, zo dra wy daar toe mogten aangeschreven worden.

Waar mede, Ulieden beveelende in Godes Heilige Protectie, verblyven wy

De Representanten van het Volk van Friesland.

(*Was geparaphreerd*,)

A. A. BAKKER, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend*,)

CORN. GODSCHALK, *Griffier.*

Leeuwarden den 21 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Co-

Copia A.

's GRAVENHAGE. *Misfive van Repres. van Friesland.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Amfterdam den 12 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataaffche Vryheid.*

NICOLAAS VAN STAPHORST, *een der Commisfarisfen over de Kas tot betaaling van de eerst vervallene dertig Millioenen aan de Franfche Republiek, aan de* REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND.

MEDEBURGERS!

Gedunrende den korten tyd, in welke de thans uitgeweeken Reprefentanten onlangs wederom mede in het Beftuur der Provincie geweest zyn, heeft een van hun my bericht gegeeven, dat wederom een fom geld, zo ik my wel herinner, van drie Tonnen Gouds in Contanten, en twee Ton in Zilverwerk, in gereedheid was, en eerstdaags voor onze bovengemelde Kas zoude kunnen worden afgehaald.

De Brief in den Haag zynde, kan ik den preciefen datum derzelve niet opgeeven.

Maar omtrent ter zelver tyd, wanneer ik dien Brief ontfing, heeft de Burger *Huber*, toen uwe Gedeputeerden ter Vergadering van Hun Hoog Mogenden, een officieelen Brief ontvangen, gedateerd Leeuwarden den 20 February en getekend door den toenmaligen Prefident *W. v. de Kooy*, en den Griffier *Dibbetz*, waar uit ik deeze woorden geëxtraheerd heb.

„ Gy zult hem (te weeten den Franfchen „ Minister *Noël*) tevens kennis geeven, dat wy „ aan *Staphorst* verzekering gegeeven hebben,

„ dat

's GRA-VENHA-GE.

Missive van Repres. van Friesland.

,, dat 'er wederom drie Tonnen ter vermindering onzer quota in gereedheid zyn, en afgehaald kunnen worden."

Deeze officiéele Brief bevestigt derhalven, ten minsten voor zo veel het geld of de Contanten betreft, het geen my een Lid uwer Vergadering gemeld hadt.

Ondertusschen is my zederd verzekerd, dat de Commies *de Raedt*, omtrent of kort na de laatste gebeurtenissen, in uwe Provincie geweest is, om penningen te haalen, en dat hy onverrigter zaake heeft moeten te rug keeren. En ik heb zedert van de drie Tonnen Gouds even zo weinig vernomen, als of daar over nimmer een woord geschreeven ware.

Naar dien nu eerlang wederom twee Millioenen Guldens zullen moeten betaald worden, en Commissarissen van de Kas, tot het doen van die betaling, mede staat gemaakt hebben, op de penningen, welke, volgens het hier voren geïnsereerde bericht, in uwe Provincie ter afzending gereed waren, zo neem ik de vryheid, Ulieden Burgers Representanten, te verzoeken, my in antwoord deezes ten spoedigsten te berichten, wanneer het Ulieden zal gelegen komen, om die drie Tonnen Gouds, en het beloofde Zilverwerk af te geeven, als wanneer ik zal bezorgen, dat de Commies *de Raedt*, of iemand anders, door het Committé tot de Algemeene Zaaken van het Bondgenootschap te Lande daar toe gequalificeerd, op den bestemden tyd by u *in Loco* zyn zal.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Uit naam van de Commissarissen over de Kas tot betaling der 30 Millioenen aan de Fransche Republiek.

(*Was geteekend*,)

NIC. VAN STAPHORST.

Voor Copie Conform de Principaale.

B. H. SNOEK, *Commies ter Secretarie.*

Co-

Copia B.

's GRAVENHAGE.

Missive van Repres. van Friesland.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND, *aan den Burger* NIC. VAN STAPHORST, *een der Commissarissen over de Kas tot betaling van de eerste vervallene dertig Millioenen aan de Fransche Republiek.*

MEDEBURGERS!

Wy kunnen u, in antwoord op de uwe van den 12 deezer, berichten, dat de drie Tonnen Gouds in Contanten, ter vermindering van onze Quota, zedert lange zyn leggende ter dispositie van Commissarissen en alleen naar de afhaaling wagten.

Maar het geen u een der geweezene Leden onzer Vergadering zoude hebben geschreeven, ten aanzien van twee Ton in Zilverwerk, is eene zaak welke geheel buiten onze kennis is.

Ondertusschen kunnen wy de aan u gedaane verzekering, dat de Commies *de Raedt* in onze Provincie geweest, en van daar onverrichter zaake zoude te rug gekeerd zyn, even stellig tegenspreeken, door dien ook nog gelden reeds eenen geruimen tyd naar zyne komst zyn wagtende; terwyl onze Commissie der Financien even zo weinig van den Commies *de Raedt* heeft vernoomen, als of hy daar over nimmer een woord geschreeven hadt.

Wy kunnen niet weeten, over welke geldoperatien den geweezen Gedeputeerden wegens onze Provincie, *Huber* met den Franschen Minister gesprooken heeft; doch kunnen Commissa-

'S GRAVENHAGE. sarissen van de Kas ten vollen gerust stellen, dat de drie gementioneerde Tonnen Gouds in Contanten gereed zyn, gelyk dezelve op den 20 February laatstleeden waaren.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Representanten van het Volk van Friesland.

(*Was geparapheerd,*)

A. A. BAKKER.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend,*)

CORN. GODSCHALK, *Griffier.*

Voor Copie Conform de Minute.

B. H. SNOEK, *Commies ter Secretarie.*

Het Rapport, in het begin deezer Missive vermeld, was van den volgende inhoud.

RAPPORT *van de Commissie, tot onderzoek der Friesche Zaaken.*

BURGERS REPRESENTANTEN!

Uwe Gecommitteerden, de Burgers *Schimmelpenning*, *Vitringa*, *ten Berge*, *Proot*, *de Rhoer*, *Hellenberg*, *Farret* en *Cau*, hebben ter voldoening aan Ulieder respective Resolutien Com-

Commissoriaal van den 4, 8 en 14 deezer Maand, geëxamineerd en overwogen alle de Stukken, betrekkelyk tot de differenten in Friesland zo ongelukkiglyk subsisteerende. 's GRAVENHAGE.

Zy hebben dit onderzoek gedaan met eenen ernstigen aandagt, geëvenredigd aan het hoog gewigt der zaak; en, zo zy vermeenen, met die nauwkeurigheid, welke, hunnes erachtens, eene zo tedere en ingewikkelde zaak, als deeze, natuurlyk vereischte. *Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaken.*

Het is dan, Burgers Representanten! ten gevolge hier van, dat zy Gecommitteerden eenpariglyk vermeend hebben, aan Ulieden te moeten voordragen en te rapporteeren:

Dat het hun Gecommitteerden is voorgekomen, dat de hoofdpoincten van dit onderzoek zich behoorden te bepaalen tot deeze twee volgende:

1°. In de eerste plaats, tot de beschouwing, of de differenten, thans in Friesland plaats hebbende, van dien aart zyn, dat deeze Vergadering, behoudens de voorschriften van het Reglement, op de Nationaale Vergadering gearresteerd, zich dezelve kan en behoort aan te trekken?

2°. En in de tweede plaats, welke wyze als dan daar toe, als het meest geschikt, moest gerekend worden?

Met betrekking tot het eerste poinct, kwam terstond by uwe Gecommitteerden in bedenking, het 100 Artikel van het voorsz. Reglement, waar by aan deeze Vergadering is geïnterdiceerd, om zich te mogen inmengen in het huishoudelyke der respective Gewesten.

Dan het kwam ons tevens evident voor, dat deeze dispositie van het Reglement berustede op de vooronderstelling, dat de tusschenkomst deezer Vergadering door de respective Gewesten niet zou worden begeerd; of dat 'er geene termen zouden exteeren, die dezelve in een geval, waarin de representatie van het Provinciaal Hoofd-

'S GRAVENHAGE. bestuur zelve in een staat van onzekerheid gebragt mogt zyn, volstrekt noodzakelyk maakten.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken. Uit dit oogpunt derhalven deeze zaak beschouwende, is het ons aan den eenen kant, uit eene attente lectuur der stukken, door Uliedén in onze handen gesteld, bepaaldelyk uit de Missive van de uitgewekenen, zich noemende Representanten des Volks van Friesland, geschreven te Groningen den 28 February, jongstleeden, gebleken,

Dat zy de tusschenkomst deezer Vergadering ten kragtigste inroepen, en op redres hunner grieven insteeren.

En aan de andere zyde, is het aan uwe Gecommitteerden uit den inhoud der stukken, van wegens de tegenwoordige Representanten des Volks van Friesland, succesfivelyk aan deeze Vergadering geaddresseerd, en wel inzonderheid uit derzelver Proclamatie van 3 Maart en Resolutie van 8 Maart laatstleden, niet onduidelyk voorgekomen, dat Zylieden het maintien der tegenswoordige orde van zaaken aldaar, en de protectie deezer Vergadering tegen de vyanden van dien reclameerden.

Behalven deezen grond, afgeleid uit de wederzydsche inroeping van het gezag en protectie deezer Vergadering, is het uwe Gecommitteerden voorgekomen, dat, in dit zo gesignaleerd geval, omstandigheden aanwezig zyn, welke deeze Vergadering zullen moeten doen besluiten, niet om zich met het Huishoudelyk Bestuur van Friesland op de eene of andere wyze te bemoeyen, maar alleenlyk, om eventueel door het gezag deezer Vergadering, het Volk van dat Gewest in staat te stellen, om zelve, onbelemmerd, zyne Provinciaale belangen, in deezen, vryelyk te kunnen regelen.

Het is toch van de hoogste noodzakelykheid, dat 'er in Friesland, zo wel als elders, ten opzichte van het Huishoudelyke van dat Geweest, stand

stand grype, een Bestuur, gegrond op den vryen wil en verkiezing des Volks, en geschikt, om het geluk van dit belangryk gedeelte van deeze Republiek te herstellen of te bevestigen.

's GRAVENHAGE.

Daar nu de beide twistende partyen zich beroepen op den wil en de stem des Volks; daar zy beiden klagen over schending haarer rechten; daar zy beiden zich gereed verklaaren, om zich aan den wil des Volks van Friesland te onderwerpen; zo is het billyk en regtmatig, dat dat Volk zelve in deezen beslisse.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken.

Immers, schoon van de eene, zo wel als de andere zyde, wordt aangevoerd, dat aan hun geweld is geschied; het zy door de apparitie van Militaire Corpsen, het zy door eene gewapende Burgermagt:

Zo vinden uwe Gecommitteerden echter van den wil des geheelen Frieschen Volks, en van deszelfs welmeening in allen deezen, geen het minste bewys.

Het blykt dus uwe Gecommitteerden niet, of en in hoe verre de Friesche Natie deeze moeyelyke zaak beslist, of stellig party gekozen hebbe.

En hoe zouden zy dan iets positiefs in deezen kunnen bepalen? Ook hebben uwe Gecommitteerden deeze zaak uit dit oogpunt beschouwd; dat eigenlyk aan het Volk van Nederland, het welk door deeze Vergadering wordt vertegenwoordigd, de geschillen tusschen de respective vorige en tegenswoordige Bestuurers geenzints zeer belangryk zyn, voor zo verre die een personeele twist tusschen dezelve mogen uitmaken.

Maar het is van het uiterste gewigt voor de Natie, om overtuigd te worden van de wettigheid der representatie, ten opzichte van het Provinciaal Bestuur in Friesland, zo als hetzelve thans is geconstitueerd

Want, hoe het ook zy, dit meenen uwe Gecommitteerden te kunnen en te mogen stellen; Friesland bevind zich in een staat van beroering; dit

'sGRAVENHAGE. dit moet op eene fensibele wyze influeeren op het Nationaal Crediet, waar van aan deeze Vergadering de handhaaving en instandhouding zo byzonder is aanbetrouwd.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken. Dat schoone Gewest, tot hier toe zo gelukkig boven anderen in de rampen van den Oorlog, zo geschikt om een nuttig en contribuëerend gedeelte van ons Gemeenebest uit te maaken, en de lasten van den Staat evenredig te helpen dragen, wordt geschud en geslingerd, en loopt gevaar, van dien bloei en welvaart te zien plaats maaken voor steeds duurende Burgertwisten met al derzelver onzalige gevolgen.

De Provinciaale Representatie des Frieschen Volks, en de uitoeffening van deszelfs rechten, is binnen het naauw tydbestek van even drie weken, tot driemaal toe, niet zonder hevige schokken, afgewisfeld.

En het is uwe Gecommitteerden evident voorgekomen, dat een aantal Representanten, welker wettige verkiezingen door het geheele Friesche Volk (voor zo verre wy uit de stukken, in onze handen gesteld, hebben kunnen opmaaken) nimmer is in twyffel getrokken, door een gedeelte van dat Volk dadelyk van derzelver Posten zyn ontzet; zonder dat zy Gecommitteerden willen of behoeven te onderzoeken, of, en in hoe verre de zich noemende uitgeweekene Representanten door eene, aan den eenen kant, onverzettelyke weigering van toetreding tot de Nationaale Vergadering, aanleiding tot alle deeze twisten en verwarringen gegeven hebben; noch ook, of en in hoe verre, aan den anderen kant, een gedeelte des Frieschen Volks, *via facti*, en door niet wettige handelingen, deeze zaake te verre mogen hebben gepousfeerd.

Het komt dan aan uwe Commisfarisfen onbetwistbaar voor, dat 'er eene gebiedende noodzaakelykheid aanwezig is, zo voor het geluk des Frieschen Volks, als voor de zekerheid en de

voor-

voorspoed der geheele Bataafsche Natie, waar 's GRAVENHAGE. van dit Landschap een zo aanzienelyk gedeelte is, dat aan alle die twisten en verwarring, die toch moeten uitlopen op het algemeene verderf, eens eindelyk paal en perk worde gesteld.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken.

En welke ook de uitslag van eventueele onderzoekingen of beproeving van vereeniging zouden mogen zyn; welke voorzieningen met 's Volks toestemming in deezen eventueel ook nodig zouden mogen bevonden worden, voor de rust des Lands, en voor het behoud van 't algemeen; komt het ons in allen gevallen raadzaamst voor, dat alle vervolgingen, en verdere verwyderingen, onder wat naam ook, over deeze onderlinge Burgertwisten, aan de liefde tot de rust en tot het algemeene welzyn grootmoedig behooren opgeofferd te worden; en die daaden alleenlyk door den Competenten Rechter onderzogt en gestraft, welke, buiten betrekking tot de gerezene geschillen, in alle tyden op zich zelven strafbaar geconsidereerd zouden moeten worden, indien er de zodanigen door iemand mogten zyn gepleegd.

Maar voor alles zoude moeten vast staan, als eene groote grond, waarop onze opinie nopens deeze zaak berust, dat deeze Vergadering ten hoogste geïnteresseerd is, om zich te kunnen verzekeren, dat het Friesche Volk deszelfs natuurlyk en ontwyfelbaar Recht, van zich, ten opzichte van hun Huishoudelyk Bestuur, te laaten representeeren, door de zodanige en op zulke wyze, als zy dit voor haare belangen het beste vindt, vry en onbelemmerd uitoeffent, zonder dat zy hier in op eenigerhande wyze worde gehinderd of gestoord; waaruit dan ook profluëert:

Dat, om zich hier van te kunnen overtreden, in den staat van agitatie, waar in de gemoederen in Friesland zich thans bevinden, welke geduurig het eerste doet vrezen, de tusschenkomst deezer Vergadering door de eene party meer; door de andere

 min-

'S GRAVENHAGE.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken.

minder uitdrukkelyk, doch, in een zeker derde, door allen begeerd, volstrekt noodzakelyk zal zyn.

En uit dit, gepremitteerde zal dan al verder volgen, dat vermits in deezen geen verschil is over ondergeschikte of byzondere zaaken, maar over het Provinciaal Bestuur zelve, waar over geene magt, buiten het Volk zelf, kan noch mag beslissen, deeze tusschenkomst zich dien volgends voor als noch, zal moeten bepalen tot het daarstellen van zodanige middelen, waar door zal kunnen worden geëffectueerd, dat de wil des Volks in Friesland, ten opzichte van deszelfs Provinciaal Bestuur, worde geëerbiedigd, en deszelfs geluk en welvaart door geene gewapende of ongewapende magt worde gehinderd of bepaald.

En vermits deeze verschillende middelen en oogmerken op de plaats zelve, en met volkomen kennis van alle de gebeurde zaaken en omstandigheden, met alle mogelyke omzichtigheid zullen moeten worden getendeerd en daargesteld, zo vermeenen wy Ulieden ter beantwoording voor ons tweede poinct te moeten adviseeren, om eene plegtige personeele Commissie, met genoegzaame magt bekleed, naar Friesland te depecheeren, tot bereiking deezer salutaire oogmerken; het zy dan door eene minnelyke vereeniging der twistende partyen, indien hier toe termen mogten zyn, het zy door eene finale decisie, indien de verschilpoincten nopens het Provinciaal Bestuur door het Volk ter hunner arbritrage mogten worden gebragt; met verderen last en instructie, om in allen gevalle het Volk te herstellen in de onbelemmerde uitoeffening van deszelfs wettig gezag, indien hetzelve daar in mogt zyn verhinderd geworden; of wel, om, by aldien de tegenswoordige Representanten wezentlyk door de vrye stem des Volks op eene wettige wyze zyn verkoozen en aangesteld geworden, dezelve op alle mogelyke wyze in hun

wet-

wettig gezag tegen allen inbreuk te helpen beveiligen, en te maintineeren.

'S GRAVENHAGE.

Eindelyk hebben uwe Gecommitteerdens geoordeeld, om, schoon het onze taak niet zy, en zonder eenige præjudicie toe te brengen aan het eventueel onderzoek der qualificatien van de reeds gekozene Friesche Leden tot de Nationaale representatie, (welk werk aan eene andere Commissie door Ulieden is gedemandeerd,) niet te mogen afzyn, om, by het sluiten van dit ons Rapport, met een woord te remarqueeren, dat de door ons voorgeslagene tusschenkomst zo veel te dringender is, en de verschillen in Friesland eene zo veel te onbetwistbaarer en onmiddelyker betrekking tot deeze Vergadering hadden, alzo uwe Gecommitteerden uit de Missive der Friesche Representanten aan de Commissie der Nationaale Vergadering tot de Credentiaalen, in dato van den 12. deezer Maand, mede in onze handen gesteld, hebben moeten opmaaken, dat de telling des Volks in Friesland niet overeenkomstig het Reglement op de Nationaale Vergadering is geëffectueerd geworden, in welk geval de gedaane keuze der Representanten nul en van onwaarde zoude zyn.

Rapp. der Commissie tot de Friesche Zaaken.

En welke nulliteit dan ten gevolge zoude hebben, dat een gedeelte des Nederlandschen Volks niet behoorlyk zou worden gerepresenteerd, terwyl het al mede een wezentlyk defect in deeze representatie zou uitmaaken, ingeval het waar mogt bevonden worden, dat de tegenswoordige Friesche Representanten, buiten wil en weeten hunner Committenten, aan een of ander der door het Volk gekozene Leden deezer Vergadering, des Volks vertrouwen betwist, en op dien grond de reeds op hen uitgebragte verkiezing elusoir gemaakt zouden hebben, waar toe zy zekerlyk geen magt nog bevoegdheid zullen kunnen sustineeren.

's GRAVENHAGE, En hier mede aan Ulieder intentie in deeze tedere en gewigtige zaak, zo wy hopen, hebbende voldaan, zullen wy, dit ons Rapport eindigende, hetzelve aan Ulieder beter oordeel gaarne submitteeren.

Een *Provinciaal Bestuur* de Vergadering der *Provisioneele Representanten des Volks van Holland*, met den aanvang deezer Maand, hebbende vervangen, gaan wy nu zoo veel van deszelfs werkzaamheden en besluiten, als ons meest waardig dagten, ter kennisse van tydgenooten en naakomelingen gebragt te worden, mededeelen.

By eene *Proclamatie* van 4 deezer wierdt van het constitueeren van die Vergaderinge des *Provinciaalen Bestuurs* alomme kennis gegeeven.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PROCLAMATIE.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten: dat hetzelve ingevolge de Proclamatie van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 25 February laatstleeden, overeenkomstig den wil des Hollandschen Volks, en het Reglement voor het Provinciaal Bestuur gearresteerd, op den 2 Maart te zamengekomen zynde, en zich hebbende geconstitueerd, als het wettig Provinciaal Bestuur van Holland, tot deszelfs eersten President benoemd heeft, den Burger *Frederik van Leyden*, en tot Secretaris, den

den Burger *Christoffel Scheffer*; wordende een iegelyk gelast, de onderteekening van den tydelyken President, mitsgaders van den Secretaris, te respecteeren, en alle orders en beveelen, alzo onderteekend, als door het Provinciaal Bestuur geëmaneerd, op te volgen en te gehoorzamen: zullende alle Adresfen, het zy by Missives, het zy by Requesten, moeten houden: aan het Provinciaal Bestuur van Holland; en voorts by alle Collegien van Justitie door de respective Officieren recht gevraagd, en by dezelve Collegien gewezen worden, in den naam van het Volk van Holland, even en in dier voegen, zo als zulks onder het Bestuur der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland heeft plaats gehad.

'S GRAVENHAGE.

Procl. wegens het Constitueeren van het Prov. Bestuur.

En zal deeze alom worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is publicatie en affictie te doen.

Aldus gedaan en gearresteerd den 4 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

F. VAN LEYDEN, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Bestuur.

C. SCHEFFER.

Het Committé van Algemeen Welzyn diende, den 8 deezer, van Consideratien en Advis, op de by Decreet van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 16 December laatstleden, in deszelfs handen gestelde Missive van de Municipaliteit van Amsterdam, houdende bericht, uit kragte van het apoin-

'S GRAVENHAGE. pointement, van den 7 te vooren, op het verzoek van *Hendrik Willem Cramer*, om ontslag als Bailliuw van de Bylmermeer; en by die gelegenheid voordragende, dat de Stad van Amsterdam volgens constant gebruik by vacature van voorn. post eene nominatie van drie persoonen inleverde, uit welke door de gewezen Staaten van Holland één wierd verkoozen; als mede verzoekende, dat eene bepaling worde gemaakt, hoe nu en in het vervolg by diergelyke gelegenheden te handelen, en welke voordragt en verzoek by het voorn. Decreet ten fine voorsz. in handen van hetzelve Committé was gesteld.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, dat in het vervolg, by vacature van de Baillinagie der Bylmermeer, en dus ook nu, door de Ingelanden van de Bylmermeer, overeenkomstig de Publicatien van den 6 Maart en den 7 October 1795, eene nominatie van drie persoonen zal worden geformeerd, en aan deeze Vergadering ingezonden, ten einde daaruit eene keuze te doen.

Op den 9 deezer ontving men eene Missive van Rector en Rechteren van 's Lands Universiteit te Leyden, houdende verzoek, om breder geallegueerde redenen, dat deeze Vergadering het Decreet van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 11 February laatstleden, nopens het doen van Schutterlyke Diensten door

door de Leden der Universiteit, in zo verre gelieve te amplieeren, dat ook daar van ontheven worden de Rechters door welgemelde Representanten in de voorsz. Vierschaar uit de Burgery geëligeerd; mitsgaders de Secretaris en Pedellen. 's GRAVENHAGE.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het verzoek by de voorsz. Missive gedaan by deezen te accordeeren, en mitsdien van het doen van Schutterlyke Diensten te ontslaan de Rechters in de Universiteits Vierschaar, uit de Burgery van Leyden geëligeerd, mitsgaders den Secretaris van gemelde Vierschaar, als mede de twee Pedellen.

Ten zelfden dage deedt het Committé van Finantie, ten opzigte van het doen van Rekening en Verantwoording van 'sLands inkomsten en uitgaven, geduurende den loop van het vorige Jaar, de navolgende voordragt gedaan.

Het Committé van Finantie van Holland aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Is het ten allen tyde als een kenmerk van een vry Volk aangemerkt geworden, dat die geenen, welke hetzelve representeerden, onder welken naam zulks ook mogt zyn, van hunne daden aan het Volk verantwoording verschuldigd waren: Is dit altoos in het byzonder waar geweest, ten opzigte van het geene tot de Finantieele

Staat,

'S GRAVENHAGE.

Prop. van het Committé van Finantie.

Staat, en de behandeling der penningen betrekking heeft, en allerbyzonderst nog, wanneer men in de noodzaaklykheid zich bevindt, om op extraordinaire wyzen van het Volk penningen te moeten ligten of vorderen.

Levert de geschiedenis van ons Vaderland hier van zelve de bewyzen op, wanneer, en wel onder de Graafelyke Regeering, als na de afzweering van de laatste der Graven, zo dikmalen belastingen wierden ingevoerd, en altoos daar voor redenen het zy ware, het zy voorgewende, wierden opgegeven.

Is het ook in het regt der natuur gegrond, dat een ieder van deszelfs laat hebbende rekening zyner gehouden administratie kan en vermag af te vorderen.

Hoe veel te meerder dan zyn de Representanten of Bestuurders van een Volk, door dat Volk, en uit hun midden verkoozen, tot zodanige verantwoording, zal dat Volk waarlyk vry zyn, gehouden?

Geen schroom, dat het bekend worden der inkomsten, en daar tegens gedaane uitgaven, wanneer eens mogte blyken, dat de eerste ter voldoening der laatste niet toereikende waaren, het Crediet zoude doen vervallen.

Geen bedugtheid, dat aan een openbaare of bedekte vyand de Finantieele omstandigheden bekend wordende, hy daar van tot zyn voordeele en ten nadeele van den Staat gebruik zoude kunnen maaken.

Geene vrees, dat het Volk aanmerking zoude maaken op zodanige Administratie of uitgaaven, als volgens deszelfs gedagten, anders zouden behooren te zyn ingerigt, en daar door meerder huiverig of agterlyk blyven, in de opbrenging van deszelfs lasten!

Geen van dit alles ontslaat de Vertegenwoordigers of Bestuurders van een Volk van de verpligting die op hen ligt!

En

En in de daad, Medeburgers! een waarlyk vry Volk denkt te edel, dan dat zy niet aan de Vertegenwoordigers of Bestuurders uit en door hetzelve gekoozen, en welke uit hoofde van de aan hun toevertrouwde posten, meerder gelegenheid hebben, om het geheel, (als 't ware) te overzien, zoude overlaaten, om daar in te handelen, gelyk zy na hunne wysheid nodig zouden oordeelen; het is voor dat Volk genoeg, wanneer het door een opentlyke verantwoording in staat gesteld wordt te beoordeelen, of de penningen wezenlyk tot noodzakelyke, immers nuttige eindens zyn besteedt; en hier van overtuigd, zal hetzelve te gewilliger zyn om hun aandeel ter goedmaking van die kosten, in de lasten, welken geheeven moeten worden, op te brengen; en wel verre dus, dat die verantwoording het Crediet van den Lande zoude ondermynen, is hetzelve veel eer geschikt om dat op een vaste en duurzame voet te vestigen; en hier door vinden de Bestuurders in de kassen der Ingezetenen eene onuitputbaare bron, om alle binnen- en buitenlands geweld te keeren, de vyanden te onderbrengen en de rust en welvaart der Burgeren te verzekeren.

'S GRAVENHAGE.

Prop. van het Committé van Finantie.

De Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van die hunne verpligting overtuigd, hebben dan ook reeds by derzelver Publicatie van den 4 Maart 1795 verklaard, en by eene nadere Publicatie van den 10 Juny daar aan volgende herhaald, overtuigd te zyn, dat uit de by hen zo plegtig verklaarde Rechten van den Mensch en van den Burger notoir voortvloeit, dat het Volk regt heeft om van zyne Representanten opening te eisschen van den Staat van 's Lands Finantie, mitsgaders rekenschap van 't gebruik, 't geen zy van de penningen, door hetzelve opgebragt, hebben gemaakt.

Het Committé van Finantie dan met dezelve Representanten instemmende, heeft zich bevlytigd,

'S GRAVENHAGE.

Prop. van het Committé van Finantie.

tigd, om in staat te zyn, tot het openleggen van de verantwoording van de Provinciaale ontvang en uitgaaf, zo ordinaris als extraordinaris, zedert January 1795, en is daar mede genoegzaam gereed tot en met den 31 December laatstleden hebbende, de geheele werkzaamheden van het Bestuur der Finantie in een kort bestek by een gebragt.

Het Committé van Finantie was dan ook reeds voornemens geweest, deswegens een voorslag aan de Vergadering der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland te doen, en hadt dezelve reeds in gereedheid gebragt; dan de menigvuldige verrigtingen, waar mede die Vergadering, ook vooral in de laatste dagen was geöccupeerd, heeft het Committé verhinderd die Propositie uit te brengen.

Waarom dan het Committé van Finantie de vryheid neemt als nu by deeze aan Ulieden te proponeeren, of het Provinciaal Bestuur niet zoude kunnen goedvinden, het voorgemelde principe van verandwoordelykheid te decreteeren, en te bepaalen de tyd, wanneer zulks zal geschieden, wel verstaande, dat in het oog gehouden wordt dat altoos eenige maanden moeten ten agteren blyven, en dat op dezelve gefixeerde tyd aan Ulieden, of een Commissie uit Ulieden, verantwoording worde gedaan; terwyl daar van kennisse en opening aan de Natie zoude kunnen worden gegeven, op zodanigen manier, als Gylieden in uwe wysheid zult kunnen goedvinden.

En daar deeze verandwoording geconsidereerd moet worden, als te steunen op de grondbeginzels eener vrye Regeering, en dus nimmer behoort te worden aangemerkt als een inwilliging van eenig gedaan verzoek, zo vermeend het Committé van Finantie, mede niet nodig te hebben eenig verder berigt uit te brengen, op de navolgende zo door de voorschreeve Provisioneele

Re-

Representanten, als door Uliedden respectivelyk in deszelfs handen gestelde Requesten, als

Van de gezamenlyke Stemgerechtigde Burgers der Stad Gouda, volgens marginaale appointement van 25 February.

De Volksvergadering van Werkendam.

De gezamentlyke Stemgerechtigde Burgers der Stad Vlaardingen.

De gezamentlyke Stemgerechtigde Burgers van den Leidschendam en Veur.

De gezamentlyke Stemgerechtigde Burgers in het Ambacht van Moordregt.

De algemeene Wykvergaderingen der Stad Amsterdam, alle volgens marginale apostille van 29 February.

De Commissie van Directie der Burger-Societeit van Wassenaar en Zuidwyk.

En de Leden der Burger-Vergadering te Weesp, onder de Spreuk: *tot Heil en Broederschap*, beide volgens apostille van den 3 Maart 1796.

's GRAVENHAGE.

Prop. van het Committé van Finantie.

(*Was geteekend*,)

J. D. HUYCHELBOS VAN LIENDER.

's Hage den 8 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het principe van verantwoordlykheid van 's Lands inkomsten en uitgaven aan het Volk van Holland by deeze aan te neemen, even zo als zulks te meermalen door de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland is aangenoomen geworden; en voorts de Burgers *Hugo Gevers*, *van Hoogstraten*, *van Forecst* en *Kumsius* te authoriseeren en te qualificeeren om de gemelde rekening van verantwoording van 's Lands gelden over den Jaare 1795 van het Committé

van

'S GRAVENHAGE.

van Finantie op te neemen, en van derzelver bevinding op aanstaande Dingsdag over agt dagen, zynde den 22 deezer Maand, ter Vergadering Rapport te doen, ten einde nog voor het scheiden der Vergadering hetzelve aan het Volk van Holland op eene behoorlyke wyze ter kennis zoude kunnen worden gebragt.

Men las, op den 10 deezer, en beraadpleegde vervolgens, eene Missive van den President en Raden in het Hof van Holland en Zeeland, van heden, houdende, tot voldoening aan twee successive Decreeten der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 24 en 25 February laatstleden, derzelver consideratien en advis, op twee daar nevens te rug gaande Missives, door de Leden van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, aan dezelve geschreven, betrekkelyk de eerste van den 12 February, tot de reclame van een Militair Persoon, beschuldigd wegens diefstal, welke door den Colonel *Gelderman* was in arrest genomen, met de gevolgen van die zaak; houdende de tweede kennisgeving der overgifte van gemelden Militair aan den Hoofdschout derzelve Stad, tegens restitutie der kosten van deszelfs apprehensie en detentie, en van het zedert gebeurde met twee op nieuw gearresteerde Militairen, breder in de Missives gedetailleerd, zynde het voorsz. advis hier na breder geïnsereerd.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. 's GRAVENHAGE.

BURGERS, *Leden van het* PROVINCIAAL BESTUUR *van* HOLLAND!

Wy hebben de eer hier nevens aan uwe Vergadering te rug te zenden, twee onderscheidene Missivens door de Leden van het Committé van Rechts-oeffening der Stad Alkmaar, in de afgelopen Maand February aan de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland geschreven, en door dezelve by twee successive Decreeten van den 24 en 25 derzelve Maand in onze handen gesteld, ten einde daar omtrent te dienen van onze consideratien en advis; aan welken laet wy mede by deeze zullen tragten te voldoen, na alvorens den inhoud van dezelve Missives en het gene daar mede bereids ter Vergadering van welgemelde Provisioneele Representanten bereids gebeurd is, zo kort de zaak het toelaat, in deszelfs zamenhang te hebben voorgedragen.

Het was dan eerstelyk by de hier nevens te rug gaande Missive van den 12 February 1796, dat het voornoemde Committé van Rechts-oeffening aan welgemelde Provisioneele Representanten kennis gaf, dat ingevolge zekere qualificatie by voornoemde Committé verleend, door den Hoofdschout der Stad Alkmaar van den Colonel *Gelderman*, commandeerende de Troupes in Noordholland, in het Guarnizoen binnen de voorzeide Stad, was gereclameerd een Militair Persoon, beschuldigd wegens diefstal, welke door voornoemde Colonel was in arrest genomen.

Dat voornoemde Colonel *Gelderman* daar in meer of min hadt gedifficulteerd, uit hoofde dat de gemelde Militaire Persoon reeds buiten zyne

'sGRAVENHAGE. handen was, en zich bevondt in die van den Krygsraad, welke bereids vonnis tegen den zelven hadt geveld; doch niet te min de reclame van voornoemde Committé hadt gerenvoyeerd aan gemelde Krygsraad, met last om daarop zodanig reguard te slaan, als dezelve in Justitie en volgens de Wetten zoude vermeenen te behooren. Dat de Hoofdschout der Stad Alkmaar zich daarop mede by den gemelden Krygsraad hadt geaddresseerd, ten einde de voornoemde Persoon te reclameeren, doch dat dezelve Krygsraad hadt gedeclareerd, uit hoofde dat het by hun gevelde vonnis, met de stukken daar toe relatief, aan het Committé tot de Zaaken van het Algemeen Bondgenootschap te Lande, ter approbatie was overgezonden, voor als nog den Gevangene niet te kunnen overgeven, zonder alvorens daar omtrent nadere ordre te hebben bekomen van het gemelde Committé, aan het welke zy de voorschreve Resolutie tot reclame zouden overzenden. Verzoekende wyders het voornoemde Committé van Rechtsoeffening by gemelde Missive, dat het daar heen mogt worden gedirigeerd, dat de voorzeide Delinquant aan den Hoofdschout der Stad Alkmaar wierd overgegeven, ten einde door het gemelde Committé, als deszelfs ordinaris Rechters, te kunnen worden te recht gesteld.

Missive van President en Raaden, enz.

De voorzegde Missive ter Vergadering van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland ingekomen zynde, vonden dezelven goed, by marginaal appointement van den 15 February laatstleden, zonder resumtie, dezelve te stellen in handen van het Committé Militair, om de Vergadering ten spoedigsten te dienen van advis.

Intusschen schreef het gemelde Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar aan de Provisioneele Representanten eene nadere Missive, welke wy mede hier nevens te rug zenden, en

zyn-

zynde zonder datum; waar by hetzelve Committé, in de eerste plaats, kennis gaf, dat de hier vorengemelde Militaire Persoon, bereids door den Guarnizoens Krygsraad der Stad Alkmaar, na daar toe authorisatie van het Committé tot de zaaken van het algemeen Bondgenootschap te Lande te hebben bekomen, aan den Hoofdschout derzelve Stad, tegens restitutie der kosten van deszelfs apprehensie en detentie, was overgegeven.

's Gals vermaaker.

Missive van Presidenten Raaden, enz.

Wyders gaf het voornoemde Committé by deeze Missive kennis, dat op nieuw twee Militairen door den Colonel *Gelderman* waren gearresteerd, op aanklagte dat één der twee by een Burger de glasen zoude hebben ingeslagen; Dat de Hoofdschout der Stad Alkmaar wederom hadt vermeend de gemelde twee Militairen te moeten reclameeren, en zich ten dien einde aan den gemelden Colonel *Gelderman* hadt geaddresseerd; doch dat daar op door denzelven was tot antwoord gegeven, dat hy, zonder speciaale ordre van het Committé tot de zaaken van het Bondgenootschap te Lande, die Persoonen niet konde overgeven, dan dat hy deswegens aan hetzelve Committé zoude schryven, om van derzelver intentie geinformeert te worden, en daar by tevens aan hetzelve zoude verzoeken een vast rigtsnoer te mogen hebben, om zich daar naar, wanneer by vervolg soortgelyke of andere gevallen met de Militairen voorvielen, te kunnen gedragen, en eindelyk, dat Zylieden, (het Committé van Rechtsoeffening) by gelegenheid van een verzoek door gemelde Colonel *Gelderman* gedaan, om de voornoemde Militairen tegen een Vrouwspersoon, het welk door den Hoofdschout in bewaring was genomen, te mogen confronteeren, vermits zy van de misdaad der gemelde Militairen niet genoegzaam waren onderrigt, en dezelve door hun wierd geoordeeld niet van groote importantie te zyn, zonder deu-

 se-

'sGRA-VENHAGE. fequentie en ongeprejudicieerd hun recht, de voorzeide twee Militairen aan voornoemden Colonel *Gelderman* hadden overgelaaten, om door den Krygsraad naar bevind van zaaken zodanige straffe te kunnen worden opgelegd, als dezelve in Justitie en volgens de wetten zoude meenen te behooren, verzoekende wyders het gemelde Committé van Rechts-oeffening by dezelve Missive geinformeerd te mogen worden, of zy tot maintien van de Publicatie van de voormalige Staaten deezer Provincie, in dato den 30 April 1783, zich aan de letter van dezelve Publicatie moesten houden, dan of zy daar van eenigzints mogten afwyken; met verder verzoek dat in het eerste geval, door welgemelde Provisioneele Representanten mogt worden bewerkstelligd dat de respective Commandanten, van 't meergemelde Committé van Bondgenootschap, zodanige aanschryving bekwamen, dat wanneer Militairen door de ordinaris Rechter wierden gereclameerd, door dezelve Commandanten niet behoefde te worden gedifficulteerd, om zodanige Militaire zonder speciaale ordre van het gezegde Committé van 't Bondgenootschap over te leveren: of dat, in het laatste geval, het door welgemelde Provisioneele Representanten daar heenen mogt worden gedirigeerd, dat 'er, voor het vervolg, omtrent de Militaire Jurisdictie, eene vaste cynosure wierd bepaald, ten einde zich daar naar te kunnen reguleeren.

Missive vanPresidenten Raaden, enz.

Deeze laatstgemelde Missive op den 24 February jongstleden, ter Vergadering van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland ingekomen zynde, wierd daarop by dezelve genomen een Decreet, waar by wierd goedgevonden en verstaan, de voorzegde Missive in orginali te stellen in handen van ons, om te dienen van onze consideratien en advis, met te rug zending; als mede om tevens aan uwe Vergadering, als toen eerstdaags die der gemelde Pro-

Provifioneele Reprefentanten ftaande te vervangen, te dienen van confideratien en advis, of in het gene ter zake van de Militaire Jurisdictie, by het voormalig Beftuur is vastgefteld geworden, eenige Alteratie, naar mate van den thans veranderden Staat van zaken, binnen deeze Provincie zoude kunnen of behooren plaats te hebben.

'sGRAVENHAGE, &c.

Missive van Presidenten en Raaden, enz.

Intusfchen was te dier tyd door het Committé Militair deezer Provincie nog niet gediend van derzelver advis, omtrent den inhoud van de hier voren eerstgemelde Misfive; doch dit gefchiede daags daar aan, namelyk op den 25 February. laatstleden, en wel zodanig, dat hetzelve Committé daar by aan de Vergadering der Provifioneele Reprefentanten proponeerde, om uit hoofde van de redenen daar by breder opgegeven, ook op de voorzeide eerstgemelde Misfive van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, in dato den 12 February, het advis van deezen Hove te requireeren; gelyk dan ook daarop by Decreet van welgemelde Provifionéele Reprefentanten, op den voorfchreven 25 February wierd goedgevonden en verftaan, de voorfchreve eerstgemelde Misfive van het Committé van Reehtsoeffening, in orginali, in onze handen te ftellen, om te dienen van confideratien en advis; mitsgaders Copie van het advis van voornoemde Committé Militair aan ons, tot onze informatie te doen toekomen.

Ter voldoening nu aan het gene by de voorfchreve Decreeten van ons is gerequireerd geworden, achten wy het niet ondienftig vooraf te remarqueeren, dat door de voormalige Staaten van Holland, by Refolutie van den 30 September 1654, omtrent het poinct der Militaire Jurisdictie binnen deeze Provincie expresfelyk is verklaard: ,, dat alle delicten niet puurelyk Mi-,, litair zynde, maar choqueerende de gemeene ,, ruste, of de Burgerlyke Societeit, gemeenlyk

 ,, ge-

's-GRAVENHAGE.

Missive van President en Raaden, enz.

„ genaamt: *Communia delicta*, in haare nature „ staan tot Judicature, kennis en correctie van „ de Ordinaris Justitie, of den civielen of poli„ tieken Rechter, over de Steden en Plaatsen „ alwaar zodanige delicten worden geperpetreerd."

Zo als wyders nog door dezelve Staaten, by Resolutie van den 30 April 1783, mitsgaders by de Publicatie, dien conform ten zelven dage gearresteert (en welke Publicatie dezelfde is, waar van by de bewuste Missives van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, wordt gewag gemaakt) is gestatueerd, „ dat in „ het generaal zo wel in civiele als crimineele „ zaaken Militaire Persoonen, volgens de Grond„ wetten van deeze Provincie, te regt moeten „ staan voor de ordinaris Regters binnen dezel„ ve; zodanige byzondere gevallen alleenlyk uit„ gezonderd, waar omtrent met valabele be„ wyzen zoude kunnen worden aangetoond; dat „ voornoemde Staaten, het zy afzonderlyk, of „ wel met concurrentie van de Staaten van de „ andere Provincien, de Rechtsoeffening aan den „ Militairen Rechter binnen deeze Provincie zou„ de hebben gedemandeerd of vrygelaten."

De voorzegde Resolutien en Publicatie zyn te houden voor het voornaamste rigtsnoer, het welk onder het voormalig Bestuur, ten aanzien van de Militaire Jurisdictie, is vastgesteld, en waar naar men ook doorgaans, vooral in de laatste tyden, zich heeft gedragen.

En gelyk wy nodig achteden dit vooraf aan te merken, zal het dan ook niet moeyelyk zyn daar aan te toetsen, of in de hier voren gemelde Missives van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar; of wel in het gene daar by in facto is voorgedragen, ietwets voorkomt, het welk eenige gepaste of noodzakelyke aanleiding zoude geven, om daaromtrent eenige nadere voorziening te doen; tot welk onderzoek wy als nu zullen overgaan.

Het

Het eerste, het welk zich in die Missives voordoet, is de reclame door het voorschreve Committé van Rechtsoeffening geschied, omtrent een Militair Persoon van diefstal beschuldigt, en aan welke reclame de Krygsraad van het Guarnisoen te Alkmaar, heeft gerefuseerd te defereeren, alvoorens daaromtrent de intentie van het Committé tot de zaken van het algemeene Bondgenootschap te Lande te hebben vernoomen: over welk geval bepaaldelyk rouleerd de eerste Missive van het Committé van Rechtsoeffening derzelver Stad, in dato den 12 February 1796, waaromtrent dan in den eersten opslag zoude schynen in consideratie te koomen; of en op welke wyze aan het verzoek by het slot van dezelve Missive voorkomende, en hier voren vermeld, zoude kunnen of behooren te worden voldaan; gelyk mede of en in hoe verre zoude kunnen worden geadopteerd het begrip van den Advocaat Fiscaal van de Generaliteit, waar van by het advis van het Committé Militair dezer Provincie aan de Provisioneele Representanten is gewag gemaakt.

'sGRAVENHAGE. *Missive van Presidents en Raaden*, enz.

Doch wanneer wy by de eerstgemelde Missive van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar vergeleken hebben, derzelfs nadere Missive, zynde zonder datum; doch welke op den 24 February laatstleeden ter Vergadering van de Provisioneele Representanten is gekoomen, zo schynt het ons toe dat het thans onnodig zal zyn, ons daar over te elargeeren, alzo het gemelde Committé by dezelve nadere Missive aan welgemelde Provisioneele Representanten kennis geeft, dat de bedoelde Militair, zedert het schryven van hunne eerste Missive door den Krygsraad, op bekoomen authorisatie van 't Committé van 't Bondgenootschap, aan Hunlieden, tegen restitutie der kosten van de apprehensie en detentie, was overgegeven; waar mede het ons voorkomt dat die zaak ten eenemaal, tot genoe-

'S GRAVENHAGE. *Missive van Presidont en Raaden, enz.*

gen van het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar is afgedaan, gelyk hetzelve dan ook by deeze nadere Missive, nietwes verder omtrent dat geval in het byzonder geproponeert of verzogt heeft: het welk wy des te meerder hier opmerken, om dat wy daar uit al mede moeten afleiden, dat deeze overgift niet is geaccrocheert geweest aan eenige condition, en special ook niet aan zodanige fustenué, als by den Advocaat Fiscaal van de Generaliteit, aan het Committé Militair deezer Provincie is gedeveloppeerd geworden, en waar van by het advis van hetzelve Committé Militair aan welgemelde Provisioneele Representanten is gewag gemaakt: maar dat integendeel dezelve overgifte gaaf en volledig is geschied, en daar mede deeze gantsche zaak bereids een einde schynt te hebben genomen.

Het tweede, het welk in de Missives van het meergemelde Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar voorkomt, en wel in deszelfs laatste en ongedateerde Missive, is het geval van de twee Militairen, waar van één van het inslaan van de glazen was beschuldigd, en welke Militairen mede wel door den Hoofdschout der Stad Alkmaar waren gereclameert, doch waaromtrent insgelyks, door voornoemde Krygsraad, dezelfde difficulteit, als in het voorgaande geval was gemaakt geworden.

Doch, ook dit geval schynt, op zich zelfs en in het byzonder geene nadere voorziening te vorderen: alzo het Committé van Rechtsoeffening by die zelfde Missive tevens kennis geeft, dat Zylieden, uit hoofde dat zy van de misdaad van voornoemde Militairen niet genoegzaam waren onderrigt, en uit hoofde van deszelfs geringe importantie, bereids de Judicature over dezelve, zonder consequentie en ongeprejudicieerd hun regt, aan den Krygsraad hadden overgelaaten, waar mede dierhalven ook deeze gantsche

zaak

zaak voor zo veel dit geval in het byzonder aangaat, moet gerekend worden geëindigd te zyn; gelyk dan ook het Committé van Rechtsoeffening by de voorzeide Missive geene voorziening omtrent dat geval in het byzonder gevraagd heeft, en de woorden in de extensie van de middelen van het Decreet van de Provisioneele Representanten, van dato 24 February voorkomen, „ verzoekende gemelde Committé „ geinformeert te worden hoe zich hier om- „ trent enz." Als mede het daarop staande eerste Lid van het Decreet zelve, op dit respect iets overtolligs schynen te behelzen.

'S GRAVENHAGE. *Missive van President en Raaden*, enz.

Het voorname dierhalven, of liever het eenige, het welk in de Missives van het voorschreve Committé van Rechtsoeffening, en wel in deszelfs laatste en ongedateerde Missive voorkome, waaromtrent het nodig zal zyn, iets definitifs te bepalen, is de daar by gedaane vraag, of het gemelde Committé tot maintien van de hier vooren gemelde Publicatie van de Staaten van Holland, in dato den 30 April 1783, zich aan de letter van dezelve Publicatie moet houden, dan of hetzelve daar van eenigzints zoude mogen afwyken; of, zo als dit zelfde, met andere woorden by het Decreet van de Provisioneele Representanten in dato 24 February is uitgedrukt, of in het gene ter zake van de Militaire Jurisdictie, by het voormalig Bestuur is vastgesteld geworden, eenige alteratie, naar mate van den thans veranderden staat van zaken binnen deeze Provincie zoude kunnen of behoren plaats te hebben.

En hier omtrent vinden wy geene de minste zwarigheid om voor onze gedagten te melden, dat deeze vraag negatif behoord te worden beantwoord; en dat dierhalven het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, en alle andere Rechtbanken in deeze Provincie, zich als nog behoren te houden aan de Publicatie van

 de

'S GRAVENHAGE.

Missive van President en Raaden, enz.

de voormalige Staaten van Holland, in dato den 30 April 1783, vergeleken met derzelver Resolutie van denzelven datum, mitsgaders met derzelver vroegere (en hier vooren geallegueerde) Resolutie van den 30 September 1654, zonder dat 'er (naar ons inzien) eenige reden is om daar in thans verandering te maaken.

Is het toch aan den eenen kant tot onderhouding van een goede en exactie krygstugt nodig, dat over Militaire delicten, dat is zulke delicten, welke door Militairen, als Militairen, begaan worden; by den Militairen Rechter worde gecognosceert, en de vereischte straffe geoeffend; zo vordert aan den anderen kant, niet minder den aart der zake, en de billyke zorg voor de burgerlyke vryheid en veiligheid, dat Commune delicten, (schoon door Militaire Persoonen geperpetreerd wordende) welke de gemeene rust en Burgerlyke Societeit chocqueeren, by de ordinaris Justitie, en dus by den civielen of polițieken Rechter over de Steden en Plaatzen, waar zodanige delicten gepleegd zyn, worden beregt en gevindiceerd.

En gelyk dit, en dit alleen, juist is de geest van het geene onder het voormalig Bestuur deezer Provincie, ten aanzien van de Militaire Jurisdictie, is vastgesteld, zo zien wy vooral geene reden om daaromtrent thans eenige verandering te maken, en wy vermeenen integendeel, dat men volstrekt niet beter nog heilzamer kan doen, dan zich aan dat zelfde rigtsnoer te houden.

Voor het overige vinden wy echter geene noodzakelykheid om voor als nog in te stemmen met den voorslag of het verzoek, door het meergemelde Committé van Rechtsoeffening by deeze hunne laatste Missive *casu quo* gedaan, en daar toe tendeerende, dat door of van wegen deeze Provincie zoude worden bewerkstelligt, dat de respective Militaire Commandanten, van het

Com-

Committé van 't Bondgenootschap, zodanige aan- 's GRA-
schryving bekwamen, dat, wanneer Militairen VENHA-
door de ordinaris Rechters worden gereclameerd, GE.
door dezelve Commandanten niet behoefde te
worden gedifficulteerd om zodanige Militairen *Missive*
zonder speciaale order van hetzelve Committé *van Pre-*
over te geven. *sident en*

Want hoe zeer het aan den eenen kant wel *Raa-*
waar is, dat door het vragen van zodanige or- *den,*
ders, eenige vertraging aan den loop der Justitie *enz.*
wordt toegebragt, en het dus beter ware, dat
de respective Commandanten of Krygsraden in
het defereren aan de reclames van de ordinaris
Justitie, wanneer dezelve op goede gronden ge-
schieden, zich eenigzints meer faciel betoonden,
zo kan het echter aan den anderen kant in het
een of ander geval zeer ligt gebeuren, dat het
eenigzints twyffelagtig voorkomt of zodanige re-
clames op genoegzame gronden geschieden, en
het schynt dierhalven eenigzints ongepast te zyn,
dat men aan de gemelde Commandanten of
Krygsraden zoude willen betwisten de bevoegd-
heid, om wanneer zy deswegens dubieteiten mog-
ten hebben, zich als dan aan het Committé van
't Bondgenootschap te addresseeren.

Het zoude derhalven alleen dan te pas komen,
om daaromtrent van wegen deeze Provincie
eenige instantie te doen, wanneer men onver-
hoopt by de ondervinding gewaar wierd, dat de
respective Commandanten of Krygsraden opzet-
telyke pretexten of dilayen zogten, om het on-
derzoek van commune delicten door hunne on-
derhorigen gepleegd, aan het onderzoek van de
ordinaris Justitie te onttrekken, of voor dezelve
moeyelyk en onaangenaam te maken; of ook by
aldien het mogt blyken, dat de gemelde Krygs-
raden of Commandanten, schoon ter goede trou-
we handelende, daar in echter al te beschroomd

waa-

's GRAVENHAGE. waaren, tot wezendlyk nadeel van de wederzydsche belangens, in het spoedig onderzoek der misdaaden, in het uitoeffenen van prompte Justitie.

Missive van President en Raaden, enz. Doch daar en tegen komt het ons voor, dat de twée gevallen door het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar by hunne Missive voorgedragen, geene genoegzame gepaste aanleiding in zich behelzen, om thans van wegens deeze Provincie eenige instantie omtrent dat poinct te doen

Immers wat het laatste geval betreft, namelyk van de twee Militairen, welke van het inslaan van glazen waaren beschuldigd; het Committé van Rechtsoeffening erkent zelve, van die misdaad niet genoegzaam onderricht te zyn geweest, en boven dien dezelve voor een zaak van geringe importantie te hebben aangezien, waarom zy zelven begrepen hadden, de reclame door den Hoofdschout derzelve Stad gedaan, niet te moeten appuyéren, maar de voornoemde Persoonen zonder consequentie en ongeprejudicieerd hun recht aan de correctie van den Militairen Rechter te kunnen en te mogen overlaaten; zo als dit wel eens meermaalen in zaken van gering aanbelang wordt gepractiseerd; en door welke vrywillige overlating althans alle gepaste gelegendheid tot klagten is vervallen.

En wat betreft het andere geval, namelyk van den Militair van diefstal beschuldigd, behoord men in het oog te houden, dat de Krygsraad van het Guarnisoen te Alkmaar, niet alleen reeds over denzelven hadt gevonnisd, maar dat ook dit vonnis, met de stukken tot die zaak relatief, door Henlieden bereids aan het Committé tot de zaken van het algemeen Bondgenootschap te Lande, ter approbatie was overgezonden, in welke staat der zaken het waarlyk niet vreemd

kan

kan voorkoomen, noch ten kwaden kan geduid worden, dat gemelde Krygsraad heeft gedifficulteerd, om de gemelde Persoon over te geven, voor dat zy daaromtrent de intentie van het Committé van 't Bondgenootschap, (aan 't welk die zaak in zekeren zin nu reeds gebragt was) hadden vernoomen, terwyl ondertusschen de uitkomst wyders heeft getoond, dat het Committé van het Bondgenootschap zich tegens die reclame niet heeft geopposeerd, maar integendeel den Krygsraad heeft gelast, om daar aan te defereeren: en zulks wel, voor dat nog het Advies van het Committé Militair deezer Provincie by de Vergadering der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, over deeze zaak gerequireerd door hetzelve was uitgebragt, waar door dus al wederom alle regtmatige reden van klagten is voorgekomen.

's Gravenhage, Missive van President en Raaden enz.

Wy zouden derhalven op grond van al dit geavanceerde van Advies zyn, dat door uwe Vergadering voor het tegenswoordige alleenlyk kan en behoord te worden gedecreteert; dat het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, even als alle andere Rechtbanken deezer Provincie ten aanzien van de cognitie over delicten, door Militaire Persoonen gepleegt wordende, zich zal hebben te houden aan de Publicatie van de voormaalige Staaten deezer Provincie, in dato den 30 April 1783, vergeleken met derzelver Resolutie van denzelven datum, mitsgaders met derzelver vroegere Resolutie van den 30 September 1654.

En dat Extract van dit Decreet zoude behooren te worden gezonden aan het gemelde Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, tot derzelver informatie en om zich daar naar te reguleeren.

Ons

'sGRAVENHAGE.

Ons niet te min refereerende tot Uliedem beter dispositie.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De President en Raaden in den Hove van Holland en Zeeland.

Ter Ordonnantie van dezelve,

HK. ARND. KREET.

Geschreven in den Hage den 10 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop gehoord het voorsz. advis, na deliberatie, conform hetzelve goedgevonden is, voor het tegenswoordige te decreteeren; dat het Committé van Rechtsoeffening der Stad Alkmaar, even als alle andere Rechtbanken deezer Provincie, ten aanzien van de cognitie over delicten, door Militaire Persoonen gepleegd wordende, zich zal hebben te houden aan de Publicatie van de voormalige Staaten deezer Provincie, in dato den 30 April 1783, vergeleken met derzelver Resolutie van denzelven datum; mitsgaders met derzelver vroegere Resolutie van den 30 September 1654.

'sDaags daar naa wierdt ter Vergaderinge gebragt een Request van *Susanna Elisabeth Schultz*, Huisvrouw van *Lieve van Ollefen*, houdende verzoek, dat gemelde haar man, uit zyn arrest te Amsterdam, waarin hy op last van het Committé van Algemeene Waakzaamheid geplaatst is, mogt worden ontslagen, of anders zyn arrest in een huisarrest veranderd.

By

By welke gelegenheid, door het Committé van Algemeene Waakzaamheid, ter deezer zaak is gedaan, het navolgend Rapport. 's Gravenhage.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Het Committé van Algemeene Waakzaamheid, voor het Volk van Holland, resideerende in den Hage, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Ingevolge Ulieder Appoinctement van den 7 deezer Maand geëxamineerd hebbende, zeker Adres door *Lieve van Ollefen*, van wegens dit Committé te Amsterdam, in arrest gehouden wordende, inhoudende in substantie verzoek, om uit den arreste te worden ontslagen, of wel opgave der bezwaren ten zynen laste, en daaromtrent ingevolge uwe begeerte, zullende dienen van advis, hebben wy de eer aan Ulieden voor te dragen.

Dat gemelde *Lieve van Ollefen*, de bekende Schryver is van de *Nationaale Courant*, te Amsteldam uitgegeven geweest zynde, waarin niet alleen sommige geconstitueerde Magten, en speciaal de Vergadering van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in het openbaar en zonder eenige omwegen, zyn aangerand geworden, maar ook zodanige ultrarevolutionaire beginzels aan de hand gegeven, en voortgeplant wierden, dat daar van voor de rust en goede orde, en het gezag der wetgevende Vergadering, de heilloeste gevolgen te wagten waren. Wy besloten daarop, de

Na-

'sGRAVENHAGE. *Nationaale Courant* te suspendeeren, met aanschryving aan den Procureur der Gemeente te Amsterdam, om tegen den Redacteur dier Courant, of wel tegen den Schryver der Stukken in questie, het recht van 't Volk van Holland waar te nemen.

Rapp. raakende L. van Ollefen. Terwyl deeze Resolutie werdt ter uitvoer gebragt, verscheen 'er dadelyk een andere Courant, onder den Tytel van de *Bataafsche*, waar van zich dezelfde *Lieve van Ollefen*, als Redacteur aankondigde, en waar van dezelfde gevaarlyke principes, met geene mindere kwaadaartigheid en duidelykheid werden aan den dag geleid.

Dit noodzaakte ons tot strenge maatregelen, te meer, daar wy reden hadden, vast te stellen, uit het geen deeze *Lieve van Ollefen*, voorheen hadt in 't licht gegeven, dat zyn Patriotisme zeer verdagt, en zyne waare bedoeling geene andere was, dan wanorde en Regeringloosheid, en daar mede het voorig zo gelukkig vernietigd Bestuur, weder in te voeren.

Ingevolge van eene nadere aanschryving aan den Procureur der Gemeente te Amsterdam, werdt hy in arrest gesteld, en geduurende eenigen tyd gehouden, niettegenstaande hy den eigentlyken Schryver van 't eerstgemelde Stuk opgaf, om dat men begreep, dat 'er eens paal en perk aan de onbescheidenheid van deezen Man, behoorde te worden gesteld.

Een der Stukken, waar van *Lieve van Ollefen* voor de Autheur wordt gehouden, is het *Gedenkboek van Amsterdam*, inhoudende, zo als de Tytel medebrengt: *Onpartydige Aanteekeningen van het voorgevallene binnen die Stad*, beginnende met den Jaare 1786, by het gebeurde met de Steden Hattem en Elburg, tot op de groote Omwenteling van zaaken, door het inrukken der Pruisissche Troupen, gedruk te Amsterdam, by *J. B. Elwe*, waarin het

het gedrag en het gezag des Stadhouders, op de laffste wyze gevleid en toegejuichd, de Pruisfische Omwenteling ten hemel verheven, en de verderfelykste maximes voor 's Volks Vryheid gepredikt wordt. 's GRAVENHAGE. Rapporteeren de L. van Olleffen

De ftem des Volks (zegt hy, bladz 25.) *kan niet wettig zyn, wanneer zy de Wetten, waar aan het Volk onderworpen is, omver smyt;* onder deeze Wetten behoort die, dat *het zich de besluiten* der meerderheid hunner Regenten moet laaten welgevallen.

De Patriotten noemt hy, (bladz. 207) *onberaden bevorderaars van gevaarlyke nieuwigheden*, en hunne handelwyze schildert hy, daar zy voor de Pruisfische Bajonet niet weken, als *eigendunkelyk en dolzinnig af.*

In Amsterdam, dus vaart hy, op de volgende wyze voort, liet men nog niet af, even roekeloos en op de schandelykste wyze uit te vaaren, tegen het Huis van Oranje en zyne Pruisfische Majesteit, enz

Het Committé van Waakzaamheid, door ons van de zaak onderrigt, ondervroeg *van Olleffen*, (hoe zeer hy by zyn Adres tegen de waarheid voorgeeft, nimmer verhoord te zyn geweest,) en onderzogt onder anderen, of hy Schryver van het voorgemelde *Gedenkboek* was; en hy antwoorde, *dat hy daar van alleen de Correstor was geweest*, hoe zeer de Drukker *Elwe* hem als de Schryver daar van hadt opgegeven.

Wy vertrouwen dat deeze staaltjes genoegzaam zullen zyn, om u deezen ultrarevolutionairen man te doen kennen, die in deeze tyden, zyne verkleefdheid aan Oranje, en zyn bewind niet beter kan doen gelden, dan het vertrouwen te verzwakken, het welk het Volk heeft, en noodwendig hebben moet, op de Regenten door hetzelve verkoozen; en dat gy ook daarom geene zwarigheid zult maken, het

'S GRAVENHAGE. gedrag door ons in deezen gehouden, volkomen te approbeeren.

Rapp. raadkende L. van Ollefen. Echter daar dit arrest den tyd van vyf weken reeds geduurd heeft, en men hoop kan hebben, dat de gearresteerde daar door voorzigtigheid zal geleerd hebben, zonder zich weder aan 't prediken van wanorde en Regeringloosheid schuldig te maken, nemen wy deeze gelegentheid waar, om Uliedem voor te slaan.

Uw Committé van Algemeene Waakzaamheid te qualificeeren, om uit uw naam, aan het Committé van Waakzaamheid en den Procureur der Gemeente te Amsterdam, aan te schryven, den gemelden *Lieve van Ollefen*, na hem serieus over zyn schandelyk gedrag onderhouden, en hem meerdere behoedzaamheid voor 't vervolg aanbevolen te hebben, uit den arreste te ontslaan, mits betalende de kosten; met verderen last aan gemelde Committé, en den Procureur der Gemeente te Amsterdam, om zorgvuldig op de gedragingen van deezen Man te letten, en ingevalle hy zich weder aan eenig onberaden geschryf van dien aart, of aan eenige opruying der goede Burgery, tegen de geconstitueerde Magten mogt schuldig maaken, zich dadelyk van zyn Persoon te verzeekeren, om hem tot aan den generalen Vrede te bewaren, of wel het Territoir deezer Provincie te doen verlaaten, naar mate den aart van zyn vergryp.

Niettemin refereert zich Ulieder Committé, aan Ulieder meer verligt oordeel.

(*Was geteekend*,)

A. J. LA PIERRE.

In den Hage 11 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

Op

Op welk een en ander gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, den Procureur der Gemeente van Amsterdam by deezen te gelasten, om tegen den gemelden *van Ollefen*, ter zaake als by het voorsz. Rapport is vermeld, zodanig te procedeeren, als hy in goede Justitie zal bevinden te behooren.

Het Committé Militair diende, ten zelfden dage, van consideratien en advis, op het by Appointement van den 23 February laatstleden, door de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in deszelfs handen gestelde Missive, van het Committé van het Bondgenootschap te Lande, aan de gewezen Staaten Generaal, op den 17 te voren geschreven, houdende deszelfs bedenkingen op een voorstel, van wegens deeze Provincie ter Generaliteit gedaan, tot vermeerdering van de Artillery, in dienst van deeze Republiek, met nog vier Bataillons ordinaire, en vier Compagnien rydende Artillerie; zynde het gemelde advis van het Committé Militair hier na volgende geinsereerd.

VRYHEID. GELYKHEID.
BROEDERSCHAP.

Het Committé Militair van Holland, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGERS!

Het heeft de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland behaagt, by mag-

'S GRAVENHAGE. ginale apostille, in dato 23 February laatstleeden, in handen van het Committé Militair te stellen, om die Vergadering, met terugzending, te dienen van advis, eene Missive, door het Committé tot de algemeene zaaken van het Bondgenootschap te Lande, aan Hun Hoog Mogenden geschreven den 17 te vooren, betrekkelyk een Voorstel, door deeze Provincie tot Generaliteit gedaan, tot de aanwerving van nog vier Bataillons ordinaire, en vier Compagnien rydende Artillery; houdende die Missive, dat, of schoon 't gemelde Voorstel door Hun Hoog Mogenden by Resolutie van den 21 January laatstleeden was gemaakt commissoriaal met het Committé te Lande, dat Committé nogthans hadt vermeend; deszelfs consideratien deswegens in geschrifte aan Hun Hoog Mogenden te moeten doen toekomen, en zulks om reden, dat die zaak acceleratie vordert.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

Hebbende vervolgens welgenoemde Committé te Lande deszelfs consideratien, als eene Bylage op gezegde Missive doen volgen, en komen dezelve hoofdzakelyk daarop neder: dat het Committé betuigt, zeer wel te penetreeren, dat 't Corps Artillery, zo als het thans is, geenszins voldoende tot defensie deezer Republiek moet gerekend worden te zyn.

Dat echter de voorgestelde oprigting niet kan noch moet geschieden, en zulks wel, om daar by geallegueerde redenen, welke het Committé Militair, om dezelve des te gemakkelyker te kunnen rescontreeren, in de vier navolgende pointen heeft verdeeld, te weten:

Vooreerst, dat het mankeert aan capable Sujetten, om tot Officieren geëmployeerd te kunnen worden.

Ten tweeden, dat de tegenswoordige Staat van 's Lands Finantie geene uitgaven kan dulden, dan die van welke het Vaderland een uitsteekend nut te wagten heeft.

Ten

Ten derden, dat van de voorgestelde oprigting geen voordeel, geëvenredigd aan de kosten, verwagt kan worden.

Ten vierden, dat het point om een kundig Chef met eenige bekwame Officieren en Onder-Officieren by het Fransche Gouvernement te verzoeken, verscheide zwarigheden konde' ontmoeten, als:

1. De onzekerheid, of zy wel geschikt zouden wezen, om over Nederlanders het bevel te voeren; en ten

2. Dat eene dusdanige mesure niet slegts by 't geheele Corps Artilleristen, maar zelfs by de geheele Armée, zodanig een schrikbaar ongenoegen zoude veroorzaken, dat dezelve daar door van de tegenswoordige orde van zaaken worden afgetrokken, en wat dies meer is.

's GRAVENHAGE.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillerie.

En dat over zulks het meergenoemde Committé, adviseerende, proponeert om, in plaats van de voorgestelde oprigting van meerdere Compagnien Artilleristen, de benodigde Detachementen van Vrywilligers uit de Compagnien Burger-Artilleristen te trekken, dezelve dadelyk te zenden naar Woerden, Zutphen, Breda en Groningen, ten einde hun kundig in de Artillerie te maken, met dezelve tot het laboreeren van Vuurwerken en ander Krygsbehoeftens te employeeren, hun dezelven Tractementen toe te staan, als aan de Militaire Artilleristen gegeven worden, hun onder dezelve Discipline te stellen, en hun, na verloop van een bepaalden tyd, door andere Vrywilligers te doen aflossen.

Het Committé Militair, Burgers! heeft met niet weinig surprise dit Plan geëxamineerd, en is niet minder verwonderd, dat men niet heeft voldaan aan de Resolutie van Hun Hoog Mogenden van 21 January laatstleeden, met het houden van eene commissoriaale Besoigne over eene zaak, welke door het Committé Militair

's GRAVENHAGE. wordt aanschouwd, als te zyn van 't allergrootst belang, tot behoud van Vaderland en Vryheid.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

Het Committé Militair begrypt, dat het aanleggen en houden van Besoignes, tusschen Leden van 't Gouvernement, of der onderscheidene Committés, ten oogmerk heeft, om de verschillende en somwylen zeer verre van elkander dissentiëerende gevoelens te debatteeren, elkanders redenen aan te hooren, zo mogelyk te overtuigen, en eindelyk tot eenparigheid, ten minsten tot die Resolutie te komen, welke men oordeelt, ten meesten nutte van den Lande te kunnen en te mogen verstrekken.

Deeze weg nu, Burgers! is door Hun Hoog Mogenden by meergedagte Resolutie van den 22 January aangewezen geworden, en het Committé Militair (zonder te willen vooringenomen wezen met deszelfs gedagten en daar uit voordgevloeide, en ter Vergadering der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland uitgebragte Voorstellen) hadt wel gewenscht dat het Committé te Lande aan de meergenoemde Resolutie van Hun Hoog Mogenden hadde voldaan, wanneer het Committé Militair zich vleid, dat grootendeels de zwarigheden van dat Committé tegen het Voorstel van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, betrekkelyk het aanwerven der gedagte Artilleristen, zouden hebben kunnen worden uit den weg geruimd.

Dan zulks niet geschied, en het nieuwe straks gemelde Voorstel van het Committé te Lande, ten fine van advis, in handen van het Committé Militair gesteld zynde, vindt hetzelve zich in de onvermydelyke verpligting, om, in de eerste plaats, de opgegevene zwarigheden van het Committé te Lande, tegen het meergedagte Voorstel van Holland te recontreeren; in de tweede hetzelve Voorstel te verdedigen,

het

het onwederspreeklyke nut en hoge noodzakelykheid van eene spoedige voldoening aan hetzelve, te bewyzen; en in de derde plaats, adviseerende op 't Voorstel van 't Committé te Lande, hunne gedagten deswegens duidelyk, en zo kort mogelyk, aan Uliedes meer verlicht oordeel te onderwerpen.

'S GRAVENHAGE.

En moet dan het Committé Militair, op de eerste zwarigheid van het Committé te Lande, dat het naamelyk aan capable Voorwerpen, om tot Officieren by de nieuw op te rigtene Artilleristen zoude mankeeren, eenvoudig aanmerken:

Dat het Committé geenszins onkundig is geweest, dat 'sLands Artillerié ten allen tyden, zo niet genegligeerd, immers met die zorg tot aankweeking van kunde en bekwaamheden niet is behandeld geworden, als zulks komt te vorderen, speciaal by een Corps, dat niet slegts de langdurige praktyk, maar vooral ook de Theorie (zal het tot nut verstrekken) zo hoog nodig is, dat daarenboven nog veel van de kundigste Officieren, zedert de Organisatie 's Lands dienst hebben verlaaten; dat het aldus hier te Lande alzins mangelt aan een genoegzaam aantal kundige Officieren voor de Artillery.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

Dan dat, volgens inzien van het Committé Militair, de Leden van het publiek Bestuur of belast met de uitvoerende Magt, zich geenszins mogten te vrede houden, met het niets beduidend voorbrengen van gebrek aan Persoonen of middelen, die nodig zyn om Vaderland en Vryheid te behouden, maar integendeel, dat het de pligt is van zodanige Leden, omme derzelver werkzaamheden en onvermoeiden yver te verdubbelen, na gelang van de zwarigheden en na evenredigheid van 't gebrek dat zy ontmoeten.

Dan of die middelen, welke door het Committé te Lande opgegeven zyn om aan dit gebrek

'S GRAVENHAGE.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

brek te gemoet te komen, of hetzelve te herstellen, mogen bevonden worden voldoende te wezen, zulks is het Committé Militair, Medeburgers, verre af van te avouceeren, terwyl men 'er geene opgeeft dan die der Artilleryschoolen, waar van, volgens het eigen gezegde van het Committé te Lande, eerst na verloop van vier Jaaren, de vrugten kunnen worden geplukt; terwyl dat Committé voor het tegenswoordige zich eenvoudig bepaald, met het mankement op te geven, zonder zich te bevlytigen met die middelen tot verbetering voor te dragen, welke de tegenswoordige situatie van ons dierbaar Vaderland zo hoognodig en vooral met de meest mogelyke spoed komt te vorderen.

Het Committé Militair van Holland heeft dus, even zo wel als het Committé te Lande, gekend, en betreurt het gebrek aan 't genoeggame aantal kundige Officieren by Neêrlandsch Artillery.

Dan het heeft zich geenzints kunnen vergenoegen, met vier Jaaren lang de stille aanschouwers van dat gebrek te blyven, het heeft hetzelve aangehaald by deszelfs Voorstel van 11 January laatstleeden, nopens de vermeerdering van 's Lands Artillery, ter Tafel van de Provisioneele Representanten van 't Volk van Holland uitgebragt; dan het Committé heeft gelyktydig die middelen opgegeven, welke volgens hun inzien, in dat gebrek spoedig zouden kunnen te gemoed komen.

Het heeft dus voorgesteld, om een kundig Chef aan 't hoofd van Neêrlandsch Artillery te plaatzen, deselve van het Fransche Gouvernement, tevens met vier kundige Kapiteins, vier eerste en vier tweede Lieutenants en vier-en-twintig kundige Onder-Officieren, te verzoeken; mitsgaders twee bekwame Officieren met

twee

twee à drie bekwame Onder-Officieren voor de rydende Artillery.

Dan tegen welk Voorstel, of om beter te zeggen, tegen welk middel, om aan 't alhier bekende gebrek te gemoed te komen, door 't Committé te Lande, als eene onoverkomelyke zwarigheid, wordt geobjectiëerd:

's Gravenhage. Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

1. De onzekerheid, of zy wel geschikt zouden wezen, om over Nederlanders het bevel te voeren.

2. Dat die mesure, het Corps Artilleristen, ja de geheele Armée te Lande, van de tegenswoordige staat van zaaken zoude aftrekken.

Edoch waar tegen het Committé Militair moet aanmerken, dat hetzelve, noch het Corps Artilleristen, noch de geheele Armée, een ogenblik zouden durven verdenken, dat dezelve zouden in staat zyn, door zodanige mesure van Politieke denkwyze te veranderen; dat dezelve, zo als nu door 't Committé te Lande verondersteld wordt, met opregte Vaderland- en Vryheidlievende gevoelens bezield zynde, alleen daar door dat het publiek Bestuur vyftien Fransche Officieren in dienst zoude aannemen, hun tot vyanden van Vaderland en Vryheid zoude maaken.

Ook kan het Committé Militair niet bezeffen, hoe deeze veronderstelling by het Committé te Lande heeft kunnen geboren worden, daar dat Committé zelve den Generaal *Dumonceau*, als een der Hoofden, in 's Lands Armée geplaatst heeft, terwyl hetzelve tevens daar door heeft getoond, volkomen te veronderstellen, dat kundige en braave Fransche Officieren ook zeer wel zyn geschikt om Nederlanders te commandeeren, terwyl al verder, door de voorgeslagene mesure, om Fransche Officieren, zo mogelyk by de Artillery te plaatzen, geen Officier by dat Corps zich in deszelfs avancement of rang, zoude kunnen benadeelt rekenen, daar de in-

 ten-

'S GOUVERNEUR. *Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.*

tentie by meergemelde Voorstel niet anders is geweest, dan om de vier nieuw aan te wervene Batallions Artillery, met de vier thans in dienst zynde te amalgameeren of door een te mengen, ten einde de kundige de min gevorderde spoedig zouden kunnen onderrigten, en waar door dan tevens het getal der Officieren verdubbeld wordende, ook het avancement van de thans in dienst zynde Officieren der Artillery spoedig en aanmerkelyk zoude worden bevorderd; dat het Voorstel om een kundig Fransch Officier aan 't hoofd van Neêrlands Artillery te plaatzen, aan ieder braaf en weldenkend Officier van de Artillery, niet dan aangenaam zoude kunnen wezen, terwyl het Corps Artilleristen in dit Land, vooral in Oorlogstyd zo als tegenwoordig, wyd en zyd moet worden uit een verspreid, en dat dus aan 't hoofd van dat Corps volstrekt nodig is, een alzins kundig en actief Officier, ten einde zich dikwerf alomme by deszelfs Corps te kunnen bevinden, zo om hetzelve in kundigheden te oeffenen, als voor deszelfs nut en noodwendigheden te kunnen zorgen, het welk aan de tegenswoordige Chef, door deszelfs hooge jaaren, onmogelyk is geworden te effectueeren.

En kan het dus, volgens inzien van het Committé Militair, aan uw verlicht oordeel geenzints échappeeren, dat ook deeze zwarigheden van het Committé te Lande, genoegzaam zyn wederlegd, en by bedaarde doordenking, het heilzaam oogmerk van de Provisioneele Representanten van 't Volk van Holland geenzints mogen éludeeren.

De tweede zwarigheid van het Committé te Lande bestaat daarin, dat de tegenswoordige Staat van 's Lands Finantie geene uitgaven kan dulden, dan die, van welke 't Vaderland een uitstekend nut te wagten heeft.

En

En de derde, dat van de voorgestelde oprigting, dat nut niet kan worden verwagt.

Ter rescontreering deezer zwarigheden, moet het Committé Militair, gelyktydig het geheele voorstel van Holland verdedigen, en daar van het onwederspreekelyke nut en de hoge noodzakelykheid tragten te bewyzen.

Het was dan, Medeburgers! in het begin deezes Jaars, dat eindelyk de licentiatie der Zwitsersche Troupes by Hun Hoog Mogenden was vastgesteld en bepaald.

Dat het Committé, 'er niet onverschillig over dat de sterkte van de Armée te Lande, door meer dan 6000 Man stond te worden verminderd, begreep te moeten onderzoeken, of niet hoogst noodzakelyk dat gemis op eene andere wyze zoude behooren te worden herfteld; en daar al aanstonds een iegelyk, die slegts de minste kennis draagd van de sterkte van 's Lands Armée en van de locale situatie van dit Land, overtuigd moet zyn, dat hetzelve met geene mogelykheid door zo weinige Troupes zoude kunnen verdedigd worden, was het niet, dat de artificieele Inundatiën, en de tusschen dezelve gelegene posten, mitsgaders een aantal vestingen, zo niet meerder, immers zo veel tegenstand kunnen bieden, als van de sterkste Armée in het open Veld immer zoude te wagten wezen.

En moet ook dien ten gevolge, gelyktydig, ieder doorziend mensch ten vollen overtuigd zyn, dat tot de verdediging van zo veele vestingen en zulk een groot getal intermediaire posten, als zich in dit Land bevinden en nog behooren aangelegd te worden, een aanmerkelyk getal Artilleristen benoodigd is.

En staat dus geenzints te verwonderen, dat in het straks gezegde geval, al aanstonds de aandagt van het Committé Militair op de vermeerdering van 's Lands Artillery gevallen is.

En

's GRAVENHAGE.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

'sGRAVENHAGE.

En hoe zoude zulks, Medeburgers! de aandagt van het Committé hebben kunnen ontglippen, daar het Committé te Lande-zelve, op op pag. 31 van deszelfs Plan van Organisatie, betrekkelyk de Artillery, met ronde woorden zegt: „ dat de formatie van dat Corps, voor „ zeker niet is ingerigt op dusdanige voet van „ sterkte, als wel de dienst deezer Republiek, „ uit hoofde van haare locale positie, komt te „ vorderen," bewyzende zulks daar uit, dat het Corps Artilleristen, in den laatsten Oorlog, offschoon over de 4000 man sterk, nog op verre na niet toereikende was, om de Vestingen en Inundatie-Liniën, na behooren te bezetten.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

Ook is des tyds meermalen gezegd geworden, dat in veele Vestingen het getal der Artilleristen minder dan de helft van dat der Kanonnen uitmaakte.

By aldien nu onverhoopt het toneel des Oorlogs zich tot dit Land kwam te wenden, hoe zouden dan slegts 2600 Artilleristen voldoende kunnen gerekend worden, om dit Gemeenebest te beveiligen, daar de Oostelyke Frontieren, oneindig meer bezetting, dan de Zuidelyke vorderen, daar het Terrein, dat bezet moet worden, veel grooter is, en daar de Intermediaire Posten aanmerkelyk moeten, en zo wy hopen zullen, worden vermeerdert.

Uit welk alles dan, de Provisioneele Representanten van 't Volk van Holland, op de propositie van deszelfs Committé Militair, te regt hebben begrepen, dat eene aanzienlyke vermeerdering van 's Lands Artillery, niet slegts van 't grootste nut, maar tot behoud van Vaderland en Vryheid, onvermydelyk noodzakelyk is.

En daar 't Committé te Lande, zo by boven aangehaalde Periode, uit het Plan van Organisatie, als by deszelfs in het hoofd deezes

ver-

vermelde Missive en Bylage, van 17 February laatstleden wel volkomen avoueert, dat de tegenswoordige sterkte van 's Lands Artillery niet genoegzaam is, om het Vaderland te verdedigen, doch gelyktydig tegen de voorgestelde vermeerdering is, en andere middelen opgeeft, zo staat te onderzoeken, of die, door dat Committé opgegevene middelen, om in tyd van nood aan het opgenoemde gebrek te suppleeren, zonder het aanwerven van meerdere Artillery, genoegzaam zullen zyn, ja, dan neen. Zo ja; is de tweede zwarigheid, betrekkelyk 's Lands Financien, door dat Committé bygebragt, volkomen gegrond, en behoord het Voorstel, tot aanwerving van meerdere Artilleristen, verworpen te worden. Zo neen, behoord het principe van dat Voorstel, volgens inzien van het Committé Militair, met de grootst mogelyke spoed geadopteerd te worden, terwyl men als dan nader over de meerdere bygebragte zwarigheden, zal kunnen delibereeren, en de waarde derzelve overwegende, zal kunnen goed- of afkeuren. In de eerste plaats, Medeburgers! geeft het Committé van het Bondgenootschap, by deszelfs Plan van Organisatie, om aan het voorsz. gebrek te gemoed te komen, deeze middelen op; om namelyk, na verloop van vier Jaaren, de vier-en-twintig meest bekwame eerste Lieutenants tot tweede Kapiteins aan te stellen, en, omme by opkomende onlusten, de respective Compagnien met een aantal Kanonniers te vermeerderen.

Het Committé Militair, Medeburgers! begrypt, dat men alle hoop mag voeden, om, na verloop van vier Jaaren, in Vrede te leeven, en dat dus de verbetering van dien tyd in de tegenswoordige weinig baten kan, daar wy thans in tyde van onlust immers ongelukkig nog in vollen Oorlog leven, en dat aldus de augmentatie der respective Compagnien (zo de-

GRAVAMEN GE. *Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.*

'sGRAVENHAGE. legd, staat nog te onderzoeken, of de bekende vervallene Staat van 's Lands Finantie, eene genoegzame reden oplevert, om hetzelve te verwyderen, of geheel af te wyzen.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery. En moet het Committé daarop aanmerken, dat by deszelfs Voorstel, op den 11 January laatstleden ter Tafel van de Provisioneele Representanten uitgebragt, duidelyk staat ter neder gesteld, dat de voorgestelde vermeerdering 's Jaarlyks zoude koomen te kosten noch geene f 7,39000:-:- terwyl de Zwitsersche Brigade, die reeds gedeeltelyk is, en verders staat te worden gelicentieert, met de Serviesgelden daar onder gerekent, Jaarlyks by de agttien Tonnen Gouds den Lande hebben gekost, en dat aldus het gezegde Plan geagreëert wordende, de uitgaven ruim een Millioen 's Jaars minder zullen zyn, dan ten tyde, dat de Zwitsersche Brigade zich in 's Lands dienst bevondt.

En daar thans, wanneer het Vaderland mogt aangevallen worden, een considerabel getal Artilleristen, zo tot verdediging van alle Oosterlyke Frontierplaatsen, Inundatie-Linien en Intermediaire Posten, als tot de geheele Zeekust benodigt zyn, zo is het aan 't Committé Militair (onder correctie) voorgekomen, dat men om Jaarlyks agt Tonnen Gouds uit te spareh, daar men 'er door het licentieeren der Zwitsers, behalven deeze, reeds meer dan tien komt te gewinnen, niet langer zal kunnen uitstellen, een Corps Militairen te verdubbelen, het welk byzonder in dit Land, onvermydelyk noodzakelyk is.

Eindelyk adviseerende op het Voorstel van welgemelde Committé te Lande, om namelyk de Burger Kanonniers by wyze van Detachementen, na vier Frontiersteden van dit Gemeenebest aftezenden, ten einde dezelve te bekwamen in het laboreeren van Vuurwerken; zo moet het Committé betuigen, geenzins van

dat Voorstel, het voorgegevene nut, veel min de noodzakelykheid te kunnen penetreeren; kunnende het Committé Militair niet bezeffen, dat de kunst van Vuurwerken te maaken, by aldien die brave Burgers al eens volkomen daar toe genegen waren, en volledig daar in kwamen te reussseeren, aan hun tevens zoude geven de zo hoognoodige kunde, om in cas van attaque, den ondernemenden vyand, met het Kanon van 's Lands gedreigde Wallen aftekeeren.

's GRAVENHAGE. *Advis van het Committé Militair over het vermeerdering van Artillery.*

Behalven nog dat het Committé zich wel vervleid, dat veele Burger-Kanonniers in tyd van nood, zich alomme daar 't noodig is, by 't Kanon zullen vervoegen, ten einde hetzelve op de vyanden des Vaderlands los te branden, edoch dat niet gemakkelyk een genoegzaam aantal Burgers zullen genegen zyn, hunne beroepen, neeringen en handteringen voor eenen tyd te verlaaten, om, voor het Tractement dat de Militaire Kanonnier gewoon is te bekomen, in 's Lands Magazynen tot het laboreeren van Vuurwerken geëmployeert te worden.

Eindelyk, Medeburgers! heeft het Committé Militair, reeds by deszelfs meergedagte Voorstel van 11 January laatstleeden aangemerkt, en moet als nog herhaalen, dat hetzelve geenzins kan instemmen met de gevoelens van die geene, welken, door geen ogenblikkelyk gevaar bedreigd wordende, vermeenen tegen de toekomende onheilen, geene vooruitloopende maatregelen te moeten by de hand nemen.

En vindt aldus het Committé andermaal zich volgens eed en pligt genoodzaakt, het meergedagte Voorstel aan Ulieder serieuse aandagt te beveelen, met alle die nadruk, met alle die ernst, welke de verdediging van het dierbaar Vaderland, zo hoognoodig komt te vorderen.

Terwyl, wanneer hetzelve door Ulieden goedgekeurd, ter Nationaale Vergadering voorgedragen en door dezelve spoedig gedecreteerd worden

'S GRAVENHAGE.

Advis van het Committé Militair, over de vermeerdering van Artillery.

dende, op dit tydstip minder kostbaar en gemakkelyker dan ooit, zoude kunnen worden ter uitvoer gebragt; daar thans veele individueele brave Onder-Officieren en Soldaten van die Zwitsersche Regimenten, die nog niet gelicentieerd zyn, gaarne in 's Lands dienst zouden blyven, en dat aldus in korten tyd een groot aantal Manschappen zoude kunnen aangeworven worden.

Terwyl ook nog het Plan, om bekwame geëngageerde Manschappen by dit Corps aan te neemen, aan den Lande tot een aanmerkelyk voordeel zoude verstrekken.

Ten laatsten zal het Committé Militair niet uitweiden, over dat het Committé te Lande zich in deszelfs Missive aan Hun Hoog Mogenden, in 't geheel niet heeft uitgelaaten over het Voorstel, om drie Inspecteurs Generaals aan te stellen, het welk echter door deeze Provincie gelyktydig met het vorige, ter Tafel van Hun Hoog Mogenden is uitgebragt geworden; zullende het Committé, by eene nadere gelegenheid, ook daar van het nut en de noodzaaklykheid aantoonen.

Inmiddels refereert zich het Committé Militair alzins aan Ulieder meer verlicht oordeel.

(*Was geteekend*,)

F. J. VAN DE WALL.

Hage 10 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

Waarop gedelibereerd, en de Vergadering geïnformeerd zynde, dat by de Nationaale Vergadering eene Commissie was gedecerneerd, om alle noch onafgedaane zaaken, by de geweezen Vergadering van de Staaten Generaal aanhangig,

en

te rangschikken, en ter Tafel van de Nationaale Vergadering te brengen, is goedgevonden en verstaan, het Committé Militair te authoriseeren, om uit naam deezer Vergadering, het gemelde advis, aan de voorsz. Commissie ter hand te stellen, tot haare informatie, en wel uit hoofde, dat deeze zaak thans geen onderwerp der deliberatien van deeze Vergadering meer kan uitmaaken. 's GRAVENHAGE.

Het Committé van Finantie heeft, ter voldoening van het Decreet van den 25 February laatstleeden, van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, op de als toen nader in deszelfs handen gestelde primitive voordragt van den Burger *Wiselius*, op den 17 December laatstleeden gedaan, over zeker toegelegde Pensioenen, door den gewezen Stadhouder, uit de secreete Correspondentiegelden van den Raadpensionaris, het navolgend advis uitgebragt,

Het Committé van Finantie van Holland, aan de Leden van het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Den 17 December van den afgelopen Jaare 1795, is ter Vergadering van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, door den Burger *Wiselius* gedaan een Voorstel, waarin substantieel wordt gesteld, dat door *Willem den Vyfden*, op den 25 April des Jaars 1775, aan den toen ter tyd extra ordinaris Kapitein ter Zee, den Ridder *van Kingsbergen*, by

'S GRAVENHAGE.

Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Pensioenen.

by eene formeele Acte een Pensioen van *f* 2000 Jaarlyks was toegelegd, en den Raadpensionaris van Holland verzogt en geauthoriseerd, om uit de hem Raadpensionaris geaccordeerde gelden uit 's Lands Kasse, tot het houden van secreete Correspondentie, dat Pensioen Jaarlyks by quartalen te betaalen, en zulks alles zonder eenige permissie of medeweeten van de toenmalige Staaten van Holland; zo min als van Gecommitteerde Raaden, gelyk zulks mede zoude hebben plaats gehad, ten opzigte van den Secretaris *de Larrey*, aan wien hy, quasi voor geheime diensten, Jaarlyks uit de Kas van Holland hadde doen betaalen, een somma van *f* 1400, en dat hy Burger *Wiselius*, dit berigt alleenlyk hadde bekomen uit het Weekblad, genaamd *de Advocaat der Nationaale Vryheid*, oordeelende verders, dat in het onderzoek deezer zaak vier hoofdpointen voorkomen, welke respectivelyk *Quæstiones juris et facti* opleveren en bestaan in de navolgende, als: 1. of en in hoe verre de faiten, zo ten opzigten van *Willem den Vyfden*, *Kingsbergen* en *Bleyswyk*, als ten opzigten van *de Larrey*, waar en waarachtig zyn?

2. Zo dezelve mogten worden waar bevonden, op welken titel *Willem de Vyfde* de alzo geaccordeerde Pensioenen uit 's Lands Kasse hadde doen betaalen.

3. Of *Kingsbergen* en *de Larrey* geweten hadden, immers hadden kunnen weten, dat dezelve Pensioenen uit 's Lands Kas aan hun wierde gefourneerd? en

4. Hoe veele Jaaren zy van die Pensioenen hadden gejouisseerd; en hebbende wyders de Burger *Wiselius* gedaan het volgende Voorstel, vooreerst, dat de Committés van Financien en van Rekeningen mogten worden gelast, zich op de vier pointen te informeeren, en aan de Vergadering der Provisioneele Representanten een volledig verslag daar van binnen den tyd van drie

drie weken te doen, en ten anderen, dat zoude worde gedecreteerd, dat by aldien mogt worden bevonden, dat de meergenoemde *Kingsbergen* en *de Larrey*, beide of een hunner gezegde sommen, respectivelyk hadden genooten, en dezelve zonder voorsz. kennis en permissie van de Staaten van Holland, of derzelver Gecommitteerde Raaden, zonder eenigen anderen wettigen titel, door *Willem den Vyfden* waren geaccordeerd geworden, en zy te gelyk hadden geweten, of immers hadden kunnen weten, dat deeze gelden hun uit 's Lands penningen wierden gefurneerd, elk hunner zoude worden genoodzaakt, de alzo by hun genoten penningen, binnen den tyd van zes weken, na dato dat het Rapport zoude worden uitgebragt, aan de Kas van Holland te restitueeren, en wel gerekend naar de Jaaren dat zy zouden bevonden zyn, daar van te hebben gejouisseerd, op pœne, dat by nalatigheid van dien, hunne byzondere eigendommen en goederen daar voor zouden worden aangesproken; verders dat in dit geval, by aldien deeze eigendommen en goederen, of in het geheel niet, of slegts ten deele tot de restitutie, van de alzo aan den Lande sub en obrepètivelyk ontvreemde penningen, mogten toereikende bevonden worden, de Erfgenamen van wylen den Raadpensionaris *van Bleiswyk* verpligt zouden worden, het gebrekige daar aan te suppleeren, voor zo verre die nalatenschap daar toe sufficient mogt geweest zyn, en dat wel elk hunner *pro rato* van de portien, waar voor hy geïnstitueerd geweest, of voor zo verre dezelve *ab intestato* op hem mogt gedevolveerd zyn, en eindelyk, dat dit laatste ook zoude plaats hebben, by aldien by onderzoek mogt komen te blyken, dat deeze Pensioenen wel ter kwader trouwe, door *Willem den Vyfden* uit 's Lands Kas betaald, maar echter ter goeder trouwe door *Kingsbergen* en *de Larrey*, beide of een van hun waren genoten geworden.

's GRAVENHAGE, 1.

Advis van het Comm. van Financie raakende zekere Pensioenen.

 Het

's Graven-hage.

Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Pensioenen.

Het heeft die Vergadering der Provisioneele Representanten behaagd, by Decreet van denzelfden 17 December, den by het Voorstel geproponeerden last, aan de Committés van Finantie en van Rekening te geven, ten einde van derzelver bevinding, binnen den gestelden tyd van drie weken, aan die Vergadering rapport te doen, om als dan nader zodanig te kunnen delibereeren en resolveeren, als zoude bevonden worden te behooren.

Ingevolge dit Decreet dan was alleenlyk gedemandeerd aan de Committés van Finantie en van Rekening, het doen van onderzoek omtrent het historiëele van de zaak, zonder daar over eenigzints verder omtrent het middel van redres of restitutie, hunne gedagten voor te dragen; en, daar aan die Committés nimmer eenige andere papieren van het voorig Bestuur waren overgeleverd, dan die op het Bureau van Finantie, of ter Secretarie waren berustende, en ook tot het onderzoek van de Finantieele gedragingen van de Leden van het voorig Bestuur, eene speciaale en personeele Commissie zynde benoemd, hebben de Committés natuurlyk moeten verseeren in die suppositie, dat het oogmerk van de Vergadering was, van hun te requireeren, om uit de onder Henlieden berustende papieren, de waarheid van het geposeerde te onderzoeken; nimmer konden de Committés in gedagten komen, dat onder de personeele Commissie tot opmaking van de Finantieelen Staat deezer Provincie, secreete papieren berustende zynde, welke in particuliere Boedels gevonden waren, men van de Committés zoude kunnen verwagten, dat zy zonder nadere indicatie aldaar eenig onderzoek zouden doen, by den Burger *Wiselius*, zich hier over te adresseeren, ter bekoming van nadere informatie, kan het Committé zich niet imagineeren, dat van eenige nuttigheid zoude kunnen zyn, daar dezelve met zo veel woorden zegt, dat hem

die

die feiten alleenlyk zyn berigt geworden, door het bovengenoemd Weekblad. 's GRAVENHAGE.

De Committés van Financie en van Rekeningen, konden dan niet anders, dan voldoen aan dat geene, het welk uit de teneur van de gedaane propositie van den Burger *Wiselius* moest worden gesupponeerd, en ook deszelfs intentie te zyn, te weten, dat respectivelyk zo op het Bureau van Financie, als uit de Rekeningen der ontvangers na het exteeren van zodanige Acte en de gedaane betalingen zoude worden geinquireerd. Daar nu door den Burger *Wiselius*, met zo veel fiducie aan de Vergadering zyn kennis geven geschied, en daarop zyn propositie, om zyn Voorstel in handen van de Committés van Financie en van Rekeningen, ten einde daarop te informeeren, gebouwd was, konde het niet nalaten, het Committé van Financie zeer te frappeeren, daar van geene de minste traces te kunnen ontdekken, en ook van het Committé van Rekeningen berigt te bekomen, dat mede door hen niets konde worden opgespoord.

Advis van het Comm. van Financie, raakende de zekere Pensioenen.

Het Committé moest derhalven natuurlyk, niet anders dan zeer verwonderd zyn, dat een Lid der Vergadering eene voorstelling doet, met betrekking tot een zaak, die hy erkend, alleen ter zyner kennisse te zyn gekomen, door een Dagblad: want Medeburgers! het zal 'er niet toe doen, of de Schryver van dat Dagblad; by den Burger *Wiselius* bekend is, ja dan neen, dit is zeker, hy was niet bekend by het Committé van Financie; dan al is het, dat die Schryver is de geene, welke het Committé van Financie, zedert daar voor heeft hooren noemen, en welke zyne probiteit, candeur en kunde ook zy, van welke publieke achting hy ook jouisseere, zo lang hy zyn Dagblad zonder deszelfs naam blyft uitgeven, zo lang konde een Committé der representatie hetzelve niet als een authentiek stuk considereeren. Hier by komt, dat wel

'S GRA-VENHAGE. Advis van het Comm. van Financie, raakende zekere Pensioenen.

wel zo, als uw Committé uit den voordragt van den Burger *Wiselius* heeft gemeend te moeten opmaaken, aan den Schryver van den *Advogaat der Nationaale Vryheid*, eene Misſive was gezonden, doch niet door wien, en welke authoriteit aan die Misſive moet worden toegekend, waaromtrent de Burger *Wiselius* zelve ſchynt te dubieeren, wanneer hy van de Misſive ſprekende, als twyffelende zegt, „ by aldien een Mis„ ſive aan den achtingwaardigen en verdienſtely„ ken Schryver van het Volkverligtend Week„ blad, de *Advocaat der Nationaale Vryheid*, „ toegezonden en in deszelf vierde No. geïnſe„ reerd, waarheid ſpreekt ;" want al is het dat de Schryver of Schryvers van dien brief aan den Autheur van dit aangehaalde Dagblad bekend is of zyn, al is het dat hy in deselve alle fiducie ſteld, al is het zelve, dat hem daar by alle bewyzen worden gefuppediteerd, zo is het echter waar, dat het geene door eenen anonimen Schryver, hy zy wie hy zy, werdt opgegeven, zonder teveens de bewyzen daar toe relatief over te leggen, niet anders kan worden geconſidereerd, dan gratis geallegueerd, en alzo een zeer gehazardeerde ſtelling te zyn.

By aldien dan de Burger *Wiselius* hadde kunnen goedvinden, by zyne eerstgedaane propoſitie, van den 17 December open te leggen, de informatien welke door hem by zyne nadere propoſitie van den 25 February deezes Jaars worden opgegeven, en die hy zekerlyk *aliunde*, dan uit het door hem aangehaalde Weekblad heeft bekomen, twyffeld het Committé van Financie niet, of de Vergadering der Proviſioneele Repreſentanten zoude van zelve begrepen hebben, dat de Committés van Financie en van Rekeningen, niet a porté waren, tot het doen van het gerequireerde onderzoek, veel minder tot het doen van extraordinaris recherches, en alzo die propoſitie hebben geenvoyeerd aan zodanig Committé of

per-

personeele Commissie, als aan welke dit, speciaal was gedemandeerd.

Daar het nu de Vergadering der Provisioneele Representanten behaagt heeft, by Decreet op de nadere en geamplieerde propositie van den Burger *Wiselius*, den 25 February laatstleeden, de voorsz. primitive voordragt van den 17 December, andermaal in handen te stellen van het Committé van Finantie, met last, om daaromtrent alle mogelyk onderzoek te doen, en ten spoedigsten rapport in te brengen, dan het hier voren geposeerde, het geen eenigzints ampeler heeft moeten zyn, om daar door af te weren alle verdenking, waar onder men het Committé heeft willen brengen, als of hetzelve zich van het doen van behoorlyke en genoegzame naspeuring hadde onttrokken, en de zaak maar oppervlakkig behandeld, is het dan alleen om aan dien last te voldoen, en geenzints om dat het Committé avoueerd, dat dit onderzoek tot haare werkzaamheden behoord, dat het Committé van Finantie de eer zal hebben aan deeze Vergadering, als de voorgaande Vergadering der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland vervangende, van zyne bevinding rapport te doen

Het Committé dan van de Provisioneele Commissie tot onderzoek naar den staat der Finantie deezer Provincie, onder welke, volgens de indicatie by voorsz. Decreet van 17 deezer gedaan, hebbende gerequireerd, het by dat Decreet door *Willem den Vyfden* eigenhandig onderteekend Stuk, heeft van die personeele Commissie bekomen, twee Portefeuilles, beiden volgens informatie gekomen uit den Boedel van den gewezen Raadpensionaris *van der Spiegel*, de eene behelzende de rekening wegens secreete Correspondentie van den Jaare 1772 tot 1781, en de andere gelyke rekeningen van den Jaare 1782 tot 1787.

's GRAVENHAGE.

Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Pensioenen.

Waar

's GRAVENHAGE. *Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Pensioenen.*

Waar uit dan het Committé van Finantie zo veel daar uit heeft kunnen worden ontdekt, de vier door den Burger *Wiselius* by zyn primitive propositie voorgestelde pointen, zal tragten te beantwoorden.

En wel eerstelyk, of en in hoe verre de faiten, zo ten opzigte van *Willem den Vyfden*, als van *Kingsbergen* en *Bleyswyk*, waar en waarachtig zyn.

Waarop is dienende, dat by en onder de Bylagen van eene der Rekeningen, en wel onder die van den Jaare 1775 is gevonden een Stuk van den volgenden inhoud:

Zyne Hoogheid in byzondere aanmerking genomen hebbende, de groote ervarendheid, bekwaamheid en talenten van *Jan Hendrik Kingsbergen*, Extraordinaris Kapitein ter Zee, onder het ressort van de Admiraliteit tot Amsterdam, en speciaal gelet op de gesignaleerde blyken van dapperheid en beleid, door denzelven op de roemrugtigste wyze betoont in verscheide expeditiën ter Zee, onder de Vlag van haare Majesteit, de Keizerinne van Rusland, in wier dienst hy zich met consent en permissie van zyne Hoogheid, geduurende den Oorlog met de Ottomannische Porte hadt begeven, en pondereerende de groote nuttigheid en noodzakelykheid voor de belangens van 's Lands navale Magt, dat een Officier van die verdiensten werde gedisponeert, om zich voor altoos, en met afwyzinge van alle aanzoekingen van elders, aan den dienst van 't Vaderland te verbinden, waar toe hy zich onder billyke voorwaarde ook allezints bereidt heeft getoond, heeft na deliberatie goedgevonden, den Heer Raadpensionaris van Holland en West-Friesland, nu en in der tyd wezende, te verzoeken en te authoriseeren, zo als verzogt en geauthoriseerd wordt by deezen, aan den voornoemden Kapitein *Kingsbergen*, zo lang hy met geenen anderen lucrativen, honorabelen en permanenten Post in 's Lands

dienst zal zyn voorzien, te voldoen een Jaarlyks Pensioen van twee duizend Guldens, by Ordonnantie, ten lasten van den Ontvanger Generaal van hooggemelde Provincie, uit de secreete diensten te betaalen, alle vierendeel Jaars een geregte vierdepart, ingaande met primo Mey deezes Jaars.

's GRAVENHAGE.

Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Penfioenen.

Gedaan in 's Gravenhage den 25 April 1775.

(*Was geteekend*,)

WILLEM,
Prins van Oranje.

Gelyk mede aan het Committé van Finantie uit dezelve Rekeningen gebleken is, dat inderdaad aan den voornoemden Kapitein *van Kingsbergen* successivelyk zodanig Pensioen van twee duizend Guldens 's Jaarlyks, door den Raadpensionaris van *Bleyswyk* is betaald geworden, even zo veel als mede aan *de Larrey*, Jaarlyks is gefourneerd, niet alleen eene somme van veertien hondert Guldens, maar zelfs boven dien nog in eenen anderen Post, eene somma van vyfhondert Guldens; waaromtrent dan de eerste vraag, met betrekking tot de geposeerde faiten beantwoord zynde, mitsdien moet worden overgegaan, tot de tweede, op welken titel *Willem de Vyfde* de alzo geaccordeerde Pensioenen uit 's Lands Kasse hadde doen betalen.

Ten opzigte van den Persoon van *Kingsbergen* refereerd zich het Committé van Finantie, tot de hier boven letterlyk gecopieerde door *Willem den Vyfden* onderteekende Acte, terwyl van de betalinge aan den Secretaris *de Larrey* gedaan, geene andere Acten, dan alleen zyne quitantie onder voorsz. Bylagen of Papieren te vinden zyn, en ook volgens deszelfs quitantien presumtief niet exteeren; immers by deszelfs quitantie van dato

'sGRAVENHAGE. 28 Mey 1774, wordt alleen gezegd, ontvangen van den Heer *van Bley wyk*, Raadpensionaris van Holland en Westfriesland, de somma van veertien hondert Guldens, gedestineert tot eenige secreete diensten te Berlyn.

Advis van het Comm. van Finantie, raakende de zekere Pensioenen. De quitantien van denzelven Secretaris *de Larrey*, van den 10 Maart 1775, de eene van veertien hondert Guldens, en de andere van vyf hondert Guldens, dicteeren, dat dezelven zoude strekken tot zodanig gebruik, of om 'er zodanig gebruik van te maken, als met goedvinding of welneeming van Zyne Hoogheid bepaald is; dan uit een daarby zynde Brief van denzelven Secretaris *de Larrey* blykt, dat de *f* 1400 waren gedestineerd voor de Wed. *Verelst*, en de *f* 500 voor zekeren *Eckhard*.

Zo als dit ook substantieel is de inhoud der quitantien en Missive van den Jaare 1776.

Terwyl de verdere quitantien dan eens spreken van secreete diensten, dan eens, om daar van zodanig gebruik te maken, als by welneeming of goedvinden van Zyn Hoogheid is bepaald.

Wat nu betreft de derde vraag: of *Kingsbergen* en *de Larrey* geweten hebben, immers hebben kunnen weten, dat deszelfs Pensioenen uit 's Lands Kas aan hun wierden gefourneerd: hier omtrent vermeend uw Committé, dat die vraag beantwoord is respectivelyk door het verhaal van de deswegens uitgegeven Acte en Quitantien; zo als mede uit de Quitantien, door of van wegens *Kingsbergen* gegeven, blykt, dat dezelve niet onbewust is geweest, dat het Pensioen wierd betaald uit de Post van secreete diensten.

En hier mede dan overgaande tot de vierde vraag

Hoe veel Jaaren zy van die Pensioenen hadden gejouisseerd?

Kan het Committé van Finantie de Vergadering hierop informeeren, dat uit de hier voorgemelde rekeningen der secreete Correspondentie,

zo verre dezelve exteeren, dat is tot den Jaare 1787, blykt, dat het Pensioen voor *Kingsbergen*, en de *f* 1400 aan *de Larrey* zyn betaald geworden, ten minste tot dien tyd toe, zyn uitgekeerd; terwyl dat van *Eckhard* het laatst betaald is in den Jaare 1785. Met dit berigt nu vertrouwd het Committé van Finantie aan het geene van hetzelve is gerequireerd, en den inhoud der Decreeten te hebben voldaan; terwyl niet van hun gevraagd, en ook geheel buiten hun Departement en werkzaamheid zynde, om te beoordeelen, hoedanig hier in zoude moeten worden gehandeld, het Committé dit aan de wysheid deezer Vergadering moet overlaten. 's GRAVENHAGE.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Het Committé van Finantie van Holland.

Uit naam van hetzelve,

J. D. HUICHELBOS VAN LIENDER.

In den Hage den 10 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Eene *Publicatie*, behelzende eene *Alteratie* en *Ampliatie* op de Publicatie van 30 September 1795, betreffende de Mortificeering van den Hoogen Raad, en eenige nadere Bepaalingen op de Revisiën van Sententien of Arresten van den Hove van Holland en Zeeland, op den 14 deezer gearresteerd, en vervolgens afgekondigd, was van deezen inhoud.

Het

'S GRAVENHAGE.

Publ. betreffende den Hoogen Raad, en Revisien van Sententien.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten:

Dat by het 8 Artikel van het Reglement voor den Hove van Holland en Zeeland, by gelegenheid van de Mortificatie van het Collegie van den Hoogen Raad, tusschen de respective Gedeputeerden der Provisioneele Representanten van 't Volk van Holland en van Zeeland, op den 18 September des voorleeden Jaars 1795 gearresteerd en vervolgens wederzyds geratificeerd, en by Publicatie van welgemelde Representanten van den Volke van Holland van den 30 September 1795 den Volke bekend gemaakt, bepaald zynde geworden, dat nader zoude worden gearresteerd, hoedanig in revisie, en om daar toe te komen, zou moeten worden geprocedeerd, de Gedeputeerden der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, met die der Provisioneele Representanten van den Volke van Zeeland, daar over nader hebben geconfereerd, met dat gevolg, dat dezelve onderling hebben gearresteerd het Reglement op de Revisien van Sententien of Arresten van den Hove van Holland en Zeeland, hier na volgende:

Reglement op de Revisien van Sententien of Arresten van den Hove van Holland en Zeeland.

Art. 1. Een iegelyk die vermeend by een Sententie of Arrest van den Hove van Holland en Zeeland bezwaard te zyn, zal daar van mogen komen in Revisie.

2. Uitgezonderd dat zulks niet zal vrystaan:

1. Tegen Appointementen of Sententien interlocutoir of van Namptissement ten definitiven reparabel zynde.

2. Tegen willige Condemnatien.

3. Tegen Sententien in materie possessoir geweezen.

'*s Gravenhage.*

Voorts zal in civiele zaaken nooit Revisie *Pro Deo* worden verleend, en in crimineele zaaken mede niet, zo wanneer by het arrest van den Hove geene lyfstraffe (confinement daar onder begreepen) is gedecerneerd.

Publ. betreffende den Hoogen Raad, en Revisien van Sententien.

En zal zelfs in dit geval geen Mandament van Revisie *pro Deo* mogen worden verleend, indien de Sententie geweezen is, met unanimiteit of met meer dan drie vierde gedeelten der stemmen van de Leden, welke daar over hebben gevoteerd.

3. Die in Revisie wil komen zal dezelve binnen den tyd van zes weeken na pronuntiatie der Sententie moeten interjecteeren, en zich voorts aan den Hove adresseeren by Requeste, aan dewelke de Sententie waarby hy vermeend te zyn bezwaard, zal moeten zyn geännexeerd, benevens een bewys, dat hy in handen van den Rentmeester der Exploiten van den Hove heeft geconsigneerd de van ouds daar toe gestelde boete van twee honderd Guldens, welke aan hem zal worden gerestitueerd, wanneer hy in Revisie triumpheert, of partyen hangende die instantie met elkanderen transigeeren; en zal hetzelve Request moeten behelzen een specificque opgaave van het erreur of de erreuren, welke hy vermeend in de voorsz. Sententie te zyn gecommitteerd.

4. Het verzochte Mandament by den Hove verleend zynde, zal de Impetrant gehouden zyn, hetzelve zo tydig te doen exploicteeren, dat het uiterlyk binnen den tyd van een Jaar na den dag der pronuntiatie van het Arrest of de Sententie in Questie, wanneer de Impetrant van Revisie in Europa, en van twee Jaaren, wanneer dezelve in Asia, Africa of America, woonachtig is, zal kunnen dienen, op pene van desertie; en zal het exploict ten minsten drie weeken, of indien het by Edictie *Ad valvas Curiæ* moet gedaan

 wor-

's GRA- VERMAA- GE. van den Bloede of by Huwelyk; terwyl zy aan partyen litiganten niet zullen mogen bestaan binnen den zesden graad. En zal van die benoeming mede aan den Hove by aanschryving worden kennis gegeeven.

Publ. betreffende den Hoogen Raad, en Revisien van Sententien.

10. Binnen den tyd van twee maanden, na de benoeming der Adjuncten Revisseurs, (waar van de Impetrant aan den gedaagden behoorlyk kennis zal geeven) zal de Impetrant by Requeste moeten verzoeken, in Pleitzaaken een dag van pleidooi, welke vervolgens by den President zal worden geördonneerd; en zullen in beschreeven zaaken partyen moeten gereed zyn met hunne Deductien of Advertisfementen van Rechten, ten einde dezelven op den eersten dag der byeenkomst van het *Judicium Revisionis* te kunnen overleggen.

11. De Adjuncten door den President ten Hove ontboden wordende, zullen gehouden zyn, aldaar te compareeren, en in deszelfs handen af te leggen den Eed, dat zy zich jegens 't Hof reverentelyk zullen gedraagen; dat zy in den Procesfe geen advis gegeeven noch geconsuleerd hebben, directelyk noch indirectelyk; dat zy hunne opinien, oprechtelyk zullen uiten, zodanig als zy in hunne Conscientie en goede Justitie zullen bevinden te behooren: en dat zy secreet zullen houden, 't geen zy van den Procesfe, gedurende de Visitatie van dien, hooren en verstaan zullen.

12. En ten einde zeker te zyn, dat in Revisie geene andere Stukken worden geëmploieerd, dan waarop in de voorgaande instantie is recht verzocht, zal voortaan in alle zaaken by den Hove worden geöbserveerd, dat, na dat van wegens de eene of andere party van Acten en Munimenten is gediend, of de Stukken na gedaane pleidooi of anderzins, zyn overgegeeven, dezelve Acten, Munimenten of Stukken in het geheel of ten deele niet zullen worden uitgegeeven, ten wa-

ware om redenen, als van accord tusschen partyen of anderen, zulks by Requeste verzocht wezende, by appointement van den Raade expresselyk zal wezen toegestaan; en, na dat de zaak definitivelyk zal wezen getermineerd, zal dezelve uitgifte niet mogen geschieden, ten zy de succumbeerende party in persoon of door iemand daar toe by speciaale procuratie gemagtigd, zal hebben gerenunciëerd van Revisie: welke renunciatie echter niet noodig zal zyn in zaaken van zulke natuur, of waar in zodanige Sententie is gepronunciëerd, dat daar van geene Revisie kan vallen; mits nogthans in dat geval geene restitutie van de Zakken met Stukken zal mogen geschieden, dan met voorkennis van den Raade; zullende het echter aan ieder der partyen, die eenige origineele Brieven of Documenten mogt hebben geproduceerd, vrystaan, dezelve te ligten, mits zyne wederparty daar over roepende, en onder den Griffier laatende Copie-authenticq der geligte Stukken, ten zynen kosten gemaakt. 's GRAVENHAGE. *Publ. betreffende den Hoogen Raad, en Revisien van Sententien.*

13. Indien de zaak in Revisie wordt getermineerd of by accord afgedaan, met compensatie of eenige andere ongelyke verdeeling der kosten, zal echter de Impetrant het volle montant der Vacatien en Leges, aan de Leden van 't Hof en geädjungeerde Revisenrs nevens den Griffier, tot dien dage toe competeerende, moeten voldoen, of tegen de genamptiseerde somme met den Griffier verrekenen, en 't geen van dezelve mogt overschieten te rug ontvangen, des begeerende met cessie van Actie en procuratie in *rem propriam*, ten einde, uit krachte van dien, de helft der voorschreeven Vacatien en Leges, of zodanig gedeelte derzelve, als by de Sententie of Transactie bepaald zal zyn, van zyne party te kunnen repeteeren, des noods, met zodanige parate executie als in die materie gebruikelyk is.

14. Geene Sententie in Revisie gepronunciëerd zal volkomen effect sorteeren, het zy daar by

's GRAVENHAGE.

Publ. betreffende den Hoogen Raad, en Revisien van Sententien.

verklaard is, in de Sententie in questie erreur te zyn begaan, of niet, zonder dat daar tegen eenige exceptien, provocatien, super Revisse, Gratien, Relieven, Quereelen van nulliteit, of eenige andere beneficien of remedien, hoe die ook mogten worden genaamd, geene uitgezonderd, directelyk of indirectelyk geädmitteerd of getolereerd zullen worden

15. Aan de Adjuncten Reviseurs zal buiten hunne reiskosten (te bereekenen tot drie Guldens voor ieder uur afstand, die zy zullen moeten afleggen om deeze functie te aanvaarden en weder t'huis te keeren,) voor Vacatie van elken dag, gedurende den loop van het *Judicium Revisionis* betaald worden tien guldens, en voor die van de Leden van het Hof en den Griffier vyf Guldens, alles buiten de kosten der Griffie.

Aldus gedaan by de Ondergeteekenden Gecommitteerden der Provisioneele Representanten des Volks van Holland en van Zeeland. In den Hage den 1 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

P. PAULUS.
J. H. DE LANGE.
A. J. LA PIERRE.
J. F. LEEMANS.
N. C. LAMBRECHTSEN.
A. F. LAMMENS.
J. W. VAN SONSBEECK.
J. H. APPELIUS.

Welk Reglement by de Provisioneele Representanten van den Volke van Holland en van Zeeland geäpprobeerd en geratificeerd zynde.

Zo is het, dat wy hebben goedgevonden, alle Ingezetenen deezer Provincie daar van by deeze kennis te geeven, om te dienen tot hun naricht, en ten einde zich in Hunlieder Proceszaaken daar naar te reguleeren.

En

En zal deeze alom worden gepubliceerd en 's Gr... geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatie en ... affictie te doen.

Gedaan in den Haage, onder het klein Zegel van den Lande, den 14 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

F. VAN LEYDEN, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Bestuur.

C. SCHEFFER.

Op den volgenden dag deedt het Committé Militair den volgenden voordragt, betreklyk eenige nog aan te leggen Posten, tot beveiliging deezer Provincie.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Het Committé Militair van Holland, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Het Committé Militair van Holland, op heden eene nadere Memorie van den Lieutenant Colonel Ingenieur en Directeur *Krayenhoff*, betrekkelyk de nog aan te leggen Posten, ter beveiliging deezer Provincie, waar van dit Committé in deszelfs voorig Rapport aan de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, reeds heeft gewag gemaakt, ontvangen, en daar over nog nader met opgenoemden Officier gebesoigneerd

 heb-

MILITAIRE ZAKEN. hebbende, neemt de vryheid, ingevolge de hooge noodzakelykheid, breder by gedagte Rapport gededuceerd, en de straks gezegde Memorie alhier by Copie geannexeert, Ulieden te proponeeren:

Prop. van het Comm. Militair tot het aanleggen van Posten.

Dat het deeze Vergadering moge behagen, zonder resumtie te decreteeren:

Dat het Committé Militair van Holland worde geauthoriseerd en gelast, den Directeur *Krayenhoff* dadelyk te gelasten, de noodige aanbestedingen tot verbetering van de Linie op de hoogte van Linschoten, mitsgaders de Posten aan het Spoel beneden Culemborg, op de Linge Dyk te Asperen, aan den Horn, en eindelyk de Dyk-Battery te Dalem, met de meest mogelyke spoed te effectueeren.

Het Committé vleid zich, Ulieden te mogen verzekeren, dat na de voltooying deezer Werken, de Oostelyke Frontieren deezer Provincie, voor zo veel de Fortificatie Werken betreffen, in eenen volkomen staat van tegenweer kunnen gerekend worden te zyn, terwyl buiten dezelve alle de thans exteerende Fortificatien geenen ondernemenden Vyand zouden kunnen tegenhouden, maar integendeel dat dezelve, even als in den Jaare 1787, ras tot in deeze uwe Residentieplaats zouden kunnen doordringen.

Het Committé mag zich aldus verzekerd houden, op Ulieder Resolutie, mitsgaders dat deszelfs zorg en yver, tot behoud deezer Provincie, door Ulieden zal worden geapprobeerd.

Zich desniettegenstaande allezints onderwerpende aan Ulieder meer verligt oordeel.

F. J. VAN DE WALL, Vt.

By-

Bylage Litt. A.

's Gravenhage.

Pro Memorie, van den Directeur der Hollandsche Fortificatien C. R. T. KRAYENHOFF, aan het Committé Militair van Holland.

Prop. van het Comm. Militair tot het aanleggen van Posten.

In de conferentie door U, en den Lieutenant Generaal *Daendels*, den Generaal-Major *van Guericke*, den Directeur Generaal *van Hooff*, en den Ondergeteekenden zelven, gehouden op den 22 February laatstleeden, is het gebleken, dat de actueele Linie op de hoogte, tusschen de Stede Montfoort en het Dorp Linschooten gelegen, en by de eerste aannadering der Franschen in den Jaare 1792, ylings opgeworpen, geheel onbestaanbaar is, om eenen geregelden vyandelyken aanval af te weeren, als mede, dat de gemelde hoogte eene der aangelegenste plaatzen is voor de Provincie van Holland, en met welke het lot der geheele Water-linie op eenmaal beslist is.

Reden waarom in de conferentie voornoemd, de noodzakelykheid begrepen is, om de Linschoter hoogte van eenen gewigtigen Post te voorzien, overeenkomstig den aart van het Terrein, zo als ingevolge van dien, het project door den Ondergeteekenden aan U is overgegeeven, en gecierd op eene somma van tachtig duizend Guldens.

De Ondergeteekende vermeent het van zynen pligt te zyn, by het Committé Militair ernstig aan te dringen, om in de Vergadering van Holland de zaak daar heen te willen dirigeeren, dat ten spoedigsten de aanbestedingen geschieden mogen, niet alleen van de gemelde Linie, op de hoogte van Linschooten, maar ook van de navolgende Posten, wier noodzakelykheid even eens in gezegde conferentie, is aangeweezen, als:

'S GRAVENHAGE. Committé Militair te willen tegenhouden, neen maar veel eer tot dezelve te willen coöpereeren.

Edoch, pligtshalven te moeten aandringen, dat alvorens nieuwe werken, op deszelfs grondgebied worden aangelegd, aan hun door deeze Vergadering zoude worden gegeeven eene volkomene verzekering, dat de Ingezetenen 's Lands van Utrecht, op de gewone wyze by tauxatie, behoorlyk zouden worden gededommageerd, en schadeloos gesteld, voor de grond, welke tot het aanleggen der gebuteerde werken zal worden geëmployeerd, mitsgaders dat ook die Ingezetenen, welker grond men reeds in den Jaare 1794 heeft gebruikt, tot het aanleggen van Fortificatie-Werken, mede door deeze Vergadering, ofschoon door 't voorig Bestuur geschied, behoorlyk by tauxatie zullen worden gededommageerd en schadeloos gesteld.

Rapp. van het Comm. Militair.

En zulks alles ter voldoening aan de Conventie of overeenkomst, tusschen deeze Provincie en die van Utrecht gesloten.

En ten laatsten, dat, by aldien aan alle Ingezetenen van Holland, de geledene schadens der plaats gehad hebbende inundatiën, zouden worden vergoed, als dan ook over die, welke de Utrechtsche In- en Opgezetenen, ter beveiliging deezer Provincie geleden hebben, behoorlyke conferentien zouden worden aangelegd.

Het Committé Militair, Medeburgers! de billykheid deezer voorstellen gevoelende, heeft niet mogen nalaaten, zich op Ulieder rechtvaardigheid te beroepen, en aldus vermeent, veilig die van Utrecht, deswegens volkomen te mogen gerust stellen, en Ulieden op heden te mogen advisseeren en te verzoeken:

Dat Gyliedén zonder resumtie gelieft te decreteeren, dat alle In- en Opgezetenen van de Provincie van Utrecht, welkers grond men in den Jaare 1794 heeft gebruikt, of in dit Jaar zal gebruiken, tot het aanleggen van Fortificatie-

Wer-

Werken, om deeze Provincie in behoorlyke staat van tegenweer te stellen, door of van wegens deeze Vergadering, na gewoonte volgens tauxatie, voor 't gemis hunner Landeryen, behoorlyk zullen worden gededommageerd en schadeloos gesteld, mitsgaders dat by aldien alle Hollandsche Ingezetenen, ter eeniger tyd, konden worden gededommageerd voor de geledene schaden, door de plaats gehad hebbende inundatiën veroorzaakt, deeze Vergadering ook als dan, met die van Utrecht zal treden in onderhandeling, over die schaden, welke derzelver In- en Opgezetenen zouden mogen geleden hebben, door zodanige inundatien, als welke tot veiligheid deezer Provincie in de laatsten Oorlog hebben verstrekt.

Echter refereert zich het Committé Militair aan 't meer verligt oordeel deezer Vergadering.

F. J. VAN DE WALL, Vt.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het voorsz. geproponeerde by deeze zonder resumtie te decreteeren.

Kort daar naa diende het Committé van Algemeen Welzyn van consideratien en advis, op de by appointement van den 21 Mey des vorigen Jaars, door de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in deszelfs handen, ten fine van berigt en advis, gestelde Requeste, van den Sermente der Provinciaale Munte van Holland te Dordrecht, en alzo verbeeldende of representeerende het gantsche Lichaam, zo der Munters, als der Officianten in dezelve Munte, houdende derzelver beklag, dat de respective Collecteurs of Gaarders der Imposten te Dordrecht,

'S GRAVENHAGE.

ophouden met den dood van elken Meester Munter, terwyl echter zyn zoon daartoe de vereischte jaaren hebbende, of by gebreke van dien, zyn naaste erfgenaam, mede van bekwame ouderdom zynde even als te vooren, het recht zal hebben, om als Meester Munter in des overledens plaats te succedeeren; met dien verstande, nogthans, dat de zoon of erfgenaam deeze successie verkiezende te aanvaarden, gehouden en verpligt zal zyn, dadelyk en dagelyks, zo dikwils te gaan werken, voor al zulk loon en tractement, als aldaar voor dat werk genoten wordt; zullende hy in dat geval, *of* eene aldaar zynde vacante plaats vervullen, *of* boven het getal van 24 ingeleid worden; welke supernumerair getal behouden, of by uitsterven weder tot 24 gebragt zal worden, na dat het Committé van Algemeen Welzyn, of die Administratie, welke deszelfs plaats in deezen zoude komen te vervangen, in der tyd zal bevinden te behooren; zullende, indien zulk een zoon of erfgenaam niet verkiest, deeze successie *alzo* te aanvaarden, die Meestermuntersplaats voor gemortificeerd gehouden worden, zonder dat daar van eenige pretensie, ten laste van den Lande zal overblyven.

5. Dat twee der vier ledig staande of slapende Meestermuntersplaatsen, als by Erfrecht vervallen zynde op Persoonen, die reeds volgens hun eigen recht Meestermunters waren, en welke derhalven

twee

twee plaatsen op één hoofd bezitten, die niet meer kunnen worden verkogt, en iede re Meestermunter alleen maar voor eene plaats den vrydom of schavergoeding kan genieten, zullen worden gehouden als vervallen en verstorven, ten ware het Muntwerk gedoogde of vereischte, dat het getal van de werkende Munters met nog twee werkende Leden vermeerderd wierd, in welk geval de twee Leden, op welker hoofd deeze twee plaatsen vervallen zyn, voor deeze reis, en om hun van die aangeerfde plaats nog een zo veel mogelyk genot te bezorgen, worden gequalificeerd, om voor den 1 January 1797, in die openstaande of slapende plaats, ten genoegen van het Committé van Algemeen Welzyn, een bekwaam Persoon in de Munt voor zyn leven te benoemen, om aldaar met de andere Leden het gewoon werk en op dezelfde beloning te verrichten; na welken tyd die aanstelling niet geschied zynde, die plaats of plaatsen voor gemortificeerd zullen gehouden worden. 's GRAVENHAGE.

6. Dat de derde openstaande of slapende plaats, als vervallen zynde aan iemand, die in Dordrecht niet woonachtig is, daar door zo ver van den aart en natuur der zake afwykt, dat dezelve by deeze wordt gehouden voor vervallen en gemortificeerd.

7. Dat omtrent de vierde plaats, welke door het overlyden van eenen effectief werkenden Meester Munter, genaamd *Dirk Nap* openstaat, welk sterfgeval voorgevallen is

's GRAVENHAGE. vóór dat deeze schikking heeft kunnen gemaakt worden, en niet lang na dat de overledene deeze Meestermuntersplaats voor f 5500-0-0 hadt gekogt, ten einde de ouderlooze Kinderen voor dit ongelukkig sterfgeval eenige vergoeding te bezorgen, de zoon, of wel, indien 'er twee zyn, de oudste, of langstlevende, als hy tot bekwaame jaaren zal zyn gekomen, en een geschikt Persoon geworden is, op zyn verzoek door het Committé van Algemeen Welzyn, of dat Collegie, het welk als dan deszelfs werkzaamheden ten deezen zal vervangen, by eene invallende vacature of zelfs supernumerair voor zyn leven tot werkenden Munter in de Munt zal worden aangesteld.

8. Dat aan den Muntmeester *Bodiska*, een equivaleerend dedommagement voor den vrydom van alle Impositien op de Gemeene Middelen zal worden toegelegd, en wel voor den vrydom van de Impositien op het consomable, eene somme van vier honderd Guldens 's Jaars.

Terwyl, voor zo veel betreft de turf ten dienste van de Munt of Muntfabriek en des Muntmeesters huizinge, belopende volgens opgave van den Muntmeester, zo na mogelyk berekend, Jaarlyks eene somme van f 1096-0-0; het Committé van Algemeen Welzyn wordt gelaat hier van eene nadere specificatie by den Muntmeester te vragen, en de zaak alzo bevindende, zyn tractement te verhoogen met eene Jaarlyksche som-

somme van *f* 1100-0-0 of zo veel minder als het Committé billyk oordeelen zal: ten ware het voorsz. Committé beter oordeelde, dat 'er aanteekening gehouden wierde van de Impositie, welke de Muntmeester wegens den brand aan 's Lands Kas betaalde, en dat aan hem die penningen alle drie maanden wierden gerestitueerd. 's GRAVENHAGE.

En 9. dat aan den Waradyn, Essayeur en Stempelsnyder van de Munt, voor het gemis van den vrydom van Impositien op het consumable, ieder, 's Jaars zal worden toegelegd eene somme van *f* 400-0-0: zo nogthans, dat indien twee van deeze Officien aan' een en denzelven man mogten zyn gegeven, hy echter dit dedommagement maar eens 's Jaars zal genieten, gelyk hy, indien de vrydom der Impositien gebleven ware, denzelven maar voor één huisgezin zou hebben kunnen genieten, offchoon hy twee Posten bekleede.

En zal extract deezes gegeven worden, aan die van den Sermente der Provinciaale Munte van Holland te Dordrecht, om te strekken tot derzelver informatie en narigt, als mede aan het Committé van Algemeen Welzyn, ten einde aan dit Decreet de noodige executie te geven.

Overeenkomstig met de Publicatie der Nationaale Vergaderinge, raakende het regt om *Requesten*, *Petitien* of *Verzoeken* in te leveren, elk Burger van Nederland toebehoorende, deedt het Provinciaal Bestuur

'sGRAVENHAGE. diergelyk eene Publicatie, met eenige kleine veranderingen, vooral in het laatste Artikel, afkondigen.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, allen den geenen, die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten:

Nademaal de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, tot handhaving van de goede orde, zonder welke de waare Vryheid in de Burger-Maatschappy niet bestaat, en om zo veel doenlyk zorge te draagen, dat de Deliberatien en Vertoogen van erkende Corporatien en Vergaderingen zich bepaalen binnen de werkzaamheden die aan dezelve wettig zyn gedemandeerd, conform de aangenomen principes, zekere pointen heeft gedecreteerd, en by Publicatie, in dato 10 Maart deezes Jaars, aan den Volke doen bekend maaken, waar mede het Provinciaal Bestuur van Holland zich volkomen conformeert, en het allezins noodig en dienstig is, dat ook eene soortgelyke cynosuure voor deeze Provincie worde daargesteld; Zo is 't, dat wy hebben goedgevonden te statueeren, gelyk wy statueeren by deeze:

Art. 1. Dat elk Burger van Holland heeft het recht van Voordragt, Petitie of Verzoek, omtrent het Provinciaal of Plaatslyk Bestuur, en dat dit recht zodanig eigen is aan een ieder Burger, hoofd voor hoofd, dat hy hetzelve niet vervreemden kan, noch de uitoeffening daar van aan een ander opdraagen.

2. Dat derhalven elk Burger zich met een Adres, of meer Burgers te samen, met een en hetzelve door hun allen geteekend Adres, aan de Vergadering van het Provinciaal Bestuur, of aan een der andere geconstitueerde Magten deezer Provincie, kan of kunnen vervoegen, en daar by zodanige Voordragt, Petitie of Verzoek, in gepas-

paste uitdrukkingen doen, als hy of zy tot welzyn van deeze Provincie in het generaal, of van die Plaatse, alwaar hy of zy zich bevinden, in het byzonder, oordeelt of oordeelen te behooren en te kunnen verandwoorden. 's GRAVENHAGE.

Publ. wegens het inleveren van Requesten.

3. Dat dit recht van Voordragt, Petitie of Verzoek, omtrent de zaaken van het Provinciaal of Plaatselyk Bestuur, aan de Burgers van Holland toekomt als Burgers, en niet aan eenige Societeit of Vereeniging van Burgers, als zodanig.

4 Dat derhalven de Leden van Societeiten, of Vereenigingen van Burgers, ook wel hoofd voor hoofd, dit onvervreemdbaar recht, van elk Burger hebben, en hetzelve naar welgevallen kunnen uitoeffenen, 't zy alleen, 't zy gedeeltelyk, 't zy met hun allen; doch niet als uitmaakende eene Societeit, maar alleen als Burgers. Dat zy dus niemand uit hun midden kunnen magtigen tot het teekenen of doen van Voordragten, Petitien of Verzoeken.

5. Dat Collegien of Corporatien, welke by publiek gezach zyn erkend, zich wel als Collegien of Corporatien aan de Vergadering van het Provinciaal Bestuur kunnen adresseeren, doch niet anders dan over huishoudelyke zaaken aan hun behoorende of gedemandeerd.

6. Dat voortaan geene Missives van byzondere Persoonen zullen worden aangenomen, maar dat alle die geene, welke aan de Vergadering van het Provinciaal Bestuur eenige Voordragt, Petitie of Verzoek zal willen doen, zulks zal moeten doen by Requeste; en dat ook alle Requesten, welke aan die Vergadering worden gepresenteerd, door wie zulks ook zoude mogen weezen, zullen moeten worden geschreeven op een behoorlyk Zegel, volgens de jongste Ordonnantie, daar van gemaakt of nog te maaken: ten ware de Voordragt, Petitie of Verzoek, tendeerde tot bevor-

's GRAVENHAGE. dering van het algemeen welzyn, als wanneer geen Zegel zal behoeven gebruikt te worden.

En ten einde niemand hier van eenige ignorantie pretendeere; gelasten wy dat deeze alomme zal worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatsen daar zulks te geschieden gebruikelyk is.

Gedaan in den Haage, onder het klein Zegel van den Lande, den 18 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

F. VAN LEYDEN, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Bestuur.

C. SCHEFFER.

Overbekend in de Geschiedenissen van deezen tyd is de beroemde PIETER PAULUS, eerste Voorzitter der *Nationaale Vergaderinge*; Man, hoe verschillende ook zyn karakter moge beoordeeld worden, wien de roem van ongemeene bekwaamheid niet kan betwist worden. Meer van hem te zeggen verbiedt ons de onpartydigheid, welke wy ons ten regel hebben voorgeschreeven. Gewag alleen maaken wy hier van hem, om dat ten deezer tyde de Dood, ontydig, naar 't oordeel van sommigen, hem wegnam. Met het volgende berigt van het sterfgeval wierdt, door den Voorzitter, de Vergadering van 17 deezer geopend;

„Het is met aandoening van een hart dat beter kan gevoelen, dan hetzelve in staat is om zyne aandoeningen mede te deelen, dat

„ ik

„ ik my van mynen pligt kwyte met Uliedden 's GRAVENHAGE.
„ kennis te geven dat *Paulus* overleden is, het
„ welk my, als President deezer Vergadering,
„ uit naam der Weduwe, door den Burger
„ *Hartman*, Raad in den Hove van Holland,
„ deezen morgen is gecommuniceerd geworden.
„ Het Vaderland treft een zware slag; zy,
„ die daar aan twyffelen, hebben de Vryheid niet
„ lief, of hebben *Paulus* niet gekend. De Zee-
„ magt van den Staat, tot welkers herstel van
„ het diep verval waarin hy die gevonden heeft,
„ hy zo veel heeft toegebragt, verliest deszelfs
„ Hoofd, verliest eenen man die door geheel
„ Europa erkend wierd voor een der grootste
„ Mannen in dat vak te zyn. Nederland ver-
„ liest eenen man, die in de buitenlandsche be-
„ trekkingen tot den hoogstmogelyken graad er-
„ varen was; Nederland verliest een haarer waar-
„ digste Representanten, en de Vryheid der wae-
„ reld eenen steun. Dat de hartvogtige de
„ aandoeningen smoore over den man, dien wy
„ betreuren, maar dit zal in geen uwer harten
„ omgaan. Dan, laaten wy denken aan onzen
„ pligt! heeft het Vaderland een der bekwaam-
„ ste Mannen verlooren, laaten wy met ver-
„ dubbelden iever werken om, ik durve niet
„ zeggen, dat verlies te herstellen, maar eenig-
„ zins te lenigen. Dat het Opperwezen, die ons
„ een zwaren slag doet gevoelen, de Nationaale
„ Vergadering, en ook deeze, ondersteune! dat
„ hetzelve, alle de magten van ons Vaderland,
„ die *Paulus*, het zy persoonlyk, het zy met
„ zynen wyzen raad gediend heeft, kragtdadig
„ hulpe verleene!"

Waarna de President voorstelde van wegens deeze Vergadering eene Commissie te benoemen, om aan de Weduwe een Compliment van rouwbeklag af te leggen, en

's GRAVENHAGE.

daar by te kennen te geven het deel dat deeze Vergadering in haar verlies, en in dat van het Vaderland neemt.

Waar toe besloten zynde, zyn daar toe benoemd, de President *van Leyden*, de Vice-President *H. Geyers*, en de Leden *Hovens*, *van Hoogstraten*, *Temmink*, *Geelvinck*, *Spyker* en *Meybeek*, met en benevens den Secretaris; en is de Secretaris verzogt zich by de Weduwe te vervoegen, ten einde het uur te vernemen, waarop deeze Commissie zou kunnen afgewagt worden.

Eene Missive van de Municipaliteit van Hoorn aan het Provinciaal Bestuur, inhoudende een betoog van de nuttigheid en noodzaaklykheid van eene of andere openbaare Werkzaamheid in haare Stad, ter vervanginge van het thans vernietigde Collegie van Gecommitteerde Raaden der geweezene Staaten van Holland en Westfriesland in het Noorderkwartier, was van den volgenden inhoud.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Hoe veelvuldig en zwaarwigtig Ulieder occupatien ook mogen zyn, nemen wy nogthans de vryheid door deeze U te adieeren; liefde voor deeze Provincie in het algemeen, en voor dit Noordlyk gedeelte in het byzonder, dringen 'er ons toe, een poinct van dat gewigt, dat wy ver-

vermeenen niet alleen te mogen en moeten spreken, uit naam van ons eigen zelfs, maar ook (schoon ongequalificeerd) uit dat van het geheele Volk van het Noordlyk gedeelte van Holland. Wy hebben, namentlyk onder het oog om Uleden schetsgewyze aan te stippen, en alzo op de kort mooglykste wyze te deduceeren, het nut en noodzakelykheid, ja volstrekte onontbeerlykheid van eene werkzaamheid, (onder wat naam het ook moge zyn) in plaatse van het gesubsisteerd gebbende Collegie van Gecommitteerde Raaden van de Staaten van Holland en Westfriesland, in Westfriesland en het Noorderkwartier.

's Gravenhage.

Missive van de Municipaliteit van Hoorn.

Verre zy het van ons, de voormalige Provisioneele Representanten van het Volk van Holland eenige reproches aan te wryven, met te zeggen, dat hetzelve als met een Coup de Plume is vernietigd: dat zodanig eene geheele vernietiging in ons gantsche Vaderland, staande deeze Revolutie, zyn wederga niet vindt, en alles zonder deswegens in het minst het Volk te kennen, geheel buiten werking en kragt is gesteld; dat ook op dien zelfden voet, alle papieren, bescheiden en verdere belangryke Charters, item, zestien Tonnen Gouds in specie zyn vervoerd, het Westfriesche Zegel verbroken; en dit alles van een gedeelte van Hollands Volk, dat men kan zeggen, dat door een genomen, Jaarlyks ruim een tiende gedeelte in de Provinciaale Kasse fourneerde; verre (zeggen wy) zyn alle dusdanige reproches van ons. Ook willen wy den kostelyken tyd niet verspillen om uit Historien, en authentieke Archiven te demonstreeren, de oude zelfstandige Staatsgesteldheid van dit Kwartier. Niet spreken over de Proostdy van Westfriesland en derzelver Proosten; over de Staaten van Westfriesland op zich zelven; of over de Magistraaten en Gedeputeerdens der Steden van Westfriesland en het Noorderkwartier en derzelver Ministers, of

'*s* GRAVENHAGE.

Missive van de Municipaliteit van Hoorn.

diergelyke meer; noch over de wel vereeniging, maar nimmer vermenging met Holland; noch over Westfrieslands zelfsvoerend Wapenschild, noch over haar eigen 's Lands Munt; noch over haar byzonder recht in het stuk van de Jagt, in het midden deezer Eeuw nog loflyk gehandhaafd.

Maar alleen ons bepalen tot ons gesteld oogmerk. Zeer veel kunnen wy hier omtrent weder bekorten, door ons te refereeren aan het zo bekend, als aangelegen Rapport van 1750, betreklyk de Quotes, zo die van Holland als Westfriesland, in de te bepalene schikkinge, tusschen de beide Kwartieren in het stuk der Finantien, item de daarop gevolgde Resolutie van 1751, en de daar by vastgestelde Instructien voor beide Collegien van Gecommitteerde Raaden en derzelver Ministers, van 28 Augustus 1751, item 1 April 1752: Stukken die wy houden als Bylagen tot deeze, en insteeren dat dezelve uwe attentie niet zullen ontglippen, te meer daar zy meest betrekking hebben tot het Finantieele; en dat eene directie daar over volstrekt alhier in dit gedeelte van Holland noodzaaklyk is, zal niemand by nadenken kunnen negeeren.

Welke noodlooze kosten, moeite en groote last is het immers niet, dat de Gaarders der Verpondingen of andere Ontvangers van Gemeenelands penningen van hier en de verre afgelegene Eilanden, eerst hunne gelden zullen brengen in 's Hage, en dat men daar na die zelfde specie weder herwaards zal transporteeren aan de Comptoiren, tot voldoening van intrest of andere ordinaire uitgaven, laat staan dan de extraordinaire: als by voorbeeld, op het alleronverwagst heeft op de Eilanden of in een onvermogende Polder een Zeeramp of doorbraak plaats, alwaar door geldmiddelen een ogenbliklyke voorziening moet daargesteld worden; te vooren voorzagen daar in direct Gecommitteerde Raaden van dit Kwartier: maar wie nu? en van waar illico de noodige gel-

gelden? zo ook met het werk der Dykagien van de Zeedyken, een onbegryplyk getal Binnenpol ders en bedykte Meiren; de een is met den ander in disput: zo 'er geen directe voorziening geschied, kunnen 'er duizende Inboorlingen on gelukkig worden. Zullen partyen in dien nood eerst na 's Hage reizen, en dan eindlyk nog veel al een decisie erlangen van hun, die volstrekt hier in het locaale niet zyn geverseerd?

'S GRAVENHAGE.

Missive van de Municipaliteit van Hoorn.

Het zelfde en nog met grooter recht kunnen wy toepassen op de Eilanden Wieringen, Texel, Vlieland, ter Schelling, Marken, Urk, en Emmeloord, die notoir om dezelve niet te noemen of berekene aangelegendheden een nader by zynde Bestuur vorderen, als dat in 's Hage. Men kent in het algemeen ook daar niet het karakter dier Lieden, nochte de locale situatie voor en ten besten van het algemeen belang.

Ingeval de zaaken presseeren ter bewaring niet alleen, maar ook tot herstel van rust, orde en veiligheid, is het niet allernoodzaaklykst dat men in dit gedeelte van Holland direct over eenige Militie kan disponeeren, zonder men zich deswegens alvorens behoeve te adresseeren in het ver afgelegen 's Hage?

Vordert ook niet het recht van de Strandvonderyen, daar dit gedeelte van Holland geen weinig belang by heeft, dat men weet waarop het naast gelegen zich terstond ter bekoming van orders, in niet zelden critique gevallen, te vervoegen?

Zo wy gehoord hebben, strekke het voorgevallene op het Eiland Wieringen, in het gepasseerde Jaar, schoon van weinig belang, dan overgebragt tot zwaare poincten, hier ten exempel

Zullen de dominiale Goederen ooit zo goed geadministreerd kunnen worden?

Ingevalle van geene locale werkzaamheid uit de

Ver-

's GRAVENHAGE.

Missive van de Municipaliteit van Hoorn.

Vergadering van Hollands Bestuur of Committé van dien, zal nimmer ook, behoorlyk geprotegeerd en bevordert kunnen worden, de zo hoog noodzakelyke en voor den lande geheel voordeelige Negotie in onze eigene Producten van Kaas en Wol.

Het Muntwezen van Westfriesland eischt ook al mede zo eene te subsisteeren werkzaamheid alhier, en niet minder de Kerklyke Zaaken en Goederen, en honderden anderen, daar zeker getuigenissen van te vinden zyn in de Resolutien en Notulen van Gecommitteerde Raaden in dit Kwartier.

Inzonderheid ook het Zegel, of recht om in dit gedeelte van Holland de Zegels te slaan en te distribueeren, welkers gemis dusdanige inconvenienten oplevert, en zeker daar door ook zo veel nadeel aan den lande zal contribueeren, als iemand zich kan voor oogen stellen. De ondervinding, van hoe een korte tyd ook, leeraart het eerste reeds middag klaar, vooral in deezen laatsten tyd, door het bevroren water, wanneer men reeds hier Zegels van diversen aart niet kon deelagtig worden. Hoe moet het dan zyn op de Eilanden, verre afgelegen Districten of Dorpen? En veele diergelyke Artikelen van het uiterste belang, tot groot nadeel en præjuditie van dit gedeelte van Holland, zou men nog kunnen bybrengen, indien wy niet vreesden door langwyligheid uw attentie te zullen misbruiken, en beroepen ons liever alzo op Ulieder eigen cognitie in het generaal, en het zeker adveu van ons geavanceerde by het Committé van Algemeen Welzyn, van Finantie en Militair van Holland.

Objectien (omme te solveeren) tegens het door ons bygebragte, vinden wy niet, of het mogte deeze één eenige zyn, betrekking hebbende tot diverse aangevoerde poincten, namentlyk, waarom

is

is 'er in het Noordlyk gedeelte van Holland meer een locale representative Volkswerkzaamheid no dig, dan in het Zuidlyk gedeelte, by voorbeeld te Gorcum enz? 's GRAVENHAGE.

Maar de rede is middagklaar, 1. men neme in consideratie de verre afgelegendheid van den Hage van het Noordlyk gedeelte van Holland, in tegenoverstelling met het Zuidelyke. 2. Het Traject; Eilanden, de wegen in de Meiren, Polders, ja zelfs Poelen, zo dat niet zelden in zogenaamde kwakkelende Winters, de toegangen allerbezwaarlykst zyn, en een overkomst te Amsterdam ondoenlyk zoude kunnen genoemd worden, 3. de zeker altoos verwonderlyke laage ligging, en andere natuurlyke situatie van dit gedeelte in Holland, welke gedurig eene ogenbliklyke werkzaamheid van het Uitvoerend Bestuur vereischt. 4. Heeft zederd twee eeuwen, en zo lang ons Land geëxteerd heeft, hier een aparte werkzaamheid, en nimmer een vermenging met Holland plaats gehad; eene vermenging of liever geheele vernietiging van een Uitvoerend Provinciaal Collegie, wiens voorbeeld nergens in ons Vaderland staande deeze Revolutie, is voorafgegaan, of gevolgd; en alleen moet gezegd worden haar relatie te hebben op dit gedeelte van Holland. Daar in Zuid-Holland onder eenen anderen naam, alles is in zyn geheel gebleven. Ja zelfs de werkzaamheden geamplieerd. *Missive van de Municipaliteit van Hoorn.*

Vooral van het karakter van den Westfries, is het dus niet te vergen, dat hy zich in eens van alle hulpe ontbloot ziet; en in zynen gedurigen haglyken toestand beroofd vindt, van eene voor hem zo allezins allernoodzakelykste locale werkzaamheid, ter vervanging van Gecommitteerde Raaden in het Noorderkwartier, en speciaal van een Comptoir Generaal der Finantie. Maar wat is het nodig verder onze sustenuën te

ad-

'sGRAVENHAGE. van de tegenwoordige orde van zaaken langs bedekte wegen te ondermynen; tevens opgevende, de handelwyze die 't zelve vermeend ten zynen opzigte dienstig te zyn, breder hier na gedetailleerd.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Het Committé van Algemeene Waakzaamheid, voor het Volk van Holland, resideerende in den Hage, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Benjamin Wolf, een gebooren Jood, doch in vervolg van tyd tot den Christelyken Godsdienst overgegaan, geweesen Secretaris van den bekende *Bentinck-van Rhoon*, zich onder grove suspicie gebragt hebbende, van de tegenwoordige orde van zaaken langs bedekte wegen te ondermynen, hebben wy ons in de noodzakelykheid bevonden, denzelven in civiel arrest op de Voorpoorte van den Hove te houden.

Zyne verhooren brengen de erkentenis mede, dat hy zich in April 1787, heeft laaten gebruiken tot het rondbrengen, doen tekenen en weder ophaalen van verscheide Requesten op het platte Land, geschikt om het Stadhouderlyk Bestuur in dien tyd weder op den troon te brengen, en de Ingezetenen tegen het oppergezag der Staaten deezer Provincie in 't harnas te jaagen.

Dat hy by het arresteeren van de Vrouw des Ex-Stadhouders in 't najaar van 1787, eene Commissie heeft gehad om haar, was 't mogelyk

lyk te ontzetten, en daar in alleenlyk was te rug gehouden door het vooruitzigt van niet te zullen slagen.

Dat hy hier te Lande niet naar verdiensten zo hy meende beloond wordende, zich in 1790 buitenlands heeft begeven, en na menigvuldige omzwervingen, in den Jaare 1792 als Secretaris by een der Pruisische Generaals, de armée na de Fransche Republiek gevolgd is, doch vermits zyne ongesteldheid dezelve daar na heeft verlaaten (of zo andere voorgeven gedeserteerd) zo dat hy in 't laatst van dat zelfde Jaar zich weder hier bevondt.

Dat hy vervolgens in 't voorjaar 1793, als Schryver geplaatst is by de Hollandsche Flotille van Canonneerbooten naar Maintz, van waar hy in Augustus daar aan volgende geretourneerd zynde, als toen als vaste Secretaris van *Bentinck van Rhoon* is in dienst getreden.

Wyders militeeren 'er ten zynen lasten presumtien, als hadde hy het Pruissisch Leger onder den Generaal *von Kalkreut* in 1787, tegen zyn eigen Vaderland als Spion en Wegwyzer gediend, waar voor de Hertog *van Brunswyk* hem honderd ducaten zou geschonken hebben.

Echter is het geen aangaande dit laatste aan ons is voorgekomen verre af van stellig bewezen te zyn, zo min als menigvuldige andere beschuldigingen, waar van wy om die reden geene verdere melding maken, hoe zeer dan dat alles ook eenigermaate heeft medegewerkt, om deezen man, die ontwyfelbaar als een zeer gevaarlyk voorwerp moet beschouwd worden, niet weder in vryheid te stellen.

Zo veel is intusschen zeker, dat *Benjamin Witt* ontbloot van genoegzame middelen van bestaan, gedurende zynen ganschen levensloop, ten minsten zeer zeker van 1785 af, eene manier van leven geleid heeft, welke hem weinig eer aandoet, en duidelyk doet zien, waar toe hy

'sGRAVENHAGE. Rapp. wegens zekeren Benjamin Wolf.

in staat is. Niet alleen dat hy zich aan meer dan één Hof als Spion heeft laaten gebruiken, maar zelfs in dat metier schynt hy zich zodanig gedragen te hebben, dat hy zich de verachting op den hals haalde van hun, in wier dienst hy zich bevondt.

Zyne papieren leveren daar van doorslaande bewyzen, speciaal ten aanzien van zyn gedrag in Finland, waar hy in 1789 door den Koning van Zweeden, schynt geëmployeerd geweest te zyn.

Als Secretaris van *Bentinck van Rhoon*, kon men onderstellen dat hy het tegenwoordig Bestuur niet zeer genegen was; maar wanneer wy zyne papieren hebben geëxamineerd, is ons gebleken, dat hy het voorig Bestuur en de Stadhouderlyke overheersching met zo veel acharnement is toegedaan, dat (zyne bykomende talenten als Spion in aanmerking genomen) het van de gevaarlykste gevolgen zou kunnen zyn, deezen man in de tegenwoordige tydsomstandigheden vryen toegang tot den Vaderlandschen bodem toe te staan, en hem, die tot alles in staat schynt, daar door de onbelemmerde gelegenheid te geven tot het zamenweeven van allerleye intrigues in het binnenste des Lands, speciaal daar hy zich zonder andere ressources bevindt, en tot eenig eerlyk beroep of handwerk ongeschikt, zich gemaklyk zou diets maken, een verdienstelyk werk te verrichten, ten voordeele van een party, welke hem tot op den dag van zyn arrest heeft brood gegeven.

Wy stellen mitsdien aan Ulieden voor, om *Benjamin Wolf* uit zyn arrest te ontslaan, en hem tevens het Territoir deezer Provincie te ontzeggen, tot aan den generalen Vrede; op poene van tot zo lang te worden geconfineerd, ingevalle hy zich mogt verstouten, gedúurende dien tyd voet binnen deeze Provincie te zetten, met last op gelyke poene van confinement, van bin-

nen

nen deeze Provincie zelfs na den generaalen Vrede niet weder te keren, dan na daar toe van den Souverain in der tyd behoorlyke permissie en qualificatie te hebben bekomen; en voorts dat door Uliedeu aan de Burgers, uitmakende het Bestuur der andere Provincien, daar van zal worden kennis gegeven, met genoegzaame designatie van zyn Persoon, en verzoek om dit of dergelyk besluit ten zynen aanzien te nemen, ten einde hem alzo het geheele Territoir deezer Republiek, geduurende de tegenwoordigen Oorlog te doen ruimen.

'sGRAVENHAGE.

Rapp. wegens zekeren Benjamin Wolf.

Niettemin refereert zich Ulieder Committé aan Ulieder meer verlicht oordeel.

A. J. LA PIERRE.

In den Hage den 21 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop na deliberatie goedgevonden is, dat de gemelde *Benjamin Wolf* in bewaring zal worden gehouden, tot dat 'er eene algemeene Vrede zal plaats hebben, waar van hem by extract deezes zal worden kennis gegeven; wordende verder het Committé van Algemeen Welzyn gequalificeerd, om ten spoedigsten na eene geschikte plaats om te zien, ten einde gemelde *Benjamin Wolf* derwaards zoude kunnen worden overgebragt en bewaard; en zal extract van dit Decreet, aan de Committés van Algemeen Welzyn en van Algemeene Waakzaamheid, tot narigt gezonden worden.

Ten zelfden dage heeft de personeele Commissie, gelast by de Decreeten der Provisioneele Representanten, in dato 26 Augustus tot 7 September des voorleden Jaars, tot het overnemen der Effecten,

'S GRAVENHAGE. effecten en penningen, onder inwagting echter van Ulieder approbatie, door de Gecommitteerde uit de respective Committés van de Marine en groote Visschery te doen verdeelen.

Rapp. raakende het Collegie der groote Visschery, enz. Dit een en ander nu is gelukkiglyk volbragt.

De Leden, in wier handen de Rekeningen waren gesteld, hebben ons in een gehoudene Besoigne den 4 deezer lopende Maand gecommuniceerd, dat wel is waar 'er Posten van verteeringen, vacatien en reiskosten in dezelve gevonden wierden, welke questieus konden worden beschouwd; edoch dat het hun uit voorgemelde Rekening was voorgekomen, deeze Posten steeds geconsidereerd waren geworden, als uitmakende een gedeelte van het Tractement en der Emolumenten, waarop die Posten waren aanvaard geworden, en welke dus bezwaarlyk zouden kunnen worden gerescontreerd; derhalven zouden wy Ulieden hier op dienende van advis, van gedagten zyn, dat dezelve zouden behooren te worden getolereerd; edoch wy leggen deeze Rekening hier nevens over, ten einde door Ulieden des begeerd wordende nader te worden geëxamineerd.

Dan geheel anders was het met eenige andere Posten gelegen; in de Rekeningen van den Penningmeester te Rotterdam, ontmoeten wy een Post van *f* 1436: 3:0 voor present Haring.

Als mede in die van den Penningmeester van Schiedam, een Post van *f* 844:19:0 voor dezelfde uitgave, zonder dat zy daar by overleggen een Lyst der Persoonen, aan wien dezelve is verzonden geworden, en die onzes bedunkens zonder dat niet wel kunnen anders gelden.

Dan vinden wy nog in de Rekening van den Penningmeester van Schiedam, een Post van Fust of Vaatwerk van *f* 376: 12:- en in die van Delft de navolgende:

voor 't Touwwerk .	*f* 459:19:-
voor Vleet en Speer-reepen	- 144: 4:-

voor

voor Roerhaken	,	*f* 173: 6:-	's GRA-
voor Ankers	. .	- 102:10:-	VENHA-
voor Spillen en Ankersstokken	-	98:10:-	GE.
voor Breels	. .	- 30: -:-	
voor Tonnen en Vlooten	-	22:11:-	*Rapp.*

Allen goederen door de Buisconvoyer medegenomen, ten gerieve der Buizen, welke aan deeze goederen geduurende hunne reize gebrek mogten krygen, en die als dan gewoon waren dezelve tegens eene bepaalde prys over te neemen. *raakende het Collegie der groote Visschery, enz.*

Daar wy nu geen dier posten in ontvang gebragt vinden, zo moeten die goederen noodwendig nog aanwezig zyn, en maken wy, alvorens dezelve gevonden zyn, zwarigheid dezelve te laaten valideeren.

Wy zouden echter onder Ulieden beter weten van advise zyn, dat de vier hier by overlegde Rekeningen der Penningmeesteren gesteld wierden in handen van Ulieder Committé van Algemeen Welzyn, met last om voorsz. Penningmeesters aan te schryven: van nopens de posten aan present Haring, aan het Committé te suppediteeren eene accurate Lyst der Persoonen, aan wien die Haring was uitgedeeld geworden; als mede aan hun die het aangaat, van op te geven de plaats waar die bovengemelde goederen liggen, ten einde dezelve, door Gequalificeerdens van wegens het Committé der groote Visschery als dan zouden kunnen worden overgenomen, alles binnen den tyd van 14 dagen, te rekenen van den tyd dat aan hun de aanschryving zal geschieden, en na finale Liquidatie voorsz. Penningmeesteren, volkomen te dechargeeren en Quitantie in forma te geven; terwyl Ulieder gemelde Committé al verder zou dienen te worden gequalificeert, om, ingevalle aan hunne aanschryving niet wierde voldaan, of dat men dezelve tragte te verydelen door deeze of geene voorgewende exceptien, als dan zodanige maatregelen te mogen nemen, als zy tot

'S GRAVENHAGE.

te rug bekoming der in deeze kwalyk gebruikte Lands-penningen of goederen nodig zoude oordeelen.

Rapp. raakende het Collegie der groote Visschery, enz.

Eindelyk hebben wy het genoegen Uliedén te kunnen communiceeren, dat in het laatstgehoudene Besoigne, den 4 deezer, de Commissarissen uit de respective Committés van Marine en de groote Visschery, ten onzen overstaan, wegens de ontvangen effecten en penningen, de navolgende schikkingen hebben gemaakt:

Het Committé van de groote Visschery zoude overnemen de 37 stuks Obligatien op de O. I. C., groot ieder *f* 1000:- Capitaal, tegens 38 pCt., en dus ter somma van *f* 14060:-.

Het Committé van Marine daar en tegens de Obligatie ten lasten van eenige Lootsen, groot *f* 1000:- in Capitaal en ter suppletie aan de *f* 14060:- eene somma in Contanten van *f* 13060:- uit het ontvangen Capitaal van *f* 15809-12-14, terwyl uit de daar by resteerende somma van *f* 2749-12-14 zouden betaald worden de onkosten van vacatien en verschotten, gevallen by de overneming der Papieren, Gelden enz. het geen niet veel bedragen zal, en het resteerende als dan in twee gelyke deelen gedeeld, welke schikkingen wy nu ter uwer goedkeuring submitteeren.

Terwyl wy verders van gedagten zyn, dat de ontvangen somma van de Erven van den Secretaris der groote Visschery van Heemskerk, beloopende *f* 2960:- als spruitende uit de gewoone subsidie der Provinciaale Kas, geheel en al aan de groote Visschery zoude behooren te worden toegekend.

De overgenomen Papieren hebben wy geschift, en zullen onder Ulieder goedkeuring, die, welke de Visschery alleen specteeren, ook aan haar alleen overgeven; desgelyks met die, welke alleen de Pilotage betreffen, aan het Committé van Marine, terwyl die, welke beide betreffen,

en niet kunnen gescheiden worden, mede aan de Marine zouden kunnen worden overgegeven, ech ter onder die reserve, dat dezelve altyd ter visie en dispositie van het Committé der groote Visschery zouden zyn. 's GRAVENHAGE.

Wy zouden dit ons Rapport kunnen eindigen met eensdeels Ulieder approbatie op onze verrichtingen in deeze te verzoeken, en anderdeels de nodige authorisatie tot de extraditie der overgenoemde effecten, penningen en papieren, ingevolge het door ons geproponeerde Plan. *Rapp. raakende het Collegie der groote Visschery*, enz.

Was het niet dat wy het nog nodig oordeelden, dat Ulieder Committé van Algemeen Welzyn als nog zoude behooren te worden gelast, om ten spoedigsten een geschikte plaats te laaten gereed maken, alwaar het Committé der groote Visschery behoorlyk zal kunnen vergaderen, en deszelfs papieren bergen.

Hier mede, Burgers van het Provinciaal Bestuur, eindigen wy dit ons Rapport, met vertrouwen aan de ons opgelegden taak te hebben voldaan, en zyn met de verschuldigde achting.

Uw Medeburgers,

G. BUYSKES.
J. D. HUICHELBOS VAN LIENDER.
S. CRENA.

's Hage den 8 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het gehouden gedrag dier Commissie te approbeeren, als mede het door dezelve voorgeslagen Plan van schifting en deeling der ontvangene Effecten, Penningen en Papieren, tusschen de respective Committés van Marine en groote Visschery, te approbeeren, zo als zulks ge-

'sGRAVENHAGE. geapprobeert wordt by deeze; en conform het zelve Plan, de voorsz. Commissie tot het extradeeren, tegens behoorlyke quitantie der genoemde Effecten, Penningen en Papieren, te authoriseeren en te gelasten, zo als dezelve hier toe geauthoriseerd en gelast wordt by deeze; wordende het Committé van Algemeen Welzyn mede by deeze gequalificeerd om wegens de in dit Rapport als questieuse voorkomende Posten, by de bovengenoemde Penningmeesteren het nodige onderzoek te doen, en de daar by gementioneerde ophelderingen te requireeren, en verders al dat geene te verrigten, wat het zelve naar regt en billykheid ter bekoming der nodige verantwoording der in deeze aangehaalde Penningen en Goederen, zal vermeenen te moeten en te kunnen doen; ten welken einde, aan het zelve Committé, Copie van het Rapport, nevens de daar by overgelegde Rekeningen, in originali, zullen worden ter hand gesteld; en zal extract deezes worden gegeven aan den Burger *Buyskes*, als eerstbenoemden in de personeele Commissie, als mede aan het Committé van Algemeen Welzyn, en aan dat tot de groote Visschery, zo tot informatie als omme zich daar naar te reguleeren.

Eene andere personeele Commissie, tot het opneemen der verantwoordinge van 's Lands Gelden, over den Jaare 1795 van het Committé van Finantie, bragt, al mede op den zelfden 22 deezer, het volgende Rapport uit.

MEDEBURGERS!

De personeele Commissie door Ulieden den 9 deezer benoemd, ten einde de rekening van ver-

nuary tot 31 December 1795.

			P.	D.			P.	D.
	f10,454,714	12	6					
	232,696	17	8	3				
	130,677	5		9				
	474,905	12	12	4				
	39,650							
	62,791	8		1½				
	120,704				f11,517,139	16	10	5½
nn.					260,192	9		3
m.								
rse					821,866	3		1½
					43,870	6	2	
					25,682	12		
					221,664	7		
					f53,784,527	18	1	1 11/16

verantwoording van 's Lands Gelden, over den 's GRAVENHAGE.
Jaare 1795 van 't Committé van Finantie op te
nemen, en Ulieden van derzelver bevinding, op
heden den 22 Rapport te doen, heeft zich daar
toe ingevolge Ulieder last bekwaam gemaakt, en *Rapp.*
zal de eer hebben Ulieden 't volgende verslag te *betreffende*
doen.

verantwoording van 's Lands Gelden.

Dat 't Committé van Finantie aan deeze Commissie 't eerste heeft opengelegd.

1. De Staaten van 't Comptoir Generaal in den Haag, van 1 February tot 30 Juny.
1 July tot — September.
1 October tot 31 December 1795.

En eene zamenvoeging van de byzondere respecten, in deeze drie Staaten vervat, en dus gebragt tot eene algemeene verantwoording der werkzaamheden van 't Comptoir Generaal, zedert 1 February tot 31 December 1795.

2. De Staat van 't geweezen Comptoir Generaal te Hoorn, in drie Afdeelingen, en ook by een getrokken, even als de voorige.

3. Drie uit een gezette Staaten van Ontvangst en Uitgaaf, by de 18 byzondere Ontvangers mede van 1 February tot 31 December 1795, en eene zamenvoeging van alle de byzondere respecten van Ontvangst en Uitgaaf in elk der drie tydvakken.

En eene byeenvoeging van deeze drie Staaten, tot eene algemeene aanwyzing der werkzaamheden aan de Comptoire der byzondere Ontvangers.

4. Vervolgens eene zamenvoeging van alle deeze Staaten, zo van de beide Comptoiren Generaal, als der 8 byzondere Ontvangers, welke dus in een kort sommier voor oogen steld, den geheelen Staat van Ontvangst en Uitgaaf, opgemaakt uit 200 Maandstaaten, welke generaale zamenvoeging wy hier by overleggen.

Uwe personeele Commissie dorst van dit ogenblik af, daar alles met die uiterste accuratesse en oplettenheid door 't Committé van Finantie was

's GRAVENHAGE.

was behandeld en uitgevoerd, zich reeds alles goeds voorspellen, en waarlyk, by nader onderzoek is gebleken, dat wy in onze gedagten geenzins te leur gesteld zyn.

Rapp. betreffende verantwoording van 's Lands Gelden.

De kortheid des tyds, zo als Ulieden ligt kunt bezeffen Medeburgers, liet ons niet toe, alle de op de generaale hier by overgelegde Lyst staande Posten, van 't begin tot 't einde te doorzoeken, doch dezelve heeft best gedagt eenige Posten, welke 't meest aan uw Commissie voorkwamen, onderzoek nodig te kunnen hebben, 'er uit te moeten kippen, al 't welk niets anders ten gevolge gehad heeft, als de juistheid en netheid van 't Committé van Finantie, aan uwe Commissie te doen ondervinden. Wy zouden hier mede en na Ulieden verzekerd te hebben, dat wy alles in een behoorlyken staat bevonden hebben, kunnen eindigen; doch vooraf rekenen wy ons verpligt Ulieden te moeten herinneren, dat de Commissie tot onderzoek van den Financieelen Staat deezer Provincie, zeker een zeer helder daglicht over veele nog in 't duister zynde poincten zal geven, wanneer dezelve haar taak zal hebben volbragt, en dan nog eenige elucidatie te moeten geven, over eenige Posten in deeze verantwoording ontmoet.

1. Dat 't ongemunte Goud en Zilver, zo aan penningen tot redemtie opgebragt, als aan 't geen uit de munte te rug keerde, voor 't derwaards gezonden materiaal, ruim *f* 400 000 meerder opbragt dan in de verantwoording gesteld is; spruitende dit different voort, uit het by een gezameld Goud in staafjes verkogt, en waarvan in dit lopende Jaar zal verantwoord worden, gelyk ook uit 't geen nog in de munte is.

2. Dat van de vrywillige Geld-Negotiatie van 11 Juny, maar ruim 16 Millioenen worden verrekend, daar 'er ruim 18 Millioenen zyn ingeschreven; doch 't onderscheid der 2 Millioenen moet gevonden worden in de verkiezing der In-

tee-

teekenaars, die gepreferereerd hebben, 't nog verschuldigde van de vrywillige Negotiatie, na de arrestatie der geforceerde Negotiatie van 6 pCt. in laatstgemelde Leening direct te fourneeren.

3. Dat de zedert 15 Augustus laatstleeden ingekomen penningen van de geforceerde Negotiatie van 6 pCt, ten Comptoire Amsterdam, aldaar in eene afzonderlyke Kas zyn gestort, ter betaling van de Wisselbrieven, door de Kooplieden in de Maand Augustus en vervolgens, geaccepteerd, en dus op de Rekening van dit Jaar moeten verantwoord worden.

's GRAVENHAGE.

Rapp. betreffende verantwoording van 's Lands Gelden.

En hier mede vertrouwen wy aan Ulieder oogmerk te hebben voldaan, verzoekende Ulieder approbatie over ons verrigte, zo 't zelve, zo wy vertrouwen, Ulieder goedkeuring mag wegdragen.

In den Haag 22 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

HUGO GEVERS.
SAMUEL VAN HOOGSTRATEN.
F. KUMSIUS.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het verrigte door de personeele Commissie ten deezen, volkomen te approberen, als mede, dat dit Rapport met den overgelegden Staat van Ontvang en Uitgaaf, benevens al datgeene wat de personeele Commissie, en het Committé van Finantie zouden oordeelen tot meerdere klaarheid en opheldering van den Finantieelen Staat nodig te zyn, te doen drukken, en het zelve alzo ter kennis van het Volk van Holland te brengen; wordende de personeele Commissie, en het Committé van Finantie tot dit een en ander wel expresselyk by deezen geauthoriseerd.

VII. Men

's GRAVENHAGE.

Men las, op den 23 [illegible] van het Committé tot Onderz[illegible] Poli-tieke en Finantieele gedr[illegible] Re-genten en Ministers van [illegible]rig Be-stuur, in dato 23 deezer; [illegible]nde eèn kort narré van het gebeurde [illegible] gemel-de Committé; en voorts houd[illegible]zoek, om explicatie van het 70 A[illegible] van het Reglement op het Provinciaal Bestuur, ten hunnen reguarde; zynde gemelde Missive hier na breder geïnsereerd.

Het Committé tot Onderzoek naar de Politicque en Finantieele gedragingen der Regenten en Ministers van het voorig Bestuur, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Het Committé van Onderzoek naar de Politicque en Finantieele gedragingen der Regenten en Ministers van het vorig Bestuur, nieuwlings aangesteld door de geweezen Provisioneele Representanten des Volks van Holland; toen bepaald op zes Leden, doch thans maar uit vyf Leden bestaande, agt zich verpligt, om zich tot Ulieden te wenden, met verzoek en in verwagting, dat Gylieden aan gemeld Committé de nodige en verzogte inlichting wel zult gelieven te geven.

Het is U, Burgers Representanten! ongetwyfeld ten vollen bekend, dat het Committé van Onderzoek zo als het voorheen uit 24 Leden bestondt, zyn eersten oorsprong verschuldigd is aan den uitdrukkelyken wil en begeerte van het Volk van Holland, het welk, volgens de regels

van

van Volks, die gerdigheid en billykheid, verlangde, de van de vergoeding te hebben, voor het geen der gefor...dy, het oproer en geweld aan het ...melde Leuurende zeven jaren agter een ontrukt de zeg...troofd hadt.

's GRAVENHAGE.

Missive van het Committé tot Onderzoek, enz.

Niet min zal het Ulieden bekend zyn, dat de ge... Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in een hunner Decreeten plegtig verklaard hebben, *dat het Principe van Schadevergoeding hen heilig was.* Waar door zy het dugtigste bewys aan de hand gaven, dat zy het in deezen volkomen met het Volk van Holland eens waren.

Ingevolge hier van, Burgers Representanten! heeft de Commissie tot Onderzoek haare Werkzaamheden ontgonnen, en, vermits zy een zekeren regelmaat of grondslag moest hebben, volgens welken zy haar Onderzoek moest inrigten, begreep zy geenen anderen grondslag of regelmaat te kunnen aanneemen, dan eenen Revolutionairen, waar van het Committé by haare aanspraak op den 11 en Succint Rapport op den 20 January laatstleden aan de gewezen Provisioneele Representanten gedaan, en ingeleverd, nadere inlichting gegeven heeft, en welke aanspraak en Succint Rapport Ulieden niet onbekend kunnen wezen.

Op dien voet werkte de Commissie van Onderzoek voort, tot dat zy, op den 24 January deezes Jaars, ontfing het Decreet, by de Provisioneele Representanten van 't Volk van Holland den 21 te voren genomen, waar by Zylieden hadden goedgevonden, om gemelde Commissie te dissolveeren en van haare Werkzaamheden te ontslaan.

De Provisioneele Representanten echter begreepen, dat het Onderzoek naar de Politicque en Financieele gedragingen der Regenten van het vorig Bestuur moest worden voortgezet; waarom zy dan by hun Decreet van 21 Ja-

 nu-

'S GRAVENHAGE. nuary laatstleden de Commisfie van zes Leden benoemden, die zo wel den Revolutionairen arbeid en taak, als de Papieren van de Commisfie van vier-en-twintigen, overnam.

Misfive van het Committé tot Onderzoek, enz. Tot heden toe, Burgers Reprefentanten! heeft deeze Commisfie van Onderzoek, thans uit vyf Leden bestaande, volgens den aangenomen Revolutionairen grondflag het zo gewigtig als zeer uitgestrekt Onderzoek voortgezet, en moeite noch vlyt gefpaard, om aan de bekende oogmerken van het Volk en deszelfs Vertegenwoordigers te voldoen.

Zelfs is de Commisfie reeds zo verre gevorderd, dat, het begin van den fchakel der wangedragingen ontdekt hebbende in de groote Staats Collegien, die onder de heerfchappy van Oranje bestonden, zy het einde van denzelven eerstdaags voorneemens is op te zoeken in de Steden van Holland, ten einde door het Stedelyk Onderzoek zich in ftaat te ftellen, om zo fpoedig mogelyk een volkomen Rapport uit te kunnen brengen.

Dan, Burgers Reprefentanten! het 70 Artikel van het Reglement, volgens het welk de Leden tot het Provinciaal Bestuur van Holland reeds verkozen en werkzaam zyn, baart de Commisfie eenige belemmering; waarom zy zich tot Ulieden vervoegt, om van Ulieden deswegens de nodige inlichting te verzoeken.

By dit Artikel wordt onder anderen gezegd: *dat alle qualificatien en lasten op eenigerhande Committés, door de Provifioneele Reprefentanten gegeeven, nu voor als dan, worden gehouden op den eersten April deezes Jaars te cesfeeren en buiten effect te zyn.*

En, Burgers Reprefentanten! hoe zeer de Commisfie oordeelt, dat het oogmerk der Provifioneele Reprefentanten van het Volk van Holland geenzints kan geweest zyn, om de Werkzaamheden deezer Commisfie met den

aan-

eersten April aanstaande te doen cesseeren, en 's Gravens daar door het zo klaarblyklyk verlangen van des Volks gantsch en al te leur te stellen, en ook de onvermydelyke onkosten door de Commissie gemaakt, van geen het minste nut voor den Lande te doen zyn, vermeent de Commissie echter, dat zy nodig heeft, zich by Uliedeu te vervoegen, om in dit geval zeker te gaan, en alle twyffeling op te ruimen, die uit het bygebragte 70 Artikel zoude kunnen ontstaan, en om, door een Extract Decreet van Ulieder Vergadering, ten spoedigsten hier van te worden geinformeerd,

Waar mede na toewensching van Heil en aanbieding van Broederschap wy zyn

Uwe Medeburgers,

De Leden van 't Committé tot Onderzoek naar de Politicque en Finantieele gedragingen der Regenten en Ministers van het vorig Bestuur.

En uit derzelver Naam,

D. POLDERMAN Kz.,
President.

B. A. FALLEE,
Secretari.

Den Haag 23 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, de voorsz. Missive, by appointement en zonder resumtie, te stellen in handen van het Committé van Algemeen Welzyn, om consideratien en advis.

'S GRAVENHAGE.

Uit naam der Leden, benoemd tot een Provinciaal Committé, deedt, ten zelfden dage, de Burger *van der Hoop* de navolgende Voordragt, tot het verleenen eener authorisatie op het Provinciaal Committé, in afwezigheid deezer Vergadering, ter afdoening van sommige voorkomende zaaken, welke geen uitstel zouden kunnen lyden.

VRYHEID. GELYKHEID.

BROEDERSCHAP.

De Leden benoemd tot het Provinciaal Committé hier in den Haag, thans present, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Daar by het Reglement voor het Provinciaal Bestuur van Holland is bepaald, dat uwe Vergadering op den 31. deezer Maand, voor eenigen tyd zal scheiden, en den volgenden dag het Committé, tot welks Leden wy door Ulieden zyn benoemd, deszelfs werkzaamheden staat te beginnen, zo is het ons voorgekomen, dat wy den tusschentyd, welke ons overschoot moesten besteden, om met een vlugtig oog te beschouwen de werkzaamheden, welke zo wel voor het geheele Committé, als deszelfs onderscheide Departementen te verrigtten zullen zyn, en tevens naar aanleiding der Artikelen van het Reglement, welke over de werkzaamheden van het Provinciaal Committé handelen, eenige pointen van orde voor het houden der Verga-

deringen zo van het Committé als deszelfs Departementen te concipieeren. Dan, Medeburgers! hier door was wel eene gewigtige zaak afgehandeld, maar 'er schoot nog eene andere over, welkers bepaling niet van ons, maar van Ulieden zal afhangen, en waaromtrent wy echter gaarne nog voor het scheiden van deeze uwe Vergaderinge een Decreet zouden genomen zien: het is namelyk eene nadere bepaling van *de magt*, welke Gylieden zult goedvinden aan Uw Committé by afwezendheid van deeze Vergadering toe te vertrouwen, dan tot nu toe by het Reglement is geschied: want daar by de bepaling der werkzaamheden der onderscheide Departementen het Reglement zegt, dat dezelve als ook het geheele Committé zich des noods moet regelen naar de Instructie der gewezen Gecommitteerden Raaden van den Jaare 1751, hebben wy dezelve Instructie met alle attentie nagegaan, doch bevonden dat daar by zeer weinig omtrent de magt, die dezelve Gecommitteerden Raaden by absentie van de Staaten uitoefenden, was bepaald, maar dat deswegens by voorkomende gelegentheden, succesive Resolutien voor handen zyn, waar by door de Staaten geduurende derzelver absentie, gedeelten der uitoeffening van Oppermagt aan Gecommitteerde Raaden zyn toevertrouwd, welke eigenaartig aan het zelve Collegie niet competeerden. Daar nu by het Reglement alleen de Instructie is aangehaald, tot een richtsnoer der handelingen van het Provinciaal Committé, zonder melding van dusdanige Resolutien te maken, zo zyn wy in het eerst bedagt geweest om eene geheel nieuwe Instructie te concipieeren, en dezelve geduurende den loop deezer Vergaderinge aan Uliedea aan te bieden, in die hoope dat Gylieden dezelve in handen eener personeele Commissie zoudt hebben gesteld, en na derzelver gedaan Rapport, zodanige Instructie

'sGRAVENHAGE.

Voordragt raakende een Provinciaal Committé.

's GRAVENHAGE. — Voordragt stukken de een Provinciaal Committé.

voor ons zoudt hebben gearresteerd, welke Gylieden geschikt zoudt geoordeelt hebben: dan, Medeburgers! veele der nieuw verkoozene Leden voor het Provinciaal Committé hebben te vooren nimmer de werkzaamheden der tegenwoordige Committés bygewoond; die werkzaamheden zullen by den aanvang van het Provinciaal Committé ook merkelyke verandering ondergaan: en daarom is het ons by nadere overweging voorgekomen, dat het veel geschikter zoude zyn, dusdanige Concept-Instructie niet te formeeren, voor dat het Committé met deszelfs Departementen eenigen tyd in werking zyn geweest; wanneer naar ons oordeel dezelve veel vollediger als nu zal kunnen worden gemaakt, die tegen de volgende Vergadering van het Provinciaal Bestuur Ulieden ter examinatie en overweging aan te bieden. Ondertusschen kunnen en zullen 'er waarschynelyk by Ulieder afwezen veelvuldige zaaken voorkomen, waar toe wy by het Reglement niet zyn gequalificeerd, en die echter geen uitstel lyden kunnen, en niet van dat aanbelang zyn, om uwe Vergadering daar op extraordinair te beschryven, en waaromtrent wy dus gaarne het goedvinden deezer Vergadering zouden weten: hoedanig onder anderen zyn,

De verzoeken tot uitvoer van Graan, Boter, Spek en voorts alle andere zaken, welke thans zyn verboden buiten de Provincie te vervoeren.

Tot dergelyke zaken waren de Gecommitteerden Raaden geauthoriseerd, by speciaale Resolutien der Staaten onder anderen, by die van 7 December 1751.

Van dien aart is,

Het verleenen van Venia ætatis, brieven van Creatie tot Notaris, Acte van overgifte, verzoeken om Surcheances, en dergelyke.

Waar

Waar toe Gecommitteerden Raaden mede by differente Resolutien zyn gequalificeerd geweest. Het verleenen van drie Huwelyks geboden op éénen dag, in praesante gevallen.

Hier toe waren Gecommitteerden Raaden gequalificeerd, by Resolutie van den 4 Maart 1752.

Het openen van Brieven, en verzenden der Publicatien, van de Nationaale Vergadering.

Zynde de Gecommitteerde Raaden by Resolutie van den 17 Juny 1713 gequalificeerd geweest, om die van de geweeze Staaten Generaal te openen en expedieeren. De faculteit om in praesante gevallen, zo als by doorbraken van Dyken, defecten aan Sluizen en dergelyken, over eenige Penningen te kunnen disponeeren.

En veele dergelyke zaken meer, waaromtrent dagelyks gevallen kunnen voorkomen.

Het is om alle deeze redenen, dat wy zouden verzoeken eene authorisatie, om by absentie van deeze Vergadering, alle zodanige voorkomende zaken af te doen, welke by voormalige Resolutien der Staaten aan derzelver Gecommitteerde Raaden zyn gedemandeerd geweest, en zulks tot zo lange 'er eene generaale Instructie voor het Committé zal zyn vastgesteld: doende wy deeze Propositie zo vroegtydig, op dat deeze Vergadering in de gelegenheid zoude kunnen zyn, die zaak nader door eene personeele Commissie te doen onderzoeken, en na derzelver gehoord Rapport daar op met kennis van zaken te disponeeren.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Leden benoemd tot het aanstaande Provinciaal Committé van Holland, en thans in den Haag reeds present.

Ter Ordonnantie van dezelve,

J. F. LEEMANS.

Geschreven in den Hage, den 24 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

's GRAVENHA-GE.

Voordragt raakende een Provinciaal Committé.

'S GRAVENHAGE.

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het voorsz. Voorstel by appointement en zonder resumtie te stellen in handen van de Burgers *H. Gevers*, *S. van Hoogstraten*, *v. d. Spyk* en *Schelvisvanger*, om het zelve te examineeren, en de Vergadering deswegens te dienen van consideratien en advis.

Van wegens het gewigt der zaake, oordeelen wy der meldinge niet onwaardig, hoe, op den 25 deezer, het Committé van Algemeen Welzyn, benevens dat van de Zeedyken en Zeeweeringen, op de successivelyk door de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in derzelver handen gestelde Stukken en bezwaren, betrekkelyk eene aanbesteeding van het leggen van Steenen Hoofden, en het verleggen der Zeeweering by Petten, die, ingevolge een Decreet der Provisioneele Representanten van den 13 Augustus 1795, door het Collegie van den Hondsboschje, met overleg van het Committé tot de Zeedyken, was gearresteerd en tegen den 27 January laatstleden gepubliceerd, gediend heeft van derzelver consideratien en advis, zo als hier na volgende is geinsereerd.

Aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

Na dat wy ontvangen hadden het Decreet der Vergadering van de Provisioneele Representan-

santen van het Volk van Holland, in dato 25 January deezes Jaars, waar by het dezelve behaagd hadt, om, op de Requeste van Gedeputeerden van den Duincavel, Geestmer-Ambagt, Schager en Nieudorper Coggen, vier Noorder-Coggen en van 15 Dorpen uit den Cavel van Drechterland, de besteeding van het leggen van Steene Hoofden, en het verleggen der Zeeweering by Petten, dewelke door het Collegie van den Hondsbosfche, met overleg van het Committé tot de Zeedyken, ingevolge een voorgaand Decreet van welgemelde Provisioneele Reprefentanten, in dato 13 Augustus des voorleden Jaars, was gearresteerd en tegen den 27 January laatstleden gepubliceerd, te surcheeren, en voorts aan ons te demandeeren, om, na ingenomen consideratien van eenigen der voornaamste geïntresseerden, daarop te dienen van onze consideratien en advis, ten einde van deeze zaak eindelyk eens finaale afkomst werde gemaakt; zo hebben wy, na alvóórens mede ingevolgen de appointementen van welgemelde Provisioneele Reprefentanten van den 29 January en 6 February jongstleden, geëxamineerd te hebben de Missive en Remonstrantie van den fungeerenden Dykgraaf, Hoofd-Ingelanden, Hoog-Heemraaden en Waarsmannen van den Hondsbosfche en Duinen te Petten, jegens de voorsz. verleende surcheance, gemeend, dat het oogmerk, by het opgemelde Decreet gemanifesteerd, en mitsdien de afdoening van deeze in meer dan één opzicht gewigtige zaake, niet beter geobtineerd konde worden, dan wanneer dezelve tusschen de dissentieerende partyen mondeling gediscutieerd, en van onzentwegen getracht wierd, om, ware het mooglyk, de verschillende gevoelens te vereenigen.

's GRAVENHAGE.

Consideratien en besluit wegens het leggen van Steenen Hoofden by Petten.

Tot dat einde eenige Commissarissen uit onze Committés benoemd zynde, zo hebben de-

 zel-

'sGRAVENHAGE. zelven op den 22 February laatstleden, met de respective geïnteresseerden eene zeer uitvoerige conferentie gehouden, met dat gevolg, dat men, na alvóórens alle zwarigheden en bedenkingen tegen de questieuse Steenen Hoofden van den eenen kant voorgedragen, en van den anderen kant gesolveerd te hebben, eindelyk tot een' conciliatoiren voorslag gekomen is, te weeten:

Considératien en besluit wegens het leggen van Steenen Hoofden by Petten.

1. Dat het leggen der Steenen Hoofden, zodanig als die op den 27 January laatstleden (onder reserve) zyn aanbesteed, voortgang hebben zoude.

2. Dat het overwerken en verleggen van den Zanddyk, by provisie, zoude blyven gesurcheerd; hebbende wyders de presente Gecommitteerden van den Duincavel, als een 3 poinct vóórgesteld, dat het Bestuur deezer Provincie zoude worden verzogt, om, voor den tyd van twintig eerstkomende jaaren, zonder Interessen, ter leen te mogen behouden zodanige somma van Penningen, als zy aan den Lande reeds verschuldigd waren, of uit hoofde van het leggen der voorsz. Steenen Hoofden met derzelver ab- en dependentien nog verschuldigd zouden worden.

Deeze conferentie dus geëindigd, en by de respective geïnteresseerden aangenomen zynde, om de Resolutien hunner Committenten hoe eerder hoe beter, aan onze Commissarissen te zullen laaten toekomen, ontvingen deezen ook, weinig tyds daar na eene Missive van Dykgraaf, Commissarissen, Hoofd-Ingelanden, Hoogheemraaden en Waaremannen van den Hondsbossche en Duinen tot Petten, waar by dezelven zich met het voorsz. Conciliatoir ten vollen conformeerden, tevens verklaarende bereid te zyn, om, ingeval de voorgemelde gratie, ten aanzien van het leenen der Penningen buiten Interest, geobtineerd mogt worden, die

van

van den Duincavel gedurende dien tyd te libereeren, van het betalen der extra quotes.

'S GRAVENHAGE.

Dan, van wegens den Duincavel C. S., ontvingen onze Commissarissen eene geheel declinatoire Missive, terwyl dezelven daar bene vens verzogten, de conferentien te hervatten, en hen, als nu gesterkt met behoorlyk bewys van hunne Sustenuë, nader te hooren.

Confideratien en besluit wegens het leggen van Steenen Hoofden by Petten.

Inmiddels door die van Schager en Nieudorper Coggen, een Adres, gelyk ook door Gecommitteerden van den Duincavel C. S., een Request met verscheiden Bylagen ter uwer Vergaderinge gepresenteerd, en door dezelve by marginale appoinctementen van den 3 en 10 deezer in onze handen gesteld zynde, hebben onze Commissarissen op den 18 en 19 daar aan volgende wederom met de respective Geïnteresseerden geconfereerd, zynde de Gedeputeerden van den Duincavel enz. C. S. geadsisteerd geweest door daar toe by hun verzogte kundige Persoonen.

Op de gemelde conferentien deeze zaak andermaal, en wel naar aanleiding der Memorie en Verklaringen, als Bylagen by het voorsz. Request gevoegd, uitvoerig gediscutieerd, en dienvolgens alle zwarigheden tegen het leggen der meergemelde Steenen Hoofden, afgeleid zo uit de natuur der zaake zelve, als uit de bevinding omtrent andere gelykvormige Hoofden, van het Delflandsche Zeestrand en by Huisduinen, ten vollen uit den weg geruimd zynde, verklaarden eindelyk de Gedeputeerden van den Duincavel C. S. volmondig, dat alle hunne argumenten zodanig wederlegd waren, dat zy voor de kragt der geallegueerde redenen moesten zwigten; doch dat zy, ongelaat zynde om in het leggen der Hoofden te consenteeren, by wyze van Conciliatoir, meenden te moeten proponeeren, om met de executie dier Hoofden, tot eene proef nog 3 à 4 Jaaren te superfedeeren,

'S GRAVENHAGE.

Consideratiën en besluit wegens het leggen van Steenen Hoofden by Petten.

ren, en inmiddels de aanstuiving van de Hondsbosſche Zeeweering door middel van Rietſchuttingen als anderzints, te bevorderen; welke propoſitie echter by de overige Geïnteresſeerdens, gelyk ook by Commisſarisſen uit het Committé tot de Zeedyken als geheel onaanneemlyk beſchouwd wierd, niet alleen om dat het bevorderen der aanſtuiving geenszins nieuw, maar zints lang werkſtellig gemaakt, en tot hier toe onvoldoende bevonden was, vermits de geacquiteerde aanſtuiving by een verlagend en afnemend Strand nimmer geconſerveerd konde worden; maar ook voornaamlyk dewyl het ten hoogſten ongeraden zyn zoude, om, daar niemand verzekeren konde, dat 'er in dien tusſchentyd geene noodlottige ſtormen, gelyk die van 1791 en 1792, voorvallen zouden, de veiligheid van het Noordelyk deel deezer Provincie aan zulk eene gewaagde en alleszins onverantwoordelyke proeve te verblyven.

Dus, Medeburgers! een kort, doch (zo wy vertrouwen) voldoend verſlag gegeven hebbende van het geen, ingevolge het bovengemelde Decreet en daarop gevolgde appoinctementen, in deeze zaake door, of van onzentwegen is verrigt geworden, agten wy het noodeloos, uwe attentie met breedvoerige conſideratien over de quæſtie omtrent de noodzaaklykheid, of nutteloosheid van het leggen der geprojecteerde Steenen Hoofden voor des Hondsbosſche Zeeweering, bezig te houden. Immers het Committé tot de Zeedyken heeft by vorige gelegenheden, te weten, by deszelfs Bericht en Misſive, reſpectivelyk gedateerd Juny en October 1795, de noodzaaklykheid en nuttigheid deezer Hoofden op eene, zo wy meenen, voldoende wyze aangetoond; weshalven wy, kortheidshalven, de vryheid nemen, ons in dat opzicht daar toe te refereeren. Maar boven dien is deeze, door Gecommitteerden van den Duin-

cavel C. S. betwiste noodzaaklykheid van het leggen der geprojecteerde Hoofden, op de bovengemelde conferentien nog nader, en ten klaarsten gebleken, dewyl men als toen van den kant der gemelde Gecommitteerden, geene zwarigheid, hoe verre ook somwylen gezogt, onbeproefd gelaaten heeft, ten einde het opgevatte Sustenuë tegen die Hoofden te verdedigen en aanneemlyk te maken, alles nogthans, gelyk wy straks reeds aangemerkt hebben, met dat gevolg, dat de zwarigheden ten vollen geresolveerd zynde, ook natuurlyker wyze de redenen, voor het leggen dier Hoofden militeerende, hebben moeten prevaleeren.

'S GRAAVENHAGE. *Consideratien en besluit wegens het leggen van Steenen Hoofden by Petten.*

Dan, schoon in deezen alle mooglyke kortheid betrachtende, mogen wy echter niet nalaten, om, by wyze van consideratien, uwer Vergaderinge onder het oog te brengen: dat het ontwerp, in den Jaare 1791 geformeerd, en door de gezamentlyke Leden van het Collegie der Hondsbossche (uitwyzens derzelver Resolutien en het in den voorleden Jaare gepresenteerd Request om Subsidien) geamplecteerd, ten einde het steeds dreigend gevaar voor derzelver Zeeweering, ware het mooglyk, te keer te gaan, van tweeërleien aart geweest is: eensdeels om den Zanddyk zelve aan de binnenzyde, ondanks de slegte en opbarstende gronden, door een' Rysberm te versterken; anderdeels om de Buitenglooying van deezen Zanddyk te beveiligen, met naamlyk de verlaaging en inkorting van het Strand, door het leggen van Steenen Hoofden, te doen cesseeren. Beide deeze voorgeslagen middelen zyn, uit hunnen aart, zodanig aan elkander verknogt, dat het een niet zonder het ander, en althans niet de Rysberm zonder de Hoofden, werkstellig behoorde gemaakt te worden. Ondertusschen is de eerste reeds ter uitvoer gebragt en betaald, uit door den Lande verstrekte Penningen,

'sGRAVENHAGE.

Waarop gedelibereerd zynde, heeft de Vergadering zich met het voorgemelde advis geconformeerd, en dien volgende goedgevonden, het zelve zonder resumtie in een Decreet te converteeren, waar van aan het Collegie van den Hondsboasche, als mede aan het Committé van Algemeen Welzyn, en aan dat van de Zeedyken en Zeeweeringen, extract tot derzelver informatie en narigt zal worden gegeven.

Het was op dien eigen dag, dat het Committé van Koophandel en Zeevaart, met de bygevoegde Burgers voor den Boekhandel, in voldoening aan het appointement der Vergadering, van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 29 February laatstleden, van deszelfs consideratien en advis diende op de te rug gaande Requeste van eenige Boekhandelaars te Amsterdam, mitsgaders op de consideratien van de Overheden van het Boekverkopers Gilde aldaar, beide betreklyk het 5 Artikel van het Decreet van den 25 November laatstleden, raakende den Boekhandel: zynde het zelve advis hier na breder geïnsereerd.

VAT

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP. 's GRAVENHAGE.

Het Committé van Koophandel en Zeevaart, met de bygevoegde Burgers voor den Boekhandel, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

De Ondergeteekenden, volgens marginale Apostille der Vergadering van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, geëxamineerd hebbende, de Requeste van eenige Boekhandelaars te Amsteldam, mitsgaders de consideratien van de Overlieden van het Boekverkopers-Gilde daar ter plaatze, beiden betreklyk het vyfde Artikel van het Decreet van den 25 November laatstleden, over den Boekhandel, in welk Artikel het invoeren van uitheemsche Nadrukken van Werken, welke ook in deeze Provincie zyn nagedrukt geworden, wordt toegestaan, en Ulieder Vergadering daar omtrent zullende dienen van consideratien en advis, hebben de eer aan te merken:

1. Dat 'er in dit geval niet behoefd gehandeld te worden, over de rechtvaardigheid of onrechtvaardigheid van het Nadrukken, in het algemeen beschouwd, waar over de Ondergeteekenden by hun eerste Rapport hun gevoelen genoegzaam hebben geüit, maar dat het Nadrukken enkel moet beschouwd worden als eene usantie, die onder Boekverkopers van verschillende Gewesten algemeen is aangenomen, en onder allen als wettig wordt gehouden.

2. Dat het gevolglyk alleen te onderzoeken staat, of het Nadrukken eene Tak van Negotie zy, die zeer belangryke voordeelen aan de Pro-

's GRAVENHAGE.

Advis raakende den Boekhandel.

vincie toebrengt, en daarom allezins aangezet en bevoordeeld behoord te worden.

3. Dat die Tak van Negotie zeer groote voordeelen kan aanbrengen aan den Boekhandelaar, welke met genoegzamen spoed, vlyt en kunde, dergelyke Nadrukken onderneemt, gelyk mede aan den geheelen Boekhandel; dat daar van tot bewyzen kunnen strekken, de importante ondernemingen, welke in vóórige Jaaren hier te Lande gedaan zyn, met de Werken van *Rollin*, van *Morery*, van *Furetière*, *l'Histoire de l'Académie des Sciences*, *l'Histoire de l'Académie des Inscriptions*, *Histoire des Voyages*, enz. enz. na te drukken, en welke Nadrukken een groot vertier, ook Buitenlands, gehad hebben; daar thans die Tak van Negotie alhier, (waarschynlyk ook uit gebrek aan encouragement,) byna geheel is vervallen, en naar Duitschland is overgegaan; waar door onze Boekhandel aanmerklyk wordt benadeeld; blykens verscheide Werken hier te Lande gedrukt, en met succes gedebiteerd, die door de Duitschers nagedrukt of verkort zyn geworden, waar door het verdere debiet der Origineelen is gestuit, en de prys aanmerkelyk verminderd: iets waar van de voorbeelden te veelvuldig zyn, om hier opgeteld te kunnen worden.

4. Dat die Tak van Boekhandel, buiten den Boekhandel zelven, ook importante voordeelen aanbrengt, aan de Papier-Fabrieken, Plaatsnyders, Plaatdrukkers, Lettergieteryen, en aan allen, welke tot de verzendingen Buitenlands gebruikt worden.

5. Dat dus die Tak van Negotie niet alleen behoort geëncourageerd te worden, maar dat ook alles behoort te worden uit den weg geruimd, dat denzelven zoude kunnen benadeelen; en dat, daar het invoeren van uitheemsche Nadrukken het vertier van Nadrukken, hier te Lande gemaakt, zeer veel kan benadeelen, en daar door geen gering nadeel aan de Fabrieken, waar van

zo even gesproken is, toebrengen, dezelve behooren te worden verboden; en dat gevolglyk het verzoek van de Amsterdamsche Boekhandelaaren, tot alteratie van het vyfde Artikel van het Decreet, allezins is gefundeerd.

'S GRAVENHAGE. *Advis raakende den Boekhandel.*

6. Dat men echter aan den anderen kant dient in het oog te houden, dat het inwilligen van dit verzoek geene stoffe tot twisten moet kunnen geven, zo als plaats zoude kunnen hebben, indien uitheemsche Nadrukken voor Origineelen, waar van de invoer vry blyft, en vry moet blyven, wierden opgegeven en verkogt; en dat men dus op de reflexie van Overlieden van het Boekverkopers-Gilde te Amsterdam, omtrent het verkennen van Origineelen en van Nadrukken, wel degelyk behoort te letten.

7. Dat de Ondergeteekenden, om alle deeze redenen, onder eerbiedige correctie, van oordeel zyn, dat het gemelde vyfde Artikel van het Decreet van 25 November laatstleden, op de volgende wyze, zoude behooren te worden gesteld:

8. Dat wanneer een Boekverkoper een Werk buiten 's Lands gedrukt, in deeze Provincie heeft nagedrukt, niemand, op pene als vóóren, het zelve wederom in deeze Provincie zal mogen Nadrukken, of deezen nieuwen Nadruk, of andere Nadrukken buiten deeze Provincie gemaakt, zal mogen verkopen; mids die Boekverkoper alvoorens behoorlyke advertentie van zyn voornemen, om het gemelde Werk na te drukken, in de Nieuwspapieren hebbe gedaan; zullende het echter een ieder vry blyven, om den Origineelen Druk in te voeren, of te verkopen naar willekeur.

Op dat echter geene uitheemsche Nadrukken, onder den schyn van Origineele Drukken ingevoerd, oorzaak tot twist zouden geven, zal de Boekverkoper, welke eenen Nadruk onderneemt, zo dra hy denzelven uitgeeft, op pene van Verbeurte, een Exemplaar van den Origineelen Druk,

'S GRAVENHAGE.

met zyne hand onderteekend, aan het Boekverkopers-Gilde van de plaats waar hy woont, moeten bezorgen, of zo 'er aldaar geen Gilde is, aan het Gild van eene der nabuurige Plaatsen; ten einde men de uitheemsche Exemplaaren, onder den naam van Origineelen Druk ingevoerd, altoos tegens dat Origineel zoude kunnen vergelyken; en de zaak, ingeval van twist, door Boekhandelaars, by de partyen zelven te benoemen, als arbiters zoude kunnen worden beslist.

Advis raakende den Boekhandel.

En op dat 'er nimmer eenige twyfel mogt ontstaan, over het geen men door uitheemsche, of Buitenlands gedrukte Werken, zal hebben te verstaan, wordt hier wel expreslyk verklaard, dat daar voor zullen moeten gehouden worden, alle Werken buiten deeze Provincie gedrukt, al ware het ook op kosten van een Hollandsch Ingezeten, of met den naam van een Hollandsch Boekverkoper, als Uitgever op den tytel.

Hoewel nu de Ondergetekenden hier mede zouden hebben gedefungeerd, nemen zy de vryheid aan Ulieder Vergadering voor te dragen, of niet dienstig zoude zyn, dat het meergemelde Decreet, met de daar in voorgestelde verandering, thans als een *définitief Decreet* door uwe Vergadering werde gearresteerd; daar de drie maanden aan de gezamenlyke Boekhandelaars deezer Provincie, by het Decreet vergund, om hunne consideratiën of bezwaren in te brengen, reeds zederd ééne Maand zyn verlopen, zonder dat 'er eenige andere, dan de thans voor handen zynde, zyn ingekomen; en men dus vooronderstellen mag, dat het Decreet over het algemeen goedgekeurd is geworden; gelyk dan ook de Overlieden van het Boekverkopers-Gild te Amsterdam het zelve beschouwen, als allezins geschikt tot maintien van den Boekhandel, en tot wegneming en voorkoming van menigvuldige verschillen in denzelven.

De

De Ondergeteekenden refereeren zich niet te min aan het meer verlicht oordeel van uwe Vergadering.

HEIL en BROEDERSCHAP!

JACOB VAN OOSTERWYK BRUYN,
President van het Committé van Koophandel en Zeevaart.
J. H. VAN SWINDEN.
J. F. LEEMANS.

Den Hage 24 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop goedgevonden is, het voorsz. advis te houden in deliberatie, en het zelve tot aanstaanden Woensdag den 30 deezer, ter visie voor de Leden deezer Vergadering, op de Secretarie te doen voorleggen, om als dan daarop nader te delibereeren en te concludeeren.

DORDRECHT.

Eenstemmig met de Burgery van *Gouda*, zonden de Stemgeregtigden deezer Stad een Adres aan Hollands Vertegenwoordigers, aandringende op het doen van rekeninge en verantwoordinge door de Provisioneele Representanten van Holland, die nu, met het begin deezer Maand, door een Provinciaal Bestuur vervangen waren.

DORDRECHT. Republiek alleen voor zynen val behoed kan worden, meer en meer in ons Vaderland bevestigd worde.

De Stemgeregtigde Burgers van Dordrecht, Burgers-Vertegenwoordigers! moeten by deeze gelegenheid aan Ulieden, daar zy voor de eerste maal tot Ulieden naderen, Gods dierbaarsten zegen toebidden. Hy schenke U, wanneer gy aan het einde van uwen loopbaan gekomen zult zyn, niet alleen het genoegen, het welke uit de bewustheid van wel gedaan te hebben, ontstaan moet; maar Hy doe U, by uwe rekening en verantwoording ondervinden, dat het Volk van Holland, by de goedkeuring derzelve, dankbaar is. En dit hoopen wy zy uwe belooniug. Terwyl wy intusschen niet zullen nalaaten uwe Regeering, ingevolge de Wetten, en vooral ingevolge de Grondwet de Rechten van den Mensch en den Burger, met alle onze kragten te onderschraagen.

Waar mede enz.

L E Y D E N.

Onder dit Artikel oordeelen wy, welvoegelyk te kunnen mededeelen, het volgende *Conciliatoir*, benevens de *Instructie*, naar welke het Hoogheemraadschap van Rhynland in 't vervolg zal worden verkozen en bestuurd; midsgaders de *Instructie* voor den Dykgraaf, Sekretaris en Penningmeester. Alles in gevolge eens Besluits der Vergaderinge van Provisioneele Representanten des Volks van Holland van 10 February deezes Jaars. Vooraf ging het volgende Extract uit de Decreeten der gemelde Vergaderinge,

De

De personeele Commissie, benoemd tot het examineeren der differenten tusschen de Steden Haarlem en Leyden ter eenre, en het Hoogheemraadschap van Rhynland, ter andere zyde; brengt Rapport uit van het resultaat, der door hun gehoudene Besognes, en het Conciliatoir, dat tusschen beide partyen was getroffen, midsgaders het gearresteerde Reglement en Instructien, zo voor den Dykgraaf, Secretaris, als Penningmeester &c.

LEYDEN. *Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.*

Waarop gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, het voorsz. Conciliatoir Plan, Reglement en Instructien, by deeze te approbeeren en te sanctioneeren, altereerende en abrogeerende alle voorige Ordonnantien, Placaaten, Publicatien en Resolutien, die ten deeze eenigzints mogten contrarieeren.

En zal het bovengemelde getroffen Conciliatoir, met de daar by zynde Instructien gezonden worden aan de Steden Haarlem en Leyden, tot informatie en naricht, als mede aan Dykgraaf en Hoogheemraaden van Rhynland, ten einde daar aan in het zelve Hoogheemraadschap de nodige publiciteit te geven.

Accordeert met de voorsz. Decreeten.

Conciliatoir, getroffen tusschen de Steden Leyden, Haarlem en de Gedeputeerden der Ingelanden van Rhynland.

Art. 1. Leyden zal wegens haare ingenoomene Landen tot 98 mergen, 18 roeden, betaalen mergen geld, niet volgens de oude Contracten van uitkoop; maar even gelyk alle andere Ingelanden, doch niet volgens den ouden grond van die Stad, en neemt aan, om over de penningen van uitkoop, volgens het oude Contract met Ingelanden van Rhynland ter afdoeninge te spreken.

LEYDEN. zeventig, drie stemmen; van vyf-en-zeventig en daar en boven vier stemmen, en niet meer.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

3. De Kiezers uit ieder der vyf voornoemde Hoofd-Districten zullen op zekere plaats, na genoeg in het midden van zulk een Hoofd-District gelegen, by een komen, en uit hun District een dubbeldtal formeeren, namentlyk twee Persoonen ter benoeming van eenen Hoogheemraad, en vier Persoonen ter benoeming van twee Hoofd-Ingelanden.

4. Deeze Kiezers zullen ogenbliklyk, uit het gemaakte dubbeltal, de verkiezing doen by meerderheid van stemmen van eenen Hoogheemraad en twee Hoofd-Ingelanden.

5. Wanneer het mogte gebeuren, dat uit de aanwezige Kiezers Persoonen op het dubbeltal worden gesteld, zullen de genomineerde Kiezers aanstonds de plaats der byeenkomst moeten verlaaten, terwyl de overgeblevene Kiezers de verkiezing alleen doen zullen.

6. Zo dra deeze verkiezing op een en denzelfden dag in de vyf Hoofd-Districten zal zyn geschied, zullen de Kiezers van elk der Hoofd-Districten, eer zy uit een gaan, eene Missive opstellen, inhoudende de kennisgeving van de gedaane verkiezing aan het tegenwoordig Bestuur van Rhynland, met bygevoegd bericht, dat zy alle, twee dagen daar na, zich op het Gemeenlandshuis te Leyden zullen laaten vinden, om de overige verkiezingen van twee Heemraaden voor Haarlem en Leyden en ook van den Dykgraaf, Rentmeester en Secretaris te doen.

7. By deeze vyf verkoozen Hoogheemraaden zullen nog twee uit de Steden Haarlem en Leyden verkoozen worden op de volgende wyze; dat namentlyk door de respective Municipaliteiten van die Steden zullen geformeerd worden twee viertallen, als een viertal door die van Haarlem, en een viertal door die van Leyden, uit welke twee viertallen, de voornoemde Kiezers op het

Ge-

Gemeenelandshuis te Leyden te zamen gekomen zynde, in naam van Rhynlands Ingelanden, twee Hoogheemraaden, als een voor Haarlem en een voor Leyden zullen verkiezen.

LEYDEN.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

8 De nieuwe Dykgraaf, Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden zullen hunnen Post den tyd van drie Jaaren bekleeden; twee maanden voor het expireeren van dien tyd, zullen op de voornoemde wyze Kiezers verkoozen worden, welke in het gemeene Landshuis te saam gekomen, uit het aanwezig Bestuur van Rhynland vier Hoogheemraaden en vyf Hoofd-Ingelanden zullen aanstellen, om voor de volgende drie Jaaren te continueeren, terwyl Zylieden in de plaats van de afgaande drie Hoogheemraaden en vyf Hoofd-Ingelanden, nieuwe, op de voornoemde wyze zullen moeten verkiezen.

En zal deeze continuatie en suppletie gaan over alle de Leden, die het dan exteerend Hoogheemraadschap composeeren, het zy dezelve zyn van wegens de twee Steden, of van andere Ingelanden.

Zodanig dat, indien het mogt gebeuren, dat onder de afgaande Leden zich de Hoogheemraaden van beide Steden bevonden, of een derzelve, in het eerste geval aan de Municipaliteit der beide Steden, en in het laatste, aan die Stad, wiens Heemraad in het geval zal zyn, aanschryving zal moeten worden gedaan, om, eene Nominatie van vier Persoonen in te zenden, waar uit vervolgens door voorsz. Kiezers de keuze zal worden gedaan.

Terwyl het van zelve spreekt, dat de Heemraaden der beide Steden, of een derzelven, zo wel als de anderen, zullen kunnen worden gecontinueerd.

TWEE,

LEYDEN.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

12. Dezelve Staat geformeerd zynde, zal daar van een Copie authenticq aan ieder der Hoofd-Ingelanden worden ter hand gesteld, welke na verloop van veertien dagen hunne consideratien deswegens zullen opgeven, en dezelve geapprobeerd zynde, zal de omslag by Dykgraaf, Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden worden gearresteerd.

13. De voorsz. omslag gearresteerd zynde, zullen Hoogheemraaden den Rentmeester authoriseeren, om de onderscheidene Ambachten en Districten toe te zenden, behoorlyke Sommatie-Billietten, ten einde voor den eersten Juny van het volgend Jaar hunne mergengelden te betaalen, en zal de Rentmeester gehouden zyn, binnen veertien dagen, na dat de voorsz. authorisatie aan hem zal zyn gegeeven, daar aan te voldoen.

14. De oude costumen, gewoontens en keuren by het Hoogheemraadschap in-gebruik, voor zo verre dezelven door Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden zullen worden goedgekeurd, en niet aanloopen tegens de tegenwoordige Constitutie der Regeeringe en dit Reglement, zullen moeten worden agtervolgd en naargekomen, en zal in die oude costumen, gewoontens en keuren geene verandering moge worden gemaakt dan met voorkennis van Rhynlands Ingelanden.

15. De zeven Hoogheemraaden zullen voor Jaarlyks Tractement genieten, ieder een somma van zestien honderd Guldens, en Hoofd-Ingelanden zullen, wanneer zy in Commissie beschreeven en gecompareerd zyn, genieten zeven Guldens daags, en voor reiskosten voor ieder uur distantie, twee Guldens; zonder dat noch Hoogheemraaden noch Hoofd-Ingelanden op eenigerhande wyze hoe ook genaamd, wegens vacatien, wagenvragten, reis- en teerkosten, of iets anders, uit welken hoofde ook, ten lasten van Rhynland zullen brengen.

16.

16. Ten dienste der beide Collegien worden bepaald de volgende Persoonen, te verkiezen uit Ingelanden van Rhynland, en wel zo dat niemand meer dan éénen Post zal mogen waarnemen, ten zy Ingelanden in sommige gevallen, hier omtrent uitzonderinge gemaakt hebben, of nog zouden maaken. *Leyden. Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland*

Een Clercq ter Secretary, op een Tractement van *f* 1500.

Een algemeene Opzigter over de Sluizen, Dyken, Meer- en alle andere Rhynlandse Werken op een Tractement van *f* 3000 en de vrye woning op den huize Zwanenburg, tusschen Haarlem en Amsteldam, zynde de kosten van den kweekeling hier onder begreepen.

Een Landmeeter en Architect op een Tractement van *f* 1200: zonder dat hy voor eenige werkzaamheden aan zynen Post verbonden, eenige extraordinaire kosten zal mogen in rekening brengen.

Provisioneel zes Boden, doch uit te sterven tot op vier, met een Tractement van *f* 1080. zonder eenige verdere Emolumenten except 't bekeuren nader te bepaalen.

Een Oppasser in het gemeene Landshuis te Leyden, welke Post op een Tractement van *f* 300. altoos zal worden waargenomen door den oudsten Bode.

Instructie voor den Dykgraaf van het Hoogheemraadschap van Rhynland.

Art. 1. De Dykgraaf zal moeten zyn een Man van deugd en eer, met vereischte kundigheden voorzien, en bekwaam om zyn Post wel waar te neemen, bereikt hebbende den vollen ouderdom van vyf-en-twintig Jaaren, en zynde Ingeland van Rhynland.

2. De Dykgraaf zal moeten verkoozen worden

 door

LEYDEN.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

door de gezamentlyke Kiezers op het gemeene Landshuis te Leyden vergadert zynde, voor den tyd van drie Jaaren, doch kunnende, volgens goedvinden der Ingelanden, door de Kiezers van drie tot drie Jaaren gecontinueerd worden, op een Tractement van *f* 2000. zondere verdere Emolumenten, hier onder begreepen de Proceskosten die hy in zyn qualiteit als Dykgraaf zoude mogen onderneemen.

3. Den Dykgraaf zal zich in alles gedragen na de reeds gemaakte of nog te maakene keuren van Rhynland, zo in zaaken het Dykregt aangaande, als in het schouwen en bywoonen der Rechtsdagen.

4. De Dykgraaf zal geen acces hebben tot eenige Boeken of Papieren, het Hoogheemraadschap concerneerende; dan ingevalle hy in zyn qualiteit eenige Copien of Extracten benodigt heeft, zal hy dezelve ten kosten van Rhynland, met voorkennis en goedvinden van Commissarissen, Hoogheemraaden kunnen ligten.

5. Alle beschryvingen zullen geschieden op order van Gecommitteerde Hoogheemraaden, en wanneer dezelve zullen oordeelen, dat de Dykgraaf daarop ook moet worden gehoord, en de natuur der zaak zulks vordert, zal dezelve ook geschieden ten naame van den Dykgraaf.

6. Alle brieven en addressen aan den Dykgraaf en Hoogheemraaden van Rhynland, ofte aan Hoogheemraaden alleen geaddresseerd, zullen niet door hem, maar zullen door Commissarissen Hoogheemraaden worden geopend.

7. De Dykgraaf zal op geene inspectien of Besoignes, resulteerende uit particuliere questien en Processen, het zy van Bepolderingen, Molens, Molenmeesteren, Uitwateringen, Kaden, Dammen, Uitpaden van Landen, Uitwateringen, Heulen, Bruggens, Quakels en generalyk allerlei subjecten van Processen, die voor de vierschaar van Rhynland zullen mogen worden gevoe-

ventilleerd, mogen worden gecommitteerd, ten zy de gemelde inspectien of Besoignes dienen tot zaaken, expres by Resolutie van de Representative Souverein deezer Landen aan Dykgraaf en Hoogheemraaden gedemandeert.

LEYDEN. *Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.*

8. Ook zal de Dykgraaf niet mogen voteeren of stemmen colligeeren in het sententieeren van eenige Procesfen, van wat natuur die zouden mogen weezen, gelyk hy ook geene dispositie zal hebben, noch zich bemoeyen met en over Requesten, raakende particuliere Persoonen en zaaken, niet tegenstaande de naam van Dykgraaf in het hoofd van de Requeste doorgaans mogt staan uitgedrukt, ten ware de present zynde Hoogheemraaden, na gelegendheid der zaaken, mogten goedvinden hem communicatie daar van te geeven, en daar over te hooren, en zal in 't algemeen geen zeggen hebben in eenige zaaken, die van ouds altoos gestaan hebben en direŀctelyk nog staan ter dispositie van Hoogheemraaden alleen, doch zal door het nieuw Bestuur van Rhynland eene Publicatie werden gedaan, om ter kennisse van Ingelanden te brengen, dat de titel van Dykgraaf, voortaan, uit het hoofd der Requesten behoord te worden uitgelaaten.

9. De Dykgraaf zal op Vergaderingen van Hoogheemraaden niet mogen present zyn, uitgenomen op de ordinaire Regtdagen, en den eersten Zaturdag in ieder Maand, ten ware Hoogheemraaden nodig oordeelden, dat hy tegenwoordig ware, in welke gevallen zy hem zullen beschryven.

10. Hy zal geen Wagenvragten, Vacatien, Reis- of Teerkosten in geene gevallen in rekening mogen brengen, maar zich moeten te vreeden houden met het aan hem toegelegde vaste Tractement van *f* 2000.

11. Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden houden aan zich het recht, omme met voorkennis van Rhynlands Ingelanden, deeze Instructie

LEYDEN. te mogen revideeren, amplieeren of verminderen, waar naar hy Dykgraaf zich zal hebben te gedragen, en op deeze Instructie zal hy den Eed afleggen.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

Instructie voor den Secretaris van Rhynland.

Art. 1. De Secretaris van Rhynland zal moeten zyn een Man van eer en deugd, en voorzien van kunde en bekwaamheden, ter volbrenginge van den Post, hem toevertrouwd, bereikt hebbende den ouderdom van vyf en twintig Jaaren, en zynde Ingeland van Rhynland.

2. Hy zal zyne vaste woonplaats moeten houden ter plaatse, alwaar de Secretary en de Chartres en Papieren van Rhynland zich bevinden, en moet op gelyke wys, door de Kiezers in het gemeene Landshuis te Leyden vergadert zynde, als de Rentmeester, verkoozen worden, tot wederopzeggens toe, op een Tractement van *f* 2500.

3. Hy zal zich van zyne woonplaats niet mogen absenteeren, langer als drie dagen, en langer afwezig willende zyn, vooraf daar van kennis moeten geeven, en toestemming bekoomen van een der Hoogheemraaden en Commissarissen.

4. Hy zal houden en bestendig in orde bewaaren een Register van de Effecten, die van tyd tot tyd zyn en worden beleid van de Waarborgpenningen.

5. Hy zal een Recueil of Register der Resolutien en Keuren van Hoogheemraaden houden, mitsgaders van de Resolutien en handelingen van Hoofd-Ingelanden.

6. Hy zal gehouden zyn, alle de Resolutien en Keuren, die by Hoogheemraaden gemaakt en genomen zullen worden, ten dienste en oirbare voor het Land van Rhynland en deszelfs In- en Opgezetenen, de ordre van het Collegie van Hoog-

Hoogheemraaden of de Procesfen van Rhynland betreffende, in een Register apart aan te tekenen, zonder dat hy zal vermogen te volstaan, met de minuten van dezelve Resolutien aan de Liasfen of anders te bewaaren.

7. Gelyk hy ook zal houden een Register van alle Consenten, by Hoogheemraaden aan Dorpen, Polders of Ingelanden vergund, zonder met de minuten te liasferen te kunnen volstaan.

8. De Secretaris zal mede gehouden zyn, wanneer op het verzoek van partyen eenige Kerkgeboden worden verleend, daar van op te maaken acte van Kerkgebod in formâ en twee dubbelden van dien, het eene om na de Publicatien aangeplakt te worden aan de Kerkdeur, daar dezelve afkondiging wordt gedaan, en de andere ter plaatse, daar men in dezelve Parochie Vierschaar houdt.

Leydenaars. Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

9. Hy zal alle Depeches en Acten, die volgens Resolutien van Hoogheemraaden moeten worden uitgeleverd, op 't spoedigste moeten afvaardigen.

10. Hy zal alle de Chartres, Papieren en Registers van Rhynland, tegenwoordige, of in het vervolg koomende, wel gadeslaan en bewaaren, en ieder van dezelven op zyne plaatse doen houden, ten einde men, dezelve van nooden hebbende, spoedig zoude mogen vinden, zonder dezelve elders te mogen verwyderen, weerloos te maaken, of buiten staat te brengen, om op zyn tyd te kunnen gebruiken.

11. Hy zal ook niet toelaaten, dat iemand, het zy Dykgraaf, Hoogheemraaden of Hoofd-Ingelanden eenige Stukken of Registers, het Heemraadschap van Rhynland concerneerende, uit het Comptoir van Rhynland, noch uit de Kasfen van het Heemraadschap zal mogen ligten, maar ten allen tyden, zal hy zulks verzogt zynde, aan den Dykgraaf en aan ieder der Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden op expresse

LEYDEN. *Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.*

Resolutie van Hoogheemraaden zodanige Copien of Extracten authenticq van dien uit dezelve geeven, en ingevalle dezelve worden gebruikt in zaaken van 't voorsz. Hoogheemraadschap, zullen de kosten koomen ten lasten van Rhynland; doch andersins zullen de kosten gedraagen moeten worden by den Dykgraaf, of dien der Hoogheemraaden of Hoofd-Ingelanden, die zodanige Copien of Extracten heeft gerequireerd.

12. De Secretaris zal ten allen tyde op alle ordinaire en extraordinaire Vergaderingen of Rechtdagen, als anders gehouden zyn, de eerste in dezelve Vergadering te compareeren, en de laatste dezelve te verlaaten.

13. Hy zal zich niet onderwinden, Hoogheemraaden in het adviseeren of resolveeren van eenige zaaken, hoedanig die ook zouden mogen zyn, te interrumpeeren, te verhinderen of tot verandering van hun advis of Resolutie poogen te beweegen, ten ware hem eenige voorgaande Resolutien, tot de deliberatien diepende, bewust waren, welke hy in dat geval zal mogen opgeeven.

14. De Secretaris zal alle Resolutien en verdere zaaken van Rhynland betreffende, behoorlyk Secreteeren, en aan niemand openbaar maaken.

15. Hy zal goede zorge draagen, dat alle de Missives, die aan Hoogheemraaden toegezonden worden, van Jaar tot Jaar, aan een liasse gehangen, en in het Comptoir bewaard worden.

16. Ook zal hy gehouden weezen, alle Vonnissen, Actens van Consenten, Apostillen en Commissien, particulieren aangaande, uit te moeten geeven om redelyk salaris, volgens zodanig Reglement, als door Hoogheemraaden zal worden vastgesteld.

17. Hy zal de eisschen van den Dykgraaf niet mogen maaken.

18. De Secretaris zal ook gehouden zyn te laaten inpaayen of inbinden alle de Verpagt-

culullen, schriftelyke Consideratien, Advisen en Cieringen, zo van Toezienders, Landmeeters en alle zodanigen, als Hoogheemraaden by het uiteinde van het Jaar zullen nodig oordeelen, ter Secretarie te bewaaren.

LEYDEN.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

19. Hy zal by specifique Rekeningen Jaarlyks vergoeding ontvangen van zyne uitgaaven van Zegels en andere verschotten, terwyl de leverantie van Comptoir-behoeftens, het innaayen en binden, midsgaders drukken van Stukken, die met goedvinden van Hoogheemraaden gedrukt worden, aan een of meerder Boekverkopers zullen worden opgedraagen.

20. Ook zal de Secretaris de Interessen der Waarborgs-penningen, die Jaarlyks voorvallen, ontvangen, met medeweeten; overleg en onderzigt der Hoogheemraaden, de inkoomende Penningen beleggen, en de Recepissen aan de Polders en Ambagten, aan welke zy behooren, uitgeeven, zonder deswegens iets te mogen rekenen.

21. De Secretaris van Rhynland zal boven zyn Tractement, verder niets mogen rekenen, wegens Vacatien, Wagenvragten, Reis- of Teerkosten, hoegenaamd.

22. De Secretaris zal eindelyk ook gehouden zyn, het voorsz. Ambt zelfs in eigen Persoon te moeten waarneemen.

23. Hoogheemraaden en Hoofd-Ingelanden houden aan zich het recht, omme met voorkennis van Rhynlands Ingelanden, deeze Instructie te mogen revideeren, amplieeren of verminderen, waar naar hy Secretaris zich zal hebben te gedraagen, en op deeze Instructie zal hy den Eed afleggen.

Instructie voor den Rentmeester van Rhynland.

Art. 1. De Rentmeester van Rhynland zal moe-

LEYDEN.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

moeten zyn een Man van deugd en eer, en voorzien van kunde en bekwaamheden, geschikt ter volbrenging van den Post hem toevertrouwd, bereikt hebbende den vollen ouderdom van vyf en twintig Jaaren, en zynde Ingeland van Rhynland.

2. Hy zal zyn vaste woonplaats moeten houden in Rhynland, en op gelyke wyze verkoozen worden, door de Kiezers in het gemeene Landshuis te Leyden vergaderd zynde, omme zyn Post te bekleeden tot wederopzeggens toe, op een Tractement van *f* 2500.

3. Ook zal hy tot een somme van ten minsten vier en twintig duizend guldens hollands, eene reëele of gejustificeerde personeele cautie moeten stellen ten genoegen van Hoogheemraaden en Hoofdingelanden.

4. 's Jaarlyks zal hy by het doen der Rekeningen moeten doen blyken, dat zyne borgen nog in leven en sufficient zyn, en by overlyden van dezelve, zal hy daar van kennis geeven, en ten spoedigsten andere borgen moeten stellen, ook wanneer Hoogheemraaden en Hoofdingelanden zyne borgen insufficient, dat is onvoldoende verklaaren.

5. Hy zal alle inkomsten ontvangen, maar geene uitgaven hoegenaamd, mogen verrigten, dan op schriftelyke Ordonnantien door Hoogheemraaden of derzelver Commissarissen geteekend.

6. De Rentmeester zal de eerste Zaturdag van elken Maand ter Vergadering van Hoogheemraaden of derzelver Commissarissen inbrengen een Staat van den ontvang en uitgaaf, die hy geduurende de verloopen Maand heeft gehad en gedaan, en van de cassa, ten einde Hoogheemraaden altyd van den voor en nadeeligen staat van Rhynlands cassa kunnen worden geïnformeerd.

7. De Rentmeester zal geen meerdere Penningen

ningen onder zich mogen behouden, dan ten be-draage van zyn borgtogt, zullende het meerder geld, door hem in byzyn en ten overstaan van Hoogheemraaden, Commissarissen by de eerst-komende Vergadering worden bezorgt in eene groote yzere Kist, ten dien einde in de yzere Secretary Kamer in het gemeene Landshuis te Leyden te plaatsen, alwaar dezelve zullen worden weggesloten, en welke Kist zal worden voorzien met twee different werkende hangsloten, waar van ieder der twee Commissarissen Hoogheemraaden een Sleutel zal bewaaren, en de derde of groote Sleutel van de Kist zal blyven onder den Rentmeester.

LEYDEN. *Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.*

8. De Rentmeester Penningen benodigt hebbende, zal daar van afgifte kunnen krygen, doch niet anders dan op Resolutie, en ten overstaan van Heemraaden Commissarissen.

9. De Rentmeester zal niet vermogen eenige andere Declaratien, Specificatien, Rekeningen of diergelyke Instrumenten aan Hoogheemraaden voor te dragen of laaten voordragen, om daarop Ordonnantien ter betaaling te slaan, dan die hem by of van wegens Crediteuren van Rhynland origineellyk zyn ter hand gesteld, zonder daar in vervolgens eenige verandering te maken of te gedogen dat naderhand daar in eenige verandering gemaakt worde.

10. De Rentmeester zal gehouden zyn alle Zaturdagen des 's Morgens zich aan het gemeene Landshuis te laaten vinden, en by Commissarissen Hoogheemraaden informeeren, of hy in eenige opzigten met advis als anderzints zou kunnen van nut zyn.

11. Hy zal zich in het adviseeren en resolveeren over eenige zaaken het Hoogheemraadschap betreffende, of in eenige Besoignes, hoegenaamd niet inlaaten, ten zy daar toe door Hoogheemraaden verzogt.

12. Hy zal zich ook niet inlaaten in het revi-

LEY-DEN.

videeren of Apostilleeren van eenige Rekeningen, of daar op eenige depeches formeeren, hoedanig die ook zouden mogen weezen.

Instructien raakende het Hoogheemraadschap van Rhynland.

13. De Rentmeester zal Hoogheemraaden adviseeren in het formeeren der Jaarlykse ciering van kosten, en al het geen waar toe Hoogheemraaden zyn dienst zullen nodig oordeelen.

14. Noch de Rentmeester, noch eenige anderen van het Bestuur van Rhynland, zullen in eenige aanneminge van werken en leverantien, ten behoeven van Rhynland, mogen participeeren, en in alles het interest en belang van Rhynland, zo veel in hun is, bevorderen.

15. Hy zal de Plans der te makene werken, de voorwaarden der Besteedingen, en de ciering der kosten van te makene werken, zo wanneer dezelve van Hoogheemraaden hem worden ter hand gesteld, en zyne gedagten daar over worden gevraagd, moeten examineeren, en Heemraaden daaromtrent dienen van advis

16. De Rentmeester zal gehouden zyn, na dat door Hoogheemraaden en Hoofdingelanden de omslag zal zyn gearresteerd, binnen veertien dagen, na dat hy daar toe zal zyn geauthoriseerd, de onderscheidene Ambagten en Districten toe te zenden Sommatie Billietten, ten einde voor den 1 Juny van het volgende Jaar hunne Morgengelden te moeten betaalen

17. Hy zal ook gehouden zyn, in de Maand September de rekening van ontvang en uitgaaf, zedert 1 Mey des voorigen Jaars, tot ultimo April des volgende Jaars, in gereedheid te brengen, en gereed zynde, met alle de documenten daar toe behoorende, over te leveren aan Hoogheemraaden, ten einde dezelve veertien dagen, voor dat die aan Hoogheemraaden en Hoofdingelanden wordt gedaan, ter visie zou kunnen worden gelegd.

18. Boven zyn Jaarlyks Tractement zal de Rentmeester niets hoegenaamd mogen rekenen

we-

wegens Vacatien, Reis of Teerkosten, of van 40, 80, of minder Penningen, wegens ontvang of uitgaaf, of eenige andere administratie Loonen.

19. De Rentmeester zal worden aanbevolen om naauwkeurig onderzoek te doen na die eigendommen, welke aan Rhynland toebehooren, als mede omme ten spoedigsten daar van een Register en van Rhynlands schulden te formeeren.

20. Hoogheemraaden en Hoofdingelanden houden aan zich het regt, omme met voorkennis van Rhynlands Ingelanden, deeze Instructie te mogen revideeren, amplieeren of verminderen, waar naar hy Rentmeester zich zal hebben te gedragen, en op deeze Instructie zal hy den Eed afleggen.

AMSTERDAM.

Om van het getal der Geboorenen binnen deeze Stad en derzelver Regtsgebied, eene, zoo veel mogelyk, naauwkeurige opgave te ontvangen, diende de volgende Publicatie van 2 deezer.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Representanten van het Volk van Amsterdam in aanmerking genomen hebbende, dat van de in deeze Stad en derzelver Jurisdictie gebooren wordende Kinderen, Jaarlyks geene opgave wordt gedaan, dan alleen van de gedoopte Kinderen in de Gereformeerde en Luthersche Gemeentens, en dat deeze zeer onvoldoende opgave oorzaak is van de slegte vertooning, welke deeze Stad maakt op de Geboorte- en Sterflysten der groote Steden van Europa, vermits op die

Lys-

AM-STEL-DAM.

Publ. tot opgave der Geborenen.

Lysten 'er niet altyd wordt by gemeld, dat de opgave van het getal der Gebooréne, alleen de opgave is van maar twee Gezindheden; het welk ten gevolge heeft, dat men deeze Stad niet alleen Buitenlands, maar zelfs binnen den omtrek van ons eigen Land, beschouwd als eene zeer ongezonde Plaats, daar 's jaarlyks omtrent tweemaal zo veel Menschen sterven als 'er gebooren worden, hebben ter afweering van dat voor deeze Stad ongunstig vooroordeel nodig geoordeeld, te statueeren en ordonneeren, gelyk zy ordonneeren en statueeren by deezen.

Dat alle de geadmitteerde en fungeerende Vroedmeesters en Vroedvrouwen, zoo voor zich zelven als voor hunne Leerlingen, van nu voortaan gehouden en verplicht zullen zyn, om Maandelyks, en wel op den eersten Maandag van iedere Maand, des voormiddags, ter politieke Secretarye deezer Stad, eene schriftelyke en ondergetekende opgave te doen van het getal en de Sexe van alle de Kinderen, welke in de naast voorgegaane Maand binnen deeze Stad en Juridictie gebooren zyn, voor zo verre ieder der Vroedmeesters, ofte Vroedvrouwen en derzelver Leerlingen, daar by hebben geadsisteerd; en zal geene Leerling buiten het opzicht van haare Leervrouw eenige verlossing mogen verrichten, voor eigene Rekening, op verbeurte van haare Promotie; ten welken Effecte van al het welke aan ieder der geadmitteerde en fungeerende Vroedmeesters en derzelver Leerlingen een Exemplaar deezer Publicatie zal worden ter hand gesteld, om 'er zich naar te gedraagen.

Gearresteerd den 1 en gepubliceerd den 2 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

PIETER BROUWER, Vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Representanten,

F. J. PELLETIER.

Niet

Niet slegts Staat-, maar ook Ordeschen- nis was de misdaad, tegen welke by eene *Waarschouwing* van den 5 deezer wierdt gewaakt. AM- STEL- DAM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

WAARSCHOUWING.

De Representanten van het Volk van Amsterdam, tot hunne gevoelige verontwaardiging onderricht zynde, dat kwalykgezinde Persoonen zich hebben durven verstouten, om van sommige Huizen, binnen deeze Stad, de daarop gestelde Letters en Nummero's, aanwyzende de Districten en Grondvergaderingen, waar toe de respective Stemgeregtigde Burgers, volgens de thans gemaakte verdeeling der Stad behooren, weg te wryven en uit te wisschen, en daar door een openbaare blyk van hunnen verachtelyken haat voor wet en orde aan den dag te leggen.

Zo is het, dat gemelde Representanten, tegen dergelyke hoogst strafbaare bedryven willende voorzien, by deezen uitlooven eene Premie van *f* 100 aan die geenen, welke de daader of daaders van voorschreeve feiten zal of zullen weeten aan te wyzen, zodanig dat zy, in handen van de Justitie geraakende, van hunne misdaad zullen worden overtuigd.

Notificeerende wyders aan alle hunne Medeburgers, dat zy Representanten. de voorsz. daaden als hoogst misdaadig beschouwende, de Bedryvers daar van, als vyanden van de vastgestelde orde van zaaken en verstoorers der openbaare rust, naar exigentie van zaaken en aan den lyve zullen doen straffen.

Gelastende wyders den Maire en den Procureur der Gemeente, mitsgaders alle verdere Officie-

AMSTELDAM. *Waarschuwing tegen het uitwisschen der Nummers, enz.*

cieren en Suppoosten der Justitie, om naar de naauwkeurige naarkoming van deeze hunne ernstige Waarschouwing de hand te houden, de daaders van voorsz. strafbaare bedryven op te spooren, in bechtenisse te neemen, of te doen neemen, en tegen dezelve naar Reehten te proceederen.

Eindelyk hebben Representanten voornoemd het van hunnen plicht geoordeeld, om alle hunne Medeburgeren te gelasten, om by vertimmering, vernieuwing en verschildering van hunne gebouwen en huizen, hun in Eigendom behoorende, de Merken en voorsz. Nummero's op dezelve gebouwen en huizen thans gesteld, en nog te stellen, voor hunne Rekening, exactelyk en daadelyk weder op dezelfde plaatze te doen stellen; zo als ook een ieder vermaand en gelast wordt, om de Schilders, tot het zetten dier Merken en Nummero's gequalificeerd, daar in niet hinderlyk te zyn: een en ander op eene boete van *f* 6, de helft ten behoeve van den Aanbrenger, en de wederhelfte ten behoeve van het Aalmoesseniers Weeshuis deezer Stede, telkens by nalatigheid te verbeuren.

Gearresteerd en gepubliceerd den 5 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

PIETER BROUWER, Vt.

Ter Ordonnantie der voorn. Representanten.

G. BRENDER à BRANDIS.

De reden, om welke de Hoogst Geconstitueerde Magt deezer Stad geraaden vondt, den titel van *Representanten van het Volk*

van

van Amsterdam, voortaan, in dien van *Raad der Gemeente van Amsterdam* te veranderen, was begreepen in de volgende Afkondiging. AMSTELDAM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, in overweeging genomen hebbende, dat, nadien volgens de vrye keuze en wettige stemming, ook van het Volk deezer Stad, op den eersten van deeze Maand, eene Nationaale Vergadering in den Haag is te samen gekomen, welke zich als het Representeerend Ligchaam van het Volk van Nederland geconstitueerd heeft, het allezins pligtmatig zy, dat het gedeeltelyk Representative, en dus ook de tytel van *Representanten van het Volk van Amsteldam*, welke by de heugchelyke omwending door de Bestuurders deezer Stad is aangenomen, en in het vervolg van tyd door hun, als wettig door het Volk verkoozen, is behouden, nu voor eenen anderen behoort te worden verwisseld; heeft goedgevonden aan de Burgerye, by deezen kennisse te geeven: dat zy den tytel, aan het Hoofd deezer Publicatie geplaatst, (als het meest overeenstemmende met haare werkzaamheden de belangens der Burgery van deeze Stad betreffende,) ter duidelyker onderscheidinge nodig geoordeeld heeft, en nu voortaan, als *Raad der Gemeente van deeze Stad*, al dat geene zal verrichten, het welk te vooren aan haar, het zy onder den tytel van *Representanten van het Volk van Amsterdam*, of onder dien van *Municipaliteit*, was aanvertrouwd.

 Als

AM-STEL-DAM.

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 6 Maart 1796. *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

PIETER BROUWER, Vt.

Ter Ordonnantie van den Raad der Gemeente van Amsterdam.

G. BRENDER à BRANDIS.

Het volgende behelst eenige schikkingen van orde, betreffende de Zee-Vischmarkt deezer Stad.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsterdam in ervaringe gekoomen zynde de menigvuldige desordres en willekeurige handelingen, die 'er plaats hebben gehad, over en ter zaake van de Zittingen of Tourbeurten der Banken op de Zee-Vischmarkt deezer Stad, en over welke nog geen Loting heeft plaats gehad, het geen echter hoogst noodzaakelyk, tot voorkooming van alle die desorders, oneenigheden en willekeurige gedragingen, ten deezen opzichte, dient te geschieden.

Zo is het, dat de Raad der Gemeente voornoemd deswegens heeft goedgevonden te statueeren, gelyk zy statueert by deeze, dat van nu voortaan alle de onderscheidene Zee-Vischbanken zullen worden gegeeven een Nummer, van N°. 1 af en vervolgens

Dat de eerste Zaturdag namiddag, na de afkondiging deezer Publicatie, door alle de geenen, die

die met een Zee-Vischbank, van wegens deeze Stad, gebeneficeerd zyn, zal worden geloot, en wel in dier voegen, dat een ieder deszelfs getr kken Nummer altoos zal behouden, op dat deeze inrichting strekken mooge, om de volgörde in het toekoomende by aanhoudenheid te weeten, en welke volgörde de Raad der Gemeente voorn. begeert dat in deezer voege zy ingericht.

AMSTERDAM. *Keure op de Vischmarkt.*

Dat na de Looting de geene, die N°. 1 getrokken heeft, de volgende geheele week in de Bank N°. 1 zal zitten, beginnende den eerst daar aan volgenden Maandag morgen: dat in de daar aan volgende week de geene, die N°. 2 getrokken heeft, als dan in N°. 1 zal gaan zitten, en de volgende week N°. 3 in de Bank N°. 1 en zo vervolgens tot de laatste Nummer toe; als wanneer het weder van vooren af aan met N°. 1 moet beginnen; zullende die geene der Vischvrouwen, die met de anderen eene Compagnieschap hebben aangegaan, den Maandag zich moeten declareeren, op welke van de twee Banken, die zy bezitten, zy die week zullen zitten, en dan verplicht zyn die geheele week daarop te blyven.

De Overlieden en Afslagers zullen van de getrokken Nummers maaken een accurate Lyst, met de Naamen der Gebeneficeerdens daar nevens, en zullen verplicht zyn des Maandags morgens te zien of hier aan voldaan is.

Wordende Overlieden, Afslagers en Vischvrouwen ten ernstigsten gelast zich hier naar ten allen tyde te gedraagen; en worden alle de geenen, die zich aan deeze schikkingen by tyd en wylen niet onderwerpen zullen, voor de eerste maal verklaard in eene boete van 60 Stuivers, voor de tweede maal in eene boete van zes Guldens, en zes weeken verstooken te zyn van in eenige Bank te moogen zitten; terwyl zy, die voor de derde reize weigerig zyn zich hier aan te onderwerpen, zullen één Jaar en zes weeken

 ver-

AM-STEL-DAM. verstooken zyn van op hunne Bank, op de Vischmarkten deezer Stad, te mogen zitten.

Gearresteerd den 9 en gepubliceerd den 10 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

DANIEL BLEECKER, Vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad,

G. BRENDER à BRANDIS.

Thans in staat zynde gesteld tot het doen van eene meer nauwkeurige opgave van het getal der Gestorvenen binnen deeze Stad en in derzelver Regtsgebied, geduurende het Jaar 1795, dan in de Maand January door ons geplaatst was, deelen wy gaarne daar omtrent de volgende byzonderheden mede.

Onder de Overledenen zyn geweest
8278 wier Ouderdom opgegeven zyn.
228 Dood ter Waereld gekomen en
28 Ingevoerden.

Dus 8534 Christenen.
663 Hoogduitsche Jooden.
93 Portugeesche Jooden.

te zam. 9290

Vol.

Volgens Opgaave was den Ouderdom der Christenen aldus:

Maanden.	Jan.	Feb.	Mt.	Ap.	Mei.	Juny	July	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Perf.
Onder 't Jaar.	256	200	192	169	186	166	121	141	176	174	156	157	2094
—— 2 ——	75	73	72	44	43	54	28	35	37	36	49	41	587
—— 10 ——	79	39	66	60	42	36	42	34	37	25	47	52	559
—— 20 ——	45	50	37	44	31	32	20	17	16	24	34	27	377
—— 30 ——	83	62	59	63	53	53	38	26	34	49	47	41	608
—— 40 ——	101	63	72	78	64	48	49	46	51	71	60	72	775
—— 50 ——	89	82	59	64	62	53	40	34	49	53	81	92	758
—— 60 ——	115	77	75	76	87	69	56	37	63	86	84	66	891
—— 70 ——	116	99	89	90	74	57	58	46	37	53	79	63	861
—— 80 ——	126	67	69	58	43	42	33	38	39	48	66	66	695
—— 90 ——	66	25	32	29	22	17	13	9	7	20	28	16	284
—— 100 ——	—	8	6	6	2	1	3	3	5	4	4	3	45
Dood ter Waereld gekomene	21	26	22	19	15	18	11	15	13	14	24	30	228
Ingevoerde .	6	1	8	3	2	—	1	—	3	3	2	4	28
	1151	845	828	781	709	628	501	466	551	643	735	696	8534
Hoogd. Jooden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	663
Portug. Jooden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93
												Te zamen	9290

't Was met oogmerk, om het Crediet van Stads Wisselbank te handhaaven, dat de Raad der Gemeente de volgende uitschryving deedt van eene Negotiatie van *Zeven Millioenen*, op de voorwaarden, die by dezelve nader wierden aangekondigd.

NEGOTIATIE *voor de* **STAD AMSTELDAM**, *onder verband van alle derzelver Inkomsten en Goederen, dienende tot finaal en geheel herstel der compleete soliditeit van de Wisselbank te Amsteldam.*

De Raad der Gemeente van Amsterdam heeft besloten, ten einde compleetelyk weg te nemen het miscrediet der Wisselbank deezer Stad,

en het uitgegevene Bankgeld nu en voor altoos in volle waarde te houden; door 't montant van 't zelve Bankgeld, conform de oorspronglyke inrichting der Wisselbank, met een Agio van 4 à 5 pCt. gelyk te stellen aan 't effective numeraire, of de intrinsique waarde van de gemunte en ongemunte Gouden en Zilveren Specien, Staven en Baren, die zich in dezelve Bank bevinden of bevinden zullen in der tyd; en dezelve gereed te houden, om op de eerste aanmaning uitgeleverd te kunnen worden: te openen eene Negotiatie van *Zeven Millioenen Guldens*, Hollands Courant, welke benoodigd zyn om dat voornoemde Salutair oogmerk te kunnen bereiken:

En dat op de volgende Conditien:

1 Dat het montant deezer Negotiatie geheel en alleen zal worden geëmployeerd ter bereiking van voornoemde oogmerk, en dus ter voldoening van 't geene door de Bank in vroeger tyd is verstrekt op Obligatien en andere Effecten, 't welk dus uit deeze Negotiatie dadelyk aan de Wisselbank zal worden afgelost en in Baren Gelde goedgedaan

2 Tot zekerheid deezer Negotiatie zullen worden verbonden alle deezer Stads Inkomsten en Goederen, geene uitgezonderd, daar onder mede alle de Effecten voornoemt begrepen

3. Zullende deeze Negotiatie worden afgelost in den tyd van 20 Jaaren, en dat wel yder Jaar een somma van *f* 350,000, of zo veel meerder, als telkens mooglyk zal zyn, en dat by Looting, in 't openbaar, telken Jaare, in de Maand January te geschieden, 't welke in de Dagbladen en by de Amsteldamsche Courant zal worden gepubliceerd; zullende by de aflossing worden goedgedaan een premie van 10 pCt. en dus voor yder Obligatie een somma van *f* 100 boven 't Kapitaal.

4.

4. Voor Intrest van deeze Negotiatie zal Jaarlyks betaald worden, op de respective vervaldagen, 4 ten Honderd, op Coupons, by de Obligatien uit te geven. AMSTELDAM.

5. En dewyl deeze Negotiatie eeniglyk en alleen geschied ter bereiking van 't voorgemeld (voor deeze Stad in 't gemeen en voor de Commercie in 't byzonder) zo heilzaam oogmerk; zullen aan de Deelnemers, welke in deeze Negotiatie in Kasgeld fourneeren, nevens de Recepissen ter hand gesteld worden, by yder Recepis van *f* 1000 een Certificaat, tegen intrekking van welk Certificaat en afschryving van *f* 1000 Bankgeld, aan de Speciekamer der Wisselbank zal worden voldaan en betaald, in Hollands Courant Geld, een somma van *f* 1040. *Negotiatie van Zeven Millioenen.*

Zullende de fournissementen ook in Bankgeld (op rekening der *Thesaurieren Ordinaris der Stad Amsterdam*, voor de Negotiatie, gearresteerd den 10 Maart 1796) kunnen geschieden tot de bovengemelde Agio van 4 pCt. doch als dan aan de zodanige geene Certificaaten afgegeven worden.

De Inteekening zal geschieden op Maandag den 14 Maart 1796 en volgende dagen, ter Thesaurie Ordinair der Stad Amsteldam, en de fournissementen contant of op de volgende Termynen:

Een Millioen voor 1 April daarvan van	1796, en de Intrest ingaan 1 Maart.
Een Millioen voor 1 Mey	dito 1 April.
Een Millioen voor 1 Juny	dito 1 Mey.
Een Millioen voor 1 July	dito 1 Juny.
Een Millioen voor 1 Augustus	dito 1 July.
Een Millioen voor 1 September	dito 1 Augustus.
Een Millioen voor 1 October	dito 1 September.

Gearresteerd den 10 Maart 1796.

Ter Ordonnantie van den Raad der Gemeente van Amsterdam.

G. BRENDER à BRANDIS, *Secretaris.*

 Op

AMSTELDAM. „ Op laatstleeden *Zaturdag*, (zo schreef men onder de dagteekening van 22 deezer) kwamen alhier twee Commissien aan, als eene uit de Nationaale Vergadering, bestaande in de Burgers *Bicker* en *Schimmelpennink*, en eene andere uit het Provinciaal Bestuur van Holland, bestaande in de Burgers *Calkoen* en *Brouwer*, ten einde met *den Raad der Gemeente deezer Stad*, de beste middelen te beraamen, welke behooren te worden werkstellig gemaakt, om 's Lands Vloot, ingevolge bovenstaande *Proclamatie*, spoedig van de nog ontbreekende Manschappen te voorzien. Op den dag daar aan volgende, zynde den 9 deezer zyn de voornoemde Commissien, de Leden van het Committé van Marine, de Vice Admiraal *de Winter*, en eenige Zee-Officieren, door eene Commissie uit den Raad, onder geleide van een Detachement Burger Grenadiers en Jagers met Muziek, voorafgegaan door zes Stads Bodens, van 't Zee Comptoir afgehaald, en, op 't Huis der Gemeente, in de Vergadering der Raaden ingeleid en ontvangen, staande geduurende dien tyd een Bataillon Burger Infantery en een Esquadron Burger Cavallerie onder de Wapenen. Vervolgens wierden, in de tegenwoordigheid van de genoemde Commissien, de bovenstaande Proclamatie van de Nationaale Vergadering, betreffende de aanmoediging van 's Lands Zeedienst, en eene Publicatie van den Raad der Ge-

meen-

meente deezer Stad, daar op ſtaande, by Pauken en Trompettenklank van de Puye afgekondigd; en, om dezelve nog meer ter kennisſe van de Gemeente te brengen, geſchiedde deeze afkondiging, ook door eene Commisſie, op de voornaamſte Plaatzen en Pleinen deezer Stad." AMSTELDAM.

De Publicatie van den Raad der Gemeente, boven vermeld, was van den volgenden inhoud en ſtrekkingen.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amſteldam, van het Provinciaal Beſtuur van Holland bekomen hebbende eene Proclamatie, door de Nationaale Vergadering, repreſenteerende het Volk van Nederland, den 16 deezer gedecreteerd, ſtrekkende tot aanmoediging van eene prompte werving voor 's Lands Zeedienst, heeft ter voldoening aan deeze zo heilzaame intentie, van welker goeden uitſlag de welvaart des Lands in 't algemeen, en de beſcherming van den Koophandel in het byzonder, zal afhangen, gemeend van hunne zyde op eene eclatante wyze te moeten toonen, dat niets aangenaamer aan het Stedelyk Beſtuur deezer Stad zyn kan, en dat te gelyk niets meer aanſpraak op deszelfs yver en zorge heeft, dan om deeze heilzaame poogingen op de kragtigſte wyze te bevorderen.

De voormelde Raad der Gemeente heeft ten dien einde daadelyk begreepen, dat tot de goede reusſite van deeze, voor het lieve Vaderland zo noodzaaklyke meſure, niets meerder geſchikt zoude zyn, dan, om van Stads wege, met overleg der Commisſarisſen van de Nationaale Verga-

AMSTELDAM.

Publ. betreffende de aanmoediging van 's Lands Zeedienst.

dering, en van het Provinciaal Committé van Holland, zo veel mogelyk te contribueeren, ten einde de Conditien, waarop de aanneeming tot den dienst op 's Lands Schepen zal kunnen geschieden, zo voordeelig en aangenaam te maaken, als de aart der zaaken toelaat.

Het is dan, ten voorschreven einde, dat de Raad der Gemeente deezer Stad heeft geresolveerd, gelyk dezelve verklaart te resolveeren by deezen, om aan allen, die zich tot den Zeedienst zullen willen laaten engageeren, openlyk en plegtiglyk aan te bieden de hier na volgende Conditien, welke van verschillenden aart zyn, en waar uit mitsdien een ieder vrye keuze zal hebben zodanige voor zich uit te kiezen, als door hem het meest verkieslyk zal geoordeeld worden, te weeten:

Dat aan het Zee-Comptoir alhier zullen worden bezorgd de nodige Penningen, om aan zodanigen, welke zich tot 's Lands Zeedienst willen verbinden, te verstrekken in de twee hier na volgende gevallen:

Eerstelyk eene Premie van Veertig Guldens, by de aanneeming, en Vyftig Guldens wanneer zy aan Boord van het Schip, waarop zy dienst genomen hebben, gekomen zyn; of wel Premie-Billetten van zo veel, als zy verkiezen, tot Negentig Guldens toe.

Ten anderen, aan zodanigen, welke hunne Vrouwen of Ouders willen onderhouden, Twintig Guldens by de aanneeming, en Dertig Stuivers per Week aan de Vrouwen, of Ouders der aangenomenen, voor één Jaar, en een Billet van het bovengemeld Weekgeld.

Alles echter onder het gewoone Verband, dat zy bevonden worden genoegzaam tot 's Lands Dienst in staat te zyn, ter discretie van de Officieren der hoofdelyke betaaling aan het Zee-Comptoir.

Doch zullen deeze Premien niet verleend worden

den dan aan zodanigen, welke zich voor den 15 April werkelyk aan Boord bevinden.

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 26 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

AMSTELDAM.

DANIEL BLEECKER, Vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad,

G. BRENDER à BRANDIS.

Dat, over 't geheel genomen, de Noordsche Volken de meeste voorbeelden van lang leeven opleveren, is bekend. Dat dezelve den oorspronklyken aanleg daar toe ook in meer Zuidlyk gelegene land n medevoeren, bewees, onder andere, zekere *Catharina Laurens*, geboortig van Bergen in Noorwegen, welke, op den 19 deezer, in den ouderdom van ruim honderd vyf Jaaren, in het Diakoniehuis der Luthersche Gemeente binnen deeze Stad, overleedt; hebbende, tot aan het einde haars leevens, genoegzaam het volle gebruik van haare Zintuigen behouden.

ROTTERDAM.

Hoewel het niet bywoonen van Wyk- of Grondvergaderingen geenzins als een bewys kan gelden van ongezindheid omtrent de tegenwoordige Orde van Zaaken, wonden, nogthans, Wethouders en Raaden dee-

ROTTERDAM. deezer Stad oirbaar, dezulken, welke met eenige Stedelyke Ampten of Beneficien waren begiftigd, en tot hier toe zich van het bywoonen van dusdanige byeenkomften hadden onthouden, by eene Publicatie van den 2 deezer, tot het waarneemen van dit gedeelte van hunnen Burgerpligt te vermaanen.

BEKENDMAKING.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Alzo Wethouders en Raaden der Stad Rotterdam, in ernftige overweginge genomen hebben, dat zeer veele Burgers, die, fchoon zy door het bezitten van Stedelyke Ampten en Beneficien, als op het nauwfte aan de belangen deezer Stad en Burgerye verbonden moeten worden aangemerkt, zich, des niet te min, aan de bywooning van alle wettig opgeroepen Volksvergaderingen, in welke de dierbaarfte belangen van het Bataaffche Gemeenebest in 't algemeen, of wel deezer Provincie in het byzonder, verhandeld worden, onttrekken; en zulks, niet tegenftaande by de Publicatie der Provifioneele Reprefentanten van het Volk van Holland van den 5 van February laatstleeden ter oproepinge der Grondvergaderingen, tot benoeming van Kiezeren, om Leden voor het Provinciaal Intermediair Beftuur te kiezen, alle Ingezeteren, daar toe bevoegd, ernftiglyk, en by de trouw, die zy aan hun Vaderland verfchuldigd zyn, zyn opgeroepen:

Zo is 't, dat Wethouders en Raaden voornoemd nodig geoordeeld hebben, tot wegneming van het billyk ongenoegen, welk dit allenzins

zins, bedenkelyk gedrag dier Amptenaaren en Gebeneficeerden, aan een Volk, op deszelfs pas herkregen Vryheid den waren prys stellende, verwekt, en om zich, in de daad, te verzekeren, dat deeze nalatigheid in het bywoonen der voorsz. Volksvergaderingen niet waarlyk gelegen is in de strafbare hoop, om zich nog eenmaal met de Vyanden des Vaderlands te vereenigen, ten einde onze Vryheid den hartader af te steken, en den vryen Batavier het Stadhouderlyk en Aristocratisch juk weder op de schouders te drukken; allen Burgers, welke Stedelyk met eenige Burgerlyke Ampten of Beneficien zyn bevoorregt, voor zo veel dezelve tot heden nog in geene Wyk- of Grondvergaderingen zyn tegenwoordig geweest, en de aldaar gevorderd wordende Verklaring hebben afgelegd, by deezen te vermaanen, om als nog in de eerste Vergadering der Wyk, waar in ieder der Beampten of Gebeneficeerden is woonende, zich te laaten vinden, ten einde aldaar de Verklaring, ingevolge het Reglement voor de Wykvergaderingen deezer Stad, namens de Gecommitteerden uit de Vergaderinge der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland den 26 van February gepubliceerd, af te leggen: zullende, omtrent alle de zodanige Amptenaars of Gebeneficeerden, welke hier in nalatig mogten blyven, zodanig worden geresolveerd, als Wethouders en Raaden, ter bevoorderinge van het belang der Burgerye en ter verzekeringe en bevestiginge der dierbare panden van *Vryheid* en *Gelykheid*, zullen vermenen te behooren.

ROTTERDAM. Publ. raakende het verschynen in de Grondvergaderinge.

Aldus besloten den 29 van February 1796, en afgekondigd van den Raadhuize der Stad Rotterdam, den 2 van Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*, ten overstaan van de Burgeren *Theodore van Zeller*, Wethouder, *Pieter Ellinckhuizen*, *Francois Willem de Monchy* en *Jacobus Gueding*, Raaden.

In kennisse van my,

L. VAN OYEN, Az.

Eene

ROT-TER-DAM.

Eene Bekendmaaking van de zelfde dagteekeninge behelsde eenige nieuwe schikkingen en bepaalingen, omtrent de Gilden, betreffende inzonderheid de wyze der Verkiezinge van Hoofdleeden.

BEKENDMAKING.

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP.

Wethouders en Raaden der Stad Rotterdam, aan alle hunne Medeburgeren, *Heil en Broederschap!* doen te weten: dat het, ingevolge de openlyk en plegtig erkende rechten van den Mensch en Burger, onbetwistbaar zeker is; dat ieder de vryheid of magt heeft, om te mogen doen, het geen anderen in derzelver rechten niet stoort; en het, naar de gemanifesteerde beginzels van Vryheid en Gelykheid, aan de gezamenlyke Gildebroederen van alle de respective Gilden competeert, om derzelver Hoofdlieden te benoemen; terwyl het, aan de andere zyde, de pligt van de Vertegenwoordigers der Burgerye is, om te zorgen, dat dezelve Burgery, voor zo ver die in de kunde van de Hoofdlieden der Gilden, als niet zelden Scheidsmannen moetende zyn tusschen de Gilden en de Burgery, als ook tusschen den eenen en anderen Burger, betrokken is en belang heeft, ten deezen aanziene worde gerust gesteld:

Zo is 't dat Wethouders en Raaden voorn. goedgevonden hebben te bepaalen en vast te stellen, gelyk zy bepaalen en vaststellen by deeze:

Art. 1. Dat, van nu af en voordaan, op den, by ieder Gilde, gewoonen tyd, de Gildebroeders

ders van alle de respective Gilden deezer Stad, eene Nominatie van Hoofdlieden, behelzende een dubbel getal, zullen maaken, en wel op de volgende wyze: *ROTTERDAM. Publ. betreffende de Gilden.*

Ieder der Gildebroederen zal, op een Briefje, behoorlyk met zynen naam ondertekend, een dubbel getal Persoonen, Gildebroeders zynde, tot Hoofdlieden, benoemen.

Alle Gildebroeders, die den ouderdom van 25 Jaaren bereikt hebben, en in eenen goeden naam zyn, zullen benoembaar wezen; doch de overigen niet.

Deeze Briefjes zullen, door den Gildeknegt, opgehaald, en aan de Hoofdlieden van het Gilde bezorgd worden.

Zy, die de meeste stemmen hebben, zullen op de Nominatie, behelzende een dubbel getal, gesteld worden.

Zo een of meer gelyke stemmen mogten hebben, zal het lot beslissen, wie op de Nominatie zal geplaatst worden.

Deeze Briefjes zullen, voor het eerste Jaar, geopend worden door Hoofdlieden, geadsisteerd door den oudsten en jongsten Gildebroeder in rang; doch, in de volgende Jaaren, door de Hoofdlieden, in tegenwoordigheid van de twee Gildebroederen, die het Jaar te vooren op de Nominatie gestaan hebben; maar niet verkozen zyn.

2. Tot Hoofdlieden echter zyn alleen verkiesbaar zodanige Gildebroeders, die in de Wyk- of Grondvergaderingen geadmitteerd worden, en dus aan alle de vereischten ter uitoeffeninge van hun Stemrecht voldoen.

3. Elke der Nominatien, alzo gemaakt, zullen aan Wethouderen in den tyd, ter electie, worden aangeboden, doch, zo dezelve mogten vermenen reden te hebben, om de Nominatie te recuseeren, zullen zy daar van aan Wethouderen en Raaden, als het Representatief der gebeele Bur-

ROTTERDAM.

Publ. betreffende de Gilden.

Burgerye uitmakende, moeten kennis geeven, en wanneer deeze de aangevoerde redenen gewigtig genoeg oordeelen, zal de Nominatie te rug gegeeven, en eene andere, op dezelfde wys, moeten geformeerd worden.

En worden by deeze, derhalve vernietigd en buiten effect gesteld, de Artikelen der Keuren en Ordonnantien, op de respective Gilden, ten deezen opzigte, geëmaneerd, voor zo ver dezelve hier mede strydig zyn; blyvende voor het overige, alle de Keuren en Ordonnantien der respective Gilden in volle kragt.

Aldus besloten den 29 van February 1796, en afgekondigd van den Raadhuize der Stad Rotterdam, den 2 van Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid;* ten overstaan van de Burgeren *Theodore van Zeller*, Wethouder, *Pieter Ellinckhuizen*, *Francois Willem de Monchy* en *Jacobus Gueding*, Raaden.

In kennisse van my,

L. VAN OYEN, Az.

Om redenen, hen daar toe beweegende, hadden Wethouders en Raaden, op den 9 deezer, eene zich noemende Gemeenebestgezinde Societeit binnen deeze Stad doen sluiten. Ruim honderd Leden dier Societeit, zich daar door in hun regt verkort oordeelende, namen de toevlugt tot het Provinciaal Bestuur van Holland, in een Adres, waarin zy hunne bezwaaren over die handelingen inleverden, en tevens van het gebeurde op den gemelden dag een verhaal mededeelden. Ze hier het Stuk, nevens het Besluit van het Provinciaal Bestuur, daarop gevallen.

De

De Ondergeteekende Burgers en Inwoonders der Stad Rotterdam, en Leden van de op Zaturdag den 19 deezer Maand, door Wethouderen en Raaden, geslootene Gemeenebestgezinde Burger-Societeit, aan het Provinciaal Bestuur van Holland. ROTTERDAM.

BURGERS VERTEGENWOORDIGERS!

Wy zouden gebrekkig zyn aan onzen pligt, indien wy Ulieden de zwarigheden, welken ons treffen, de byzonderheden, welken thans in Rotte's Stad gebeuren, niet voordroegen.

Wy zouden ons als moedeloozen beschouwen, indien wy onze rechtvaardige zaak niet bleven verdeedigen, en die hulp uwer regtvaardigheid inriepen, op welke ieder Burger in Holland aanspraak heeft. Maar ter zaake.

De Gemeenebestgezinde Burger-Societeit, Burgers Vertegenwoordigers! dewelke zedert de Maand Mey des voorigen Jaars, in deeze Stad bestondt, van welkers Patriottischen yver, in diverse gelegendheden, door verscheidene Geconstitueerde Authoriteiten getuigenisse is gegeven, is op Zaturdag den 19 deezer Maand op 't gezag van Wethouderen en Raaden, en met een Appareil van Militaire Magt, hoe zeer geene de minste tegenstand van onze zyde, of geprojecteert, of te werk gesteld is, gesloten geworden.

Wy kunnen niet voor by Ulieden een precies op te geeven van 't geene daar toe aanleiding gaf.

Wethouders en Raaden dan, vermeenende het regt te hebben, om een geschil te mogen beslissen, betreklelyk de verandering van onze primitive Wetten, en tot welke verandering, alte-

ROTTERDAM.

Adres van ruim 100 Burgers aan het Prov. Bestuur.

het onze, en nog meer in een Stad als deeze, in dewelke zo een aanmerklyk aantal onzer Overwoonelingen zich bevinden; eindelyk op een ogenblik dat nog geene Constitutie voor dit Land ontworpen is, geenzints aan diergelyke Banden behooren gelegd te worden; zyn de Societeiten niet de Bolwerken der Vryheid, de verzamelplaatsen der energique Patriotten? die blyken geven in weerwil van de vrees voor een Tegenomwenteling, by anderen mogelyk bestaande; in weerwil van mogelyke huichelende Patriotten, van haat, laster en bedreigingen, alles te willen opofferen, voor de bevestiging der Vryheid in deszelfs Burgerstaat, wat is aan de andere zyde te vreezen, als men die energie dooft, die Bakermatten van edelen Patriottischen yver, op zodanige wyze aan banden legd; wat? Eene van beiden, of, dat de ziedende drift van Partyschap een jammerlyk toneel zal maaken van eene Burgery; tot hier toe zich zo vreedzaam gedragen hebbende; of, dat het Volk, zyne voorige boeijens, op nieuw zal kussen, dat loerende Aristocraten gebruik van deszelfs verslagenheid zullen maaken, en het zelve in ondragelyker ketenen dan voorheen zullen klinken.

Neen, Burgers Representanten! Gylieden zult in deeze te vreezene gevolgen voorzien; Gylieden zult onze Wetten examineeren, de billykheid derzelve, en der handelwyze, door de nog tegenwoordige Leden gehouden, beoordeelen, en na zodanig bevindt van zaaken, als van welker regtmaatigheid, wy overtuigd zyn, ons herstellen in dat regt, in het welk wy op eene willekeurige wyze zyn gestoord geworden.

Rotterdam den 20 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Waarop gedelibereerd en in aanmerking genomen zynde, dat, by de Publicatie van

 den

den 19 November 1795 is gestatueerd; dat wanneer eenige Ingezetenen van de eene of andere Plaats zich over eenige handelwyze van hunne Municipaliteit vinden bezwaard, als dan zich daar over eerst op eene behoorlyke wyze, en in gepaste en decente termen, aan dezelve Municipaliteit moeten adresseeren, en zo wanneer zy van dezelve geen redres erlangen, als dan hunne vermeende redenen van klagte aan de Vergadering van Holland kunnen voordragen; is goedgevonden en verstaan, de Requestranten by deeze aan de voorsz. Publicatie te renvoyeeren; en zal Extract deezes aan dezelven gegeven worden tot informatie en narigt. ROTTERDAM.

Een loflyk doel beoogde het volgende Adres van Gecommitteerde der Burgery aan hunne lastgeevers; 't was, om de thans merkelyk verwyderde gemoederen veeler Burgeren en Ingezetenen van deeze Stad tot Eendragt en wederzydsche Burgerliefde te vermaanen, en allen gezamentlyk met de thans ingevoerde orde van zaaken te doen instemmen.

Aan de Burgery der Stad Rotterdam.

MEDEBURGERS!

By de groote omwending van zaaken, in 't begin des voorgaanden Jaars, in dit Gemeenebest voorgevallen, waren de gevolgen daar van niet te berekenen. De geheele omkeering van

ROTTERDAM.

Adres van Gecommitteerden aan de Burgery.

een zedert ruim twee honderd Jaaren gevestigt, en daar door by de Landzaat eerwaardig geworden bestuur kon niet missen, by den eersten aanvang eener nieuwe orde van zaaken, met verwarringen en ongeregeldheden verzelt te gaan, die men in kalmer tyden en omstandigheden altoos afkeurt, en wenscht dat nimmer mochten hebben plaats gehad. Dat gedeelte der Ingezetenen, 't welk op eenmaal ontslagen wordt van den band, die het in toom hield of knelde, en geroepen tot het opperbewind der gemeene zaaken, weet zelden, in de eerste ogenblikken, van zulk een ommekeer van omstandigheden, die juiste maat en orde, in zyne openbaare bedryven te houden, welke de koele Wysgeer in zyn Boekvertrek, en de bedaarde Naneef, beiden voor pligtmatig zullen keuren. Sterk gespannen en eensklaps ontbreidelde menschelyke driften zyn gelyk aan de stormen van een onweder, derzelver eerste woede is door geen beleid of gewoone kracht te stuiten; gelukkig dat zy meestal spoedig bedaaren, en door de voortekenen, welken haare uitbarsting gewoonlyk vergezellen, den bedagtzamen dikwerf tyd en gelegenheid verschaffen, om zich voor derzelver gevaren te beveiligen. Alle de deelen van het Bataafsch Gemeenebest, en dus ook de Stad onzer inwoning, hebben in het laatst verlopen Jaar, deeze werking der menschelyke driften ondervonden. De tegenstand nogthans, welken derzelver eerste uitbarsting ontmoet heeft, in het grootmoedig gedrag der Fransche Natie, en in de meer gematigde en phlegmatieker gesteldheid van veelen onzer Landgenoten, is oorzaak geweest, dat haare aangerichte verwoestingen, in de goede orde van zaaken, min verschrikkelyk, doch mogelyk hier door van langeren duur zyn geworden, en zich toen voornamelyk gericht hebben tegen die voorwerpen, welken haar meest in den weg stonden, door dien zy zich ten voor-

muur

muur opwierpen voor overwonnen weerloze, en daar door recht op bescherming verkrygende, Natuurgenoten.

ROTTERDAM.

Adres van Gecommitteerden aan de Burgery.

Deeze schets behoeft met geen sterker koleuren uitgewerkt te worden, om Uliedeu, Medeburgers! in een tafreel voor oogen te stellen, de oorzaken der veelvuldige en hooggaande twisten en partyschappen, die onder het Patriottische gedeelte deezer Burgery, zo ongelukkig als langduurig hebben plaats gehad: maar zy moet een ieder op de levendigste wyze overtuigen, dat, na verloop van zo veel tyd, de toomeloze werking van driften moet plaats ruimen voor de verstandige invloed van t'zaam vereenigde en wel ingerichte maatregelen, ter bevordering en bevestiging van het algemeen maatschappelyk geluk. Immers het Provisioneel Bestuur, dat, in de dagen der omwenteling, op de toen best mogelykste wyze, was byeengeroepen, en geduurende *het eerste Jaar der Bataafsche Vryheid*, voor het beveiligen en bevestigen der Revolutie heeft moeten arbeiden, is thans vervangen door een meer wettig, en op gronden van *Vryheid* en *Gelykheid* gevestigd Bewind.

De Nationaale Vergadering, als het representeerend Lichaam van 't geheele Volk van Nederland, zorgt al reeds voor de waarneeming der gemeene Bondgenootschappelyke belangen der te zaamverbonden Gewesten, en uit haaren schoot verwagten wy eerlang het Plan van een Constitutie, door welkers invoering, na dat dezelve door 's Volks goedkeuring zal bekragtigt zyn, de orde, de vreede en de welvaart in Nederland zullen wederkeeren, en zo wy hoopen, tot in het laatst der dagen gevestigt blyven.

Het Provinciaale Bestuur, als de wettige Verzorgers der byzondere huisselyke belangens des geheelen Volks van iedere Provincie, kan thans, met vaster band, voor de handhaving eener goede Justitie, en de beveiliging van eens ieders

ROTTERDAM.

Adres van Gecommitteerden aan de Burgery.

Rechten zorge dragen; de algemeene Lasten regelen, dezelve richting doen opbrengen, en de alzo ten gemeene nutte verzamelde penningen, met de meeste spaarzaamheid en trouwe, voor het algemeene welzyn dienstbaar maken, en eindelyk alle mogelyke aanmoediging en ondersteuning verleenen aan de Landbouw, de Koophandel, de Zeevaart, de Kunsten, de Ambachten, Handwerken, Fabrieken, Trafieken, en al wat verder tot de bloei en welvaart der Ingezeteenen zal kunnen medewerken

De Municipaliteiten der byzondere Steden en Gemeenten, door een vrye keuze der Ingezetenen, ter verzorging en bestuuring der plaatselyke belangen geroepen, en door geen vreemde voorlichting in deeze posten ingedrongen, zyn verpligt, als ware burgervrienden, het meeste welzyn te behartigen, van hun, in wier byzonderen kring zy leven, en zich niet als meesters te laaten vreezen, maar als Vaders te doen eerbiedigen en gehoorzamen.

In zulke gunstige omstandigheden van zaken, die ons al vast nader brengen tot het eindelyk toppunt der wenschen van alle regtschapen Voorstanders der Burgerlyke *Vryheid* en *Gelykheid*, bevindt gy Ulieden, Burgers van Rotterdam! Volgens de gronden eener welingerichte Volksregeering, by Representatie die onder u zyn aangenomen, is het dat Gylieden, in wettig opgeroepen en geregelde Wykvergaderingen, uwe Gecommitteerden benoemt, en door dezelve doet aanstellen uwe Vertegenwoordigers in het Nationaal, Provinciaal en Stedelyk Bestuur. Terwyl gy, boven de meeste Burgeryen en Gemeenten van Nederland, het voorrecht geniet, in de vervulling der vaceerende Stedelyke Ampten en Beneficien, door byzonder daar toe Gecommitteerden uit uw midden, de zodanige op een Gros of Nominatie te doen plaatsen, welke der Burgery aangenaam zyn, en waar uit uwe Municipalen vervolgens

de

de beste keuze doen kunnen: gelyk Gylieden zelven, ook by de aanstelling deezer Municipaalen, uit het dubbeldtal der benoemden van uwe Gecommitteerden, dezulken verkiest welken u het aangenaamste zyn.

ROTTERDAM.

Adres van Gecommitteerden aan de Burgery.

Welke meerdere voorrechten en vryheden zoudt Gylieden, in de uitoeffening uwer burgerlyke betrekkingen, tot bevordering uwer gemeenschappelyke belangen, met billykheid kunnen begeeren? Kunt gy het in goeden ernst geloven en u laaten wys maken, dat het uwe ware vrienden zyn, die u de tegenwoordige orde van zaken, in deeze Stad plaats hebbende, trachten af te schilderen, als een haatlyk mengsel van Aristocratie en overheersching, waar door de vrye Burger op nieuw onder een hatelyk juk gedrukt zou worden, en onder dit valsch voorwendzel Ulieden aansporen tot allerlei ongeregelde en rustverstoorende bedryven, zelfs in uwe Wykvergaderingen, die, als zo veele Tempelen aan de Vryheid gewyd, Heiligdommen moesten zyn, waar in stille vreedzame Burgers, door vriendelyke en geregelde raadplegingen, te zamen konden arbeiden, om het geluk der zamenleving voor zich zelven en hunne nakomelingen, zo veel immer doenlyk, uit te breiden en te bevestigen?

Neen, Burgers van Rotterdam! een bedaarde overdenking van uw tegenwoordig geluk, en 't geen u, by vervolg, nog te verwagten is, wanneer uwe burgerlyke Constitutie volkomen gevestigt zal zyn, en door de Zegeningen van een algemeene Vreede bekragtigt wordt, het geen u hier by, na waarheid, is voorgestelt, moet elk uwer, die oprechtelyk belang stelt in het welzyn der Burgerlyke Maatschappy, en die niet behoort tot het getal dier onwaardigen, welken by mangel van verdiensten, alleen in twisten en verwarringen kans zien eigen grootheid en voordeel, ten kosten van het algemeene welzyn, te bejagen,

ROTTERDAM.

Adres van Gecommitteerden aan de Burgery.

gen, op de volledigste wyze overtuigen van de dringende noodzakelykheid die 'er is, om, hoe eerder zo beter, een einde te maken aan die hatelyke twisten en partyschappen, die veel te lang en te hevig onder Ulieden hebben plaats gehad, en waar door de rust en het geluk deezer Stad en Burgery verstoord en benadeeld is geworden, en Gylieden u zelven en uwe Medeburgers een aantal van gezellige genoegens hebt ontrooft, die gy, door de gunstige bestuuring der Voorzienigheid, reeds in den morgenstond uwer Vryheid hadt kunnen genieten.

Uwe Gecommitteerden roepen U tot Eendracht en Broederschap Zy bezweeren u, by alles wat u dierbaar zyn kan, om Ulieden allen, die het met onze Stad en ons Vaderland wel menen, broederlyk te vereenigen, allen haat en wrevel van veeler harten af te leggen, wezenlyke of ingebeelde verongelykingen te vergeten, en al het gebeurde waar over gy zoudt meenen reden te hebben u te beklagen, met den fluyer der vergetenheid te bedekken; en van nu voortaan, als regtschapen Leden van een vry en onafhangelyk Gemeenebest, en Burgers van een groote en aanzienlyke Stad, Ulieder kragten en bekwaamheden te zamen voegen, om, onder den Goddelyken Zegen, ware Vryheid, goede Zeden en bestendigen welvaart, in ons midden te vestigen, en te doen toenemen tot aan het einde der eeuwen.

Zo veelen dan onder Ulieden, Medeburgers! met ons hier toe instemmen, en genegen zyn tot deeze Burgerlyke vereeniging toe te treden, die nodigen en verzoeken wy in de aanstaande Wykvergaderingen, te houden op Woensdag den 30 van Maart, te verschynen, en aldaar in het openbaar hunne bereidwilligheid daar toe te verklaaren, terwyl de zodanige, welke door eenig beletzel als dan verhindert mogten worden tegenwoordig te zyn, de gelegenheid hier toe in de eerstvolgende Wykvergaderingen zullen kunnen

waar-

waarnemen: en de Stemgeregtigde Burgers uit het Wyk E. zich dieswegens op hunne Stembil jetten, of aan derzelver Wyk-Commissarissen, kunnen verklaren. Ons oprecht verlangen is. dat de Poort van den Tempel der Eendracht voor alle welmenenden bestendig zal openstaan, en dat geenen, door onwilligheid, zullen weigeren daar in te treeden. ROTTERDAM.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Gecommitteerden der Burgery van Rotterdam.

Uit naam van dezelve,

C. v. VOLLENHOVEN, Jz.
C. v. D. HEEREN.

Rotterdam den 22 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Al wat de menschlyke natuur verëdelt, in het betoon van daaden van kloekmoedige zucht voor 't heil der natuurgenooten, deelen wy gaarne, door middel onzer Verzamelinge, aan tydgenooten en naakomelingen mede. Als zoodanig gunnen wy eene plaats aan het volgende Verhaal uit deeze Stad, onder de dagteekening van den 11 deezer.

„ Op laatstleeden Zondag den 6 Maart vielen alhier, op Stads Vest, drie Menschen door het Ys, waar van 'er twee met veel

ROTTERDAM. veel moeite gered werden, doch de derde was gezonken en werdt algemeen voor verloren gehouden. Dan, een Schipper, genaamd *Lucas Lammers*, geboortig in de Kiel in Groningerland, welke niet weinig tot het redden der twee eersten hadt helpen toebrengen, spoedde zich met een haak naar de plaats, waar hy hadt opgemerkt dat de derde gezonken was; en niet tegenstaande het Ys gedurig onder zyne voeten afbrak, zo dat hy verscheiden malen met de schotzen begon te zinken, en de menigte van omstanderen hem toeriep; om toch zyn leven niet langer vrugteloos te wagen, haalde hy haar, met de tweede greep, van den grond en hield haar zo lang boven water, tot dat de bygekomen hulp hem in staat stelde haar op den wal te brengen, alwaar men de middelen ter redding met zulk een gelukkig gevolg heeft beproefd, dat zy thans byna geheel hersteld is.

„ Deeze braave en menschlievende daad strekke ter aanmoediging, by soortgelyke gelegenheden, om nimmer hulp te onttrekken aan hun, die magteloos zyn om zich zelf te helpen; terwyl de uitkomst heeft geleerd, dat zulke edelmoedige pogingen doorgaans met het beste gevolg zyn bekroond geworden."

WESTZAANDAM.

Onder de dagteekening van 16 deezer wierdt

wierdt van hier gemeld, dat, in den voor- gaanden nacht, zekere GUURTJE BONTE-KONING, huisvrouw van *Claas Bas*, gelukkig was verlost van *twee Zoonen* en *twee Dochteren*, allen welgeschapen en voldraagen, van welke één Zoon en ééne Dochter leefden, en, benevens de Moeder, in eenen, naar tyds gelegenheid, goeden welstand zich bevonden. WESTZAANDAM.

TEXEL.

Van de statelyke inwyding der *nieuwe Nationaale Vlag*, van welke wy elders eene beschryving mededeelden; ontmoetten wy het volgende Verhaal.

Authentiek Relaas van de inwyding der nieuwe Nationaale Vlag, op 's Lands Oorlogschepen ter Rheede van Texel en het Nieuwe Diep, op den 1 Maart laatstleeden.

Vier Commissarissen uit het Committé tot de zaken van de Marine, hadden zich op last van het Committé derwaarts begeven; te weeten, de Burgers *Vaillant*, *Penning*, *Speeleveld* en *in de Betouw*.

De Vice-Admiraals *de Winter* en *Reintjes*, de Schout by Nacht *Blois van Treslong*; kortom, alle de Commandanten bevonden zich op hunne Scheepen.

Het ogenblik, waar op de zitting der Nationaale Conventie gedecreteert was, was het ogenblik, waar in de nieuwe Nationaale Vlag van den top der groote mast van 't Schip van

TEXEL. dewelken zy verkeerdelyk hun vertrouwen gaven; met dat eindelyk gevolg, dat door de verradery der Stadhouders, de heerschzugt der Aristocraten, de bedriegelykheid der Geestelyken, en door de eerloosheid der Engelschen, het Bataafsch Gemeenebest de spot der Natie en de veragting zelfs van deeze onzen eeuwigen vyand geworden is.

Dan de Batavent, altoos bewust dat hunne halsen onder geen juk kunnen krommen, en eindelyk alle deeze rampen, bespotting en vernedering moede, hebben hunnen slapenden Leeuw doen ontwaken, welke al grimmende den vryen Speer in de handen der Vryheid verzekert; die gezigt ontvlamt op nieuw het Nageslagt van Neerlands Waterhelden; en deeze roepen U, onder hun beleid, dat geene te bevestigen, 't welk ik even zeide, dat het bedrog en de list aan onze brave Voorouders niet heeft toegestaan.

't Is waar, dat allen, die op den Bataafschen grond woonen, geene Bataven zyn: een hoop ontaarte plunderaars, onder den standaart van eigen belangzoekende (zogenaamde) grooten, en van de onbeperkte heerschzugt der geestelyke bedriegery, niet ademende dan bloed en moort, blyft nog gereed, om al wat eerlyk is den dolk in het hart te stooten; en, vereenigt met het moordtrot van 't roofziek Engeland, de verzamelplaats van alle menschelyke boosheid, zouden deeze wangedrogten, indien zy konden, hun eige Vaderland, en den naam der Bataven, in een eeuwigen afgrond van vergetenheid doen wegzinken.

Maar, zo lange de Vlaggen en Wimpels 's Lands Oorlogscheepen vercieren; zo lange 's Lands Zeehelden den Hoed en Speer der Vryheid in de klaauwen van den Leeuw verdedigen; zo lange 's Lands Vlooten, onder het beleid deezer dappere Bevelhebbers; met onverschrokken Matroozen en Soldaten zyn bemand; zullen de handha-

havers van het Bestuur der Republiek, onbelemmert en onbekommert voortgaan, tot het leggen der Fundamenten van dat groote Staatsgebouw, het welk het heil van 't Algemeen, den bloei, welvaart en rust der Nakomelingschap bevatten zal: en het ogenblik, waar in ik dit spreke, waar in de nieuwe Nationaale Vlag ontrold wordt, en de Wimpels door de lucht zwieren, is het zalig ogenblik, waar in de eerste steen van dit Heiligdom gelegt wordt, door de zitting der Nationaale Conventie. TEXEL.

En terwyl het ongedierte des afgronds het leggen van deezen eersten steen poogt te verhinderen, en uit de handen der grondleggers te rukken, belaggen deeze grondleggers de heillooze poogingen van dit ongedierte, steunende op 's Lands Vloot-Voogden, en hunne dappere Matroozen en Soldaten, welke altoos de schrik der vyanden geweest zyn, en die onder deeze nieuwe Banier, met veragting van alle gevaaren, niet minder dan onze Voorvaderen de glorie der Bataven zullen nastreven.

Welaan dan, braave Verdedigers! weest getrouw aan uwen pligt, en gy kunt verzekerd zyn, dat uwe Bevelhebbers uwe Vaders zyn; dat zy, die thans 's Lands Zeeweezen bestuuren, uwe Beschermers zyn zullen; meent niet, dat zy met vermaak de ondeugt straffen; neen, zy beweenen de harde noodzakelykheid, die hun, door verzuimden of verwaarloosden pligt, tot het straffen dwingt.

Meent niet, dat gy heden thans meer beschouwd wordt, als een hoop deugenieten, gedoemt om op Oorlogscheepen, als op Gevangenhuizen, te vaaren; neen, myne vrienden! de Natie beschouwt uw als haare verdedigers, en reikhalzende om u met eerlauwrieren te bekroonen, is zy gereed, om de geheiligde wonden, welke gy voor de Vryheid mooge ontvangen, te verzagten door dankbaarheid;

TEXEL. en, indien gy uw leeven op 't bed van eer voor 't Vaderland mogt opofferen, voor uwe vrouwen en kinderen te zorgen. Zy wil, dat Gylieden de waarheid gevoelt, welke ik u heeden, uit naam van het Committé tot de zaaken der Marine, ja, in naam der gantsche welmeenende Natie, aankondige: uwe Officieren staan gereed Ulieden, als 't ware, den eersten vryen Vaderlandschen dronk toe te reiken: en het hart, waar mede gy die aanvaart, zal de duure eed van getrouwheid, van uwen pligt aan 't Vaderland en aan uwe Bevelhebbers, zyn.

Ik moet u, braave Mannen! de waarde van deezen dag indrukken, waar op de zon der Vryheid in haaren vollen luister, boven de nevelen van den Horizont verschynt, en welke dag een zodanig tydstip in de geschiedenis van ons Vaderland zal uitmaken, dat het Committé besloten heeft, denzelven, als den grootsten gedenkdag, alle Jaaren plegtig door de Zeehelden op 's Lands Vloot te doen vieren.

Heiligt denzelven dan door eene gepaste vrolykheid; drinkt op de zegenpraal die u wagt; hoort van verre de zegeningen, welke over u worden uitgesproken! de hooge rechtvaardigheid is gereed het brandend verlangen, om de geschonde eer der Republiek en de Rechten van den Mensch en Burger te herstellen, en de zugt om op het fundament, op dit ogenblik gelegt, het gebouw te schragen, dat onwrikbaar, onder uwe verdediging, tegen alle geweld het heil der maatschappy verzekert, met zynen zeegen te bekroonen, en de galm, welke Gylieden heden, onder het wuyven van de ronde Zeemans Muts, onder het oog der Voorzienigheid, uitboezemd, zal het Aamen van alle onze wenschen zyn.

Leeve de Vryheid!

De

De lucht weergalmde van het hoezee van 's Lands brave Matroozen; elk derzelven wenschte den erfvyand voor zich te zien; 'er was zorg gedragen, dat 'er van deeze aanspraak een genoegzaam getal exemplaren voor alle de Scheepen in gereedheid was; op welke dezelve met de beste uitwerking wierden voorgelezen; na dit verrigte, wierd de Vaderlandsche drank ingeschonken, en door Commissarissen, andermaals op alle 's Lands Zee-Officieren, aan de Matroozen overgebragt, het geen door de hand van den Vice-Admiraal en Chef *de Winter*, met de volgende aanspraak geschiede: TEXEL.

„ Kinderen! Ik breng u deezen borrel toe, „ op het goed succes van deeze nieuwe Vlag; „ gedenkt dat dezelve nimmer aan boord van „ de *Vryheid* moet gestreken worden; brengt „ deezen dag in gepaste vrolykheid door; en „ vergeet nooit, dat Verdedigers van het Va- „ derland onderworpen aan de wetten en or- „ dres zyn:"

Leeve de Republiek!

Hier op verhief zich andermaal het zeemans hoezee; allen beloofden zy met hem en alle Zeehelden, de nieuwe gloriebaan, onder de nieuwe Vlag in te treeden; en het Muziek liet zich in gepaste Ariaas hooren.

Eene gepaste vrolykheid verzelde deezen gedenkwaardigen dag, en dezelve wierd besloten met een zeer brillant en kunstig vuurwerk, op het Schip *de Gelykheid*, onder Commando van den allezints braven Vice-Admiraal *Reintjes*, door zynen Constapel Majoor vervaardigt; het welk in alles aan de verwagting op de luisterykste wyze beantwoorde; jammer was het, dat de stormen, en de onverwagte vorst, de communicatie tusschen alle de Scheepen verhinderde; buiten dat zoude deeze plegtigheid, hoe schoon dezelve ook bestaan heeft, nog meerder luister gehad hebben.

ZEELAND.

MIDDELBURG.

Op den 28 der voorgaande Maand wierdt, door Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland, eene *Proclamatie* afgekondigd, behelzende kennisgeeving van de toetreedinge tot het houden van eene Nationaale Vergadering, en waar by tevens de Stemgeregtigden, tot het doen van eene keuze van Leden dier Vergaderinge, wierden opgeroepen.

PROCLAMATIE.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland aan hunne Medeburgeren, *Heil en Broederschap*! door een zonderlingen zamenloop van omstandigheden geperst, door de beroeringen in andere Oorden van ons Vaderland gewaarschouwd, verpligt om alleen in 't oog te houden uw heil, het welk ook het onze is, en bereid om onze eigene denkbeelden aan uwe rust op te offeren; hebben wy Ulieden by onze Proclamatie van den 4 deezer loopende Maand, de toetreding tot de Algemeene Nationaale Vergadering voor geheel Nederland voorgeslagen, ten einde ook een gevreesde scheuring onder de Bondgenooten voor te komen.

Uwe

Uwe wil, welke ons steeds een wet was, is daar omtrent dusdanig geweest, dat 't ons is voorgekomen, dat Gylieden met ons overtuigd waren, dat uwe toetreding ook voor dit Gewest, hoe bedenklyk anders, thans echter onvermydelyk was geworden.

MIDDELBURG.

Procl. raakende de Nat. Vergadering.

Wy hebben dan ook de Gedeputeerden deezer Provincie ter Generaliteit gelast, om namens Ulieden te accedeeren tot de Algemeene Nationaale Vergadering, op den voet van de beide Generaliteits Rapporten van den 22 der laatst vorige en 1 deezer loopende Maand, en om in allen gevallen, door gepasten moed en voorzichtigheid, de toetreding van het Zeeuwsche Volk zo weinig schadelyk te maken, als de telkens veranderende omstandigheden maar eenigzints zouden toelaten.

En 't is by deezen, dat wy Ulieden kennelyk doen worden, dat dien ten gevolge, ook dit Gewest op den 25 deezer is toegetreden, en de Nationaale Vergadering daar door algemeen geworden is; of schoon alle de voorwaarden en nadere bepalingen, vervat by de beide voorgemelde Generaliteits Rapporten, by de overige Bondgenooten niet dien ingang hebben gevonden, als wy wel gewenscht hadden, zyn de Gedeputeerden deezer Provincie nogthans niet toegetreden, dan onder plegtig declaratoir: dat de verklaring door de overige Bondgenooten, op den 30 December van het afgeloopene Jaar, op verzoek van de Representanten van Overyssel gegeven, omtrent het behoud der Souvereiniteit van de Gewesten, moet worden gerekend algemeen voor alle dezelve, en dus ook tot de bewaarde Oppermagt van het Volk van Zeeland betrekkelyk te zyn, en dat de Resolutien by Hun Hoog Mogenden genomen, ten aanzien van de Bezittingen van deezen Staat in Asia, Africa en America gerekend moeten worden, geen nadere

 be-

MIDDELBURG. *Procl. raakende de Nat. Vergadering.*

bevestiging te behoeven, niet anders als na dat by conclusie van een nader Generaliteits Rapport van den 23 deezer Maand, voor deeze Provincie is bedongen, dat; hoewel het stuk der Munte aan de Nationaale Vergadering is gedemandeerd, nogthans door dezelve, geduurende haar Intermediair Bestuur, geen verandering zal mogen gemaakt worden in den cours van den Zeeuwschen Ryksdaalder en deszelfs Gedeeltens, voor zo veel deeze Provincie aangaat, en dat wyders; by aldien de Nationaale Vergadering nodig mogt oordeelen den uitvoer van Tarw na buiten deeze Republiek te verbieden, van dit verbod zal wezen uitgezonderd zodanige quantiteit Tarw, als deeze Provincie aan de Fransche Republiek zoude moeten leveren ter concurrentie van haare Quote in de honderd Millioenen, by het Tractaat van Alliantie aan die Republiek beloofd, zonder dat de uitvoer daar van in der tyd meerder belast zal mogen worden, als thans plaats heeft.

En eindelyk, niet anders dan na dat deeze Provincie is geconsenteerd een schadevergoeding van Gl. 150000 Jaarlyks, wegens het gemis van 't Committimus in Vlaanderen, te beginnen van dien tyd dat deeze Provincie van de Inkomsten daar van werkelyk is verstoken geweest.

Ziet daar, Zeeuwen! den voet en gronden, waar op gy in deezen toegetreden zyt, en beschouwt daar in de vrugten van uwe standvastigheid, en onze pligtmatige pogingen om dezelve tot uw nut te doen verstrekken.

Als een gevolg uwer voorgemelde toetreding roepen wy Ulieden op tegens Woensdag, welke wezen zal den 9 Maart naastkomende, des morgens ten tien uuren, op zodanige plaatsen als Ulieden door uwe plaatselyke Regeering zullen worden aangewezen, om Persoonen te benoemen

men tot het kiezen van Representanten ter Algemeene Nationaale Vergadering.

Welke door Ulieden te benoemen Kiezers, zich zullen moeten laaten vinden, op het door de gezamentlyke Municipaliteiten van 't District bepaalde uur, ter aangewezen plaats van de navolgende Hoofdplaatsen, welke zyn voor die van Walcheren, zo der Steden als Dorpen, te Middelburg.

MIDDELBURG. *Proclraaken de de Nat. Vergadering.*

Voor die van Goes, Zuidbeveland en St. Joosland, te Goes

Voor die van Tholen, zo de Stad als Eiland, mitsgaders St. Philipsland, Noordbeveland en Wolphaartsdyk, met een deel van Walcheren, te Cortgene.

Voor die van Schouwen en Duiveland, zo Steden als Dorpen, met aangelegen Polders, midsgaders Sommelsdyk, te Zierikzee.

En ten einde alles des aangaande verder gezamentlyk mag worden beraamd, wat tot de geregelde en gelykvormige inrigting en volvoering deezer zaak behoord, zullen de plaatselyke Regeeringen gehouden zyn op de aanschryving der Municipaliteit van de Hoofdplaats der Districten, en die van de Eilanden van Tholen en St. Philipsland, op aanschryving der Municipaliteit van de Stad Tholen, ter bescheiden plaats en uur, elk een Gecommitteerde te zenden, en voorts te observeren en na te komen, doen observeren en nakomen, het geen by dezelve gecombineerde Vergadering besloten zal worden, ten aanzien van 't geen by ons, betrekkelyk dit werk, aan dezelve is gedemandeerd.

Onttrekt Ulieden niet aan deeze oproeping, laaten de Zeeuwen in deezen nimmer van laakbare onverschilligheid kunnen worden beschuldigd, maar betoond integendeel, door een getrouw opkomen in de Grondvergaderingen, dat het heil des Vaderlands Ulieden ter harte gaat,

 en

MIDDELBURG. Proclaaken de de Nat. Vergadering.

en dat gy het uwe wilt toebrengen, ten einde de keus van het Zeeuwsche Volk zich bepale op Mannen, welke door hunne kunde, hunne braafheid en hunne cordaatheid, het vertrouwen verdienende van alle de Volkeren van Nederland, ook het hunne kunnen toebrengen, om door gematigdheid, wys beleid en Vaderlandsliefde, dit weleer zo bloeyend Gemeenebest te redden, en om door 't spoedig helpen ontwerpen van eene zo wenschelyke Grondwet voor den Staat, met onzer aller medewerking, den grond te leggen, op welk deszelfs geluk duurzaam kan worden gebouwd.

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar zulks gewoon is te geschieden.

Aldus gedaan en gearresteerd in de Vergadering der Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland. In het Hof aldaar te Middelburg, den 28 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

W. A. DE BEVEREN, Vt.

(*Onder stond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend,*)

F. ERMERINS.

Eene Commissie, tot het ontwerpen van een Concept-Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland benoemd, deedt, in deeze Maand, verslag van haare werkzaamheden, met overlegging van het

het Reglement zelve; 't welk, voorts, door Provisioneele Representanten, ter goed- of afkeuringe, den Volke wierdt voorgedraagen. Rapport en Publicatie, het Concept-Reglement verzellende, waren van den volgenden inhoud, verschillende merkelyk het eerste van 't geen in de Maand January door ons is medegedeeld. MIDDELBURG.

RAPPORT *en* CONCEPT-REGLEMENT *voor het Intermediair Bestuur van Zeeland, met de Lyst van verdeeling der Districten tot de verkiezing van Provinciaale Representanten.*

BURGERS REPRESENTANTEN!

Onder alle zaaken, welke verdienen den aandacht van het Volk, voor al onder een welgeördend Bestuur bezig te houden, is geene belangryker dan de keuze van de wyze, op welke het zich zelven bestuuren wil; en den weg gebaand hebben om de meest mogelyke hoogte van betrekkelyk geluk in de Maatschappy te bereiken. Maar ook niets is moeilyker, niets gevaarlyker, dan het ontwerpen van een Reglement voor het Bestuur, vooral in de eerste ogenblikken eener lang gewenschte en pas herkregene Vryheid; ogenblikken, in welke het Volk, indagtig aan het voorledene, en door een altyd onvolkomen genot nog niet verzadigd, natuurlyk op al dat geene nayvrig is, 't welk op deszelfs erkende en nog naauwlyks bevestigde rechten, zelfs den geringsten inbreuk schynt te zullen maken.

Want aan de eene zyde is zulk een Ontwerper verpligt, om tegen de beginselen eener Ari-

MIDDELBURG. *Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.*

ſtocratie te waken, welke eerst ſtil en langzaam inkruipende, en daar na met eene onweerſtaanbare kracht voortwerkende, het masker eerst afligt, wanneer dezelve den letter van de Wetten inroept, om den geest derzelve te veiliger te kunnen overtreden, en eindelyk dat Volk vermeend te kunnen trotſeeren, welks gunst zy weinig tyds te voren door de laagſte vleieryen afbedelde; en aan den anderen kant moet hy zorgen dat door de bevestiging van overdreven grondbeginzels, de weg tot eene losbandige Regeeringloosheid niet worde gebaand, welke de zekere voorbode eener aanſtaande onderdrukking, of liever de onderdrukking zelve is, uit welke zich het wanhopige Volk niet eerder denkt te zullen redden, als door tot een ander uiterſte over te ſlaan, en zich aan het onbepaald Beſtuur van eenen of weinigen over te geven.

Het is echter deeze gewigtige taak, welke Gylieden ons hebt opgelegd, en welke door de omſtandigheden dubbeld bezwarend gemaakt wordt. Immers, verpligt de aanmerkingen en bedenkingen te overwegen, welke op en tegen het ontworpen Reglement voor het Provinciaal Beſtuur van den 24 en 25 December van het afgelopene Jaar zouden worden ingebragt, moesten wy tevens het geheel herzien, en in ſtaat brengen, om met de hoop op een goeden uitſlag aan het Zeeuwſche Volk, ter bekrachtiging te worden aangeboden. Bedenkingen, even zo verſchillende als de geest van derzelver byzondere Ontwerpers, moesten wy vereenigen en aan dezelve trachten te voldoen; grove en nadeelige vooroordeelen moesten wy durven tegengaan, en ons voor minder nadeelige dwalingen inſchikkelyk betonen; onze eigene denkbeelden moesten wy dikwyls aan den ſchynbaren wil van anderen opofferen; in alles waren wy verpligt ons na de zo zeer veranderde omſtan-

standigheden te schikken, en eindelyk, door den zo zeer inschietenden termyn van den 20 April, genoodzaakt onze onafgebroken beraadslagingen binnen den tyd van weinige dagen te doen afloopen.

MIDDELBURG.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.

Thans bieden wy Ulieden de vrucht van onzen arbeid aan, voldaan byaldien slegts onze oogmerken niet miskend, wy met bescheidenheid beoordeeld, en ons werk in staat bevonden worde om een onderwerp van overweging voor het Zeeuwsche Volk te maken.

Noch de tyd, noch ons bestek laaten ons toe Ulieden by een uitgewerkt Rapport de reden te geven, om welke wy sommige zaken in het eerste ontwerp behouden, andere weggelaten en wederom andere of verwerkt of ook wel geheel veranderd hebben; trouwens geeft de aart zelve van ons ontwerp de reden van deszelfs inrichting op de meeste plaatsen aan de hand.

Wy zullen Ulieden echter een kort verslag doen van de voornaamste aanmerkingen en bedenkingen op en tegen het Concept-Reglement voor den 15 deezer Maand ingekomen, het door ons ontworpen Plan vervolgens uit een algemeen oogpunt doen beschouwen, en eindelyk ten aanzien van eenige weinige Poincten, de redenen opgeven, welke ons hebben bewogen van het eerste ontwerp af te gaan, of belet aan de gemaakte bedenkingen te voldoen.

Ver de meeste aanmerkingen zyn in de vooronderstelling gemaakt, dat het eerste ontwerp als de grondslag voor het Bestuur kan en behoord te worden aangemerkt, daar zich dezelve slegts tot sommige Artikelen bepalen; waar onder voornamentlyk tot de meerdere bewyzen van de goede gezindheid der zulken die tot de Grondvergaderingen worden toegelaten; tot eene meerdere ruimte in de keus der Volksvertegenwoordigers; tot een vermindering van derzel-

MID-DEL-BURG.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.

zelver voorrechten; tot eene verandering in de bepaling van derzelver verantwoordelykheid; tot het besnoeien van de macht van den aanblyvenden Raad; tot eene meerdere bezuiniging in de betaling der Amptenaren; en eindelyk tot alle zulke zaaken, omtrent welke de toetreding van dit Gewest tot de Algemeene Nationaale Vergadering eenige verandering maakte.

Onder alle dezelve hebben wy 'er slegts één gevonden, welke het Concept-Reglement als het ware, in den wortel aantaat, en een geheel ander ontwerp van Bestuur aan de hand geeft, door het invoeren van Departementale Collegien, aan welke verscheidene byzonderheden zouden worden toevertrouwd, en die door eenige weinige Leden, in de algemeene Vergadering der Volksvertegenwoordigers met specialen last gezonden, zoude worden vervangen.

Hoe zeer wy dus veilig vermeenden te mogen besluiten, dat de wensch van het Zeeuwsche Volk over het algemeen, met het grondbeginsel eener vertegenwoordiging op de bevolking gegrond, instemde, hebben wy echter de vraag op nieuws overwogen, of men ook, het zy dan volgens het aan ons gesuppediteerde Plan, het zy door het weder invoeren der voormalige Staats-Leden, aan de zogenaamde committerende Collegien een wezendlyken invloed op de zaaken van den Lande zoude kunnen geven. Maar, boven en behalven alle de gronden in het Rapport van den 18 December aangevoerd, hebben wy in het stemmen by Steden en het platte Land, zo veele en zo veelerhande zwarigheden ontmoet, dat wy spoedig alle kans moesten opgeven, om Ulieden een draaglyk ontwerp ten dien opzichte te suppediteeren; en ten aanzien van het zo evengemelde Plan, moeten wy Ulieden slegts doen opmerken, dat de zaaken van sommige kwar-

tie-

tieren aan de beschikking van drie of vier menschen worden overgelaten, welke nog uit hun midden, na de Centrale Departements Vergadering moeten deputeren, en dat boven dien, in deeze nieuwe Collegien, een nieuwe grond van wryving voor de reeds aanwezige Collegien van Policie in de besloten Steden gevonden zoude worden, te grooter na mate dat de belangens aan de Departements Vergadering toevertrouwd, meer huishoudelyk voor dat Departement zouden zyn; terwyl daar en tegen alle grond tot wryving en ongenoegen verminderd by eene regelmatig ingerigte vertegenwoordiging, door 's Volks uitdrukkelyken wil daar gesteld en bekrachtigd.

MIDDELBURG.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.

Behalven alle deeze reeds zo beslissende consideratien, pleit de voorgevallen verandering in het Bondgenootschappelyk Bestuur, en onze betrekking tot de andere Gewesten, niet minder voor de eenheid eener Vergadering op zuivere representative gronden rustende.

Wat toch zoude vreemder, ja wy zeggen het gerustelyk, wat zoude ongerymder zyn, als op een tyd dat men begrepen heeft tot het denkbeeld te moeten toetreden, dat de algemeene belangen van dit Gemeenebest aan eene Vergadering op de bevolking gegrond, by voorkeur moeten worden toevertrouwd; op een tyd dat de meeste der Bondgenoten de Vergaderingen van Representanten in hunne Gewesten op dien zelven voet schoeien of verbeteren, juist in dit Gewest de stemming by committerende Collegien weder in te willen voeren? wat zoude ongerymder zyn als zulks thans te willen doen, om daar na welligt tot den grond der bevolking weder te keeren, by aldien het ontwerp der Constitutie, 't welk de Algemeene Nationaale Vergadering aan de Volkeren van Nederland zal moeten voordragen, op dien grondslag mogt rusten, en dus het Zeeuwsche Volk

MID-DELBURG. *Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.*

Volk aangenomen worden? dan zulks in Zeeland te doen, waar men, nog geen negen Maanden geleden, zo veel moeite deed, om de oude form te veranderen en door een Provisioneele Reorganisatie, op den grond der bevolking, te doen vervangen?

Deeze consideratie leidt ons van zelve, Burgers Representanten! om het ontwerp, 't welk wy u thans aanbieden, uit een algemeen oogpunt te beschouwen, en, ten aanzien van eenige hoofdtrekken, met het Concept-Reglement van den 24 en 25 December te vergelyken.

De Stellers van het zelve wilden een Plan ontwerpen, 't welk voor een bestendige richtsnoer voor deeze Provincie zoude strekken, zy wilden dus niet slegts een Reglement voor het Bestuur maken, maar boven dien de Constitutie zelve bepalen, of om juister te spreken dezelve geheel aanleggen, zo dat het grootendeels opgetrokken gebouw op de eens gelegde fundamenten slegts voltooid en geheel afgewerkt zoude behoeven te worden; zy werkten eindelyk in de vooronderstelling, dat de uitoeffening van alle de deelen der Oppermagt, voor dit Gewest ongeschonden bewaard en alle denkbeeld van ineensmelting geheel verworpen zoude blyven.

Van daar dat verscheide bepalingen moesten worden gemaakt, welke de omstandigheden misschien voor als nog ontraden, maar die echter, wilde men de thans aangenomen gronden van Bestuur in de Constitutie zelve niet omver werpen, onvermydelyk waren; van daar dat veele inrichtingen op eene aan de Stellers eigene wyze waren ontworpen, zonder het minst te letten op 't geen omtrent dezelve in andere Oorden van ons Vaderland was bepaald.

Dan juist omtrent deeze drie Poincten verkeerden wy in geheel verschillende, in volstrekt tegengestelde omstandigheden; welke dus op

ons

ons geheele ontwerp den grootsten invloed hebben gehad.

Wy moesten een Plan van Bestuur maken voor het intermediair tydvak, 't welk verlopen zal tot dat een Constitutie voor geheel Nederland ontworpen en aangenomen zal zyn; wy waren verpligt ons te bepalen tot een Reglement op het algemeen Provinciaal Bestuur, daar geen denkbeeld van Provinciaale Constitutie op dit ogenblik te pas kwam; wy werkten op een tyd dat een aanzienlyk gedeelte van de werkzaamheid der Zeeuwsche Volksvertegenwoordigers aan de Algemeene Nationaale Vergadering is overgegaan, en dus geheel andere Provinciaale beschikkingen en mogelyk en noodzakelyk geworden zyn. Wy waren dus verpligt voornamentlyk op temporaire omstandigheden te letten, voor dezelve alle mogelyke inschikkelykheid te betoonen en ons verder naar dat geene te voegen, 't welk in andere Gewesten, maar vooral ook by het Reglement voor de Algemeene Nationaale Vergadering ingevoerd, en door de toetreding van deeze Provincie tot dezelve, als het ware met het Burgerrecht beschonken is.

Het is ook uit dit oogpunt, Burgers Representanten! dat wy Ulieden verzoeken dit ons werk te beschouwen, daar men aldus veele zwarigheden opgelost en veele bedenkingen weggenomen zal vinden.

Daar in zult Gylieden al aanstonds de reden vinden, welke ons heeft bewogen het Declaratoir uit het Reglement voor de Nationaale Vergadering, in ons ontwerp, voor de Stembevoegden over te nemen; die wy in alles op den voet van het evengemelde Reglement hebben gebragt. Want hoe zeer wy niet gaarne gerekend zoude worden in de principes, ten deezen opzichte, van het eerste ontwerp te verschillen, is het echter zeker, dat niet alleen de

MENGELWERK.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.

MID-DELBURG.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur voor Zeeland.

de byna eenparige wensch van verscheide Burgeryen zich op dit Poinct heeft vereenigd, maar boven dien, dat alle de redenen in 't Rapport van den 18 December vervat, tegen het zelve geenzints pleiten, zo dra het slegts in een Intermediair Reglement wordt gevoegd, 't welk een soort van overgang is tusschen het eerste Revolutionaire tydvak, en het daarstellen van eene blyvende Constitutie; by welke rechten bevestigd zullen worden; welker uitoeffening, voor als nog geenzints aan hun behoord te worden toegekend, die dezelve op dit ogenblik niet anders dan tot hun eigen nadeel zouden gebruiken. Dan daar omtrent kan te minder bedenking in Zeeland zyn, waar het Reglement voor de Nationaale Vergadering plegtig is gesanctioneerd, en dus door de Ingezetenen begrepen dat eene verklaring rechtmatig gevergd kan worden, welke niets meerder behelsd dan de uitdrukkelyke bevestiging van zulke gevoelens, die de daad van in Grondvergaderingen op te komen, reeds in zich bevat.

Het getal der Volksvertegenwoordigers verminderende, hebben wy gemeend aan ieder derzelve een Plaatsvervanger te kunnen toevoegen; en na dat voor de Representanten van het geheele Nederlandsche Volk generleie gegoedheid was geëischt, hebben wy, hoe zeer personeel instemmende met het eerste ontwerp, gemeend aan de bedenking van verscheidene Ingezetenen te kunnen voldoen en in een Bestuur, 't welk slegts Intermediair is, van het vereischte der gegoedheid geheel af te mogen gaan.

Wy hebben de voorrechten der Volksvertegenwoordigers aanmerkelyk besnoeid, om daar door aan de aanmerking van hun te gemoet te komen, welke ten onrechte een geest van onderdrukking in bepalingen vooronderstelden, die derzelver oorsprong alleen aan de onschendbaarheid van het Volk zelve en aan de herinnering

van

van de beroeftens in het naburige Frankryk verschuldigd waren. En verder hebben wy ons ten aanzien van de wyze van verkiezing, de byeenkomst, de werkzaamheid en het fcheiden van de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, zo veel mogelyk, gefchikt na de bekende en door fommigen zeer aangeprezen bepalingen van de Reglementen voor de Algemeene Nationaale Vergadering en het Intermediair Beftuur van Holland.

MIDDELBURG.

Rapp. der Commisfie tot het Reglement van Beftuur van Zeeland.

Omtrent het poinct der verantwoordelykheid zyn wy lang onbeflist gebleven; wy zyn fpoedig het onvolledige en byna onuitvoerlyke van dat geen, 't welk by het Concept van den 24 en 25 December was voorgefteld, ontwaar geworden; maar op welk ander Plan of wy ons oog vestigden, altyd vonden wy onoplosbare zwarigheden, vooral ten aanzien van de eenheid van des Volks Oppermagt en de daar uit voortfpruitende ongerymdheid, om aan een gedeelte verantwoordelyk te zyn, terwyl men het geheel vertegenwoordigt; terwyl men verpligt is de belangen van het geheel aan die van de byzondere deelen voor te trekken; zo dat de Vertegenwoordiger juist om dat geene ter verantwoording zoude kunnen worden geroepen, waar door hy zich het meest verdienftelyk aan de geheele Natie zoude hebben gemaakt. In het einde hebben wy dus befloten, ons meerendeels te bepalen by het geftatueerde voor de Reprefentanten in de Nationaale Vergadering; maar tevens zyn wy iets verder gegaan, en door een uitdrukkelyk verlof tot befchuldiging, zo in als buiten de Vergadering, en dat wel dadelyk by den Provinciaalen Hove, hebben wy getragt den fchuldigen Volksvertegenwoordiger alle hoop op ftraffeloosheid te ontnemen; en gemeend aan het Zeeuwfche Volk de bevestiging van deeze onze denkbeelden te moeten overlaten, door het vast vertrou-

MID-DEL-BURG. trouwen dat deszelfs keuze op Mannen vallen zal, welke een meer byzondere beschikking door hun beproefde deugd, kunde en Vaderlandsliefde volstrekt overbodig maken zullen.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur van Zeeland. In de volstrekte scheiding tusschen den aanblyvenden en uitvoerenden Raad, tusschen de wetgevende en executive Macht, hadden de Ontwerpers van het Concept-Reglement een der bolwerken van de Vryheid gezien; maar hoe onwederspreeklyk dit principe ook zy, hebben veele gemeend, in het eerste dier Collegien den grondslag eener verdervende Aristocratie te vinden, welke by derzelver vereeniging in het meerder aantal Leden een genoegzaam tegenwicht zoude vinden. Aan deeze bedenking hebben wy getracht te voldoen, en tevens het heilzame grondbeginsel van het eerste ontwerp niet uit het oog te verliezen, door negen Leden in een Provinciaalen Raad te vereenigen, welks werkzaamheid duidelyk wordt omschreven, en die zich voor alle andere gevallen, in twee Departementen scheidt, welke nimmer kunnen worden vermengd of verward.

Daar wy al verder de Leden van het onderzoekend, zo wel als van het uitvoerend Departement volstrekt van den post van Volksvertegenwoordiger doen vervallen, hebben wy gemeend, beide voor den tyd van 18 Maanden te moeten laten aanstellen; te meer, daar alle onderzoek van en verbetering in het Financieele van de Provincie, 't welk byzonderlyk aan het onderzoekend Departement is aanbevolen, volstrekt met de meerdere of mindere afwisseling der Leden onbestaanbaar is.

Wy hebben van onze zorg voor den bekrompen Staat der Geldmiddelen, van onze inschikkelykheid voor gemaakte aanmerkingen, in de aanmerkelyke vermindering van verscheiden Tracte-

tementen, een blyk gegeven; hoe zeer wy niet durven verzekeren, dat de verbetering van de Financien in de bezuiniging van noodige Posten moet gezogt, en dus deeze vermindering als vol strekt nuttig kunne beschouwd worden.

MIDDELBURG.

Rapp. der Commissie tot het Reglement van Bestuur van Zeeland.

Het is met meerdere gerustheid, dat wy het geheele werk bekort, en al dat geen weggelaten hebben, 't welk eer tot een volledig Plan van Constitutie, dan tot een kortstondig tusschen Bestuur betrekkelyk was.

Ziet daar, Burgers Representanten! het geen wy Ulieden nopens ons werk wilden zeggen, 't welk wy in eene Concept-Publicatie hebben vervat; wy geven het zelve geenzints als volmaakt, noch zelfs als voldoende op; wy erkennen veel meer, dat verscheidene zaaken anders en beter zouden kunnen gesteld; ja dat verscheiden veranderingen en nuttig en noodzakelyk zouden zyn, by aldien dezelve slegts uitvoerlyk waren.

In dit Rapport zult Gylieden de redenen vinden, om welke verscheidene dier zaaken door ons hebben moeten onderlaten worden. Wy hebben getracht ons zo veel de voorzichtigheid gebood en pligt toeliet, na de omstandigheden te schikken, en vleien ons, dat het werk, 't welk wy Ulieden thans aanbieden, (een werk 't welk door ons met de meest mogelyke eenstemmigheid is ontworpen, van dien aart is, dat het Intermediair Bestuur, volgens het zelve op eene geregelde wyze zal kunnen ingericht en in werking gebragt worden. Wy wenschen dat het Zeeuwsche Volk dit alles met ons moge inzien, dat het zelve de volstrekte onmogelykheid bezeffen zal, om aan allen genoegen te geven, en tevens alle de gevolgen van het mislukken deezer tweede proeve berekenen, welke het nemen eener derde, noch moeilyker, noch gevaarlyker maken zoude; dat dus aan Ulieder oogmerk in het by-

MID-DEL-BURG.

eenroepen deezer Commisſie worde voldaan, en dit ons werk door de goedkeuring onzer Medeburgeren bekroond, tot het geluk van een Gewest moge medewerken, welks welzyn Uliedens en ons zo na aan het harte gaat.

(*Was geteekend,*)

C. G. BYLEVELD.
C. VISSER, Cz.
J. H. VAN DER PALM.
J. A. APPELIUS.
F. ERMERINS.
J. C. BAERT.
A. V. LINDEN V. D. HEUVELL.
JACOBUS DOMINICUS.
L. DE VOS.
A. VEREYCK VAN BOMMEL.

PUBLICATIE.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Provifioneele Reprefentanten van het Volk van Zeeland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederſchap!* doen te weeten: dat wy, ingevolge en ter voldoening aan het 14 Artikel van het Reglement van onze Vergadering, op den 24 en 25 December van het afgelopene Jaar, het door ons ontworpen Concept-Reglement voor het Provinciaal Beftuur aan de refpective committerende Collegien hebben gezonden, ten einde door dezelve aan het Zeeuwfche Volk, op den 13 January deezes Jaars, ter goed- of afkeuring te worden voorgedragen; en dat wy vervolgens, ter voldoening aan het verlangen onzer Medebur-

burgeren, om voorschreven ontwerp gedurende een langer tyd te kunnen examineeren, by Resolutie van den 16 February, elk en een iegelyk niet alleen hebben uitgenodigd, om zyne schriftelyke aanmerkingen op, of bedenkingen tegen het voorschreeven ontwerp ter 's Lands Griffie over te brengen; maar boven dien de committeerende Collegien hebben aangeschreven, om elk een Lid te benoemen, welke, voor ieder Eiland op één uitgeloot, zich binnen deeze Stad zouden begeven, om, met onze Gecommitteerden, de ingekomen aanmerkingen en bedenkingen na te zien en te overwegen, en ten einde vervolgens het eerste ontwerp te revideren, en aan ons van alles Rapport te doen; dat voorschreeven Commissie dan ook op den 15 deezer Maand vergaderd, ons op heden een generaal verslag haarer verrichtingen heeft gedaan, en daar benevens overgelegd het ontwerp en de lyst; beide hier navolgende geïnsereerd:

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

CONCEPT-REGLEMENT *voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de verdeeling des Volks en het oogmerk van dezelve.

Art. 1. Zeeland wordt verdeeld in twintig Districten, onderscheiden naar derzelver Nummers, ieder District in acht Grondvergaderingen, bestaande iedere Grondvergadering uit de Stemgeregtigden van zo na mogelyk 500 Persoonen, alles volgens een Lyst van de Districten en Grondvergaderingen, achter dit Reglement gevoegd.

2. De twintig Districten, waar in Zeeland verdeeld is, zullen ieder één Lid, en dus te samen

MIDDELBURG. twintig Leden benoemen, tot het formeeren der Vergadering van de Zeeuwsche Volksvertegenwoordigers.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

3. Deeze Leden zullen verkoozen worden door Kiezers, by de Stemgeregtigden in derzelver Grondvergaderingen, te benoemen.

4. De acht Grondvergaderingen der Stemgeregtigden uit vyf honderd Persoonen, zullen elk een Kiezer, en dus te samen acht Kiezers opleveren, tot het verkiezen van een Lid voor de Vergadering der Zeeuwsche Volksvertegenwoordigers.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de Stemgeregtigden en derzelver Werkzaamheid.

5. Stemgeregtigd zyn alle Mannelyke Ingezetenen, die twintig Jaaren bereikt, en geduurende een Jaar vóór de stemming, hunne vaste woonplaats in Zeeland hebben gehad.

Deeze bepaling echter van een Jaar inwoning, sluit niet uit de Burgers, die om heerschzugt en geweld, deeze Provincie verlaten hebbende, daar in zyn te rug gekeerd, en weder hunne vaste wooning genomen hebben.

6. Van het Stemregt zyn uitgesloten:

A. Allen, die om verkwisting, wangedrag of krankzinnigheid, onder Curatele staan. Ook alle Bankroutiers, of die Beneficie van Cessie verzocht hebben, of welker Boedels aan Desolate-Boedelkamers gekomen zyn, of aan derzelver Crediteuren zyn afgestaan, of die accoord met hunne Crediteuren gemaakt hebben, en door geen rechterlyke daad gerehabiliteerd zyn.

B. Allen, die in Wees-, Diaconie-, Armen- of andere Godshuizen *pro Deo* onderhouden worden, en die uit de Armen Kassen, in het laatst afgelopen Jaar, te rekenen tot den dag der op-

roe-

roeping, langer dan drie maanden zyn bedeeld geworden.

C. Allen, welke uit hoofde van Rechterlyke Vonnisfen en Uitspraken voor eerloos moeten gehouden worden.

D. Allen die op besluit van den Rechter gevangen zitten; allen, die door eenig Rechterlyk Decreet, onder vermoedens van misdaad gebragt zyn, en allen, tegen welken, op publieke authoriteit, eenige maatregelen van voorziening of zekerheid genomen zyn.

E. Allen, welke weigeren te doen de navolgende Verklaring:

Ik verklare voor wettig te houden alléén zodanige Regeeringsform, welke gegrond is op de Oppermacht des geheelen Volks; en diensvolgens houde ik voor onwettig en daar mede strydig alle Erffelyke Ampten en Waardigheden.

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

7. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoeffend, als in wettig byeengeroepen Grondvergaderingen.

8. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoeffend, als in Persoon en in de Grondvergadering, onder welke de Stemgerechtigde zyn vaste woonplaats heeft; zullende de Guarnisoenen niet voor de woonplaatsen der Militairen gerekend worden, ten zy dezelve tevens hunne vaste woonplaats zyn, en zullen de Militairen, tot Nationaale Regimenten behoorende, alleen recht van Stemming hebben; doch om dit Stemrecht uit te oeffenen, hunnen post niet verlaten, of zich uit hunne Guarnisoenen naar hunne vaste woonplaats begeven mogen

9. De Grondvergaderingen zullen worden gehouden op de plaats, welke zal worden aangewezen, door de Municipaliteiten in de Steden of Dorpen, in of op welke de Grondvergaderingen byeenkomen. Zullende de Municipaliteit van de Stad of Plaats, alwaar de Kiezers van ieder District byeen moeten komen, vooraf moeten be-

MIDDELBURG.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

palen de plaats alwaar de Stemgerechtigden der gecombineerde Dorpen tot benoeming van een Kiezer by den anderen zullen moeten komen.

10 De Grondvergaderingen zullen op den 15 April 1796 worden byeengeroepen, des morgens tegen 9 uuren.

11. De Municipaliteit of Regeering van de Plaats, ter byeenkomst der respective Grondvergaderingen bepaald, zal de apparente Stemgerechtigden uit elke vyf honderd, tegen den gestelden dag, door het rondzenden van gedrukte Billetten, of op eenige andere legale wyze byeenroepen.

12. Zy zal drie der Stemgerechtigden, welken zullen moeten kunnen leezen en schryven, benoemen tot Stemopnemers.

13. Zy zal deezen plechtig doen beloven, niemand tot Kiezers aan de Stemmers te zullen aanbevelen, de stipste geheimhouding omtrent de stemming in acht te nemen, en eene behoorlyke orde in de Vergadering naauwkeurig te doen naarkomen.

14. De Stemopnemers zullen van alle de Comparanten afnemen de Verklaring, hier boven Art. 6. Lit. E. voorkomende, en hen, die dezelve weigeren, of anderzints niet Stembevoegd zyn, doen vertrekken, en vervolgens de deuren sluiten; terwyl ingeval van geschil over de Stembevoegdheid, het zelve door de meerderheid der Stemgerechtigden terstond zal beslist worden.

15. Zy zullen de aanwezenden tellen, en elk een byzonder Nummer laten trekken.

16. Zy zullen Lysten houden van de Nummers, die ieder getrokken heeft, en elks naam by zyn Nummer aanteekenen.

17. De Stemgerechtigden zullen zich naast elkander, op de daar toe gestelde zitplaatsen nederzetten.

18. De Stemopnemers zullen zich vervolgens op

op eene afzonderlyke plaats, en, zo mogelyk, in een afgezonderd Vertrek nederzetten, verwyderd van de zitplaatsen der overige Stemgerechtigden.

Middelburg.

19. By de Stemöpnemers zullen zich vervolgens voegen, de oudste en jongste in jaaren van de Stemgerechtigden, die leezen en schryven kunnen; deeze zullen van de hier na te melden Stemlyst, een contra Lyst moeten houden; en, zo wel als de Stemöpnemers, verplicht zyn, hunne stem het eerste uit te brengen.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

20. De Stemöpnemers zullen alle de overige Stemgerechtigden, hoofd voor hoofd, ieder naar zyn Nummer, oproepen.

21. Zy zullen in tegenwoordigheid van den Stemmer, het Nummer, dat hy getrokken heeft, op den hoek van een Billet aanteekenen, en, het zelve omslaande, die vouw verzegelen.

22. Elk zal in tegenwoordigheid van de Stemöpnemers, den Persoon die hy stemmen wil, met uitdrukking van deszelfs naam en toenaam, of zodanige andere aanduiding van deszelfs Persoon, als hem kenbaar maakt, op het gezegde Billet schryven, en dat vervolgens zelve toevouwen.

23. Elk Stemgerechtigde, zo wel de Stemöpnemers als de andere, zullen hun eigen Billet, in eene daar toe bestemde geslotene Busse werpen.

24. Die niet schryven kan, zal den, door hem bedoelden Persoon aan de Stemöpnemers mondeling opgeven, die denzelven in zyn byzyn zullen opschryven, waar na zy het geschreven Billet aan de twee hun adsisterende Stemgerechtigden zullen vertoonen, en het hem zelfs laten toevouwen.

25. Wanneer alle Stembilletten ingekomen zyn, zullen de Stemöpnemers, met de twee by hun gevoegde Stemgerechtigden, zich met de Busse, weder tot de overige Stemgerechtigden vervoegen,

MIDDELBURG. gen, in derzelver tegenwoordigheid de Busse opene, de Billetten voorleezen, de gestemde Persoonen op de Stemlyst aanteekenen en de stemmen optellen.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

26. Zo 'er by het opleezen van eenig Billet bleek, dat iemand in de aanduiding van den Persoon, een aanmerkelyken misslag begaan hadt, zal het Nummer ontzegeld, en hy op nieuw opgeroepen worden, om dien misslag te verbeteren.

27. Zo iemand bevonden wordt, ter kwader trouw in het stemmen gehandeld te hebben, zal zyne stem vervallen, en zyn naam openlyk voorgeleezen, en aan het Volk van Zeeland bekend gemaakt worden.

28. Die de volstrekte meerderheid van stemmen heeft, dat is, die ten minsten eene stem meer dan de helft van alle de stemmen heeft, zal terstond tot Kiezer verklaard worden.

29. Doch wanneer 'er niemand zulk eene meerderheid van stemmen heeft, zullen de vier, die de meeste stemmen hebben, op nieuws worden voorgedragen, om daar uit een verkoozen te worden, en als dan zal de meerderheid van stemmen beslissen.

30. Maar, wanneer de stemmen dan mogten steken, zal het lot beslissen. Zo als het lot mede beslissen zal, wanneer onder de Persoonen, welke de meeste stemmen hebben, en uit dien hoofde op het viertal zouden moeten komen, sommige gelyke stemmen mogten hebben, en uit dien hoofde moeten worden afgeloot.

31. Op dezelfde wyze zal 'er vervolgens ook een Plaatsvervanger gekozen worden.

32. Niemand zal gewapend in de Vergadering der Stemgerechtigden mogen verschynen, noch in eenig uniform of orderkleed.

DER-

DERDE HOOFDSTUK.

MIDDELBURG.

Van de Kiezers en hunne werkzaamheid.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

33. Om tot Kiezer of Plaatsvervanger te worden verkoozen, moet men zyn Stemgerechtigd Burger, den ouderdom van 25 Jaar hebben bereikt, kunnen leezen en schryven, de vier laatste Jaaren in deeze Provincie hebben gewoond en bekend zyn wegens cordaatheid en Vaderlandsliefde.

De bepaling van vier Jaaren inwooning sluit niet uit de Burgers, die om heerschzugt en geweld, deeze Provincie verlaten hebbende, daar in zyn te rug gekeerd, en weder hunne vaste wooning genomen hebben.

34. De Stemgerechtigden zullen in acht nemen, niemand tot Kiezer of Plaatsvervanger te stemmen, dan die by de byeenkomst tegenwoordig is.

35. De Geloofsbrief, welke aan de verkoozen Kiezers en Plaatsvervangers zal gegeven worden, moet zyn van den volgenden inhoud:

„ De Grondvergadering van . . . . . heeft
„ benoemd tot Kiezer (Plaatsvervanger) den
„ Burger . . . . om zich te vervoegen na . . .
„ tot het verkiezen van een Vertegenwoordiger
„ des Zeeuwschen Volks en deszelfs Plaatsver-
„ vanger."

Deeze Geloofsbrief moet door drie Stemgerechtigden, tot regeling der Grondvergadering benoemd, geteekend worden.

36. De aangestelde Kiezers en derzelver Plaatsvervangers zullen zich daags na hunne aanstelling, des middags om 2 uuren moeten bevinden ter plaats voor en in het District ter kiezing bepaald.

37. Onder dezelve Kiezersvergadering mogen zich geen Persoonen bevinden, welke elkanderen in

MIDDELBURG. in Bloedverwantschap of Zwagerschap bestaan tot den derden graad ingesloten.

38. De Municipaliteit van ieder der Plaatsen, waar de Kiezers te samen komen, benoemd drie Persoonen, welke de Geloofsbrieven moeten onderzoeken, en aanwezig blyven, tot dat de Vergadering der Kiezers geheel is georganiseerd.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

39. De Plaatsvervangers begeven zich na een ander vertrek, waar zy by den anderen blyven, tot dat de keuze van den Vertegenwoordiger en deszelfs Plaatsvervanger volbragt is

40. Byaldien eenige Kiezers elkanderen bestaan binnen de graden Art. 37 vermeld, moeten dezelve te samen loten, en de plaats van dien geenen die afgeloot wordt, wordt door den Plaatsvervanger uit dezelve Grondvergadering aangevuld; byaldien de nieuw aangekomenen aan een of ander der overige binnen den derden graad bestaat, moet de afloting en aanvulling geschieden tot dat de Vergadering voltallig is.

41. Dezelve aanvulling heeft plaats, byaldien een der aangebleven Kiezers, door een onvoorzien toeval, buiten staat mogt geraken om als Kiezer te fungeeren

42. Wanneer de Kiezers, door het agterblyven van behoorlyk gequalificeerde Kiezers van een of meer Grondvergaderingen, minder in getal mogten zyn, als de Grondvergaderingen van het District, zullen even zo veel Plaatsvervangers by het Lot tot Kiezers worden geadsumeerd, als aan het getal van acht ontbreken.

43. De Gecommitteerden van wegens de Municipaliteit of Plaatselyke Regeering, nemen van ieder der Kiezers, hoofd voor hoofd, de volgende Verklaring af:

Ik belove, dat ik my van mynen plicht als Kiezer naar myn geweten kwyten zal, en zonder aanzien des Persoons, in myne keuze enkel zal letten op zodanige bevoegde Burgers, van welker eerlykheid, deugd, kunde en erkende Vader-

derlandsliefde ik my overtuigd houde, en geenzints op de zodanige, waar van ik zou kunnen vermoeden, dat zy het voormalig, of eenig ander Bestuur, strydig met 's Volks onvervreemdbare Oppermacht, weder zouden willen invoeren.

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

44. Dezelve leest vervolgens aan de Kiezers voor, de vereischten van een Vertegenwoordiger des Zeeuwschen Volks. (zie Art. 56 tot 59 hier navolgende.)

45. Vervolgends zal de evengemelde Commissie aan de Kiezers, by volstrekte meerderheid van stemmen, doen verkiezen een Voorzitter en Secretaris.

Ingevalle de stemmen steken, zal het lot beslissen, en na deeze aanstelling zal de Commissie uit de Municipaliteit of Plaatselyke Regeering vertrekken.

46. De Kiezersvergadering zal een Volksvertegenwoordiger en Plaatsvervanger *buiten zich*, by besloten Billetten stemmen, verkiezen en niet uit elkander mogen gaan voor dat haar keuze volbragt is.

47. Zo iemand bevonden wordt meer dan de helft der stemmen te hebben, zal de keuze ten zynen opzichte gerekend worden gedaan te zyn.

48. Byaldien geen der benoemde Persoonen de volstrekte meerderheid der stemmen heeft, zullen alle gestemde op eene Lyst worden gebragt, uit welk nu weder, op dezelfde wyze als te voren moet gekoozen worden.

49. Zo by deeze tweede stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft, zullen de twee die de meeste stemmen hebben, alleen de Nominatie uitmaken, en die, uit dezelve, de meerderheid verkrygt, voor verkozen gerekend worden.

50. By aldien de stemmen, by deeze laatste benoeming steken, zal een der Plaatsvervangers door het Lot worden opgeroepen, de Kiezeren worden toegevoegd en de keus beslissen.

In

MIDDELBURG.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

In alle andere gevallen, in welke de stemmen steken, zal het Lot beslissen.

51. Wanneer de Volksvertegenwoordiger verkoozen zal zyn, zullen deeze Kiezers buiten hen op dezelve wyze deszelfs Plaatsvervanger benoemen.

52. De verkiezing van een Volksvertegenwoordiger en Plaatsvervanger kan geschieden over de geheele Provincie, zonder zich te bepalen tot het District waar voor gekoozen wordt.

53. Zo dra de verkiezing alzo gedaan is, zullen de Kiezers de benoemde Persoonen van de op hen gevallen keuze verwittigen, en tot dat einde, zo spoedig doenlyk, dezelve ter hand stellen of doen toekomen een Geloofsbrief, door hunnen Voorzitter en Secretaris onderteekend, van den volgenden inhoud:

„ De Vergadering van Kiezers van het District
„ No. . . . heeft verkoozen tot Vertegenwoor-
„ diger van het Zeeuwsche Volk (Plaatsvervan-
„ ger van den Vertegenwoordiger des Zeeuw-
„ schen Volks) den Burger . . . . ."

54. Zo dra de verkiezing op de bovengemelde wyze gedaan, en de Geloofsbrief afgegeven is, zullen de Kiezers daar van aan de Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland, by Missive kennis geven, en daar na uit een gaan.

55. Alle noodzakelyke verschotten der Kiezers die uit het eene Eiland na het andere tot het doen der verkiezing begeven, worden uit de Provinciaale Kas betaald.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de Vereischten, Verkiesbaarheid en Byeenkomst der Vertegenwoordigers van het Zeeuwsche Volk.

56. Een Volksvertegenwoordiger zal, boven de

de vereischtens van een Kiezer moeten zyn van bekende deugd, kunde en braafheid, mitsgaders volkomen toegedaan de thans aangenomene gronden van het Maatschappelyk Bestuur.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland. — DEL. BURG.

57. Tot Vertegenwoordigers van het Zeeuwsche Volk zullen niet verkiesbaar zyn de verkozenen tot Representanten in de Algemeene Nationaale Vergadering; doch de eerste en tweede Plaatsvervangers van de Representanten zullen wel verkiesbaar zyn; zo nogthans, dat, wanneer zodanige Plaatsvervanger dadelyk zoude moeten invallen, en den Representant in de Nationaale Vergadering vervangen, hy zyne plaats van Vertegenwoordiger des Zeeuwschen Volks zal moeten verlaten en door zyn Plaatsvervanger vervangen worden.

58. En zullen tot Vertegenwoordigers des Zeeuwschen Volks mede niet verkiesbaar zyn Pachters of derzelver Medestanders.

59. Alle de zulken welke recht eischen of spreken uit of in naam van den Volke van Zeeland, hoe zeer dezelve verkiesbaar zyn tot Vertegenwoordigers, zullen verplicht zyn by de aanvaarding van deezen Post hun Ampt van Rechters of Rechtsvorderaars neer te leggen.

60. De Geloofsbrieven der Volksvertegenwoordigers moeten voor de eerste reis worden vertoond aan- en beoordeeld door eene Commissie, welke ten dien einde door de Vergadering van de Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland zal worden benoemd, en zulks tot dat de Vergadering der Volksvertegenwoordigers geconstitueerd zal zyn, wanneer de vertooning en beoordeeling aan- en door dezelve zal geschieden.

61. Byaldien iemand, door meer dan één District, tot Vertegenwoordiger benoemd is, heeft het District in het welk hy woonachtig is de voorkeur, en zo hy in geen der Districten die hem benoemd hebben woond, zal de Commissie Art. 60 gemeld, door het Lot doen beslissen,

Hhhh voor

MID-DEL-BURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

voor welk District hy ter Vergadering verschynen moet.

62. De Volksvertegenwoordigers mogen elkanderen niet bestaan in of binnen den tweeden graad van Bloedverwant- of Zwagerschap; zullende, ingevalle Persoonen elkanderen in of binnen dien graad bestaande, tot Vertegenwoordigers verkoozen waren, het Lot moeten beslissen, wie van beiden zal aanblyven, en de plaats van de afgelotenen, zo in deeze als alle andere vacatures, worden vervult door deszelfs Plaatsvervanger; ten ware dezelve insgelyks een Lid van de Vergadering binnen denzelven graad bestond, als wanneer door de Kiezers van dat District eene nieuwe verkiezing zal moeten geschieden.

63. Byaldien iemand, tot Volksvertegenwoordiger verkoozen, de waarneming van dien Post weigerd, zal hy binnen drie dagen, na dat de keuze ter zyner kennis is gekomen, aan de Commissie Art. 60 vermeld, of, by aldien de Vergadering der Volksvertegenwoordigers reeds is geconstitueerd, aan die Vergadering zelve daar van kennis geven, welke deszelfs Plaatsvervanger zal oproepen, en deeze insgelyks weigerende, zullen de Kiezers van het District, tot eene nieuwe verkiezing van een Volksvertegenwoordiger en deszelfs Plaatsvervanger overgaan.

64. In alle andere gevallen, in welke de Vertegenwoordiger en Plaatsvervanger, uit één District, beide ontbreken, geeft de Commissie, Art. 61 vermeld, of de Vergadering, by aldien dezelve reeds is geconstitueerd, daar van ten spoedigsten kennis aan de Municipaliteit of Regeering van de Hoofdplaats van het District, waar uit het ontbrekend Lid verkoozen was, ten einde eene nieuwe keuze geschiede, op de wyze hier voren Art. 62 en 63 gemeld.

65. De Volksvertegenwoordigers en derzelver Plaatsvervangers worden verkoozen voor den

tyd

MIDDELBURG.

tyd van het Intermediair Bestuur, ten ware een tweede Nationaale Vergadering mogt byeenkomen, als wanneer eene nieuwe keuze op dezelve wyze zal plaats hebben.

Reglement voor het Intermediair Besluur van Zeeland.

66. De Vergadering der Volksvertegenwoordigers zal by den anderen komen op den 20 April 1796, by aldien op dien dag 15 Volksvertegenwoordigers te Middelburg tegenwoordig zyn, en ingevalle dezelve, op dien dag nog niet te Middelburg mogten zyn, zal de Vergadering der Provisioneele Representanten van het Volk van Zeeland by den anderen blyven, tot dat het voorschreeven getal van 15 Vertegenwoordigers by den anderen zal zyn, waar van dezelve door de Commissie Art. 60 vermeld zal worden verwittigd.

67. Op den 20 April eerstkomende, of zodanigen volgenden dag, als de voorschreeven 15 Vertegenwoordigers te Middelburg zullen aanwezig zyn, zullen alle de in Middelburg presente zynde Vertegenwoordigers by den anderen komen, des morgens ten elf uuren, op de kleine Raadkamer, in de Abtdy, welke voor hun in gereedheid zal zyn gebragt.

68. Eene expresselyk hier toe te benoemen Commissie uit de Provisioneele Representanten van het Volk van Zeeland, zal zich aldaar by hen vervoegen, elk der presente Vertegenwoordigers, volgens de ingekomene Geloofsbrieven oproepen, en hun, hoofd voor hoofd, afneemen de volgende Verklaring en Eed:

1. Of hy zich houdt voor een wettig verkoozen Vertegenwoordiger van het Volk van Zeeland?

2. Of hy verklaart aan geenen Vorst of Buitenlandsche Macht verbonden te zyn, en geene Posten of Ampten bekleed, Art. 58 en 59 vermeld?

3. Of hy erkend verantwoordelyk te zyn aan het

MIDDELBURG. het geheele Volk van Zeeland, en wel aan het zelve alleen, zonder dat eenige Kerkelyke of Waereldlyke Macht, buiten het zelve Volk, hem van deeze verbintenis kan ontslaan?

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

4. Of hy alleen voor wettig houdt zodanig eene Regeeringsform, welke op de Oppermacht des Volks is gegrondvest? en

5. Of hy belooft alles te zullen doen wat een goed en getrouw Vertegenwoordiger van het Zeeuwsche Volk schuldig is en behoort te doen?

Hier op zal ieder Vertegenwoordiger, hoofd voor hoofd, antwoorden:

Dit verklare en belove ik. Zo waarlyk helpe my God Almachtig.

69. Zo iemand deeze Verklaring en de daar by gevoegde belofte weigerde te doen, zal hy de Vergadering terstond moeten verlaten, en zal deszelfs Plaatsvervanger ten spoedigsten worden opgeroepen.

70. Wanneer de Volksvertegenwoordigers van het Volk van Zeeland, hoofd voor hoofd, de gevorderde Verklaring en belofte zullen afgelegd hebben, zal de Commissie, hier voren Art. 60 gemeld, door de Volksvertegenwoordigers van Zeeland doen benoemen eenen Voorzitter, die terstond, na zyne benoeming, de Vergadering zal verklaren te zyn, *de Vergadering van de Vertegenwoordigers des Volks van Zeeland.*

71. Zo dra het geen voorschreeven is alzo geschied zal zyn, zal de Commissie Art. 60 gemeld, de Vertegenwoordigers van de kleine Raadkamer geleiden na de gewoone Vergaderkamer van Zeeland, en aldaar binnen gekomen zynde, zal de als dan nog fungerende President der Provisioneele Representanten den Voorzitter van de Volksvertegenwoordigers geleiden na en plaats doen nemen op den Voorzitters Stoel; zullende, zo ras dezelve zal gezeten zyn, de Vergadering der Provisioneele Representanten van het

het Volk van Zeeland, terstond uit een gaan, en de Vergaderkamer verlaaten.

MID-DEL-BURG.

VYFDE HOOFDSTUK.

Van de werkzaamheid der Volksvertegenwoordigers.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

72. Zo dra de Vergadering, in voegen voorschreve, is geconstitueerd, verkiest dezelve twee Secretarisſen, welke, behalven de vereischten van een Kiezer, zullen moeten zyn in de Rechten gegradueerde Persoonen, en de Fransche Taal machtig moeten zyn, voorts de noodige kundigheden bezitten tot dien gewichtigen Post; zullende voor het overige moeten zyn van bekende deugd en Vaderlandsliefde.

De Secretarisſen moeten voorts gekozen worden buiten de Vergadering, of als Leden derzelve bedanken, en worden aangesteld op zodanigen Eed, Instructie en pecuniëelen voet, als door de Vergadering zal worden gearresteerd; en zullen dezelve ook niet mogen zyn comptabel aan de Provinciaale Rekenkamer wegens de administratie van eenige 's Lands Penningen.

73. De Vergadering zal het geheele Bestuur deezer Provincie waarnemen, in alles wat niet special aan de Algemeene Nationaale Vergadering is afgestaan, en dus in het byzonder in het geen betreft het Justiciëele, het Financiëele, de Policie en Œconomie deezer Stad.

74. De Vergadering der Volksvertegenwoordigers beschikt over de verandering in de Provinciaale Ampten, en heeft tevens de begeving van alle dezelve, onder bepaling, dat geene Ampten zullen worden begeven, dan aan Inwooners van het Eiland daar het Ampt behoort te worden waargenomen.

Wordende hier van alleen uitgezonderd dus-

Middelburg. Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

danige kleine Bedieningen, welker begeving aan de uitvoerende Macht is toegekend.

75. Alle Placaaten, Publicatien of Waarschouwingen, welke aan de Vergadering worden vóórgesteld, 't zy dezelve loopen over zaaken, over welke nimmer een afzonderlyke Wet heeft plaats gehad, 't zy dezelve slegts strekken tot renovatie of alteratie van vorige Wetten, zullen moeten worden voorgelezen, voor agt dagen geseponeerd, en als dan wederom voorgelezen, alvorens finaal op dezelve worde besloten.

76. Op geenerleie Propositien of Rapporten zal eerder mogen worden geconcludeerd, dan op een der eerstvolgende Sessien, na dat zy zullen zyn gedaan of uitgebragt.

Hier onder zyn niet begrepen Propositien over zaaken van ordre, of andere onmiddelyk uit de voorgebragte poincten voortvloeiende, als omtrent welke, staande de Vergadering, besluit zal kunnen worden genomen.

77. Over het arresteren van belastingen, het zy nieuwe het zy slegts voortduuring van de gewoone middelen en lasten, zal niet finaal worden gedelibereerd, ten zy de dag tot afdoening agt dagen te voren bepaald, in de tusschen beide invallende Sessien herinnerd, en aldus zo veel mogelyk ter kennis van alle de Leden gebragt zy.

Alles onverminderd de twee voorlezingen, welke van alle Placaaten, Publicatien, Waarschouwingen, Propositien en Rapporten moet worden gedaan, hier voren Art. 75 en 76 gemeld.

78. Alle Ingezetenen zullen zich niet dan in geschrifte aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers mogen vervoegen, door elk der verzoekers onderteekend. Geene andere, als erkende Corporatien, mogen zich en Corps addresseeren, en dan nog niet anders, als over zaaken, welke tot den aart van derzelver inrichting betrekkelyk zyn.

79. In alle voorkomende zaaken zal het besluit

met

met de meerderheid der aanwezende Leden worden genomen; en byaldien de stemmen steken, zal het besluit volgends de stem van den Voorzitter worden opgemaakt, met uitzondering echter van de zaaken, Art. 80 te specificeeren, omtrent welke niet zal worden besloten als op den hier na te melden voet.

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

80. In alle deliberatien omtrent nieuwe Belastingen, mitsgaders Octroyen, Gratien, Exemptien, Dispensatien, afdoening en converfie van Fideicommissen, surcheance van den loop der Justitie, en generalyk alle zodanige Beneficien, welke door de Vertegenwoordigers van een vry en onafhangelyk Volk, alleen uit hoofde van de uitoeffening der Oppermacht, kunnen worden verricht, zal geenerlei besluit worden genomen als met de eenparige toestemming van elf Leden.

81. Van het gestatueerde Art. 75 en 76 omtrent de twee voorlezingen en aanhouden van alle Placaaten, Publicatien, Waarschouwingen, Propositien en Rapporten, zal de Vergadering mogen afgaan, wanneer elf Leden verklaren, *dat de zaak geen uitstel lyden kan*, 't welk als dan by de conclusie zal worden aangeteekend.

82. De Vergaderzaal zal, even als voor de Volksvertegenwoordigers, altyd openstaan voor de Leden en Ministers van den na te melden Provincialen Raad; echter zullen de Leden van de Plaatselyke Regeeringen der Steden en Dorpen binnen deeze Provincie ook toegang hebben tot de gewone deliberatien van de Vergadering op de hun toegeschikte Plaats, hoe zeer *ad audiendum.*

83. De Vergadering zal om de drie maanden by den anderen komen, en als dan geduurende drie weken vergaderen: te weten voor de eerste reis op 20 April eerstkomende, en voorts op 1 Augustus, 1 November, 1 February en 1 Mey.

84. De Voorzitter verkozen zynde, zal geduurende de geheele eerste gewoone Vergadering voorzitten; doch in de laatste Zitting van iedere ge-

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

gewoone Vergadering, zal op nieuw een Voorzitter voor de volgende verkozen worden; met dien verstande nogthans dat ook deeze zal moeten voorzitten, by aldien 'er tusschen de twee gewoone Vergaderingen een buitengewoone gehouden wordt; zullende de Voorzitters bewaarders zyn van het groot Zegel deezer Provincie, 't welk by derzelver afwezigheid of vacature zal worden bewaard by den Voorzitter van het uitvoerend Departement van den na te melden Provinciaalen Raad.

85. De Volksvertegenwoordigers zullen, zo lang de Vergadering by den anderen is, genieten een daggeld van een Pond Vlaams, mits kunnende aantoonen in de waarneming van hunnen Post gevaceerd te hebben, wettige beletselen alleen excuseerende.

Volksvertegenwoordigers, gedomicilieerd in Noordbeveland en Wolphaartsdyk, mitsgaders in Zuid- en Oostbeveland, genieten voor derzelver heen en wederreizen het voorschreven daggeld, één dag vóór en één dag na het scheiden der Vergadering.

Laatstgemelde daggeld worde verdubbeld en dus twee dagen voor de heen, en twee dagen voor de wederreize betaald aan de Volksvertegenwoordigers, welke in eenige der overige Eilanden, Nieuw Vossemeer en den Polder van den Hinkelen-Oord, woonagtig mogten zyn.

De Voorzitter der Vergadering geniet, gedurende den tyd van zyne voorzitting, het zelve daggeld als de overige Volksvertegenwoordigers, zonder meer.

86. De Volksvertegenwoordigers zyn nergens in de geheele Provincie, wegens civiele schulden, in Persoon arrestabel, zo lang de Vergadering by den anderen is, en op hun heen- en wederreize; zy kunnen echter, even als andere Ingezetenen, in Rechten aangesproken en uitgewonnen worden.

87. Alleen op heeter daad zullen de Volksvertegenwoordigers en derzelver Ministers elders, als door den Officier van hunne woonplaats, of ter zyner requisitie, geduurende den tyd dat de Vergadering by den anderen zal zyn, mitsgaders op hunne heen- en wederreize, wegens burgerlyke misdaden, mogen worden gearresteerd of gevangen genomen, en zullen dezelve, in dien gevalle, dadelyk aan hunnen dagelykschen Rechter moeten worden overgegeven, om door deezen gevonnist te worden.

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland*,

88. Wanneer een der Volksvertegenwoordigers, wegens een Staatsmisdryf en byzonderlyk wegens zyn verrichte als Vertegenwoordiger van het Volk van Zeeland, wordt beschuldigd, heeft de Vergadering recht tot het doen arresteeren van den beschuldigden, mits daar van dadelyk kennis gevende aan den Hove Provinciaal, aan het welk het vonnissen van den beschuldigden moet worden overgelaten.

89. Alle de Leden van de Vergadering der Volksvertegenwoordigers zyn verantwoordelyk aan het geheele Zeeuwsche Volk, en niet aan eenig gedeelte van het zelve.

90. Zy kunnen niet worden te rug geroepen, als door het geheele Zeeuwsche Volk, en geenzints door het District het welk hun heeft gecommitteerd.

91. Zy zullen nimmer verantwoordelyk zyn, voor eenige byzondere opinien of advysen, welke zy in de Vergadering zullen hebben uitgebracht.

92. Echter heeft een ieder het recht, om zodanige beschuldigingen, als hy vermeend te hebben ten lasten van een der Volksvertegenwoordigers, wegens de waarneming van zynen Post, over te geven aan den Procureur Generaal van den Hove, om het Hooge Recht des Volks, tegen den beschuldigden, waar te nemen; wordende het Hof, in dien gevalle alléén, en met uit-

MIDDELBURG. fluiting van den dagelykschen Rechter, competent verklaard.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

93. De Commisen, Griffiers, Klerken, Kamerbewaarder, Bodens en mindere Bedienden, der tegenwoordige Vergadering van Zeeland, gaan over op den tegenwoordigen voet, aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, tot dat dezelve nadere schikkingen, daar omtrent gemaakt zullen hebben.

94. Ter voorkoming van alle hoogstnadeelige verwarring zal het Committé van Algemeen Welzyn, Waakzaamheid en Veiligheid, van de Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland, zo als het zelve, op den 20 July 1795 is famengesteld, deszelfs werkzaamheden voortzetten tot den elfden dag, na dat de Vergadering zal zyn geconstitueerd; wordende alle qualificatien, aan het zelve gegeven, nu voor als dan gehouden op te houden en buiten effect te zyn.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van den Provinciaalen Raad en deszelfs werkzaamheid.

95. De Vergadering der Volksvertegenwoordigers zal binnen acht dagen, na deszelfs eerste Sessie, het zy uit deszelfs midden, het zy buiten zich, benoemen eenen Raad, bestaande uit negen Leden, om uit te maken den Provinciaalen Raad van Zeeland; zullende vyf van deeze Leden uitmaken het Uitvoerend Departement, en vier het Departement van Financie en Onderzoek. Welke zullen moeten hebben dezelve vereischtens als de Volksvertegenwoordigers, daar en boven ook niet mogen zyn eeniger manieren comptabel aan de Provinciaale Rekenkamer, wegens administratie van 's Lands Penningen.

96. De Leden van deezen Raad zullen elkanderen niet mogen bestaan, in of binnen den der-

derden graad van Bloedverwantschap of Zwagerschap.

Middelburg. Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

97. Wanneer Volksvertegenwoordigers tot Leden van den Provinciaalen Raad worden verkozen, zullen dezelve hunne plaats in de Vergadering moeten verlaten, en hunne Plaatsvervangers opgeroepen worden.

98. De Provinciaale Raad zal onophoudelyk resideren in de plaats, waar de Vergadering der Volksvertegenwoordigers by den anderen komt, en zullen deszelfs Leden genieten één Pond Vlaams daags, zonder eenige Emolumenten en zonder eenige Commissiegelden, of iets meer dan verschot in rekening te kunnen brengen; zullende de Leden, voor Transport hunner Goederen, by den aanvang en het eindigen hunner Commissie, ontvangen zes Ponden Vlaams voor beide reizen.

99. De Voorzitter van de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, zal de Vergaderingen van den Provinciaalen Raad bywoonen, en in dezelven voorzitten, maar zonder eene beslissende stem te hebben, ten ware de stemmen mogten steken; en ten einde aan het vereischte by dit Artikel te kunnen voldoen, zal de Voorzitter, geduurende den tyd van deszelfs voorzitting niet buiten het Eiland, waar de Raad resideert, mogen vernachten.

100. By afwezigheid van den Voorzitter uit den Raad, zit de Voorzitter of oudste Lid van het Uitvoerend Departement in den Provinciaalen Raad voor.

101. De beide Secretarissen der Volksvertegenwoordigers woonen de Vergaderingen van den Provinciaalen Raad by, en fungeeren in denzelven.

102. Alle Verzoeken en Addressen, welke aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers worden gedaan, zullen, wanneer dezelve gescheiden

is,

MIDDELBURG.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

is, aan den Provinciaalen Raad kunnen en moeten gedaan worden.

103. Ten aanzien van huishoudelyke zaaken, zal de Provinciaale Raad geene eindbesluiten mogen nemen, als omtrent zaaken van weinig belang, en welker afdoening spoed vereischt, en althans nimmer omtrent eenige zaaken, tot welke de eenparige toestemming van elf Leden der Vergadering van de Volksvertegenwoordigers wordt vereischt.

104. De Provinciaale Raad zal in geenerleie geval zich de Wetgevende Magt door het emaneeren van Placaaten mogen aanmatigen; zullende aan denzelven alleen vryftaan om eene Provisioneele voorziening, by wyze van Publicatie of Waarschouwing te doen, in gevallen welke geen uitstel lyden.

Dezelve zal ook geene beschikking hebben over openstaande of openvallende Ampten, Bedieningen of Commissien; zullende alleen des noods, iemand tot de Provisioneele waarneming mogen qualificeeren, tot op de eerste gewoone Vergadering der Volksvertegenwoordigers.

105. Deeze Raad is omtrent alle zaaken, op welke het Advis, Bericht of Verantwoording van eenig Provinciaal Hof, Collegie, Plaatselyk Bestuur, Rechtbank, Amptenaar of particulier en belanghebbend Persoon gewoonlyk worden, of, na deszelfs inzien, diend te worden ingenomen, geauthoriseerd en verplicht dusdanig Advys, Bericht of Verantwoording te vragen en in te winnen.

106. Insgelyks is dezelve geauthoriseerd, om met zes uniforme stemmen, te verleenen surcheance van executie in Crimineele en van Procedures in Civiele zaaken, immers tot zo lang by de Vergadering der Volksvertegenwoordigers daar omtrent anders zal wezen gedisponeerd.

107. De Provinciaale Raad, welke, wanneer de Vergadering der Volksvertegenwoordigers ge-

schei-

fcheiden is, ten minsten éénmaal 's weeks vergaderd, is verplicht, om alle zaaken, voorkomende gedurende het reces der Vergadering, welke een dadelyk en finaal onderzoek vereisfchen en daar voor vatbaar zyn, en andere, op welke de gevraagde Advisen, Berichten of Verantwoordingen ingekomen zyn, naar vereisch van zaaken, te stellen in handen van het Uitvoerend Departement of van het Departement van Financie en Onderzoek.

MIDDELBURG.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

108. Ook is de Raad gerechtigd om de Vergadering by den anderen te roepen, zo dikwyls zulks by denzelven nodig en dienstig bevonden wordt; zullende, in zo een geval, de Vergadering convoceeren tegen den zesden dag na het afgaan der Brieven, of ook tegen een korter termyn, wanneer de nood het vereischt.

109. Op schriftelyk verzoek van een derde van de Leden der Vergadering van de Volksvertegenwoordigers, is de Raad tot eene buitengewoone beschryving derzelve verplicht; nogthans altyd op zes dagen en met de vermelding dat de beschryving op speciaale requisitie geschiedt.

110. De Provinciaale Raad zal in de eerste Vergadering, (welke echter, op een korter termyn dan zes dagen byeengeroepen, niet zal mogen gehouden worden voor twaalf uuren, na dat alle de rondgezondene Boden zullen te rug gekomen zyn) de redenen geven van het beschryven der Vergadering; zullende deeze redenen, wanneer de tyd en omstandigheden het toelaten, in de Brieven van beschryving uitgedrukt worden.

111. De Provinciaale Raad zal uiterlyk in de tweede Sessie van de gewoone of buitengewoone Vergadering der Volksvertegenwoordigers, verslag doen van het geen door denzelven, geduurende het scheiden der Vergadering is verrigt; zullende het verrichte van den Provinciaalen

Raad

MID-DEL-BURG.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

Raad door de Vergadering moeten worden goed- of afgekeurd.

112. Geene besluiten van deuzelven zullen voor wettig worden gehouden, ten zy ten minsten vyf Leden aanwezig zyn.

113. Alle de Leden van deezen Raad zyn, wegens hun gedrag en verrichte, verantwoordelyk aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers.

114. Het Uitvoerend Departement van den Provinciaalen Raad maakt een Collegie op zich zelven uit, 't welk afzonderlyk delibereerd en besluit, en door een der beide Secretarisfen van de Vergadering der Volksvertegenwoordigers wordt geadsisteerd.

115. Het Uitvoerend Departement verkiest op den dag van deszelfs eerste Zitting, en vervolgens maandelyks op nieuws een van deszelfs Leden tot Voorzitter voor eene maand.

116. Het Uitvoerend Departement vergaderd ten minsten tweemaal 's weeks, en mag geene besluiten nemen met minder dan drie Leden, en ter voorkoming van onvoltalligheid mag nooit meer dan één Lid buiten Walcheren en St. Joosland, of het Eiland der residentie vernagten, ten ware ingeval van de hoogste noodzakelykheid, met eenparige toestemming van alle de Leden.

117. Het Uitvoerend Departement is verplicht uit te voeren en te doen uitvoeren alle wetten en besluiten, by de Volksvertegenwoordigers en Provinciaalen Raad te nemen; en voorts, des gerequireerd, aan de Volksvertegenwoordigers en den Provinciaalen Raad Rapport te doen, en dezelve te dienen van advis omtrent alle zaaken, de buiten- of binnenlandsche rust en Uitvoerende Macht deezer Provincie betreffende.

118. Het zelve zal alle Amptenaaren en Bediendens deezer Provincie houden by de prompte waarneming hunner Posten.

119. Voorts zal dit Departement verleenen al-

alle Ordonnantien voor de gewoone betalingen, mitsgaders de buitengewone uitgaven by de Wetgevende Macht toegestaan, gelyk mede uitgaven, minder bedragende dan £ 100 Vlaams in 't geheel; voorts, in 't algemeen, wakende voor de Financieële en Politieke belangens van Zeeland.

120. Mitsdien zullen onder de directie en toezicht van dit Departement staan 's Lands Domeinen, de Munt, de invordering van alle 's Lands Middelen en Inkomsten, gewoone en buitengewoone, gelyk mede alle Ontvangers, Rentmeesters en Collecteurs van dezelve Middelen en Inkomsten.

121. Het Uitvoerend Departement moet zorgen voor de rust van de Provincie, zo van binnen als van buiten; en heeft, ten dien einde, onder deszelfs bevelen en bestelling alle Militie binnen deeze Provincie, zich bevindende of komende, zo als ook de Vrywilligers uit de gewapende Burgeryen, voor zo ver dezelve binnen Zeeland van dienst zouden kunnen en willen zyn; en de bezorging tegen alle onrustige en oproerige bewegingen binnen deeze Provincie, van welken aart dezelve zyn, en onder welk voorwendzel dezelve aangestookt worden.

122. Dit Departement heeft, tot nadere dispositie van de Volksvertegenwoordigers, de Judicature in cas d'Appel, over zaken in cas van Gemeene Middelen, gelyk mede zaken, welke eertyds by Burggraaf en Leenmannen plegen getermineerd te worden. Alles volgens de Ordonnantien daar van zynde, en op den voet op welke deeze Jurisdictie by Gecommitteerde Raaden pleeg te worden uitgeoeffend.

123. Nogthans zal geen zaak ten principalen door dit Departement worden getermineerd, als met adsumtie van twee bekwame Rechtsgeleerden, by welke ten minsten drie Leden van den Raad tegenwoordig zullen moeten zyn, zo dat

geen

MIDDELBURG. geen zaak door minder dan vyf Persoonen worde beslist.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

124. Om welk alles na behooren te kunnen doen, hebben de Leden van dit Departement, ten allen tyde, toegang tot de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, 's Lands Papieren en Griffie, mitsgaders de Griffie van de Provinciaale Rekenkamer en het Comptoir Generaal.

En kan het Uitvoerend Departement altyd eisschen de mondelinge en schriftelyke informatien van de voorschreve Provinciaale Rekenkamer, den Ontvanger Generaal en van alle Plaatselyke Regeeringen, Directiën, Comptables, Amptenaaren en Bediendens.

125. Het Uitvoerend Departement vermag niet te ordonneeren eenige nieuwigheid van betaling, als nieuwe Tractementen en Gages, noch ook nieuwe Fortificatien en Werken aanleggen en maken, of importante reparatien en verbeteringen aan dezelve laten doen.

126. Dit Departement moet de vacature van alle Ampten en Bedieningen, binnen veertien dagen na het openvallen, schriftelyk aangeven aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers of den Provinciaalen Raad, ten einde de begeving aan eerstgemelde over te laten.

Hier van echter zullen zyn uitgezonderd kleine Bedieningen, welke aan Tractementen en Emolumenten, geen £ 50 Vlaams 's Jaars opbrengen, welke onmiddelyk staan ter begeving van het Uitvoerend Departement.

127. Niemand der Leden van het zelve zal mogen zitten over eenige zaaken hem in 't byzonder, of iemand zyner vrienden, tot in den vierden graad van Bloedverwandschap of Zwagerschap, middelyk of onmiddelyk betreffende.

128. Geen der Leden zal eenig belang mogen hebben in Pachten of Collecten van 's Lands Impositien, noch ook in eenige Fabrieken, Trafiken, Neringen of Compagnieschappen, welke eenige le-

leverancien aan de Provincie doen; gelyk mede niet mogen koopen eenige Ordonnantien; Actien of Crediten ten laste deezer Provincie.

129. In het algemeen wordt het Uitvoerend Departement alle Wetgevende Magt ontzegd en toegekend al wat tot de Uitvoerende Magt eenigzints behoord of betrekkelyk is, voor zo ver geen byzondere beschikking deswegens is gemaakt.

130. Het Uitvoerend Departement is altyd verantwoordelyk aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers.

131. Het Departement van Financie en Onderzoek van den Provinciaalen Raad, maakt een Collegie op zich zelve uit, 't welk afzonderlyk delibereert, en door een der beide Secretarissen wrdt geadsisteerd.

132. Het zelve verkiest op den dag van deszelfs eerste Zitting en vervolgens maandelyks, op nieuws, één van deszelfs Leden, om geduurende den tyd van eene maand de Directie te houden.

133. Dit Departement vergadert, zo dikwils onafgedane zaken en de aart van deszelfs werkzaamheid zulks vorderen, en wel ten minsten eenmaal 's weeks: en, ter voorkoming van onvoltalligheid, mag nooit meer dan één Lid te gelyk buiten Walcheren en St. Joosland, of het Eiland der residentie van de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, vernachten; ten ware ingevalle van de hoogste noodzakelykheid, en met eenparige toestemming van alle de overige Leden.

134. Dit Departement is verplicht alle zaken, welke, door de Vergadering der Volksvertegenwoordigers of den Provinciaalen Raad, in deszelfs handen worden gesteld, naarstiglyk en rypelyk te onderzoeken, en zich in staat te stellen, om

MID-DEL-BURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

MIDDELBURG. om de Vergaderinge der Volksvertegenwoordigers, of den Provinciaalen Raad, by derzelver afwezen, te dienen van deszelfs consideratien en advis.

Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland. 135. Het zelve is in het byzonder verplicht, om zich toe te leggen op eene grondige kennis van de Financien van deeze Provincie; alle middelen van bezuiniging op te sporen en aan de hand te geven, ontwerpen tot redres te vormen, en in het algemeen op al dat geen bedacht te zyn, 't welk de Provinciaale Financien bevorderlyk zoude kunnen wezen.

136. Ten dien einde is het zelve bevoegd, om, omtrent alle zaken aan het zelve opgedragen, en, in het byzonder omtrent het Financiewezen van Zeeland, dusdanige voorstellen aan de Volksvertegenwoordigers te doen, als het zelve nuttig en nodig zal oordeelen.

137. Het Departement van Financie en Onderzoek heeft, even als het Uitvoerend Departement, den toegang tot alle Provinciaale Charters en Papieren, en vermag insgelyks te vorderen de consideratien van die der Provinciaale Rekenkamer, den Ontvanger Generaal en verdere Amptenaaren, welke staan in den dienst van de Provincie.

138. Dit Departement bepaalt zich tot het doen van Voorstellen, geven van Advisen en maken van Ontwerpen zonder eenige zaken finaal te mogen afdoen of eenig beslissend besluit te mogen nemen.

139. Alle de Leden van den Provinciaalen Raad in beide de Departementen, zullen verplicht zyn in de Vergadering der Volksvertegenwoordigers, by hunne aanstelling af te leggen den volgenden Eed:

Ik zweere den Post als Lid van den Provinciaalen Raad en het Departement, in het wel-

te ik geplaatst ben, getrouwelyk te zullen waarnemen, zonder my door eenige gunst of ongunst voor of tegen eenige byzondere Persoonen te laten bewegen; noch ook eenige Ordonnantien, Actien, of Crediten, ten laste dezer Provincie te zullen koopen, of eenige geschenken te zullen aannemen, direct of indirect, maar my in alles te zullen gedragen naa alle de Wetten en Voorschriften, by het Reglement voor het Intermediair Bestuur, voor den Provinciaalen Raad en het Departement, in het welk ik geplaatst ben, gearresteerd, en voorts alles te zullen doen en nalaten, 't geen een goed en eerlyk Lid van voornoemden Raad en Departement, schuldig is en behoord te doen en na te laten, en special dat ik niets zal aanwenden, begunstigen of dulden, waar door indragt zoude geschieden, op de onvervreemdbare Volks Oppermacht.

Zoo waarlyk moet my God Almachtig helpen!

MIDDELBURG. Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.

140. Zo dikwyls de Provinciaale Raad en beide deszelfs Departementen eenige Voorstellen of Rapporten aan de Vergadering der Volksvertegenwoordigers moeten doen, zal een Commissie van ten minsten twee Leden, in de Vergadering der Volksvertegenwoordigers worden geadmitteerd, ten einde na het gedaan Voorstel of Rapport, dusdanige nadere mondelinge elucidatien te kunnen geven, als door de Vergadering mogt worden gerequireerd.

141. Ten aanzien van het arresteeren in Persoon voor civiele schulden en de wyze van te rechtstelling in het criminele, worden de Leden van den Provinciaalen Raad op dezelfde wyze behandeld, als de Volksvertegenwoordigers.

Hier volgt de nevensstaande Verdeeling der Districten.

Dat wy vervolgens hebben goedgevonden het

 voor-

MIDDELBURG. *Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland.*

voorschreve Ontwerp ter goed- of afkeuring aan het Zeeuwsche Volk aan te bieden, zo als wy doen by deezen, en dat wy mitsdien het zelve oproepen tegen Woensdag, den 6 der aanstaande Maand April, en speciaal begeren, dat het zelve zal worden opgeroepen by Grondvergaderingen, even als op den 9 deezer Maand heeft plaats gehad tot de keuze van Representanten en Plaatsvervangers ter Algemeene Nationaale Vergadering. Wordende elk en een iegelyk, terwyl er nog geen Reglement voor het Intermediair Bestuur van Zeeland is gearresteerd, opgeroepen, ingevolge het Reglement voor evengemelde Nationaale Vergadering, als door het Zeeuwsche Volk behoorlyk gesanctioneerd.

Gelastende wy voorts aan de Municipaliteiten der Steden en Plaatsen, welke met de regeling der Grondvergaderingen zyn belast geweest, om de Ingezetenen te laten oproepen, even als op den 9 deezer heeft plaats gehad, en om voorts drie Persoonen te benoemen tot Stemopnemers voor iedere Grondvergadering, welke zullen vermogen de Stembevoegde en in de Vergadering compareerende Burgers mondeling op de goed- of afkeuring van dit Reglement te laten stemmen, en verplicht zyn den uitslag der stemming voor Zondag den 10 April ter 's Lands Griffie by een Verbaal van 't verrichte bekend te maken; zullende het besluit in deezen by de meerderheid der Grondvergaderingen worden opgemaakt, en de zulke, welke den uitslag van het verrichte binnen voorschreven tyd niet zullen hebben bekend gemaakt, worden gerekend het bovenstaande Concept-Reglement te hebben goedgekeurd.

En op dat niemand hier van onkundig blyve, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar zulks gewoon is te geschieden.

Aldus gedaan en gearresteerd ter Vergadering

van

van de Provisioneele Representanten van het Volk van Zeeland. In 't Hof aldaar te Middelburg, den 26 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

C. G. BYLEVELD, Vt.

(*Onder stond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend,*)

F. ERMERINS.

Gelyk van het geheele Gewest, dus was 'er ook van de Stad Middelburg eene Commissie benoemd, ter herzieninge en verbeteringe, ware 't mogelyk, van het Provisioneele Stedelyke Stemmings- en Regeerings-Reglement. Op den 3 deezer deedt zy verslag van haare werkzaamheden, door het openlyk mededeelen van het volgende

Maart [illegible] DEL[illegible] BURG [illegible]

CONCEPT-REGLEMENT op het Bestuur der STAD MIDDELBURG in ZEELAND.

EERSTE HOOFDSTUK.

De Stad wordt verdeeld in twaalf Wyken, welke ieder afzonderlyk vergaderen op zodanige plaatsen, als by iedere Wyk is uitgedrukt; in maniere navolgende:

EERSTE WYK.

Begint op de Groote Markt, van de Pottemarkt af tot aan de Korte Gortstraat, de linkerzyde van de Pottemarkt en van de lange Vyle tot aan de lange Geere, de linkerzyde van de lange Geere, de korte Geere wederzydsch, de regterzyde van de lange Gortstraat tot aan de Koestraat, de Koestraat wederzyds, de geheele Beestemarkt rond, de regterzyde van de Vlissingschestraat, en het Agtercingeltje, van de Vlissingschebrug tot aan het Roosterstraatje, de Schouvagers Cingel, de linker- en regterzyde van de Spekrokery, de Pottebakkers Cingel, van de hoek van de Zandstraat tot voorby het Schuttershof, de huizen agter de Houttuinen, de Seisdam, de geheele Heeregragt tot aan de Noordpoortstraat, de linkerzyde van de Noordpoortstraat, het Noordplein, de Noordwatergang, klein Vlaanderen, de huizen onder het Bolwerk en Volderylaagte, tot aan de Seispoort, de Seislaagte wederzydsch, korte Cingeltje tot aan de Seisstraat, de Seisstraat wederzydsch, het Seisplein en Wale-cingel, Armentaansch Schuitvlot en Huidevetters-cingel; vergadert in de *Engelsche Kerk.*

TWEE-

TWEEDE WYK.

Begint met de Bakkery op den hoek van de Varkemarkt, en voorts de geheele linkerzyde van de Gravenstraat, tot op de Groote Markt, het Kaarspel wederzydsch, de linkerzyde van de Groote Markt, beginnende aan de Gravestraat tot aan de korte Gortstraat (daar in de Mostaart Gang) de korte Gortstraat wederzydsch (daar in de Goude Poort) de lange Gortstraat linkerzyde met het hoekhuis op de Varkemarkt, de Vlissingschestraat linkerzyde, beginnende aan de Hoogstraat, en eindigende aan de Stads Schuur, de regterzyde van het Vlissings Wagenplein, de hoek om de huizen over het Karremansstal, en agterom 't Princen Hofje, de Winterstraat wederzydsch, de geheele Sleepers Cingel tot aan de Langevyle Poort, de Zandstraat wederzydsch en het Agtercingeltje na het Domburgs Schuitvlotstraat, de huizen over het Bruggetje, en de Schuitvlotstraat wederzydsch; vergadert in de *Mennoniten Kerk*.

MIDDELBURG. *Regerings Reglement voor Middelburg.*

DERDE WYK.

Begint op de Markt, op den hoek van de Vlasmarkt met 't huis de Roode Tooren, regt af naar en tot aan de Pottemarkt, de rechterzyde van de Pottemarkt, 't Schuyffelstraatje wederzydsch, de verdere huizen op de Pottemarkt van 't Schuyffelstraatje naar de Langevyle, de rechterzyde van de Langevyle tot aan 't Beddewykstraatje, de regterzyde van de lange Geere tot aan de korte Geere, 't Plein van de Smeltery tot aan de Beestemarkt, het Roosterstraatje, de Beenhouwers-cingel tot aan 't Papestraatje, het Papestraatje wederzydsch, de Cingel tot aan de Langevylebrug, van de Brug de rechterzyde van de Langevyle tot aan de Geere, de overzyde van de Langevyle van de Brug af tot

MIDDELBURG

Regeerings Reglement voor Middelburg.

aan 't Beddewykstraatje, het Beddewykstraatje en Schuttershofstraatje wederzydsch, de Cingel van de Langevylebrug tot aan de Seisbrug (intusschen de Molenberg,) de Krommewele en Vlasmarkt wederzydsch tot aan de Herberg den Helm en de wooning van de Concherge agter 't Stadhuis, de linkerzyde van de lange Noordstraat van 't Stadhuis af tot aan 't Simpelhuisstraatje, het Simpelhuisstraatje, Wingaardstraatje, Penninghoekstraatje, alle wederzydsch, van daar agterom, 't Cingeltje van 't gewezen Arm-Ziekenhuis tot aan de Seisbrug; vergadert in de *Nieuwe Kerk.*

VIERDE WYK.

Begint met den Langenburgt van de Markt af wederzydsch, tot aan en over het naauwe van de Wal, eindigende met het huis van den Burger *J. le Clercq*, de regter en linkerzyde van de Wal, de Sroopoort geheel, de Capoenstraat wederzydsch, de Wal wederzydsch tot aan de Nieuwe Kerk, de Oude Kerkstraat wederzydsch (daar in de huizen in de Roosepoort,) de Nieuwe Kerkstraat wederzydsch, de Reygerstraat wederzydsch, het geheele Choorkerkhof, de korte Giststraat wederzydsch, de wooningen in de Munt, de geheele Abtdy rond, op de Balans te beginnen met het Coffyhuis, de huize aan die zyde tot tegen de Pieterstraat, de Wagenaarstraat linkerzyde van de Balans af tot aan de Brouwery de 3 Tonnekens, van daar de overzyde van de Wagenaarstraat van de Oude Kerk tot aan den hoek van de Bree, de linkerzyde van de Bree tot aan de Noordvest, de huizen op de Noordvest van de Bree tot aan de Noordbrug, alle de Straatjes in de Baginagie, de Koningstraat wederzydsch, de linkerzyde van de korte Noordstraat van de Noordbrug af tot aan 't Oude Kerkhof, de huizen agterom de Oude

Kerk

Kerk tot aan de Wagenaarstraat met 't huis van Mr. den Koster der Oude Kerk; vergadert in het *Auditorium* naast de Chporkerk.

MIDDELBURG.

VYFDE WYK.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Begint op de Groenmarkt op de hoek van de korte Lombaardstraat, van daar af de regterzyde van den Langenburgt tot over de Wal, voorts de overzyde van den Langenburgt van de hoek van de Wal af tot aan de Groenmarkt, de Groenmarkt rond, daar onder het huis van de Muntmeester, de Kortenburgt wederzyds tot aan de Balans, de linkerzyde van de Balans beginnende met het eerste huis agter de Herberg, het Hof van Holland tot aan de Wagenaarstraat, de Bogaardstraat en de Latynsche Schoolstraat, beiden wederzydsch, de korte en lange Lombaardstraat wederzydsch; daar in de wooningen in de Poort van den Burger *de Bruyn*, vervolgens de lange Noordstraat, beginnende met het huis de Trappen, bewoond by den Burger *L. P. van Oppen* tot aan den hoek van de Oude Kerk, de Blindehoek wederzydsch, de huizen agter de Oude Kerk aan de zyde der lange Noordstraat, tot aan de Brouwery, de Brouwery de 3 Tonnekens, voorts de korte Noordstraat regterzyde tot den hoek van het Oude Kerkhof over de Lambrechtstraat, de geheele overzyde der korte Noordstraat, van de Noordbrug af tot aan de lange Noordstraat, de Lambrechtstraat wederzydsch, de regterzyde van de lange Noordstraat van de korte Noordstraat af tot aan 't Simpelhuisstraatje, de St. Jorisstraat en St. Bastiaanstraatje geheel, alle de huizen op de Cingel van den hoek over 't gewezen Arm-Ziekenhuis af tot aan de Noordbrug; vergadert in de *Oude Kerk*.

ZESDE WYK.

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

Begint aan de Balans, de lange en korte St. Pieterstraat wederzydsch, de lange Giststraat wederzydsch tot aan de Wisselbank en Paauwpoort, de Noordzyde van den Dam van de Paauwpoort af tot aan de Dambrug, van daar de Rotterdammerkaay tot aan de Nederstraat, het Kraanstraatje geheel, de linkerzyde van de Nederstraat, van de Kaay af tot op den hoek van de Breestraat, de lange en korte Breestraat wederzydsch tot aan de Oostkerk, agter de Oostkerk van de Azynmakery af tot aan de hoek van het Oostersche Wagenplein, de Verweryſtraat wederzydsch, en daar in het Glasekastſtraatje, voorts het Molenwater, van den hoek der Verweryſtraat af tot aan de Koepoort, de Herberg het Koningsplein en de huizen agter de Brandery, het Molenwater aan die zyde, als ook de bogt naar het Bolwerk by de Herberg het Zwaantje, de wooningen daar by op het Bolwerk, vervolgens het korte Molenwater tot aan de Noordbrug, en de regterzyde van de Noordpoortſtraat voorby het Arm-Weeshuis en de huizen aan die zyde tot de Smitſe tegen de Noordpoort; vergadert in de *Fransche Kerk*.

ZEVENDE WYK.

Begint op den hoek van de lange Pieterſtraat aan de Balans, de regterzyde van de Spanjaardſtraat tot aan de Spuyſtraat, de Spuyſtraat geheel, daar in ook het Slopje en de huizen in de Suykerpoort, de regterzyde van de Spuybrug, van de Spuybrug af tot aan de Molſtraat, de Molſtraat en Pypſtraat wederzydsch, de Izabellegang, de regterzyde van de Lange Cingelſtraat, van de Molſtraat af tot aan de Schuitvlotſtraat, de Lange Schuitvlotſtraat wederzydsch, de korte Cingelſtraat regterzyde, de regterzyde van

van de Brakstraat van de korte Cingelstraat af tot aan de Kaay, de overzyde der Brakstraat van de Kaay af tot aan de Breestraat, de regterzyde van de Lazarystraat en Lazarymolenstraat tot op den hoek van de Lange Breestraat over de Dampoort, de Wolfertspoort, de woningen boven de Dampoort en de Nederstraat aan die zyde tot aan de Kaay, de Oostpoort en de huizen daar agterom tot de Poort in de Nederstraat uitkomende; vergadert in de *Oost Kerk*. MIDDELBURG. *Regerings Reglement voor Middelburg*.

ACHTSTE WYK.

Begint op den hoek van de Haringplaats aan de zyde van de Balans, van daar af de Balans aan de regterzyde, en de regterzyde van de Wagenaarstraat tot aan de Bree, de regterzyde van de Bree (daar in 't Cellebroershof, de Glasblazery en derzelfs Plein) tot de Zuid-cingel, de geheele Zuid-cingel van de Bree af tot aan het huis van den Burger *A. Geane*, de Gang en wooningen in de zogenaamde Bleekery, de huizen op de Haringplaats, de linkerzyde van de Spanjaardstraat en Spuybrug tot aan de Koepoortstraat, de Koepoortstraat wederzydsch, de linkerzyde der lange en korte Cingelstraat, de korte Schuitvlotstraat wederzydsch, de linkerzyde van de Brakstraat, beginnende aan den hoek der korte Cingelstraat tot aan de korte Breestraat, de linkerzyde van de Lazarystraat, de Bogt van Guinée, de linkerzyde van de Lazarymolenstraat tot aan de Dampoort, als mede de huize op 't Smits-bolwerk en agterom het Bolwerk, als mede rondom het Oostersche Wagenplein en het Oostersche Kerkhof, de Oostersche straat of Nieuwehuizen wederzydsch, als ook 't Bastion, en de huizen op 't Plein en in 't Slopje naast het Burger-Weeshuis; vergadert in de *Luthersche Kark*.

NE-

MID-DEL-BURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

NEGENDE WYK.

Begint in de Lange Noordstraat over het Stadhuis, met het huis van den Burger *J. J. de Bruyn*, en van daar die zyde van de Groote Markt tot aan den Langendelft, de geheele regterzyde van den Langen- en Kortendelft, beginnende aan de Groote Markt en eindigende aan de Bellingstraat, (daar onder de Gouden Leeuw en de Poort de drie Spuyten,) de Bellingstraat wederzydsch, de Kinderdyk, beginnende met het huisje over en naast de Spykerbrug, en vervolgens van de hoek van de Herberg St. Joris tot over de Bellingbrug, de Korendyk, de Goesche Korenmarkt aan de linkerzyde tot aan de Sasbrug, de wooningen in het Pakhuis Luyk, mitsgaders in de Poort en achter de Pakhuizen van *Roubergen*, voorts op den Blaauwendyk te beginnen met de West-Indische Pakhuizen tot aan de Kalkstraat, de Kalkstraat wederzydsch, de huizen achter de Teerpakhuizen tot aan de Vlissingschebrug, de linkerzyde van het Vlissingsche Wagenplein tot aan de Vlissingsche Poort, en de Agtercingel aldaar tot aan de Kalkstraat; vergadert in de *West-Indische Kamer*.

TIENDE WYK.

Begint aan de Groote Markt met den hoek van den Langenburgt, de geheele linkerzyde van den Langen en Kortendelft tot op den Dam in het Koffyhuis agter de Wisselbank, de regterzyde van de Kortendelft, beginnende op den hoek van de Bellingstraat tot aan den Dam, de zuidzyde van den Dam tot aan het Schuddevisstraatje, het Schuddevis- en Molenstraatje wederzydsch, daar in het Kuypers Gildenhuis, het overige der zuidzyde van den Dam, de Dwarskaay, de huizen over de Dokbrug aan de

de Oost Compagnie Werf, en agterom de Werf het huis van den Onder-Equipagiemeester, de huizen aan de Segeers Poort en op de Commercie Werf tot aan de kleine Sasbrug, de Molenstraat tot aan de Segeermolen, de huizen agterom het Aarsenaal, de Blaauwendyk tot aan de West-Indische Pakhuizen; vergadert in de *Choor-Kerk*.

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg*.

ELFDE WYK.

Begint in de Gravestraat op den hoek van 't Susterstraatje, de linkerzyde van de Gravestraat tot aan de Hoogstraat, de Hoogstraat wederzydsch, de Stads Schuur, Watermolen, Tugthuis, de Visschersdyk, van daar die zyde van de Goesche Korenmarkt en de geheele Kousteensche endyk, vervolgens de Nieuwe Haven van de Poort schuins over de Mennoniten Kerk af, tot aan de St. Jansstraat, de Turf- en Houtkaay, Londonsche en Bierkaay, de geheele Rouaansche Kaay, eindigende met het hoekhuis aan de Dwarskaay; vergadert in de *Gasthuis Kerk*.

TWAALFDE WYK.

Begint op de Groote Markt, het eerste huis agter de Lakenkoper *van Zoelen*, en zo de linkerzyde van de Gravestraat tot de Susterstraat, het Susterstraatje wederzydsch, en daar in 't Plein van de Vismarkt Kerk, en de huizen in 't Garnaatstraatje, de St. Jansstraat wederzydsch, daar in de geheele St. Jansgang, en in 't Gat van de Vismarkt, het Kleine Heerestraatje, de Heerestraat wederzydsch, de Geertruidstraat wederzydsch en de wooningen in het Slopje, en eindelyk de Nieuwstraat wederzydsch; vergadert in de *Vismarkt Kerk*.

TWEE-

MID-
DEL-
BURG.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over de Stemgerechtigden.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Art. 1. Stemgerechtigden in de Wyk-Vergaderingen deezer Stad zyn alle Manspersoonen, die in het volgende Artikel niet speciaal worden uitgezonderd.

2. Van het Stemrecht of de uitoefening van dien zyn uitgesloten de navolgenden:

1. Allen, die den ouderdom van twintig Jaaren niet hebben bereikt. Deeze bepaling echter sluit niet uit de zodanigen, die boven de achttien, doch beneden de twintig Jaaren oud, van hun Stemrecht volgens Art. 1 van het Provisioneel Stemmings-Reglement hebben gebruik gemaakt, en als zodanig by de Wykmeesteren bekend staan.

2. Alle Persoonen buiten deeze Republiek of de Colonien van deezen Staat geboren, die sedert twee Jaaren, en alle Inboorlingen deezer Republiek of der Colonien van deezen Staat, die sedert één Jaar hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad niet hebben gehad. Onder deeze bepaling zyn niet begrepen de uitgewekenen by of ter oorzaake der Omwenteling van 't Jaar 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren en sedert naar elders vertrokken zynde, wederom hunne vaste woning binnen deeze Stad genomen hebben.

3. Alle huisselyke Bedienden, binnen deeze Stad niet geboren, ten zy uit hoofde van hunne eigene en afzonderlyke huishouding, 's Lands en Stads Lasten betalende.

4. Allen, die om verkwisting, wangedrag of krankzinnigheid onder Curatele staan.

5. Allen, die in Wees-, Diaconie-, Armen-, of andere Godshuizen *om niet* onderhouden worden; mitsgaders die uit de Armen-kassen

in

in het laatst afgeloopene Jaar, te rekenen tot den dag der Wyk Vergadering, langer dan drie maanden zyn bedeeld geworden.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

6. Alle Bankroutiers, mitsgaders zulken, welker Boedels aan de Kamer van Desolate Boedels overgegeven zyn; ook de geenen, welke Brieven van Cessie verkregen hebben, zo lang dezelve hunne Crediteuren niet ten volle hebben afbetaald: ten ware de voornoemde Persoonen by een speciaal Declaratoir van den Rechter kunnen aantoonen, dat hunne Insolventie niet uit eigen frauduleuzen handel is voortgesproten.

7. Alle Militairen, ten ware dezelven Inboorlingen deezer Republiek of der Colonien van deezen Staat zynde, sedert *één Jaar*, en buiten deeze Republiek of buiten de voorschreve Colonien geboortig, sedert *twee Jaaren* hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad gehad hebben.

8. Alle Persoonen in Eed en directen dienst staande van eenige vreemde Mogendheid.

9. Allen, die wegens misdaad door den Rechter zyn veroordeeld.

10. Allen, die op besluit van den Rechter gevangen zitten, mitsgaders allen, die voor den Rechter van misdaad zyn beschuldigd, zo lang dezelve niet zyn vrygesproken.

11. Allen, die in eenigen opzichte aan het bewerken en uitvoeren van oproer en plundering zich hebben schuldig gemaakt.

12. Allen, welke in de Wykvergadering niet hebben gedaan en geteekend het navolgende Declaratoir:

Ik verklare binnen deeze Provincie en binnen deeze Republiek voor wettig te houden alleen zodanige Regeeringsform, welke gegrond is op de Oppermacht des geheelen Volks; en ik houde voor onwettig, en met de gemelde Oppermacht

des

MIDDELBURG.

des Volks strydig alle Erfelyke Ampten en Waardigheden.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

3. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoefend, dan in wettig byeengeroepene Wykvergaderingen.

4. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoefend, ten zy door een iegelyk in Persoon tegenwoordig zynde, en niet dan in die Wykvergadering, onder welke de Stemgerechtigde behoort.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de Wykmeesteren en de Secretarisfen der Wykvergaderingen.

Art. 1. In ieder der Wyken deezer Stad zullen worden aangesteld een Wykmeester, een Plaatsvervanger en twee Secretarisfen, en zulks in maniere als by het IV Hoofdstuk Art. 10 en volgende wordt bepaald.

2. De Plaatsvervanger vervult den Post van den Wykmeester by deszelfs overlyden of verhuizen uit de Wyk, waar in hy is aangesteld, mitsgaders in de Wykvergaderingen, en in de byeenkomsten der Wykmeesteren, wanneer dezelve verhinderd wordt aldaar te verschynen.

3. De Wykmeesters, Plaatsvervangers en Secretarisfen fungeren een Jaar.

4. Zy zullen voor deeze Posten niet mogen bedanken, ten zy om voldoende redenen, dadelyk by hunne benoeming te allegeeren, dewelke door de meerderheid der presente Stemgerechtigde Burgers in die zelfde Wykvergadering zullen worden beöordeeld.

De Wykmeester, Plaatsvervanger en Secretarisfen, welke reeds één Jaar hebben gefungeerd, zyn niet gehouden het eerstvolgende Jaar die Posten aan te nemen.

5. Wykmeesters en Plaatsvervangers moeten

zyn

		Persoonen.	Persoonen.	Grondverg.	Repr[e]sent[anten]
per Transp[o]rt .			61318	120	15
No. 16.					
[G]oes		757			
[W]olpha[artsdyk]	1219				
	635				
	148				
		2002			
[K]rabben[dyke]		1091			
[N]ieuland		701			
			4551	8	1
[W]aarde[n]. No. 17 en 18.					
[K]ruining[en]					
		6086			
[Y]erseke [D]uiveland	697				
[S]chore	136				
		833			
Cappell[e]		665			
Wemel[dinge]		494			
			8078	16	2
No. 19.					
Te samen .			82212	160	20

Bath
Maire
Hinkl
Valke

Thole
Nieu

St. I
Oud
Vryb

Nieu

[illegible]

zyn Stemgerechtigde Burgers, in de Wykvergadering tegenwoordig, hebbende bereikt den ouderdom van 25 Jaaren, zedert twee Jaaren binnen deeze Stad woonägtig, en kunnende lezen en schryven.

Middelburg. *Regeeringsreglement voor Middelburg.*

Deeze bepaling van twee Jaaren inwooning sluit niet uit de uitgewekenen, by of ter oorzake der omwenteling van den Jaare 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren, en zedert naar elders vertrokken zynde, wederom hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad genomen hebben.

De Leden en Ministers van het Provinciaal of Stedelyk Bestuur zyn niet benoembaar tot Wykmeester, Plaatsvervanger of Secretaris.

6. Wanneer een Wykmeester en deszelfs Plaatsvervanger beiden binnen het Jaar, waar voor zy zyn aangesteld, mogten overlyden, of uit hunne Wyk verhuizen zullen, deeze vacaturen terstond vervuld worden in eene, door het Collegie van Wykmeesteren ten dien expresselyk by een te roepene Wykvergadering. Doch wanneer het zelfde plaats hadt omtrent de Secretarissen, zal derzelver Post tot de eerstvolgende Wykvergadering onvervuld blyven, en intusschen door een of twee der Stemgerechtigden, door den Wykmeester daar toe te verzoeken, worden bekleed

7 Wykmeesteren zyn gehouden, naauwkeurig Register te houden van alle Manspersoonen, die den ouderdom van vyf en twintig Jaaren hebben bereikt, en in hunne Wyk woonagtig zyn, mitsgaders van alle dadelyke Stemgerechtigden tot hunne Wyk behoorende, ingeval van inkomen, overlyden of verhuizen eens Stemgerechtigden in of uit de Wyk, moet deszelfs naam in het Register geplaatst of daar uit geroyeerd worden

Hen zullen van Stads wege de nodige boe-

MIDDELBURG. ken ten voorschreven einde worden ter hand gesteld.

Ook zyn zy gehouden, in het laatst van de Maand Mey van ieder Jaar een algemeene omschryving van alle Mansperfoonen twintig Jaaren oud, ieder in zyne Wyk te doen.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Dezelve zullen Jaarlyks voor het eindigen van hunnen Post ter Secretarie overbrengen eene naauwkeurige en geteekende opgave der veranderingen, in beide de Lysten voorgevallen; ten einde het Algemeen Register, het welk ter Secretarie zal worden aangelegd en gehouden dien conform in order worden gebragt.

8. Alle oproepingen der Burgery, zo wel extraordinaire als ordinaire worden door Wykmeesteren, (welke daar toe alléén, en met uitsluiting van allen anderen zyn bevoegd) gedaan en bekend gemaakt door middel der Stads-Courant, ten minsten tweemaal vier en twintig uuren voor den tyd, waarop de Wykvergaderingen moeten gehouden worden, (ten zy zulks onmogelyk ware;) met eene zakelyke opgave van het oogmerk der oproeping: ook worden dezelve door de beide Stads Omroepers op alle hoeken van de Straaten daags te vooren aangekondigd.

Van alle oproepingen wordt door Wykmeesters aan den President van den Raad kennis gegeven.

9. Wykmeesteren zullen de Burgery oproepen alléén tot het doen van die verkiezingen, waar toe dezelve is gerechtigd, tot het beslissen van alle zulke zaaken, waar over de Vertegenwoordigers des Zeeuwschen Volks of het Stedelyk Bestuur nodig zullen oordeelen derzelver wil te vernemen; als mede wanneer honderd Stemgerechtigde Burgers by het Collegie van Wykmeesteren eene oproeping der Wyken vorderen en het oogmerk, waar toe dezelve wordt gevraagd, schriftelyk opgeven.

10. Wykmeesteren, Plaatsvervangers en Secretarisfen zullen elk in hunne Wykvergadering, by derzelver aanftelling, in handen van den oudften Stemgerechtigden, aldaar tegenwoordig, afleggen de volgende belofte.

MIDDELBURG. *Regeeringsreglement voor Middelburg.*

Ik belove dat ik den Post van Wykmeester, Plaatsvervanger of Secretaris, my door deeze Wykvergadering opgedragen, met alle getrouwheid zal waarnemen, en zorgvuldig in deeze myne betrekking toezien, dat geene inbreuken geschieden op het geen ten opzichte der Stemgerechtigden in het algemeen, en der Wykmeesteren, Plaatsvervangeren of Secretarisfen in het byzonder, is geftatuëerd en bepaald by het Reglement op het Stads Beftuur gearrefteerd den

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de Wykvergaderingen, derzelver Beftuur en Werkzaamheden.

Art. 1. Geene byeenkomst van Burgers, door Wykmeesters niet behoorlyk opgeroepen, is voor eene wettige Wykvergadering te houden.

2. Niemand zal gewapend in de Wykvergadering mogen verfchynen, nog in eenige Uniform of Orderkleed, ook niet met eenig diftinctief teeken.

3. De Wyken komen op denzelfden tyd zamen in derzelver Vergaderplaatfen.

4. De Wykmeesters zullen ieder in hunne Wyk, de Wykvergaderingen openen, beftuuren en fluiten.

5. Wykmeesteren zullen de Wykvergaderingen houden met geflooten deuren, en een quartier uur na den bepaalden tyd dezelve beginnen.

6. Zy zullen toezien, dat geene dan Stemgerechtigde Burgers aldaar tegenwoordig zyn, en in geval van twyffeling of gefchil over de

 ftem-

Middelburg.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

ftembevoegdheid van eenen der aanwezigen, zal de meerderheid der tegenwoordig zynde Stemgerechtigde Burgers, in afwezigheid van hem over wien het gefchil is, het zelve dadelyk beflisfen: behoudens de vryheid aan den geenen, die afgewezen wordt, om zich in eene volgende Wykvergadering nader te juftificeren.

7. Wykmeesteren zullen in elke Wykvergadering de aanwezigen tellen, en elk een byzonder Nummer laten trekken.

8. De Secretarisfen zullen Lysten houden van de Nummers, die ieder getrokken heeft, en elks naam by zyn Nummer aantekenen.

9. De Stemgerechtigden zullen zich naast elkander op de daar toe geftelde zitplaatfen nederzetten.

10. Wanneer 'er Wykmeesters of Plaatsvervangers moeten verkozen worden, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger, die de Wykvergadering beftuurt, de vereischten van eenen Wykmeester en Plaatsvervanger voorlezen, vermeld by het III Hoofdftuk Art. 5.

Vervolgens zal aan ieder aanwezig Stemgerechtigd Burger door een der Secretarisfen worden ter hand gefteld een Billet, waarop een jegelyk een Perfoon uit de aanwezige Stemgerechtigden, de vereischte hoedanigheden hebbende, tot Wykmeester of Plaatsvervanger refpectivelyk zal benoemen.

Die niet fchryven kan, zal aan de Secretarisfen den by hem bedoelden Perfoon opgeven, dewelke denzelven op het Billet zullen fchryven.

11. Ieder Stemgerechtigde zal op zyn Nummer worden opgeroepen, en zyn ingevuld (doch ongetekend) Billet in eene daar toe geftelde busse werpen.

Dit door alle de aanwezige Stemgerechtigden verricht zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de busse openen, en de naamen der geenen, die benoemd zyn, overluid lezen,

de-

dewelke door de beide Secretarisfen zullen aangeteekend worden. Indien 'er iemand, die niet verkiesbaar is, gestemd was, zal zodanige stem niet aangeteekend worden. Min. zullen nomen.

12. Wanneer de gestemde Wykmeester of Plaatsvervanger de beslisste meerderheid heeft, dat is ten minsten eene stem meer dan de helft van alle de stemmen, zal hy gehouden worden tot Wykmeester of Plaatsvervanger wettig verkozen te zyn. *Regerings Reglement voor Middelburg.*

13. Doch wanneer 'er niemand zulk eene meerderheid van stemmen heeft, zullen die twee Perfoonen, welke de meeste stemmen hebben, op nieuws worden voorgedragen, om daar uit een verkozen te worden, en zal als dan de meerderheid van stemmen; en in geval de stemmen staken, het lot beslissen.

14. De Secretarisfen worden uit de aanwezige Stemgerechtigden op gelyke wyze aangesteld, zonder dat evenwel in derzelver verkiezing eene beslissende meerderheid van stemmen noodzakelyk is.

15. Wykmeesters, Plaatsvervangers en Secretarisfen worden afzonderlyk verkozen en aangesteld.

16. De Secretarisfen zullen naauwkeurig aanteekening houden van alle de Stemgerechtigden, welke in iedere Wykvergadering afwezig zyn geweest; en zal deeze aantekening onder den Wykmeester blyven berusten.

VYFDE HOOFDSTUK.

Over het benoemen van Kiezers.

Art. 1. Iedere Wykvergadering zal telkens, wanneer in het Stedelyk Bestuur een of meer plaatsen moeten vervuld worden, uit haar midden drie Stemgerechtigde Burgers tot Kiezers benoemen.

 Alvorens tot die benoeming over te gaan, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de vereischte hoedanigheden van een Kiezer (Art. 3 vermeld) overlaten.

Regeeringe Reglement voor Middelburg.

3. Kiezers moeten zyn Stemgerechtigde Burgers, in de Wykvergadering tegenwoordig, hebbende bereikt den ouderdom van 25 Jaaren, zedert twee Jaaren binnen deeze Stad woonagtig, en kunnende lezen en schryven.

Deeze bepaling van twee Jaaren inwooning sluit niet uit de uitgewekenen by of ter oorzake der omwenteling van 't Jaar 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren en zedert naar elders vertrokken zynde, wederom hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad genomen hebben.

De Leden en Ministers van het Stedelyk Bestuur, als mede de Wykmeesters, en by derzelver absentie de Plaatsvervangers, zyn tot Kiezers niet benoembaar.

4. Al wie tot Kiezer verkozen wordt, is verplicht dien Post aan te nemen: met deeze uitzondering, dat de geene, die by de laatstvoorgaande verkiezing tot Kiezer is benoemd geweest, en na gedaane uitloting als zodanig is aangebleven, by de eerstvolgende benoeming van Kiezers zich zal kunnen excuseren.

5. Aan ieder Stemgerechtigd Burger, in de Wykvergadering tegenwoordig, zal door een der Secretarissen worden ter hand gesteld een Billet, waarop een iegelyk drie Persoonen uit de aanwezige Stemgerechtigden, de vereischte hoedanigheden hebbende, tot Kiezers zal benoemen.

6. Die niet schryven kan, zal aan de Secretarissen de by hem bedoelde Persoonen opgeven, dewelke dezelven op het Billet zullen schryven.

7. Ieder Stemgerechtigde zal op zyn Nummer worden opgeroepen, en zyn ingevuld

(doch

(doch ongeteekend) Billet in eene daar toe gestelde Bus werpen. MIDDELBURG.

8. Dit door alle de aanwezige Stemgerechtigden verricht zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de Bus openen, en de namen der geenen, die tot Kiezers benoemd zyn, overluid lezen, dewelke door de beide Secretarisfen zullen aangeteekend worden. Regeerings Reglement voor Middelburg.

9. Indien 'er iemand, die niet verkiesbaar is, tot Kiezer gestemd wordt, zal zodanige stem niet aangeteekend worden.

10 Alle de stemmen aangeteekend en uitgetrokken zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger aan de Wykvergadering bekend maken, welke drie Persoonen de meeste stemmen hebben, dewelke vervolgens als de wettig verkozen Kiezers van zodanige Wykvergadering gehouden worden.

11. Ingevalle de stemmen steken of gelyk zyn, zal de oudste in Jaaren der aldus benoemden Kiezer zyn.

12. De Kiezers zullen in handen van den Wykmeester of Plaatsvervanger afleggen de navolgende belofte:

Ik belove dat ik my van mynen pligt als Kiezer naar myn geweten kwyten zal, en zonder aanzien des persoons naar myn beste kennis tot Vertegenwoordigers deezer Burgery in het Stedelyk Bestuur alleen stemmen zal zodanige bevoegde Burgers, van welker eerlykheid, deugd, kunde en Vaderlandsliefde ik my overtuigd houde; en geenzints de zodanige, waar van ik vermoede dat zy het voormalig of eenig ander Bestuur, strydig met 's Volks onvervreemdbaare Oppermacht wederom zouden willen invoeren.

13. Na het afleggen van voorschreeve belofte, zal aan de Kiezers worden ter hand gesteld een Geloofsbrief, door den Wykmeester of Plaatsvervanger en de Secretarisfen onderteekend, zynde van deezen inhoud:

MIDDELBURG. Regerings Reglement voor Middelburg.

- De Wykvergadering N°. heeft benoemd tot Kiezers de Burgers Middelburg den als Wykmeester als Secretarisfen.

14. Dit verricht zynde, fcheidt de Wykvergadering uit een.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over de benoeming en aanftelling van het Stads Beftuur.

Art. 1. De drie Kiezers uit iedere Wyk zullen zich dadelyk na hunne benoeming begeven ten Stadhuize in de Raadkamer; alwaar dezelve met alle egaards aan hunnen Post verfchuldigd zullen ontvangen worden door twee Leden uit het Stedelyk Beftuur, namelyk één Lid uit den Raad en één Lid uit de Rechtbank, door ieder Collegie refpectivelyk daar toe te committéren; dewelke de Geloofsbrieven der Kiezers zullen examineeren, en dezelve wettig bevonden hebbende te rug geven.

2. Vervolgends zal de voorfchreve Commisfie uit het Stads Beftuur de drie Kiezers uit iedere Wyk doen uitloten tot op één, zo dat 'er flegts twaalf Kiezers, en wel uit iedere Wyk één zal aanblyven. De uitloting gefchiedt in deezer voege: 'er worden drie Billetten van gelyke grootte genomen, op een van welken gefchreven is *Kiezer*; deeze Billetten worden op een egale wyze toegerold en in een fluweelen zakje geworpen, het welk door voorfchreve Commisfie aan de drie Kiezers uit iedere Wyk afzonderlyk wordt gepresenteerd, om door ieder derzelven daar uit een Billet getrokken te worden. Deeze uitloting over alle twaalf Wyken ieder afzonderlyk verricht zynde, worden de Billetten geopend, terwyl de geenen, op wien uit-

uitgetrokken Billet het woord *Kiezer* geschreven staat, als effective Kiezers aanblyven en fungeeren zullen.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

3. Onder de *aangeblevene* Kiezers zullen geene Persoonen mogen zyn, die elkander' in Bloedverwantschap of Zwagerschap bestaan in den derden graad ingesloten: en dus by voorbeeld geen Vader en Zoon, geen Grootvader en Kleinzoon, geen Stiefvader en Stiefzoon, geen twee Broeders of Zwagers, geen Oom en Neef, zo min door aanhuwelyking als door Bloedverwantschap, te gelyk als Kiezers mogen aanblyven en het Verkiezingwerk uitoefenen.

4. Indien eenige der aangeblevene Kiezers elkander' bestaan binnen de graden by het voorgaande Artikel gemeld, moeten de zodanigen onderling loten, wie hunner als Kiezer aanblyven zal, zullende de plaats van hem, die afgeloot wordt, door een' der twee bevorens uitgelote Kiezers uit dezelfde Wyk, by het lot worden aangevuld; en ingevalle de aldus wederom aangekomene Kiezer aan een' of ander' mede binnen den derden graad bestaat, moet de afloting en aanvulling wederom geschieden als voren, tot dat het twaalftal der Kiezers wettig en compleet is.

5. Deze aanvulling zal op gelyke wyze geschieden, indien een der Kiezers door een onvoorzien toeval, en vóór de finale vervulling der openstaande plaats in het Stedelyk Bestuur, buiten staat mocht geraken, om als Kiezer te fungeeren.

6. De Vergadering der twaalf aangeblevene Kiezers wettig en voltallig zynde, wordt door dezelve by hoofdelyke en opene stemming uit hun midden een President, en uit de 24 uitgelote Kiezers een Secretaris verkozen. In beide verkiezingen zullen de meeste stemmen, en in cas van gelyke stemmen het lot beslissen.

7. Na dat aldus de Vergadering der Kiezers is geconstitueerd, zal de Commissie uit het Stede-

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

delyk Bestuur, als mede de uitgelote Kiezers (uitgezonderd die tot Secretaris is verkozen) dadelyk van de Raadkamer vertrekken. Wordende de Kiezers door twee Stads Boden met derzelver bussen voorzien en een Zaalbewaarder behoorlyk bediend.

8. De Commissie uit het Stads Bestuur en de uitgelote Kiezers vertrokken zynde, zal de President der Kiezers voorlezen de vereischte hoedanigheden in een Vertegenwoordiger dezer Burgery, vermeld in het VII Hoofdstuk Art. 1 en volg.

9. Daarna zullen de Kiezers terstond overgaan tot de vervulling der openstaande plaatsen in het Stedelyk Bestuur, op de wyze hier na te melden; en niet uit een mogen gaan voor dat de openstaande plaatsen zyn vervuld.

10. Niemand der twaalf aangeblevene Kiezers is benoembaar tot een der Posten, ter vervulling van welken de Kiezers vergaderd zyn.

11. Eerst zullen de vacante plaatsen in den Raad, en daarna in de Rechtbank vervuld worden.

Omtrent de aanstelling van den Bailliuw zal in acht genomen worden het gene in het IX Hoofdstuk Art. 1, 2 en 3 wordt bepaald.

12. De navolgende wyze van stemmen moet naauwkeurig geobserveead worden:

Ieder Kiezer zal op een Billet schryven de namen der Persoonen, door hem ter vervulling van den Post, waar over wordt gestemd, benoemd wordende; en wel in zulken getale, als 'er Persoonen aantestellen zyn: zullende dit Billet niet moeten onderteekend worden.

13. De voorschreve Billetten toegerold zynde, zullen door den Secretaris in een fluweelen zakje worden opgehaald, door den President vervolgens voorgelezen en door denzelven en den Secretaris aangeteekend worden. Terwyl de oudsten in Jaaren buiten den President telkens na de

voor-

voorlezing van ieder Billet, het zelve zal inzien en examineeren, of de President de stem conform den inhoud heeft opgenomen.

MIDDELBURG. Regeerings Reglement voor Middelburg.

14. De stemmen opgenomen zynde, zal de President den uitslag daar van aan de Kiezers te kennen geven.

15. Wanneer iemand der genoemde Persoonen de beslissende meerderheid van stemmen, dat is meer dan zes stemmen heeft, wordt dezelve dadelyk als wettig verkozen gehouden.

16. Indien geen der genoemde Persoonen, of niet zo veel als moeten worden aangesteld, de beslissende meerderheid van stemmen hebbe, zullen alle de genoemde Persoonen op eene Lyst worden gesteld en door den Secretaris opgelezen worden, uit welke Lyst als dan ieder Kiezer op de wyze als voren zo veele Persoonen zal stemmen, als 'er nog plaatsen onvervuld zyn.

17. Indien by deze tweede stemming nog niemand de beslissende meerderheid heeft, of niet zo veel Persoonen als moeten aangesteld worden, als dan zal voor iedere nog overig zynde vacature afzonderlyk gestemd, en eene Nominatie gemaakt worden, bestaande uit die drie persoonen, welke by de tweede stemming de meeste stemmen hebben gehad; uit welke Nominatie ieder Kiezer één persoon op de wyze als voren zal stemmen, zullende als nu de gene, die de meeste stemmen heeft, voor wettig gekozen gekozen gehouden worden. Deze Nominatie zal telkens voor de volgende vacature worden aangevuld met één persoon, te weten die in de hoeveelheid van stemmen volgt op de geenen, die van de eerste Nominatie zyn overgebleven.

18. Wanneer de stemmen by de verkiezing steken of gelyk zyn, zal het lot beslissen. Zullende in zodanige gevallen de namen der genen, die gelyke stemmen hebben, ieder op een afzonderlyk Billet van gelyke grootte door den Secretaris geschreven, en aan den oudsten Kiezer

(bui-

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

(buiten den President) vertoond worden, en vervolgens op gelyke wyze toegerold in het fluweelen zakje worden geworpen, waar uit als dan de President één Billet zal trekken; zullende hy, wiens naam op het uitgetrokke Billet geschreven staat, als wettig gekozen gehouden worden.

19. Ingevalle onder de gekozene Leden voor het Stads Bestuur eenige gevonden worden, die elkander' in zulken graad van Bloedverwantschap of Zwagerscnap bestaan, dat dezelven volgens dit Reglement niet te gelyk als Leden van een en het zelfde Collegie van het Stads Bestuur kunnen fungeeren, zal die geene onder hen, die de minste stemmen heeft gehad, van de Lyst der gekozene Leden afgelaten, en door een ander wettig gekozen persoon vervangen worden. In cas van gelyke stemmen, zal het lot beslissen.

20. De vacante plaatsen vervuld zynde, zal dadelyk aan de gekozene Leden van hunne verkiezing door een Stads Bode kennis gegeven worden, met een Billet door den President en Secretaris onderteekend, van dezen inhoud:

De Burger door de vergaderde Kiezers benoemd zynde tot dezer Stad, wordt verzocht, om op ten uuren te verschynen ten Stadhuize alhier in de Raadkamer, ten einde zich te verklaren nopens de aanvaarding van voorschreven Post. Middelburg den als President der Kiezers als Secretaris.

21. De gekozene persoonen ter Raadkamer verschenen zynde, zullen ieder afzonderlyk door den President worden afgevraagd, of zy bereid zyn den Post, waar toe zy door Kiezers verkozen, en van wege dezer Burgery geroepen worden, te aanvaarden? zo ja: zullen dezelve in handen van den voornoemden President afleggen den navolgenden Eed:

Eed

Eed van den Bailliuw.

MIDDELBURG.

Regerings Reglement voor Middelburg.

Ik belove en zweere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daar op gegronde Regeringsform, dat ik zal weeren en tegengaan alles wat daar mede strydig is: voorts dat ik den Post van Bailliuw dezer Stad en hare Jurisdictie naar myne beste weten getrouwelyk zal waarnemen; de Wetten en Rechten van den Lande, missgaders de Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven en doen handhaven, en tegen de overtreders van dezelve overeenkomstig de orde van Rechtspleging zal ageren; de Rechten en Voorrechten dezer Stad en Burgery zal voorstaan, bevorderen en onderhouden; de rust, veiligheid en goede order binnen deze Stad en hare Jurisdictie zal bewaren en doen bewaren; het Reglement op het Stads Bestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn post betrekking heeft, zal naarkomen en doen naarkomen, en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Bailliuw dezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

Eed voor de Leden van den Raad.

Ik belove en zweere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daarop gegronde Regeringsform, dat ik als Raad dezer Stad naar myn best weten de welvaart dezer Stad en Burgery getrouwelyk zal behartigen; derzelver Rechten en Voorrechten zal voorstaan en bevorderen; de Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven en doen handhaven; de rust, veiligheid en goede order binnen deze Stad zal bewaren en doen bewaren; het Reglement op het Stads Bestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn Post

MIDDELBURG. *Post betrekking heeft, zal naarkomen; en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Raad dezer Stad schuldig is en behoort te doen.*

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

Regerings Reglement voor Middelburg.

Eed voor de Leden van de Rechtbank.

Ik belove en zweere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks; en de daarop gegronde Regeringsform; dat ik, als Rechter dezer Stad, naar myne beste weten, de Wetten en Rechten van den Lande; mitsgaders de Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven en helpen handhaven; de Rechten en Voorrechten dezer Stad en Burgery zal voorstaan en bevorderen; aan een iegelyk goed en onpartydig Recht en Justitie zal doen wedervaren; de rust, veiligheid en goede order binnen deze Stad zal bewaren en doen bewaren; het Reglement op het Stads Bestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn' Post betrekking heeft, zal naarkomen; en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Rechter dezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

22. Indien een of meer der gekoze persoonen bedanken, zal op nieuw nopens de vervulling dier plaatsen gestemd worden op de wyze als voren.

23. De Secretaris van Kiezers zal accurate aanteekening moeten houden van de stemmen, en voorts een behoorlyk Verbaal van het verhandelde moeten schryven in het *Register van Kiezers*, het geene ter Secretary dezer Stad berusten zal; hoedanig Verbaal telkens door den tydelyken President en Secretaris zal moeten onderteekend worden.

24. De Kiezers zullen by Missive, door hunnen President en Secretaris onderteekend, aan den

den Raad en aan de Rechtbank kennis geven van de gedaane verkiezing; als mede aan de Burgery.

MIDDELBURG.

25. Na dat alle de openstaande plaatsen in het Stads Bestuur door de aanvaarding der verkozene persoonen vervuld zyn, hebben Kiezers gedefungeerd; zynde dezelve echter (alvorens uit een te gaan) gehouden om alle de Stembilletten hunner Vergadering te verbranden of op eene andere wyze weerloos te maken.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

26. Wanneer een Kiezer in rechten kan bewezen worden, tot het geven van zyne stem te zyn omgekocht, zal zodanige omgekochte Kiezer, mitsgaders de omkooper by een Rechterlyk Vonnis voor altoos van zyn stemrecht worden verstoken; voorts vervallen verklaard van alle Ampten, Commissien en Bedieningen, en inhabil om immer eenige binnen deze Provincie te bekleeden of waartenemen.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Over de vereischten der Leden van het Stads Bestuur.

Art. 1. Tot Lid van het Stads Bestuur is benoembaar ieder braaf, kundig en stemgerechtigd Burger, den ouderdom van vyf en twintig Jaaren bereikt hebbende, binnen deze Stad geboren zynde, en op het Cohier van het Familiegeld aangeslagen in een der zes en twintig eerste Classen. Desniettegenstaande zullen Inboorlingen van de Republiek drie Jaaren, en Vreemdelingen zes Jaaren binnen deze Stad hunne vaste woonplaats gehad hebbende, insgelyks tot Leden van het Stads Bestuur verkiesbaar zyn.

De bepaling van drie en zes Jaaren zal worden gebragt op twee en vier Jaaren respectivelyk, ingevalle van huwelyk met een Burgeres of een Burgers dochter dezer Stad.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

2. Tot Leden van een en het zelfde Collegie van het Stads Bestuur zyn niet verkiesbaar zodanige persoonen, die elkanderen of iemand der reeds fungeerende Regeringsleden in Bloedverwant- of Zwagerschap bestaan, in den derden graad ingesloten; zo als zulks breder is omschreven in Hoofdst. IV Art. 3.

De verkozene Leden na hunne aanstelling door het huwelyk vermaagtschapt wordende, voleindigen niet te min den tyd, voor welken dezelve zyn aangesteld.

3. Een Lid van de gewapende Burgermagt tot Lid of Minister van het Stads Bestuur verkozen wordende, en dezen post aannemende, is gehouden van zyne eerstgemelde betrekking, immers geduurende den tyd zyner bediening, afstand te doen.

4. Tot Leden van het Stads Bestuur zyn niet verkiesbaar de Bailliuw, de Ministers van den Raad en Rechtbank, de Griffier en Clerquen ter Secretarye, Registrature, Weeskamer, Thesaurie, en ten Comptoire van Financie en Consignatie; noch ook de Suppoosten en Bediendens van het Stads Bestuur, de Thesaurie, de Subalterne Collegien en Godshuizen, ten ware van hunne voorschrevene posten afstand doende.

Ook zullen tot Leden *van den Raad* niet verkiesbaar zyn de Schout en Griffier dezer Stads Ambachten, noch ook de zodanigen, welke eenige Jaarlyksche verantwoording van penningen aan de Stad verschuldigd zyn.

Wyders zal niemand Lid of Minister van het Stads Bestuur en te gelyk Lid of Minister van de Provinciaale Regeering of eenig permanent Collegie of Committé van het zelve directelyk dependerende, mogen zyn.

Eindelyk zal niemand Lid of Minister van het Stads Bestuur en tevens werkelyk dienstdoende Leeraar van eenige Godsdienstige gezindheid mogen wezen.

ACHT-

MIDDELBURG.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Over het Stads Bestuur in 't Algemeen.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Art. 1. Het Bestuur dezer Stad zal bestaan uit twee van elkander afgezonderde en onafhangelyke Collegien, het eene van Policie en het ander van Justitie, welke zich niet zullen mogen bemoeien met zodanige zaken, die aan het een of ander der voorschreeve Collegien privatelyk behooren.

2 Het Collegie van Policie zal den naam dragen van *Raad*, en dat van Justitie dien van *Rechtbank*.

3. Het Stedelyk Bestuur zal verkozen worden *voor* en dadelyk in werking komen *met* den eersten Augustus dezes Jaars, zullende voorts Jaarlyks op den zelfden tyd de door aftreding openvallende plaatsen vervuld worden.

4. De Bailliuw, Raden en Rechters zullende by de aanvaarding hunner respective posten geene Stedelyke recognitien betalen.

De Secretaris van den Raad zal Jaarlyks als eene Stedelyke recognitie betalen ƒ 33:6:8.

De beide Secretarissen van de Rechtbank zullen Jaarlyks als eene Stedelyke recognitie betalen ƒ 25 vls. ieder.

5. Ingevalle 'er door afstand, of overlyden eene of meer plaatsen in het een of ander der Collegien mogten openvallen, zal dat Collegie, waar in de vacature plaats heeft, binnen drie dagen daarna zulks aan het Collegie van Wykmeesteren schriftelyk bekend maken, ten einde de vacature invoege als by dit Reglement is bepaald, uiterlyk binnen 8 dagen worde vervuld.

6. Wanneer door afstand of overlyden de post van Bailliuw is vacant geworden, zal door de beide Collegien vereenigd, van de plaatshebbende vacature binnen drie dagen aan Wykmeesteren worden kennis gegeven, ten einde in de vervul-

Regeerings Reglement voor Middelburg.

ling derzelve, uiterlyk binnen 8 dagen behoorlyk worde voorzien.

7. De Bailliuw, de Leden van het Stedelyk Bestuur, en de Ministers van het zelve den tyd waar voor zy zyn aangesteld, uitgediend hebbende, of anderzints wettig ontslagen zynde, hebben geenen onderscheiden rang boven hunne Medeburgeren.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Over den Bailliuw.

Art. 1. De Bailliuw zal moeten zyn stemgerechtigd Burger dezer Stad, en voorts hebben alle de vereischten by Art. 1 en volgg. van VII Hoofdstuk ten aanzien van de Leden van het Stads Bestuur bepaald; zullende dezelve aan de Leden van de Rechtbank niet mogen bestaan in de graden van Bloedverwant- of Zwagerschap, Art. 3 van het VI Hoofdstuk omschreven.

2. Eene vereenigde Vergadering van den Raad en de Rechtbank zal terstond na de aanstelling dier beide Collegien eene Nominatie van twee persoonen, welke hun tot den post van Bailliuw geschikt zullen voorkomen, voorstellen aan die Kiezers, welke de laatste keuze der Leden van het Stads Bestuur hebben gedaan: ten einde door dezelve by meerderheid van stemmen, of indien de stemmen mogten steken by het lot, daar uit één persoon tot Bailliuw worde verkozen voor den tyd van drie agter een volgende Jaaren, na verloop van welken tyd hy evenwel voor een gelyk getal van Jaaren wederom verkiesbaar wordt gesteld.

Ingeval van overlyden of afstand, zal de verkiezing uit eene Nominatie invoege voorschreven gemaakt en voorgesteld, geschieden door de Kiezers, welken de Burgery, daar toe opgeroepen, ten dien einde zal committeeren.

3. Ingeval de hier boven omschreven Nominatie door het bedanken van den verkozenen Persoon mogt komen te vervallen, zal dezelve door de vereenigde Vergadering van Raad en Rechtbank worden aangevuld of vernieuwd.

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

4. De Bailliuw zal geen zitting hebben in den Raad, ten ware dezelve over voorkomende zaken nodig oordeelen mogt deszelfs consideratien en advis in te nemen: en denzelven daar toe in de Vergadering te verzoeken.

5. De Bailliuw zal geene zitting hebben in de Rechtbank, des niet te min verplicht zyn om op de Rechtdagen zich ter Vierschaar aan het hoofd der Rechtbank te sisteren, voorts aldaar schriftelyk overteleggen zodanige verzoeken, als hy zal vermeenen te moeten doen, en in het algemeen te vernemen of de Rechtbank van hem in deszelfs qualiteit eenigen dienst verlangt.

6. De Bailliuw zal buiten de Stad niet overnachten dan met behoorlyke voorkennis van de Presidenten der beide Collegien.

7. De Bailliuw is in het algemeen gehouden en verplicht voor de handhaving van de algemeene rust, order en veiligheid binnen deze Stad en Rechtsgebied te zorgen, en alle aanslagen daar tegen zo veel in hem is tegen te gaan en te verydelen. Hy zal ten voorschreven einde alle attroupementen, bewegingen, en verdagte zamenkomsten, waar uit iets nadeeligs voor de algemeene rust zoude kunnen geboren worden dadelyk tegengaan en beletten, en ten dien einde met kennis en toestemming van eene verëenigde Vergadering of des noods van de Presidenten van beide de Collegien, de hulp en bystand der gewapende Burgermacht mogen inroepen.

8. Den Bailliuw zullen tot maintien en respect van de Justitie ten dienste staan de Stads-Onderschout, en de zes Gerechts-Dienaaren, welke laatste op voordragt van den Bailliuw door het Collegie van Justitie zullen worden aangesteld en af-

MID-DEL-BURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

afgezet: zullende dezelve op den tegenwoordigen voet van Stads wege worden gesalarieërd, en insgelyks verplicht zyn te gehoorzamen en uittevoeren de bevelen, welke hun door den President van de Rechtbank zullen worden gegeven.

9. De Bailliuw decreet van apprehensie verzogt en bekomen hebbende, het welk in Burger huizen ter uitvoer zoude moeten worden gebragt, zal zich in zodanige huizen ten dien einde niet mogen begeven, ten zy op speciaale authorisatie van de Rechtbank, of in zeer pressante gevallen op authorisatie van de beide voorzittende Leden van dien, en door een der Stads Boden geadsisteerd.

10. De Bailliuw zal geene visitatien in suspecte huizen of schepen, dan op gelyke authorisatie en geadsisteerd als boven, vermogen te doen.

11. De Bailliuw zal zich gedragen naar de manier van procederen binnen deze Stad gebruikelyk.

12. In zaken daar de Placaaten van den Lande hem verbieden eigener gezag te composeeren, zal hy geene compositie vermogen aan te gaan, ten zy na bekomene admisfie van de Rechtbank en ten overstaan van twee Commissarissen uit dezelve, daar toe benoemd.

In geval tusschen den Bailliuw en den Requirant van compositie over dezelve verschil mogt ontstaan, zullen gemelde Commissarissen de compositie reguleeren, behoudens de vryheid van wederzydsche partyen, om zich deswegens bezwaard vindende, te adresseeren aan de Rechtbank, welke na behoorlyk onderzoek daarop zal disponeeren tot approbatie of redres der voorschreve compositie.

13. De Bailliuw zal geene vaste Jaarwedde genieten, doch de Justitie voor Stads rekening administreren op den navolgenden voet.

De Bailliuw zal ontvangen alle Boeten en Breuken

ken wegens overtreding der 's Lands of Stedelyke Wetten vallende, zonder onderscheid van som.

Van alle de Boeten en Breuken zal de Bailliuw, eerstelyk aftrekken de kosten ten dien opzichte gevallen, by aldien dezelve niet mogten zyn gerecouvreerd; voorts het aandeel van den Aanbrenger; wyders één vierde part van het resteerende voor den Stads Onderschout; terwyl de Bailliuw de overige drie vierde gedeeltens van het resteerende in zyne rekening zal verantwoorden aan de Stad, ten overstaan van Gecommitteerdens uit de beide Collegien van het Stads Bestuur.

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

Hy zal van de in voege voorschreve verantwoorde drie vierde deelen van het resteerende voor zich genieten twee derden, blyvende het resteerende één derde ten profyte van de Stad.

De onkosten der Justitie, voor zo verre dezelven van de gecondemneerden niet zyn gerecouvreerd, zullen geheel en al komen ten laste van de Stad: met uitzondering echter van de appointementen van den Advocaat ter somme van *f* 400, van den Procureur ter somme van *f* 200, en van de Stads Boden ter somme van *f* 100: waar in de Stads Onderschout zal dragen één vierde, en de overige drie vierden voor twee derde aandeelen door den Bailliuw en voor één derde door de Stad zullen worden geleden.

Hy zal voor het aandeel van den Armen in de boetens Jaarlyks aan Diaconen Bouwmeesters betalen 10 pCt. van het zuiver overschot der by hem ontvangen twee derde deelen hier voren vermeld, ten ware in speciaale gevallen door den Rechter aan den Armen zeker aandeel toegewezen was, als wanneer de Bailliuw van het by hem genotene de voorschreven per Centen niet zal behoeven uittekeeren.

Hy zal in allen gevallen voor rekening van de Stad procedeeren, mits in geval van ordinaire

 Pro-

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

Procedures daar toe ſpeciaale authoriſatie van de Rechtbank gevraagd en bekomen hebbende.

Indien by de gedane Rekening van den Bailliuw blykt, dat deszelfs inkomen over het afgeloopen Jaar minder dan twee duizend guldens heeft bedragen, zal aan hem het geene aan die ſom ontbreekt uit Stads Kas worden goedgedaan; onder deze expresſe bepaling, dat het zelve ſupplement nimmer de ſomme van £ 83:6:8 vlaamsch zal mogen te boven gaan.

14. De Bailliuw zal geene kosten van Advocaat of Procureur ten lasten van Delinquanten mogen brengen, ten zy dezelve ſpeciaal in de kosten van Procedures zyn gecondemneerd, of wel in de kosten op ſubmisſie gevallen; of eindelyk in gevallen van compoſitie zulks ſpeciaal ten verbaale bedongen zy: zullende echter in alle voornoemde gevallen op de voorſchreven declaratien geene posten mogen worden gebragt wegens het ſtellen, reſumeren, of doubleren van ſchriftelyke verzoeken. aan het Collegie van Juſtitie gedaan, nog ook voor het reſumeren van de Apoſtillen op dezelven.

15. De Bailliuw zal alle examinatien, verklaringen en documenten ten laste van crimineele beſchuldigden en Delinquanten, zo dra dezelve tot het nodig employ zullen hebben gediend, ter Griffie doen overbrengen, ten einde by het Register der crimineele examinatien en ſtukken te worden ingebonden: behoudens het recht van den Bailliuw, om des benoodigd hebbende met voorkennis van een der Secretarisſen van het Collegie van Juſtitie, daar van copie authentiek te vorderen, zonder deswegens iets te betalen, ingeval zulks van de Gecondemneerdens niet kan worden gerecouvreerd: gelyk dezelve mede niet zal gehouden zyn eenige Vacatien van Rechters of Griffie Leges te betalen, ingeval dezelve van de Gecondemneerden niet kunnen worden verhaald.

16. De Bailliuw zal voor zyne Vacatien by het verhooren van Delinquanten, wanneer de zelven in de kosten worden gecondemneerd, ten laste van de Gecondemneerdens te vermogen te declareeren één pond Vlaamsch per uur.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

17. De Bailliuw zal in het algemeen zich reguleeren naar zodanige bepalingen, welke in byzondere gevallen betrekkelyk de Bailluiage en de exercitie zyner bediening in der tyd zyn gemaakt, in zo verre dezelve by dit Reglement niet zyn vernietigd, mitsgaders naar zodanige orders, als aan hem door de vereenigde Vergadering van den Raad en de Rechtbank, of door laatstgemelde Collegie alléén zullen gegeven worden.

TIENDE HOOFDSTUK.

Over den Raad en deszelfs Minister.

Art. 1. De Raad zal bestaan uit twaalf Leden, welke by hunne eerste Sessie en voorts Maandelyks uit hun midden een Lid tot President en een tot Vice-President zullen verkiezen.

2. Na het verkiezen van den President en Vice-President, zullen de voorschreven twaalf Raden by hunne eerste Sessie en voorts Maandelyks de onderlinge order van Zitting by looting bepalen.

3. De Leden van den Raad worden aangesteld voor vier agtereenvolgende Jaaren, van dewelke Jaarlyks de drie langst gediend hebbende, zullen aftreden.

De voorschreven twaalf Raden, zullen in hunne eerste Sessie, na de introductie van dit Reglement te houden, by looting bepalen, welke drie Leden uit hun midden by het einde van het eerste en de drie volgende Jaaren zullen aftreden, ten einde het bepaalde by dit Artikel volkomen effect sorteere.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

4. Wanneer iemand by vacature, tusschentyds voorgevallen, succedeert, zal hy alleen den nog overigen tyd van zynen Predecesseur uitdienen.

5. De afgaande Leden van den Raad zullen wederom verkiesbaar zyn

6. De Leden van den Raad zullen Jaarlyks als eene vaste wedde genieten £ 100 Vlaams, waar van tweederde by ieder Lid in allen gevallen zal worden genoten. en een derde onder hun allen by wyze van presentie-geld verdeeld.

7. Aan den Raad wordt toegevoegd een Secretaris, aantestellen op een vast Tractement van £ 233:6:8 zonder eenige verdere hoegenaamde toeleg ter Thesaurie te ontvangen; zullende de Emolumenten der Stads-Griffie door denzelven op den ouden voet, en conform de bepalingen gemaakt by het Reglement van den 15 Augustus 1795 worden genoten.

8. De Raad zal in deszelfs eerste of tweede Zitting aanstellen eenen Secretaris, dewelke zal moeten zyn Stemgerechtigd Burger, 25 Jaaren oud, of wel gehuwd zynde of Venia ætatis ge obtineerd hebbende, en voor het overige bezittende de vereischten, voor de Leden van het Stads Bestuur Art. 1 en volgg. Hoofdstuk VII bepaald.

9. De Secretaris zal in handen van de President van den Raad aflegzgen den navolgenden Eed:

Ik belove en zweere dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks, en de daarop gegronde Regeeringsform; dat ik als Secretaris van den Raad dezer Stad, President en Raaden, getreuwelyk en naar myn beste weten, zal raad geven, respecteeren, en ten dienste staan; derzelver genomene besluiten naauwkeurig zal aanteekenen en ten Registere doen stellen; dat ik in het geven myner advisen de welvaart dezer Stad en Burgerye getrouwelyk zal behartigen, derzelver rechten en voorrechten

voor-

voorstaan en bevorderen, de Stedelyke Ordonnantien en Costumen helpen handhaven, de rust, veiligheid, en goede order binnen deze Stad helpen bewaren, het Reglement op het Stads Bestuur in. 't byzonder voor, zo verre het tot myn post betrekking heeft, naarkomen, en voorts alles doen wat een goed en getrouw Secretaris van den Raad dezer Stad schuldig is en behoort te doen. MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

10. De Raad zal zo dra mogelyk voor den Secretaris eene Instructie formeeren, tot de prompte observantie van welke dezelve gehouden zal zyn.

11. Den Secretaris van den Raad wordt toegevoegd een Commis, door hem voortedragen by den Raad, op een Tractement van £ 83:6:8 Vlaams 's Jaars aantestellen en te beëedigen.

12. De voorschreven Commis zal dienen ter assistentie van den Secretaris van den Raad, en ten dien einde in alle deszelfs Vergaderingen tegenwoordig zyn, zonder echter aldaar te adviseeren, voorts by ziekte of absentie van den Secretaris deszelfs post waarnemen, zo wel in als buiten de voorschreven Vergaderingen: alles op eene Instructie daar toe door den Raad mede te formeeren.

13. De Raad zal besluiten over alle zaken, den welvaart dezer Stad en Burgery in het algemeen en deszelfs Finantien in het byzonder concernerende, over zulks zullen geene perpetuële Commissien uit denzelven worden benoemd, welke zonder ruggespraak met het geheele lichaam van den Raad besluiten en uitvoeren kunnen.

Van deze bepaling blyft nogthans uitgezonderd de Thesaurie dezer Stad, waar in twee Leden uit den Raad, en twee uit de Burgery, (de twee laatstgemelden voor den tyd van vier Jaaren) by den Raad aantestellen, zullen fungeeren,

aan

MID-DEL-BURG.

Regee-rings Regle-ment voor Middel-burg.

aan welken wordt gelaten het opzicht over Stads Werken, publieke Gebouwen, Kerken, de Suppoosten in derzelver dienst staande, mitsgaders over Stads Comptabelen: alles op dien voet, Instructie en Eed als tot hier toe gebruikelyk is geweest, of verder door den Raad zou mogen worden bepaald.

By de eerste verkiezing der Thesauriers uit de Burgery, zal een derzelve voor twee en de andere voor vier Jaaren worden aangesteld.

Wyders wordt aan den Stads Raad opgedragen het opperste toeverzicht over de Godshuizen, den Armen, de Gilden, mitsgaders het maken, amplieeren, altereeren, interpreteren of vernietigen van alle zodanige politieke Keuren en Ordonnantien, als dezelve ten meesten nutte dezer Stad en Burgery zal oordeelen te behoren.

Eindelyk zal de Raad gehouden zyn zich te reguleeren naar het Reglement, gearresteert den 15 Augustus 1795: terwyl alle huishoudelyke schikkingen op de order van deszelfs Vergaderingen, en werkzaamheden aan deszelfs eigene bestelling worden overgelaten.

ELFDE HOOFDSTUK.

Over de Rechtbank en deszelfs Minister.

Art. 1. De Rechtbank zal bestaan uit negen Leden, welke by hunne eerste Sessie eenen President en Vice President voor een geheel Jaar zullen benoemen. By ziekte of absentie van den Bailliuw zal de President deszelfs post waarnemen, of zich daar van excuserende, zal een ander, door de Leden uit hun midden te benoemen, dien post bekleeden.

De President zal des begeerende geëxcuteerd zyn van het waarnemen van alle Commissien: de Titulature der Leden van dit Collegie zal zyn *President en Rechters.*

2.

2. Na het verkiezen van den President en Vice-President, zullen de zeven overige Leden de rang van zitting en stemming onderling by loting of schikking voor een geheel Jaar bepalen.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

3. De Leden van de Rechtbank worden aangesteld voor drie agtereenvolgende Jaaren, van welke Jaarlyks de drie langst gediend hebbende zullen aftreeden.

De negen eerst aantestellen Rechters zullen in hunne eerste Sessie na de introductie van dit Reglement te houden, by loting bepalen, welke drie Leden uit hun midden by het einde van het eerste en volgende twee Jaaren zullen aftreeden, ten einde het bepaalde by dit Artikel effect, sorteere Ingeval iemand by vacature tusschentyds succedeert, zal hy alleen den overigen tyd van zynen predecesseur uitdienen, en voor het loopende Jaar de laatste in rang zitting hebben.

4. De afgaande Leden van de Rechtbank zullen niet te min wederom verkiesbaar zyn.

5. De Leden van de Rechtbank zullen Jaarlyks als een vaste Wedde genieten £ 83 : 6 : 8 Vls., waar van twee derde by ieder aangesteld Lid in allen gevalle zal worden genoten, en een derde onder hun allen by wyze van presentie geld verdeeld.

6. Aan de Rechtbank worden toegevoegd twee Secretarissen aantestellen op een vast Tractement van £ 100 Vlaams ieder, zonder eenige verdere hoegenaamde toeleg ter Thesaurie te ontvangen, onverminderd de Emolumenten ter Stads Griffie, welke op den ouden voet, en volgens de bepalingen gemaakt by het Reglement van den 15 Augustus 1795, by hun ieder voor de helft zullen worden genooten.

7. De Rechtbank zal in deszelfs eerste of tweede Zitting aanstellen twee Secretarissen, hebbende de vereischten by het VII Hoofdstuk Art. 1 en volgende voor de Leden van het Stads

Be-

MID-DEL-BURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Bestuur bepaald, en welke beide in de Rechten zullen moeten zyn gepromoveerd.

8. De Secretarissen van de Rechtbank zullen alvorens te fungeren in handen van den President van dat Collegie afleggen den navolgenden Eed:

Ik belove en zweere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daarop gegronde Regeringsform; dat ik als Secretaris van het Collegie van Justitie dezer Stad, President en Rechteren getrouwelyk en naar myne beste weten zal raad geven, respecteeren en ten dienste staan, derzelver genomen besluiten naauwkeurig zal aantekenen, en ten Registere doen stellen; dat ik in het geven myner advisen de Wetten en Rechten van den Lande, mitsgaders de Stedelyke Costumen en Ordonnantien met alle naauwkeurigheid zal in acht nemen en aan een iegelyk goed en onpartydig Recht en Justitie zal trachten te doen wedervaren; dat ik de Rechten en Voorrechten dezer Stad en Burgery zal helpen voorstaan en bevorderen; de rust, veiligheid, en goede orde binnen deze Stad zal helpen bewaren; het Reglement op het Stads Bestuur, in het byzonder, voor zo verre het zelve tot myn post betrekking heeft, zal naarkomen: en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Secretaris van het Collegie van Justitie dezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

9. De Rechtbank zal zo dra mogelyk voor haare Secretarissen eene Instructie formeeren, tot de prompte observantie, van welke dezelve zullen gehouden zyn.

10. De Rechtbank zal ordinair vergaderen des Maandags en Donderdags, uitgezonderd de gewone Vacantien, en voorts zo dikwyls als de Vergadering of de President zulks nodig zal oordeelen.

11. De handhaving van het Recht zo in het crimineele als civiele, agtervolgens de Wetten en Placaaten van den Lande, en de Costumen en Ordonnantien dezer Stad, mitsgaders de zorg voor de personele vryheid der Burgery, en de Oppervoogdyschap over minderjarige Wezen en andere opzicht behoevende Persoonen, wordt aan de Rechtbank in alle deszelfs deelen opgedragen en aanbevolen. En zal dezelve insgelyks disponeeren over alle verzoeken betrekkelyk Huwelyks Zaken gedaan wordende.

MIDDELBURG. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

12. Het zelve Collegie zal hebben het opzicht over alle de Suppoosten der Vierschaar en de Practisyns voor dezelve postuleerende, voorts zorge dragen, dat de manier van Procederen, volgens de locale Reglementen behoorlyk worde naargekomen, met macht om daaromtrent zodanige veranderingen en bepalingen te maken als de goede Administratie der Justitie zal vereischen.

13. De Rechtbank zal zich voor het overige insgelyks reguleren naar het Reglement op de werkzaamheid der beide Collegien geärresteerd den 15 Augustus 1795.

14. De Rechtbank zal in alles by meerderheid besluiten, zullende tot het afdoen van voorkomende zaken ten minsten vyf, en tot het opmaken van definitive Vonnissen, ten minsten zeven Leden tegenwoordig moeten zyn, ten ware beide partyen consenteeren om voor een minder aantal Leden te recht te staan.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Over de vereenigde Vergadering van den Raad en Rechtbank.

Art. 1. 'Er zal eene vereenigde Vergadering van den Raad en Rechtbank ter Raadkamer worden by den anderen geroepen, over alle zaken by

by dit Reglement, aan derzelver gemeenschappelyke beraadslagingen opgedragen.

2. Dezelve zal ordinair viermaal 's Jaars, en wel op den eersten Woensdag van de Maanden October, January, April en July by den anderen komen, tot het afdoen van zodanige zaken, by welker beslissing of uitvoering beide Collegien belang hebben, of welke zonder een gemeenschappelyk voorgaand overleg niet behoorlyk kunnen getermineerd worden.

3. Indien buitengewoone zaaken van byzondere pressance en gewicht, zodanige vereenigde Vergadering tusschentyds vereischten, zullen de Presidenten der beide Collegien dezelve by den anderen doen conoceveren.

4. Het Reglement op de werkzaamheid van de beide Collegien, gearresteerd den 15 Augustus 1795, en byzonder het 11 Artikel van dien, in deszelfs geheel blyvende, zullen echter beide Collegien ingeval van oproerige bewegingen met den anderen zodanige maatregelen vermogen te concerteren, als dezelve ter instandhouding of herstelling van de openbare rust, zullen oordeelen te moeten nemen, en in allen gevalle verplicht zyn elkanderen opening te geven, van zodanige maatregelen als by ieder afzonderlyk ten dien opzichte mogten genomen zyn.

5. In deze Vergaderingen zal een der beide Presidenten beurt om beurt Voorzitten; en de anderen als Vice-President fungeeren. Zullende de rang van Zitting der Leden van beide Collegien die van den President volgen.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen omtrent de Stedelyke Ampten en de begeving van dezelve.

Art. 1. Aan de Posten der Leden van den Raad of de Rechtbank zyn en blyven alleen verknocht,

knocht, zodanige Commissien, welke uit derzelver aart door niemand dan door Leden van het Stedelyk Bestuur kunnen worden waargenomen.

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

2. Overzulks heeft geen Lid van het Bestuur eenige meerdere aanspraak, dan iemand zyner Medeburgers, op een openvallend Ampt; wordende by deze verklaard, dat geen Stedelyke Ampten en Bedieningen aan het Regeerings Bestuur zyn verkocht.

3. Alle Stedelyke Ampten en Bedieningen worden begeven door het volle Collegie van den Raad of Rechtbank, naar den aart der Posten zulks vordert, mitsgaders ingevolge het tusschen dezelve gemaakte Reglement van den 15 Augustus 1795; wordende by deze expresselyk verboden alle recommandatien door een of meer Leden van dien, veel min aan een enkel Lid toegestaan, om eigener gezag iemand met eenigen Post te begunstigen.

Deze bepaling sluit echter niet uit het recht van Thesauriers dezer Stad, tot het vervullen van zodanige mindere bedieningen, als welke door dezelve gewoon zyn begeven te worden.

4. Tot het bekleeden van eenig Stedelyk Ampt of Bediening wordt vereischt, dat de zodanigen, welke daar mede willen begunstigd worden, zyn Stemgerechtigde Burgers, voorts Lieden van deugd en bekwaamheid, en geschikt om de by hun begeerde Posten naar den eisch waartenemen.

Wordende voorts aan den Raad en Rechtbank gerecommandeerd, om zodanige Persoonen, welke reeds met eenig lucratif Ampt of Bediening zyn begunstigd, tot geene andere meer lucrative Ampten te bevorderen, ten ware dezelve van hun eerstgemelde Posten afstand deden.

5. Al wie eenig Ampt, Officie, of Bediening van Stads wegen of eenige Collegien daar aan dependeerende bekleedt, of wel uit de Stads Kas eenige Tractementen, Pensioenen, of toelagen geniet; zal verplicht zyn, binnen drie Maan-

MIDDELBURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

den na de Introductie van dit Reglement te worden Stemgerechtigd Burger in de Wykvergadering, waar onder hy behoort, op pene van privatie van zyn Ampt, Officie of Bediening, en inhouding van de Tractementen, Pensioenen of Toelagen, die van Stads wegen aan zodanigen anderzints zyn betaald; ten ware de Raad of Rechtbank dezer Stad, uit hoofde van den aart van deze of geene Bediening, en de verantwoording daar aan verknocht mogt oordeelen voor het algemeen belang tot voorschreven privatie, immers voor als nog niet te kunnen of te moeten overgaan. Met verdere bepaling, dat zodanige Stemgerechtigde Burgers, welke vier agtereenvolgende Wykvergaderingen afwezig zyn geweest, (ten ware uit hoofde van ziekte of uitlandigheid) op gelyke wyze, en onder de bepaling als voren, van hunne Stedelyke Ampten, Officien of Bedieningen zullen vervallen, en geene Tractementen, Pensioenen, of Toelagen meer genieten.

6. Van den tyd der begeving van alle vacante Ampten en Bedieningen zal door het Collegie, het welk tot de begeving gerechtigd is, tydig in de Stads Courant kennis gegeven worden, op zodanige wyze als ieder Collegien zulks zal nodig oordeelen.

7. Ieder zederd den 28 Mey 1795 aangesteld en voortaan aan te stellen Amptenaar of Officiant, is verplicht zyn Post in Persoon waartenemen, op pene van privatie van zyn Officie, ten ware door den Raad of Rechtbank ingeval van Ligchaamsgebreken of hooge Jaaren daar van geëximeerd wierd; behoudens echter de vryheid van ieder Amptenaar, om ten zynen huize of comptoire en ten zyne koste zodanige Bedienden ten zyner adsistentie te adsumeren, als hy zal nodig oordeelen.

8. Aan alle de geenen, wien de begeving van eenig Ampt, Officie of Bediening is toegekend, zal

zal ook privatívelyk en zonder iemands tegenzeggen ſtaan de correctie, ſurcheance, en eindelyke afzetting derzelve Amptenaars, Officianten en Bediendens. MIDDELBURG.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Over de herziening van dit Reglement.

Art. 1. Na verloop van 10 Jaaren zal de vereenigde Vergadering van het Stads Beſtuur in de Maand April eene Commisſie van drie Leden en een Minister uit ieder Collegie ter reviſie van dit Reglement benoemen, voorts daar van aan Wykmeesteren kennis geven, ten einde eene Commisſie van 12 Leden, uit iedere Wyk één, door de Burgery benoemd worde, van welke twaalf de helft afgeloot zynde, de overige zes met de Commisſie uit het Beſtuur dit Reglement zal herzien.

2. Dezelve Commisſie zal binnen één Maand daarna ſchriftelyk aan gemelde Vergadering Rapport doen, en daarby voorſtellen zodanige veranderingen, vermeerderingen, of wel geheele vernieuwing van dit Reglement, als dezelve zal noodig geoordeeld hebben, waarna de Vergadering terſtond het Rapport zal renvoyeeren aan Wykmeesteren, ten einde vóór de verandering van het Stedelyk Beſtuur den wil der Burgery daaromtrent te vernemen.

3. De meerderheid der Stemgerechtigden in de Wykvergadering tegenwoordig, zal beſlisſen of het Rapport al of niet aangenomen wordt, zullende het ingekomen Verbaal van Wykmeesteren ter Griffie geſeponeerd worden.

4. Ingeval het uitgebracht Rapport der Reviſeurs mogt worden gedeclineerd, zal dit tegenwoordig Reglement wederom voor den tyd van tien Jaaren in allen deele in obſervantie moeten blyven.

MID-DEL-BURG.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

De Commissie verzoekt alle Burgers en Ingezetenen dezer Stad, welke op het hier bovenstaande Concept-Reglement eenige aanmerkingen hebben, dezelve schriftelyk aan de Commissie te willen suppediteeren, en ter Secretary dezer Stad over te brengen, zo spoedig mogelyk, uiterlyk op den 21 April aanstaande, na verloop van welken tyd geene aanmerkingen meer zullen aangenomen worden; ten einde de Commissie in staat worde gesteld, om het voorschrêven Concept-Reglement nader te revideeren, en ter aanneming of verwerping daar het behoort finaal voor te dragen.

Middelburg den 31 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Onder stond*,)

Uit naam van de Commissie ter Revisie van het Provisioneel Stemmings- en Regeerings-Reglement dezer Stad.

(*Was geteekend*,)

J. TEISSEDRE L'ANGE.
D. A. BERDENIS VAN BERLEKOM.
Secretarissen.

FRIESLAND.

LEEUWARDEN.

Eene menigte Stukken, de geschillen, welke ten deezen tyde in Friesland plaats hadden, betreffende, is ons ter hand ge-

gekomen. Dien Chaos te ontwarren, en de waarheid der zaake, of wie het regt of het onregt op zyne zyde hadt, in een helder licht te plaatzen, hier toe gevoelen wy ons onmagtig. Den geschilvoerenden zouden wy, indien ergens, hier het zeggen des Dichters: *Non nostrum inter vos tantas componere lites*, kunnen en mogen te gemoet voeren. 't Geen omtrent alle Godsdienstige en Staatkundige geschillen geldt, wanneer dezelve tot eene meer dan gewoone hoogte stygen, was ook hier het geval. Veelal slaat men in uitersten over, en het *medium tenuere beati* is een raad of stokregel, aan welken als dan zeldzaam het oor wordt geleend. Aan onze taak gedagtig, zynde eene getrouwe opgave van de gebeurtenissen van den dag, zullen wy de Stukken plaatzen, van weerzyde der geschilvoerenden ons ter hand gekoomen, die ons dunken, over de Geschiedenis van deezen tyd het meeste licht te kunnen verspreiden. LEEUWARDEN.

Eenige uitgeweekene Representanten van het Volk van Friesland, die na Groningen de wyk hadden genomen, zonden van daar een Adres aan de Nationaale Vergadering, van den volgenden inhoud.

Burgers REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* NEDERLAND.

Schoon wy een tydstip beleven, waarin alles gebeurt, wat men bykans onmooglyk mogt

LEEUWARDEN.

Adres van uitgeweekene Friezen aan de Nat. Verg.

schatten, hebben wy echter, niet zonder de uiterste verbazing, in openbaren druk zien verschynen een Stuk, in den vorm van een Brief, aan Hun Hoog Mogenden de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, de dato den 23 February 1796, op den naam van de Representanten van het Volk van Friesland, geteekend *W. v. d. Kooy* en gecontrasigneerd *G. A. Nauta.* De belangens van ons dierbaar Vaderland, welken wy gezwooren hebben te behartigen, de schandlyk vertrapte eer van het Friesche Volk, het welk ons tot deszelfs Mede-Vertegenwoordigers verkozen heeft, en welks vertrouwen wy noch verbeurd, noch verlooren hebben; onze eer en onschuld, zo baldadig aangerand, zo lasterlyk bezwalkt, gebieden ons den schyn te vermyden, als of wy door een groot en verontwaardigend stilzwygen, zulke hooggaande aantygingen, ons eenigzins lieten welgevallen; als of wy niet in staat waren, dezelven met reden en waarheid van ons af te weeren.

Wy kunnen ons zo weinig als iemand, die iets weet van den rampzaligen toestand, waarin het mishandeld Friesland zich bevindt, verbeelden dat dit Stuk het vrywillig werk is, van die weinige Representanten, welke nog te Leeuwarden agtergebleven zyn, van die Lieden, welken alle, op den 11 February laatstleden, rond, vrywillig en hoofd voor hoofd verklaard hebben, dat zy, zedert den berugten 26 January 1796, wanneer een woedende hoop muiters, waar van wy echter de meesten als misleidden beschouwen, met geladen geweeren en gescherpte bajonetten, ter Raadzaal indrong, en dat Heiligdom der Natie schond; wanneer een *de Beere*, de wettige Representanten van een vry Volk, aan het hoofd der opgeruide bende, toeschreeuwde: „ *de schurken 'er uit;*" dat zy, zedert dien gruweldag, steeds voor geweld hadden moeten wyken, en geene hoegenaamde Vryheid in hunne Raadplegin-

gingen gehad hadden; welken ons alle gereedlyk, hoofd voor hoofd, beäamd hebben, om de Resolutien, geduurende dat tydvak genomen, als besluiten, door louteren dwang afgeperst, en dus als van geener waarde, te vernietigen. Trouwens de inhoud dier besluiten en Publicatien toonde genoeg, dat zy niet de vrugten waren van de vrye en onbelemmerde raadplegingen van wyze Volksvertegenwoordigers; maar de wrange voortbrengzels van de vyanden van orde, wetten en ware vryheid, waar aan eenige Representanten, door schrik en dwang genoodzaakt waren hunnen naam te leenen.

LEEUWARDEN.

Adres van uitgeweekene Friezen aan de Nat. Verg.

Even dit zelve spreekend kenmerk van wetteloozen dwang en vreemden invloed, kenschetst het ongehoorde Stuk, waar over wy thans aan Ulieden schryven.

Kan men zich by mooglykheid verbeelden, dat de Representanten, welke nog te Leeuwarden zyn, zo men anders hun alle kunde en gezond verstand niet ontzeggen wil, indien zy vry waren geweest, ooit in staat zouden geweest zyn, zich zelven aan gruwelen en openlyke schending van de Vryheid en Souvereiniteit des Volks schuldig te verklaren? daar doch alle Resolutien en Publicatien, door de Representanten des Frieschen Volks, genomen en geëmaneerd, genomen zyn zonder eenige Protesten of Aanteekeningen daartegen, dan alleen nu en dan door een zeer klein getal van vier, vyf of zes.

Wy zouden aan de genoegzame kennis van zaaken, welken wy by Ulieden mogen onderstellen; wy zouden aan Ulieder verlicht doorzigt, veel te kort doen, indien wy het noodig oordeelden, in eene opzetlyke wederlegging, van alle de byzonderheden, in dat voorbeeldeloos samenweefzel van leugen en laster te treden.

Waar daden spreken, zyn woorden onnoodig.

LEEU-WAR-DEN.

Adres van uit geweekene Friezen aan de Nat. Verg.

De Registers van Hun Hoog Mogenden; de Resolutieboeken en Notulen der Friesche Representanten; de Vryheid en Veiligheid, waarby die Natie bewaard is; het goed bestuur dat in alle zaken, dat in het Finantiewezen byzonder heeft plaats gehad, en het welk door de verbazende deelneming in de vrywillige Negotiatien gebleken is; de aanmoediging in Friesland, steeds aan de Burgerwapening gegeven; de persoonlyke kennis, welke veelen uwer dragen, van de denkwyze en Principes der Friesche Representanten, zyn de beste, de sprekendste getuigen, van onze onschuld; de volkomenste wederlegging van den aangewreeven laster, en een albeslissend bewys, dat nooit lasterlyker logen in de wereld gestoten is, als dat wy begunstigers en aanhangers van Oranje- of Aristocratische factien en meineedige samenspanners met derzelver snoode bedoelingen zouden zyn."

Een enkel staal, dat de Steller of Stellers van dit Stuk, waar aan Friesche Representanten hun naam hebben moeten leenen, alle schaamte verschopt hebben, is de passage, waarby gezegd wordt:

„Dit alles ('t geen naamlyk op en na den „26 January geschied is) geschiede met die uiterste bedaardheid en goede orde, die de Zoonen der vryheid van de satelliten der Aristocraten en met hun in een naauw verband staande Orangevrienden onderscheid, niemand is beledigd geworden, en over het publiek bestuur in dien tyd, durven wy gerustlyk de getuignis der Friesche Natie, dat is niet een omgekogte gedeelte van voorstanderen van Oranje, maar van die vrye Frieschen die den naam van Burgers waardig zyn, inroepen."

Hoe strookt dit met het verhaal, 't welk de Representant *van Loenen* in eene Commissie van Ge-

Gecommitteerden in Hun Hoog Mogenden, op derzelver requisitie, gedaan heeft, op welker Gecommitteerdens geheugen en bewustheid wy ons beroepen; wegens het baldadig geweld, en den gruwelyken dwang, op en zedert den 26 January 1795, in Frieslands Hoofdstad en de vergadering der Representanten, gepleegd? de Stellers van den brief, kunnen immers den Burger *van Loenen* niet verdagt houden hunne zaak niet toegedaan te zyn, of door partydigheid een min gunstig verhaal gedaan te hebben.

LEEUWARDEN.

Adres van uitgeweekene Friezen aan de Nat. Verg.

Hoe strookt dit met de beroeringen des daags, met de rustverstoorende verschrikkingen des nagts, welke, geduurende die dagen van Regeeringloosheid, in Leeuwarden heerschten, en overal, zo ver hun vermogen maar eenigzints strekte, den vreeslyken schrik verspreidden? Hoe strookt dit met het arresteeren by nagt, met het geweldig weeren van hun Stemrecht van Patriottische Burgers, welke ontdekt waren de teekenaars te zyn van een misschien al te gematigd, nog niet ingeleverd Adres, waarby zy de geheiligde rechten des Frieschen Volks, en de herstelling der vertreden onschuld reclameerden? Hoe strookt dit met den akeligen schrik, die de harten van Leeuwardens achtingwaardige Burgery by dezen tweeden schok bevangen heeft, en een groot aantal Burgeren; om niet te zeggen elk die iets te verliezen hadt, huis en have heeft doen verlaten, terwyl anderen alleen agtergebleven zyn, om dat zy zich in omstandigheden bevonden, welke hen noodzaakten om aanschouwers te blyven van geweld, en de snoode vertrapping der Rechten eens Volks, dat verdiende vry te zyn, dat vry was van den 16 en 19 February 1795 af, tot op den 26 January 1796 toe?

Blykt niet hier uit onlochenbaar, dat de meerderheid der Friesche Representanten, dat wy,

 wel

LEEUWARDEN.

Adres van uitgeweekene Friezen aan de Nat. Verg.

wel verre van het vertrouwen van dat Volk verlooren te hebben, integendeel het zelve in eene hooge mate bezaten? en dat het juist de tegenwoordige orde van zaaken (zo als men die verkiest te noemen) is, welke honderden, uit eene enkele Stad, van haardsteden en huisgezinnen doet vlugten? Wy, Burgers! ons omwindende in de zuivere bewustheid van een schuldeloos gewisse, hebben geenzints, zo als men ons durft aantygen, uit de beschuldigingen van het geweten aanleiding genomen tot eene overhaaste vlugt; maar het was de uitwerking van het herhaalde uittrekken der Fransche Troupen; het waren de ongehoorde orders, welken de Bataafsche Troupen ontfingen, niet van Geconstitueerde Magten, maar van Lieden, die, wat het inwendig Bestuur der Provincie betreft, als Particulieren moeten beschouwd worden; orders, waar door zy onttrokken werden aan de gehoorzaamheid van den Representativen Souverein: het waren de opentlyke bedreigingen van personelen moord, welke, ons aan het geweld ten prooi gevende, tot de rampzalige keuze bragten, om, of Burgers tegen Burgers te wapenen, en dus derzelver by ons, onschatbaar bloed, nutteloos te doen stroomen, of onze en onzer Medeburgeren veiligheid in eene kortstondige vlugt te zoeken; in het vertrouwen, dat uwe Vergadering, waarop het oog van Nederland, waarop het oog van Europa zich thans gaat vestigen, Billykheid, Recht en Vryheid, boven redenloos geweld, boven krytende onrechtvaardigheid en alle Orde en Wetten vertredende Regeeringloosheid, zal handhaven.

Neen, Burgers! wy zyn geen heerschzugtigen; zo verre wy ons zelven, zo verre wy elkanderen kennen, hebben wy altoos gehaakt en haken wy nog, om, zo ras doenlyk, ontslagen te worden van den onlydelyk geworden last, van het ons aanbetrouwd Bestuur.

Neen,

Neen, Burgers! geen ontrustend gewisse knaagt ons, geen schroom voor verantwoording doet ons vlieden; niets zal ons liever zyn, dan, hoe eer hoe beter, rekenschap te mogen geven van ons gedrag, als Volksvertegenwoordigers; maar het is voor den Rechtbank, die het Friesche Volk zelve, by hare, aan ons verleende, Procuratie heeft aangewezen, dat wy ons gaarne zullen, ja vurig verlangen te verantwoorden; wel tegen behoorlyke, bepaaldelyk opgegevene, beschuldigingen, doch niet tegen laffe, algemeene en verachtelyke declamatien; uit Couranten en Schendbladen ontleend; niet voor Revolutionaire Rechtbanken, door bloeddorst opgerigt, en waar de onschuld reeds veroordeeld is, eer zy 'er verschynen kan.

LEEUWARDEN. *Adres van uitgeweekene Friezen aan de Nat. Verg.*

Dan, zo dra het geweld paal vindt, zo dra Orde en Wetten heerschen, zullen wy toonen, noch schroom noch vrees te hebben; het zyn geene geregelde Rechtbanken, het is geen wettige aanklagt, het zyn geene scherpe onderzoekingen, het zyn geene, door de rechtvaardigheid opgerichte schavotten, welke wy vreezen.

Dat men de stem der Friesche Natie, altoos door ons geëerbiedigd, vry en onbelemmerd hoore; dat men de uitwerkzelen van het Schrikbewind buiten onze Provincie verbanne; dat men onze bepaalde beschuldigingen opgeve; dan reeds zegepralen wy; dan reeds zyn wy gerust, op de byna algemeene goedkeuring des Volks en op de toejuiching van alle braven.

Wy, eindlyk, op onze beurt, vorderen van u de handhaving van de vertrapte Rechten der Friesche Natie. Het met bajonetten, door eenige Leeuwarder Burgers, onder aanhitzing en bestuur van eenige Vreemdelingen en een *de Beere*, overweldigen der geheiligde Volksvergadering; terwyl alles in Friesland van dat alles on-

LEEUWARDEN. *Adres van uitgeweekte Friezen aan de Nat. Verg.*

bewust en in diepe kalmte was; het aan Volks-Majesteitsschennis schuldig verklaren, door geen twintig Representanten, ten opzigte van hunne meer talryke Mede-Representanten, by Publicatie van den 23 dezer gedaan, zonder oproeping des Frieschen Volks, kan by Ulieden nooit anders beschouwd worden, dan als de gruwzaamste verkragting der Rechten eens Volks, het welk, tot op dit ogenblik toe, den naam van Souverein gedragen heeft, en in hare mishandelde wettige Representanten voorbeeldeloos gehoond is.

Wat behoeven wy meer te zeggen; men vergelyke den geest der vry delibererende Friesche Representanten, welke doorstraalt in hunne Publicatie van Amnestie, omtrent een hoop wettelooze geweldenaars, op den 19 February 1796, aan den dag gelegd, met dien geest, welke doorstraalt in eene gedrukte Publicatie van den 23 February 1796, tegen, door het Volk van Friesland, vry en wettig verkoozene Representanten geëmaneerd, en men oordeele! Of hebben een *Predicher*, een *Godschalk*, een *Kamminga*, eenige zending van het Friesche Volk, eenige last om deszelfs belangens waar te nemen? of zyn dezen geene wettelooze indringers in het verkragte Volksgezag, in de overweldigde Friesche Raadzaal? of, eindlyk, zyn dezen de onpartydige Rechters en gewettigde beöordeelaars van wettig verkoozene Representanten des Frieschen Volks?

Burgers! aan u zyn de belangens des Bataafschen Volks aanbetrouwd. Gylieden doorziet zekerlyk de gevolgen; welken het gebeurde in Friesland voor de gantsche Republiek moet en zal hebben, worden dezelven niet ogenbliklyk in haren verschriklyken loop gestuit. Burgers! wat verblinding en verbystering ook de tegenwoordige tyd moge met zich brengen, de nakomelingschap zal oordeelen en rechtvaardig zyn.

Wy

Wy zyn, met eerbied, na wensch van *Heil en Broederschap.*

LEEUWARDEN.

Uwe dienstvaardige Medeburgers,

Uitgeweekene Representanten van het Volk van Friesland, thans present te Groningen.

(*Was geteekend*,)

A. VAN VLIET.
D. VAN AYLVA.
K. O. GORTER.
B. RUSSING.
J. WESSELIUS.
H. A. H. VAN KNYFF.
H. VAN WEERDEN.
BERN. SPOELSTRA.
HEND. CANNEGIETER.
W. WOPKENS.
J. LAMBSMA.
H. BALK.

Den 28 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Onder de zelfde dagteekening van 28 February las men, in de openbaare Papieren, den volgenden Brief, uit de zelfde Stad, door een Frieschen Patriot aan zynen Vriend in Holland gezonden.

Ja, myn Vriend! Friesland, het eertyds zo gezegend Friesland, is, zedert een geruimen tyd, een speelbal van intrigues geworden. Ik zal u, zo veel doenlyk, een beknopt en waarachtig denkbeeld van den toestand der zaaken, in

LEEUWARDEN. *Brief van een Frieschen Patriot.*

in die Provincie, trachten te geven. De geheime beweegraden en ware dryfveeren der gebeurenissen, by dezen, aan u bloot te leggen, is eene zaak, voor als nog, van een te delicaten en gevaarlyken aart, dan dat gy zulks van my kunt verwagten.

Gy weet, dat de Representanten des Frieschen Volks, hoe zeer ook vervreemd van aanhangers van het oud Aristocratisch of Orangebewind te zyn, echter (eenige weinigen uitgezonderd) even min genegen waren de buitensporigheden te begunstigen van een te vergedreven zogenaamd Patriottisme, of liever Terrorisme, dat niet dan op onregtvaardigheid en wanorde kan uitloopen.

Gy weet, dat reeds lange de mingematigde party alle pogingen aanwendde, om de Representanten te dwarsboomen, en zo wel de beste gedragingen, als de misslagen van dezelve, (waar voor zy als menschen vatbaar waren) immer in 't haatlykst daglicht voor te stellen, en de publieke opinies door leugenende nieuwspapieren te misleiden. Inzonderheid hadt men onlangs zorg gedragen, dat zeker different, tusschen de Municipaliteit van Leeuwarden en de Representatie, niettegenstaande de laatstgemelden meermalen beproefd hadden de zaak in het vriendlyke te schikken, echter tot het uiterste vol gehouden, en aldus de Politie en Justitie genooddwongen werden strenge maatregels te nemen; waar door, gelyk men vooruitzag, een deel der Schuttery tegen de Representanten te meer aangehist en verbitterd konde worden.

Niet lang daar na kwamen 'er orders aan de Bataafsche en Fransche Troupen, in Friesland guarnisoen houdende, om, in allervyl, die Provincie te verlaten, dit geschiedde den 24 en 25 January, en welhaast ontdekten zich de gevolgen dezer evacuatie. Want den 25, 's avonds, bestond eene Commissie, uit een gedeelte der Leeuwarder Schuttery, om van de Vergadering der

der Representanten, op eene dwingende wys, het ontslag te eisschen van twee gedetineerde Leden der Municipaliteit; (hoewel de Vergadering reeds besloten hadt, het gebeurde, met gemelde Municipaliteit, in vergetelheid te stellen, en 'er ten dien einde eene Commissie benoemd was, om over die zaak met den Hove te confereren) men vorderde wyders het ontslag van eenige andere persoonen, waar onder *O. R. Zwart*, die den Burger *Haarsma*, by ongeluk, hadt doodgeschoten, en werd de Vergadering, tot het inwilligen dier vorderingen, welhaast gedwongen.

LEEUWARDEN. *Brief van een Frieschen Patriot.*

Den 26, 's avonds, volgde een nog meer geweldadige stap: een hoop gewapende Schutters naamlyk, eenen *de Beere*, onlangs uit Holland gearriveerd, aan 't hoofd hebbende, drong in de Vergaderzaal der Vertegenwoordigers des Volks, bragt eenige Leden derzelve naar de gevangenis, en ontzette veelen van hunne posten, hun Stads arrest aanzeggende, op straffe des doods; men voerde zulks alles uit, op naam van zeker zich opwerpend *Committé van Herstel*, uit veele zedenlooze of doldriftige Lieden bestaande; deze eerste geweldadige stappen werden door eene aaneenschakeling van veele anderen gevolgd; van de aangebleven Representanten perste men de ongerymdste besluiten af; ook dwong men hen tot het toetreden tot eene Nationaale Vergadering, welke toetreding echter, uit bezef der omstandigheden, waarin zich thans 't Gemeenebest gewikkelt vondt, zonder zodanige dwang, niet te min gebeurd zoude hebben, en is ook naderhand dezelve vrywillig gedecreteerd.

Het zal niet noodig zyn u alle de willekeurige handelingen van 't gemeld *Committé van Herstel* te schetzen, vermits die door elk, ook door hen, welke in 't eerst deszelfs voorstanders waren, volstrekt worden afgekeurd. Hunne handelwys met die Burgers, welke zeker by hun al te gematigd Request teekenden, strekken ten be-

wys;

LEEUWARDEN. wys, hoe verre zy zich aan 't schenden van een der geheiligde Rechten van den Burger, het recht om verzoeken aan zyne Vertegenswoordigers voor te dragen, durfden vergrypen.

Brief van een Frieschen Patriot. Het was eindlyk op den 11 February laatstleden, wanneer aan het Schrikbestuur een einde gemaakt werd, door den cordaten moed der Representanten, en geenzins door militair geweld, zo als de laster zich niet ontzien heeft te verzinnen.

Op dien dag naamlyk kwamen de zich in Groningen opgehouden hebbende Friesche Representanten weder binnen Leeuwarden, en gingen met de overige, door het geweld uit de Vergadering geweerde, Vertegenwoordigers gezamentlyk naar het Landhuis, alwaar zy zich met de aangeblevenen tot eene wettige Vergadering gevormd hebbende, op het spoedigst de noodige orders aan de militaire Magt afvaardigden, om de rust te handhaven. Gy begrypt ligt, dat, vóór zulke orders van de wettige Vergadering zelve gegeven waren, de militairen niets ter maintien der representatie hadden kunnen verrigten. Het is waar, reeds vóór het afvaardigen van gemelde orders waren de Representanten door eene kleine escorte Fransche Jagers naar het Landhuis begeleid; doch deze particuliere escorte hadt niet en kon niet hebben eenige orders, om persoonen tegen de eene of andere demarche van eenige Geconstitueerde Magt te verdedigen. Het is verder ook waar, dat reeds des morgens ten 9 uren veele Troupen in de wapenen waren, ten einde gereed te zyn, om de orders, zo rasch zy eens gegeven waren, daadlyk te kunnen executeren; doch geene militaire executie geschiedde, of had kunnen geschieden, voor dat reeds de orders van de Vergadering zelve gegeven waren. Maar laat ik tot den draad van myn verhaal terugkeeren.

Straks na dat de Representanten zitting hadden genomen, gaf men last, om de door het geweld

in

in de gevangenis opgeslooten Representanten, benevens een ander publiek amptenaar, te ontslaan, en de eerstgemelden in de Vergadering te begeleiden, het welk op eene plechtige wyze verrigt werd; terwyl een tallooze schaar van Burgeren hunne vreugde over het gebeurde op het blykbaarst aan den dag legde. De boosaartige laster zegt, alleen Oranjevrienden waren verheugd De waarheid is, dat alle weldenkende Patriotten, alle vrienden van orde en ware vryheid, vol vreugde waren; terwyl ook aanhangers van het vorig Oranjebestuur niet nalieten hun vergenoegen te toonen, vermits zy zeker meer het gematigd Bestuur van Patriotten, dan het vervolgziek Schrikbewind van Terroristen moesten beminnen. Daar nu de door factiehaat niet vooringenomen Vaderlander dit vergenoegen der voormalige Oranjevrienden met vermaak aanmerkte, als een blyk, dat zy eindlyk door het ondervinden der excessen van het Terrorisme, tot eene nadere vereeniging met het tegenwoordig Patriottisch Gouvernement; genegen scheenen te worden, verzuimde men echter niet, op eene listige wyze, uit die algemeene vreugde een bewysgrond aan te voeren, als waren de Representanten het met de Oranjeparty volkomen eens, Iets, dat ik merke dat meermalen door den laster is uitgeschreeuwd; doch waar van nimmer, zelf niet eens de schyn, beweezen is geworden, of zal kunnen worden.

LEEUWARDEN. *Brief van een Frieschen Patriot.*

Straks daar na werden de voormalige afgedwonge besluiten (die, schoon vrywillig genomen, echter onwettig zouden geweest zyn, vermits eene door het geweld onvoltallige Vergadering dezelven gedecreteerd hadt) ingetrokken en voor nietig verklaard, eenigen nogthans op nieuw gedecreteerd.

Niet lang hadden de Vertegenwoordigers de teugels van het bewind weder aanvaard, of zy

LEEUWARDEN. Brief van een Frieschen Patriot.

gaven eene algemeene Amnestie, (met uitzondering van vyf persoonen) waarby al het gebeurde in vergetelheid gesteld wordt; toonende aldus op nieuw de achting der braven waardig te zyn, met zich door geene wraakzuchtige gevoelens, omtrent den voorbeeldeloozen hoon, welken zy leden, te laten bezielen, maar zich alleen door het bezef van het algemeene belang gedreven te toonen.

Dan, helaas! deze zegepraal van 's Volks belang, op dat eener factie, deze zegepraal der orde op de anarchie was van korten duur. Op den 22 February werden weder op nieuw orders aan de Troupen tot uitmarcheren gegeven. Verscheiden beweegreden waren reeds in werking gebragt, om eene wending van zaaken onvermydlyk te maken; ik wil, mag, noch kan u thans meer zeggen. Genoeg dat de Vertegenwoordigers des Volks, op eenige weinigen na, genoodzaakt werden de Provincie te verlaten, welke emigratie gevolgd werd door die van eene meenigte weldenkende Burgeren, welke aan de willekeurige handelwys, waar van ze reeds eens de slachtoffers of ooggetuigen geweest waren, hun persoonlyke veiligheid niet op nieuw wilden blootstellen. Anderen vertrokken, om het zielgrievend verdriet te vermyden van tegenwoordig te zyn by de verwarringen, in welke zy hun land door intrigues zagen ingewikkeld; in 't kort, byna alles wat eerlyk dagt, verliet onze ongelukkige Provincie, en uit Leeuwarden alleen zyn, zo men verzekert, meer dan 500 Burgers vertrokken. Het akelig vooruitzigt, 't geen men zich hadt voorgesteld, werd door de uitkomst maar te zeer bewaarheid. Want eerlang vermat zich het overschot der Vergadering, bestaande uit een zeer klein getal persoonen, door eenen *Godschalk*, *Prediger* en meer andere Vreemdelingen, gedreven of gedwongen, om by eene Pu-

Publicatie een veel grooter aantal van Representanten, van hun post vervallen niet alleen, maar zelfs als schuldig aan gekwetste Natie te verklaren, en aan de Gerechten op 't strengst te gelasten, dezelve te vatten. Straks daarna richte men 42 Committés van Robespierriaansche verklikkers op, onder den naam van *Committés van Waakzaamheid*, met magt van eigendunklyke assumties en arresteringen, in schyn, om tegen de woelingen der Orangeparty, die niet bestaan, te waken; doch indedaad, om de tyrannische smooring der Volksstem en de onderdrukking der Natie, door een factie, te onderschragen. De vervolgzucht strekte zich zelfs zo verre uit, dat men veele Burgers, die naar Groningen geweken zyn, aldaar hunne persoonlyke veiligheid benyd, en by de Regeering, in dreigende termen, aanzoek heeft gedaan, om de verdreven Braven te doen vatten en in handen te stellen van die Lieden, welke in Friesland het openbaar gezag hebben geusurpeerd. Met één woord, myn Vriend! dat Vaderland, dat ik zo vurig beminne, is thans weder ten prooi geworden der buitensporigheden van een volslagen Schrikbewind, en wanneer niet eerlang paal wordt gesteld aan de rampen, welke myn ongelukkig land treffen, zullen, ik moet u dit voorspellen, schoon myn hart daar over bloedt, in Friesland welhaast geene voorstanders der Revolutie van 1795 meer worden gevonden!

Groningen den 28 February.

LEEU-WAR-DEN.

Brief van een Frieschen Patriot.

Behalven aan de Nationaale Vergadering, zonden de bovengemelde uitgeweekene Representanten, uitgezonderd den Representant *B. Russing*, wiens naam althans wy op de lyst der onderteekenaaren niet ont-

LEEUWARDEN. moeten, een Adres aan het Volk van Friesland, als oordeelende zy zich aan hetzelve vooral rekenschap van hun doen en laaten te zyn verschuldigd, van 't welk zy de aanstelling in hunnen post ontvangen hadden.

Aan het VOLK *van* FRIESLAND!

Ja! aan het misleid, aan het deerlyk bedrogen, aan het gruwelyk mishandeld Volk van Friesland, onze wettige Committenten is het, dat wy ons vervoegen. Gylieden, zo wel als wy, zyt zedert het laatst van January de openlyke speelballen geweest, de ongelukkige slagtoffers geworden van het eerloost, en schelmscht verraad, dat ooit onder de Zon gezien is, van verfoeijelyke intrigues en listen, en van het brutaalst en wetteloost geweld, het welk immer aan eene door het Volk zelve vry, en wettig verkoozene Regeering gepleegd is.

Gylieden hebt ons wettig verkoozen; Gylieden hebt ons met uw vertrouwen vereerd; Gylieden hebt ons een last en Procuratie gegeeven, en ons en elk een Rechtbank aangewezen, waar voor wy, ingevalle wy onzen plicht schonden, aansprakelyk waren, en waar het elk vry stond ons aan te klaagen.

Men heeft dus uw onbetwistbaar recht geschonden; men heeft uw Souveraine wil baldadig vertreden; wanneer een *de Boere* (een naam die by elk rechtschapen Fries in verfoeijing moet zyn) met zyn gevloekte aanhang, aan het hoofd eener opgeruide en verhitte bende uit eenige Leeuwarder Burgers bestaande, zich zonder aanklagt, zonder beschuldiging, zonder gezag meester maakte van de Persoonen van uwe Vertegenwoordigers, derzelver Raadzaal overweldigde, hen wetteloos of naar den Ker-

ker

her sloepte, of geweldadig belette, om dien post, en heiligen plicht, waar toe uwe stem hen geroepen hadde, waar te neemen.

Is dan een klein, zeer klein getal van Leeuwarder Burgers het Volk van Friesland? zyn een *de Beere*, een *Prediger* (by elk in Friesland onbekend) een *Godschalk*, de Keurmeesters van de gezaghebbers over uwe wettige Vertegenwoordigers? en dus uwe oppermagtige Heeren en Meesters!

LEEUWARDEN. *Adres aan het Volk van Friesland.*

Men schreeuwt zich hoogh en schor over ons en ons bestuur; men maakt ons af als vuige Aristocraten, als snoode dwingelanden. Maar hoe? in lasterlyke gesprekken, in logenachtige Couranten, in naamloze blaadjes. Waarom zyn niet voor lang onze beschuldigers, zo zy hunne zaak betrouwden, te voorschyn getreeden? Waarom hebben zy ons niet met bepaalde beschuldigingen, zo ze te vinden waren, by den Competenten Rechter aangeklaagd? Doch dit konden zy niet; zulk een misdryf, zulk eene bepaalde aanklagte wist hunne bittere kwaadaartigheid zelve niet uit te vinden.

Wy beroepen ons, Volk van Friesland, met het volkoomenst vertrouwen, en met de grootste vrymoedigheid, op uwe bewustheid, op de spreekendste ondervinding van het tegendeel. Gy weet dat, geduurende den loop van ons bestuur, de wetten gehandhaafd, het onpartydig Recht uitgeoeffend is, zonder aanzien van Persoonen; gy weet, dat rust en veiligheid van Persoonen en goederen overal bewaard zyn. Gy zyt by alle uwe rechten beschermt, uwe stem is door ons steeds geëerbiedigd. 's Lands schatkist is met spaarzaamheid, overleg en ongekrenkte eerlykheid bestuurd; de Finantien zyn in den besten en bloeijendsten staat gebragt, en hadde ('t welk het zekerst kenmerk eener goede Regeering is) de Provincie Fries-

 land,

LEEUWARDEN. land, meer dan eenige andere der Provintien, en buiten en binnenlands een steeds aanwassend Crediet.

Adres aan het Volk van Friesland.

Hebben zelf niet zy, die zo luidkeels tegen ons van Aristocratie en overheersching schreeuwen, de onbepaaldste, en door hun tot een baldadige losbandigheid misbruikte Vryheid genooten, om alles te schryven, te laaten drukken, en te zeggen, wat drift en onverstand, wat nyd en wangunst, wat te leurgestelde heb- en heerschzugt, wat bitterheid, haat en bloeddorstige wraakzugt hen inboezemde?

Met een woord, wy zyn ons zelf ten vollen bewust, in den moeilyken post, waar in Gylieden ons geplaatst hebt, steeds met een hart aan de dierbaare Vryheid geheiligd, het groote oogmerk der maatschappye, en van alle Regeering, het geluk, de bloei en welvaart van het algemeen, naar onze beste kennis en vermogen behartigd te hebben.

Dit is geen ydele roem, geen zelf vleyende grootspraak; elk der zaaken eenigzins kundig weet het, en hoe schaamteloos uwe tegenwoordige onderdrukkers mogen zyn, zy zelve kunnen het met geen schyn van waarheid logenstraffen.

Niet dat wy willen voorwenden, nimmer eenigen misslag begaan te hebben. Hoe ware zulks mogelyk, in den moeijelyken tyd en toestand, waar in wy ons bevonden!

Gy hebt menschen tot uwe Regeerders verkoozen, wy zyn menschen, en staan gelyk elk uwer voor dwaaling bloot; maar nimmer deelde ons hart in dezelve.

De hatelyke geest van de thans zegepraalende berokkenaars van uw verderf, de overweldigers uwer rechten, de schaamtelooze verkoopers der Friesche Vryheid, zal hier tegen inbrengen (en misschien heeft dit ook sommigen uwer ver-

won-

wondert,) waarom wy dan zo schielyk, zo onverwagt ons aan het grondgebied van Friesland onttrokken, en onze veiligheid op eenen anderen bodem gezogt hebben: gaarn zouden zy dit u willen voordraagen, als eene stilzwygende erkentenis van schuld, als blyken van een knagend en zelf bewust gewisse. Maar laat u door geen schyn begoochelen, door geene bedriegelyke woordenklanken paayen. Zie hier, de naakte waarheid. Wat ons op den 26 January laatstleden bejegent is, wat men verder met ons voor hadt, kan niemand uwer onbekend zyn; hoe wy, zo dra ons zulks zonder vrees voor moordaadig en wetteloos geweld doenlyk was, op den 11 February weder onze gewigtige bezigheden hervat hebben, is te over bekend.

LEEUWARDEN. *Adres aan het Volk van Friesland.*

Doch een eerloos vloekgespan, de trouw en braafheid van het Fransche Ministerie, door valsche berigten hebbende weten te bedriegen en te verkloeken; wist ten tweedenmaal de rust bewaarende tegenwoordigheid van onze Fransche Broeders aan onze Provincie te onttrekken, en bewerkte, dat 'er aan de overblyvende Bataafsche Troupes orders gegeeven wierden, waar door zy aan de gehoorzaamheid van den Representativen Souverein, onttrokken wierden; en derzelver Commandant genoodzaakt wierdt te verklaaren, dat hy aan niemand onzer persoonele veiligheid en bescherming kon verzekeren en niemand durfde aanraden te blyven.

Het snood verraad tegen uwe Vryheid en Souvereiniteit en onze veiligheid was zo wel gesmeed, dat ten zelven tyde, dat zulke ongehoorde bevelen (waar van in Neêrlands geschiedenissen zo niet het gebeurde in het schandjaar 1748, daar mede kan vergeleken worden, geen voorbeeld gevonden wordt) aan de Militairen gegeeven wierden, *Godschalk*, *Prediger*,

LEEU-WAR-DEN. *Kamminga* en anderen reeds Leeuwarden naderden.

Adres aan het Volk van Friesland.

By het leezen van dit onvervalscht berigt, zult gy, Medeburgers! van zelven gevoelen, dat het geen onverschrokken moed, maar roekeloze en vermetele dolheid zoude geweest zyn, ons zelven vrywillig en weerloos over te geven in de magt van de wraakgierige bloeddorst, en van de geweldenaars en verkrachters van de Rechten en de Souvereiniteit des Frieschen Volks. Dat het 'er dus oneindig verre af is, dat het een schynbewys van schuld, of aanduiding van een knaagend geweeten zoude zyn, dat wy, zonder uw en ons Vaderland bloot te stellen aan de yselykheden van een Burger-Oorlog, liever verkoozen hebben, voor een poos den onveiligen bodem van Friesland te verlaten, om hier de opheldering der waarheid, de herstelling van het Recht, en de verbanning van het geweld aldaar heerschende af te wagten.

Wy, Burgers! zyn oneindig verre af om ons aan wettige verantwoording te willen onttrekken. Niets zal ons liever en aangenamer zyn, dan hoe eer hoe beter voor den Rechtbank, welken gy zelve by uwe aan ons verleende Procuratie hebt aangewezen, ons tegen alle beschuldigingen, welke ook, die wettig ingebragt worden, te verdeedigen. Wy vorderen in dezen geen gunst of verschooning; neen dat de verrader sterve, dat de schuldige zo hy 'er is gestraft, of naar bevind van zaaken van zyn post ontzet worde. Maar dan moet 'er eerst eene wettige en persoonele aanklagt zyn, dan moet eerst de beschuldiger openlyk te voorschyn koomen, en de beschuldiging beweezen worden, en niemand onzer zal, zo veel wy weeten, een ogenblik in twyffel staan, om zich met en benevens den beschuldiger in eene on-

partydige, wettige en verzekerde bewaaring te ftellen.

LEEUWAARDEN. *Adres aan het Volk van Friesland.*

De gevloekte eerloosheid fchaamt zich niet door Nieuwspapieren en lasterlyke gefpreken te verfpreiden, ten einde hunne fchanddaaden eenigen glimp by te zetten, ten einde min erg-denkenden arglistig voor in te neemen, als of wy 'sLands fchatkist zouden geplundert hebben, als of wy (onze ziel gruwt op het enkele denkbeeld van dien zwarten laster,) als of wy in ftaat zouden geweest zyn, ons Vaderland aan Orange of iemand, hy zy wie hy zy, te verkoopen, of te verraden; maar gy gevoelt van zelf, dat een van beiden onbetwistbaar moet zyn, of dat zulke eerroovende uitftrooijingen, de uitwerpzels zyn van Monfters, den naam van menfchen onwaardig, of dat zy zelve fnoode verraders van hun Vaderland, en verderflyke vyanden der Vryheid zyn, wanneer zy zulke onwaardige Reprefentanten, indien 'er een of ander mogte zyn, kennende, dezelve niet aan het Hof van Justitie, met inlevering der bewysftukken, en aan het gantfche Volk van Friesland openlyk en by name aanklaagen.

Wy zouden het oneindig beneden ons achten, om maar een enkel woord van zulke uitftrooizels te gewagen, wierden dezelve, met duizend anderen van gelyken aard, niet gebezigd, om uwe agterdogt op te wekken, en de denkwyze van braave, doch min doorzichtige Lieden te vergiftigen.

Men roept en fchreeuwt u thans toe, „ dat „ nu de Kluisters verbroken zyn, dat nu „ eerst de Vryheid zegepraalt."

Ja! de Kluisters zyn verbroken, maar het zyn die, waar door de boosheid bedwongen, de moedwil beteugeld, en onrechtvaardig geweld in haare gruwelyke werkingen verhindert wierdt.

LEEUWARDEN. Adres aan het Volk van Friesland.

! Ja! de Vryheid zegepraalt, de Vryheid, te weten om kwaad te doen, de Vryheid om zyn evenmensch te vervolgen, om zyne paallooze haat en wraakzucht is 't niet in hun bloed, ten minsten in hun verderf en ondergang te koelen; de Vryheid, om zyn Vaderland van het toppunt van bloei en welvaart in een diepe afgrond van ellende neer te stoten; om ontelbare Rechtbanken van inquisitie op te richten, om alle wetten en orde het onderst boven te keeren! de Vryheid, om met den yzeren schepter der wreedste en willekeurigste dwingelandy de eertyds vrye Friesen te overheerschen. Die Vryheid, die de straffeloosheid der snooden en de verdrukking der braafheid en deugd tot haar wezen en kenmerk heeft, de Vryheid van *Robespierre*, die is het, welke thans in Friesland ten zetel gevoerd is, omringd door de woedende rasernyen van het schrikbewind.

Zyn wy, zyn uwe Representanten, en gy in dezelve, ô Volk van Friesland, door deze onverlaten niet in alle mogelyke opzichten onverantwoordelyk beledigd en onrechtvaardig mishandeld? Heeft men niet in ons de wezentlykste rechten van den Mensch en Burger, en de Souvereiniteit des Frieschen Volks openlyk en op eene nooit gehoorde wyze geschonden?

Eene Publicatie van den 23 February 1796, op naam der Friesche Representanten, in het licht gegeven, verklaard ons, in het aanzien van Europa, schuldig aan de misdaad van gekwetste Natie: en dit zonder dat wy ooit rechtstreeks aangeklaagd of beschuldigt zyn!

En dit zonder ons gehoord, of eenige gelegenheid ter verdediging gegeeven te hebben!

En dit geschied, door eenige, zeer weinige Representanten, die nooit Rechters konden of mogten zyn over hunne Mede-Representanten, veel min over een grooter getal dan zy zelve uitmaakten; en welke, hebben zy dit vrywillig

gedaan, daar door zich op de verregaandste wy- LEEU-
ze aan Natie ſchennis, aan Rechtvertreeding, WAR-
aan willekeur en dwinglandy hebben ſchuldig DEN.
gemaakt; of, zyn zy daar toe door vreemden
invloed gedwongen geworden, 't ſpreekenst *Adres*
bewys opleveren, dat Friesland, door het af- *aan het*
ſchuwelykst verraad en gevloekte dwingelanden *Volk*
overheerscht is. *van*
Ja, Volk van Friesland! men ſchend op de *Fries-*
ſnoodſte wyse uw recht, men vertrapt uw wil, *land.*
door u op te roepen tot de verkiezing van nieuwe Repreſentanten; daar, zo men ons al eens te recht, van onzen aanbetrouwden post ontzet hadt; dan nog de door u zelve verkozene Plaatsvervangers, ons hadden moeten opvolgen, en er zonder ſchending van uw wil, van uw gezag, geene andere verkiezingen konden plaats hebben.

Ja, rampzalig Volk van Friesland, met het diepst gevoel betreuren wy u deerlyk lot; gy zyt overheert, 't geweld heeft uwe rechten overmeesterd, de ſchrik heerscht op uwe ſtraaten, de naare ſtilheid des doods vertoond zich overal, de veiligheid is geweeken, het recht is verbannen, de Rechtbank is van klem en achtbaarheid berooft, het gantſche beſtuur van zaaken, 's Lands gewigtige Geldmiddelen zyn in handen van Lieden zonder zending, zonder kunde, zonder deugd; in handen van heerschen roofzuchtige geweldenaars; vrienden kunnen met vrienden, bloedverwanten met bloedverwanten, geene briefwisſeling zelf houden, en dit noemt men uwe Vryheid!

In den naam des Vaderlands, by de tot nog onverwelkte glorie der Frieſen, by de onſchatbaare Vryheid, by de algemeene veiligheid, by uwen voorſpoed, bezweeren wy u, handhaaf uwe rechten, verhef uwe ſtem tegen het geweld, roep de beſcherming der Wetten, ten behoeve der beledigde onſchuld in, en laaten be-

LEEUWARDEN. bedaarde kloekhartigheid, billyke rechtvaardigheid, liefde voor de Wetten, by u aan de orde van den dag zyn, of gy zyt met ons, Gy zyt met het Vaderland verlooren.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Uwe Medeburgers,

Uitgeweekene Repre∫entanten van 't Volk van Friesland, thans pre∫ent in Groningen.

S. D. V. AYLVA.
J. WESSELIUS.
H. VAN WEERDEN.
H. A. H. VAN KNYFF.
A. V. VLIET.
W. WOPKENS.
H. BALK.
K. O. GORTER.
J. E. MEBIUS.
HEND. CANNEGIETER.
BERN. SPOELSTRA.

Den 4 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataaf∫che Vryheid.*

Zie hier een Adres, 't welk een tegengeſtelden geest van het bovenſtaande ademde, als gevloeid uit de pen der Volksvertegenwoordigers, welke, in de plaats der uitgeweekenen, thans het bewind voerden. Het beheist eene plegtige beroeping, niet ſlegts op het Volk van Friesland, maar op de geheele Bataaf∫che Natie.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. LEEU-WAR-DEN.

De REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND, *aan de* BATAAFSCHE NATIE.

BROEDERS *en* VRIENDEN!

De gebeurtenissen, welke geduurende de laatste weeken zich in onze Provincie hebben opgevolgd, zyn zo gewigtig, hebben eenen zo onmiddelyken invloed op het heil van het lieve Vaderland, op onze betrekkingen en verpligtingen als Nederlanders, en zyn met zo veele valsche kleuren in het publiek afgemaald, dat wy aan het vrye Volk van Friesland, aan onze miskende gevoelens en gesmoorde stemme, verschuldigd zyn, om voor ons, voor Nederland, voor onzen machtigen en getrouwen Bondgenoot, en voor de Nakomelingschap het kort tafereel van die gebeurtenissen, en de geheime dryfveeren, die onze nu wederom gevluchte geweezen Medeleeden bestierd hebben, te schetsen.

Van den aanvang der gelukkige omwendinge van zaaken, die een einde aan de Orange-overheersching in February 1795, maakte, heeft men de meerderheid van de Representanten des Frieschen Volks, beneevens eenigen der meest begoedigde Stemgeregtigden, met alle krachten zien arbeiden en yveren voor de handhaving van het gedrochtelyk lighaam der Staaten Generaal, en dus van dat Staatsgebouw, waar door de Princen van Orange groot zyn geworden, en van het welk, als eeuwigduurende tweedragt tusschen de Bondgenooten stookende,

LEEU-WARDEN. de, zy al hunnen invloed en hunne verheffing ontleend hebben.

Adres aan de Bataafsche Natie.

De minderheid der Friesche Representanten, de Schutteryen in de Steeden en ten platten Lande, en allen, die by de Omwending geene eigene grootheid beoogden, maar de bevestiging der Nationaale Vryheid, en de herleving van den luister van den Nederlandschen Staat ter harte namen, stemden en yverden voor de onmiddelyke daarstelling van eene Nationaale Vergadering, die het Provinciaal afzonderlyk Bewind, en het wanstaltig Zevenhoofdig Staatlighaam konde doen vervangen door eene Nationaale Constitutie, op de bevolking gegrond, en volgens eene regelmatige inrichting omschreeven.

Zo dra de Hoofden van het voorig Orange-Bewind, in de School der doorslepenste Staatkunde opgevoed, deeze verscheidenheid van gevoelens tusschen de Patriotten bemerkten, hebben zy, door allerlei listen, en door de hatelykste inboezemingen aan de eene zyde, en door de uitgezochtste vleyery aan de andere zyde, de breuke onheelbaar gemaakt. Zy hebben der meerderheid onzer thans gevluchte Medeleden, wantrouwen, haat, vervolgzucht tegen de beste Vaderlanders ingeboezemd; zy hebben derzelver menschelyke hartstochten gestreeld, en hen tot veele onberadene en veruitziende maatregelen aangevuurd.

Uit deeze vuile bron is het, dat zo veele Staatsresolutien zyn voortgevloeid, welker gevaar onze Medeleeden, door de aaneenschakeling hunner verhitte driften dezelve met valsche kleuren beschouwende, niet gezien en welker misdadigheid (wy vertrouwen het oprechtelyk) zy op dat tydstip niet overdacht hebben.

De hoop van de Orange Slaaven begon te herleeven; reeds konden hunne hoofden den ver-

verfoeylyken glimlach, en hunne vreugde over de scheuring der Patriotten, thans ongeneeslyk geworden, niet langer verbergen; ons oog volgde hunne beweegingen, en getrouwe vrienden gingen hunne stappen na.

LAND-WAARDEN.

Adres aan de Bataafsche Natie.

Uit deeze rampzalige verdeeldheid, Medeburgers, en uit het zo kunstig aangestookt mistrouwen tegen sommigen onzer Bondgenooten, zyn geboren zo veele tergende en hoogst berispelyke Staatsresolutien, met zo veel drift als onbesuisdheid ter onzer Vergadering doorgedrongen.

De algemeene Burgerwapening, met welke onze Nationaale Vryheid moet staan of vallen, is niet alleen gedwarsboomd, maar de gemeenschappelyke werkzaamheden tot instandbrenging derzelve, zyn by Placaat op straffe van vyf Jaaren bannissement verboden.

De Burger-Societeiten, die warme stookplaatsen van Vaderlandsliefde en belangeloozen yver voor het algemeen, zyn miskend, belasterd, onderdrukt.

Verscheidenen der beste, der cordaatste Vaderlanderen zyn zo ter kerker gedoemd, als voortvluchtig gemaakt.

Byna alle Ampten en Bedieningen zyn alleen begeeven aan, of alleen verkrygbaar gesteld voor die geenen, die zich slaafsch aan het eigendunkelyk gezag van sommige hoofden wisten te onderwerpen.

Eene menigte Staatsbesluiten, raakende de zaaken van het Bondgenootschap, en de raadplegingen over de Nationaale Vergadering, zyn geschreven in een geest, die eerder tegen openbaare vyanden, dan tegen vrienden, nabuuren en bondgenooten gestemd scheen.

En, in waarheid, dezelve scheenen eer met de punt van het zwaard, in galle en alsem gedoopt, dan met de pen geschreven te zyn.

Onze hoofden zyn met de hoofden van sommi-

LEEUWARDEN. *Adrès aan de Bataafsche Natie.*

migen der Bondgenooten, die byzonder in Zeeland, Overysfel en Groningen in hunnen tegenstand tegen alle groote hervorming in het Staatswezen uitmunteden, in eene geheime, hoogverdachte, doch voor ons steeds verborgen gehouden verstandhouding geweest.

Alle vriendelyke vermaningen, door of van weegen onzen getrouwen Bondgenoot, de Fransche Republiek, aan onze Gedeputeerden in 's Hage gedaan, om de zaaken in het minnelyke te schikken, en tot de Nationaale Vergadering toe te treeden, zyn of gesmoord en niet ter onzer kennisse gebracht, of met verachting verworpen.

Welk was het natuurlyk gevolg, dat men uit deezen hardnekkigen tegenstand moest afleiden?

Zoude eene geringe en niet noemenswaardige bende Aristocraten, gehaat by hunne Schutteryen en gewapende Burger-Corpsen, welke voor het grootste gedeelte den hun voorgestelden Eed met verfoeying gehoord, en met de volstandigste cordaatheid geweigerd hadden; die nergens by onze Vaderlandsche Burgeryen op eenige stem konden hoopen: zouden deeze byna enkele op zich zelven staande Menschen, zonder geheime ruggesteuning, zulk een rol gespeeld, en hunne persoonlyke existentie zo roekeloos gewaagd hebben?

Neen, Medeburgers! het smert ons het te moeten zeggen; eene geheime verderflyke hand werkte in ons midden; zy beroerde de harten, en verblinde de oogen van onze thans gevluchte geweezen Medeleden; de verraderlyke Orange Factie, op vreemde hulp steunende, hadt hen betoverd.

Van toen af was ons toekomstig lot geen raadzel meer!

Wy stonden onze oude Bondgenooten te verlaaten, de band tusschen Holland en Friesland,

dien

dien onze Voorvaders met hun bloed verzegeld hadden, moest verbrooken worden!

LEEUWARDEN.

Adres aan de Bataafsche Natie.

Wy zouden afgescheurd worden van onze Nederlandsche Broeders en Vrienden; Groningen stondt veelligt ook weggesleept te worden, en weldra liepen wy gevaar van ten prooye te verstrekken aan den eersten geweldenaar, die van ons bezit zoude willen komen neemen!

Hoorde men niet Staatsleden zich openlyk laaten verluiden, dat zy, als zy onderdaanen van eene nabuurige Mogendheid wierden, slechts 50 guldens Jaarlyks aan belastingen zouden behoeven te betaalen, terwyl zy nu aan het Nederlandsche Gemeenebest verbonden, duizend guldens ieder Jaar moesten geeven?

Een woord, Medeburgers, *een enkel woord*, ter Staatsvergadering van Holland door den tydelyken President geuit, deed de driften van die geenen, die zich getroffen, en bykans ontmaskerd gevoelden, heevig ontbranden; de Oranje Factie woelde op nieuw, en men nam die gebeezigde uitdrukking te baat, om by de Bondgenooten eene taal te voeren, waarin onbeschaamdheid, laakbaare wraakzucht en onbezonnen drift zich beurtelings afwisselden.

De Staatkundige wysheid van Hollands Representanten heeft alle nadeelig eclat vermyd, en de waare Vaderlander dankt hun daar voor.

Intusschen begon het Staats-Schouwtoneel ten einde te spoeden!

De Municipaliteit van Leeuwarden, die steeds, benevens de braave Schuttery dier Stad, tot daarstelling eener Nationaale Hervorming door het eenig middel, eene Nationaale Constitueerende Vergadering, hadt geyverd, wierd onverhoeds door Militair geweld besprongen, de meeste Leden vluchteden, twee hunner, die gebleeven waren, wierden naar de gevangenis gesleept!

De schrik, en nog veel meer de verontwaardiging, vervulde de harten van alle braaven;

LEEUWARDEN. men gevoelde het ysselyke eener Militaire overheersching, waar toe de Troupen van den Staat, met zweet van den Burger betaald, in de wapens gebracht waren; men hadt dus den gewapenden en besoldigden Burger tegen den ongewapenden Vaderlander aangestookt: wat wonder derhalven, dat men ook onze Fransche Broeders, onzer zaaken en onzes toestands onkundig, ook daar toe heeft durven misbruiken?

Adres aan de Bataafsche Natie.

De Municipaliteit van Leeuwarden gedeeltelyk gevlugt en gedeeltelyk op het Blokhuis zittende, vondt men goed om eene Provisioneele Municipaliteit aan te stellen, zonder dat dit van eene oproeping gevolgd wierd, waar door het Volk deszelfs goed- of afkeuring geven konde of een andere Municipaliteit aanstellen, die met deszelfs vertrouwen vereerd wierd.

De beknelde Patriotten zochten alomme hulp: dan! by hunne naastgeleegene nabuuren, hoe zeer de Burgeryen eensgezind met hen dachten, was de klem der Regeering in handen van hen, die den Provinciaalen Souvereinen Scepter te lief hadden, om in het Plan der Nationaale Eenheid en Onverdeelbaarheid anders dan gedwongen, toe te stemmen; en die voor zeker het gevaarlyk voorbeeld niet wilden geeven om onderdrukte en om hulp roepende Burgeryen, tegen Aristocratische overheersching te handhaven en te beschermen.

Doch de God der Vryheid waakte over ons, en het Fransche Gouvernement, verontwaardigd over het misbruik van de Militairen gemaakt, gaf last om alle Fransche Troupen het grondgebied van Friesland te doen ruimen.

Dit geschiede, en ras vluchteden de meest schuldige hoofden van ons Provinciaal Bewind, de Burgeryen hernamen haaren moed, verlosten de gevangene Patriotten uit hunnen Kerker, riepen de Vaderlandsche Vlugtelingen terug, en ver-

klaarden zommigen onzer toenmalige Medeleden hun vertrouwen onwaardig!

LEEUWARDEN.

De braave en nyvere Landman liep te wapen, en vervulde Leeuwarden met zyne moedige hulpbenden!

Adres aan de Bataafsche Natie.

Onze Vergadering aan zich zelve terug gegeeven, herstelde gevangene en voortvlugtige Municipaalen in haar Eer en Posten, en de aan het Volk opgedrongen Provisioneele Municipaliteit wierd wederom ontslagen, trad toe tot het Plan ter byeenroeping eener Nationaale Conventie, en alomme vereenigde zich het Stemgerechtigd Volk van Friesland, om Kiezers, en vervolgens door deezen, Leden tot dezelve te benoemen.

Dit geschiedde; de Orange Factie beefde, en zag haaren val; zommigen haarer hoofden, die men zedert lange eenige hunne vaste goederen onverhindert en straffeloos hadt zien verkoopen, en waarschynlyk het contant geld buiten 's Lands vervoeren, volgden onze vluchtende Medeleden, en namen de wyk naar Groningen.

De verslagenheid buiten 's Lands onder den Orange aanhang wierd ras kennelyk, en gaf een nieuw bewys zo wel van de verstandhouding onzer vluchtende Volksbestuurders met denzelven, als van de thans vervlogene hoop, door Orange op die scheuring, als op zyn laatste pleehtanker gevestigd.

De benoemingen van Leden der Nationaale Conventie wierden alomme gedaan; de meeste keuzen rechtvaardigden de hoop der beminnaaren van hun Vaderland.

Een gestreng onderzoek naar het gepleegd verraad stondt te geschieden, de ontbreekende Leden van het Provinciaal Bestuur in steede van hen die gevlucht waaren, of die het vertrouwen der Burgeryen verlooren hadden, stonden aangevuld te worden, door de vrye stem der Grondvergaderingen, wanneer wy eenslags, en met

LEEUWARDEN. ons alle braaven, op nieuw door Militaire overmacht gedwongen wierden.

Eenige Fransche Bevelhebbers, onzeker door welke middelen aangespoord, bragten met Militair geweld onze residentie, ja onze vergaderzaal in hun bedwang.

Adres aan de Bataafsche Natie. De goede trouw hadt hen binnen onze muuren gelaaten, de verzekeringen van den Generaal *Dumonceau* hadden ons gerust gesteld.

Vergeefsch! de vorige Bestuurders kwamen, door Fransche Jagers te paard gedekt en omstuwd, wederom binnen; zy namen met trotschheid hunne oude zitplaatzen in; zy kwamen, Medeburgers! in gezelschap van de bekendste Volksonderdrukkers, en Leden der vorige Aristocratische Orange cabale binnen de Stad, en geadsisteerd door den geweezen Griffier *Dibbetz*, dewelke met Pistolen gewapend in de Vergadering verscheen! Een *Joha* stondt in verband met eenen *Burmania Rengers!* en eenen *Willem Anne van Haren*, en verzelden elkander op den openbaaren weg by den aankomst.

De gearresteerde geweezene Medeleeden onzer Vergadering wierden met behulp van Fransch Guarnisoen ontslagen, en traden vervolgens ter Raadzaale in! Dus was de ziel, de hoofdraadgevers der Orangeparty, de Vrienden, de Broeders, de vertrouwelingen onzer geweezen Medeleeden geworden!

Het masker wierd dus afgeligt. Men ontving de gelukwenschingen der Aanhangelingen van Orange; van toen af begon het Systema van schrik: de vervolging wierd algemeen; men herriep de genomene Staatsbesluiten, men schond openlyk het Recht van de Oppermacht des Frieschen Volks door het vernietigen van de door het zelve gedaane verkiezingen van Leden der Nationaale Vergadering, ten welken einde zy de overgebleevene Leden onzer Vergadering, de ver-

kla-

klaringen afperssen, dat die Resolutien hun afgedwongen waren.

De geest van deeze alzo feitelyk weder ingedrongen Regenten bleek ras uit de houding van hunne afgevaardigden ter Generaliteit; een *Huber*, voor heen om de zaak der Vryheid vervolgd en gebannen, onderstond zich nu, na deeze door Militair geweld, daargestelde gebeurtenis, aan den Franschen Minister kennis te geeven, *dat het Schrikbewind in Friesland, door de hulp der Fransche Troupen was geëspireerd!* neen Medeburgers! het Schrikbewind wierd toen eerst geboren.

LEEUWARDEN.

Adres aan de Bataafsche Natie.

Men durfde de Municipaliteit van Leeuwarden niet wederom gevangen zetten, maar men vernietigde echter het besluit onzer Vergadering, tot een hen vereerend herstel genomen.

De Hoofden der Schutteryen wierden ontslagen en door onteerende Resolutien van hunne eereposten ontzet, aan de Schutteryen by gedeelten de wapenen ontnoomen, en die van Leeuwarden willekeurig, zonder goed- of afkeuring des Volks, onder commando van andere aan die dwingelanden behaaglyke Officieren gesteld, en alzo eene Aristocratische Lyfgarde geboren; de gewapende Burger-Corpsen ten platten Lande, die manmoedige steunpilaaren onzer Nationaale Vryheid, wierden ten deele ontwapend, ten deele met ontwapening gedreigd! het Hof van Friesland, misnoegd, dat wy by voorig Staatsbesluit, deszelfs invloed in staatkundige geschillen beperkt hadden; het geen volgens den eisch der drie elkander opgevolgde onderscheidene machten, reeds van den aanvang onzer Omwenteling in February 1795 hadt behooren te geschieden, gaf zyner gevoeligheid den ruimen teugel, en ondersteunde met al zynen invloed de overheersching der feitelyk ingedrongen Bestuurders.

Al van overlange wierd door eenige Leden voorgesteld om alle Orange vrienden hunne ge-

LEEUWARDEN. weeren te doen afslaalen, dewyl men zeer zeker onderrigt was dat zy zich daar van hadden voorzien, 't welk niet eens in acht wierd genoomen, maar als onwaard daar over te denken voorby gegaan, vervolgens hoorde men dezelve in hunne grondbeginzelen toemen, in dier voegen, dat men zich niet ontzag te zeggen, dat men nooit gedagt hadt in de Orange vrienden zulke goede grondbeginzelen te zullen ontdekken, als men thans ontwaar wierd.

Adres aan de Bataafsche Natie.

Het water was tot aan de lippen! Eéne uitkomst was overig, zy is door de Godlyke Voorzienigheid daargesteld, en Frieslands Volk is *vrij!!*

De goede trouw van onzen Franschen Bondgenoot waakte voor ons behoud; en, zo al de angstvallige bezorgdheid der Hollandsche Volks-Representanten hen belettede ons te hulpe te koomen; vuurige moed, die onze Wapenbroeders en Burger-Corpsen in geheel het Bataafsch Gemeenebest bezielde, deed hen aan hunnen Burger-Eed getrouw zyn.

Zy toonden levendig te gevoelen, wat de naauwe verbintenis tusschen Vaderlanders van hen vorderde: hunne yver, hunne moed, alle hunne vermogens zyn tot onze hulpe gereed geweest; hun raad en getrouwe ondersteuning hebben ons, hebben Friesland ten derden maale verlost, onze dankbaarheid zy het loon hunner getrouwheid!

Onze onderdrukkers, nog van den tuimelgeest hunner kortstondige zegepraal bevangen, hebben zich den Schrik in 't hart voelen slaan; alle die hoofden zyn gevlucht; zy hebben veele minkundige Medeleden, door hunne voorstellingen bedrogen en weggesleept, bewogen hen in hunne vlucht te volgen.

En zy, die waanden op de stem van Friesland te kunnen boogen, hebben ten tweeden maale, zodra zy vreesden, dat de bayonnetten der

der Krygslieden hun ftonden te ontvallen, het grondgebied van Friesland geruimd! LEEUWARDEN.

Waar is dan hunne fteun? voorzeker niet by de Burgeryen! Zy was alleen by eene in het duister werkende Orange Factie! Dan deeze beeft, wanneer de vrye Burger zich vertoont.

Dat men dan ophoude het Friefche Volk te belasteren of te miskennen! het bemint de Vryheid vurig; het heeft een afgryzen van alle overheerfching; het *wil* het behoud van het lieve Vaderland; het verwacht dat behoud van de manmoedige befluiten der Nationaale Vergadering, van de getrouwe hulpe van onzen machtigen Bondgenoot; van de vereenigde pogingen van alle de gewapende Burger-Corpfen in Nederland, van de gerechtigheid onzer zaake, en van den krachtdaadigen byftand van het Opperweezen, dat vryheid voor den mensch gefchapen heeft, en alle onderdrukkers haat!

Aldus gearrefteerd in onze Vergadering; en geresolveerd deezen door middel der Drukpers aan de Nederlandfche Natie bekend te maaken.

Gegeeven te Leeuwarden den 3 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataaffche Vryheid.*

De Reprefentanten des Volks van Friesland.

S. S. HOFSTRA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. GODSCHALK,
Griffier.

De Colonel CRAS, zich beleedigd, immers eene valfche opgave geoordeeld hebbende te ontmoeten in eene zinfnede van het Adres der Uitgeweekene Repre-

LEEUWARDEN. sentanten aan het Friesche Volk, vondt zich verpligt, ter zyner zuiveringe, of om der waarheid hulde te doen, het volgende aan het Publiek te berigten.

Den Ondergetekende, met verwondering een zeker gedrukt Papier, getytuleerd; *aan het Volk van Friesland*, in dato Groningen den 4 Maart 1796, en getekend door eenige Uitgeweekene Representanten van 't Volk van Friesland, *S. D. v. Aylva*, *J. Wesselius*, enz. enz. gelezen hebbende de volgende Periode.

„ Dat 'er aan de overblyvende Bataafsche „ Troupes orders gegeven wierden, waar door „ zy aan de gehoorzaamheid aan den Represen„ tativen Souverein onttrokken wierden, en der„ zelver Commandant genoodzaakt wierd te ver„ klaaren, dat hy aan niemand onzer (de Re„ presentanten) Personeele Veiligheid in bescher„ ming kon verzekeren, en niemand durfde aan„ raden van te blyven. Het geeven, van welke „ orders, in de volgende Periode nogmaals her„ haald en bevestigd word."

Acht den Ondergetekende zich verpligt, opentlyk en stellig te verklaaren, dat het Bataafsche Guarnisoen, noch hy als Commandant van hetzelve, nooit diergelyke orders ontvangen heeft, het zy van 't Committé van Bondgenootschap, noch van de Generaals, by dewelke men zich daaromtrent bevraagen kan, en geen diergelyke orders door hem uitgegeeven zyn, blykens de Orderboeken van 't Guarnisoen; verklaarende hy Ondergetekende verder, dat hy ook nooit de bovengemelde Declaratie, tot weigering van Personeele Veiligheid en Bescherming aan de Representanten gedaan heeft, nog heeft kunnen doen, alzo hy volgens zyn gedaanen Eed, verpligt en verbonden was om hen te gehoorzaamen, en hy ook

ook altoos ftiptelyk de orders der Reprefentanten in der tyd, heeft doen ter uitvoer brengen. LEEUWARDEN.

CRASS, *Colonel, commandeerende het Guarnifoen van Leeuwarden.*

Leeuwarden den 7 Maart 1796.

Eene Publicatie van den 9 deezer behelsde, onder andere, de intrekking van de Publicatie van den 30 January 1796, continueerende de verandering in het Placaat van den 19 January 1796, nopens het Verbod van den Invoer der wollen Kouzen, Gaarens, Handfchoenen, enz. buiten de Provincie gemaakt; amplieerende de voorts het Placaat van den 19 January op de volgende wyze: „ Dat het Verbod van den Invoer van wollen Gaarens of Sajetten, daar in vermeld, eximeere dezulke, welke door Fabrikeurs, dewelke dezelve tot hunne Fabriken benodigd zyn, worden ingevoerd; ten welken einde de Fabrikeurs, welke wollen Gaarens of getweernde Sajetten, ten dienfte van hunne Fabriken in deeze Provincie voeren, gehouden zullen zyn, dezelve op de Haven of Plaats van Invoer, volgens Damcedul, ten Collecte aan te geeven, met melding van de kwaliteit, kwantiteit, en dat de Invoer gefchied ten dienfte hunner Fabriken; het welk de Haven-Collecteur zal moeten boeken, onder het middel der Lakenen, en daar van een Balance of Haven-Cedul afgeeven, volgens welk Haven-Ce-

LEEUWARDEN. Cedul, die Gaarens by den Opslag zullen moeten gevisiteerd worden door twee Opzichters, en daar mede accoord bevonden wordende, het Haven-Cedul vertekenen; gelyk mede den Invoerder op het zelve verklaaren zal, „ dat die Gaarens door hem ten behoeve van deszelfs Fabriek zyn opgeslaagen;" welk Cedul zal moeten bezorgd worden aan die Collecteur, waar den Opslag geschied, of aan den generaale Collecteur van dat Middel, indien den Invoerder ten platten Lande woont. Zullende wyders geene Paardedekken of Maankappen, van welke zoort zy ook mogen zyn, werden ingevoerd, of zullen volgens 's Lands Lyst van Impositien, naar derzelver waarde ten Collecte aangegeeven, en volgens de belastingen der Lakenen en Krameryen betaald worden. Op den Uitvoer van gemelde Paardedekken en Maankappen zal geen korting van Impost plaats hebben."

't Was ter handhaavinge van de tegenwoordige Orde van Zaaken, en ter weeringe, zoo veel doenlyk, van alle inbreuk op dezelve, dat Representanten geraaden oordeelden, het volgende te doen afkondigen.

VRYHEID. GELYKHEID.

PUBLICATIE.

De Representanten van het Volk van Friesland, allen den geenen die deezen zullen zien

zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

LEEUWARDEN. *Publ. raakende het Stemregt, enz.*

Dat by ons in ernstige overweging genomen zynde, de klachten van weldenkende Burgers uit verschillende Districten van deeze Provincie, meermaalen te kennen gegeven, over de ongeregeldheden en verwarringen, welke by de stemmingen in de Grondvergaderingen, en speciaal ter verkiezinge van nieuwe Geregtsleden, hebben plaats gehad, en de gevolgen, welke daar uit zyn voortgesproten, dat namelyk in zommige dier Plaatzen, Leden tot den Geregte en verdere Functien van aanbelang, zyn verkozen geworden, die het vertrouwen van de Vaderland- en Vryheidlievende Ingezetenen niet bezitten; het welk, zal niet het misnoegen dagelyks vermeerderen, een volstrekt vereischte in een vry Bestuur moet zyn, op dat elk Burger weete, dat de dierbaarste belangens des Vaderlands worden waargenomen door zodanige Persoonen, welke met yver willen medewerken, om 's Volks Regten te herstellen; en daar wy de eerste oorzaak van deeze verwarringen en dit ongenoegen hebben bevonden te bestaan, in de onbepaalde toelating van alle Persoonen tot de Grondstemming, zonder dat omtrent hunne geneigdheid en welwillendheid eenigen regel was gestatueerd.

Zo is het, dat wy, hier in willende voorzien, hebben goedgevonden te statueeren, gelyk wy doen by deezen:

1. Dat voortaan niemand tot eenige Grondstemming zal worden toegelaten, wegens Provinciaale of Steedelyke en District-belangens, nog als Stemgeregtigd Burger beschouwd, dan na afgelegd te hebben de navolgende Verklaring:

Ik verklaare vrywillig en op myn woord van eer, een Voorstander van de Rechten van den Mensch en Burger; een vyand van het Stadhouderlyk, Aristocratisch en Eerlyksfdig Bestuur te zyn; Goed en Bloed veil te hebben, om, op gron-

LEEUWARDEN. *gronden van Vryheid en Gelykheid, het Volks geluk te helpen bevestigen; en nimmer in eenige verkiezing van Kiezers, Vertegenwoordigers of Ambtenaaren, myne stem te zullen geeven aan Persoonen, die ik oordeel nog begunstigers of aankleevers van de zogenoemde oude Constitutie te weezen, maar alleen zodanigen zal verkiezen, welken ik in gemoede vertrouw Voorstanders van de Rechten van den Mensch en van het waar geluk des Volks, en teffens de eerlykſten en kundigſten te zyn, zonder my om lief of leed, door giften of gaven, daar in te laaten geleiden.*

Publ. raaken de het Bestuur regt, enz.

2. Dat verders, alle reeds aangestelde, of nog aanteſtellene Geregtsleden, en Leden der respective Committés van Waakzaamheid, deeze Verklaaring mede zullen moeten doen, en zorge dragen, dat dezelve door alle openbaare Bedienden, Secretarien, derzelver Gezworene Clerken, Procureurs, Notarissen, Generaale en Particuliere Ontvangers in haren Bedryve, worde afgelegd, terwyl die, welke dezelve weigeren te doen, van hunne Posten zullen worden ontzet.

3. Dat door ons erkend wordende het recht, aan de Burgeryen in de respective Steden en Districten deezer Provincie competeerende, om hunne eigene administreerende Provisioneele Regeering aan te stellen, en ten dien einde, daar zulks nodig is, een Provisioneel Reglement te ontwerpen, overeenkomende met hunne belangens, plaatselyke omstandigheden en begeerte, mits niet aanlopende tegens de vastgestelde orde in het Provinciaal Bestuur en zonder hinderlyk, of schadelyk te zyn aan het recht van de Burgeryen in andere Districten en Steden deezer Provincie; wy by deezen de volkomene vryheid laaten aan zodanige Districten en Steden, waar tot hier toe geene verkiezing van nieuwe Geregtsleden is geschied, om daaromtrent zodanige Provisioneele inrichtingen te maaken, als zy zullen

no-

nodig oordeelen, mits dezelve aan ons ter naziening en approbatie of disapprobatie zullen moeten worden voorgesteld, in zo verre het Provinciaal gezag of de rechten van andere Districten mogt betreffen.

LEEUWARDEN. *Publ. raakende het Stemreg:, enz.*

Nodigende tevens alle rechtgeäarde Vaderlanders uit, om, als Vrienden van orde en gerechtigheid, geene noodelooze veranderingen daar te stellen, in Plaatzen waar de benoemingen reeds geschied zyn of nog zullen dienen te geschieden, en beloovende, om, op aan ons gedaane en billyk bevondene klagten, de zulken welke het vertrouwen der weldenkende Ingezetenen niet verdienen, te doen vervangen door vryheidlievende Burgers.

4. Dat wy ook nodig geoordeeld hebben by deezen te verbieden, het houden van zodanige geheime byeenkomsten of Societeiten, welkers Leden bekend zyn voor tegenstanders van de thans plaats hebbende orde van zaaken, en welkers handelingen of oogmerken verborgen gehouden wordende, zich daar door by de goede Ingezetenen verdagt maken, dat zy overeenkomsten beraamen en ontwerpen smeeden, ter begunstiging van de belagers der Vryheid en de aanhangeren der oude Constitutie.

Inhereerende ook ten deezen aanzien wel expresselyk de Publicatie van den 17 July 1795.

Lastende en beveelende de respective Committés van Waakzaamheid, om op de uitvoering van dit ons gestatueerde alle mogelyke toezigt te houden, en alle zulke Persoonen, die dezelve erkennen als stokers van oproer en als hoofden der antirevolutionaire Cabaal, in verzekering te nemen, en te doen nemen, des na de gedaane arrestatie, daar van kennis gevende aan ons Committé van Algemeene Waakzaamheid en Correspondentie, terwyl dezelve tot verydeling van alle Plans van onze vyanden, de vyanden des Volks, zodanig gebruik van de Burgerlyke Ge-

wa-

LEEU-WAR-DEN. wapende Magt zullen mogen maaken, als nodig vinden te behooren

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks gebruikelyk is.

Gegeven te Leeuwarden den 11 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Representanten van het Volk van Friesland.

A. A. BAKKER, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

O. GODSCHALK.

Al aanstonds na het doen van deeze Afkondiginge ontstonden er bedenkingen, wie door *alle Openbaare Bedienden*, in dezelve vermeld, moeten verstaan worden. Ter opheldering daar van diende onder andere het volgende: „ Wy hebben (zoo drukten zich Representanten in hun aanschryven aan de Gerechten uit) Uliede hier van willen onderrigten: als verstaande meede door Openbaare Bedienden, (behalven de in de Publicatie vermelden,) Præceptoren, Advocaten, in zo verre by den Neder-Rechter de Practyk oeffenen, Schoolmeesters, Opzigters en verdere Lands en Stads Bediendens; terwyl de ontzetting niet daadelyk zal behoeven te geschieden, maar de onwillige gereekend worden van zyn Officie of Ambt vervallen

leen te zyn, zonder tusschenkomste van eenige daad. Voorts zult Gylieden binnen drie weeken na dato deezes, aan onze Commissie waarneemende de Zaaken van het Collegie, behooren over te zenden eene Schriftelyke Verklaaring of verklaaringen, door alle, welke de Verklaaring hebben afgelegd in uwe tegenwoordigheid onderteekend; daar by meldende de Naamen en Bedieningen der onwilligen. LANDWAARDEN.

Verders geeven wy u by deezen kennis, dat wy hebben goedgevonden, om de Publicatie van den 1 February laatstleeden, zodanig te veranderen, dat het daar in vermelde termyn van *drie* dagen, tot het verleenen van Permissie-Billetten aan de geweezene en niet weder aangestelde Leden en Ministers van het vorig Bestuur, worde verlengd tot *acht* dagen.

Reeds in de voorgaande Maand hadden Representanten dienstig geoordeeld, ten einde, zoo als zy zich uitdrukten, „ om „ zorgvuldig agt te geeven op de woelin„ gen en tegenwerkingen der Aristocraten, „ en Oranje-gezinden," aan te stellen een algemeen Committé van Waakzaamheid en Correspondentie, met last aan de mindere Geregtshoven en geconstitueerde Magten in de Provincie, om hetzelve, naar vermogen in de hand te werken en de vereischte inlichtingen toe te dienen.

LEEUWARDEN.

Publ. tot het aanftellen van eenCommitté van Waakzaamheid.

mogte uitftrekken, omme zo wel het algemeen Committé van Waakzaamheid deezer Provincie, als de verdere aangeftellene ondergefchikte Commisfien van Waakzaamheid, op hunne behoorlyke requifitien alle mogelyke adfiftentie te verleenen, en doen verleenen, en alzo mede te werken tot behoud van het Vaderland, en tot ontdekking der verraders en kwaadwilligen.

Vermaanende wy alle Ingezetenen deezer Provincie, die het behoud der Vryheid en het geluk van het Vaderland ter harte gaat, om in deezen zo veel mogelyk de behulpzaame hand te bieden, en alle verraderlyke aanflagen tegens de tegenwoordige orde van zaaken te ontdekken; terwyl wy de refpective Gerechten en aangeftellene Commisfien van Waakzaamheid, de handhaving van hunnen pligt ten fterkften aanbeveelen, en voor de voldoening van deeze onze heilzaame begeerte des noods verantwoordelyk te ftellen.

En op dat niemand hier van onkundig blyve, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar zulks gebruikelyk is.

Gegeven te Leeuwarden den 26 February 1796, *het tweede Jaar der Bataaffche Vryheid.*

De Reprefentanten van het Volk van Friesland.

S. S. HOFSTRA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. GODSCHALK.

Om de gewapende Burgermagt aan de thans bovendryvende party te verbinden, diende klaarblykelyk de volgende Refolutie van den 29 der voorgaande Maand.

Ge-

Geëxtraheerd uit het RESOLUTIE-BOEK *der* REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND. **LEEUWARDEN.**

In overweeging genoomen zynde, de door het Committé van Waakzaamheid en Correspondentie gedaane Propositie, dat aan alle Wapendragende Burgers, welke voormaals niet geörganiseerd waren, en door onze Resolutie betrekkelyk de intrekking van den Eed der geörganiseerden, met dezelven op eenen gelyken voet gesteld zyn, ook uit 's Lands Cassa worde goedgedaan al dat geene, het welk aan de toenmaals geörganiseerden en beëedigden is betaald, enz. en daarop gedelibereerd zynde, heeft de Vergadering goedgevonden en verstaan, gemelde Propositie allezins te agreëeren, en diensvolgens te resolveeren, gelyk zulks geschied by deezen.

Dat die gewapende Burgers, welke de Wapens ter verdediging en bescherming der Vryheid hebben opgevat, en zwarigheden gemaakt hebben om den voorheen gevorderden doch thans vernietigden Eed te doen, en diensvolgens bekend waren onder den naam van ongeörganiseerden, zulks begeerende een gelyk soulaas en weeklyksche toelaage zullen genieten, zo als aan de anderen is verleend geworden; alles overeenkomstig de Resolutie van den 19 January laatstleeden; door dien de Rechtvaardigheid en Gelykheid in eene welgeregelde Volks-Regeering vorderen, dat de vergeldingen gelyk en evenmatig zyn voor allen; en daar wy een afkeer hebben, zelfs van het denkbeeld, om onze vrye Medeburgers door byzondere gunsten aan ons te verbinden, overtuigd dat de getrouwe Vertegenwoordigers, nimmer veiliger wagt kunnen hebben, als de liefde en achting hunner Medeburgers, welkers belangens zy moeten behartigen.

Dat diensvolgens alle commandeerend: Officie-

 ren

LEEU-WARDEN.

Resol. raakende de gewapende Burgermagt.

ren der gewapende Burger-Corpsen, welke zulks mogt aangaan, zullen worden verzogt, gelyk verzogt worden by deezen, om binnen den tyd van veertien dagen na dato deezes, nauwkeurige Lysten te doen toekomen aan onze Commissie, waarnemende de zaaken van het Collegie, van alle die gewapende Burgers, welke zulks begeerende het gestelde foulaas en de weekelyksche toelage niet hebben ontvangen.

En zal Extract deezes worden overgebragt aan de Vergadering van Gecommitteerdens uit de gewapende Burgermagt deezer Provincie, welke op heden staat gehouden te worden; en aan onze Commissie waarnemende de zaaken van het Collegie, tot naricht: gelyk mede een Extract door de eerstkomende Couranten zal worden bekend gemaakt, om te dienen voor Advertentie.

Aldus geresolveerd op het Landschapshuis binnen Leeuwarden, den 29 February 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Accordeert met voorscht. Boek.

In kennisse van my Griffier,

CORNS. GODSCHALK.

Zoo wel als de Friesche Volksvertegenwoordigers, hadt ook derzelver Griffier *Dibbetz* eene Wykplaats gezogt te Groningen. Van daar schreef hy aan den Fransche Generaal MOREAU eenen Brief van den volgenden inhoud.

Gro-

Groningen den 23 February, *het twee-de Jaar der Bataafsche Vryheid.*

LEEUWARDEN.

GENERAAL!

Het schynt my dan beslist te zyn, dat myn ongelukkig Vaderland ten prooy moet strekken aan Regeeringloosheid, schrik en vernieling. De Troupen, over welken gy het gebied voert, moeten uit Friesland vertrekken, en de snoodaarts, welken den geheiligden naam des Volks misbruiken, zullen het veld ruim hebben, om misdaden, waarvan de natuur een afgryzen heeft, te plegen, om dus te geraken tot het oogmerk hunner paallooze eerzugt.

Generaal! sta toe dat een Fries u de waarheid zegge. Generaal! men heeft u misleid; men heeft uwe trouwe verschalkt, en de gevolgen zullen u doen zien, dat nooit een man, als gy, zo zeer is bedrogen geworden door verraders van hun Vaderland. Ik zegge verraders van het Vaderland! wyl die geenen, welke u gezegd hebben, dat de aanhangers van Orange en de Aristocraaten den baas in Friesland speelden, wyl die geenen, welken u gezegd hebben, dat in onze Provincie, de stem des Volks gesmoord was, u leugens wys gemaakt hebben, om het helsche doelwit hunner heerschzugt te bestelgeren, al moest het den ondergang van hun Vaderland kosten...

Schort op, in den naam der menschlykheid, schort op het vertrek der Troupen, welken gy de eer hebt te gebieden; van die brave Franschen, die, in weerwil van hun zelf, moeten medewerken tot den volstrekten ondergang van een gelukkig gewest, van die Troupen, door welker vertrek myn Vaderland blootgesteld en overgelaten wordt aan de woede van menschen, zonder zeden en zonder deugd.

LEEUWARDEN. Brief van Dibbetz aan Moreau.

Indien ik u de waarheid niet zegge, (myn ziel deinst terug op dit denkbeeld,) indien ik u de waarheid niet zegge, dan hebben de brave Ingezetenen van myn Vaderland ongelyk, en de snoodaarts, die niets bedoelen dan verwoesting, hebben hunne zaak gewonnen.

Wel aan, ik bied my aan, zo gy wilt; ik bied myn hoofd aan, ten waarborge van het geen ik u zegge; ontbied my, en ik vlieg naar Gorcum of den Haag, en ik zal u onder het oog brengen, op welk eene gruwzame wyze men u en het Fransche Gouvernement tragt te misleiden; ik zal u zeggen, hoe de Bataafsche Troupen bevelen ontvangen hebben, welken elk mensch, die een vriend van orde is, tegen de borst stooten; ik zal u alles zeggen, al moest ik myn leven verliezen.

Ik ben uit Leeuwarden gevlugt; ik bevinde my hier; een groot getal van de Representanten van Friesland is met my vertrokken. Al wat braaf is vlugt uit Leeuwarden, en bergt zich voor de woede van hunne wreedste vyanden, de vyanden van Orde en Vryheid.

Groningen verschaft my een schuilplaats, ik zal daar blyven om u antwoord te verwagten, of ik zal my, door u gevraagd zynde, ogenbliklyk derwaart begeven; ik geeve u hier op myn woord van eer; beschik over myn persoon, doe my maar ontbieden. Myn adres is: aan den Burger *Lewe*, Secretaris van de Representanten te Groningen.

Generaal! lees deezen brief, geef acht op uwen roem; de nakomelingschap zal u oordeelen: een man, die zyn Vaderland belangeloos bemint, een man, die voor de Vryheid van uw Land gevogten heeft, die een ooggetuige van uwe omwenteling geweest is, die alle de Veldtogten der Franschen, tegen de Dwingelanden, heeft bygewoond, zegt het u. Ik bezweere u,

om

om niet doof te zyn voor de ftem der onfchuld en der deugd. LEEUWARDEN.

Ik ben met eerbied,

Uw Medeburger,

De Griffier van de Reprefentanten van Friesland, thans gevlugt te Groningen.

(*Was geteekend*,)

D. I. B B E T Z.

Naauwlyks was dit fchryven ter kennisfe der Friefche Volksvertegenwoordigers gekoomen, of zy meenden daar over hun misnoegen aan den Franfchen Generaal te moeten betuigen. Op den 7 deezer zonden zy hem de volgende Misfive.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND, *aan den Generaal* MOREAU.

BURGER GENERAAL!

Verwondering en verontwaardiging vervulden als by afwisfeling onze harten, dat eenen ftrafwaarden meinëediger zich durft vermeeten, om van u, Burger Generaal, uwe hulp in te roepen, tegen de alleen wettige Vertegenwoordigers van het Volk van Friesland, ten gevalle van eenige 's Volks Rechten vertrappende Dwingelanden.

Het zy verre van ons, dat wy ons eenigzins bevreesd zouden gevoelen, als of de onbefchaamde

 de

LETTER- de taal van eenen meinëedig geworden Minister
WARK- deezer Vergadering eenigen ingang by u zoude
DEN. kunnen vinden; maar het vertrouwen des Friesfchen Volks, waar mede wy ons vinden vereerd,
Misfive in tegenoverftelling van hun die het zelve ver-
aan den looren hebben, vordert van ons, dat wy u den
Gene- geweezen en met een gedeelte van 's Lands pen-
raal ningen voorsvlugtigen Griffier *Dibbetz*, gelyk
Moreau. uit zyne eigene aantekeningen blykt, van naby doen kennen, en zyne fchandelyke Misfive aan u gefchreven in het ware dagficht plaatzen.

Deezen *Dibbetz*, die weleer in openbare Volksvergaderingen zich de doodvyand van alle Ariftocratie verklaarde, en zwoor dat al het goud van Peru niet genoegzaam was, hem van gevoelen te doen veranderen; deezen zelfden *Dibbetz* is thans niet alleen de vriend, de voorftander der Ariftocraaten en Geweldenaaren, maar hy ontziet zich zelve niet, de Braaven, Snoodaarts die den geheiligden naam des Volks misbruiken, te noemen, en hun het pleegen van misdaaden, waar van de natuur een afgryzen heeft, ter bereiking van het oogmerk hunner paallooze eerzugt, te laste te leggen.

Het geufurpeerd Beftuur van den 11 tot den 22 February zoude voorzeker niet, gelyk wy, een ieder kunnen uitnodigen om iets aan te voeren dat eenigen zweem heeft, naar zulke by ons hoogst verachtelyke daaden. Ja, Generaal! het fcherpziendfte oog is niet in ftaat een enkeld ftipje te vinden, dat tegen de goede orde, en de ftipfte rechtvaardigheid zoude ftrydig zyn; geen beledigend woord, veel min beledigende daaden hebben deeze gewenschte ommekeer van zaaken gefchandvlekt.

Gy gevoelt dus, Generaal! dat hy die fnood genoeg is uwe goede trouw dus zigtbaar te willen verfchalken, den naam van Fries, van Republikein, ja van Mensch onwaardig is, die door fnoode list en bedriegeryen u zoude zoeken over

te

te haalen, om de verraders van hun Vaderland, wederom op den Throon der overheersching over de vrye Friesen te stellen, en ten hunnen geval een eenen volslagen Burger-oorlog binnen deeze Provincie aan te richten.

LEEU-WARDEN.

Missive aan den Generaal Moreau.

Is, het nodig u, is het nodig iemand te overtuigen, dat in Friesland de volkomenste rust en bedaardheid huisvest, zedert het ogenblik dat de Dwingelanden deezen bodem verlaaten hebben, immers de gebeurtenissen logenstraffen genoegzaam de taal van zulke verraderlyke monsters, waar is de menschelykheid, waar de eer; van zulke snooden, die het eenigst behoud van dit Gewest en de Vryheid des Volks, haaren ondergang durven noemen? waar is de deugd, waar zyn de zeden, van dien verrader, die de Minister onzer Vergadering zynde, zich niet ontzag op den 11 February met Pistolen gewapend, het geweld de hand te bieden en alzo in onze Vergadering te verschynen? waar is de deugd? waar zyn de zeden van hem, die zich met 's Lands penningen verrykt en als meinëediger zynen Post verlaat?

Zyne ziel deinst te rug! niet op het denkbeeld dat hy de waarheid niet zegt, maar op het denkbeeld, dat aan u, Generaal, eerlang stondt bekend te worden, dat alles, waar voor de menschlykheid een afgryzen heeft in den Persoon van *Dibbetz* vereenigd is. De Commandant der Bataafsche Troupen intusschen getuige; of hy eenige orde heeft ontvangen die een vriend van orde tegen de borst stuiten moet.

De ontrouwe *Dibbetz* is dan met zynen medeschuldigen naar Groningen gevlugt, zonder dat 'er iets dan een beschuldigend geweeten aanleiding me konde geeven; een aantal Ingezetenen die Zylieden een ongegronde schrik en vrees hebben aangejaagd, zyn ook gevlugt; doch zyn, reeds overtuigd van hunne dwalingen voedzaam te

LEEUWARDEN. te rugge gekeerd, terwyl zulke Volks-onderdrukkers eene veilige schuilplaats in Groningen vinden.

Wy behoeven u niets te herinneren, of niets meerder te zeggen van deezen onwaardigen *Dibbetz*; dat hy voor de Vryheid van uw Land gevochten heeft, dat hy een ooggetuige van uwe Omwenteling is geweest, die alle de Veldtochten der Franschen tegen de Dwingelanden heeft bygewoond, is niets dan snorkery, dat alle de uitgeweekene Bataven kunnen logenstraffen; maar zeker is het, dat hy thans de verrader van zyn Vaderland, en een voorstander der Dwingelanden is, en daarom verachtelyk in de oogen aller Braaven zyn moet.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Representanten van het Volk van Friesland.

(*Was geparapheerd*,)

S. S. HOFSTRA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend*,)

CORN. GODSCHALK, *Griffier*.

Leeuwarden den 7 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

Omtrent het verkoopen van Vastigheden, toebehoorende aan Kerkgenootschappen of Armbestuurers, welke, door gebrek aan gereede penningen, daartoe zich ge-

genoodzaakt vonden, wierden eenige schikkingen beraamd, by eene Publicatie van den 17 deezer. LEEUWARDEN.

VRYHEID. GELYKHEID.

P U B L I C A T I E.

De Representanten van het Volk van Friesland, allen den geenen, die deezen zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat ons dagelyks voorkomen menigvuldige klagten van Kerk- en Armevoogden, hoe zich ingewikkeld vinden in grove schulden; sommige derzelver zonder credit, alzo hunne schulden by de Kooplieden zyn gesteegen tot een uitneemende hoogte, waar door naauwlyks in staat zyn hunne Armen van het nodige tot Voedzel en Dekzel van hun Lighaam te voorzien, zich beroepende op hunne Vastigheden, welke zy gaarne zouden willen verkoopen, indien niet de gewoone weg van Decreet, door onze Commissie tot het onderzoek van de Goederen der Corpora, eenigzins twyffelachtig gemaakt, zo langzaam en schadelyk werkte; waar door verlangden te zien, dat aan hun vryheid mogte worden vergund, tot het verkoopen van Vastigheden zonder Decreet, langs den gewoonen weg, publiek by Stryk- en Verhooggeld. En wy, zo veel in ons is, aan dit hun verlangen en de nood onzer arme Natuurgenooten, willende voldoen en te hulpe koomen; zo is het, dat wy goedgevonden hebben te statueeren, gelyk wy doen door deezen: dat voortaan Kerk- en Armevoogden, welke nodig oordeelen dat eenige Vastigheden, waar over hun bewind gaat, zullen moeten worden verkogt, uit hoofde van noodzakelykheid, of merkelyk voordeel, gehonden zullen zyn door

een

LEEUWARDEN. *Publ. raakende het verkoopen van Armengoederen.*

een Stadsbode in de Steeden, en door een Dorprechter in de Dorpen, waar onder gedagte Vastigheden liggen, tegen zekere bepaalde tyd te doen oproepen alle Stemgerechtigde Ingezetenen, (waar door wy in deezen willen bepaald hebben alle Manspersoonen, zonder onderscheid van Godsdienst, welke in die Stad of in dat Dorp woonen, en in dit bezwaar van onderhoud, hoe gering ook, deel hebben, met uitsluiting der Verklaring in onze Publicatie van den 11 Maart laatstleden vervat, alzo wy dit, in dit huishoudelyk stuk, alzo verstaan te behooren) op dat aan deeze Ingezetenen door de Kerk- en Armenvoogden worde onder het oog gebragt de noodzakelykheid, en by meerderheid besloten, in hoe verre *niet*, of *al* noodzakelyk zy.

Dat, de noodzakelykheid geblykende, de Stemgerechtigden een Verbaal of Aantekening van hun gehoudene Stemming zullen moeten maaken: voorts dit aan de Kerk- en de Armevoogden zullen moeten ter hand stellen, ten einde deeze het zelve, ten spoedigsten, op drie onderscheidene Zondagen, in de Kerk van de Stad of Dorp, alwaar de Goederen liggen, in de Kerken der twee naastgelegene Dorpen, en in de naast by gelegene Mennonite en Roomsche Kerken van den Predikstoel door de Predikant, Leeraar of Pastoor zullen doen afleezen, dadelyk na het Gebed, of wanneer geoordeelt zal worden, dat de Gemeente het meest voltallig is, met melding van de plaats, dag en uur der verkoop, ten einde een ieder daar door, een volledige kennis bekome, om na zulks de verkoop te doen, by Stryk- en Verhooggeld, langs de ordinair gebruikelyke weg observeerende, in het betaalen van den Actuarius, stiptelyk de Vacatien, by 's Lands Ordonnantie bepaald, zonder eenige Stuiver geld te mogen betaalen.

Dat dit alles alzo geregelt zynde voortgegaan, de

de Palmslag gegeeven en door de Kerk- of Armevoogden de Koopbrief gepasseerd zynde, de Kerk- of de Armevoogden gehouden zullen zyn het Verbaal, Koopbesoignes en Koopbrief, ten fine van examinatie en approbatie, over te brengen aan den Hove van Friesland; waar aan wy de approbatie en improbatie, en de wyze daar van aan den Hove overlaaten en demandeeren, in zo verre 's Lands Ordonnantie en Publicatien, op het verkoopen van Kerk- en Armegoederen geëmaneert, veranderende; waar door de Koopers in de posfesfie zullen worden gerekent gestelt, en deeze Koop geen Nieer onderhevig zyn. LIEDEN I WAR... DEN...

En op dat niemand hier van onkundig zoude blyven, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks gebruikelyk is.

Gegeven binnen Leeuwarden den 17 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Representanten van het Volk van Friesland.

A. A. BAKKER, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. GODSCHALK.

In tegenstelling der aankondiginge van den Colonel *Cras*, boven vermeld, diende het volgende berigt van *E. M. v. Beyma*, Lid der uitgeweekene Friesche Representanten, zoo wel als dat des Colonels, in de Openbaare Papieren aangekondigd.

DE-

LEEU-WAR-DEN.

DECLARATOIR *van den Burger* E. M. v. BEYMA.

De Colonel *Cras*, commandeerende het Bataafsche Guarnisoen te Leeuwarden, heeft, op den 2. February laatstleden, den Ondergeteekenden ten sterksten aangeraden, om de Representanten, welke toen nog niet waren geweken, te persuadeeren om te blyven; 's anderendaags 's morgens den 22, tusschen tien en tien en een half uren op het Collegie verzogt, en voor den President *Lambsma* en den Ondergeteekende, op de groote Vertrekkamer gecompareerd zynde, werd hem gevraagd, of hy nog durfde raden om te blyven? dan dit was 'er zo verre af dat hy de schouders optrekkende, zich veel eer verlegen betoonde, schoon hy verklaarde nog geen nieuwe orders te hebben, doch teffens onzeker te zyn van het ogenblik, waarop dezelve konde ontvangen, vervolgens door den Ondergeteekende in presentie van den President *Lambsma* gevraagd zynde, of hy Colonel, ingeval hy orders ontfing strydig met en aanlopende tegen den Eed, door hem by Representanten afgelegd, zich dan aan Representanten tot bekoming van ontslag van dien Eed zoude adresseeren, voor en aleer zyne nieuwe orders optevolgen? dat hy Colonel op die vraag heeft geantwoord zulks niet te zullen doen, maar dat hy zich in dat geval, zonder het besluit van de Representanten aftewagten, daadlyk van den Eed aan hun gedaan ontslagen zoude rekenen; de President *Lambsma* en de Ondergeteekende repliceerden beide daarop, dat dan zyn Eed voor Representanten niets waardig was, 'er byvoegende, dat de Colonel *Lambrechts* in een gelyk geval geverseerd hebbende, zich eerst om ontslag van zyn Eed, aan Representanten gedaan hadt geadresseerd, en zulks by formeele Resolutie van derzelver Commissie,

waar-

waarnemende de zaaken van het Collegie, heeft bekomen; de Colonel *Cras* vroeg vervolgens, welk belang de Repreſentanten by het vragen van dat ontſlag hadden? het antwoord was, om dat zy dan zeker veilig zyn, tot dat gy zodanige ontvangene orders vertoond, en 'er over het ontſlag van den Eed, indien gy zulks dan nodig hebt, is geresolveerd, waar mede toch altoos een of anderhalf uur verloopen moet, in welken tusſchentyd ieder in ſtaat kan zyn om te overwegen, of hy met behoud zyner perſoneele veiligheid, zonder welke hy geen nut kan doen, te Leeuwarden kan blyven. De Colonel *Cras* perſiſteerde andermaal met te verklaren, dat hy op het ontvangen van Militaire orders daar aan daadlyk zoude obediëren, en dat hy ons niet durfde raden om te blyven. Het zaaklyke van dit geſprek tusſchen den toenmaligen Preſident *Lambma* en den Ondergeteekenden, als Secretaris, met den Colonel *Cras* gehouden, verklare ik op den Eed aan de Natie gedaan, waar te zyn.

LEEUWARDEN.

In kennisſe myn hand,

E. M. v BEYMA.

Groningen den 14 Maart 1796.

Een' gewigtigen post, dien van Griffier, bekleedde de Burger *Dibbetz*, gedúurende de onrustige tyden, welke een aanzienlyk getal Repreſentanten van het Volk van Friesland noodzaakten, hunne Zetels te verlaten, en te Groningen eene wykplaats te zoeken. Derwaarts begaf zich ook *Dibbetz*, als zich in Friesland zyns lyfs niet veilig agtende. Zwaar waren de be-

 ſchul-

LEEU-WARDEN. schuldigingen, tegen hem ingebragt, zoo als onzen Leezeren uit den Brief der Volksvertegenwoordigers aan den Franschen Generaal *Moreau*, welke de plaats der uitgeweekenen hadden vervangen, reeds gebleeken is. De Griffier *Dibbets* zweeg niet op die beschuldigingen. De onpartydigheid, welke wy ons ten regel gesteld hebben, gebiedt, dat wy hem zyne onschuld hooren bepleiten. Uit zyne wykplaats schreef hy, op den 4 deezer, aan de Representanten van het Volk van Friesland, eene Missive van den volgenden inhoud.

Aan de REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Eindelyk een weinig bekomen uit de duisterheid der nagt van gruwelen, die het ongelukkig land bedekt, welks bedrogen Volk, Gylieden in naam, tot nog toe vertegenwoordigt; wage ik het myne denkbeelden op het papier te stellen, en my van eenen pligt te kwyten, dien ik aan het Volk van Friesland, en aan Ulieder Vergadering, den puinhoop van 's Volks heilig recht, verschuldigt ben.

Ik ben immers aan het Volk van Friesland, wiens wettige Vertegenwoordigers ik, geduurende agt maanden, de eer gehad heb als Minister te dienen, verpligt, om de redenen open te leggen van myn gedrag, in de laatste dagen van myn verblyf in myn Vaderland gehouden, ik ben dit des te meer aan het zelve verpligt, om

dat

LEEUWARDEN.

Missive van Dibbetz aan de Repres. van Friesland.

dat ik door de publieke Nieuwspapieren ben ontwaar geworden, dat men Ulieden op den 23 February jongstleden eene Publicatie heeft afgedwongen, waarby Gylieden verklaart dat de Ministers uwer Vergadering, welke zich zonder uwe speciaale voorkennis verwyderd hebben, en op de eerste aanschryving uwer Vergadering, zonder wettige redenen niet compareeren, zich daar door zelve medepligtig maken, aan het geene men Ulieden doet noemen, misdaad van gekwetste Natie, en in welke Publicatie het geweld Ulieden doet gelasten: dat men by alle Geregten, onder veele anderen, zo Representanten als Ministers, ook na myn persoon alle perquisitien zal moeten doen, en my vindende, dadelyk arresteeren en naar Leeuwarden doen overbrengen.

Ik ben ook door een Leeuwarder Extra-Courant van den 27 February jongstleden ontwaar geworden, dat de reden, waarom Gylieden inzonderheid op my apprehensie verleend hebt, is, dat ik mynen post tegens eed en pligt verlaten had, en met de voortvlugtigen verreisd was; al mede heb ik uit die zelve Extra-Courant vernomen, dat ik van mynen post als Griffier was gedimitteerd, en daar toe provisioneel was aangesteld, de Burger *C. Godschalk*.

Ik moet Ulieden vooraf zeggen, Burgers Representanten! dat ik uit het schryven van deezen Brief aan Ulieder Vergadering geenzins het gevolg wil getrokken hebben, als of ik dezelve thans voor eene Vergadering van wettige Representanten erkende. Geenzins; maar ik schryve deezen Brief aan Ulieden, die in de maand Juny 1795, door het Friesche Volk wettig by een gekomen, tot deszelfs Vertegenwoordigers benoemd zyt, aan Ulieden dus, in wien ik de vrye Stem van dat braave Volk eerbiedige, dat thans door eerloozen trouwloosheid, op de puinhopen van deszelfs voorbeeldeloos gestichten gezag, het ryk van schrik, woede, geweldenaary en regeringloosheid,

LEEUWARDEN.

Missive van Dibbetz aan de Repres. van Friesland.

tegen wil en dank gedwongen wordt, mede te helpen opbouwen.

Toen ik op den verschrikkelyken avond van den 26 January jongstleden zag, hoe zy, die met 's Volks magt bekleed waren; die door het Volk zelve gestemd waren, om in deszelfs naam, de Majesteit der Friesche Natie te handhaven, door eene toomlooze bende van gelukzoekers, gesterkt door eenige honderden gewapende en bedrogene Burgers, uit hunne Zitplaatzen wierden gesleurd, toen ik zag hoe die bende Oproermakers de zo geheiligde Persoonen, als Vertegenwoordigers van een vry Volk, ongestraft uit het heiligdom van 's Volks Souverein gezag naar willekeur, op naam van de bedrogene gewapende Burgermagt van Leeuwarden, die zy het vrye Volk noemden, naar den Kerker sleepten; toen ik zag, hoe Gylieden, overgeblevene Representanten! verpligt waart, om aan alle de begeerten van een Committé van bloedgierige Schrikgedrogten te voldoen; toen besloot ik, het koste wat het wilde, by mynen post te blyven, ten einde myn Vaderland van die eerlozen te verlossen, de Representanten, die door hun waren opgesloten, aan de Vryheid weder te geven, en 's Volks geschonden gezag, op eene roemrugtige wyze te wreeken. Ik heb dit gedaan, en de uitkomst heeft aan myne pogingen beantwoord. Op den 11 February bragte ik zelve de gevlugte Representanten binnen Leeuwarden, en met hun, die door het geweld hunne Vryheid moesten derven, wederom in uwe Vergadering binnen. Myn leven, myn geluk, dat van myn huisgezin, alles had ik in de waagschaal gesteld, om 's Volks geschonden eer te wreken, en ik wierd genoeg beloond, door de overtuiging van myn gewisse, en de goedkeuring van Uliedén allen, door de goedkeuring van alle myne weldenkende Medeburgers: nog meer, Gylieden verwaardigd my, om by Resolutie van den 15 Fe-

bru-

bruary jongstleden, met eenparige stemmen en algemeene toejuiching te decreteren, dat ik my aan het Vaderland verdienstelyk had gemaakt, uit hoofde van de loffelyke yver, goede en allezins voorzigtige directie en uitnemende diensten, door my, geduurende de rampzalige tyden van verwarring en geweld, welke in Friesland had den plaats gehad, bewezen, en het voorname deel, 't welk ik gehad hadde in het bewerken der gelukkige herstelling van wet en order, en wierd door Ulieden eene Commissie benoemd, om uwe Vergadering te dienen van advis, hoedanig dezelve aan my, de dadelyke blyken van haar genoegen en erkentenis zoude betonen. Deeze Resolutie, Burgers Representanten! door Ulieden eenparig en met toejuiching genomen, was niet gedwongen, want dwang doet niemand juichen: want dwang is niet in staat om die gulheid te vertoonen die Gylieden by het neemen dier Resolutie vertoondet. Nog dankt myn hart Ulieden voor zo veele blyken van goedheid aan my beweezen, en dat zelve hart vergeeft u den hoon en vervolging, die gy gedwongen zyt my thans aan te doen, myn hart beklaagt u, en bloedt over 't verscheuren van myn Vaderland. Ik zal dus geloove ik na dit verhaalde, geene moeite nodig hebben om u te overtuigen, dat myn pligt van my vorderde, om my op den 22 February laatstleden uit Leeuwarden te verwyderen, daar ik van alle kanten in het zekere onderrigt wierdt, dat men besllooten hadt het koste wat het wilde, het geweld in Friesland wederom op den troon te helpen, en zich op nieuw van die Representanten te ontdoen, die door hunne eerlykheid en kunde wel het meest aan de misdaad ten beletzel strekten, om de rol van vernieling tot den einde toe in myn Vaderland uit te speelen.

LEEUWARDEN. *Missive van Dibbetz aan de Representanten van Friesland.*

Of zoude ik myn gedrag laaten beoordeelen door een Rechtbank, gekozen uit de heffe van

LEEUWARDEN. *Missive van Dibbetz aan de Represent. van Friesland.*

een Volk, om het welk te bedriegen en ongelukkig te maken, men geene middelen onbeproefd laat? Of moest ik door op mynen post te blyven my aan de woede blootstellen van hun, wier eerlooze plans ik éénsverydeld had, en my dus nu buiten staat stellen, om aan myn ongelukkig Vaderland meer dienst te kunnen bewyzen.

Neen Burgers Representanten! ik heb my verwyderd uit het moordhol, daar thans geen menschen, maar tygers in uwen naam regeeren, die thans om dat de voorwerpen van hunne woede hun ontsnapt zyn, op nieuwe prooijen bedagt zyn; van daar die uiterlyke bedaardheid, die zy voorgeeven dat thans in Friesland heerscht, maar die de kalmte des doods voor orde, vryheid, eerlykheid en deugd is.

Thans het geweld ontweeken, ben ik in staat myn gedrag aan het eerwaardig Volk van Friesland open te leggen, en te verdedigen tegens myne beschuldigers; de gansche Natie, het gansche Volk van Nederland zal weeten of *Dibbetz* een eerlyk Vaderland- en Vryheidsminnaar was, en de tyd zal komen dat myne vervolgers in het stof van hun opgerigt Koningryk van Regeeringloosheid zullen ter neder storten, en de eerlykheid en warme Vaderlandsliefde over de ondeugd zullen zegepraalen.

Het gansche Volk van Nederland zal, als de tyd daar is (en die zal eerlang geboren worden) de ontknooping weeten van het plan van gruwelen, ten verderve van myn Vaderland, in een hol van mensch-ontëerende gruwelen gesmeed, en door duivels in menschenschyn, met bedrog, list en leugen agter het schild van Patriottismus gewapend, uitgevoerd; dan zullen de schuldigen onder u beeven, en Gylieden wegzinken, van smart en verontwaardiging op u zelven, dat gy niet hebt durven sterven, liever dan de lydzame cortaken van de rampen van uw Vaderland te zyn.

O Myn

ô Myn Vaderland, ontvang de traanen die my Leeuwarden
het herdenken van uwen rampzaligen toestand uit
den boezem perst, ik beveel u in de bescher-
ming van den Alweetenden, die over de zuiver-
heid van myne bedoelingen zal oordeelen, en
daar ik u voor het tegenswoordige geen wezen-
lyken dienst kan bewyzen, zal ten minsten uit
myne schuilplaats de stem der geboonde onschuld
in de ooren donderen van de bewerkers van uwen
val, en uwe inwoonders zullen in staat gesteld
worden om over myne gedragingen te oordeelen.

Voor het overige Burgers Representanten! moet
ik u nog declareeren, dat ik niets vuriger wensch
als my te regt gesteld te zien voor mynen Com-
petenten Rechter, en die is het Hof van Fries-
land, of voor zodanig eene Rechtbank als de
Nationaale Vergadering voor de zaak der Frie-
sche Representanten zal benoemen, indien dezel-
ve zulks nodig oordeelt. Want het is uit haren
boezem, dat ik de redding van myn Vaderland
en de zegepraal der onschuld met de grootste
reeden verwagte.

Ik verblyve met de verschuldigde gevoelens
van eerbied

BURGERS REPRESENTANTEN!

Ulieder Medeburger,

D I B B E T Z.

Groningen den 4 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

Zedert in den Haage vertrokken, le-
verde hy, over de hem aangedaane behan-
deling, by de Nationaale Vergadering zy-
ne klagten in, door middel van het vol-
gende Adres.

LEEUWARDEN.

VRYHEID. GELYKHEID.

Aan de Nationaale Vergadering, Representeerende het VOLK *van* NEDERLAND.

BURGERS REPRESENTANTEN!

De Ondergeteekende, zedert den 30 Juny 1795, Griffier der wettige Representanten van het Volk van Friesland, thans om het geweld dat in die Provincie heerscht, deszelfs Grondgebied ontweeken, en zich alhier in 's Hage ophoudende, wend zich met de bewustheid van een schuldeloos gewisse, met vertrouwen op de regtvaardigheid zyner zaak, maar tevens doordrongen van smart over de rampen, die het ongelukkig Friesland treffen, tot uwe Vergadering, Wetgeevers van Nederland!

Ja, Burgers Representanten! hy die zedert de Revolutie van 1787, door heerschzucht en geweld van Oranje en Pruissen genoodzaakt is geweest, gedurende zeven en een half jaar met zyn ongelukkig huisgezin buiten zyn Vaderland te leeven, hy die de zaak der Vryheid altoos onafgebrooken en onveranderlyk heeft aangekleefd, die de Fransche Republiek zedert het begin van den Oorlog tegen de Tyrannen met eer heeft gediend, moet thans wederom Friesland verlaaten; en waarom? om dat hy één afschrik hadt van Regeeringloosheid, om dat hy, 's Volks Oppermagt erkennende, deszelfs wettige Vertegenwoordigers by derzelver wettig gezag heeft helpen handhaaven, om dat hy een afgryzen hadt van de schennis van 's Volks heilig recht, waar van zyne oogen de droevige getuigen geweest zyn.

Hy moet vlugten voor het geweld, Burgers Vertegenwoordigers! om dat de weg van het heilig recht in Friesland voor hem geslooten is, om

Leeuwarder *Adres van* Dibbets *aan de Nat. Verg.*

om dat zy, die aldaar thans in naam regeeren, blindelings opvolgen aan de woede en hartstogten van hun, die aan het hoofd van eene oproerige bende aldaar des Volks wettige Vertegenwoordigers met geweld van wapenen uit het heiligdom van het Nationaal gezag naar den Kerker hebben gesleurd, om dat de misdaad met een glimp van geusurpeerd gezag omkleed, om dat de snoodste laster, in dat rampzalige Gewest, ongestraft den vryën Burger veroordeelt en hem den weg om zich te verdeedigen meedoogenloos afsnydt.

ô Vertegenwoordigers van het Volk van Nederland! ik bidde Ulieden om de dierbaerste belangen van het Volk, het welk Gylieden vertegenwoordigt, dat Gylieden gehoor verleent aan de klagten, die een beleedigd Lid der Maatschappy, die een Burger, wiens heiligste rechten door het geweld verkragt worden, met den verschuldigden eerbied aan uwe beoordeeling durft onderwerpen.

Ik koome my aan uwe Vergadering beklagen over eene byeenkomst van Lieden, die zich noemen de wettige Representanten van het Volk van Friesland, maar die ik eerbiedig vermeene Ulieden te kunnen bewyzen te zyn usurpateurs van het hoog gezag, waar mede het Friesche Volk zyne wettige Vertegenwoordigers bekleed heeft, Lieden die 's Volks Oppermagt plegtig miskennen, Lieden die door twee en veertig Committés van Waakzaamheid het vrye Volk van Friesland onderdrukken en tot zwygen dwingen, Lieden die den politieken gewetensdwang in dat rampzaalige Gewest invoeren, en daar aan, wie zoude het geloven, de Grondvergaderingen van het Souvereine Volk openlyk gewelddaadig onderwerpen.

En ik, die hier in de Residentieplaats van Nederlands Wetgeevers vry mag adem haalen, daar myne verdrukte Landgenooten onder den

 yze-

LEEUWARDEN.

Adres van Dibbets aan de Nat. Verg.

yzeren staf van trotsche eigenbaat en heerschzugt in stilte zugten, daar myne Echtgenoote en Kinderen genoodzaakt zyn te leeven in een Land, daar willekeur den scepter zwaait; en ik zoude zwygen, daar ik spreeken kan? . . Neen, Burgers Representanten! ik zoude my aan de eerbiedwaardige Natie, wier Vertegenwoordigers ik de eer hadt als Minister te dienen, verantwoordelyk stellen, indien ik Ulieder veel vermogende bescherming niet inriep tegen de onderdrukking, die haar zo wreedaartig gekluisterd houdt.

Of, is het geen openlyk miskennen, Burgers Representanten! van de Oppermagt des Volks, wanneer zeer weinige Representanten het Volk dwingen om de opengevallen plaatzen van hunne voor het geweld gevlugtte Amptgenooten, volgens een nieuw, by hun gemaakt en door het Volk nooit goedgekeurd Reglement aan te vullen, daar zy volgens een door het Volk goedgekeurd, en door hun bezwooren Reglement, verpligt waren in allen gevallen derzelver Plaatsvervullers op te roepen.

Myne oogen hebben het gezien, Burgers Representanten! hoe een aantal verdoolde Burgers met oproerige Muiters aan het hoofd, en gesterkt door gewapenden de Vergaderzaal der Vertegenwoordigers van Frieslands Volk indrongen, een gedeelte van dezelven naar den Kerker sleurden en anderen op straffe des doods buiten de muuren van Frieslands Hoofdstad verboden zich te begeeven.

Die Burgers, onder wier bescherming deeze Natieschennis gepleegd wierd, waren zelf voor het grootst gedeelte onkundig, tot welke einden men hunne magt misbruiktte.

Representanten van Nederland! ik zegge Ulieden de waarheid, ik beroepe my op hun zelf, maakt hun, maakt Frieslands Volk vry, en Gylieden zult het hooren.

Zy die door plegtigen Eedé verbonden waren om

om het Gerichtshof van Friesland ongeschonden by deszelfs crimineel en civiel gezag te bewaaren, verbreeken openlyk hunnen duurbezwooren Eed, maatigen zich zelf het ampt van Rechters aan, verleenen zonder voorafgegaan onderzoek corporeele apprehensie op myn persoon. ja men verredert hun tot die laagte, dat zy my by een Franschen Generaal vóór het oog van gansch Nederland met Landsdievery beschuldigen, zy klaagen my niet by mynen Competenten Rechter aan, zy klaagen my niet by uwe Vergadering aan, zy bewyzen my niets, ofschoon ik hun uitdaage om hunne beschuldigingen met bewys te staaven; zy smooren myne stem, die zich vrymoedig daar tegen verheft, en zoeken door allerhande konstenaryen en het verspreiden van naamlooze geschriften, de publieke opinie tegen my voor in te neemen.

LEEUWARDEN. *Adres van* DIBBETZ *aan de Nat. Verg.*

Te vergeefsch bezweer ik hun by den God van 't Heelal, dat zy my den weg van regten openlaaten om myne onschuld te verdeedigen, de misdaad onder glimp van deugd heeft de goede trouw van veelen hunner verschalkt, en de heersch- en baatzugt gesterkt door den laster en wraakgierigheid triumfeeren tot nog toe in het ongelukkig Friesland over de belangelooze Vaderlandsliefde over de onbevlekte onschuld.

Uwe tyd, Representanten! is te kostbaar om meer te hooren van de gruwelen die 'er in Friesland gepleegd zyn. Maar ik kom Uleeder bescherming inroepen, ten einde Gylieden my in staat stelt om myne onschuld te verdeedigen.

Ik verlang niets meer dan dat Gylieden mynen Competenten Rechter, die my door het Volk van Friesland gegeeven is, in staat stelt om vry en onbelemmerd over myne daaden te kunnen oordeelen. Ja ik zoude my onderwerpen aan alle zodanige Rechtbank als uwe wysheid my zoude aanwyzen, indien ik veronderstellen durfde,

LEEUWARDEN. de, dat Gylieden het Hof van Friesland niet bevoegd reekendet om my te oordeelen.

Adres van Dibbetz aan de Nat. Verg.

De misdaad heeft op de gedagten van eene Commissie uit Ulieder midden, met het Nationaal gezag van het gansche Bataafsche Volk omkleed, die het Volk van Friesland van het dwangjuk ontslaan zal, waar onder het thans zugt, het Volk van Friesland in Vryheid stellen zal om zelf onbelemmerd deszelfs agtbaare stem te kunnen uitbrengen over het geene 'er in de laatste daagen gebeurd is, en ik die myn leeven voor 's Volks Vryheid veil hebbe, durve het zelve voor de zegepraal der onschuld te pande stellen, wanneer het gansche Volk van Friesland vry mag spreeken.

Veroorlooft my eene aanmerking, Burgers Representanten! Men wryft de uitgeweekene Friesche Representanten als eene beschuldiging aan, dat zy zich vervoegen by eene Vergadering, tegen welker daarstelling zy zich gekant hebben; maar kan men onwraakbaarder bewys vinden van hun vertrouwen op de regtvaardigheid van hunne zaak, dan dat zy dezelve aan die zelve Vergadering durven overlaaten?

Het zy echter verre van my, de zaak der Friesche uitgeweekene Representanten te willen bepleiten, maar de zaak van het gansche Volk van Friesland, de schending van deszelfs Oppermagt en nooit betwist gezag, de openbaare schending der heilige trouw in dat Gewest, het geluk of ongeluk van myn Vaderland, myne eer zo heilloos geschonden, dit alles vervrymoedigt my, om de taal der waarheid in Neerlands achtbaare Raadzaal te doen hooren.

En zou dan een Vader van vier onnoozele Kinderen, die zedert hunne geboorte met hunne ongelukkige Ouderen, om der Vryheid wille buiten het Vaderland hebben moeten zwerven, zou dan een ongelukkige, die te vergeefsch zyne beschul-

fchuldigers om bewyzen en om regt fmeekt, geen gehoor verkrygen by de befchermers van 's Volks Vryheid?

LEEUWARDEN.

Ja, Burgers Reprefentanten van het gansche Bataafsche Volk! Gylieden zult my hooren, Gylieden zult myne klagten toetzen aan den fteen der waarheid en des rechts, en nimmer zal ik my beklagen van by de Vertegenwoordigers van het Nederlandfche Volk te vergeefsch om regt gefmeekt te hebben.

Adres van Dibbetz *aan de Nat. Verg.*

Voor het overige Burgers Reprefentanten! inhereere ik den inhoud van het Adres van den Burger *Tjaard van Heloma*, aan uwe Vergadering gepresenteerd, voor zo verre het zelve op de algemeene zaaken van Friesland, en niet op zyne byzondere daarin voorgedraagene bezwaaren toepasfelyk is; declareerende wyders dat ik bereid ben, aan Ulieden alle zodanige echte bewysftukken te produceeren, als waar uit de waarheid van het ter nedergeftelde en het geweld door een zogenaamd Committé van Herftel en deszelfs inftigateurs, den Reprefentanten van het Friefche Volk aangedaan, zal kunnen geblyken.

Ontvangt dan Burgers Reprefentanten! de taal der waarheid en der onfchuld, die ik thans met alle eerbied aan Ulieden koome voor te draagen, en tevens den wensch van myn hart, dat het God moge behaagen, dat uwe befluiten die Gylieden in de gewigtige zaak van Friesland zult neemen, moogen uitvallen tot bevordering van Neerlands Heil en Welvaart.

(*Was geteekend*,)

DIBBETZ.

'sHage den 29 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

By

LEEUWARDEN. By eene Publicatie van den 7 deezer wierden de Stemgeregtigde Burgers van *Leeuwarden* opgeroepen, om in hunne byzondere Espels of Wyken, tot het verkiezen van nieuwe Municipaliteitsleden, by een te vergaderen.

VRYHEID. GELYKHEID.

P U B L I C A T I E.

De Burgers, uitmaakende de Municipaliteit van Leeuwarden, allen den geenen, die deezen zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat by onze Publicatie van den 11 January deezes Jaars, reeds getragt hebben op eene wettige en overeenkomstige wyze, met het recht en de belangens der Burgery deezer Stad, omtrent eene vrye stemminge en verkiezinge van Regeeringsleden, de welmeeninge dier Burgerye te verstaan; doch door het willekeurig politiek gedrag van de Representanten des tyds daar in zyn gestoort geworden niet alleen, maar deswegens ook veele onaangenaamheden, ja zelfs Gerechtelyke vervolgingen hebben moeten ondergaan, zynde het ons tot dus verre onmogelyk geweest, door de voorvallende veranderingen der publieke zaaken op 't stuk van de Regeeringe deezer Stad, de Burgers nader op te roepen om daar over hunne welmeeninge te verstaan; doch vermits nu het aantal Leden onzer Vergadering door onderscheidene gevallen reeds eene zodanige vermindering heeft bekomen, dat het voor de thans aanwezende Leden niet wel mogelyk is, om Stads zaaken en belangens op den duur naar

2 ver-

vereisch te kunnen waarneemen; al waarom wy niet in gebreeke zyn gebleven, om te bewerken het geen dienstig was om, zo spoedig mogelyk, eene stemminge tot Regeringsleden deezer Stad te bevorderen, gegrond op de Vryheid en het Recht de Burgerye onbetwistbaar competeeren; dan daar wy eenigen tyd hier in verhindert zyn geworden, door sommige Publicatien der Friesche Representanten, welke vooraf moesten ingetrokken en vernietigd worden, om in deezen met goed gevolg werkzaam te kunnen zyn: zo hebben wy op onze voordragt aan gemelde Representanten, van dezelve by Resolutie in dato den 6 deezer bekomen, intrekkinge en vernietiginge van zodanige Publicatien, welke strydig waren tegens de Vryheid en Rechten der Burgeren deezer Stad, met uitdrukkelyke toekenninge van het Recht aan de Burgerye van Leeuwarden om haar eigene Provisioneele Regeeringe aan te stellen, en ten dien einde een Provisioneel Reglement te ontwerpen, overeenkomende met haare belangens, plaatselyke omstandigheden en begeerte, mits niet aanloopende tegens de vastgestelde orde in het Provinciaal Bestuur, en zonder hinderlyk of schadelyk te zyn aan het Recht van de Burgeryen in andere Districten en Steden in deeze Provincie. Hier door dus de Burgeren in hunne bekomene wettige Vryheid hersteld zynde, haasten wy ons om daar van gebruik te maken, inhereerende de gronden en redenen by onze voorengemelde Publicatie van den 11 January laatstleden aangetoond; hebben goedgevonden alle Stemgerechtigde en Vaderlanddienende Burgeren en Ingezetenen deezer Stad en Jurisdictie van dien, welken niet ontbreeken de vereischten by voorige Publicatien der Representanten omtrent de Stemgerechtigden bepaald, by deezen op te roepen, en aan te spooren om gelastigden uit den hunnen te benoemen ...

ten

LEEUWARDEN.

Publicatie tot het verkiezen van Municipaliteits leden.

LEEUWARDEN. ten einde in deezen zodanige besluiten te neemen, als ter bewaaringe hunner Rechten meest dienstig zullen bevinden.

En hebben wy daar toe deeze order beraamd; dat alle de Burgers uit ieder Kapel deezer Stad en Jurisdictie van dien verzogt worden te compareeren op de groote Raadkamer op den Raadhuize alhier, en wel in deezer voegen : enz.

Publ. tot het verkiezen van Municipaliteits-leden.

Zullende de Leden, welke op de dag voor hun Kapel bepaald, niet compareeren, voor byvallige Stemmen worden gerekend.

En zullen wy intusschen, zo veel ons mogelyk is, medewerken tot opmaking van een Plan van oproepinge tot stemminge en verkiezinge van Regeeringsleden deezer Stad, op dat na bekomene goedkeuringe der Burgerye het zelve ten spoedigsten in werkinge werde gebragt.

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar men gewoon is zulks te doen.

Aldus gearresteerd op den Raadhuize der Stad Leeuwarden, in de Vergadering van de Municipaliteit den 7 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

J. VAN DER VEEN, Vt.

Ter Ordonnantie van de Municipaliteit,

E. TER MAAT.

STAD EN LANDE.

GRONINGEN.

Gecommitteerden, deezer Provincie van Stad en Lande tot algemeen Redres, een

een Rapport hebbende uitgebragt over het intrekken van het Politiek gezag by de Kerkelyke Synoden, met het defroyement van Deputaten Synodi en de Correspondentiegelden na de Synoden in de andere Provincien, wierdt op den 8 deezer dat Rapport door Representanten van het Volk van Stad en Lande goedgekeurd en in een Besluit veranderd. Het Rapport was van deezen inhoud. GRONINGEN.

MEDEBURGERS!

Ingevolge en ter voldoeninge aan de Resolutie Commissoriaal, in dato den 19 February laatstleeden, door Ulieder Gecommitteerden zynde onderzogt, het voorstel door de Representanten der Ommelanden gedaan, „ of niet overeenkomstig „ de aangenomene grondbeginzelen en volgens „ den eisch der noodzakelykheid, om zodanige „ uitgaven, welke niet de geheele Maatschappy, „ maar alleen en bevorens heerschappy voerende, en bevoorregt geweest zynde Kerkgenootschap betreffen, en dus voor den Burgerstaat „ geheel nutteloos zyn, of waarop thans alle „ Kerkgenootschappen gelyk regt zouden hebben, en aanspraak kunnen maken, tevens met „ alle andere nuttelooze uitgaven, zo veel mogelyk te doen ophouden van Kerkelyke Synoden, deeze echter voortaan niet langer met „ eenig politiek gezag zullen worden gesterkt, „ en dat ook geen schadeloosstellingen of Commissiegelden voor Deputaten, Correspondenten, of de bezending *ad autographa*, nog „ eenige andere onkosten, tot het houden van „ den Synodus, of onthaling der van elders afgezondene Correspondenten, indien men al

GRONINGEN. *Rapp: raakende de Synoden.*

„ met het een en ander wilde voortvaaren uit „ 's Lands Casse meer betaald zullen worden, „ en dat van deeze te nemene Resolutie aan het „ Collegie der Gedeputeerde Representanten ken„ nis diende gegeeven te worden, om zich diens„ volgens, indien wederom een Synodus mogt „ worden verzogt, gelyk daar van de anders „ gewone tyd, wederom binnen kort zoude voor „ handen zyn, te kunnen gedragen" rapporteeren dezelve by deezen, dat, hoe zeer zy van oordeel zyn, dat de Godsdienst de ziel van den Staat zy, en, gepaart gaande met de Vryheid, al te veel invloed heeft op het geluk des Volks dan dat zy niet ten sterksten zouden aanpryzen alle zodanige schikkingen, als de onderscheidene Christelyke Gezindheden, ter verbeteringe van den zedelyken toestand van derzelver Leden het meest geschikt zullen oordeelen, ten einde daar door meer en meer dienstbaar te worden gemaakt, om het hunne toe te brengen tot heil der Maatschappye, de Ondergeteekende niet te min van gedagten zyn, dat volgens de grondbeginzelen, zedert de gelukkige ommekeer van zaaken plegtig erkend en aangenomen, de Synoden van het Kerkgenootschap, belydenis doende van de Christelyke Gereformeerde Godsdienst door geen politiek gezag langer kan nog behoord te worden gesterkt, maar dat het zelve van nu voortaan zal komen te cesseren te gelyk met het geen onder de naam van Defroyement voor de Deputaten Synodi, en Vacatien voor de Commissien na de buiten Synoden, als mede tot de *autographa*, tot hier toe uit 's Lands Casse is betaalt, waar na het Collegie der Gedeputeerde Representanten zich voortaan behoorde te reguleeren.

Representanten van het Volk deezer Provin-

vincie, allezins genegen om ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst het hunne te willen toebrengen, deeden, op den 26 deezer, eene Publicatie afkondigen, waar by zy eene premie van *Twaalf Ducaten*, boven het bedongen Handgeld, beloofden aan allen, daartoe de noodige vereischten bezittende, welke, vóór een bepaalden tyd, om dienst te willen neemen, zich zouden aanbieden. GRONINGEN.

Een beroep op het mededogen en de weldaadigheid der de gegoede Leden van het Hervormde Kerkgenootschap in de eerste plaats, doch vervolgens ook op die der Leden van alle andere Gezinten, behelsde het volgende nadruklyk gestelde Adres, ten behoeve en ter schraaginge van den Kas der Diakonie van het eerstgenoemde Kerkgenootschap.

VRYHEID. GELYKHEID.

De Municipaliteit der Stad Groningen aan hare Medeburgeren, *Heil en Broederschap!*

Het diep verval zedert veele Jaaren en langs verschillende wegen in den Financieelen Staat van de Nederduitsche Hervormde Diaconie hebbende stand gegrepen, en waarin dan op deeze dan op geene wyze is getragt te voorzien, doch welke middelen ongelukkiglyk in de uitvoering alle ontoereikende zyn bevonden, heeft, daar men den gedugten invloed in allen zynen omtrek bezefte, welke niet slegts eene wanbetaling, maar zelfs een kort uitstel der voorziening in de noodwendige levensbehoeften eener talryke doch niet minder nooddruftige gemeente (waar door

 ook

GRONINGEN. *Adres aan de Burgery ten behoeve van Diakonie-Kasse.*

ook buiten dien met relatie tot het hoogstvereischte redres in deeze netelige zaaken niets was gewonnen geweest) hadt moeten hebben op de rust en het welzyn van deeze Stad, zinds zo veel tyd de Publieke Casse in deeze nadelen medegesleept, en alles, wat tot eene ogenbliklyke uitredding op deeze, of eenige andere, gewone of buitengewone manier is toegebragt, als in eene grondeloze draaikolk verslonden.

De Municipaliteit en achttien Kiezers, representeerende het Volk van Groningen, hebben hier uit al spoedig moeten ondervinden, dat, wat ook in deezen reeds mogt zyn aangewend, niets dan een grondig herstel in den geheelen Armenstaat bekwaam zoude zyn van deeze noodlottige ongelegenheden duurzaam te verhelpen, waar toe Zyliedes eene Commissie hebben benoemd, ten einde zich met het yverig naspeuren van middelen, dienstig om aan het gewenscht oogmerk te beantwoorden, bezig te houden. Dit intusschen is een werk van een lang, ryp en allermoeilykst beraad, in 't welk de wegen ter voorziening door de hindernissen in de te werk stelling misschien ryklyk worden opgewogen, zo niet verre overtroffen.

Inmiddels hebben de Diaconen der Nederduitsche Hervormde Armen zich wederom klaaglyk geadresseerd, met allen aandrang verzoekende de restitutie van hunne gedragene verschotten, welker generale somme reeds tot boven de enorme hoogte van 12000 Guldens is aangegroeid, en zulks boven en behalven het geen aan dezelve Diaconie uit de Stads Cassa reeds van tyd tot tyd is voorgeschoten, en het geen tot haare toekomstige instandhouding absolutelyk zal worden gerequireerd.

Burgers van Groningen, die de Gereformeerde Kerkbelydenis ombelst! Gy moet gevoelen, gy zyt overtuigd, dat het maatloos onregtvaardig is,

is, om een gering aantal Ledematen van uwe Gezindheid, die den menschlievenden pligt, welke op Ulieden in 't gemeen berust, in uwe plaats alleen met rustelooze moeite uitoeffenen, van toevoorzigt te houden op de verzorging uwer kommerlydende Geloofsgenooten, daar voor te beloonen met hunne gantsche Familien te laten zuchten over geldgebrek, door de waarneming van deezen last voortgebragt! Gylieden zult voorzeker den voorrang in de vervulling der Godsdienstige pligt van mededeelzaamheid aan die van eenige andere Secte niet laaghartig verkiezen af te staan.

GRONINGEN. *Adres aan de Burgery ten behoeve van Diakonie-Kasse.*

Burgers! gy alle, die den Christelyken Godsdienst zyt toegedaan en de liefderyke voorschriften van het Christendom niet wilt verlochenen! Beschouwt de armoede uwer Medechristenen met een oog, 't geen de bewyzen toont, dat uwe harten niet vervreemd zyn van de oudtyds zo te regt geroemde weldadigheid der eerste Voorstanders en Aanklevers van onze Kerk! Uwe Vertegenswoordigers spooren Ulieden aan tot betrachting van liefde en zedelyken pligt.

Burgers van Groningen! alle gy, zonder uitzondering, die door een ruimer lot begunstigd zyt! het maatschappelyk verband legt u onder eene groote verpligting, uwe eigene belangen nodigen Ulieden, om mede te werken tot het ten hoogsten nodig redres in den agterlyken staat eener Casa, waar uit zo veelen uwer Medeburgers moeten worden gespyzigd en van het onontbeerlyke voorzien.

De Municipaliteit en agttien Kiezers zyn wel aan den eenen kant overtuigd van het onbehoorlyke en onmogelyke, dat uit de Stads Cassa, dewelke tot dat einde volstrekt niet is geschikt, by aanhoudenheid de kosten tot het nodig onderhoud voor de Armen van eenig byzonder Kerkgenootschap voor het merendeel zouden worden

GRO- NINGEN.

Adres aan de Burgery ten behoeve van Diakonie-Kasse.

te goede gedaan, maar beschouwen integendeel alle ongelukkige Burgeren, zonder eenig terugzigt op gevoelens, welke den Burgerstaat niet directelyk betreffen, uit één en het zelfde oogpunt, volgens die Gelykheid, welke in alle Volksmaatschappyen dient plaats te hebben, byzonderlyk waar dezelve, gelyk thans in ons Vaderland, op openbaar gezag als eene Grondwet is erkend en aangekondigd; zy doorgronden ten vollen, dat de buitengewoone zware uitgaven, daar mede verknocht, de Stads Cassa zouden kunnen brengen en houden in eenen uitgeputten Staat, in welken het niet mogelyk zoude zyn te verhoeden, dat dezelve voor haare byzondere destinatie te zeer zoude worden verzwakt en buiten staat gesteld om hier aan te voldoen, waar uit de schromelykste gevolgen en een geheel miscrediet zouden moeten voortspruiten, waar van de nadelen onberekenbaar zouden zyn; doch daar onder het vorig Bestuur en tot nu toe de Hervormde Diakonie altyd de byzondere voorzorg van de Regeering heeft genoten, als mede daar de meer gedagte Armenstaat zo veel zamenhang heeft met den welvaart van de gezamentlyke Burgeren en Ingezetenen deezer Stad, zo hebben het niet te min de Municipaliteit en agttien Kiezers aan den anderen kant van hunnen indispensabelen pligt gerekend, om dezelve Diakonie aan haar eigen noodlot niet alzo te mogen overlaten, nog zich van die voorzorg, in velerleyen opzigte zo zeer aan Volksvertegenswoordigers passende, niet eerder te ontslaan, dan na dat dezelve Diakonie in eenen beteren toestand hersteld zal zyn; waar toe by derzelver Gecommitteerden met allen onvermoeiden arbeid de handen dadelyk, en met terugstelling zo veel mogelyk van alle andere min gewigtige zaken, worden aan het werk geslagen, zo dat het alleszinds te hopen is, dat door de belanglooze mede-

wer-

werking van alle welgestelde Burgeren dit ge wenscht ogenblik eerlang zal aanbreken. *GRONINGEN.*

. Aangezien nu namens de zich geadresseerd hebbende Diakonen opgemeld mede was te kennen gegeven, dat de weeklyksche Collecten ten voordeele hunner Gealimenteerden, vooral zedert de heffing van het dubbel drek en lantaarngeld aanmerkelyk waren verminderd, het welk by hun wierd gehouden voor eene der oorzaken, waar door hunne Cassa nog meer wierd ten agteren gebragt, als ook daar ten tyde dat tot dit hulpmiddel eerst toevlucht wierd genomen, daar by gelykerhand een oogwenk was gegeven, dat het zelve na verloop van eenen korten tyd wederom zoude ophouden, inwendig welken eene betere schikking zoude worden uitgedacht en voorts ingevoert, waar door het zelve niet verder nodig zoude zyn; zo hebben de Municipaliteit en agttien Kiezers op Woensdag den 23 deezer de breede Raads-Resolutie van den 14 September 1789, en het Placaat van Burgemeesteren en Raad in dato den 28 October daar aan volgende, waarby de belastingen van drek en lantaarngeld zyn verdubbeld geworden, wederom ingetrokken, zo dat voortaan na exspiratie van het thans lopend quartaal wederom niet meer dan het oude of enkel drek en lantaarngeld aan de Stad zal worden betaald, gelyk zulks daar bevorens plaats hadde: van welke Resolutie der Municipaliteit en agttien Kiezers, wy by deezen aan alle onze Burgers en Ingezetenen kennis geven, in het billyk vertrouwen, dat dezelve door dit blyk van berusting op hunne edelmoedige gevoelens in eene ruimere mate zullen worden overgehaald tot de ongedwongene ondersteuning van hunne hulp behoevende en buiten derzelver toedoen tot armoede vervallene Natuur- en Stadgenooten. *Adres aan de Burgery ten behoeve van Diakonie-Kasse.*

Het is hierom, dat wy mits deezen aan alle

GRONINGEN. en een iegelyk onzer Medeburgeren doen te weten, dat 'er voor de zes eerste Wyken deezer Stad in de Boven-Consistorie Kamer van Martini-Kerk, voor de zes volgende in de Consistorie van de Broer-Kerk en voor de zes laatste Wyken in die van de Nieuwe Kerk, eene vrywillige inschryving, in de eerste plaats voor alle de Leden der Gereformeerde Kerk als die hier toe de volstrektste en in zekeren opzigte de eenigste verpligting hebben, staat geopend te worden, om voor eens ten behoeve van het Diakonie-Comptoir naar gelang van elks vermogen eene genereuse gifte te doen, zullende echter hier door in geenen deele aan die van andere Gezindheden zyn ontnomen de gelegenheid, om, aangedreven door een warm gevoel van menschenliefde, in deezen hoogen nood de blyken van hunne milddadigheid te kunnen aan den dag leggen; tot welke inschryving geduurende drie agter een volgende dagen, beginnende op Maandag den 4 April eerstkomende, 's voormiddags van negen tot twaalf, en 's namiddags van twee tot vyf uuren ter voorschrevene plaatsen twee Kiezers met twee Diakonen zullen vaceeren.

Adres aan de Burgery ten behoeve van Diakonie-Kasse.

De Municipaliteit en agttien Kiezers hebben aan dit middel tot herstel van de Diakonie Casse de voorkeur gegeven boven eene hoofdelyke taxatie, waar door dezelve vermeend hebben de van ouds bekende weldadigheid der Burgers van Groningen te zullen miskennen, en dezelve te beledigen door hier toe terstond den toevlugt te nemen, gelyk allerzekerst zal moeten gebeuren, indien onvermoedelyk de ingeschrevene somma niet toereikende mogt bevonden worden, uit welken hoofde wy insgelyks als nog een ieder vermanen uit eigene beweging by te dragen tot eenen last, die zeer ligt zal zyn, wanneer dezelve eenparig volgens elks individuele verpligting naar evenredigheid gedragen wordt.

En

En daar het wel gelukken van dit heilzaam oogmerk eene zaak is van het uiterst aanbelang, zo zal deeze, behalven de gewoone afkondiging van voor het Raadhuis, ook van de Predikstoelen in de Gereformeerde Kerken deezer Stad worden afgelezen; en worden de Predikanten, gelyk ook de Leeraars en Sprekers van alle overige Gezindheden, mits deezen verzogt, om hunne respective Gemeenten ernstig te vermanen en op te wekken, van hier aan een dadelyk deel te nemen, zullende voorts ter algemeene bekendmaking deeze alomme worden aangeslagen ter plaatsen, waar men gewoon is zulks te doen. GRONINGEN.

Gedaan in Groningen den 28 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

EPPO CREMERS, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

H. W. HOVING,
Secretaris.

Op het Instituut tot onderrigting van Dooven en Stommen, door den verdienstelyken Kerkleeraar H. D. GUYOT, binnen deeze Stad, al etlyke jaaren geleeden, opgerecht, konden wy ligt eene lofrede schryven. Doch de zonderlinge vorderingen veeler ongelukkigen, door 's Mans ongemeene bekwaamheden, door een taai geduld geschraagd, zyn de beste lofrede. By zoo veele andere byzonderheden, die tegenspraak noch twyfel dulden, mogen wy het volgende verhaal voegen, gedagteekend den 29 der voorgaande Maand.

GRONINGEN. „ Iets vreemds gebeurde hier, het welk elks hart treffen moest. Twee Dooven en Stommen, *Johannes Lubbertus Mösser* van Grol, en *Jan Hillebrands* van Groningen, toonden hunne kunde in de waarheden van den Hervormden Christelyken Godsdienst, en beleden hun geloof. Dit geschiedde statelyk den 23 February, in tegenwoordigheid van alle de Directeuren van het Instituut tot onderwyzing van Dooven en Stommen, nevens alle de Scholieren, met derzelver Meesters, en eenige anderen. Over alle de voornaamste hoofdstukken der Leer wierden hun onderscheidene vragen voorgelegd, door *N. van der Tuuk* en *L. van Bolhuis*, Leeraars by de Nederduitsche Hervormde Gemeente deezer Stad, die hen daaromtrent vooraf wel onderzocht, maar niet onderricht hadden. En op die vragen gaven de Stommen, geheel uit zich zelven, elk op zyne wyze, schriftelyk antwoord zo vaardig, zo ruim en zo gepast, dat ieder der aanschouwers zich verwonderde, maar ook zo voldoende, dat de Kerkenraad der Hervormde Nederduitsche Gemeente deezer Stad hen daarop den 25 February met blydschap onder de Leden dier Gemeente aannam, en 'er besloten wierd uit naam dier Vergadering daar van by deezen openlyke aankondiging te doen als van iets gewigtigs, het welk elk een moest aanspooren tot verheerlyking van God,

God, die langs deezen weg de Doven doet verstaan, en de Stommen doet spreeken van hunnen Schepper, en hunnen Zaligmaker, maar het welk ook tot beschaming en opwekking dienen kon van veele anderen, (schoon die hooren en spreeken kunnen,) wegens hunne onkunde in den Godsdienst. In de voorgaande Eeuw hadt men hier tweemaal (in de jaaren 1656 en 1686) een voorbeeld, dat een Dooven en Stommen op eenige tekenen van kunde en geloof als Lid van de Gemeente wierd toegelaaten. Maar zo veel vermag nu de kunst, door vlyt en geduld, van den Menschlievenden Institeur H. D. GUYOT, Leeraar by de Walsche Gemeente deezer Stad, en van zynen getrouwen Medehelper J. A. METGER, dat die ongelukkigen geleerd worden, niet alleen door tekenen, maar ook door schrift, zich zelven te doen verstaan, en anderen te kunnen verstaan: en dat zy, die anders nutteloos in de zamenleving, en tot last van den Burgerstaat zyn, daar door nu tot nuttige Leden der Maatschappy, en braave Christenen gevormd worden. Hoe zeer behoorden dan alle ware menschenvrienden hier door bewogen te worden, om mede te werken ter goedmaaking van de kosten tot onderwys, maar vooral tot onderhoud van deeze Leerlingen, wier getal reeds tot ongeveer 30 is aangegroeid, en waar van ver-

GRONINGEN.

GRONINGEN. verre de meesten tot de kosten niets toebrengen kunnen, ten einde daar door dit heilzaam en roemryk Instituut, het eenigste in Nederland, en een onder de weinige, die daar van in Europa zyn, in stand te houden, en verders in staat te stellen, om ook meer van zulke ongelukkige Natuurgenooten tot dien trap van geluk te kunnen brengen; waar toe in de voornaamste Steden van ons Gemeenebest Departementen gevonden worden, by welke men zich aangeeven kan."

NIEUWE NEDERLANDSCHE JAARBOEKEN,

APRIL. MDCCXCVI.

GELDERLAND.

NYMEGEN.

Ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst deedt de Raad deezer Stad, op den 10 deezer Maand, de volgende Publikatie afkondigen.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Uitnoodiging ter **ZEEDIENST.**

Burgemeesteren, Schepenen en Raaden der Stad Nymegen, ten uiterſte begeerig om, zo veel het de ſchaarsheid hunner door den oorlog uitgeputte Caſſa maar eenigzints toelaat, mede te werken tot al dat geene, wat ten dienst zyn ofte tot nut verſtrekken kan, om het vervallen Zeeweezen wederom op te beuren, en tot die ſtaat te brengen, waar inne

ARNHEM. *Uitnodiging tot den Zeedienst.*

het zich bevond, wanneer de Natie bezield met ware Vaderlandsche Liefde, Bataafsche Heldenmoed, en gedachtig aan de dappere daaden hunner Voorvaderen, de ketting der Teems verbrak, de Vloot van het toen ter tyd al niet minder trots dan thans roofzuchtig Engeland, op den Teems in laaije vlamme zettede, en den verbleekten Engelsman binnen Londen van schrik deed beven, ook ten gevolge van dien by deeze beloöven aan ieder Man ofte Jongeling, (behorende tot deeze Stad ofte Jurisdictie), welke zich vrywillig in 's Lands Zeedienst tot Matroos wil laaten engageeren, een premie van vyf en twintig Guldens, aanstonds te voldoen, na dat de goedkeuring zal hebben plaats gehad, en zulks tot dat hier omtrent nader zal worden gedisponeert, al 't boven en behalve het geen van 's Lands weege is toegezegt, en goed gedaan wordt.

Gedaan in den Raad te Nymegen den 10 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Ter Ordonnantie van dezelve,

J. P. AERNSBERGEN,
Secretaris.

ZALT-BOMMEL.

Ook deeze Stad leverde een voorbeeld op, dat het haarer Jonge Manschap niet aan lust en moed ontbrak, om den Vaderlande op de Zee haaren dienst te betoonen. Dit kan blyken uit het verhaal, getrokken uit eenen Brief, op den 13 deezer van daar geschreeven.

Voorts

„ Voorts kan ik niet voorby, om tot ZALT-BOMMEL.
„ lof van Bommels Jongelingschap te mel-
„ den, dat de Raad deezer Stad, (uit
„ kragte van 't besluit der Nationaale
„ Vergadering, om van de duizend Zie-
„ len, één, voor de Marine te leveren)
„ naauwelyks eene uitnodiging hadt ge-
„ daan, om zich ten dienste des Vader-
„ lands vrywillig te engageeren, of vier
„ Vaderlandsche Jongelingen kwamen den
„ een na den ander, zich hier toe aan-
„ bieden, welken aanstonds aangenomen
„ en gekleed wierden, en voorts ter ver-
„ dere aanmoediging der Jongelingschap
„ en aanneeming van dezelven gequalifi-
„ ceerd; waar van zy zich zo ongemeen
„ wel hebben gekweeten, onder Muziek
„ en allerlei vrolykheden, aangemoedigd
„ en ondersteund door de Leden van
„ den Raad en andere Vaderlandsche Bur-
„ geren, dat het Enthousiasme volkomen
„ gaande geraakte, zodanig dat Bommels
„ Jongelingen elkanderen, als 't ware,
„ tragteden voorby te streeven, om 't eer-
„ ste dienst te neemen; zo dat in weini-
„ ge dagen uit deeze Stad, die op zyn
„ hoogst genomen, maar drie Man ver-
„ pligt was te leveren, veertien braave
„ Vaderlanderen zich vrywillig aanbo-
„ den, om het Vaderland ter Zee te die-
„ nen, welke gepasseerden Maandag,
„ met den ordinairen Beurtschipper, van
„ hier op Rotterdam zyn vertrokken, on-
„ der geleide van den Collonel BUYS en

ZALT- BOMMEL. „ den Capitein BRILLEVITZ; beiden van „ Bommels Gewapende Burgerye.

„ Aandoenlyk en treffend was deeze „ vertoning. De Matroozen verzamelden „ des morgens op het Raadhuis, om van „ den Raad, ten dien einde vergaderd, „ affcheid te neemen; by welke gelegen- „ heid de President hen by eene zeer ge- „ paste Aanspraak, den welverdienden lof „ toezwaaide, en onder toewensching van „ alle Heil, over hunnen Vaderlandheven- „ den yver, hartelyk vaarwel zeide.

„ Zy vertrokken alle vrolyk en wel ge- „ moed! De Burgery, die in de Wapenen „ gekomen was, geleidde haare Broeders, „ met alle Militaire Honneurs en Muziek, „ tot aan Scheeps-Boord en begroette „ hun, by 't afvaaren, met zeven Salvos „ uit heure twee Metaalen Veldstukjes.

„ Deeze Stad heeft dus de eer van veer- „ tien braave Zeelieden, uit haaren boe- „ zem, den Vaderlande te leveren; welk „ eene eer in tegenoverstelling van 't na- „ buurige Thiel! Daar tot heden toe, niet „ een eenigen, zich heeft geëngageerd; „ misschien by gebrek van aanmoediging. „ Dan wy willen vertrouwen dat onze „ Geldersche Broederen aldaar het loffe- „ lyk voorbeeld van Bommel zullen naar- „ volgen."

HOL-

H O L L A N D.

's GRAAVENHAGE.

's GRAAVENHAGE.

In het begin deezer Maand wierdt ter Nationaale Vergaderinge een Adres ingeleverd, van wegen de *Algemeene Vergaderinge der Gevolmagtigde Gekommitteerden der Gewapende Burgermagt, uit de onderscheidene gedeelten der Republiek, tot Organisatie der Gewapende Bataafsche Burgermagt als een één en ondeelbaar Ligbaam.* Het Adres behelst een levendigen aandrang op de noodzaaklykheid en nuttigheid eener algemeene Wapeninge, en tevens eenige schikkingen en maatregels, welke, naar het oordeel der Stelleren, behoorden te worden in agt genomen. Het Stuk was van den volgenden inhoud.

BURGERS REPRESENTANTEN!

By de zo welmeenende, als pligtelyke hulde en trouwe, waar van wy onlangs in uw midden in naam onzer Committenten de plegtigste verzekering mogten doen, beloofden wy Ulieden onverwyld te zullen overbrengen, het ontwerp tot algemeene Burgerwapening, mede aan uwe voorziening aanbevolen: Wy komen thans met de daad zulks gestand doen, zodanig het zelve op den uitdrukkelyken last, en naar den genoegzaam eenpaarigen wil onzer Committenten, is te zaamgesteld, op de één en ondeelbaarheid van het Gemeenebest gegrond, welke derzelver bepaalde begeerte is, en zon-

's GRAVENHAGE.

Adres over de Burgerwapening.

der welke eene algemeene Burgerwapening ook geen nuttig, noch kragtdadig bestaan kan hebben, althans niet om op den eersten wenk, door denzelven in staat te zyn, in- en uitwendige vyanden te kunnen helpen tegengaan en beteugelen; en deeze sterkte moet toch, op het voetspoor der Vaderen, een voornaam, zo niet het voornaamste doel onzer Burgerwapening zyn, zal dezelve niet enkel in Soldaatje speelen bestaan, of tot een Burgerwagt van willekeur en eigendunkelyk gezag van een of veelen verstrekken, gelyk de droevige ondervinding, zonder derzelver geördende vereéniging, zo vaak geleerd heeft. Het is zodanig rechtschapen voorvaderlyk gevoelen, dat, zonder tegenspraak in de handelingen en besluiten onzer Vergadering op de eenstemmigste wyze heeft mogen gelden, zo dat, zo veel als ooit in dezelve aan 's Lands aloude spreuk: *Eendracht maakt Macht*, met de daad is hulde beweezen. Het heeft ons daarom ook, gelyk wy ten deezen niet mogen verbergen, niet weinig gemoeid, alleen uit het Groninger gedeelte, niet tegenstaande de Exhortatoire middelen en herhaalde bezendingen met de mededeeling der ontwerpen daar toe ondernomen, geene Gecommitteerden ter onzer Vergadering uit hoofde haarer byzondere Organisatie te hebben mogen zien verschynen, daar die anders uit alle de overige successivelyk opgekomen zyn, en het ontwerp, dat wy u thans ter bekragtiging aanbieden, hebben helpen zamenstellen en uitbrengen. Wy vleyen ons nogthans van de welwillenheid en byzondere zo yverig betoonde werking onzer Groninger Spitsbroeders met derzelver genoegelykste toetreeding. Hoe dit ook zy, wy vertrouwen althans zeker, dat derzelver te rug blyven, zo min als eenige byzondere begrippen, waar in deeze of geene Committenten nog mogten verschillen, op

uwe

uwe Vergadering eenigen invloed zullen te weeg brengen, om dit gewigtig werk langer onafgedaan te houden, en niet onverwyld in deszelfs volle kragt daar te stellen, als de nog zo zorgelyke toestand des Vaderlands zulks zo zeer vereisschende. Ook hier in hoopen wy zal wederom bewaarheid worden de Vaderlandlievende taal van den eersten Voorzitter uwer Vergadering, den waardigen *Paulus* (om wiens onverwagte dood het gantsche Vaderland treurt, daar de Vryheid een haarer vreedste zoonen, en de Menschlykheid eenen getrouwsten voorstander verliest) „ dat namelyk by Bondgenoten, die het met het Vaderland in het algemeen wel meenen (gelyk wy met grond van allen vertrouwen) hoe zeer dezelve al eens in deeze of geene middelen van deszelfs redding verschillen, eindelyk alle byzondere inzichten voor het algemeen belang des Volks wyken moeten. Wy zullen daar by dus geenzints stilstaan en den tyd uwer gewigtige deliberatien verwylen; alléén kunnen wy niet voorby ten opzigte der Requisitie aan uwe serieuste attentie te doen opmerken, dat, hoe zeer wy kortheidshalve en om de algemeene verpligting van elk braaf Burger, in den nood des Vaderlands, aan te duiden, gelyk wy die explicatie daar nevens gesteld hebben, ons van die algemeene bewoording hebben bediend, dezelve in geenen deele gelyk moet gesteld worden, nog staat, met die sterke bepaalingen, waar mede die elders ingevoerd is; veel min eene nieuwigheid uitmaakt en nog veel minder als van onze anderzints der navolging zo waardige Fransche Geällieerden overgenomen moet aangemerkt worden. Verre van daar! Het is niets nieuws. Integendeel deeze requisitoire Burgerlyke Pligtvoldoening coïncideert volkomen met het geen reeds by de vorming van dit Gemeenebest in het zogenaamd verbond van Unie ten grond-

's GRAVENHAGE.

Adres over de Burgerwapening.

 slag

'sGRAVENHAGE.

Adres over de Burgerwapening.

slag gelegd en als een uitdrukkelyke Staatswet ten allen tyde is beschouwd geworden; ja het tegenwoordig voorgesteld hulpmiddel is, gelyk wy ons met grond mogen vleijen, in den nood des Vaderlands by de invoering der algemeene gelyke Burgerwapening veel geregelder, min algemeener en meer effectivelyk voldoende en gemakkelyker gemaakt, zo als het naar den aart en omstandigheden der zaaken en den toestand van ons Vaderland ook behoort te zyn, waar over wy in eene vergadering van doorzigtige Mannen, als deeze onnodig rekenen breeder uitteweiden; terwyl het ook al verder naar ons inzien in allen deelen overéénkomstig is, althans geenzints contrarieert met 79 Artikel van het Reglement voor deeze Nationaale Vergadering, waarby aan dezelve de bevordering der Burgerwapening en egaale regeling van dien ook wordt opgedraagen, daar het vrywillig leenen, waar van daar in op het uiteinde van dat Artikel gesprooken wordt, toch geenzints van ieders eigendunkelykheid en willekeur kan, geöordeeld worden aftehangen; iets, dat zo min by hen, die het Bestuur hebben toevertrouwd, als die het zelve dien ten gevolge in handen hebben, mag plaats grypen, als in beiden hoogstschadelyk, maar moet naar onze gedagten dat vrywillig leenen verstaan worden in die verpligte toegenegenheid te bestaan, welke elk vry Man en braaf Burger aan het Vaderland verschuldigd is, en alzo vry en willig als van zelven naar tyd en omstandigheden gehouden is te leenen, en van hem kan en mag gevorderd worden, zodanig, dat hy zich daar aan niet kan, nog mag onttrekken, zonder zich zelven onwillig te betoonen en der Vryheid en zyn zelfs bestaan onwaardig te handelen: en wie zou durven denken, dat eenig braaf en weldenkend Vaderlander in den nood zich dusdanig omtrent eene geregelde

Re-

's GRAVENHAGE. *Adres over de Burgerwapening.*

Requisitie zoude willen doen miskennen, en door slegts aan woordenklanken te blyven hangen, in plaats van op de natuurlyke verpligte zaak zelve te zien, door onverandwoordelyke halstarrigheid, hersenschimmigen waan of laffe en ontydige vrees het Vaderland te grond te laaten gaan, dit kunnen, dit mogen wy geenzints vermoeden, en zou al te hoonende zyn voor het bestaan van een gewapend Burger voor hen, die zich zo tuk betoonen op de toeëigening van den zo grootschen naam van strydbaare en dappere Bataven, te meer nog onverschoonelyk en hoogstlaakbaar, wanneer hy overweegt, wat zyn Eed en pligt hem gebieden, en hoe veelen in tyd van nood door eene gepretendeerde vrywilligheid, waar van wy de onäangenaame herinnering zullen passeeren, het Vaderland, dat op derzelver verpligte hulpe rek nde en staat maakte op de herhaalde heldentaal *dood of vry*, in het bannen der gevaaren zo rasch hebben vaarwel gezegd, en zich onder de schandelyke meenigte verscholen, welke het Vaderland door eene onbetaamelyke vrywilligheid reddeloos lieten, en het geweld en de wanörde den meester hielpen speelen, zich weinig bekreunende aan die waardige Medeburgers, die pal stonden en de slachtoffers van hunne braafheid door derzelver strafbaarste eerloosheid en lafhartigheid wierden, gezwegen van de weinige vrugt, die men in wat geval het zy, van hulpbenden kan hebben of verwagten, die, als het gevaar daar is, in een ogenblik des tyds eerst by één geraapt worden, en zonder eene voorafgaande geördende regeling by één komen. Daarenboven kan het Gemeenebest door zodanige geregelde inrichting op de minst kostbaarste wyze, ten allen tyde zeker zyn van eene geduchte heirmagt, die den moed en het vertrouwen der staande armée kan rugsteunen en door naarie-

ver

'sGRAVENHAGE.

Adres over de Burgerwapening.

ver doen uitmunten, zo niet ten voorbeelde strekken, waar van de voordeelen in derzelver heilzaame gevolgen onberekenbaar zyn. Wy hebben gemeend omtrent dit gewigtig poinct dit een en ander slegts even te moeten aanroeren, eeniglyk om voor den min doorzigtigen onzer Medeburgeren deeze zo noodzaakelyke mesure in derzelver waar daglicht te stellen, en teveens voor te komen alle misleiding en verkeerden indruk, die zy, welke de Burgerwapening met weerzin zich een kragtdadig en ontzaggelyk aanzien en bestaan zien verschaffen, zich hoe langs hoe meer toeleggen den eenvoudigen listiglyk in te boezemen, offchoon wy ons volkomen overreed houden, dat Gylieden, Burgers Vertegenwoordigers! met onze Committenten en ons instemd daar het wezenlyk belang en nut der Burgerwapening Uliedeu zo naauw aan het harte gaan, gelyk wy onder anderen by onze voorige verschyning in deeze aanzienlyke Vergadering met zo veel genoegen hebben mogen ontwaaren en overbrengen. Het is ook dit verzekerd vertrouwen en de zo genoeglyke aanbeveeling ter bespoediging onzer werkzaamheden, welke ons vleyen met de spoedigste Sanctie van het Ontwerp, ten einde eenmaal dit gedugte Bolwerk voor de Vryheid en Onafhangelykheid van het Gemeenebest, deszelfs één- en ondeelbaarheid en de handhaving van elks algemeene en byzondere belangen zodanig voltooid en bestendigd worde, dat wy ons zeker op *Wetten* en *Wapens* kunnen verlaaten en de Leuze onzer baniere *voor het Volk en de Wet* haare onschendbaare en heilige bekragtiging, zo lang dit Gemeenebest besta, moge vinden.

Wyders moeten wy aan de overweging deezer Vergadering ten ernstigsten voorstellen om, daar by het Ontwerp gesteld is, dat de Wapenen van 's Lands wegen zullen gegeeven worden,

den, gelyk reeds hier en daar gefchied is en om meer dan eene reede noodwendig vereischt wordt, zo om de gelykvormigheid van Caliber, als zeker te zyn, dat de Wapenen niet in handen komen van zodanigen, wien dezelve niet toevertrouwd zyn, eenige gewapende Burgermagten, die door eigen bekostiging ten agteren zyn en de regtmatigfte aanfpraak hebben op eene billyke vergoeding en fchadeloosftelling, als niet weinigen deswegens in het nauw zich bevinden, en de te heffen contributien, zonder merklyk bezwaar der Burgery, dat veelligt ongepast misnoegen zou verwekken, tot voldoening van zodanige noodzakelyke gedaane wapening niet kunnen berekend worden, in derzelver gejustificeerde faldo's zo dra mogelyk te willen te gemoet komen en door een genoeglyk Decreet in ftaat ftellen, terwyl wy op voordragt van eenigen onzer Committenten mede aan deeze Vergadering in confideratie moeten geeven," of niet aan allen die geenen, welken de Wapenen toevertrouwd worden, zoude behooren toegekend te worden, de Stemgeregtigheid en de daadelyke uitoeffening van dien, om zo veel te fterker de æmulatie gaande te maaken, en den iever tot den Wapenhandel en de verdediging van het Vaderland en deszelfs Vryheid bevoordelyk te zyn, als oordeelende, dat een ieder Burger, die zyn leven des noods daar voor veil heeft, niet min omtrent de behandeling van zaken en het beftuur tot wiens difpofitie hy zich ftelt een ontegenzeggelyk belang heeft, zonder dat een toevallig onderfcheid van eene meerdere tweejaarige ouderdom boven de agttien jaaren of eene meerdere of mindere opbrenging van lasten in dien gevallen eene uitzondering in den weg behoorde te brengen.

'sGRAVENHAGE.

Adres over de Burgerwapening.

En hier mede zouden wy onzen taak voldaan kunnen rekenen; dan onze Vergadering moest

'sGRAVENHAGE.

Adres over de Bürgerwapening.

moet U, Burgers Representanten! nog mededeelen, dat zy alvoorens uit één te gaan, noodzaakelyk geöordeeld heeft eene Commissie van Correspondentie te benoemen en daar te stellen, bestaande uit de Burgers *van der Spek*, *Oostrom*, *de Gier*, *Winkler*, *Kester* en de Secretarissen *Hespe*, *Malecotius*, *Maurisse* en *van der Heiden*, die tevens gechargeerd met de inlevering van het Ontwerp en deeze voordragt, gelast is om hangende de deliberatien deezer Nationaale Vergadering over de begeerde Sanctie alle zodanige elucidatien en informatien hier *in loco* te kunnen geeven, als mogte goedgevonden worden te requireeren, en voords omme ten dien opzichte alles verder en meerder te doen, wat zal vereischt worden en nodig zyn.

Wy verlaaten ons, dat de vrugten onzer werkzaamheid naar de begeerte onzer Committenten, en derzelver een en andermaal ingediende consideratien afgehandeld, zamengesteld en ten bepaalden einde gebragt, en waar omtrent wy ten deezen niet kunnen nalaten, voor dit en de volgende geslagten de zo ieverige pogingen van de Provisioneele Representanten 's Volks van Holland in der tyd en derzelver Committé tot de Militaire Zaaken, op de verdienstelykste wyze onze welmeenende en dankbaare erkentenis openlyk te betuigen, ook de genoegelykste goedkeuring zal wegdragen, en het zelve zodanig zal vast gesteld worden, als ter hoogst noodzaakelyke bevordering en onverwylde gelyke ordening der Burgerwapening, tot heil van dit Gemeenebest en tot deszelfs luister, volstrekt vereischt wordt, en de gezamentlyke wensch en verlangen van de gewapende Burgermagten is, op dat het gantsche Volk altoos in zich zelve eene onwrikbaare sterkte vinden, en zelfs in vreede steeds behoorlyk gewapend zy en blyve om die ten al-

lem

ten tyde te beter te kunnen begunstigen en behouden.

'sGRAVENHAGE.

Hy die den vrede mint, doch aan de spitse des Heirs, ten allen tyde voor een deugdzaam Volk, ten welke der getuigenisse heeft gestrekt, blyve Ulieden en ons allen by en laate het Vaderland nimmer ontbreeken aan Mannen, die door Eerlykheid, Deugd en Dapperheid in de Raadzaalen, en onder de Wapenen de goede zaak des Vaderlands kunnen behouden en doen zegenpraalen, terwyl de nagedagtenis van elken braaven Volksvriend en Krygsman, in het Pantheon der Onsterflykheid, even als die van eenen verdienstelyken *Paulus* aanweezig blyve met de gezegendste toejuiching: *Hy stierf een Eerlyk Man, getrouw aan 't Volk en 't Vaderland!*

Adres over de Burgerwapening.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Algemeene Vergadering voornoemd.

En in derzelver naam,

(*Was geteekend,*)

H. VAN DER SPECK.
H. OOSTROM.
PIETER DE GIER.
T. C. WINKLER.
ADR. KESTER.
J. C. HESPE.
H. MALECOTIUS.
P. S. MAURISSE.

's Hage den 29. Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Hoog-

's Gravenhage. Hoogloopende, gelyk voorheen reeds door ons is vermeld, waren de geschillen, welke de Provincie Friesland thans beroerden. Dat de zaak voor de Nationaale Vergadering was gebragt, is insgelyks gebleeken. De discussien te vermelden, welke over de plaatshebbende geschillen, ter dier Vergaderinge, voorvielen, valt niet in ons plan; dit wel, dat men, ten langen laatste, te raade wierdt, eene Exhortatoire Missive aan de Friesche Volksvertegenwoordigers te laaten afgaan; in de hoop dat dezelve, ter bevreediginge der gemoederen, eenige nutte uitwerking zou hebben.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, aan de hoogst Geconstitueerde Magt in Friesland.

MEDEBURGERS!

Ter onzer Vergadering zyn successivelyk ingekomen en gelezen eenige Adressen van zommige Ingezetenen uit Ulieder Gewest, zich noemende uitgeweekene Representanten van het Volk van Friesland.

Dezelve klaagden niet alleen over de personeele verongelykingen hun aangedaan, die by ons, immers ter eersten instantie, niet behooren, maar gewaagden ook van geweldige Beroeringen, in het Gewest, welks huishoudelyke bestuuring aan Ulieden is toevertrouwd, die

op

op de vrye stemme des Volks, en op de handhaving van het Nationaal Crediet eenen nadeeligen invloed zouden kunnen hebben. 's GRAVENHAGE.

Nademaal nu deeze twee onderwerpen ons, volgens den last door den Volke aan ons opgedragen, ten nauwsten ter harte gaan, zyn, om deeze redenen, die klagten een ernstig onderwerp van onze raadplegingen geworden. *Missive aan de Vertegenw. van Friesland.*

Hangende dezelve, hebben wy Ulieder onderscheidene en zeer gerustitellende Brieven ontvangen, en daar uit vernomen, dat, na de geweldige schokken, die Friesland, of ten minsten de Stad Leeuwarden, hebben beroerd, thands eene volmaakte rust en goede orde plaats heeft, en met goedkeuring opgemerkt uwe bereidwilligheid, om aan onze onderscheidene aanschryvingen met den meesten spoed te voldoen.

Inzonderheid hebben wy met genoegen reeds eenige Afgevaardigden, in Ulieder Gewest, uit kragte van ons jongste Decreet, tot Vertegenwoordigers des Nederlandschen Volks verkoozen, in onze Vergadering zien verschynen.

Daar wy nu aan den eenen kant genegen en bereid zyn, om uwe Vergadering, zo wel als die van alle geconstitueerde Magten, door de Nationaale authoriteit en klem te handhaven, en alle nieuwe Volksberoeringen voor te komen, zo oordeelen wy aan den andere kant, Ulieden te moeten aanschryven, dat onze vuurige wensch en ernstige begeerte is, om die rust bevestigd, en de goede harmonie in Ulieder Gewest, die door de voorgevallene gebeurtenissen niet weinig schynt geleden te hebben, hersteld, of immers bevordert en aangekweekt te zien.

Dat dan alle geschillen, over het al of niet daarstellen eener Nationaale Vergadering gerezen, der vergetelheid mogen worden toegewyd; dat alle politique dispositien, of judicieele Procedures over die zaak, of ten gevolge van dezelve, in Friesland genomen en begonnen, worden

'sGRAVENHAGE.

Missive aan de Vertegenw. van Friesland.

den ingetrokken en vernietigd, immers voor zo verre eenigzints met de handhaving eener bestendige kalmte en eener goede orde van zaken in Friesland, bestaanbaar zal geoordeelt worden.

Dat dan ook alle de uitgeweekene Friesen, die Gylieden voor zeker als Patriotten hebt gekend en geagt, vry en onbelemmerd tot hunne Huizen, Huisgezinnen en vorige kostwinningen mogen terug keeren.

Vooral, dat geene vernederende voorwaarden worden voorgeschreven; terwyl wy dan ook van de zyde dier uitgeweekenen als zeker stellen, dat zy, als Mannen van eer, door geene wrevel over het gebeurde bezield, geene aanleiding tot nieuwe oneënigheden zullen geven.

Dit verwagten, dit begeeren wy van Ulieden, dit eischen wy van alle Friesen, in naame des Vaderlands, het welk wy uit zynen tegenwoordigen nood niet anders kunnen redden, dan ondersteunt door de eendragtige pogingen van al wat braaf is in den Lande.

Waar mede eindigende, beveelen wy Ulieden in Godes heilige protectie.

In den Hage den 13 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Ter Ordonnantie van hooggemelde Vergadering.

In 't einde der naastvoorgaande Maand hadt de Minister der Fransche Republiek *Noël* aan de Nationaale Vergadering de volgende Missive, op hoogen last, doen toekomen, loopende over het Marquisaat van Bergen op den Zoom, en de goederen, den Keurvorst van den Paltz toebehoorende, daar in gelegen.

BUR

BURGERS REPRESENTANTEN!

's GRAVENHAGE.

Missive van den Minister Noël.

De Ondergeteekende Minister Plenipotentiaris der Fransche Republiek, heeft de eer u te vertoonen, dat het Marquisaat van Bergen op Zoom, en alle de goederen van den Keurvorst van de Paltz, welke op het Territoir der Bataafsche Republiek gelegen zyn, door het recht van conquest aan de Fransche Republiek gekomen zynde, de administratie en vruchtgebruik daar van onbetwistbaar toebehooren aan het Fransche Gouvernement, het welk ze in sequestratie heeft gesteld. Te vergeefsch is 't, dat de Keurvorst van de Paltz zich beroept op de Capitulatie van Bergen op Zoom om ten zynen behoeve eene onderscheiding te stellen, welke het recht van conquest niet kan aanneemen; voor den tyd van eene algemeene vrede, wanneer een definitive schikking, betreffende die eigendommen moet gesloten worden, mag de uitoeffening der rechten van Frankland geen beletzel ontmoeten en moet dezelve geheel vry zyn, onder de protectie van het Bataafsch Gouvernement, overeenkomstig het Tractaat van den 27 Floreal laatstleeden, het welk tusschen de twee Mogendheden de effecten van eene of- en defensive alliantie garandeert.

Ingevolge verzoekt de Ondergeteekende, in naam van het directoire executif, U, Burgers Representanten, om de aangestelde machten te bevelen, van de rechten der Fransche Republiek op de Goederen en Eigendommen, zo militaire als onroerende, prestatien en redevantien, te voren bezeten door den Keurvorst van de Paltz op het Territoir der Bataafsche Republiek, te doen respecteeren. Hy reclameert de protectie van het Bataafsch Gouvernement, ten behoeve van de Agenten van het Fransch Gouvernement, welke speciaal gelast zyn met de sequestratie der Goederen van gezegde Keurvorst, op dat de ge-

'sGRAVENHAGE. zegde Agenten geenerlei belemmering, van waar het ook zy, mogen ondervinden in de waarneeming der functien, die hun tot de administratie der gezegde Goederen zyn opgedragen.

De Ondergeteekende is insgelyks gelast door het directoire executif, om ván U, Burgers Representanten! van de effecten van de sequestratie en van de confiscatie op de Goederen der Fransche Emigrés, welke dezelve bezitten op het Territoir der Bataafsche Republiek, de garantie te verzoeken, in uitvoering van de geheime Artikelen van het Tractaat, medebrengende de voorbehoulding der reehten, welke de Fransche Republiek op de gezegde Goederen verkreegen heeft.

HEIL en BROEDERSCHAP!

(*Was geteekend,*)

FR. NOËL.

Waarop wierdt gedecreteerd, dat Copie van de voorschreve Memorie zou worden gesteld in handen van de Commissie tot de Buitenlandsche Zaaken, om daar omtrent zodanig te handelen, als vermenen zal te behooren.

Een Concept-Reglement, raakende den voet en de wyze, op welke voortaan de Nationaale Vergadering de Ampten behoorde te begeeven, en 't welk vervolgens hoofdzaaklyk wierdt vastgesteld, wierdt op den 13 deezer ter Vergaderinge ingebragt.

Art.

Art. 1. Elk Burger van Nederland heeft het recht, om zich, ter bekoming van eenig Ampt, *staande ter dispositie van de Nationaale Vergadering*, aan dezelve Vergadering te adresseeren.

's GRAVENHAGE.

Regl. wegens de begeeving van Ampten.

2. Bekwaamheid tot den gevraagden post, een ordentelyk gedrag en gehechtheid aan het tegenwoordig Bestuur, zyn de vereischten, zonder welken niemand op de verkryging of waarneming van eenig Ampt kan aanspraak maken.

3. Bewezene diensten aan het Vaderland, uitgestane vervolgingen *om*, geledene schaden *voor*, vrywillige opofferingen *tot* 's Lands welzyn, gepaard gaande met de vereischten in het voorige tweede Artikel opgegeven, zyn beweegredenen, waarom de eene Burger boven den anderen zal worden gepreferreerd.

4. Zy allen zullen worden geöordeeld, aan het tegenwoordig Bestuur gehecht te zyn, welken verklaren zullen: „ de Oppermacht des Nederlandschen Volks te erkennen, en mitsdien „ alleen voor *wettig* te houden zodanige Regeeringsform, welke op de Oppermacht des geheelen Volks gegrond is, en daar en tegen „ voor *onwettig*, alle Regeeringsform, welke op „ dezelve Oppermacht des geheelen Volks niet „ gegrond is, mitsgaders alle erfelyke Ampten „ en Waardigheden;" en welken voorts verklaren: „ aan de Oppermacht des geheelen Volks, „ en de Regeeringsform, daarop gegrond, ge„ houw en getrouw te zullen zyn."

5. Niemand zal tot het doen van deeze verklaring worden geadmitteerd, die zich te vooren aan eenige misdaden, vervolgingen, of strafbare mishandelingen zyner Medeburgeren heeft schuldig gemaakt.

6. Daar alle Amptenaaren, welke in dadelyken dienst stonden by de Vergadering der gewezen Staaten Generaal, by de vernietiging van dezelve Vergaderinge moeten gerekend worden,

'sLAND-VERMAA-GE. van hunnen dienst vervallen te zyn, zullen dezelven, wanneer zy by de Nationaale Vergadering *op nieuws* worden aangesteld, gehouden zyn, de hier voren by Art. 4 vermelde verklaringe af te leggen: en dezelve weigerende, kunnen zy niet op nieuw worden aangesteld.

Regl. wegens de begeeving van Ampten. 7. Tot Ampten, waar aan 's Lands veiligheid verknocht is, of waar by moeten worden waargenomen zaaken, welken 's Lands nut vordert, dat *geheim* behooren te worden gehouden, zullen niet toegelaten of aangesteld worden Persoonen, die bekend staan voor aankleevers van het voorig Bestuur.

8. Alle Requesten, welken ter bekoming van eenig Ampt aan de Nationaale Vergadering zullen worden gepresenteerd, zullen op een behoorlyk Nationaal Zegel moeten geschreven zyn; en zal daar by moeten worden overgelegd, of daar aan geannexeerd, een Declaratoir of Getuigschrift, door of van wegens de Geconstitueerde Macht van de woonplaats van den Requestrant geteekend, en waar by dezelve Geconstitueerde Macht verklaard, dat aan haar gebleken is: „ dat de Burger binnen zedert den „ Jaare tot heeft gewoond, dat „ hy zich voor zo verre haar bekend is, ge- „ duurende dien tyd, altoos heeft gedragen, zo „ als het een braaf Burger betaamd; dat hy, „ ten blyke van zyne gehechtheid aan het te- „ genwoordig Bestuur, de verklaring (hier voo- „ ren vermeld by Art. 4) in haar handen per- „ soneelyk heeft afgelegd, en dat aan haar gee- „ ne redenen bekend zyn, waarom zy hem niet „ aan de Nationaale Vergadering, als het repre- „ senteerend Lichaam van het Volk van Neder- „ land, zoude vermogen aan te bevelen."

9. Indien eenig Requestrant vermeenen mocht, dat hy, om eenige byzondere redenen, het zy van bewezene diensten aan het Vaderland, van uitgestane vervolgingen, *om*, geledene schadens

voor,

voor, vrywillige opofferingen *tot* 's Lands welzyn, of om eenige andere oorzaken behoord te worden gepreferered, zal hy die redenen niet alleen by zyn verzoek specifiquelyk moeten opgeven, maar ook met bewyzen moeten staven. 's GRAVENHAGE. *Regl.*

10. Wanneer zich eenige uitgewekene geweest zynde Nederlander by Request aan de Nationaale Vergadering adresseeren wil, om eenig Ampt, zal hy gehouden zyn aan het zelve te annexeeren, of daar by over te leggen: *wegens de begeeving van Ampten.*

1. Een Declaratoir van de Geconstitueerde Macht van de Stad of Plaats, alwaar hy laatst *voor* zyn vertrek uit deeze Republiek gewoond heeft, inhoudende den tyd van zyn verblyf aldaar en van zyn vertrek van daar, mitsgaders een getuigenis van zyn ordentelyk gedrag, en (indien dit laatste mogelyk is) de reden van zyn vertrek.
2. Een Getuigschrift van zyn ordentelyk gedrag, geduurende zyne uitlandigheid; mitsgaders van zyn beklede rangen, indien hy, geduurende dien tyd, in eenigen dienst mogt geweest zyn.
3. Een Declaratoir van de Geconstitueerde Macht der Stad of Plaats, daar hy zich, *naa zyne terugkomst*, binnen deeze Republiek onthouden heeft; inhoudende de door hem ingevolge Art. 4 hier voren gemeld, gedaane verklaring, en voorts ingericht naar het voorschrift, te vinden in Art. 8.

Zullende zodanige uitgeweekene en terug gekeerde Nederlander, indien hy vermeend eenige andere redenen te hebben, waarom hy behoort te worden gepreferereerd, gehouden zyn, dezelven in zyn Request op te geven, en met behoorlyke bewyzen te sterken.

11. Indien eenig Requestrant, die zich ter bekoming van eenig Ampt, aan de Nationaale Vergadering adresseert, by zyn verzoek niet mogt

JAARVERHAAL. overleggen, het Declaratoir van de by Art. 4 ten blyke zyner gehechtheid aan het tegenwoordig Bestuur gevorderd wordende verklaring, zal hy die verklaring moeten afleggen in handen van den President der Nationaale Vergadering, of van de na te noemene Commissie, alvorens hy tot de vervulling of waarneming van eenig Ampt, staande ter dispositie deezer Vergadering, zal mogen worden geadmitteerd.

Regl. wegens de begeeving van Ampten.

12. Wanneer iemand, die in de possessie van eenig Ampt is, vervolgens met eenig ander Ampt mogt worden gebeneficeerd, zal hy verpligt zyn, van één van die Ampten afstand te doen, wanneer die beide Ampten door hem niet gelykelyk kunnen worden waargenomen, of wanneer die beide Ampten, te zamen genomen, meer dan duizend Guldens kwamen op te brengen.

13. 'Er zal uit de Nationaale Vergadering worden gecreëerd, eene Commissie tot de Ampten, bestaande uit twaalf van hare Leden.

14. Deeze Commissie zal door alle de Leden deezer Vergadering, by afwisseling, worden waargenomen, ten welken einde Zylieden uit de gewone Busse, ieder een Nummer, zullen trekken, naar orde van welke getrokkene Nummers, de Leden malkanderen, in de waarneming deezer Commissie, by tourbeurten, zullen opvolgen.

15. Die van N°. 1 tot N°. 12 getrokken hebben, zullen de eerste 14 dagen in die Commissie fungeeren; na verloop van welke 14 dagen, 'er zes van hun (voor de eerste reize by lotinge,) zullen aftreden en opgevolgd worden door die zes Leden, welken op hun in orde der getrokken Nummers volgen; zullende dan wyders telken dage de zes langst gefungeerd hebbende Leden der Commissie, aftreden, en wederom door zes anderen, naar rang der getrokken Nummers, worden opgevolgd.

16. Alle Requesten, en zulks, zo wel die, wel-

welke reeds aan de Nationaale Vergadering, ter verkryging van eenig Ampt, gepresenteerd zyn, als die, welken nog in vervolg van tyd, tot dat einde aan dezelve gepresenteerd zullen worden, zullen gesteld worden in handen van dezelve Commissie, ten einde door dezelve te worden geëxamineerd; zullende dezelve Commissie voorts, van de in hare handen gestelde Requesten, formeeren Lysten, inhoudende de Namen der Requestranten, de Ampten, waarom zy solliciteeren, en de redenen of motiven, waarom de Verzoekers, of de Commissie vermeenen, dat op dezelven favorabel, of by preferentie, behoord gedisponeerd te worden.

's GRAVENHAGE.

Regl. wegens de begeeving van Ampten.

17. Indien echter onder dezelve Requesten zodanigen zyn mogten, aan welken één of meer der vereischten, by Art. 2 vermeld, ontbreken mogten, zal de Commissie daar van een aparte Lyst formeeren; inhoudende de redenen, waarom dezelve op die afzonderlyke Lyst zyn gesteld.

18. Alle de Leden der Nationaale Vergadering zullen de faculteit hebben, om ook dan, wanneer zy niet dadelyk in de Commissie zyn, des requireerende, visie te nemen, zo van dezelve Lysten, als van de gepresenteerde Requesten, en de daarby overgelegde Declaratoiren of Documenten, tot verificatie der middelen, daarby vermeld.

19. De Leden der Vergadering zullen de bevoegdheid hebben, om aan dezelve Commissie te mogen opgeven zodanige Persoon of Persoonen, als zy oordeelen, tot het waarnemen van een of ander Ampt, geschikt en bevoegd te zyn.

20. Indien eenig Ampt vacant is, zal dezelve Commissie, ter bekleeding van het zelve, aan de Nationaale Vergadering voorstellen, drie Persoonen; het zy uit de Requestranten, het zy uit andere, aan haar opgegeven Burgers, be-

 staan-

'S HAGE. VERGADERING. staande; uit welke drie Persoonen de Vergadering als dan, of by appel nominal, of by stemming door Billietten, naar dat de Vergadering zulks zal oordeelen te behooren, één tot den vacanten post zal benoemen en aanstellen.

Op den 14 deezer wierdt, van wegen meergemelde Vergaderinge, eene Publikatie afgekondigd, behelzende eene Ampliatie op de Publikatie van H. H. Mogenden van 20 November des voorgaanden Jaars, betreffende het verkoopen van Engelsche, Schotsche en Iersche Kouzen.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!*

Nademaal wy het als een onzer eerste pligten hebben beschouwd, zo veel zulks met de algemeene belangen en het geluk des geheelen Volks kan worden over een gebragt, te zorgen dat door het neemen van algemeene maatregelen, tot bevordering van die belangen, niet teveus de byzondere belangen van enkele Burgers geheel en al worden verwaarloosd en over het hoofd gezien, hebben wy op dien grond nodig geöordeeld, de Publicatie van de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, van den 20 November 1795, tendeerende tot verbod van invoer, het verkoopen en in de Pakhuizen of Winkels houden van Engelsche, Schotsche en Iersche Kouzen, na verloop van drie maanden, toen eerstkomende, nader te doen examineeren, ten einde te verneemen, of, en in hoe verre, daar inne, ten voordeele van eenige Burgers, zich aan Hun Hoog Mogenden beklaagd hebbende, over hoogst derzelver Publicatie voornoemd,

noemd, eenige verandering zoude kunnen worden gemaakt.

En daar wy niets meer ter harte neemen dan de algemeene welvaart onzer Medeburgeren te bevorderen, en onze byna tot niet vervallen Inlandsche Fabrieken uit haaren geringen, tot eenen beteren en bloeyenden staat te brengen, gelyk wy reeds by ons Decreet van den 2 April laatstleeden daar van een duidelyk bewys hebben gegeeven, waar by eene Commissie uit ons midden, benevens eenige Gecommitteerden uit de Committés tot de algemeene zaaken van het Bondgenootschap te Lande en tot de zaaken van de Marine, hebben benoemd, om te overleggen, welke de beste en geschiktste middelen zouden zyn, om den bloei en welvaart der Binnenlandsche Fabrieken, Trafieken en Rederyen te doen herleeven, en zo veel mogelyk te bevestigen, en daar het ons gebleeken is, dat de Publicatie van Hun Hoog Mogenden, de dato 20 November voorschreeven, als eenig en alleen tot dat heilzaam oogmerk ingericht, om in 't byzonder onze Inlandsche Fabrieken van Kouzen, uit haaren vervallen staat op te beuren, te doen herleeven, en tot eenen bloeiënden staat te brengen, wel zoude behooren te blyven in haar geheel en onveranderd, hebben wy nogthans, om ook, zo veel in ons vermogen, en bestaanbaar is met de bevordering van het algemeen geluk, te gemoet te komen aan de bezwaaren, en weg te neemen de klagten, waar mede eenige Burgers zich, met betrekking tot meergemelde Hun Hoog Mogende Publicatie van 20 November 1795 beklaagen.

Zo is het, dat wy hebben gedecreteerd, zo als wy decreteeren by deeze, dat het gedeelte der voorschreeven Publicatie, waar by aan ieder Inwooner der Republiek, op de daar by gestatuëerde poenaliteit verboden wordt, om, na verloop van drie Maanden, na het emaneeren van ge-

's GRAVENHAGE.

Ampliatie eener Publikatie, wegens Engelsche, enz. Kouzen.

's GRAVENHAGE. gemelde Publicatie, eenige Engelsche, Schotsche, of Iersche Kouzen, even veel van welke stoffe die mogten gefabriceerd zyn, in hunne Pakhuizen of Winkels, te mogen hebben of houden, of wel dezelve, onder welk voorwendsel ook, ten toon te doen stellen, verkoopen, of doen verkoopen, provisioneel zal worden buiten werking gehouden, en het aan een iegelyk wederom vrystaan, al zulke Engelsche, Schotsche, of Iersche Kouzen, welke in de Pakhuizen, Magazynen, of Winkels, als nog voorhanden zyn, daar in te mogen houden, dezelve ter verkoop ten toon stellen, en die daadelyk te mogen verkoopen; des echter, en op dat deeze onze permissie niet ten nadeele van de goede intentie, welke Hun Hoog Mogenden by dit Verbod gehad hebben, en waar mede wy ons conformeeren, mogen strekken, zal deeze permissie niet langer geduuren, dan tot den 1 September eerstkomende, blyvende voorts het overige gedeelte der voorschreeven Publicatie van Hun Hoog Mogenden, de dato 20 November 1795, betreffende het Verbod van Invoer van Engelsche, Schotsche en Iersche Kouzen, onveranderd en in zyn geheel, en wordende mitsdien alle de geenen, welke genegen mogten zyn binnen deeze Lande eenigerhande Kouzen-Fabrieken op nieuws aan te leggen, of de reeds aangelegde, uit te breiden en te vermeerderen, by deeze aangemoedigd, om in deeze loffelyke, en voor den welvaart der Ingezetenen zo voordeelige ondernemingen, met allen yver te volharden, in de volkomen verzekering, dat het onze ernstige wil en begeerte is, om na den 1 September, dezelve Publicatie van den 20 November laatstleden te maintineeren, en alle effect te geeven.

Ampliatie eener Publikatie, wegens Engelsche Kouzen.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude pretendeeren, zal dezelve alom worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is publicatien en affictien te doen; ontbiedende

en

en verzoekende wy de hoogste geconstitueerde 's Magten, in de onderscheiden Gewesten, de noodige ordres te stellen dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde. GRAVENHAGE.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergaderinge in den Haage, den 14 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

A. J. DE SITTER, Vt.

(*Onder stond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

D. VAN LAER.

Eenige klagten van den Franschen Minister *Noël*, raakende het voortduurende verblyf van Fransche Emigranten op den bodem der Republiek, in weerwil van een verdrag, tusschen de onze en de Fransche Republiek daar omtrent gesloten, gaven aanleiding tot eene Publikatie, by welke, ter weeringe van de oorzaak dier klagte, nadere schikkingen beraamd wierden.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen; *Heil en Broederschap!* doet te weeten:

Dat, onaangezien door de geweezen Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, al aanstonds na het sluiten van het Tractaat van Vrede en Alliantie, tusschen de Fransche en Bataafsche Republieken, de noodige maatregelen zyn ge-

'sGRAVENHAGE.

Publ. raakende de Fransche Emigranten.

genomen, om ook speciaal het 22 Artikel van dat Tractaat, waarby de contracteerende partyen wederzydsch beloovon en aanneemen: „ geene Uitgeweekenen, van beide Landen, eene „ schuilplaats op derzelver Grondgebied te zullen verleenen;" in de geheele uitgestrektheid van deeze Republiek punctueel te doen naarkomen; en wy mitsdien niet anders konden vermoeden, dan dat 'er althans geene Fransche Emigranten op het Territoir van deezen Staat meer zouden te vinden zyn; nogthans door den Minister Plenipotentiaris *Noël*, by eene Nota, ter onzer kennisse is gebragt, dat 'er nog verscheiden Fransche Emigranten in deeze Republiek zich zouden ophouden; tevens verzoekende, dat wy zodanige ordre zouden gelieven te stellen, dat aan voorsz. Artikel van gemelde Tractaat, de striktste executie werde gegeeven.

Zo is het, dat wy, die het naarkomen van de Tractaaten, door deeze Republiek met andere Volkeren geslooten, voor een van onze grootste, en te gelyk van onze aangenaamste pligten houden, om dit ons gevoelen aan den dag te leggen, en daar van aan de Fransche Republiek, die ons door derzelver kragtdaadige demarches tot ontbinding van de rassemblementen der Hollandsche Emigranten, van haare zyde derzelver goede intentie ook heeft doen zien, een vernieuwde blyk te geeven; als mede tot conservatie van de rust en veiligheid deezer Landen noodig hebben geoordeeld, daar tegen voorzieninge te moeten doen, en zorge te draagen, dat door het langer verblyf van die Emigranten, binnen deeze Republiek, geen gelegenheid gegeeven worde, eenige schadelyke en nadeelige principes onder de Ingezetenen te verspreiden, of dat zy met onze binnen- en buitenlandsche vyanden zouden kunnen zamenspannen, waar door het algemeen belang van den Staat gevaar zoude loopen ondermynd te worden; om alle welke redenen

wy

wy hebben vermeend te moeten decreteeren, gelyk wy decreteeren by deezen:

Art. 1. Dat alle Fransche Emigranten, waar voor wy houden, alle Franschen, die na den Jaare 1789 van het Fransche Territoir geweeken, en op dat van deeze Republiek gekomen zynde, niet voorzien zyn van een behoorlyk Paspoort, of niet bekend zyn by den Minister of Agenten van de Fransche Republiek, welken, ongeächt de Placaaten, in sommige Gewesten daar tegen geëmaneerd, zich als nog in deeze Republiek mogten bevinden, binnen den tyd van veertien dagen, na het publiceeren deezer, het Grondgebied derzelve zullen moeten verlaaten.

's GRAVENHAGE. *Publ. raaken de Fransche Emigranten.*

2. Dat, om hun daar toe gelegenheid te geeven, de respective Municipaliteiten, onder welker Jurisdictie zy zich bevinden, aan dezelven het noodige Paspoort zullen afgeeven; welk Paspoort mede zal moeten inhouden den naam van de Plaats, werwaards zy verkiezen zullen zich te begeeven; en zal de Generaal en Chef der Fransche Troupen, in deeze Republiek, door ons worden verzocht, ordre te stellen, dat zodanig Paspoort by dezelve Troupes worde gerespecteerd.

3. Dat elk en een ieder van hun, welke na omkomen van de voorschreeven veertien dagen binnen deeze Republiek mogt gevonden worden, daadelyk geäprehendeerd, en zelfs, na exigentie van zaaken, aan den Lyve gestraft zal worden.

En op dat deeze ter kennisse van een ieder moge komen, zal dezelve, in de Nederduitsche en Fransche Taalen gedrukt, alom worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatien en Affictien te doen; ontbiedende en verzoekende wy de hoogste geconstitueerde Magten, het zy van het Provinciaal Bestuur of andere Provinciaale Vergaderingen, in de onderscheiden Gewesten, de noodige ordres te stellen, dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Ge-

'S GRAVENHAGE. Gelastende en beveelende wy voords de respective Collegiën, aan welken de directie over de Coloniën van den Staat is aanbevolen, de Gouverneurs van gemelde Coloniën aan te schryven, een wakend oog te houden op de meergemelde Emigranten, welke zich in die Coloniën mogten bevinden.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengem. Vergaderinge in den Haage, den 20 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(Was geparapheerd,)

J. B. BICKER, Vt.

(Onder stond,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

D. VAN LAER.

Nog deedt dezelfde Vergadering eene Publikatie afkondigen, behelzende eene *Ampliatie* der Publikatie van H. H. Mogenden van 13 Maart 1745, wegens den vryen Invoer van Graanen en Meel.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat door de Staaten Generaal, by Resolutie van den 13 Maart 1795, uit hoofde der te dier tyd exteerende schaarschheid, de vrydom van inkomende Rechten op Graanen, voor den tyd van een jaar zynde daargesteld, gelyk mede dat de Invoer van Meel, en de vrydom van inkomende Rechten op het zelve, insgelyks by de voorschreeven Resolutie van denzelven tyd is ge-

geaccordeerd geworden, en welke vrydom met den 13 Maart laatstleden is komen te expireeren:

Zo is het, dat wy in aanmerking hebben genoomen, aan den eenen kant, hoe die schaarschheid thans niet meer tot die hoogte exteert, welke ten tyde van het neemen der voorgemelde Resolutie plaats had, echter aan den anderen kant overweegende, de nog plaats hebbende noodzaaklykheid, dat eene genoegzaame voorraad van Graanen hier te Lande worde ingevoerd, hebben goedgevonden, by Decreet van 15 deezer Maand, te bepaalen:

'S GRAVENHAGE. *Publ. wegens den invoer van Graanen en Meel.*

Dat de inkomende Graanen van buiten 's Lands, voor den tyd van drie Maanden, gereekend te beginnen met den 15 deezer Maand April, tot den 14 July aanstaande ingeslooten, zullen zyn vrygesteld van het betaalen der inkomende Rechten, blyvende echter de permissie tot Invoer van Meel, en de vrydom van Rechten op het zelve, insgelyks by de voorschreeven Resolutie der Staaten Generaal, van 13 Maart 1795, verleend, en mede met den 13 Maart laatstleeden geëxpireerd, by deeze gehouden met dien tyd vervallen te zyn.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude pretendeeren, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatie en Affictie te doen, ontbiedende en verzoekende wy de hoogste Magten, in de onderscheiden Gewesten; de noodige ordres te stellen, dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergaderinge in den Haage, den 22 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd*,)

J. B. BICKER, Vt.

(*Onder stond*,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

D. v. LAER.

'S GRAVENHAGE. Een Adres van eenige Predikanten van het Hervormde Kerkgenootschap was van den volgenden inhoud.

Aan de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland.

BURGERS VERTEGENWOORDIGERS!

De belangens van den Godsdienst, in het byzonder van den Christelyken Godsdienst, waar van wy de eere hebben als Leeraars in onderscheidene Gemeentens van het Gereformeerd Kerkgenootschap Mededienaars te zyn, dringen ons, zo wel als onze eigene belangens, ons by Uliedén te vervoegen; en wy twyfelen 'er niet aan, of het gewigt der zaake zal ons by Uliedén een gunstig gehoor doen vinden.

Het recht, het onvervreemdbaar recht, dat de hooge God op onze uiterlyke en gemeenschappelyke vereering heeft, zo wel als op de hulde van onze harten, eischt het; de instelling van onzen Heer en Meester Jesus Christus vordert het; de gezegende invloed, welken de verordeningen, nopens dit stuk door alle eeuwen gemaakt, ook op de beschaving van het menschdom, en door voortplanting van zedelyke deugd op de instandhouding van den welstand der Burgermaatschappyen zo kennelyk gehad hebben, billykt het, dat 'er eene vereenigde zamenkomst onzer Gemeentens zy, tot eenen openlyken eeredienst aan dat Opperwezen, onder het welk wy allen staan. En wy kunnen niet dan met gevoelige smerten ons vertegenwoordigen de mogelykheid, dat aan zulk een zamenkomen eenige stremming zoude worden toegebracht, of dat het daar toe aan gelegenheid zo wel als aan vryheid ont-

ontbreken zou. Genoegzame vryheid hier toe is ons reeds voor lange, ook by de Declaratie van de Rechten van den Mensch, ten plegtigsten verzekerd: meer dan een daarop gevolgd Decreet van Ulieden, ook dat, waarby alle inrichtingen ter bevordering van Godsdienst, deugd, en goede zeden, onder gelyke bescherming der Wet worden gesteld, heeft dit bevestigd. Daar de vereenigde zamenkomsten onzer Gemeentens tot eerbiediging van den hoogen God hier toe onbetwistbaar strekkende zyn, maken wy daar vertrouwelyk staat op.

's GRAVENHAGE. *Adres van Hervormde Predikanten.*

Maar het zy ons, Burgers Vertegenwoordigers! teffens vergund, dat wy, zo wel om *gelegenheid* als *vryheid* daar toe by Ulieden aanzoek doen. Wy beschouwen de overtuiging van den mensch, wie hy ook zy, nopens de wyze, waarop hy aan het hoogste Wezen hulde doen zal, boven alle bepaling van staatkundige beraamingen: de mensch is alleen hier verantwoordelyk op voor den hoogsten Rigter. Wy verklaren op het plegtigst, geen arteinte te willen toebrengen aan de by Ulieden aangenomen' Principes, of immer de burgerlyke bemoeijingen tot daarstelling van zekere voorschriften ten genoemden einde te willen inroepen: integendeel, als 'er door de zorge van den Staat geene gelegenheid voor den Gemeenschappelyken Eerdienst des hoogen Gods kon worden daargesteld, zonder dat daar door teffens inbreuk worde gemaakt op de vryheden van de Leden onzer Gemeenten, en dus ook op die van ons als haare Voorgangers, in die overtuiging des harten, zouden wy ons met aanzoeken daar toe strekkende by Ulieden niet willen of mogen vervoegen. Maar nu wy van het tegenovergestelde overtuigd zyn, mogen wy; nu wy de zorge voor de instandhouding van dien Gemeenschappelyken Godsdienst althans voor het verschaffen van gelegenheid daar toe, als eene der belangrykste van Ulieder bemoeijingen

'S GRAVENHAGE.

Adres van Hervormde Predikanten.

gen aanzien, moeten wy ons daarom by Uliedes vervoegen, en wy beschouwen het gemis dier gelegenheid zo kennelyk aanlopende tegen de belangens, die ons zyn aanbetrouwd, ja tegen het waar geluk des Nederlandschen Volks, dat, naar mate wy in deezen door ons zwygen den schyn gaven, als of wy hier op onverschillig waren, wy naar die mate in ons zwygen ook misdadig worden.

Uliedes wysheid doorziet wel, dat tot die gelegenheid eener Gemeenschappelyke Godsdienstoeffening, tyd en plaatsen niet alleen behooren, maar ook middelen tot onderhoud van zulken, die daar in tot Voorgangers dienen. Als 'er by het Staatsbestuur geene beramingen gemaakt worden tot stilstand van alle openbare Ampts- en andere Beroepsbezigheden, zo veel de aart der zaak en de omstandigheden zulks toelaten, op dien dag namenlyk, die door alle de onderscheidene Christengenootschappen daar toe gewoonlyk wordt afgezonderd, zal het ons aan *tyd* daar toe ontbreeken: althans geene van die Amptenaaren, die den Christelyken Godsdienst ombelzen, zekerheid kunnen hebben, dat hun die zo lang reeds vastgestelde tyd daar toe zal blyven vergund worden. En hoe veele stremming zullen Voorgangeren in dat werk dan niet hier door ontmoeten op alles, wat zy uit kracht hunner onvermydelyke verpligting ter bevordering van Godsdienstigheid in de Maatschappy aanwenden? Als ons die Kerkgebouwen, die tot Godsdienstige eindens gebruikt zyn, of immers een toereikend aantal derzelven, nevens de middelen tot onderhouding ontzegd worden, en geene verordeningen gemaakt worden tegen alle stoering by ons plegtig werk in derzelver omtrek, zal het ons aan plaats ontbreken. Offchoon wy den luister eener Godsdienstige zamenkomst meerder stellen in eene eerbiedige vereeniging van allen tot het einde onzer byeenkomst, en de daar nie

voort-

voortvloeijende vrugten van zedelykheid en deugd, by alle byzondere en maatschappelyke betragtingen, dan in de uitwendige gedaante van eenig Kerkgebouw; wanneer echter het aan gelegenheid mangelt van voegzame ruimte tot en ongestoorde verrigting van onze Godsdienstoefeningen, en niet minder wanneer de middelen van bestaan voor zulken, die in dien Gemeenschappelyken Godsdienst tot Voorgangers dienen, ingetrokken worden; aan welk een gemis zullen zo veele duizenden van Ingezetenen, als tot hier toe daar van nut en voordeel hadden, dan niet zyn bloot gesteld? Al is het by Ulieden reeds goedgevonden by het Ontwerp der Constitutie vast te stellen, dat geene betaling uit Nationaale of soortgelyke Kassen ten behoeve van eenig Godsdienstig Genootschap zou geschieden, maken echter de tegenwoordige Leeraars van het Gereformeerd Kerkgenootschap zo voor zich als hunne rustende Broederen en de Weduwen der Afgestorvenen, gelyk ook voor die, welke zy zouden mogen nalaten, te veel staat op de trouw des Nederlandschen Volks, om niet vast te stellen, dat de verbindtenis, waarop zy na voorafgaande roeping den dienst in hunne respective Gemeentens hebben aangenomen, ten vollen haar effect zal blyven erlangen, en zy in het genot of de exspectance blyven van het geene hun onder het vorig Bestuur was toegezegd, naar de verordening hier op gemaakt in de verschillende Gewesten; wy maken daarop ook voor ons staat, immers zo lang wy ons door geene wandaden eene behoorlyke bezoldiging onwaardig maken.

'S GRAVENHAGE. *Adres van Hervormde Predikanten.*

Maar het zy ons te gelyk vergund, Burgers Vertegenwoordigers! te mogen voordragen, dat niet alleen onze Personeele belangen ons hier ter harte gaan, maar ook die van onze Gemeentens, als welken in die zelfde trouw des Nederlandschen Volks eenen vasten waarborg hebben voor haar recht op en aandeel aan die Fondsen, wel-

'sGRAVENHAGE.

Adres van Hervormde Predikanten.

ken ten Godsdienstigen gebruike reeds van vroeger tyden onder ons verstrekt zyn; en, *of* onder plaatzelyke beheering gebleven zyn (als mede behoorende tot de byzondere Kerken en Pastoryen); *of* onder de algemeene Politicque Administratien zyn gebragt by Lands-Comptoiren, na dat dezelve in sommige Gewesten hier toe waren opgeëischt, onder uitdrukkelyk beding, dat daar uit de Kerkendienst zou worden onderhouden; of ook in andere Gewesten door verkoop, vermangeling, als anderszins aan het Land zyn overgegaan, tegen plegtige beloften van de vrugten dier verkoping of vermangeling, of wel de Interessen der daar uit gesprotene Obligatien, (zelfs daar het nodig was, en die verkoop minder opgebragt had dan men te voren had, met suppletie) tot denzelven Kerkdienst te zullen afleveren of doen gebruiken.

Ook onze Voorvaderen stigteden die Fondsen tot Godsdienstige eindens; wy beschouwen dus onze betaling tot hier toe uit dezelve niet als eene betaling, die ons uit de eigenlyk gezegde Kasse des Lands geschied is, maar als eene betaling uit penningen, die by het Land geadministreerd wierden voor het Godsdienstoefenend deel der Natie, hoe zeer wy op verre na niet alle de inkomsten daar van getrokken hebben; eene betaling, die dus ons nooit tot Amptenaars van Staat maakte; daar zodanige penningen, die ons hier by uit 'sLands Kasse zyn verstrekt, gevolgen waren der overgave dier geestelyke Goederen, waar van de beheering nu by het Land was, of ook tot remplacement van sommigen, welken tot andere eindens waren gebezigd.

Onze Gemeentens mogen des ook verwagten, dat haar recht op en aandeel aan de genoemde Fondsen, of het geene tot remplacement daar van verbonden is, haar even weinig als eenig ander eigendom of vrugtgebruik, dat als Voorva-

vaderlyk erfgoed mede op haar gedevolveerd is, kan ontzegd worden: althans verwagten, dat, eer hier over tot andere eindens gedisponeerd wordt, haar nu, of by een volgend Wetgevend Lichaam gelegenheid zal verschaft worden, de gronden van haare aanspraak voor haar aandeel op te kunnen geven.

'sGRAVENHAGE. *Adres van Hervormde Predikanten.*

Het bestaan dier Fondsen, en het staat maken op de reeds genoemde trouw des Nederlandschen Volks, heeft het onnodig gemaakt, dat by ons of onze Vaderen eene afzondering van penningen ten Godsdienstigen gebruike, althans tot gewoone bezoldiging der Leeraaren, geschiedde. 'Er zyn wel hier en elders tot soortgelyke eindens door Kerk-Collecteens of anderszins uit onzen eigen boezem eenige gelden verstrekt, maar dit was op weinige plaatzen: op de meesten was dit nodeloos: waarom van hier dat geene, 't welk de Godsdienstigheid onzer Leden byeenbragt, tot bevordering der Godsdienstige belangens in andere deelen der Christenheid heeft kunnen dienen. Die Godsdienstigheid zou nog wel wat byeenbrengen; maar het aantal onzer Gemeenten is zo groot, de behoeftens zyn zo veelen, en de onmogelykheid om, daar 'er zo veele schaarschheid van penningen, zo veel stilstand van inkomsten is, Fondsen van eenig belang aan te leggen, zo taatbaar, dat, als dit in den tegenwoordigen tyd gevergd wordt, de openlyke Godsdienstoefening van ons Kerkgenootschap wel dra op veele plaatsen zal moeten stilstaan: en Ulieder doorzigt berekent te wel de schromelyke gevolgen, die zulks voor den welvaart van den Staat moet hebben, om niet te gevoelen de noodzakelykheid, dat hier tegen door de nadrukkelykste middelen voorzien worde.

Wy mogten derhalven, Burgers Vertegenwoordigers! niet stil zyn: wy hebben tot hier toe den loop van Ulieder deliberatien willen afwagten, maar nu 'er op de zaak der geestelyke

's GRAVENHAGE.

Adres van Hervormde Predikanten.

Goederen by Ulieden een Rapport is uitgebracht, konden wy 'er niet van tusschen, om met alle bescheidenheid, welke de Agtbaarheid uwer Vergadering van ons vordert, en teffens eene gepaste vrymoedigheid, deeze Voordragt by Ulieden te doen. Onze Gemeentens, onze Medebroeders, verwagten het van ons: veelen, zeer veelen, wy weeten dit, maken hier staat op: in derzelver naam meer bepaaldelyk te spreeken, zal, vertrouwen wy, niet behoeven, daar wy te zeer overtuigd zyn van Ulieder genegenheid, om op de wezenlykste belangens van zulk een groot getal van Burgers en Ingezetenen deezer Republiek, als ons Gereformeerd Kerkgenootschap uitmaakt, in zo verre dit door het Staatsbestuur geschieden kan, bedacht te zyn, dan dat wy zulks zouden nodig vinden. De aangevoerde gronden veroorloven ons althans, als Burgers en Ingezetenen, maar teffens als Leeraaren, van Ulieden te verzoeken:

1. Het daarstellen van de nodige verordening, dat de eerste dag der week een dag van stilstand voor alle gewoone bezigheden zy, zo veel de aart der zaak en de omstandigheden zulks toelaten, op dat 'er als dan eene gemeenschappelyke viering van den Godsdienst plaats kan hebben.

2. Dat in Ulieder schikkingen over de Kerken en Kerkgebouwen zulke verordeningen worden gemaakt, dat het ons daar toe in geen gedeelte van ons Vaderland aan plaats ontbreke.

3. Dat niet alleen de betaling der tegenwoordige Dienaaren van ons Kerkgenootschap, nevens de Emeriti en Predikants Weduwen hun leven lang plaats hebbe; maar ook aan ons Kerkgenootschap deszelfs aandeel aan dat Voorvaderlyk Fonds, dat aan het Christelyk en Godsdienstoefenend deel der Natie, en dus ten Godsdienstigen einde, onvervreemdbaar toekomt, plegtig verzekerd worde; of althans, dat 'er hier over uitspraak tot andere eindens geschiede,

nu

nu, of by een volgend Wetgevend Lighaam, 's Gelegenheid verschaft zal worden, de gronden van haare aanspraken op haar aandeel voor te dragen.

[margin: GE.]

't Welk doende enz.

(*Was geteekend*,)

J. W. TILANUS, *Predikant te Harderwyk.*

W. L. KRIEGER, *Predikant in 's Hage.*

H. DONKER, *Predikant te Ouderkerk aan den Tysel.*

A. RUTGERS, *Predikant te Haarlem.*

G. RYK, *Predikant te Nieuwendam.*

A. DRYFHOUT, *Predikant te Middelburg.*

P. H. VAN LIS, *Predikant te Tholen.*

A. VAN DEN BERG, *Predikant Arnhem.*

G. MASMAN, *Predikant te Utrecht.*

F .. IMMINCK, *Predikant te Thamen aan den Uithoorn.*

H. RAPPARDUS, V. D. Minist. *te Nederhorst (den Berg.)*

T. H. VAN DEN HONERT, *Predikant te Nichtevecht.*

P. GIBBON, *Pred. te Vreeland.*

B. EICKMA, V. D. M. *te Wyk by Duurstede.*

HERM. WESSELIUS, V. D. M. *te Huizum by Leeuwarden.*

J. RUTGERS, *Pred. te Campen.*

Z. BACHIENE, *Predikant te Groningen.*

J. S. ROBERT, *Predikant der Walsche Gemeente te Amsteldam.*

 Reeds

'sGravenhage. Reeds in den aanvang deezer Maand was, in de Vergadering van het Provinciaal Bestuur van Holland, ter tafel gebragt een *Concept-Reglement van Orde* voor die Vergadering; doch wierdt het vaststellen van hetzelve tot eene nadere gelegenheid uitgesteld, van wegen verscheiden daarop vallenden bedenkingen.

Tot een recht begrip van de wyze van Bestuur over de Provincie Holland, welk zedert de vaststelling van een Provinciaal Bestuur over dat Gewest wierdt aangenomen, behoort de volgende Instructie voor het *Provinciaal Committé*, aan 't welk het waarneemen van zaaken, in de tusschentyden der Vergaderinge van het Provinciaal Bestuur, was opgedraagen.

Provisioneele Instructie voor het Provinciaal Committé van Holland.

Art. 1. Het Committé Provinciaal van Holland, tot het welk de tydelyke President van het Provinciaal Bestuur ten allen tyde de vrye toegang moet hebben, zal bestaan uit zo veel Leden en in zodanige betrekking, als mede alhier in den Haag resideeren, mitsgaders haare werkzaamheden zo inrigten, als respectivelyk is bepaalt, by Artikel 72 tot 89 ingesloten, van het door het Volk van Holland gesanctioneerde Reglement voor het Provinciaal Bestuur van dit Gewest, in dato 5 February 1796.

Zullende de President van het Committé Provinciaal, gedurende den tyd van zyn Presidie in den Haag moeten blyven, zo wel des nagts als by dag, en ten minsten altoos zorge dragen dat

dat hy ten allen tyden dadelyk by alle voorvallende gelegenheden te vinden zy. 's GRAVENHAGE.

2. Het Committé Provinciaal zal, conform Artikel 80 en 81 van dat Reglement, zich, voor zo veel des noods, regelen naar de Instructie van het Collegie van Gecommitteerde Raaden den 28 Augustus 1751, en zulks voor zo verre daar in by het voorsz. Reglement niet bereids verandering is gemaakt, als mede voor zo verre die Instructie met de tegenwoordige gesteldheid van zaaken in deeze Provincie gegrond op de aangenomen principes van eene vrye Volks-Regeering by representatie kan worden over een gebragt en niet inloopt tegens dat geene, het welk door het geheele Bataafsche Volk aan de Nationaale Vergadering is afgestaan en toebetrouwt. *Instructie voor het Provinciaal Committé.*

3. Het Committé Provinciaal van Holland zal voorts, tyde, wanneer het Provinciaal Bestuur niet vergadert is, nog daar en boven uitoeffenen deeze en geene zaaken, welke noch by het voorsz. Reglement, noch by de voorsz. Instructie speciaal zyn vermeld, en ook originario aan het Committé, als Committé Provinciaal, niet zyn gedemandeert, maar eigenlyk door de Vergadering van het Provinciaal Bestuur, present zynde, zoude moeten verrigt worden, en hier na zyn gespecificeert, als by voorbeeld:

4. Het Committé Provinciaal zal mogen disponeeren op alle verzoeken, welke by absentie van het Provinciaal Bestuur aan het zelve in behoorlyke orde en conform de aangenomen principes, zullen worden gedaan, om te hebben dispensatien of modificatien van eenige Decreeten, betreffende den in- en uitvoer van Levensmiddelen, en andere Decreeten, over zoortgelyke zaaken roulleerende, mits echter veertien Leden zich voor het verleenen van het gedaane verzoek declareeren, en zulks niet strekke in prejuditie van de

'sGRAVENHAGE. de veiligheid of het algemeen belang van het Volk van Holland.

Instructie voor het Provinciaal Committé.

5. Even alzo zal het voorn. Committé Provinciaal mogen verleenen de verzogte *Venia ætatis*, wanneer daarby gevoegd zal zyn eene favorabele voorschryving van den Hove van Holland, of van de Municipaliteit van de Plaats, alwaar die geene woont, welke dezelve verzoekt, en 'er teffens blyke, dat daar in consenteeren die geenen, welker consent nodig is, en mits zodanige verzoeken geen uitstel kunnen lyden buiten aanmerkelyke prejuditie van de Requestranten.

6. Het voorsz. Committé zal insgelyks in zeer pressante gevallen, welke geen uitstel kunnen lyden, en anders niet, mogen verleenen drie Huwelyks-Proclamatiën op eenen dag, mits echter van die pressance behoorlyk worde gedoceert.

7. In soortgelyke gevallen zal het Committé Provinciaal mede mogen disponeeren over eenige van 's Lands Penningen, als by gelegenheid van onverwagte doorbraken van Dyken, schielyk ontstane defecten aan Sluizen, en dergelyke onvoorziene toevallen meer, waar in het byeenroepen van het Provinciaal Bestuur niet tydig genoeg zoude kunnen geschieden, of te veel kosten, in evenredigheid van de somme, waar over gedisponeert zoude moeten worden, zoude veroorzaaken.

8. Het Committé zal insgelyks mogen disponeeren, op de Requesten om acte van overgifte, om overboeking van Bierstallen en soortgelyke.

9. Ook zal het voorsz. Committé in zeer byzondere gevallen, waar in het uitstel irreparable prejuditie zoude toebrengen, en mits 'er summarie blyke van de waarheid van de positiven, by de Requesten ter nedergesteld, mogen verleenen surcheance van betalingen; als mede op de Requesten om gratie, surcheance van crimineele Procedures, dan welke surcheances respectivelyk niet

niet langer zullen duuren, dan tot den tweeden dag, dat het Provinciaal Bestuur, 't zy ordinair, 't zy extraordinair, byeenkomt, terwyl inmiddels het Committé Provinciaal, verpligt zal zyn de Requesten te zenden, of aan den Hove van Holland, of aan de respective Municipaliteiten van de plaatsen, alwaar de Requestranten woonen, zo als naar den aart der verzoeken geoordeeld zal worden te behooren.

'S GRAVENHAGE.

Instructie voor het Provinciaal Committé.

10. Het Committé Provinciaal zal wyders ontvangen en openen de Brieven van de Nationaale Vergadering, en voorts in dringende omstandigheden, en voor zo verre de Staat van de Provinciaale Kasse zulks gedoogd, mogen disponeeren over eenige Penningen, wanneer die door welgemelde Vergadering worden verlangd; mits echter dit fournissement strekke in mindering van de quote deezer Provincie, en de zaak geen uitstel tot dat het Provinciaal Bestuur byéénkomt, zoude kunnen lyden.

11. Nog zal het voorsz. Committé mogen disponeeren op de Requesten door de Leden van het vorig Bestuur gepresenteerd wordende, betreffende de Publicatien van 4 en 12 February, en 7 September 1795.

12. Nog zal het voorsz. Committé Provinciaal mogen aanneemen, en by appointement om consideratien en advis mogen stellen in handen van den Hove; alle verzoeken, om ontslag van Fideicommis, en Octroyen om impositien te mogen heffen, van bedyking en wat des meer zy; edoch zal de finale dispositie daarop, 't zy dat het voorsz. advis zy ingekomen, of niet, uitgesteld blyven tot dat het Provinciaal Bestuur zal zyn vergadert.

13. Het Committé Provinciaal zal de bevoegdheid hebben, om uit de overgeleverde Nominatien der Schepenen of Leden der Committés van Justitie, op naam van de Vergadering van het Provinciaal Bestuur van Holland het nodige getal

'S GRAVENHAGE. tal tot Schepenen Commisfarissen van des Gemeene Lands Middelen, aan te stellen.

Instructie voor het Provinciaal Committé.

14. Eindelyk wordt het Provinciaal Committé van Holland geauthoriseerd tot al dat geene, het welk blyken zal by successive Resolutien van de voormalige Staaten van Holland aan het Collegie van Gecommitteerde Raaden te zyn gedemandeerd geweest; mits overeenkomstig aan alle de bepalingen by Artikel 2 vermeld; gelyk het zelve mede wordt gequalificeerd, om eene volledige Instructie voor deszelfs werkzaamheden te concipieeren; en zulks zo spoedig, dat dezelve by de aanstaande Sessie van het Provinciaal Bestuur in de maand Juny deezes Jaars, ter resumtie en approbatie van die Vergadering zal kunnen worden overgegeeven.

En zal hier van aan het Provinciaal Committé, extract tot observantie gegeven worden; en om tegen de eerste wederkomst der Vergadering, de nadere poincten ter deliberatie te brengen, welke tot een rigtsnoer van de werkzaamheden van het zelve Committé zouden behooren te dienen.

Daar de zucht, om van eenig Ampt voorzien te worden, thans meer algemeen was dan in eenig ander tydperk der Republiek, kon de volgende Aanschryving van het Provinciaal Bestuur niet als ontydig beschouwd worden.

MEDEBURGERS!

Om aan het Volk van Holland eene billyke geruststelling te geeven, aangaande de Gezindheid van alle dezulken, welke met eenige Ampten of Bedieningen bekleed, als byzondere bevoorrechten der Maatschappy kunnen worden aangemerkt, en 'er by dat Volk geene gegronde reden over-

overblyft, om de zodanigen billyk verdacht te houden, als of dezelven, zo niet onze pas herstelde Vryheid heimlyk trachten te ondermynen, althans eene laakbaare onverschilligheid voor het behoud derzelve aan den dag leggen.

'sGRAVENHAGE.

Aanschryving van het Prov. Bestuur.

Hebben wy goedgevonden te decreteeren: dat van nu af aan, en in 't vervolg, geene Ampten of Bedieningen binnen deeze Provincie zullen mogen worden begeeven, dan aan Burgers, welke hun Stemrecht in de wettig opgeroepen Wyk- of Grondvergaderingen hunner Woonplaatsen hebben uitgeoeffend; van welk gedecreteerde wy Ulieden by deeze kennis geeven, ten einde zich daar naar te reguleeren: terwyl wy tevens Ulieden gelasten om te inquireeren naar het gedrag der Amptenaaren in Ulieder Municipaliteit, ten deezen opzichte gehouden; en ten einde, aan de eene zyde, niemand tegen de overtuiging van zyne Conscientie, een Verklaaring van gevoelens af te vorderen, welke met zyn oordeel niet overeenstemt, maar zich tevens ook, aan de andere zyde gerust te stellen, dat by zodanige, door de Maatschappy byzonder bevoorrechte Persoonen, geene vyandige principes tegens de zaak des Vaderlands gekoesterd worden; van alle die Amptenaaren, welke bevonden zullen worden, tot dus verre geene der wettig opgeroepen Grond- of Wykvergaderingen te hebben bygewoond, af te vorderen de navolgende Belofte:

Ik beloove onderwerping aan zodanige Regeeringsform, welke gegrond op de Oppermagt des Volks, thans provisioneel bestaat, en in 't vervolg finaal zal worden daargesteld; en nimmer met woorden of daaden te zullen medewerken, ter herstelling van het vernietigd Aristocratisch en Erf-Stadhouderlyk Bestuur.

Gelasteude Ulieden verder, om die, welke weigerachtig mogten zyn, om de voorschreeven belofte af te leggen, zonder eenige conniventie terstond van hunne Ampten te ontslaan, ten einde

'S GRAVENHAGE. de dezelve door verdienstelyke en waarlyk Vaderland- en Vryheidlievende Burgers, tot derzelver waarneeming de vereischte bekwaamheden hebbende, en het algemeen vertrouwen hunner Medeburgeren waardig, te doen vervullen.

Hier op ons verlaatende,

HEIL en BROEDERSCHAP!

Die van het Provinciaal Bestuur van Holland.

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. SCHEFFER.

's Haage den 5 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Eene Publikatie van 5 deezer gaf wel verlof tot den uitvoer van Graanen; doch behelsde tevens eenige bepaalingen, welke daaromtrent moesten worden in agt genomen.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, allen den geenen, die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat het zelve zich onvermydelyk verpligt oordeelende om op het loffelyk voetspoor der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, op de meest gepaste middelen bedacht te zyn, ten einde, zo veel mogelyk een bestendigen overvloed van de eerste en voornaamste noodwendigheden des Levens daar te stellen, en tevens te zorgen, dat geene Trafieken naar elders ver-

verlegd, of te veel belemmerd worden, mitsgaders geconsidereerd hebbende, dat over zulks de Graanenhandel in het algemeen, en de Trafieken welken met denzelven onmiddelyk verknocht zyn, vooral hunnen aandacht, en onmiddelyke voorziening vereischten, ten einde de toevoer van Graanen van buiten 's Lands op de best mooglyke wyze bevorderd, en de Vreemdelingen zo wel door Premien, als door eene meerdere levendigheid in deezen zo belangryken tak van onzen Koophandel aangemoedigd worden, om wederom als van ouds dezelve naar dit Gewest, het welk weleer de Koornschuur van gantsch Europa was, af te zenden, waar uit niet slegts een aanhoudenden overvloed van een onontbeerlyk voedzel zal gebooren worden, en tevens de Trafieken wederom in voorigen bloei kunnen geraaken, maar ook een aantal van onze Medeburgers de gewenschte gelegenheid zal bekomen, om wederom hunne kostwinning en bestaan voort te zetten; terwyl eindelyk langs dien weg aan de Inwoonders van andere Landen de navolginge der Trafieken, die tot hier toe aan deeze Gewesten byzonder eigen zyn geweest, minder aanlokkelyk wordt gemaakt.

's GRAVENHAGE. *Publ. raakende den uitvoer van Graanen.*

Dat tot bereikinge van deeze zo salutaire oogmerken, het Provinciaal Bestuur gemeend heeft, aan de eene zyde eene meerdere ruimte aan den Handel in Graanen te moeten accordeeren, dan de Provisioneele Representanten in aanmerking der omstandigheden van tyden en zaaken hebben kunnen veroorloven, doch aan den anderen kant de nodige maatregelen te moeten daarstellen, om door eenen bestendigen voorraad van Graanen in deeze Provincie alle vrees van gebrek of schaarschte, op de efficacieuste wyze te preveniëeren, en dien volgende na ingenomen advis van het Provinciaal Committé te statuëeren, gelyk gestatuëerd wordt by deeze:

Voor eerst, dat de Premie van 25 Caroli Gul-

 dens

'S GRAVENHAGE. dens by de Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, op den 20 January 1796, uitgeloofd voor elke Last Tarwe, het welk zedert den 31 December des voorleeden jaars 1795, tot den 31 Maart laatstleeden zoude worden ingevoerd, op nieuws zal gecontinuëerd worden, zo als dezelve gecontinuëerd wordt by deeze, voor den tyd van drie maanden, voor elk Last der voorsz. Tarwe, die zedert den gemelden 31 Maart tot den 1 July aanstaande in eene der Havens van deeze Provincie van over Zee bereids is en vervolgens zal worden ingevoerd; tot betaaling van welke Premie by het Provinciaal Committé de vereischte Ordonnantien zullen worden gedepêcheerd, zo dra aan het zelve uit de nodige opgave van den Collecteur der inkomende Graanen zal zyn gebleeken, welke quantiteit van de alzo ingebragte Tarwe uit de Schepen zal zyn geloßt, en de Municipaliteit of Commissie van Correspondentie, daar ter plaatse, die opgave zal hebben geaffirmeerd; zullende de geenen, die van deeze Premie begeeren te jouisseeren, verpligt zyn, bevoorens tot de ontlossing over te gaan, hier van opgave te doen aan de Municipaliteit, of ter plaatse alwaar de ontlossing zal geschieden.

Publ. raakende den uitvoer van Graanen.

Ten tweeden, dat de uitvoer van Tarwe naar buiten deeze Provincie, van nu af aan, voor elk en een iegelyk zal worden open gesteld, gelyk dezelve wordt open gesteld by deeze, mits restituëerende de Premie van 25 Guldens by den invoer van dezelve genoten, en dat dien volgende alle zodanige voorzieningen, als daar tegens by de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland zyn gedaan, zullen verstaan worden te zyn gecesseerd: nogthans met dien verstande, dat de gemelde uitvoer alleenlyk zal zyn en blyven gepermitteerd, zo lange aan het Provinciaal Committé zal blyken, dat de voorraad van Tarwe in de Steden Dordrecht, Amsteldam, Rot-

Rotterdam, en aan de Zaan (buiten en behalven 's GRA- de Magazynen in andere byzondere Steden op- VENHA- gericht, en het geen ten platten Lande, mitsga- GE. ders by de Bakkers gevonden wordt, als ook de naar Frankryk of voor Fransche Reekening aan- *Publi-* gegeeven Transito Graanen) respectivelyk voor *raaken-* handen zynde, eene quantiteit van niet minder *de den* dan 5000 Lasten bedraagt; als welke quantiteit *uitvoer* bestendig binnen deeze Provincie in voorraad zal *van* moeten blyven, en waar omme dan ook tot den *Graa-* voorsz. uitvoer alvoorens consent aan ons Com- *nen.* mitté Provinciaal zal moeten worden verzogt.

Ten derden, dat al mede de uitvoer van Rogge naar buiten deeze Provincie, van nu af aan, zal worden open gesteld, gelyk dezelve wordt open gesteld by deeze; mits daar tegens gedurende de eerstkomende drie maanden, zedert de Publicatie deezes, voor elk Last, by den uitvoer betaalende 15 Guldens; zo als insgelyks zal zyn gepermitteerd de uitvoer van Garst, zo gemaalen als ongemaalen, gepelde Garst, Relfel en geparelde Garst, met uitzondering echter van de Inlandsche Garst, waar van de uitvoer als nog op de daar tegens gestatueerde poenaliteiten, aan elk en een iegelyk zal blyven geïnterdiceerd.

Ten vierden, dat alle zodanige Publicatien, als door de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, zedert den 13 February van den voorleeden jaare 1795, successivelyk zyn geëmaneerd tot bepaalinge der Koorn-Brandewyn-Stookers binnen deeze Provincie, op den 15 April aanstaanden, zullen verstaan worden te zyn gecesseerd en vervallen, als zullende alleenlyk de Publicatie van den 13 February 1795, na den voorsz. 15 April eerstkomende, moeten effect sorteeren, en blyven in volle kracht en werking; nogthans met deeze modificatie, dat de Koorn-Brandewyn-Stookers, tot het beslag van de 350 pond per Bak zullen mogen gebruiken al het Graan, het welk hun goeddunkt, en

'sGRAVENHAGE. dus ook ongedroogde Rogge, in zodanige proportie als zy zullen verkiezen; blyvende daar van alleenlyk uitgezonderd de Tarwe, en zulks op de pœnaliteiten by dezelve Publicatie geſtatuëerd.

En eindelyk *ten vyfden*, dat de Styffel- en Poedermaakers binnen deeze Provincie, van nu af aan, vryheid zullen hebben, om hunne Trafieken voort te zetten op den gewoonen voet; wordende dienvolgens alle voorzieningen door de Proviſioneele Repreſentanten van het Volk van Holland, ten hunnen opzichte gedaan, mede verſtaan hier mede te zyn gecesſeerd en vervallen.

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze worden gepubliceerd en geaffigeerd, zo als zulks te geſchieden gebruikelyk is.

Aldus gedaan in den Haage, onder het klein Zegel van den Lande, den 5 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafſche Vryheid.*

HUGO GEVERS, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Beſtuur.

C. SCHEFFER.

H a a r l e m.

De Direkteuren der loflyke Stigtinge van wylen den Heere *Teyler van der Hulst*, ſteeds de hun aanbevolene taak voortzettende, deeden, in 't begin deezer Maand, het volgende ter algemeene kennisſe koomen.

Direkteuren van *Teylers* Fundatie, en de Leden des Godgeleerden Genoodſchaps heb-

hebben in hunne laatste Zittinge, ter beoordeelinge van de Antwoorden ingekomen, op de Vraage: „ Kan men met „ grond beweeren, dat de Menschen immer alleen door middel hunner eigene „ Rede of Reden-Kavelingen, zonder behulp van eenig, rechtstreeks of meer „ onmiddelyk Godlyk Onderwys tot de „ rechte denkbeelden van God en Godlyke zaaken, zouden hebben kunnen „ geraaken?" den gouden Eerprys toegeweezen aan het Antwoord onderschreeven, *Sunt certi denique fines: quos ultra citraque nequit mens cernere verum*, en bleek, by de opening des Biljets, de Schryver te zyn *Jan Brouwer*, Leeraar der Doopsgezinden te Leeuwarden. Voorts keurde men waardig, als een Accessit, gedrukt te worden de Verhandeling ter Zinspreuke voerende: *Het geen het oog niet heeft gezien, het oor niet heeft gehoord, en in het harte des Menschen niet is opgeklommen; het geen God bereid heeft, dien die hem lief hebben, heeft God ons geopenbaard. Paul.* 1 *Kor. II.* Aan den Schryver, mits hy zich voor den eersten van Juny ontdekke, hebben Direkteuren een zilveren Eerepenning toegekeurd. HAARLEM.

Zonder dat wy onzen Leezeren met onze bedenkingen vooruitloopen, zal de bloote lekture van het volgende Stuk genoeg doen blyken, hoedanig een geest de Opstellers daar van bezielde.

HAARLEM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Aan het INTERMEDIAIR BESTUUR *van* HOLLAND.

MEDEBURGERS!

Een aantal weldenkende Burgers binnen deeze Stad, geleezen hebbende, uwe Resolutie der voorige Maand, waar by Gylieden decreteert, geene Adressen of Requesten, uit naam eener Societeit U toegezonden, te zullen aanneemen, Wy kunnen geenzints penetreeren, de redenen, die U tot het neemen van zodanige Resolutie aanleiding heeft gegeeven; daar wy de Vaderlandsche Volksvergaderingen of Societeiten beschouwen, als het Bolwerk van Neêrlands Vryheid, ja de steun van alle Geconstitueerde Magten, en dus bevoegd, om op alle zodanige wyze, als zy best geschikt zullen oordeelen, haare Voorstellen onder uwe nadere deliberatien te brengen; te meer, daar uw decreet zelfs de bevoegdheid van ieder Burger erkend, om Petitien of Requesten aan U te presenteeren, kan zy geenzints inzien, waarom dezelfde attentie niet geslagen zoude worden op diergelyk Request, uit naam van meerdere aan Ulieden gepresenteert, wy begrypen daar en boven, dat door het neemen van zodanige Resolutie alle energie van Vaderlandsche Burgers niet alleen wordt uitgedoofd; maar eene blinde gehoorzaamheid, zonder verstandig onderzoek, wordt daargesteld, en de schroomvallige alle bedenkingen, waar door by het Vaderland naar behoorlyke ruggespraak van dienst zoude kunnen zyn, wordt afgesneeden, en in 't vervolg van tyd (wy zeggen zulks met ontroering) niet dan tweedragt en verwarring, ontstaande uit onvergenoegdheid, zal gebooren worden.

Slaan

Slaan wy een oog op onze Friesche en Zeeuwsche Broeders; welke onheilen zyn door het niet exsteeren van Volks-Vergadering of Societeiten aldaar voorgevallen? en waar is een voorbeeld daar van by ons te vinden? in tegendeel zal men moeten erkennen, dat de Volks-Vergaderingen altoos de steun der Vryheid geweest zyn, en haare verdooving, niets dan onheil over ons Vaderland kan naar zich sleepen.

HAARLEM.

Adres aan de Nat. Verg.

't Is om deeze redenen, dat wy uit naam van een groot aantal Burgers verzoeken, dat Gylieden uw genoomen decreet in zo verre annulleert, dat het de Volks-Vergaderingen of Societeiten zal vrystaan, haare Adresfen of Voordragten, als van het weldenkendst gedeelte der Natie voortkomende, ter uwer Vergadering in te leeveren, en als van Corpora door U worden aangenomen en erkend; hier door zoude de energie en Vaderlandsliefde, meer en meer worden aangemoedigd, daar in het tegenovergestelde, dezelve verdoofd, en tot ontaarting zoude veranderen.

Dan, wy vertrouwen ook van uwe Vaderlandsche hulp, dat Gylieden, zo spoedig mooglyk, een plan zult daarstellen, waar by de stemme des Volks op eene meer geregelde wyze zal kunnen uitgebragt worden, ten einde door deezen weg de Vaderlandsliefde der Burgeren meer en meer worde opgewekt, en 't welk voor het algemeen belang voldoende zal zyn.

De tyd, Burgers! laat niet toe, U een getekend Adres te doen toekomen; daar wy anders in staat zouden zyn, ons verzoek door eenige honderden weldenkende Burgers geruggesteund te zien, waar toe wy ten allen tyde nog bereid zyn; dan, wy verwagten van uwe liefde voor de Volksstem, dat dit genoegzaam zal zyn, ten einde wy geene verdere stappen in deezen behoeven te doen.

Daar wy U de beste zegeningen over uwe Be-

Besluiten, tot welzyn van ons dierbaar Vaderland toewenschen, zyn wy met alle achting,

HEIL en BROEDERSCHAP!

MEDEBURGERS!

Uwe Medeburgers,

(*Was geteekend*,)

J. PARÉ.
J. T. v. SIEGEL.

Haarlem den 3 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

D E L F T.

Mangel aan gepast ontzag voor de aangestelde Magten, waar van deeze Stad, zints de Omwenteling, meer dan één voorbeeld opleverde, en waar tegen dikmaals vrugtlooze maatregelen beraamd wierden; maakte nu ook wederom de volgende Afkondiging noodzaaklyk.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

P U B L I C A T I E.

Het Committé van Justitie der Stad Delft en Jurisdictie van dien, allen den geenen die deezen zullen zien of hooren, *Heil*.

Al-

Also tot onze kennisse is gekomen, dat eenige Ingezetenen deezer Gemeente, welke wy liefst willen veronderstellen door kwalyk Geïntentioneerde daar toe te zyn aangezet geworden, zich niet hebben ontzien, om met veragting van de respective Decreeten der voormaalige Representanten van het Volk van Holland, niet alleen aanleiding te geeven tot verstooring der publieke rust, maar ook zo door woorden als daaden de Geconstitueerde Magten feitelyk aan te randen, ja zelfs de Justitie deezer Stad in het tegengaan van zodanige oproerige gedragingen openlyk te beledigen en te belemmeren, waar door de handhaving van het Reeht van het Volk van Holland op een allezints wederrechtelyke en strafbaare wyze moet worden geconsidereert te zyn gevilipendeert, en het zaad van tweedracht, waar uit alle tumultuense beweegingen al spoedig hervoorkomen, meer en meer verspreid is geworden, en de treurigste gevolgen na zich zoude kunnen sleepen, al het welke echter tot hier toe door vigilantie en onvermoeide waakzaamheid is voorgekoomen:

DELFT. *Publ. tegen Ordeschennis.*

Zo is 't, dat Schepenen deezer Stad in het byzonder laudeerende het gedrag van den Hoofdschout, benevens dat van derzelver Suppoosten ten dienste der Justitie, om het ontzag voor de Wetten te handhaven, by deeze alle hunne Medeburgeren en Ingezetenen serieuselyk vermaanen zich stiptelyk te gedragen aan de Wet, zonder dewelke geen Orde in de Maatschappy kan bestaan, en de ware Vryheid gevaar loopt in losbandigheid te verkeeren, de Gelykheid tot uiterstens brengende, welke aan de zo nodige Broederschap, niets dan een ydele woordenklank, agterlaaten zoude, daar in tegendeel eerbied voor de Wetten den waren Orde en Vryheidminnende Vaderlander kenteekend; terwyl al verder door ons aan hun, die met het doen uitvoeren der Wetten gelast zyn, is bevolen, om met alle vi-

DELFT. vigeur en fermiteit tegen alle zodanige Contraventeurs te blyven ageeren; interdiceerende alle en een iegelyk, hy zy wie hy zy, Hunlieden daar inne eenigzints te verhinderen, of met woorden of daaden eenigen tegenstand aan dezelve te doen; zullende tegens alle de zodanige, welke niettegenstaande deeze onze ernstige waarschouwing zich daar aan blyven schuldig maaken, volgens de onderscheidene Decreeten daartegens geëmaneerd, worden geprocedeert, zonder eenige de minste connivencie of dissimulatie, zo als in goede Justitie zal worden bevonden te behooren.

Aldus gedaan en gearresteert by het Committé van Justitie der Stad Delft, den 5 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*, en ten zelven dage na het' Luiden van de Groote Klok den Volke bekend gemaakt.

In kennisse van my Secretaris,

PIETER SNOECK.

AMSTELDAM.

Ter weeringe van eenig misverstand, welk by zommigen der Gewapende Burgermagt deezer Stad plaats hadt, en alzoo ter voorkominge van onaangenaame en nadeelige gevolgen, oordeelde de Raad der Gemeente deezer Stad daar tegen eenige voorziening te moeten te werk stellen. Dit geschiedde by eene Afkondiging van 2 deezer.

VRY-

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP.

AMSTELDAM.

De Raad der Gemeente van Amsteldam in ervaring gekomen zynde, dat by veele Burgers, tot de Gewapende Burgermagt deezer Stad behorende, verkeerdelyk begrepen wordt, dat het Generaal Reglement van Orde en Burgerlyke Krygstucht, vervat in het Decreet van Organisatie van de Gewapende Burgermagt deezer Stad, zedert de deliberatien over de veranderingen en verbeteringen van het zelve, reeds dadelyk buiten werking zoude zyn geraakt en geen kracht van Wet meerder hebben; en gelet daar en boven, dat, zo ter deezer zaake, als om andere redenen, veele Officieren van allerlei rang, en verdere Leden van de Gewapende Burgermagt deezer Stad, op de instantelykste wyze by haar aanhouden, om de voorsz. veranderingen en verbeteringen in het Reglement van Discipline ten spoedigsten te arresteeren en daar te stellen: begrypende eindelyk, dat na de explicatie van de redenen aan het Provinciaal Bestuur van Holland, waar omme zy heeft moeten difficulteeren, om het Decreet van Organisatie van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 8 February laatstleeden, alhier ter Stede in werking te brengen, zy niet zal kunnen worden verstaan, door het provisoir decreteeren van eenige noodzaakelyke huishoudelyke inrichtingen, de deliberatien van de Nationaale Vergadering over de Organisatie van de Bataafsche Gewapende Burgermagt, ofte ook die van het Provinciaal Bestuur van Holland, over de aanmerkingen van den Raad en Staf-Officieren deezer Stad op het voorsz. Decreet van 8 February laatstleeden voor uit te loopen, ofte daar op eenige inbreuk te maaken: heeft om alle de voormelde redenen het van haaren pligt geoordeeld, om by provisie de meest noodzaaklyke ge-

AM-STEL-DAM.

Publ. raaken de de Burger-magt.

gedeelten van de ontworpene Plans tot uitlegging, alteratie en ampliatie van het voornoemd Generaal Reglement van Orde en Burgerlyke Krygstucht, zodanig als zy dezelven uit handen van den daar toe beschrevenen Grooten Krygsraad terug heeft ontvangen, in naame van de gantsche Burgery deezer Stad, en als ten deezen dezelve representeerende, nader te overwegen, examineeren en met zodanige veranderingen, verplaatzingen of wel vermeerderingen, als zy noodzaaklyk geoordeeld heeft, te arresteeren en decreteeren.

Gelastende derhalven de Raad der Gemeente voornoemd, dat van Maandag, die zyn zal den 4 April aanstaanden af aan, alhier ter Stede zullen worden geobserveerd en kracht van Wet hebben, voor eerst: *de algemeene Wetten, betreffende de Stedelyke Krygstucht of Policie der Gewapende Burgermagt van deeze Stad*; ten tweeden; *het Reglement van de Wachten*; en ten derden; *de Generaale Orde op de Exercitien en het dresseeren der Recruten*, zodanig als dezelven onder opzicht van den Raad afzonderlyk gedrukt, en vóór Maandag aanstaanden, uitgegeeven zullen worden: alle welke Stukken de Raad wil hebben verstaan van dezelfde kracht en waarde te zyn, als of zy van woord tot woord in deeze Publicatie ingelascht en daar mede afgekondigd waren; lastende en bevelende dien volgende allen en een iegelyk om zich daar naar te reguleeren.

En heeft wyders de Raad der Gemeente goedgevonden en verstaan, om by de voorsz. Stukken te doen drukken, en alzo nader ter kennisse van de Burgery te brengen, het geresolveerde by den Raad, ten opzichte van de betrekking tusschen de Gewapende en Wetgeevende of Burgerlyke Magt, in het algemeen, en van het Huishoudelyk Bestuur der Gewapende Burgermagt deezer Stad, welke beide Stukken bereids

in

in de Bylagen tot het Dagblad van Woensdag AMSTELDAM.
den 24 February 1796 zyn gedrukt, en welke de Raad insgelyks in deeze Publicatie, van woord tot woord, houdt voor geïnsereerd; lastende, als vooren, eenen iegelyk zich daar naar te reguleeren.

Eindelyk verklaart nog de Raad der Gemeente voornoemd het Decreet van Organisatie der Gewapende Burgermagt van deeze Stad, by zo verre het zelve door deeze of voorige Resolutien niet is gealtereerd of geamplieerd, in volle kracht, waar de en obſervantie te laaten, met voorbehouding aan zich om daar in, het zy Resolutie gewyze, of, is het nood, by Publicatie, zodanige verdere veranderingen of verbeteringen te maaken, als zy met raade van den tydelyken Commandant en Staf-Officieren, ofte ook, des noods, van eenen Grooten Krygsraad, tot betere inrichting van de Gewapende Burgermagt deezer Stad, zal vermeenen te behooren.

Gearresteerd en gepubliceerd den 2 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

HENDRIK OGELWIGHT, Vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad,

G. BRENDER à BRANDIS.

Hoewel meer regelmaatig gesteld, den zelfden geest, nogthans, als het Adres van Haarlemsche Burgers, boven vermeld, het inleveren van Requesten betreffende; ademde een Adres van Commisfarissen uit de Wykvergaderingen, Clubsen en Stemgeregtigde Vergaderingen binnen deeze Stad, aan

AMSTELDAM. aan de voornaamste Steden en Plaatzen van Holland verzonden, en aldaar ter teekeninge voorgelegd.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Aan het PROVINCIAAL BESTUUR *van* HOLLAND.

BURGERS!

Eene Natie, in het bezit van haare Rechten hersteld zynde, kan het niet ten kwaaden genoomen, ja wat zeggen wy? niet dan tot eene deugd gereekend worden, dan zy jalours is op haare Rechten, op haare Vryheid, op haare dierbaarste Belangens; het is haare pligt, dat zy waake, dat zy zich zelven bescherme, en haare Stem doe hooren.

Op deezen grond kunnen of vermogen de Ondergetekenden, Stemgeregtigde Burgers binnen deeze Provincie, hunne bevreemding en gevoeligheid niet ontveinzen over Ulieder Decreet van den 18 Maart laatstleeden, met betrekking tot de Corporatien enz., een Decreet, waar door, naar ons inzien, de Vryheid zo eenen gevoeligen slag wordt toegebragt, dat het meer dan waarschynlyk is, dat de gevolgen daar van voor ons allen nadeelig kunnen zyn; een Decreet, waar door al de veerkragt der Volksvergaderingen wordt weggenoomen; een Decreet, waar door alle energie, lust en lever voor de zaak des Vaderlands moet uitgedoofd worden, en waar door, onzes bedunkens, de Rechten des Volks op losse schroeven gesteld worden, dat het (dat God verhoede!) aan elk heerschzuchtigen gemaklyk gemaakt wordt,

wordt, het Volk van alle deszelfs voorrechten te berooven; een Decreet althans, waar door de Souvereiniteit des Volks geheel aan haare Bestuurders is overgedraagen, zonder dat het Volk hier in gekend is, en getoond heeft, dat het zodanig eene Regeeringsform (het zy dan voor altoos, of voor een korten tyd) begeerdt; een Decreet, het welk niet kan daargesteld, zonder dat eene Constitutie of eene geregelde Volksstem de Rechten des Volks alvoorens verzekerd hebben; een Decreet, strydende met het huishoudelyk Recht van elke Stad of Plaats; een Decreet dus, het welk in allen strydig is, met de heilige Rechten van den Mensch en de Proclamatie van den 31 January 1795.

AMSTELDAM. *Adres wegens het inleveren van Requesten, enz.*

Het is dan, ten einde voor onze dierbaarste belangens zorgvuldig te waaken, dat wy, als Republikeinen, die de minste belemmering in hun Souverein Recht niet kunnen nog vermogen laten voorbygaan, by deezen plechtig declareeren, dat boven bedoeld Decreet is strydig tegen onze gemanifesteerde grondbeginzelen, aangezien de verlamming der veerkragt, ja de vernietiging de zo hoogst noodzakelyke Volksvergaderingen in het zelve te vinden is.

En, daar dus, onzes bedunkens, het gemelde Decreet, niets dan schadelyke gevolgen voor onze pas ontlokene Vryheid hebben kan, en wy geen ééne reden kunnen vinden, welke het neemen van zodanig een besluit in den tegenwoordigne toestand van zaaken noodzaaklyk maakt; zo is het, dat wy verlangen, hartelyk en vuurig wenschen, dat Gylieden, Burgers Leden van het Provinciaal Bestuur! dit uw besluit vernietigd, en daar door aan het Volk wederom de Vryheid overlaat en toekend, dat zy, zo lang eene Constitutie daar omtrend geene bepalingen gemaakt heeft, zich op zodanig eene wyze kan vereenigen en doen hooren, als zy, ter handhaaving, bewaaring en bescher-

ming

AMSTELDAM.

Adres wegens het inleveren van Requesten, enz.

ming van haare Rechten, tegen den onderdrukker van dezelven, zal nodig oordeelen; immers en in alle gevallen, dat het zelve zich niet uitstrekke over elke Stad of Plaats in deeze Provincie in het byzonder.

Ziet daar, Burgers! Leden van 't Provinciaal Bestuur! onzen wensch, ons verlangen, welke wy verpligt zyn aan u te doen hooren, ten einde gy, in gevolge uwe duure verpligting, daar aan gereedelyk voldoet; terwyl wy van onzen kant, door deezen onzen stap, ons zelven vry waren, van alle die nadeelige gevolgen, welke 'er uit de voortduuring van het meergenoemd besluit zouden kunnen voortvloeien.

Meer dan één bewys hebben wy reeds vermeld van de werkzaame poogingen der loflyke Maatschappye: *Tot Nut van 't Algemeen*, ter verspreidinge van nutte kennisse onder den Burgerstaat. Een nieuw bewys daar van gaf het Tweede Amsterdamsche Departement dier Maatschappye, in deszelfs besluit ter oprichtinge van eene Leerschool voor Jongelingen, die, zedert, met het beste gevolg, tot stand is gekomen. De Uitschryving, daar omtrent gedaan, was van den volgenden inhoud.

Bestuurders van het Amsterdamsch Tweede Departement der Maatschappy: *Tot Nut van 't Algemeen*, reeds voor lang getracht hebbende, om, overeenkomstig den aart en de voornaamste bedoeling dier Maatschappy, de opvoeding en het onderwys der Nederlandsche Jeugd te verbeteren; en dit beschouwende als de hoofdbron, waar uit, onder den invloed

van

van den Godlyken Zegen, wezenlyk nut konde voordvloeijen, en het meest wenschbaar heil zich alom verspreiden: hebben in de Algemeene Vergadering der Leden, gehouden den 9 van Lentemaand deezes Jaars, naar een by hen ontworpen, en door eene uit de Leden aangestelde Commissie gezien en beoordeeld Plan, vastgesteld; om door, en voor reekening van het gezegde Departement, een School op te richten, waar in een getal van 40 à 50 Jongelingen, niet onder de vyf, niet boven de veertien jaaren oud, naar de verscheidene voorschriften deezer Maatschappy, en andere inrichtingen, zullen worden onderweezen: in het Spellen, Leezen, Schryven, Reekenen, de gronden der Wis-, Natuur-, Aardryks- en Geschiedkunde; en tevens vooral geoeffend in het geene hen tot de rechte kennis en betrachting van den zuiveren Christelyken Godsdienst kan bekwaamen. Zynde te gelyk de bedoeling om zulke Jongelingen, die 'er eenen natuurlyken aanleg toe betoonen, met goedvinden van derzelver Ouderen of Voogden, op te leiden tot kundige School-Leeraaren; daar aan het ontbreken van dezelven, de traage voortdeeringen der ware verlichting zo grootlyks, ja genoegzaam alleen zyn toe te kennen.

AMSTELDAM. Bericht der Maatsch. tot N. van 't Alg.

Dien volgends wordt by deeze elk School-Leeraar, de vereischte bekwaamheden, en genegenheid tot dien gewigtigen post hebbende, (alzo het voornoemde getal byna geheel is ingeteekend) uitgenodigd, om zich ten spoedigsten, en wel uiterlyk, voor of op den 25 deezer, door vrachtvrye Brieven aan te melden, by den eersten Secretaris deezes Departements, *J. G. Wyse*, woonende op het Rockin, schuins over de Nieuwezyds Kapel. En zulks op de volgende voorwaarden:

1. De Schoolleeraar al genieten, behalven

AMSTELDAM. vrye wooning in een daar toe geschikt huis, en buiten een Ondermeester, door het Departement aangesteld, en betaald wordende, een vast Jaarlyks inkomen van *f* 30. voor elk Kind. En zal de aankoop der nodige Schoolmeubelen, als: Banken, Stoelen, Tafels, Lessenaars, enz. door en voor rekening deezes Departements gedaan en betaald worden, blyven de deszelfs eigendom.

Berigt der Maatsch. tot N. van 't Alg.

2. Hy zal zich voor af moeten onderwerpen aan een Examen, te doen voor Bestuurderen, en eene daar toe te benoemen Commissie uit de Leden, ten aanhooren van de Leden deezes Departements.

3. Hy zal het Schoolonderwys moeten inrichten naar eene Instructie, opgesteld, en zo veel mooglyk gevolgd, naar de door deeze Maatschappy bekroonde Prysverhandelingen van de Burgers *Wester*, *Floh*, *van Dam*, *Spaelstra* en *Weiland*; welke Instructie, tydig aan hem ter hand gesteld, door eene uit het Bestuur en de Leden deezes Departements te benoemen Schoolcommissie, ten overstaan van dezelve, stiptlyk in werking gebragt en gehouden zal moeten worden: alles volgends de uitgebreidere schikkingen en vaststellingen, zo by de gemelde Instructie, als in het Plan zelve bepaald.

Ziet daar, kundige Schoolleeraaren! die welligt ernstig verlangt om uwe talenten op winst uit te zetten, en in waarheid tot Nut van 't Algemeen, volyvrig en kragtdadig werkzaam te zyn: ziet daar, u eene gelegenheid voorgesteld en aangeboden, om het aankomend geslacht, de hoope en verwachting van het tegenwoordige, niet alleen behulpzaam te zyn in de ware verlichting, en daar uit gewis voortvloeijende verbetering der Zeden; maar ook, om alles wat gy vermoogt, toe te brengen; zo veel dit van menschlievende poogingen kan

af-

afhangen, ter bevoordering van deszelfs tydlyk en eeuwig geluk! AMSTELDAM.

Uit naam van Bestuurders des Amsteldamschen Tweeden Departements, der Maatschappy tot Nut van 't Algemeen.

J. G. WYSE,
Eerste Secretaris.

Amsteldam den 9 van Grasmaand 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Eenige ongeregeldheden en misbruiken, ten aanzien van het betaalen van Poortgeld ingesloopen, maakten eene vernieuwing der uitstaande Keuren, met de vereischte byvoegzels, naar de omstandigheden des tyds ingericht, noodzaaklyk.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Raad der Gemeente van Amsteldam, ervaaren hebbende dat verscheide Persoonen zich niet ontzien, 's avonds, na het Luiden der Poortklok, wanneer het door de Keuren deezer Stad bepaalde Poortgeld moet worden voldaan, als mede des Zondags, by het uit- en inkomen, het voorig Poortgeld niet alleen te weigeren, maar zelfs door daaden van ge-

AMSTELDAM.

Keure omtrent het Poortgeld.

weld zich te verzetten tegen zodanige hunner Medeburgers, als van Stads wege gelast zyn het voorsz. Poortgeld te ontvangen en in te zamelen; alles strekkende tot nadeel van deezer Stads inkomsten, en strydende met de goede orde, en de verpligting van elk Burger, om gelykelyk, en zonder uitzondering, in de lasten der Maatschappy te deelen, en dezelve te helpen draagen.

Zo is 't, dat de Raad voornoemd, inhereerende, en des noods renoveerende, by deezen alle de respective Keuren en Ordonnantien op het voorsz. Poortgeld gemaakt en geëmaneerd, voor zo verre dezelve met de nagemelde nadere bepaalingen niet uitdrukkelyk zyn strydende, goedgevonden heeft te statueeren, gelyke dezelve statueert by deezen:

1. Dat van nu af, de Poorten deezer Stad zullen worden geslooten ten half elf uuren des avonds, doch geöpend op de gewoone tyden, en dat het Poortgeld zal blyven ingaan op de gewoone uuren, op den voet als het zelve, by voorige Keuren, is vastgesteld.

2. Dat van nu af, niemand, wie het ook moge zyn, (uitgezonderd Gewapende Corpsen, zo Militaire als Burgerlyke, op Patent der Geconstitueerde Magten trekkende; benevens den Maire, Procureur der Gemeente, Suppoosten en Dienaaren der Justitie, ter verrigting hunner functien, uit- of ingaande, als mede de geene, welke aan de Brandspuit behooren, in gevalle van Brand, op vertooning van hunne Brandpenning), na het luiden van den Bengel deezer Stads Poorten zal vermogen te passeeren, dan tegen betaaling van het zelve Poortgeld.

3. Dat die geen, of geenen, welke zullen weigeren het gemelde Poortgeld te betaalen, zullen vervallen in eene boete van drie Guldens voor elk Persoon, telkens te verbeuren,

be-

behalve zodanige actie, als tegen hen, ingevalle dezelve weigering met daaden van geweld mogte zyn gepaard, door den Procureur der Gemeente, naar bevind van zaaken, zal worden geinstitueerd. AMSTERDAM.

Gelastende de Raad hier mede de respective Poortiers deezer Stede, de Officieren en Onder-Officieren van de Militaire en Burger-Corpsen, aan gemelde Poorten, by het inzamelen adsisteerende, of aldaar in bezetting liggende, op het naarkomen deezer Keure te waaken; qualificeerende en gelastende by deezen gemelde Poortiers, tot het invorderen van boven bepaalde Boetens, om dezelve aan deezer Stads Kasse te verantwoorden.

Gearresteerd den 6 en gepubliceerd den 7 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

H. OGELWIGHT, Vt.

Ter Ordonnantie van den Raad voornoemd.

G. BRENDER à BRANDIS.

Menigvuldige klagten, die haaren grondslag hadden in wanorden en eigendunkelyke handelingen, tot groot nadeel zoo van het algemeen als van byzondere persoonen, bewoogen den Raad deezer Stad, het volgende Reglement, het Genootschap, by den naam van het *Groot Binnen- en Buitenlandsvaarders Gild* bekend, betreffende, te doen afkondigen.

AM-STEL-DAM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsteldam vernomen hebbende, dat in het bevaaren van de onderscheidene Veeren, sorteerende onder het *Groot binnen- en buitenlandsvaarders Gilde*, menigvuldige wanordes en eigendunkelyke handelingen plaats grypen, dewelke, reeds verscheidene klagten veroorzaakt hebbende, het crediet van deeze anders zo beroemde Schippery dezer Stad zouden verminderen, en de Commercie en Navigatie derzelve naar andere Plaatsen doen verleggen: waar in de Raad, efficacieuslyk willende voorzien, goedgevonden heeft te statueeren, gelyk zy statueert by deezen, het volgende:

REGLEMENT *voor de Overlieden en Gildebroeders van het Groot binnen- en buitenlandsvaarders Gild, aangaande alle de Veeren onder het voorschreven Gild behoorende, naar het welke dezelven, benevens de Commissarissen en vaste Schippers, in dezelve Veeren, zich ten strikſten zullen hebben te gedragen.*

Eerstelyk, zullen de Overlieden en Keurmeesters van het voornoemde Gilde zorg moeten draagen, dat geen Schipper, nog deszelfs Schip, in het zelve worde toegelaaten, ten zy de Schipper behoorlyke blyken, ten genoegen van Overlieden, van bekwaamheid zal geproduceerd hebben, en deszelfs Schip door Keurmeesteren, volgens de daar toe aan hun door ons Committé van Koophandel en Zeevaart ter hand gestelde Instructie, zal goedgekeurd zyn.

Ten Tweeden, de Veer- of Beurtschippers der

der voornoemde Veeren zullen gehouden en verpligt zyn, om, een ieder op den in zyn Veer bepaalden tyd, te vertrekken, het zy dat zyn Schip volladen is of niet; en ingevalle het zelve voor dien tyd volladen is, zal hy, zo ras hem zyne Papieren door den Commissaris zyn ter hand gesteld, ten eersten, met den meesten spoed zyne reize moeten vervorderen; welke Commissarissen op hunne verantwoordelykheid gelast worden, daar mede den grootsten spoed te maaken.

Ten Amsteldam. *Regl. raakende het Schippers Gild.*

Ten Derden, zo ras de aanleggende Beurtman volladen, of zyn tyd verstreken is, zal de opvolgende Beurtman moeten aanleggen, en van dien dag af zyn aanlegtyd beginnen, welke verstreeken zynde, zal hy ook moeten vertrekken, het zy dat zyn Schip volladen is of niet.

Ten Vierden, ingevalle by het eindigen van de aanlegdagen, of het volladen zyn van een Beurt- of Veerschip, geen der Beurtschepen in zodanig Veer aan den wal zyn, zal de Commissaris van dat Veer, waar in een Schip nodig is, zich vervoegen by de Overlieden van het voornoemd *Groot binnen- en buitenlandsvaarders Gilde*, en hen aanzeggen, dat hy in zulk een Veer een Schip nodig heeft, met de bepaaling van den tyd wanneer; en zal de Commissaris niet vermogen, een Veer langer dan twee dagen onvoorzien te laaten.

Ten Vyfden, wanneer een Commissaris van een der Veeren de voorn. aanzegging of aanvraag om een Schip, by de Overlieden van voorsz. Gilde, gedaan heeft, zullen de Overlieden, zo spoedig doenlyk, de als dan aan den wal zynde Gildebroeders oproepen, en hen om de openstaande Beurtmans Vragt doen loten; en zullen geene der Gildebroeders zich aan de loting mogen onttrekken, op pene van in 3 Maanden niet te mogen vaaren.

AMSTELDAM.

Regl. raakende het Schippers Gild.

Ten Zesden, zo het mogt komen te gebeuren, dat de aangeloote Schipper in het hem te beurt gevallen Veer weigerde aan te leggen, zal dezelve verbeuren eene somme van *f* 50. ten behoeven van den door een op nieuw by loting daar toe aan te stellenen Schipper, en dit zo dikwyls, tot dat een by loting aangestelde Schipper de Vragt zal aangenomen hebben.

Ten Zevenden, wanneer, door een Commissaris een Schip gevraagd wordende, 'er geene Gildebroeders aan den wal mogten zyn, zullen de Overlieden moeten zorgen, dat 'er een door hun bekwaam geoordeeld wordend Schipper, met een door Keurmeesters goedgekeurd Schip, het zy Burger of Buitenman, worde aangelegd, om in alle gevallen de Commercie zo veel mogelyk te gerieven.

Ten Agtsten, zullen de Commissarissen der respective Veeren niet vermogen de Goederen, aan de Veeren komende, af te zeggen, of aanvraage ter afzending aan hun gedaan wordende, dezelve niet mogen te rug houden of doen te rug houden, onder voorgeeven dat hy geen Schip heeft om dezelve te kunnen laden, of onder eenig ander voorwendzel hoe genaamd.

Ten Negenden, zullen de voorn. Commissarissen moeten zorgen, dat de Schipper zich in alles volkomen, in het belaaden, gedrage aan de Keure voor de respective Veeren bepaald.

Laatstelyk blyven alle Keuren en Reglementen, by de respective Veeren in gebruik zynde, voor zo verre derzelver inhoud met dit Reglement niet is strydende, in derzelver volle kragt en waarde; en stelt voorn. Raad zo wel de Overlieden, als de Gildebroeders van het *Groot binnen- en buitenlandsvaarders Gild*, benevens de Commissarissen der respective Veeren onder het zelve sorteerende, verantwoor-

de-

delyk voor de striktste nakoming van dit Reglement, op pene van privatie van hun Ampt. AMSTELDAM.

Gearresteerd den 11 en gepubliceerd den 13 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

H. OGELWIGHT, Vt.

Ter Ordonnantie van den Raad voornoemd.

G. BRENDER à BRANDIS.

Nuttig, voor veele daar by belang hebbenden, was de vernieuwing eener overoude Keure, raakende de gelegde Arresten op Goederen in verhuurde Wooningen. Dit geschiedde op den 25 deezer.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsteldam in ervaring gekomen zynde, dat door verscheiden Bewoonders van Huizen, Kamers, Kelders en verdere Wooningen, hoe genaamd, hunne Meubelen en Goederen, welke door de Verhuurders op hunne Bodems zyn gearresteerd, niettegenstaande de boete van 60 Guldens, by de Keure deezer Stad, in dato 28 April 1581, daarop gesteld, van de Bodems worden getransporteerd; waar door niet alleen het recht der Eigenaars van Huizen, Kamers, Kelders en verdere Wooningen, hoe genaamd, wordt verkort, maar ook de Justitie gevilipendeerd, heeft goedgevonden de voorsz. Keure in zo verre te altereeren en te amplieeren, dat die geenen, welken voortaan zich zullen schuldig maa-

AMSTELDAM. maaken aan het violeeren van zodanige gedaane Arresten, buiten en behalven de boete van 60 Guldens, geleid zullen worden in de Boeijen deezer Stad, en aldaar voor den tyd van zes weeken zullen worden opgesloten ten hunnen kosten.

Renovatie der Keure omtrent Arresten op Meubelen.

En gelast de Raad der Gemeente aan den Maire en den Procureur der Gemeente, mitsgaders aan de verdere Suppoosten van de Justitie, aan deezen de behoorlyke executie te verleenen; blyvende de voorschreeve Keure voor het overige in zyn geheel.

Aldus gearresteerd den 25 en gepubliceerd den 26 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

J. G. C. DEN BEER POORTUGAEL, Vt.

Ter Ordonnantie van voornoemden Raad,

F. J. PELLETIER.

Het was ter gelegenheid van eenig misverstand en onregelmaatige gedraagingen van eenige Leden der Gewapende Burgermagt deezer Stad; en alzoo ter handhaavinge van rust en goede orde, zoo onder het talryk Genootschap, als onder de Stedelingen in 't algemeen, dat de Raad der Gemeente zich verpligt oordeelde, ten bovengemelden einde, de volgende *Notificatie* te doen afkondigen.

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP.

AMSTERDAM.

NOTIFICATIE.

De Raad der Gemeente van Amsteldam, den 8 April laatstleeden, tot maintien van goede orde, die in deeze welgeregelde Maatschappy, en vooral onder de Gewapende Burgermagt, behoort plaats te hebben, en op aandrang, zo van Officieren als Leden der Gewapende Burgermagt, provisoir hebbende gedecreteerd algemeene Wetten, betreffende de Stedelyke Krygstugt, als mede een Reglement voor de Wachten, en orde op de Exercitien en het dresseeren der Recruten; heeft aan de eene zyde wel met genoegen bevonden, dat verre het grootste gedeelte der Gewapende Burgermagt, met deszelfs stilzwygen en observantie van gemelde Wetten, betoont in te stemmen met het gemanifesteerd verlangen hunner, door hun zelfs verkoozene Officieren en verdere Medeleden; maar is tevens, aan den anderen kant, ook ontwaar geworden, dat eenige Leden van dezelve Gewapende-Magt bedenkingen en bezwaaren koesteren tegen voornoemde verzameling van provisoire Wetten; dat zommige van dezelve bedenkingen wel by gepaste Adressen aan den Raad zyn voorgedraagen geworden; doch dat ook eenigen daar van, hoe zeer door een klein aantal Leden ingebragt, tot grievende smarte des Raads, vervat zyn in de onbetaamlykste uitdrukkingen, en waar by men zich veroorloofd heeft tegen de gepubliceerde Wet te protesteeren, en zich van alle gehoorzaamheid aan dezelve, eigener authoriteit, schynt te willen ontslaan.

Dat de Raad voornoemd zich in deezen als grondregelen van zyn gedrag voorstellende, dat de Leden van dien (als geroepen zynde tot

AMSTELDAM.

Regl. raakende de Gewapende Burgermagt.

tot de zo moeilyke taak om aan hunne Medeburgers Wetten te moeten geeven, en lasten te moeten opleggen, en, met ter zyde stelling van hunne byzondere belangen, de handhaving der algemeene belangen met duuren Eede bezwooren hebbende) verpligt zyn, in alle gevallen, aan den blykbaaren algemeenen wil, immers aan dien der meerderheid, overeenkomstig den aart eener vrye Regeering te voldoen; dien volgens, uit kracht van den zelven Eed, niet vermag, in zaaken het algemeen belang betreffende, aan het goedvinden van eenige weinige individueele Burgers te defereeren; terwyl het tevens onbetwistbaar is, dat alle Adresfen, welke, onder den naam van Protesten of anderzins, eene tegenkanting aan de Wet, en eene opzegging van gehoorzaamheid aan de door het Volk Geconstitueerde Magt aan den dag leggen, (als niet flegts voor die Magt, maar voor het Volk zelfs, door wien dezelve is aangesteld, hoogst beledigend zynde) niet mogen worden aangenomen, en in deliberatie gebragt, maar met gepaste middelen tot behoud van orde en veiligheid moeten tegengegaan worden.

Dan naardien nogthans eene vaderlyke zorg voor het welzyn der Burgerye veelligt van beter gevolg kan zyn, om rust en ondergeschiktheid aan de Wet te doen herleven, dan de strenge houding eens gehoonden Wetgeevers, ten minsten zo lang onderfteld kan worden, dat veelen der geenen, die zodanige onbetaamlyke Adresfen onder het oog des Raads hebben gebragt, door inductie en kwalyk bestuurden yver zyn vervoerd, zonder het gevaar hunner handelwyze, als strekkende tot omkeering van alle Maatschaplyke orde, in het ware daglicht in te zien:

Zo is het, dat de Raad, na rype deliberatie

heeft

heeft nodig geacht aan de Burgerye mits deezen te Notificeeren:

Eerstelyk, dat de Raad voornoemd zodanige maatregelen heeft beraamd, waar door het te verwachten is, dat die verdwaalde Burgers, van het gevaar van hunnen misslag overtuigd, tot een gedrag, eener vrye Burgery meer waardig, zullen wedergebragt worden.

Ten tweeden, dat de Raad geene Protesten of andere Adressen, in ongepaste uitdrukkingen vervat, of eene opzegging van gehoorzaamheid behelzende, kan aanneemen, maar omtrent de inleveraars van dezelve verpligt is te handelen, zo als het waar belang van het algemeen zal voorschryven.

Ten derden, dat de Raad hier door niet wil verstaan worden, een eenigen Burger te verkorten in zyn onbetwistbaar Recht, om zodanige bezwaaren als hy vermeent op goede gronden te steunen, op eene geschikte wyze, aan den Raad voor te dragen, maar in tegendeel bereid is zodanige bezwaaren in ernstige overweeging te neemen, en, is het mogelyk, het genoegen van ieder Burger zo veel te bevorderen, als met het belang van allen kan bestaan; waarom de Raad eene Commissie heeft benoemd, ten einde alle zodanige bezwaaren, welke tegen het meergemelde Reglement zyn ingekomen, of nog mogten inkomen, te onderzoeken.

Ten vierden, dat intusschen, vermits de rust in deeze zo volkryke Stad niet bewaard kan blyven zonder eene Gewapende Burgermagt, en deeze haar gewenscht oogmerk niet kan bereiken, zonder eene behoorlyke Discipline, de Wetten in het hoofd deezes gemeld, zo als dezelve apart gedrukt en uitgegeeven zyn by den Burger *J. A. Crajenschot*, zo lang daar in geene andere veranderingen zyn gearresteerd, moeten blyven in haar geheel, en met vereisch-

te

AMSTELDAM.

Regl. zaakende de Gewapende Burgermagt.

AM-STEL-DAM. te naauwkeurigheid worden gemaintineerd; ten welken einde de Raad als nog een iegelyk op het ernstigste vermaant, en des noods gelast, zich naar dezelve, in al derzelver deelen, stiptelyk te gedraagen.

Aldus gearresteerd den 25 en gepubliceert den 26 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

J. C. v. DEN HEER POORTUGAEL, Vt.

Ter Ordonnantie van voornoemden Raad,

P. J. PELLETIER.

Reeds in het einde der naastvoorgaande Maand hadt de Raad der Gemeente eenige schikkingen beraamd, eene inrichting van de uiterste aangelegenheid, doch thans in een deerlyk verval, Stads Wisselbank, betreffende. Zy waren van den volgenden inhoud.

VRYHEID. GELYKHEID.
BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsteldam in overweeging hebbende genomen de heilige verpligting van verantwoordelykheid, namens deeze Stad van ouds af voor de Wisselbank uitgeloofd, en de dringende noodzaaklykheid, om het verminderd vertrouwen in dezelve, veroorzaakt door voormalige afwykingen van de grondbeginzelen, waarop dezelve Bank is ingesteld en had behooren bestierd te worden; mitsgaders de onafmeetbaare nadeelen voor de Com-

Commercie, welke de gewisse gevolgen moesten worden van dat verminderd vertrouwen: heeft nodig geacht en goedgevonden zodanige voldoende middelen te beraamen, welker gunstige uitslag op de beste gronden mag worden verhoopt, zo wel uit hoofde der reeds aan den Raad gebleeken zeer kragtdadige medewerking van een gedeelte der weldenkende Burgers deezer Stad, als van die, welke nog verder van een jeder na zyne vermogens, en uit bezef van deszelfs in dit opzicht zo onmiddelyk met zyne eigen belangens verknogte Burgerpligt, verwagt mag worden, en door welke alzo het Fonds van de Wisselbank deezer Stad, waarop het omloopend Bankgeld is uitgegeeven en gevestigd, wederom zal worden hersteld, en gebragt tot die weezentlyke en intrinsique waarde, die het zelve, volgens de voortreffelyke instelling van dezelve Wisselbank, door onze Voorvaderen tot zo aanmerkelyk voordeel van de Commercie deezer Stad gedaan, behoort te hebben en altyd had behoord gehad te hebben.

AMSTELDAM. *Regl. omtrent den Wisselbank.*

En gelyk hier door als nu het gelukkig tydstip is gebooren, dat ook ten deezen opzichte van Stads wege aan de goede trouwe is gestand gedaan, en dat daar door derzelver eer en het crediet van de Wisselbank ten vollen gezuiverd zyn van den billyken blaam, aan dezelven door de voormelde gedaane en tot hier toe onhersteld geblevene afwykingen van de oorspronglyke inrichting van dezelve Bank, by alle handeldryvende Natien zo wel als by de Ingezetenen deezer Republiek, toegebragt: zo heeft de Raad voorn. dan ook begrepen, thans wederom die wederkeerige verpligtingen van deezer Stads Ingezetenen te moeten verlevendigen, welke van de eerste oprichting der Wisselbank af hebben plaats gehad, en tot bereiking van de heilzaame oogmerken, waar toe dezelve kan strekken, noodwendig worden vereischt, en waar van de

AMSTELDAM.

Regl. omtrent den Wisselbank.

afwyking om die zelfde redenen is ingeslopen, om dewelke zy oogluikende is gedoogd geworden, en daar by tevens eene meer geëvenredigde en aan het beginzel van gelykheid meer beantwoordende regelmaat te moeten vaststellen, volgens welke de kosten van de Wisselbank zullen worden gedragen door die geenen, tot welker byzonder geryf dezelve is strekkende.

En heeft dien volgende de Raad voornoemd, inhereerende, en voor zo veel des noods renoveerende, by deezen alle de respective Keuren en Ordonnantien op de Wisselbank deezer Stad gemaakt en geëmaneerd, voor zo verre dezelve met de na te meldene nadere bepaalingen niet uitdrukkelyk zyn strydende, goedgevonden te statueeren, gelyk dezelve Raad statueert by deezen:

Art. 1. Dat alle Penningen, waar van alhier, na den 1 April eerstkomende, Wissel zal gesloten worden, ten beloope van drie honderd Guldens en daar boven, en over zulks de waarde van alle de Wisselbrieven uit deeze Stad getrokken of ingetrokken wordende, wanneer dezelve waarde drie honderd Guldens en daar boven is beloopende, gelyk ook alle Koopmanschappen, die van ouds en wel voor Anno 1790 in Bankgeld zyn, ofte wierden gekogt of verkogt, in de Wisselbank deezer Stad zullen en zal moeten worden betaald, met uitzondering alléén van alle Wisselbrieven en Assignatien, uit deeze Stad op eenige Plaatsen binnen deeze Republiek getrokken wordende, ofte uit zodanige Plaatsen betaalbaar, binnen deeze Republiek getrokken en al hier vernegotieerd wordende, op pene, dat de voorschreeven Wisselbrieven en Gooderen, die anders als ter Banke betaald zullen worden, voor kwalyk betaald zullen gehouden worden en daar en boven by ieder van de twee Contraventeurs, ten behoeve van de Stad, zal worden

ver-

verbeurd drie pCt. van het volle bedraagen van zodanige buiten de Bank gedaane betaalingen. AM-STEL-DAM.

2. Dat alle Wisselbrieven, betaalbaar binnen deeze Stad, na verloop van drie Maanden na dato deezes, en dus na den 30 Juny eerstkomende, getrokken wordende uit Plaatsen buiten deeze Republiek gelegen, alwaar de Wissel op deeze Stad van ouds, en wel vóór Anno 1790, altyd in Bankgeld is gereguleerd geweest, mede in Banco deezer Stad zullen moeten worden betaald en voldaan, en zulks, niettegenstaande eenige Clausulen, Stipulatien ofte Acceptatien ter contrarie; op gelyke pene en verbeurte als by het voorig Artikel is bepaald.

Regl. omtrent den Wisselbank.

3. Dat de betaaling van het gewoone Party-Geld à 3 Stuivers met den 31 deezer zal ophouden en in plaatse van dien, met den eersten April aanstaanden, voor alle Afschryvingen en Betaalingen, in de Wisselbank geschiedende, voor den Afschryver zal moeten worden betaald aan dezelve Wisselbank eene halve Stuiver van iedere honderd Guldens die afgeschreeven worden, en dat de respective Reekeningen van een ieder, na de groote sluitingen in January en July, zullen worden belast voor die onkosten over het gezamentlyk beloop van alle de Afschryvingen, door een ieder tusschen de voorgaande sluitingen gedaan, zullende, wanneer dit beloop met een gedeelte van honderd Guldens uitkoomt, van dat gedeelte niets worden gereekend.

4. Dat van nu voortaan alle dispositien, ten beloope van honderd Guldens, in de Wisselbank zullen worden aangenomen en ten gelyken koste worden afgeschreeven, zonder dat daar voor by het inbrengen 6 Stuivers zal behoeven te worden betaald; doch dat van alle dispositien, minder dan honderd Guldens bedraagende, by het inbrengen als te vooren zal moeten worden betaald 6 Stuivers.

AMSTELDAM.

Gearresteerd den 30 en gepubliceerd den 31 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

DANIEL BLEECKER, Vt.

Ter Ordonnantie van voornoemden Raad,

F. J. PELLETIER.

ROTTERDAM.

In eene Vergadering van Afgevaardigden uit onderscheidene Municipaliteiten in Schieland, op de 1 deezer gehouden, wierdt een besluit genomen, een vereerend kenmerk draagende van den geest, welke die Vergadering bezielde. Het behelsde eenige noodige en dienstige schikkingen, welke, ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst, met vrugt zouden kunnen bewerkstelligd worden.

EXTRACT *uit de Notulen der Vergadering van de Gedeputeerden, uit diverse Municipaliteiten in* SCHIELAND, *gehouden den eersten April* 1796.

De Notulen, enz.

De Commissie, op Vrydag den 25 Maart laatstleeden, benoemd, doet Rapport, en is dien conform genomen de navolgende RESOLUTIE.

De Vergadering, overeenkomstig de Proclamatie der Nationaale Vergadering, represeneeren-

rende het Volk van Nederland, volkomen overtuigd, dat de instandhouding eener gedugte Zeemagt voor onze Republiek allernoodzaaklykst is, en tevens doordrongen van het bezef der verpligting, op alle rechtgeaarde Vaderlanders leggende, om zo veel in hun vermogen is, de heilzame pogingen hunner Vertegenwoordigers te onderschragen.

ROTTERDAM.

Resol. ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst.

Overweegt, hoe aan den eenen kant een te rug zien op Vrouwen en Kinderen, vooral in deeze duure tyden, veele Zeevarenden en anderen, die ongetwyffeld niet aarzelen zouden, hunnen moed en iever aan het Vaderland toe te wyen, thans van den dienst aan het zelve te rug houdt, als niet verzekerd zynde, dat eenige onderstand aan hunne Huisgezinnen, geduurende hunne afwezigheid, zal geschieden; en, hoe aan de andere kant ieder Ingezeten van Schieland, wien de welvaart van dit Gemeenebest ter harte gaat, naar gelegenheid verlangt, om zulks door daden te bewyzen, gaarne mildelyk en naar zyn vermogen, iets zal toebrengen, tot het daarstellen van een Fonds, waar uit aan de Huisgezinnen, der zich in den dienst begevenden, eenigen onderstand zouden kunnen gegeven werden, en steld vast:

Art. 1. 'Er zal, by Inschryving, het zy op daar toe te vervaardigen Lysten, het zy op aparte Biljetten, of by Fournissementen in een gesloten Bos, ter keuze van de Deelnemers, ten spoedigsten, en, zo mooglyk, binnen veertien dagen, een Fonds worden opgerecht, waar uit, door eene hier na te benoemene Commissie, de uitgaven in de volgende Artikelen gemeld, zullen worden gedaan.

2. Aan de Vrouwen of Huisgezinnen, welker Mans of Vaders (In- of Opgezetenen van Schieland zynde) zich binnen de eerstvolgende zes weken, by het Departement der Marine, in Rotterdam residerende, aangeven, zal, mits zy

ROTTERDAM.

Resol. ter aanmoedinge van 's Lands Zeedienst.

met een Certificaat, door den Kaptein of eersten Officier, aan wiens Boord hunne Mans of Vaders zich bevinden, voorzien zyn, geduurende den tyd van zes Maanden worden uitgedeeld vyf Guldens per Maand, of iets meerder, naar mate de talrykheid of behoeftigheid des Huisgezins, ter beoordeeling van de Commissie.

Onder In- en Opgezetenen van Schieland worden verstaan, de zodanigen, die zich, het zy met een Huishouding, of in dienst van anderen, een half Jaar, in het een of ander Ambagt, binnen Schieland hebben opgehouden, en zulks met een Certificaat van de Municipaliteit van zodanig Ambagt, kunnen bewyzen.

3. Aan ieder In- of Opgezeten van Schieland, welke zich zonder tusschenkomst van Volkhouders of Wervers, by de Marine in Rotterdam engageren, en door een geteekend Biljet van de hoofdelyke betaling, of den Officier, by wien zy dienst genomen hebben, zulks aan de Commissie doen blyken, zal tot aanmoediging (buiten de uitgeloofde Premie van den Lande) worden betaald tien Gulden tien Stuivers.

4. 'Er zal ter bestuwing van dit Fonds eene Commissie van vyf Persoonen benoemd worden

5. De inschryvingen of Fournissementen zullen in ieder Ambagt by de Municipaliteit, of die van hunnentwegen gelast zyn, kunnen geschieden.

6. De betaling der Premien in Onderstandgelden, in Art. 2 en 3 gemeld, zal alle Dingsdagen, op eene daar toe door de Commissie nader te bepalen plaats en uure, geschieden.

7. Omtrent de gedaane inschryvingen en fournissementen zal, zulks door den deelnemer verkozen wordende, de stipste geheimhouding in acht genomen worden.

8. De Commissie zal vermogen, met andere vergaderingen en particuliere Persoonen over den haar toevertrouwden last te correspondéren.

9.

9. Deeze Resolutie zal tot bevordering van het daar mede beöogde doelwit gedrukt en in de Rotterdamsche Courant geplaatst worden. ROTTERDAM.

En zyn, tot de Commissie ter Bestuuring van die Fonds benoemd: de Burgers

D. HOPPERS, te Hillegersberg.
G. QUINT, te Bleyswyk.
J. VROOMBROUK, te Moordrecht.
T. VONK, op de Cool-Singel.
J. SMITS Dz., te Schiebroek.

Accordeert, voor zo veel het geëxtraheerde aangaat, met de Origineele Notulen, den 4 April 1796.

(Was geteekend,)

CORNELIS SCHADER.

Eenige schikkingen, omtrent de Stedelyke Poorten beraamd, en vervolgens door de Stemgeregtigde Burgery gesteld, wierden, omtrent het midden deezer Maand, daadlyk ingevoerd, ingevolge deezer

BEKENDMAKING.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Naardien aan Wethouderen en Raden der Stad Rotterdam is gebleken, dat de Stemgeregtigde Burgery zich heeft geconformeerd met het Præadvis van derzelver Gecommitteerden, betreklyk de Stedelyke Poorten, in hun Rapport, gedagtekend den 12. van February laatsleden.

Zo is 't, dat Wethouders en Raden voornoemd, hebben goedgevonden te bepalen en vast

ROTTERDAM. Regl. op de Stads Poorten.

stellen, gelyk zy bepalen en vaststellen by deezen:

1. Alle de Stedelyke Poorten zullen geopend worden, des Zomers, van den 1 van April, tot den laatsten van September, des morgens ten half vier uuren; en des Winters, te rekenen van den 1 van October tot den laatsten van Maart, des morgens ten vier uuren, en weder op het Klinket gesteld worden, van den 1 van April tot den laatsten van September, des avonds ten half negen uuren, en van den 1 van October tot den laatsten van Maart, des avonds ten agt uuren; en zal elk Voetganger en Rydtuig, na dien tyd door de Poorten passeerende, het gewoone Poortgeld moeten betalen; terwyl niemand (naar dien alle vrydommen van deezen en dergelyken aart, by Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, zedert lang zyn opgeheven) van de betaling der Poortgelden bevryd zyn, dan alleen de zodanigen, die, volgends het oude gebruik, voor eenen zekeren prys, in het jaar, met den Portier zullen zyn overeengekomen.

2. Alle de Stedelyke Poorten zullen des avonds ten elf uuren gesloten worden, en zal niemand door dezelve kunnen passeeren, dan de geen die daar toe speciaale permissie van Wethouderen, of van een derzelven zal hebben bekomen, op den voet, als zulks gebruikelyk is geweest.

Alles echter met deeze uitzonderingen:

1. De passage door de Goudsche en Binnenwegsche Poorten zal, tot elf uuren des avonds, voor alle Voetgangeren, geheel vry blyven, zonder dat dezelve daar voor iets zullen behoeven te betalen; doch voor alle Rydtuigen, benevens de Persoonen in- of op dezelve zittende, zo ook voor Paarden onder den Man, of aan de hand, zal aan deeze Poorten, op het Klinket

staande, het gewoone Poortgeld moeten betaald worden. ROTTERDAM. Regl. op de Stads Poorten.

2. Na dat de laatste Volksschuit, van Delft, zal aangekomen zyn, zal, gedurende den nagt, aan de Delftsche Poort, eene wagt geplaatst wezen, om de genen, die begeren in de Stad te komen, of uit dezelve te gaan, te laten passeeren, mids betalende, ieder Voetganger drie Stuivers, voor een Paard onder den Man of aan de hand zes Stuivers, en voor een Rydtuig eene Gulden.

3. De Passagiers, komende uit de Schuit, die ten half negen uuren van Delft vertrekt, zullen echter niet meer dan het gewoone Poortgeld behoeven te betalen.

4. Alle Poorten zullen des Zondags, voor den middag, open blyven; maar des namiddags, van een tot zes uuren, op het Klinket gesteld worden; gedurende welken tyd, volgends vorige gewoonte, zal moeten worden betaald:

Voor eenen Voetganger		1 duit.
— een Rydtuig, met een of meerder Paarden, de Persoonen op- of in het zelve zittende, mede gerekend,	2 stuivers.	
— een Paard onder den Man of aan de hand	1	—
— een Karre met een Paard,	1	—
— een Kruywagen,	1	—

5. Kinders, onder de twaalf jaren, zullen van alle Poortgelden, hoe genaamd, vry zyn.

Alle welke bepalingen, by deeze gemaakt, zullen ingaan met den 1 van Mey aanstaande; en worden derhalve, voor nu als dan vernietigd, en dus buiten werking gesteld, alle Keuren en Or-

ROTTERDAM. Ordonnantiën, wegens de Stedelyke Poorten, voorheen gemaakt, voor zo ver dezelve met deeze strydig zyn.

Aldus besloten den 18 en afgekondigd van den Raadhuize der Stad Rotterdam, den 19 van *April 1796, het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*, ten overstaan van de Burgeren, *Adriaen Willem Beelaerts*, Wethouder, *Michael Plemp*, *Dominicus Blankenheim* en *Francois Blondel*, Raden.

In kennisse van my,

L. VAN OYEN, Ag.

ZEELAND.

MIDDELBURG.

In onze berigten wegens het voorgevallene in de Maanden January en February deezes Jaars (zie bl. 380 enz. en bl. 749 enz.) deeden wy verslag van zekere onderstelde onderhandelingen van Zeeuwsche Volksvertegenwoordigers met het Fransche Gouvernement: strekkende „ om dat Gewest aan Frankryk over te „ leveren, en met hetzelve te *incorporee-* „ *ren.*" Uit Zierikzee was het schrikwekkende gerugt na Middelburg overgewaaid, en alzoo ter kennisse der Volksvertegenwoordigers van het Gewest gebragt. Eene Commissie, tot het onderzoek van deeze zaak benoemd, deed op den

10

10 deezer verslag van hunne werkzaamheden; vertoonende tevens eenen Concept-Brief aan den Raad der Stad Zierikzee, in welken de ongegrondheid des verspreiden gerugts duidelyk wierdt ontvouwd en aangetoond. De Brief, door de Vergadering der Representanten van Zeeland goedgekeurd, en vervolgens verzonden zynde, was van deezen inhoud. MIDDELBURG.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

MEDEBURGERS!

Uliedér cordaat en onbewimpeld gedrag, het gedrag van alle vrienden der waarheid, door Ulieden gehouden, waar door wy op den 29 January deezes Jaars, op eene directe en legale wyze wierden geinformeerd, van de des tyds, met zo veel ophef verspreide, en loopende geruchten, even of een zeker geheim Committé van onze Vergadering zich zouden hebben schuldig gemaakt aan eenige onderhandelingen met Agentes der Fransche Republick, om deeze Provincie als een Departement van Frankryk in te lyven, en by mislukking daar van, dezelve aan Engeland over te leveren, Ulieder gedrag ten onzen opzichte, wierd des tyds by ons, in al deszelfs waarde gevoeld, en de maatregelen, als toen by ons, ter zaake voorn. genomen, waren daar aan evenredig.

Wy hebben by eene Missive van den 30 January, en dus van daags na dat dit gerucht ter onzer kennisse was gekomen, Ulieden op een voorlopige en gerustftellende wyze, alle die informatien gesuppediteerd, welke ons, zo van den oorsprong als verspreiding daar van, toen reeds

MIDDELBURG.

Missive aan den Raad van Zierikzee.

reeds bekend waren, en wy beloofden Ulieden, door een volledig verslag van het onderzoek, het welk wy verder omtrent deeze zaak zouden laten doen, en, na den afloop daar van, aangaande de waar- of valschheid der gepretendeerde onderhandelingen volkomen te informeren.

Ons Committé van Algemeen Welzyn, het welk wy, by onze voorm. Resolutie, van den 30 January hadden verzogt en gequalificeerd, om met dien yver en vlyt, welke door het zelve in deezen bereids waren gedeployeerd, en waar van wy reden hadden ons in het toekomende alles goeds te belooven, voort te gaan in het verder onderzoek deezer zaak, en van Hunlieder bevind, ter bekwamer tyd, aan ons een behoorlyk Rapport in te zenden, heeft, op den 5 deezer Maand hun Rapport des aangaande, ter onzer tafel gebragt, en het is uit dien hoofde, dat wy ons thans in staat bevinden, om onze belofte, by onze eerste Missive, aan Uliedeu gedaan, completelyk te reäliseren.

Alvoorens wy overgaan, om het resultaat van dit evengemeld Rapport, aan Uliedeu mede te deelen, moeten wy vooraf zeggen, dat wy Uliedeu zouden denken te beledigen, met te vooronderstellen, dat by Ulieden de gedachte zoude resideren, even of ons meergemelde Committé niet onzydig genoeg zoude geweest zyn om een onpartydig onderzoek na de waar- of valschheid van deeze onderhandelingen te doen, en even of dit Committé zoude gegeneerd zyn geweest, daar door, dat de Burger *Visser*, die in deezen zo merkelyk scheen te wezen gecompromitteerd, aan het hoofd van het zelve was geplaatst, en het is hierom, dat wy Ulieden slegts als ten overvloede, moeten verklaren, dat het ons uit het gemelde Rapport is gebleken, dat de Burger *Visser*, aan alle de deliberatie door het Committé over deeze zaak gehouden, geenzints heeft geparticipeerd.

En

En als nu overgaande tot het resultaat van het gemelde Rapport, gelieven Ulieden te wezen geïnformeerd. MIDDELBURG.

Dat, na dat ons Committé, by derzelver Resolutie van meergemelde 30 January, allen en een iegelyk had uitgenoodigd, om, 't zy mondeling of schriftelyk, te komen of te doen opgeven alle zodanige informatien, als omtrent deeze zaak aan hun mogten bekend zyn, in het tydverloop van 8 dagen na de bekendmaking deezer Resolutie van ons Committé, niemand der geene, welke, zo te Zierikzee als te Vlissingen, in Volks-Societeiten en particuliere Gezelschappen, op eene zo veel geruchts makende wyze, over deeze pretense onderhandelingen, hadden doen elumineeren, zich by het zelve, ten fine voorn. hebben vervoegd, dan, daarop den 4 February de Burger *Coenraad Visser* Cz., Lid van onze Vergadering, zich by het Committé heeft geaddresseerd, met aanbod, om ouverture te geven van het geene hem bewust was, en het welk presumtivelyk tot het gemelde gerucht aanleiding hadde gegeven; komende het door denzelven gedaan verslag hoofdzakelyk hier op neder; „ dat „ in de Maand November des afgeloopen Jaars, „ de Burger *l'Ange* hem verzogt had, om, met „ de Burgers *Appelius*, *Sonsbeek* en *van der* „ *Palm*, een mondgesprek te hebben, het welk, „ door zekeren Franschen Ingenieur, te Vlissin„ gen residerende, op eenen zeer ernstigen en „ veel beloovenden toon, aan den Burger *Sons*„ *beek* was gesolliciteerd; dat, deels de nieuws„ gierigheid om te weten, wat deeze man zou„ de hebben voor te dragen, en anderdeels de „ toenmalige positie deezer Provincie, met rela„ tie tot de toetreding tot de Algemeene Na„ tionaale Vergadering, hem hadden geëngageerd, om de, door dien Ingenieur, zonder „ eenige gegevene aanleiding, verzogte conversa„ tie, by te woonen; dat deeze conversatie tot

„ twee

Missive aan den Raad van Zierikzee.

MIDDELBURG.

Missive van den Raad van Zierikzee.

„ twee onderscheidene maalen gehouden was; „ dat de gesprekken van de zyde des Ingenieurs, „ in het algemeen liepen over het schadelyke „ eener Conventie, byzonder voor Zeeland en „ over het noodzakelyke van het neemen van „ tydige præcautien, door het vragen van Fran- „ sche protectie in het onverhoopt geval, dat „ Zeeland alleen wierd gelaten, terwyl verder „ alle zyne redeneeringen op Commercieele en „ Militaire speculatien en plans uitliepen; welke „ van dien aart waren, dat dezelve noch met de „ belangens dezes Lands, noch met de denk- „ wyze der Persoonen, die by het gesprek adsi- „ steerden, overeenstemden; dat zy, van hunne „ zyde, hier op dien Ingenieur hadden te ver- „ staan gegeven, dat, by al dien dit Gewest, „ by eene onverhoopte scheiding der Unie, al- „ eens op zich zelfs mogt gelaten worden, dan „ nog de erkentenis van deszelfs Souvereiniteit „ vast staande, men nimmer van Frankryk iets „ anders zoude kunnen of willen vergen dan „ eene Militaire protectie tegen de verraderlyke „ aanslagen van Engeland, dat, dat men spoe- „ dig begrypende, dat meergemelde Ingenieur „ als invidu, voornamentlyk, ten hoofdoogmer- „ ke had, om zyne Militaire plans en vooruit- „ zichten smakelyk te maken, alle verdere con- „ versatie dadelyk was afgebroken, en, zo veel „ den Burger *Visser* bekend was, door niemand „ vervolgt; dat deeze geheele zaak, daar mede „ afgeloopen zynde, ja zelfs byna reeds aan de „ vergetelheid toegeweid, hy zich ten hoogsten „ verwonderd had, wanneer hy van onzen des „ tyds extraordinairis Gedeputeerden *Lambrecht- „ sen*, eene Missive ontfing, vragende om elu- „ cidatien over onderhandelingen met eenen Fran- „ schen Ingenieur *Ferregeau* gehouden, hebben- „ de tot bylage een Extract uit de Secrete Re- „ solutie van Hun Hoog Mogenden, waar by „ mentie wierd gemaakt van eene, door de Mi-

„ nis-

„ nisters van den Staat te Parys, aan den Grif- MIDDELBURG.
„ fier van Hun Hoog Mogenden gezondene Mis-
„ five, houdende directe accusatien van Onder-
„ handelingen, door een Secreet Committé in
„ Zeeland, met de Franschen Ingenieur *Ferre-* *Missive*
„ *geau* aangevangen, strekkende om deeze Pro- *aan den*
„ vincie onder het Fransch Gouvernement te *Raad*
„ brengen, en alzo verraderlyk van de Repu- *van Zeeland*
„ bliek af te scheuren; dat dit Ontwerp, door *rikken*.
„ het overhandigen van eene Memorie, van dien
„ Ingenieur aan den Uitvoerenden Raad, ont-
„ dekt was, door welke dit Ontwerp terstond
„ had van de hand gewezen en den Ingenieur
„ van zynen post ontzet; dat hy Burger *Visser*,
„ op den ontvangst dier allesints onwaarachti-
„ ge berichten met den Burger *Appelius* ter-
„ stond had afgesproken, om per retournerende
„ Bode, den brief van de extraordinaris Gede-
„ puteerden *Lambrechtsen* te beantwoorden, en
„ daar by zo veele elucidatien nopens deeze
„ zaak te voegen, als de kortheid des tyds zou-
„ de gedogen, waar aan ook door hun was
„ voldaan," zynde dit gedeclareerde, door den Burger *Visser*, gestaafd door het eenstemmig getuigenis van de Burgers *Appelius*, *van der Palm*, *van Sonsbeek* en *l'Ange*, zo als ons zulks is gebleken, uit de Bylagen, by het Rapport van ons Committé van Algemeen Welzyn, gevoegd, en welke Bylagen ten deezen opzichte grootendeels door den druk zyn gemeen gemaakt.

Dit is, Medeburgers! het eenvoudig maar tevens waarachtig verhaal van al het gebeurde, en van het geen zeer zeker aanleiding heeft gegeven tot het verspreiden van de zo dikwyls gemelde geruchten. Wy vertrouwen dat Gylieden reeds dadelyk zelve zult hebben besloten, dat die opgemelde, met geen het minste recht, met den naam van onderhandelingen kan worden bestempeld om deeze Provincie als een Departement van Frankryk in te lyven, nog ook niet kan gezegd

MIDDELBURG. zegd worden te wezen geëntameerd door zeker geheim Committé uit onze Vergadering met Agenten van de Fransche Republiek.

Missive aan den Raad van Zierikzee. Wy voorzien, Medeburgers! (en deeze bedenking was mede door ons Committé geöpperd, maar ook door het zelve uit den weg geruimd) dat het niet anders zyn kan, of de reflectie zal en vermag ook eenigzints gemaakt te worden, dat het verslag hier voren opgegeven, alleen gegrond is op het getuigenis van zodanige Persoonen, welke by de zaak zelve zo aanmerkelyk waren geconcerneerd, en het geen dus in eenige opzichte als suspect zoude kunnen worden aangemerkt; dan hier omtrent heeft ons Committé, by deszelfs Rapport niet alleen gereflecteerd, dat aan het zelve geen Judicieël onderzoek was, of had kunnen worden opgedragen en dus geen rechterlyk vonnis in deeze door hun kon of vermogt te worden uitgesproken, maar ons Committé heeft daar en boven zodanige argumenten geällegueërd, waar uit aan ons, de valschheid en kwaadäartigheid der verspreide geruchten consinquantelyk is gebleken, en waar van wy 'er eenige aan Ulieden eigen doorzichtig oordeel zullen opgegeven en ter beslissing overlaten.

Ten dien einde moeten wy beginnen met van Ulieden te vertrouwen, dat Gylieden niet zult weigeren te admitteren eenen algemeenen regel, welke zelfs in rechten word aangenomen, en volgens welke op een getuigenis in een eigen zaak word regard geslagen, wanneer andere probatien defiëeren, en het gedeposeerde, door andere bewezen, en door omstandigheden of uit den aart der zaake word gecorroboreerd, en dat deezen regel ten deezen van applicatie is, zal uit het hier volgende kunnen consteren.

In de eerste plaats komt hier in aanmerking het absurde van het verhaal zelve, zo als men heeft kunnen goedvinden dat te verspreiden, en het geen niet minder in zich behelsde, dan om dee-

deeze Provincie als een Departement van Frankryk in te lyven of aan Engeland over te leveren; nu is het aan Ulieden, aan deeze gantsche Provincie, ja aan de geheele Republiek bekend, wat door ons is gedaan en in het werk gesteld, om de toetreding deezer Provincie tot eene Algemeene Nationaale Vergadering te beletten en dezelve by haare Vryheid en Onafhangelykheid te behouden, en dit, om dat wy zulks meenden met onzen pligt en het belang deezer Provincie over een te komen, en wy vragen Ulieden, ja de geheele waereld, hoe zulk een denkbeeld is te consolideren met dat van een dimembrement van eene Provincie en met de overlevering derzelve aan Engeland.

MIDDELBURG.

Missive aan den Raad van Zierikzee.

Ten Tweeden, dat men volstrekt gratis *niet alléén*, maar zelfs valschelyk heeft gezegd, dat een geheim Committé uit onze Vergadering deeze onderhandelingen zoude hebben geëntameerd, daar zulk een geheim Committé nimmer door ons is benoemd of heeft geëxsteerd, en van alle Commissien, zelfs ook van Secrete, in onze Notulen altyd consteerd, *en* voor zo veel betreft de benoeming der Persoonen, *en* wat aangaat het einde waar toe, terwyl in allen gevalle, de by ons gestrekte Commissien na den afloop daar van, niet alleen gewoon, maar ook verpligt zyn aan ons Rapport te doen.

Ten Derden, dat alle de converfatien, welke tusschen den Ingenieur *Ferregeau* en de hier voren opgenoemde Burgers hebben plaats gehad, en die nooit met den naam van onderhandelingen hebben kunnen bestempeld worden, zyn ontgonnen geweest door en op gereitereerde instantien van denzelven Ingenieur, en welke converfatien niet anders hebben ten onderwerpe gehad, dan de communicatie van eenige Commerciëele en Militaire Plans, waar van hy zich veel goeds voor zyn Vaderland en deeze Provincie beloof-

 de;

MIDDELBURG.

Missive aan den Raad van Zierikzee.

de; zo als zulks aan ons uit de Bylagen en het voorn. Rapport volkomen is gebleken.

En eindelyk *ten Vierden*, dat het gebrek aan bewys voor dit zo stellig als in zich zelf tegenstrydig gerucht, en zulks niettegenstaande de openbare uitnoodiging daar toe door ons Committé, en het aanmerkelyk tydvak, het welk verloopen is, tusschen den 30 January en den dag van het voorn. Rapport, niet weinig afdoet, om de valschheid van het gerucht te corroboreren en het zelve te doen plaatsen op de Lyst van alle die baatelyke en zoutelooze vertelsels, welke door de boosheid verzonnen, en, door de logen verspreid worden, om ten koste der braafste en bekendste Patriotten onrust in deeze Provincie te verwekken.

Wy vertrouwen Medeburgers! dat Gylieden het gewicht en de validteit der opgegevene argumenten, ten betooge der valschheid en kwaadaartigheid der verspreide geruchten in al derzelver uitgestrektheid, zult hebben gevoelt, ten minsten durven wy zeer gerustelyk aan Ulieder eigen oordeel overlaten, om dezelve naar waarde te apprecieëeren.

Wy voor ons hebben ten minsten geen zwarigheid gemaakt, om de Burgers *Visser*, *van der Palm* en *Appelius*, Leden van onze Vergadering by eene uitdrukkelyke en satisfactione Resolutie te Justificeeren, de verspreide geruchten voor valsch en kwaadaartig te verklaren, en hier mede de deeze geheele zaak te houden voor afgedaan; terwyl wy, ten aanzien van de Burgers *van Sonsbeeck* en *l'Ange*, die, offschoon geen Leden onzer Vergadering zynde geweest, des niet tegenstaande zo aanmerkelyk in deeze zaak zyn betrokken geweest, en tot derzelver Justificatie, in deezen, insgelyks geen zwarigheid maken, om te verklaren, dat de onschuld deezer beide laatstgenoemde Burgers, met betrekking tot de gepretendeerde onderhandelingen met Frankryk of

En-

Engeland, aan ons uit het meergedachte Rapport van ons Committé, ten vollen is gebleken.

Wy meenen niet nodig te hebben iets anders of verder hier by te voegen, of iets meer, te reflecteeren, aangaande de wyze der verspreiding van het gerucht zelve, als by onze Missive van den 30 January laatstleden is ter nedergesteld; wy refereren ons tot deszelfs inhoud en verklaren u dat deswegens niets naders door ons Committé is opgegeven of als bewezen voorgedragen, en zulks vooral uit hoofde, dat de Burger *Rosevelt Catteau* gerefuseerd heeft, zodaaige nadere elucidatien te suppediteeren, waar uit misschien iets meerder, nopens dezelve verspreiding zoude hebbe kunnen consteren; doch waar omtrent wy niet nodig hebben geöordeeld verder onderzoek te laten doen, daar in allen gevalle volkomen evident is, dat het geen tot dit gerucht aanleiding heeft gegeven, zeer onschuldig of aan de verkeerde byvoegingen van anderen; welker oogmerken, wy liefst niet willen onderzoeken, is toe te schryven.

MIDDELBURG. *Missive aan den Raad van Zierikzee.*

Wy eindigen deeze met welmeenende dankbetuiging aan Ulieden, voor derzelver in deezen gehouden gedrag, waar in zo veele Vaderlands-, Waarheids- en Deugdlievende gevoelens hebben doorgestraalt, en waar door wy in de gelegenheid zyn gesteld om met grond, tegen te kunnen spreken zodanige invectives, welke ons misdadig tegen ons zelve en tegen het Volk, het welk wy de eer hebben te vertegenwoordigen, zoude hebben moeten maken, ingevalle van de gefundeerdheid daar van, eenigzints hadde kunnen consteren.

En hier mede zy Ulieden

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Provisioneele Representanten des Volks van Zeeland. In het Hof aldaar te Middelburg den 12 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

MID-DEL-BURG. Ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst was de volgende *Publikatie* van 1 deezer ingericht.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Provisioneele Representanten van het Volk van Zeeland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* nademaal van wegens de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, by derzelver Proclamatie van den 16 der afgeloope Maand Maart, zyn uitgenodigd alle geconstituëerde Magten, omme in hunne onderscheidene betrekkingen, alles aan te wenden, wat in hun vermogen is, om de Bataafsche Jeugd aan te moedigen tot het nemen van dienst op 's Lands Schepen van Oorlog, en wy van onzen te wege niets willen onbeproeft laten, wat daar toe dienstig zoude kunnen wezen, ten einde zo veele kostbaare Kielen, die door eenen voorbeeldeloozen yver en werkzaamheid van het Committé tot de zaaken van de Marine, (waar voor de geheele Nederlandsche Natie aan het zelve dankbaar is) reeds in staat zyn gebragt, om Zee te kunnen kiezen, niet langer door gebrek aan Manschap in eenen werkeloozen staat gehouden worden. Zo is het, dat wy hebben goedgevonden uit te loven, gelyk wy uitloven by deezen, als een handgeld of premie, eene somme van *f* 110 aan ieder bevaren Matroos, en van *f* 90 aan elk en een iegelyk Jongeling boven de 17 Jaaren oud en tot den Zeedienst bekwaam, die voor of uiterlyk op den 14 deezer loopende Maand, zich vrywillig zullen willen engageeren als Matroos in den Zeedienst van den Lande, en zulks alles bo-

boven zodanige maandgelden en gages, als van wegens het Committé tot de zaaken van de Marine gewoon zyn gegeven te worden; kunnende een ieder dienst begeerende, zich adresseeren aan het Zee-Comptoir binnen de Stad Vlissingen, alwaar de bovengemelde premie zal worden betaald.

MIDDELBURG. *Publ. ten behoeve van 's Lands Zeedienst.*

Terwyl wy al verder hebben goedgevonden te verklaren, dat zodanige Jongelingen, die tot dus verre in Wees-, Arm-, Diakonie- of andere Godshuizen zyn opgevoed, en de vereischte Jaaren hebbende, genegen mogten zyn omme insgelyks in den Zeedienst van den Lande zich te engageren, niet alleen de hier voren uitgeloofde premie in haar geheel zullen komen te genieten, zonder eenige korting voor zodanig Wees-, Arm-, Diakonie- of ander Godshuis, waar in zy zullen wezen opgevoed, hoe ook genaamd, maar boven dien, dat zodanige Jongelingen na het eindigen van hunnen dienst, indien zy zich wel en na behooren zullen hebben gedragen, en daar omtrent met een behoorlyke Acte wezen gemunieert, ontslagen zyn van alle macht, authoriteit of gezag van die van de directie van zodanig Huis of Huizen, mitsgaders dat alle het geen zy zullen hebben geacquireerd, aan hen privatelyk zal toebehooren, zonder daar van eenig uit- of afkoop te moeten doen, terwyl in dien gevalle, van wegens deeze Provincie aan de directie van zodanig Huis tot dedomagement en schadeloosstelling daar voor nog daar en zal boven worden betaald eensgevensgeld *f* 25 zonder meer.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie pretendeere, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar men gewoon is publicatie en affictie te doen, mitsgaders in alle Wees-, Arm-, Diakonie- en Godshuizen in de respective Steden en Plaatsen deezer Provincie, ten overstaan van één of meer Leden uit de

MIDDELBURG. Municipaliteit aldaar, aan de Jongelingen worden voorgelezen, en aldaar geaffigeerd.

Aldus gedaan in de Vergadering der Provisioneele Representanten van Zeeland, den 1 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

W. A. DE BEVEREN, Vt.

Als een dienstigen maatregel, ten aanzien van vervreemdingen of van verpandingen van goederen en eigendommen, toebehoorende aan Bewerkers, Begunstigers, Aanvoerders en daadlyke Deelneemers der plunderingen, in de Jaaren 1786, 1787 en 1788 in dit Gewest gepleegd, beschouwde men de schikkingen, in eene Publikatie van 12 deezer beraamd.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Provisioneele Representanten van het Volk van Zeeland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren lezen, *Heil en Broederschap!* doen te weten: dat wy vastelyk hebben besloten eene recht- en pligtmatige gestrengheid, onverbinderd omtrent de zulken te laten uitoeffenen, welke door hunne kwaade beraadslagen, dit Land op eene misdadige wyze op den oever van deszelfs bederf mogten hebben gebragt, en onder welker bestuur het zelve tot eene laagte is

is gezonken, dat de vereenigde en standvastige Midpogingen van alle Ingezetenen, onder den Goddelyken zegen alleen in staat zullen zyn, om het zelve te redden; maar dat wy tevens hebben gemeend, nimmer die grondbeginzelen van gematigdheid uit het oog te moeten verliezen, zonder welke de eendracht niet hersteld, en geene Maatschappy op den duur gelukkig worden kan, om welke reden de politieke maatregelen van voorzichtigheid, ten aanzien der Leden van het Bestuur, welke met 's Volks uitdrukkelyk vertrouwen by de laatste verandering van zaaken niet zyn veréërd geworden, zonder eenig onderscheid, in het begin van het afgelopen Jaar genomen, door ons niet langer zyn verlengd, dan de omstandigheden volstrekt scheenen te vorderen.

MIDDELBURG. *Publ. wegens het verbreeden van den van eigendommen, enz.*

Dan dat wy ons thans tot eenen anderen meer algemeenen maatregel genoodzaakt zien, om de Bewerkers, Begunstigers, Aanvoerders en dadelyke Deelnemers der plunderingen en geweldenaryen, van de Jaaren 1786, 1787 en 1788, buiten staat te stellen van zich door eene strafschuldige verkooping en verpanding hunner vaste Goederen aan de judiciëele gevorderde en vervolgde schadeloosstelling te onttrekken, welke een der gevolgen kan worden van de Commissie door ons op den 30 December 1795 gedecerneerd, met de heilzame oogmerken om deeze gruwelen na te sporen, de schuldigen bekend, en de valschelyk verdachte van allen blaam gezuiverd te zien.

Dat wy echter, verpligt om de burgerlyke vryheid onzer Medeburgeren door geene nieuwe politieke voorziening buiten noodzaak te belemmeren, hebben gezorgd, dat geene andere dan schuldige en suspecte Persoonen, onder de bepalingen der wet begrepen en deeze ook alle zonder onderscheid van betrekking, op gelyken

MIDDELBURG.

Publ. wegens het vervreemden van eigendommen, enz.

voet zouden worden behandeld, en mitsdien hebben goedgevonden te bepalen en te statuëeren, zo als wy bepalen en statuëeren by deezen, dat even als by Placaat van de Staaten deezer Provincie, van den 27 Juny 1776 is bepaald, ten aanzien der nulliteit van alle aliënatien en hypothecatien van onroerende Goederen, door insolvente Crediteuren binnen den tyd van vier weken, voor den tyd van hun faillissement gedaan, zo ook het effect van alle aliënatien en hypothecatien van onroerende Goederen, welke daags na de Publicatie deezes, en vervolgends zullen worden gedaan, door alle Persoonen, zonder onderscheid, welke voor den 1 January van het Jaar 1797 met eenige civiele actie voor hunne Competenten Rechter mogten worden vervolgd, wegens plunderingen en geweldenaryen, gepleegd in den Jaaren 1786, 1787 en 1788, of wegens eenige andere daden, tot de storing der publieke rust en de behering van 's Lands zaaken betrekkelyk, en anterieur aan de verandering van zaaken, in het afgeloopene Jaar zal zyn en blyven gesuspendeerd tot na het geheel afspringen van de als dan geëntameerde actie; ten dien effecte, dat by aldien de betrokkene by Eindvonnis mogt worden gecondemneerd en zyne overige Goederen niet voldoende zyn om aan de gevallen condemnatie te voldoen, dezelve zal mogen worden verhaald op de vaste Goederen door hem geälieeneerd of gehypothequeerd, ten keuze van den Exècutant; wordende de gedaane aliënatien en hypothecatien van onroerende Goederen, nu voor als dan, in zo verre verklaard te wezen geännulleerd en vernietigd, als door dusdanig een gecondemneerden geschied in fraude van zyne wettige Crediteuren.

Dat daar en tegen alle andere aliënatien en hypothecatien, niet tegenstaande latere aanspraak, als volkomen wettig en valide zullen worden beschouwd,

ſchouwd, zo wel ten aanzien van allen den geë- MIDDELBURG.
nen, welke vóór den 1 January 1797 nog niet
in Rechten betrokken zullen zyn, als van de
zulken die by Eindvonnis zullen worden vrygeſproken.

En op dat niemand hier van ignorantie pretendeere, zal deeze worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatſe waar men gewoon is publicatie en affictie te doen.

Aldus gedaan en gearreſteerd ter Vergadering van de Proviſioneele Repreſentanten van het Volk van Zeeland. In 't Hof aldaar te Middelburg den 12 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafſche Vryheid.*

(*Was geparapheerd,*)

C. VISSER, Cz.

(*Onder ſtond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend,*)

J. H. APPELIUS.

Ook in deeze Stad betoonde men zynen yver ter aanmoediginge van 's Lands Zeedienst, blykende zulks uit het volgende

MIDDELBURG.

EXTRACT *uit de Notulen der Vaderlandsche Volks-Societeit binnen Middelburg in Zeeland.*

Ordinaire Vergadering gehouden op Dingsdag den 5 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Notulen enz.

De Commissie op laatstleden Vrydag by de Vergadering ten deezen benoemd, doet Rapport, stelt voor, en de Vergadering approbeert de volgende

RESOLUTIE.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Vaderlandsche Volks-Societeit te Middelburg in Zeeland, volkomen overtuigd dat het daarstellen en in stand houden, eener gedugte Zeemagt, voor het welzyn en de onafhangelykheid deezer Republiek onontbeerlyk is, aangevuurd door de Proclamatien onlangs by de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland en by de Provisioneele Representanten des Zeeuwschen Volks deezer dagen gearresteerd, en tevens doordrongen van het bezef dat ieder Burger van Nederland verpligt is, om zo veel zyn vermogen toelaat de heilsaame pogingen der Volksvertegenwoordigers te onderschragen.

Overtuigd van de welwillendheid hunner Landgenooten, welke by de Zee opgevoed, niets meerder verlangen dan Neêrlands Glorie, op dat aan onze Natie zo eigen Element te doen herleven, en den wrevelen en trouweloozen Brit, zyn te lang misbruikte heerschappy der Zee te

betwisten, en zo mogelyk te ontweldigen, ge- Mid-
voelende dat deeze dappere Naneeven van den DEL-
onsterffelyken *Tromp*, *de Ruiter*, *Zoutman* en BURG.
andere Zeehelden, door niets anders van hunnen
pligt aan het Vaderland worde te rug gehouden, *Resol.*
dan door eene tedere en pryzenswaardige zorge *raaken-*
voor vrouwen en kinderen, omtrent welker lot *de*
en bezorging geduurende hun afzyn, zy in eene *'s Lands*
ontmoedigende onzekerheid verkeeren, *Zee-*
Eindelyk zich verzekerd houdende van de *dienst.*
kragtdadige medewerking hunner beminde Stad- en Landgenooten, wier aller belang het is, dat eenmaal aan den altyd trouwloozen Brit, zyne onophoudelyke Roveryen, zelfs in tyden van stille rust, tegen onze vreedzame Natie, strafloos gepleegd, vergolden, en onze door hem, stry- dig met het regt der Volken, ingenomene bezittingen, herroverd en weder aan het Moederland gehecht worden, stelt vast.

Art. 1. 'Er zal ten spoedigsten een Fonds worden opgerigt, het welk eeniglyk dienen zal tot encourragement en belooning van die geenen, welke zich in dienst van het Committé de Marine zullen begeeven, om op 's Lands Vloot hunnen pligt aan het Vaderland te vervullen.

2. Ieder In- en Opgezeten zal in dit Fonds kunnen deel nemen, voor zodanigen groote of kleine som, als hy zal verkiezen, of zyne omstandigheden toelaten, ten einde zelfs onze minvermogende Medeburgeren gelegenheid hebbe, om hunne liefde tot het Vaderland, en zucht voor deszelfs voorspoed ten toon te spreiden.

3. De inschryving of deelneming in dit Fonds zal geschieden op daar toe te vervaardige Lysten, zo op de Leeskamer der Societeit als aan de huizen der hier na te noemen Commissarissen, en zulks op zodanige dagen en uuren als dezelve by Advertentie in deezer Stads Courant zullen bepalen (zullende aan de Deelnemers, des

be-

MIDDELBURG.

Resol. raakende 's Lands Zeedienst.

begeerende, quitantie voor hun gefourneerde worden gegeven.)

4. Niet te min heeft ieder In- en Opgezeten, welke niet wil bekend zyn, en echter genegen is om het Vaderland en deszelfs belangen bevorderlyk te wezen, volkomen vryheid om zodanige som als hy ten dienste des Vaderlands zal verkiezen af te zonderen op eene bedekte wyze aan een der Commissarissen te doen toekomen.

5. Het invoegen voorschreven op te rechten Fonds zal geadministreerd worden door de natemelden negen Commissarissen, ten dien einde expresselyk by de Vergadering der Volks Societeit gecommitteerd.

6. De benoemde Commissarissen zullen des gerequireerd wordende nopens de gedaane Fournissementen de strikste geheimhouding in agt neemen, en ten allen tyde aan de gezamentlyke Deelneemers, of gecommitteerden uit derzelver midden verandwoordelyk zyn.

7. Uit de invoegen voorschreven ingezamelde Penningen zal aan ieder In- en Opgezeten, welke voor den 20 April 1796, een Man boven de 17 Jaaren oud, aan het Committé de Marine resideerende te Vlissingen, zal hebben aangebragt en aan Boord van een der 's Lands Schepen aldaar bezorgd, buiten en behalven de Premien door den Lande toegezegd, betaald worden voor een bevaren Matroos 10 Zeeuwsche Ryksdaalders, en voor een onbevaren Persoon 6 Zeeuwsche Ryksdaalders; welke extra Premie promptelyk zal voldaan worden door een der benoemde Commissarissen, mits door een geteekend Biljet van de Hoofdelyke betaaling of den Officier, by wien zy dienst hebben genomen, van de aanneming en aan Boord bezorging behoorlyk blyke, welke Biljet by de voldoening deezer Premie zal worden ingetrokken.

8. Alle zodanige In- en Opgezetenen, welke zich

zich voor gemelden datum, op een der 's Lands Schepen in dienst begeven, zonder tusschenkomst van eenige Wervers of Volkhouders, zullen de bovengemelde respective Premie zelve genieten, mits van hun aan Boord bevinding behoorlyk doende blyken als boven, en zulks boven en onverminderd de schoone Premien, door de Provisioneele Representanten 's Volks van Zeeland, by derzelve Proclamatie belooft. Zo dat een bevaren Matroos voor Premie kan genieten *f* 136 : 10. en een onbevaren Matroos *f* 105 : 18. mits zich voor den 15 April 1796 in dienst begevende.

MIDDELBURG.

Resol. raakende 's Lands Zeedienst.

9. Daar en boven zal uit het voorschreven Fonds, tot meerder encouragement van die geen, welke lust hebben op 's Lands Vloot te dienen, aan de Vrouwen en Kinderen van de 18 eerst dienstnemende Burgers en Inwoonders deezer Stad en Jurisdictie, dien welke gehuwd mogten zyn, en zich voor den 20 April aangeven, geduurende de afwezigheid van hunne Mannen en Vaders, worden betaalt een Gratificatie van zes Guldens per Maand, welke aan dezelve promptelyk zal worden betaald.

10. De Commissie zal vermogen wegens den aan hun vertrouwden last de nodige Correspondentie te houden, en zal tragten het daar heenen te dirigeeren, dat in alle Steden en Plaatsen binnen deeze Provincie dergelyke Fondsen worden opgerigt.

Wordende gemelde Commissarissen al verder gequalificeerd, om zodanige veranderingen in de Executie van dit Plan te maken, als zy ten nutte des Vaderlands zullen vermeene te behooren.

11. Deeze Resolutie zal, ter aanmoediging van andere Steden, in deezer Stads Courant worden geplaatst.

In-

MIDDELBURG.

Ingevolge Art. 5 van het voorsz. Plan zyn tot Commissarissen benoemd de Burgers

A. J. SINCLAIR.
THOMAS HOCHART.
P. VAN GOTE.
P. HOFFMAN.
J. A HICKEN.
JAN TAK:
C. J. SERLE.
C. D. SCHANSMAN.
ANTH. DE WIND.

Aldus besloten in de Vergadering der Volks-Societeit te Middelburg den 5 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

My Present,

J. A. HICKEN, *President*,
Absent Secretaris.

Niet vrugtloos was het bovenstaande Besluit, gelyk blykt uit het volgende berigt uit deeze Stad, onder de dagteekening van 16 deezer.

„ Een aantal van niet minder dan 41 Manschappen, voor den Zeedienst der Bataafsche Republiek, gedurende den tyd van slegts agt dagen binnen deeze Stad geëngageerd, en de tyd van hun vertrek naar Boord op deeze dag bepaald zynde, vergaderden dezelve heden morgen ten 7 uuren, op de Leeszaal der Volks-Societeit, en wierden aldaar op een Vaderlandsch ontbyt onthaalt. Een uur later begaf zich eene

eene Commisſie uit de Commisſarisſen van het Fonds voor de Marine derwaards, ten einde gemelde Manſchappen op eene ſtatige wys naar Vlisſingen te geleiden, waar toe een aanzienlyk getal Leden van de Gewapende Burgery deezer Stad zich vrywillig hadden geëngageerd. Voor dat de Manſchappen uit het Societeits-huis vertrokken, wierden zy door den Burger-Kapitein *Kakenberg*, in de volgende Dichtregelen aangeſproken.

Vaarwel, beſtry den Brit! wreek . . . . wreek uw Vaderland!
Die dierb're Moeder zal in u haar Kindren groeten,
Haar teedre dankbaarheid zal u met vreugde ontmoeten,
Als gy haar Vryheids-vlag op Eng'lands Schepen plant.
Doe 't woedend Albien voor uwe Sabels beeven!
Wees *Ruiters*, *Zoutmans*, *Heins*, vervloek de Slaverny!
Zoo zult ge in 't Dagboek van der *Zeeuwen daaden* leeven,
Zo blyft de Republiek door alle de Eeuwen vry.

Het welk met een herhaald Hoezee, leeve de Republiek! beantwoord wierd.

Hier na wierd de Marsch aangenomen in de volgende ordre.

1. De Stads Tambour Major, gevolgd van

MIDDELBURG.

van 6 Tambours en 4 Pypers, benevens 6 Muziekanten.

2. Zes Officieren van de Gewapende Burgery.

3. De Gecommitteerde Commisfarisfen *Serlé*, *Hicken*, *Hofman* en *Sinclair*.

4. De aangenomene Manfchappen twee aan twee.

Wordende voorts de Trein opgeflotea door een aantal Officieren, Onder-Officieren en Gewapende Burgers.

Na het doormarcheren van eenige der voornaamfte Straaten, begaf zich de Trein op weg naar Vlisfingen, wordende dezelve buiten de Rammekens-poort opgewagt door eene Commisfie uit het Corps Zee-Officieren, en door hun begeleid naar het Zee-Comptoir, alwaar de Burger *van Doorn*, Lid van het Committé der Marine, de bovengemelde Commisfarisfen voor hunnen Vaderlandfchen yver dank betuigde. Van daar begaf zich de geheele Trein naar de Kaay, alwaar dezelve in een kring gefchaard, door den Burger Colloriel *Serlé* in naam zyner Mede-Gecommitteerden, met de volgende aanfpraak wierden vaarwel gezegd.

BURGERS. MEDEBROEDERS, VRYWILLIGE VERDEDIGERS DES VADERLANDS!

Dat ik Ulieden, zo uit naam der Commis-

missie, als van wegens een aantal braave Patriotten, hartelyk vaarwel zeggen. MIDDELBURG.

Hebt Gylieden moeds genoeg om de Republikeinsche Eer te gaan verdeedigen, en een snooden vyand te bevegten, die altoos Ulieder, altoos onze vyand, de vyand der Vryheid, de vyand van ons Vaderland was. Gaat myne Medebroeders, bevegt den trouwloozen Brit, geleid, bewaakt en beschermd Neêrlands kostbare Kielen; doet die aterlingen zien, dat de Naneven van den onsterfelyken *de Ruiter*, wiens geboortegrond wy heden betreeden, en nog met een dankbaaren traan bevogtigen; dat Gylieden, dat gy Zeeuwen, nog geen bastaarden van uwe dappere Voorgangers zyt. Dondert hem met uwe Cartouwen, tot dat hy het geroofde zal weder gegeven hebben, en om den Vrede bid. Gaat in de Mogendheden van Hem, die de Elementen gebied, de Winden tot zynen Wagen en Zeeën tot zynen Voetbank heeft. Gaat, stryd, en keert zegepralend, met geplukte Eer-Lauwrieren, in Vrede tot ons weder; dan juichen wy U toe; zie daar de Verdedigers van ons Vaderland; zie daar die braave, dien zich by het zelve hebben verdienstelyk gemaakt, en verwelkomen U met dien zangetamen blyden uitroep, waar mede wy heden van U scheiden, *vivat de Vryheid! vivat de Republiek*.

Na dat deeze Aanspraak door herhaalde Hoeze's en leve de Vryheid, haar aan

MIDDELBURG. de Tyrannen! beantwoord was, wierden de Manschappen in de gereed leggende Chaloupen ingescheept en vertrokken naar de Schepen waarop zy bescheiden waren."

VLISSINGEN.

De Raad deezer Stad, het zelfde spoor betreedende met andere Vaderlandsche Regenten en Burgers, om Jongelingen tot den Zeedienst aan te moedigen, nam een gelykfoortig besluit als dat van Middelburg, begreepen in het volgende:

EXTRACT *uit de Resolutien van de Provisioneele Representanten der Burgerye van Vlissingen.*

Zaturdag den 9 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Is na deliberatie goedgevonden en verstaan te arresteeren, gelyk geschied by deezen, dat aan de Vrouwen van des bevaren Matroozen, Inwoonders deezer Stad zynde en zich ten dienste van 's Lands Vloot engagerende, gedurende deeze Campagne (ten ware den Oorlog vroeger kwame te cesseeren) uit Stads Kas zal worden toegereikt eene somme van *f* 1:10:- 's weeks ieder.

Wyders dat aan ieder der drie Weeskinderen, welke zich reeds alhier ten dienste van den Lande ter Zee hebben geëngageert, als een blyk van de goedkeuring deezer Vergadering, al mede uit

uit Stads Kas zal worden uitgereikt eene fomma van twee Zeeuwfche Ryksdaalders, welk geld zal worden gefteld in handen van zodanige Perfoonen, aan welke de directie over deeze Jongelingen is toebetrouwd. VLISSINGEN.

En eindeling, dat op den zelfden voet, eene gelyke fomme van twee Zeeuwfche Ryksdaalders zal worden betaald aan ieder Jongeling in Stads Armhuis geälimenteerd wordende, welke zich nog ten dienfte van 's Lands Vloot zal engageren en by de Marine worden geaccepteerd.

En zal Extract deezes &c.

In kennisfe van my als Secretaris,

(*Was geteekend,*)

L. C. DE FREYTAG.

ZIERIKZEE.

In de openbaare Nieuwstydingen las men, onder de dagteekening van 16 deezer, het volgende berigt.

„ Na dat, in de gepasfeerde week, de Publikatie der Provifioneele Reprefentanten des Volks van Zeeland was afgekondigd, waar by aanzienlyke Premien en verdere voorrechten werden uitgeloofd, om de Ingezetenen aan te moedigen tot het dienst nemen op 's Lands Vloot, had zulks ten gevolge, dat aanftonds eene vrywillige infchryving werd geopend, waar op zeer rasch, door een aanmerklyk aantal

ZEEREK-ZEE. tal weldenkende Ingezetenen deezer Stad, mildelyk werd ingeteekend, ten einde dit heilzaam oogmerk door nog meerdere giften te bevorderen; terwyl de Stedelyke Regeering drie Leden uit hun midden committeerde, om hier aan de noodige executie te geven. Dit alles had ten gevolge, dat binnen den tyd van zes dagen een aantal van niet minder dan 48 wakkere jonge Manspersoonen, zo uit de twee Stads Weeshuizen als andere Persoonen, zich vrywillig engageerden in 's Lands Zeedienst. Dit aanzienlyk renfort bevindt zich reeds op 's Lands Schepen, by het Departement van de Marine, te Vlissingen, alwaar dezelven met genoegen zyn ontvangen, op slegts eenige weinigen na, welken door lighaamsinconvenienten, tot 's Lands dienst ongeschikt geoordeeld werden. Zyn de genomen maatregelen in alle de Steden en Districten in ons Vaderland, overal van die gewenschte uitwerking, dat ieder derzelven, naar mate zyner volkrykheid, zo veele Manschappen oplevert, zal voor zeker 's Lands Vloot eerlang van de noodige Manschappen ryklyk voorzien zyn."

UTRECHT.

UTRECHT.

Onder de dagteekening van 24 deezer vernam men van hier het volgende verhaal.

„ Op Vrydag den 22 deezer zag men van de walle en cingels deezer Stad, een dikke damp opgaan, zuid oostelyke zyde verre boven Zeist; veele Ingezetenen meenden een heftigen brand te kunnen bespeuren, dan heden verneemd men dat het een zwaare heidebrand is geweest, die by het bosch van Leusden, tusschen Donderdag en Vrydag is begonnen en van daar is voortgeloopen tot voorby Driebergen en Zeist, tot naby het Huis ter Heide; zynde dezelve brand gestuit boven het Huis ter Heide, tegen over de plaats van den Heer *van Tuil van Serooskerken*, aan den breeden weg die van hier naar Amersfoort loopt. In de blussing van den brand hebben de Opgezetenen van Zeist zich byzonder gekweeten; meer dan hondert van dezelve begaven zich met schoppen en spaden naar den brand, aan hun hoofd hebbende den Schout van Zeist *Wouter van Dam*, en den Secretaris van Zeist *Willem van Dam*. De Zeistenaars met hunne schoppen en spaden groeven de Heide los, en keerden de plaggen om, terwyl andere met sparretakken, de vlam uitsloegen; en dus stuitte men den brand op bovengezegde plaats. Het sparrebosch van Zeist heeft veel gevaar gelopen, en zo voor den weg de vlam niet gedooft was, zoude het sparrebosch van den bovengenoemde Heer in brand geraakt zyn. De blussers wierden door den Heer van Zeist en andere verkwikt, door hun wagens

UTRECHT.

UTRECHT. gens met bier toe te zenden; het was reeds naby middernacht tusschen Vrydag en Zaturdag, toen men zeggen kon het vuur meester te zyn. 'Er zullen waarschynlyk meer dan 25 honderd morgen zyn weg gebrand, alzo het vuur tot naby Amersfoort zich verspreid had; 'er is ook in die lengte en breedte zeer veel eikenhout, dat in de gepasseerde winter gehakt, en op myten gesteld was, door deezen brand verteerd geworden."

FRIESLAND.

LEEUWARDEN.

In het begin deezer Maand wierden, van wegen Representanten van het Volk van Friesland, twee Publikatien afgekondigd; behelzende de eerste, kennisgeeving aan de Volke, dat, by voorraad, de gewoone en buitengewoone belastingen op den gewoonen voet zouden geheven worden; de andere een verbod omtrent het hebben en houden van Schietgeweeren; zynde de laatste van den volgenden inhoud.

VRYHEID, GELYKHEID.

PUBLICATIE.

De Representanten van het Volk van Friesland, allen den geenen die deezen zullen zien ofte hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat

Dat aan ons ter Vergadering zyn binnen gekoomen herhaalde klagten, van het Committé van Waakzaamheid Provinciaal, resideerende te Leeuwarden, hoe kwalyk gezinde, en de orde van deeze tegenswoordige zaaken ongeneegene menschen, van tyd tot tyd hebben weeten magtig te worden Geweeren, alleen geschikt tot het Militaire, en dus zeer waarschynlyk niet met een oogmerk, ter verdediging van Vryheid en Vaderland, maar met verdervelyke oogmerken, tot opstand en wederstrevinge van de Provisioneele Constitutie, thans plaats hebbende; waar in wy geoordeelt hebben te moeten voorzien, voor al, daar de tegenswoordige tyden zo veel oplettenheid vorderen voor de rust en zekerheid des Vaderlands, gelyk voorzien door deezen. Statueerende dien ten gevolge: dat een ieder, welke geen Lid van eene erkende Schuttery, of Exercitie-Genootschap is, bezittende een of meer Geweeren, geschikt om een Bajonet op te kunnen stellen, of met een ander dan houten Laadstok voorzien, verpligt zal zyn gemelde Geweer, of Geweeren ter hand te stellen aan het Gerechte van het Districkt, waar in hy woond, binnen drie dagen na Publicatie deezes, daar op hebbende doen graveeren zyn Naam, of voorzien hebbende met zodanigen teken, als hy ter onderscheidinge van anderen zal nodig achten; welke Geweeren, (daar nevens gaande een Lyst van de Persoonen, welke dezelve hebben overgebragt) de Gerechten binnen drie weeken zullen moeten overleveren in handen van onzen Ammunitiemeester binnen Leeuwarden, om aldaar bewaart te worden, ter tyd en zo lange de reden van het emaneeren deezes zal zyn weggenoomen. En ten einde zulks des te beter zal worden geëffectueerd, zo gelasten wy by deezen alle Rechteren en Justicieeren, aan deezen door een goed toeverzicht, de hand te houden, en den tegenstrever, of de tegenstrevers te doen overschryven

LEEUWARDEN. *Publ. raakende de Schietgeweeren.*

LEEUWARDEN. *Publ. raakende de Schietgeweeren.*

aan den Procureur Generaal deezer Landschappe, ten einde door dezelve Criminaliter als Oproermakers te worden geactioneerd, want wy dit alles tot veiligheid van onze goede Ingezetenen alzo hebben gemeend te behooren; uitsluitende echter van deezen de Geweermakers, ten einde de vrye Negotie in dit opzigt niet zal worden verhindert, onder die bepaling, dat, om ook in deezen misbruik voor te koomen, de Geweermakers gehouden zullen zyn, binnen drie dagen, na Publicatie deezes aan 't Gerechte, waar onder zich bevinden, aan te geeven, hoe veele Geweeren zy in gereedheid hebben, van tyd tot tyd gereed maaken en verkoopen, met uitdrukking aan welke Persoonen.

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze alomme worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelyk is.

Gegeeven te Leeuwarden den 4 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Representanten van het Volk van Friesland.

A. A. BAKKER, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

CORN. GODSCHALK.

Twee Brieven lieten de thans fungeerende Representanten van het Volk van Friesland aan de Nationaale Vergadering afgaan: de eene liep over den Burger *J. L. Huber* de andere over den Burger *E. M. van Beyma*, beiden tot Leden der gemel-

melde Vergaderinge verkooze. Zonder ons tot de geschillen, welke dat Gewest in deezen tyd verdeelden, in te laaten, plaatzen wy dezelve ingevolge van ons plan, om al wat over de Geschiedenis van deeze onrustige dagen eenig licht kan verspreiden, in onze Verzameling in te lasschen. LEEUWARDEN.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND, *aan de* NATIONAALE VERGADERING, *representeerende het* VOLK *van* NEDERLAND.

De Representanten van het Volk van Friesland, hebben met niet weinig verwondering vernoomen, dat by sommige Leden der Nationaale Vergadering, eenigen twyffel was ontstaan, als of zy, door het doen overzenden van de Lyst der verkozene Representanten tot de Nationaale Vergadering, by eene bloote en eenvoudige Brief van de Commissie, waarneemende de zaaken van het Collegie, gehouden moesten worden de voorziening, bevorens tegens den Persoon van *Joh. Lamb. Huber* gedaan, en ter kennisse van het Committé Provinciaal van Waakzaamheid in Holland ten fine van executie toegezonden, te hebben ingetrokken.

Zy haasten zich, voor zich en voor het geheele Volk van Friesland, in welks naam zy de Eer hebben te spreeken, te verklaaren, ten pleggigsten: dat de Burger *J. L. Huber* onder de hevigste suspicie en presumtie ligt, van tot onder-

LEEU-WAR-DEN.

Misfive aan den Nat. Verg. over J. L. Huber.

dermyning der Nationaale Vryheid te hebben geconspireerd; door geweld van Wapenen zyn Vaderland en Committenten te hebben willen onderdrukken, en den Minister der Fransche Republiek in den Hage resideerende, door valsche en bedriegelyke voorwendzels, van de geestgesteldheid des Volks in ons Gewest te hebben getracht te surpreneeren.

Dat hy daarom, en om andere reedenen, die het als nog niet raadzaam is om te divulgueeren, is opgeroepen geworden ter verantwoording door zyne Committenten, ten einde hem, alvoorens in de handen der Justitie over te leeveren, te hooren in hunne Vergadering, wat hy ter zyner verdediging mogt hebben in te brengen.

Dat hy daar aan niet hebbende geöbtempereerd, het Committé van algemeene Waakzaamheid in Holland in onzen naam, door het Committé Provinciaal van Waakzaamheid in Friesland is verzogt en gerequireerd geworden, om zich van denzelven Persoon, als hoogst gevaarlyk en zeer suspect, te verzeekeren, ten einde alzo na Friesland te worden overgevoerd, en aldaar ter zaake voorschreven te worden te recht gesteld.

Dat deeze orders, door dien de voorschreeven Persoon, zich door eene tydige vlucht aan deeze voorziening en maatregel van zekerheid onttrokken had, nooit zyn ingetrokken geworden, en als nog ten sterksten worden geinhereerd, en zulks te meer, om dat dezelve Persoon zich niet ontziet, om door heillooze machinatien, waar van de menschlykheid en ware Vaderlander moet yzen, als nog tegen zyn Vaderland en 's Volks Vryheid te conspireeren, waar van de onwraakbaare bewyzen in onze handen zyn.

Om alle welke reedenen zy Representanten, als zelve de beste uitleggers hunner intentie en woorden zynde, verklaaren dat, en het heil van het Land, en de eer van het Friesche Volk en de gemanifesteerde intentie van het zelve vorderen,

ren, dat die voorzieninge en maatregelen van ze- kerheid, reeds op den 12 Maart en vervolgens tegen denzelven Persoon genomen, noch door ons, noch door ons Provinciaal Committé zyn ingetrokken, en buiten effect gesteld, en ook niet vermochten ingetrokken en buiten effect ge- steld te worden.

Dat die noodzakelyk gewordene voorziening in Friesland geweest zynde van eene publieke noto- riteit, en in de Nieuwspapieren daarom in der tyd geïnsereerd, alzo ook ter kennisse van alle Kiezers in Friesland is gebragt geworden: wes- halven de uitgebragte keuze, door de meerder- heid der Kiezers in het District Harlingen, is nul en van zelve vervallen, en wy van dag tot dag zyn wagtende geweest uwe orders, om eene nieuwe verkiezinge daar te doen geschieden, ter zaake van de voorschreeven keuze, die notoir als nul en van onwaarde by ons is gehouden.

LEERE WAARDEN. *Missive aan den Nat. Verg. over J. L. Huber.*

En dat men ook in geenen deele onze appro- batie op de keuze van *J. L. Huber* behoord af te leiden uit den Brief van onze Commissie, waarneemende de zaaken van het Collegie, waar van hy misschien drager is, vermits zodanige ge- slotene Brieven aan alle de Kiezers Vergaderin- gen waren gedepecheerd, zonder opschrift, ten einde naar de gedaane (gesupposeerd wettige) ver- kiezing, met des verkoozenen naam te worden ingevuld, in welke Missive onze Commissie, met de expeditie, van het geen ter uitvoering uwer beveelen in deezen vereischt wierd, speciaal be- last, om te beter aan haaren last te voldoen, de verkoozene Persoonen, zonder derzelver ver- kiezing te weeten, uitnodigde, om ten spoedig- sten zich te willen vervoegen naar den Hage.

Wy haasten ons dus, Burgers Representanten! om van het één en ander de Nationaale Verga- dering kennis te geven per expresse, ten einde dezelve niet door ignorantie van alle deeze zaa- ken op abusive en insidieuse voorgeevens van

den

LEEU-WAR-DEN. den Persoon van *Jn L. Huber* mogten besluiten, om denzelven te admitteeren. Door de pressance van den tyd, hebben wy ons op heeden ten aanzien van de keuze op den Persoon van *E. M. van Beyma* gevallen, niet kunnen verklaaren; doch refereeren zulks met den eersten Courier.

Onder toebede van Heil en betuiging van Broederschap, verblyven wy

De Representanten van het Volk van Friesland,

(*Was geparapheerd*,)

S. HARKEMA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend*,)

CORN. GODSCHALK.

Leeuwarden den 10 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

GE-

GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

LEEUWARDEN.

De REPRESENTANTEN *van het* VOLK *van* FRIESLAND, *aan de* NATIONAALE VERGADERING, *representeerende het* VOLK *van* NEDERLAND.

Volgens het gemelde in onze Misfive van den 10 deezer, dat wy met den eerften Courier ons zouden verklaren omtrent de keuze van *E. M. van Beyma*, als tweede Plaatsvervanger tot uwe Vergadering, brengen wy by deezen ter uwer kennisfe, dat gemelde *E. M. van Beyma*, als onze Afgevaardigde by Hun Hoog Mogenden zich niet ontzien heeft, om, tegens onzen uitdrukkelyken wille, derzelver Vergadering te verlaaten en naar hier te retourneeren, zonder nogthans eenig Rapport van zyne verrichtingen, noch eenig verflag van gebeurtenisfen, die zulk een ongepermitteerd gedrag in een eenigzints verfchoonlyk daglicht zouden kunnen plaatfen, aan ons te hebben gedaan, maar zelfs zonder ons eenige kennis van den ftand der zaaken in zyne betrekking te geeven; vervolgens met de geweezen Leden onzer Vergadering is uitgeweeken uit deeze Provincie, en daar door zynen post, als Secretaris van onze Commisfie, waarneemende de zaaken van het Collegie, mede heeft verlaaten, zonder eenige legaale voorkennisfe; al waarom wy ons genoodzaakt hebben gevonden, tegens deezen Minister alle middelen van voorzieningte werk te ftellen; waar van wy de prefantfte hebben daargefteld, zynde van hem van zyne post als Secretaris, om het fchenden van zynen Eed, te dimitteeren, en hem te verklaren in dezelfde termen te vallen, waarin wy, by Publicatie van den 23 February, eenige gewee-

LEEU- WAR- DER. weezene Leden onzer Vergadering en den Griffier derzelve, hadden gedeclareerd.

Misfive aan den Nat. Verg. over E. M. v. Beyma.

Niet tegenstaande dit pligtverzuim, verkiest men denzelven als Plaatsvervuller tot uwe achtbaare Vergadering! wy zouden oordeelen aan onzen pligt, aan 't Volk van Friesland, aan dat van Nederland verschuldigd, te kort te doen, wanneer wy dus niet ter uwer kennis bragten 't gedrag, verders door denzelven gehouden. Niet alleen is hy onbeschaamd genoeg geweest, de bovengestelde waarheden te lochenen, maar beleedigt met de haatelykste uitdrukkingen ons, en in ons 't braave Volk dat wy vertegenwoordigen; doch wy zouden denken dat wy aan de achting van Ulieder Caracter en aan ons zelven verschuldigd te kort deeden, zo wy niet enkel aan uw doorziend oordeel ons refereerden.

Beöordeelt dus, Burgers Representanten! de nevensgaande Copia Missive, en wy twyffelen niet, of Gylieden zult erkennen, dat wy aan de Friesche Natie verpligt zyn om alle die verdere maatregelen tegens deezen onwaardigen geweezen Minister te werk te stellen, die wy tot bewaaring der rust en Vryheid, en tot maintien van onze geschonden eere, (waar in onze Committenten moeten deelen,) zullen nodig oordeelen.

Wy kunnen dus denzelven niet waardig kennen om ooit als Lid in uwe achtbaare Vergadering zitting te neemen: waar toe zyne verkiezing hem de gelegentheid zoude kunnen geeven, wanneer dezelve voor wettig zoude kunnen worden erkend; doch wy verwagten, in volkomen vertrouwen op uwe onpartydigheid, dat Gylieden naar overweeging deeze, eene stemming waar zodanig Persoon kon verkoozen worden, niet van waarde kunt houden; en zien ingevolge hier van uwe order, om eene nieuwe verkiezing te laaten doen, te gemoet.

Ob-

Onder toebeede van Heil en betuiging van Broederschap, verblyven wy **LEEU-WAR-DEN.**

De Representanten van het Volk van Friesland.

(*Was geparapheerd*,)

S. HARKEMA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend*,)

CORN. GODSCHALK.

Leeuwarden den 12 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De bedoelde Missive, in de voorgaande Maand door *E. M. van Beyma* aan de Representanten van het Volk van Friesland gezonden, was van den volgenden inhoud.

Missive van E. M. VAN BEYMA, *aan de Representanten van het Volk van Friesland.*

BURGERS!

Gister kwam my in handen een stuk van den volgenden inhoud:

Geëxtraheert uit het Resolutie-Boek der Representanten van het Volk van Friesland.

Door onze Commissie van Waakzaamheid en Correspondentie gerapporteerd zynde, dat

LEEU-WARDEN.

Misſive van E. M. v. Beyma *aan de Repreſ. van Friesland.*

Eduard Marius van Beyma, zich met en benevens de voortvlugtige gewezene Repreſentanten te Groningen was ophoudende, en alzo zynen post als Secretaris van de Commisſie, waarnemende de zaaken van het Collegie trouwloos verlaaten hebbende, zonder eenige legaale voorkennis van deeze Vergadering; zo is, overeenkomſtig onze Reſolutie van den 24 February laatstleden, en onze Publicatie van daags te vooren, goedgevonden en verſtaan, den Burger *E. M. van Beyma* te dimitteeren van zynen post als Secretaris van onze Commisſie, waarneemende de zaaken van het Collegie, gelyk dezelve daar van wordt gedimitteerd by deezen, en door deeze zyne verwydering moet worden geacht tegens zynen Eed en pligt te hebben gehandelt, en zich dus het vertrouwen, het welk de Natie op hem geſteld hadde, onwaardig te hebben gemaakt.

En zal Extract deezes worden overgebragt aan onze Commisſie, waarneemende de zaaken van het Collegie tot haare informatie.

Aldus gereſolveerd op het Landſchapshuis binnen Leeuwarden, den 2 Maart 1796, *het tweede Jaar der Bataafſche Vryheid.*

Accordeert met voorſchreven Boek,

In kennisſe van my,

(*Was geteekend*,)

B. A. SNOEK,
Commis ter Secretarie.

Na de lectuur van deeze en meer diergelyke ſtukken, is het zeker voor een oprecht Vaderlander onmooglyk, om de daar aan vrywillig deel hebbenden den eernaam van *Burgers* toe te kennen; doch daar ik gaarn gelooven wil, dat

dat de meerderheid der wettige Leden uwer Vergadering, door de minderheid, geholpen door een aantal Leden, die met verzaking en verloochening van de Oppermagt des Frieschen Volks, en dus op de wederrechtelykste wyze, in de Vergaderzaal van de Vertegenwoordigers van dat Volk zyn binnen geschopt, overheerd is, zo heb ik (schoon aan uwe Vergadering en haare handelingen geene de minste wettigheid toeschryvende,) gemeend, u in deeze waarschynlyk myn laatste Brief aan Ulieden den naam van *Burgers* te moeten geeven.

LEEUWARDEN.

Missive van P. M. v. Beyma aan de Repres. van Friesland.

Ontsteit u niet, Burgers! dat een oprecht Vaderlander, dat ik, die nooit te vreden geweest ben, met my zelf weldenkend te noemen, maar die door daaden onophoudelyk getracht heb te toonen, om onder de weldoende te behooren, u zeg, dat ik één waarheid in het boven geinsereerde stuk gevonden heb; het is geen waarheid, waar door iemand in zyn Eer bewaard, waar door de laster beteugeld, of waar door gy (ik spreek van de meerderheid) in uwe heilloze bedoelingen eenigzins belemmerd wordt. Gy zegt slegts, dat ik hier ben, (en dit is waar), ten einde gy door eene zamenvoeging van leugenen daar mede, ware het mooglyk, het Friesche Volk zoudt bedriegen; het Friesche Volk, Burgers! welks vertrouwen Gylieden op valsche en volstrekt onwaare gronden schaamteloos zegt, dat ik my onwaardig heb gemaakt; dat Volk is het, welks vertrouwen ik altoos getragt heb, my waardig te gedragen, met dat gevolg, dat ik het zelve bestendig, op eene my vereerende wyze, zo zeer, misschien meer dan iemand uwer, tot op dit ogenblik genooten, en ik houde my des verzekerd, behouden heb; zonder iemants tegenspraak Lid van het Committé Revolutionair, buiten, ja zelfs tegen myn verlangen, in twee der gewigtigste en werkzaamste Ministerieele

LEEUWARDEN. Posten geplaatst geweest, door negen tiendens gedeeltens des Volks in het District van Franekeradeel tot Representant van het Volk van Friesland verkoozen te zyn. Zie daar, Burgers (moest ik niet zeggen? *Dwingelanden*) gebeurenissen, waar op ik even sterk roem draag, als ik u plegtig verzeker, het vertrouwen en de achting van Ulieden te verachten, ja als dat van willekeurige overheerschers te detesteeren.

Missive van E. M. v. Beyma aan de Repres. van Friesland.

Zyt verzekerd, 'er is geen onderzoek hoe scherp ook, naar myn gedrag, geen onpartydige of wettige Rechtbank, waar aan ik de beoordeeling van het zelve of myn Persoon onttrekken zal; zo ras myne beschuldigers voor den dag willen komen, en my eene der aantygingen, als van myn Post trouwloos verlaaten te hebben, tegens Eed en pligt gehandeld, of my het vertrouwen des Volks onwaardig te hebben gemaakt, bewyzen kunnen, waar toe ik by deezen elk en een ieder sommeer en uitdaag.

Het oogmerk hebbende om deezen zo veel publiciteit te geeven, als my door de stremming, die Gylieden aan de verspreiding van waarheid toebrengt, mooglyk is, moet ik daarom hier byvoegen.

1. Dat de bovengemelde Resolutie in plaats van met de geweldadige Publicatie van den 23 February 1796 over een te komen, integendeel het daar in gegeeven woord omtrent de Ministers trouwloos verbreekt; men leeze die Publicatie zelve, aldaar word stellig eene aanschryving aan Ministers beloofd, welke ik nimmer gehad heb.

2. Dat ik geen kennis aan de Vergadering van Representanten gegeeven heb, zoude ik kunnen toonen onwaar te zyn, doch dit behoeft niet, vermits ik uitwyzens de Instructie aan my door Representanten van het Volk van Fries-

Friesland, zonder myne medewerking of invloed gegeeven, niet alleen zulks niet schuldig was, maar ook niet direct aan de President der Commissie, waarneemende de zaaken van het Collegie, het welk ik nogthans gedaan heb, als liever te veel dan te weinig eerbied willende betoonen, aan eene Vergadering, te zaamengesteld uit zo veele Leden, welker zuivere Vaderlandsliefde, yver voor de belangens van het Friesche Volk, getrouwheid in het uitvoeren van deszelfs wil, eerlykheid en kunde, ik God bidde, dat eerstdaags, zo wel als Ulieders characters aan het Friesche Volk bekend worde, op dat het Volk weete wie haar ware, wie de Volksvrienden, en wie daar en tegen eigen grootheid en belangzoekers of Volksbedriegers zyn.

LEEUWARDEN. *Missive van E. M. v.* Beyma *aan de Repres. van Friesland.*

3. Dat ik ieder wettig verkoozen Representant, van het Volk van Friesland, die ongedwongen deel aan deeze zogenaamde Resolutie genomen heeft, (zo lange de aantygingen my voor den Competenten Rechter niet bewezen zyn) voor een eerrovenden Lasteraar houde, en voor iemand die de Procuratie hem door het Volk gegeeven, heeft overtreeden, en zich zelven dus aan verzaaking van Eed en pligt schuldig gemaakt.

Zie daar, Volk van Friesland! Volk van Nederland! ziet daar gy allen, die met eenig menschelyk gevoel, met eenige deugd bezielt zyt, wat ik tot verdediging mynes in het verborgen aangerande eer, geoordeeld heb te moeten antwoorden.

Zo voorbeeldeloos gy deeze Missive zult beschouwen; zo ongehoord is ook de wyze, waarop men my behandeld heeft: op welk Recht doch kan het gegrond zyn? Druischt het tegens de Rechten van den Mensch! niet rechtstreeks aan, iemand onder den schyn van Recht in zyn Eer te beleedigen, en voor

LEEUWARDEN. meinëedig te verklaaren, zonder hem gelegenheid te geeven ter zyner verdediging; kan zulks wel in anderen vallen, als in zodanigen, die zelve geen denkbeeld van Eer hebben?

Neen! gelooft hy, die hun Beterschap en dan Heil en Broederschap toewenscht.

(*Was geteekend*,)

E. M. v. BEYMA.

Groningen den 20 Maart 1796.

Bovengemelde *E. M. van Beyma*, om redenen, hem daar toe beweegende, leverde in deeze Maand een Request in by de Nationaale Vergadering, in 't welk hy verzogt, van den post van Representant van het Volk van Nederland, hoewel, zyns bedunkens, wettig aan hem opgedraagen, geëxcuseerd te worden.

ADRES *aan de* BURGERS, *Representanten van het* VOLK *van* NEDERLAND.

Vertoont Ulieden met schuldigen eerbied, *E. M. van Beyma*, dat hy in de Kiezers Vergadering den 1 deezer te Dockum gehouden, zonder Oppositie van iemand is benoemd, tot tweeden Plaatsvervanger van den Burger *M. Sidorius*; verkoozen Representant van het Volk van Nederland; dat gemelde Burger, benevens deszelfs Plaatsvervanger *Schonegevel*, door verkiezingen in andere Districten op hun gevallen, reeds

reeds in Uheder Vergadering Sessie hebbende, **LEEUWARDEN.**
de Remonstrant zich volgens aanschryving door
den Burger Secretaris *Van Laar*, gedaan, al-
hier in den Hage gesisteerd, en op Vrydag
morgen den 15 deezer zyn opgenoemd Creden- *Request van E. M. v. Beyma aan de Nat. Verg.*
tiaal aan Uljeder Commissie tot onderzoek der
Geloofsbrieven heeft ingegeeven.

De Remonstrant onkundig van de redenen, waarom nog geene dispositie op dat stuk is gevallen, is intusschen van ter zyden geïnformeerd, dat 'er aan uwe Vergadering tegens zyne benoeming zyn ingeleverd een Protest van meer dan 200 Burgers van Leeuwarden, met nog een Protest en Declaratoir van de Algemeene Vergadering der verbroederde gewapende Corpsen en Burger-Societeiten in Friesland, welk laatste stuk hy in een Tydschrift door een Lid van uwe Vergadering wordende uitgegeeven, heeft geleezen; de Remonstrant uwe attentie met geene reflectien over die stukken willende ophouden, laat gaarn aan Ulieder verligt oordeel over, of, en in hoe verre dezelve tegens het door hem ingegeeven Credentiaal in Computatie moeten of behooren te komen; even min zal hy in deezen daar tegens zich beroemen op het Volksvertrouwen, op hem ook in de Kiezers Vergaderingen te Berlicum en te Sneek aan den dag gelegd; liever betuigd hy by deezen zyn blydschap, dat de keus op beide die plaatsen tot Representant op twee zulke waardige Mannen zich heeft bepaald, en inzonderheid dat op laatst genoemde plaats de schrik tegens het verkiezen tot Representant van den Remonstrant de gelukkige uitwerking, of althans gevolgen gehad heeft, dat de Burger *Simon Stijl* aldaar verkoozen is; een man wiens talenten alömme bekend, en wiens Patriottisme buiten twyffel zo veel ouder is, dan het zyne, als deszelfs Jaaren meerder zyn.

LETTER-WAKKERDEN.

Request van E. M. v. Beyma *aan de Nat. Verg.*

De Remonstrant, Burgers Representanten! is er wel verre, zeer verre af, van eenigzints te willen avoueeren of erkennen het geen in opgemelde stukken ten zynen laste is of mogt zyn gepoleerd: integendeel verklaart hy niets vuuriger te verlangen, dan het tydstip geboren te zien dat hy zich voor een Competenten en onpartydigen Regter tegens alle aanrandingen van zyn eer en goeden naam, die reeds zyn of nog worden ondernomen, door wie het ook zy, zal mogen verdedigen, en dat hy door het gansche vrye Volk, tot erkenning en werking van welks Oppermagt, hy altoos, met postpositie zyner byzondere belangen naar vermogen heeft mede gewerkt, en welks vertrouwen hy vooral in de tyden dat het vry was, op de vereerenste wyze heeft ondervonden, tot de strikste verantwoording worde geroepen van zyn gehouden gedrag, in alle de onderscheidene en zeer gewigtige betrekkingen, waar in hy tegens zyne ernstige en nog voorhanden zynde Sollicitatie is geplaatst geworden.

Neen, Burgers Representanten! zodanige beschuldigingen als hem in laatstgemelde stukken worden te laste gelegd, te erkennen, was voor iemand die altoos 's Volks Oppermagt als heilig geëerbiedigd, en de handhaving daar van by eene wettige Representatie, als het gelukkigst Bestuur voor een Maatschappy, byzonder voor Nederland, beschouwd heeft; was dus voor den Ondergetekenden, die in dat geval is, even veel als te erkennen dat hy het ligt der zonne onweerdig was.

Dan ik meen teffens, dat zal een zodanig Bestuur een zodanig effect hebben, zal uwe Vergadering aan het Volk van Nederland dien dienst bewyzen, die ik en zeker alle Vaderlanders van harten wenschen, dat dezelve dan door een algemeen vertrouwen des Volks moet worden gerugsteund; en het is daarom, Bur-

gers! dat de Remonstrant eerbiedig in confideratie geeft, of het niet best is, daar het wantrouwen van eenige honderden op zyn Perfoon gebleeken is, en hy openlyk verklaart, niet alleen te erkennen, dat hy zyn tot hier toe voor 's Volks belang en Vryheid gehouden gedrag niet weet te verbeteren, maar dat ook deeze blyken van wantrouwen van eenige (hoe ongegrond ook) hem moedeloos maken, en alzo zyne bekrompene vermogens, het voor hun ontontbeerlyk voedzel des yvers missen zullen, of, zegt hy, het algemeen belang om allen deezen niet vordert, dat hy als onnut gemaakt voor den dienst des Vaderlands, van het aanvaarden der gewigtigste betrekking, als Reprefentant het Volk van Nederland worde geëxcuseerd. LEEUWARDEN.

(*Was geteekend,*)

E. M. v. BEYMA.

's Hage den 16 April 1796.

By eene Publikatie van den 28 January deezes Jaars (zie N. NED. JAARB. 1796, bl. 459) hadden Reprefentanten van het Volk van Friesland, aan het Hof van Justitie, onder andere, verbooden, „ om „ zich met hetgeen als gevolgen van po„ litique gefchillen mogt worden aange„ zien, offchoon de gevallen onder hun „ in gewoone tyden als Crimineel zouden „ kunnen werden befchouwd, te bemoeiën." Het Hof, zich hier over bezwaard, en in zyne wettige regten bekort oordeelende, leverde daar tegen eene *Deductie* in van den volgenden inhoud.

LEEUWARDEN.

DEDUCTIE *voor het Hof* **PROVINCIAAL**, *overgegeven aan de* **REPRESENTANTEN** *van het* **VOLK** *van* **FRIESLAND**, *den* 19 *April* 1796.

REPRESENTANTEN *van het* **VOLK** *van* **FRIESLAND!**

De Raaden van Frieslands Hoogste Gerigtshof; welks vertoogen in zaaken het heil van dit Gewest in het algemeen, en de administratie der Justitie in het byzonder betreffende, by de hooge Regeering deezer Provincie, niet zelden eene ernstige overweeging verdienden, meenen met reede te kunnen verwagten, dat ook deeze hunne Deductie by Ulieder Vergadering gewigtig genoeg zal beschouwd worden, om Ulieder veelvuldige deliberatien voor eenige ogenblikken te interrumpeeren, en derzelver attentie alleen daarop te vestigen.

Zedert de verschillende gebeurtenissen en omwentelingen, welke in deeze Provincie geduurende eenen geruimen tyd, en wel voornamentlyk zedert den 25 January laatstleeden hebben plaats gehad, is het aan 't Hof voorgekomen, dat het openlyk wantrouwen van sommige kwalyk onderrigte Ingezetenen eenen zeer nadeeligen invloed gehad heeft op de uitoeffening van de Justitie, welke daar en boven door eene voor het Hof niet zeer duidelyke Resolutie beperkt zynde, het te vreezen is, dat eindelyk geheel van derzelver veerkragt zal worden beroofd, zynde het eene onbetwistbaare waarheid, dat een Collegie van Justitie zo wel door de algemeene agting en eerbied, als door de straffe der Wetten de orde in de Maatschappy moet bevorderen.

Reeds overlang zoude het Hof deszelfs bekommeringen over de gevaaren voor de algemee-

LEEUWARDEN. *Deductie van het Hof van Friesland.*

meene rust, welke natuurlyk uit deezen staat van zaaken moeten voortvloeyen, aan de Vertegenwoordigers van het Volk hebben te kennen gegeeven, zo het niet begreepen had, dat een tyd, waar in partyzugt, en eene noodlottige verdeeldheid aller gemoederen vervulden, niet zeer geschikt was om aan de stemme der waarheid en rede gehoor te geeven:

Dan daar Gylieden thans zelven in eene Missive, gedateerd Leeuwarden den 21 Maart 1796, aan de Vergadering, welke het geheele Volk van Nederland vertegenwoordigt, en dus voor het oog van dat Volk zelf, plegtig verklaard hebt: (wy neemen by deezen Ulieder eigene woorden over) *dat nimmer meer rust en beter order in onze Provincie plaats hadt, dan op dit tydvak*, en daar deeze in Ulieder Missive veronderstelde tyden van rust en order, ook teevens de tyden van waarheid en rede behooren te zyn, zo zyn wy aan de Natie, en aan ons zelven verpligt, om Ulieden op eene bedaarde, doch te gelyk vrymoedige wyze, onder het oog te brengen de bezwaaren en hinderpalen, welke ons in het volvoeren onzer steeds geheiligde pligten belemmeren, en de verschillende redenen, welke ons geheel en al buiten staat stellen, om in onze posten den Lande van eenigen wezenlyken dienst meer te zyn.

Het recht immers om zyne gedagten en gevoelens aan anderen te openbaaren, en zyne belangen in te brengen by hun, welken de publieke Magt is toevertrouwd, is door eene Publicatie van de Rechten van den Mensch, in dato den 20 February 1795, door de Provisioneele Representanten van het Volk van Friesland aan elk Burger als een onvervreemdbaar recht toegekend; en daar deeze rechten nog dagelyks in openlyke Declaratoiren erkend worden, zal men het zekerlyk aan ons, wien de beveiliging dier rechten in het byzonder is

aan-

LEEUWARDEN. aanbevoolen, en wier belangen die der geheele Maatschappy zyn, niet ten kwaaden duiden, dat wy ook by deezen onze gevoelens en belangen, met dien nadruk, welke het gewigt der zaake vordert, aan den dag leggen.

Deductie van het Hof van Friesland. Alvoorens echter tot eene breedere ontwikkeling hier van over te gaan, zyn wy aan het Caracter, dat wy de eer hebben te bekleeden, verschuldigd Ulieder ernstig te verklaaren, dat geen drift noch partydigheid, waar voor Rechters onvatbaar behooren te zyn, deeze Deductie gedicteerd, maar dat niets dan het innig besef onzer pligten, en de zucht tot het algemeene welzyn onze pen bestuurd heeft. Wy verwagten derhalven ook van Ulieden in het beoordeelen van dezelve die billykheid, en die onpartydigheid, waarop het gewigt van ons voorstel eenen regtmaatigen aanspraak heeft.

Wie van Ulieden zal ontkennen, (en wy durven ons veilig in deezen op Ulieder uitspraak beroepen;) dat de onderscheidene Instructien, welke zo wel Gylieden, als wy by de aanstelling tot die Posten, die wy in naam des Volks bekleeden, hebben ontvangen, de eenige ware en onfeilbaare toetzen zyn van het gedrag, welk wy in onze qualiteiten hebben gehouden; dat het alleen deeze Instructien zyn, waarop wy wegens onze daaden aan het Volk verantwoordelyk kunnen worden gesteld? Billyk is het derhalven, dat wy deeze ten grondslage leggen van de bezwaaren, die wy Ulieden hebben voor te draagen, te meer daar het deeze zyn, die door eene wyze voorzorge tegen alle misbruiken vaste paalen zo wel voor de Wetgevende als Judicieele Macht gesteld hebben.

De Procuratie, welke Gylieden allen plegtig bezwooren hebt, Ulieden door het Volk zelf gegeeven, moet dus aan uwen; de onderscheidene Resolutien, waarby wy als Raaden in den Hove zyn aangesteld, de Eed daar in voorgeschree-

schreeven, en by ons afgelegd, de oude Instructie van den 10 May 1597, mitsgaders de Resolutie van den 20 November 1663, in zo verre met den tegenwoordigen Regeeringsform, met onze personeele gevoelens over den Gods dienst, en met den zo evengemelden Eed niet strydig zyn, aan onzen kant het rigtsnoer ter beoordeeling onzer Rechten en verpligtingen zyn.

LEEUWARDEN. *Deductie van het Hof van Friesland.*

Alle deeze aangehaalde Stukken bewyzen ten duidelykste dat het Hof Provinciaal *alleen* zal waarneemen en bedienen de crimineele en civiele Justitie, en dat ook, (dit zyn de eigene woorden der Resolutie van den 20 November 1663.)

Zo in de zaaken van Politieque administratie eenige crimineele delicten en excessen gepleegd worden, daar van aan den Hove alleen de Judicature toekoomt.

Uit deeze dus moet ook dat gedeelte van Ulieder Procuratie, waarby de uitoeffening der ordinaire Justitie, op den tegenwoordigen voet wordt gelaaten, uitgelegd worden.

Hoe kan men nu naar de regels eener gezonde uitlegkunde hier mede over een brengen Ulieder Publicatie van den 28 January laatstleeden, waarby aan het Hof van Justitie geinterdiceerd wordt: *om zich met het geen als gevolgen van politicque verschillen mogte worden aangezien, offschoon de gevallen anderzins in gewoone tyden als crimineel zouden kunnen worden beschouwd, te bemoeyen?* Wy ten minsten inclineeren uit eerbied, welken wy aan de Wetgeevende Macht verschuldigd zyn, liever te gelooven, dat deeze Publicatie derzelver oorsprong ontleend van de toenmalige tydsomstandigheden, dan van eene rype en bedaarde overdenking van Ulieder en onze Instructiën.

Daar en boven moeten wy Ulieden openhartig bekennen, dat wy deeze Publicatie na eene

ern-

LEEU-WAR-DEN. ernstige en langduurige meditatie niet alleen, nooit wel hebben kunnen begrypen, maar ook met zich zelve zeer strydig bevonden hebben.

Deductie van het Hof van Friesland. In het eerste gedeelte wordt gestatueerd, dat het Hof zich zal hebben te onthouden van alle bemoeijing met Politicque geschillen, *waarby niemand in zyne veiligheid of goed benadeeld, en de Publicque rust niet gestoord wordt;* en ogenblikkelyk daar na wordt dit verbod herhaald met deeze naar ons inzien zonderlinge byvoeging: *offchoon de gevallen anderzins in gewoone tyden als crimineel zouden kunnen worden beschouwd.*

Kan men zich ooit een misdaad verbeelden, waar door niet de een of ander in zyne veiligheid of goed benadeeld, of de publicque rust niet gestoord wordt? De definitie, die van een misdaad in rechten wordt gegeeven, is ten minsten hier mede volkomen strydig: *delictum est quo Status Publicus, aut quo cives singuli læduntur.*

By den verderen inhoud dier Publicatie recommandeert Gylieden aan den Hove, *om met alle mogelyke nauwkeurigheid op de beweegingen der Aankleevers van de Orange party te letten, en de minste oproerigheden volgens de Wetten ten sterksten te doen vervolgen.* Om nu hier op geene andere aanmerkingen te maken, zullen wy ons alleen bepaalen tot de vraag, of de hier bovengemelde oproerigheeden der bedoelde party als gevolgen van politicque verschillen moeten worden aangezien? En het antwoord op deeze vraag moet ieder opmerkzaam leezer deezer Publicatie eene tweede tegenstrydigheid daar in doen ontdekken.

Wy zouden aan Ulieder doorzicht te kort doen, zo wy Ulieden in het breede betoogden de gevaaren van duistere Wetten; dezelve stellen eene Maatschappy aan de grootste wanorders bloot, dewyl zy den Rechter onzeker in

zyn oordeel, en den Ingezeten omtrent zyne verpligting laaten.

Hoe zullen wy met Ulieder Procuratie over één brengen het gebeurde op den 25 January 1796, wanneer Gevangenen op order van het Hof in bechtenis genoomen, door eene Resolutie van Representanten uit humne detentie ontslagen zyn?

LEEUWARDEN. *Dedutie* aan *het Hof van Friesland.*

Wy zyn 'er verre af om aan die geenen, welke den Souverein representeeren het recht van Amnestie, na alvoorens het advis en de consideratien van den Rechter omtrent de *Merita Causæ* te hebben ingenoomen, te betwisten; doch het komt ons in allen gevalle voor, dat de misdaad van *Ocke Ruurds de Swart*, zo de beschuldiging tegen hem beweezen was geworden, van dien aart was, dat eene ligtvaardige Amnestie van dezelve de bedenkelykste gevolgen voor de veiligheid van de Maatschappy konde hebben, als bevattende zyne beschuldiging niets minder, dan eene daad, welke door alle tyden heen, en by alle beschaafde Volken altoos voor een hoogst strafbaar delict is gehouden. Ook komt het ons voor niet minder gevaarlyk te zyn voor de algemeene rust iemand te ontslaan, die door Sententie van een Gerigtshof gevonnisd, reeds een gedeelte van zyne straf ondergaan had. De weinige uitzonderingen, welke hier tegen aangevoerd kunnen worden, en waar van geene op het bedoelde geval applicabel zyn, bewyzen dit ten klaarsten.

De gewysdens van Gerigtshoven heeft men te recht altyd beschouwd als heilig en inviolabel, om dat anders geftadige wanordens de geheele Maatschappelyke orde omver zouden keeren. Wat eerbied, welke agting kan een Rechtbank verwagten, welke haare Vonnissen zonder de gewigtigste redenen geannulleerd ziet? Welk nut kan zy op deeze wyze door het vol-

voe-

LEEU-WAR-DEN.

Deductie van het Hof van Friesland.

voeren van haare pligten aanbrengen? In de willekeurigste alleenheerschingen, (en wy hebben te veel eerbied voor de Vergadering, welke een vry Volk vertegenwoordigt, dan dat wy Ulieder Bestuur daar by zouden vergelyken,) had zelfs altoos voor gevelde Vonnissen eene onschendbaare eerbied plaats.

Perditæ Civitates (zegt een der beroemdste Staatsmannen der Oudheid, wiens woorden wy echter niet gaarne op den tegenwoordigen toestand van onze Provincie zouden toepassen), *deploratis omnibus rebus hos solent habere exitus exitiales, ut damnati in integrum restituantur, res Judicatæ rescindantur; cumque ea eveniant nemo est, qui non intelligat ruere eam Rempublicam. Haec ubi eveniunt, nemo est, qui ullam spem salutis reliquam esse arbitretur.*

Wy kunnen al mede met de meermaalen geallegeerde Procuratie en onze Instructie niet over één brengen Ulieder Resolutie, en daarop gevolgde Publicatie van den 26 February laatstleeden, waar by Gylieden eenige Leden uwer Vergadering, met recht van adsumtie van zodanige geschikte Persoonen, als zy nodig zullen oordeelen, onder den naam van Committé van Waakzaamheid en Correspondentie, qualificeert onder anderen, om in voorvallende gelegenheden civiele Arresten op Persoonen, Goederen en Papieren te doen, met order aan alle zo Justicieele als civiele Geconstitueerde Machten binnen deeze Provincie, om aan dat Committé op deszelfs Requisitie de behulpzaame hand te bieden.

Het moet toch ieder direct in het oog vallen, dat hier door de administratie der Justitie niet op den ouden voet gelaaten, maar daar in eene zeer aanmerkelyke verandering gemaakt wordt.

Het Hof, Representanten! heeft nimmer in zaaken het Bestuur der Justitie betreffende, in dee-

deeze Provincie vermeend eenige andere Macht boven zich te moeten erkennen, of dezelfs verpligting tot ondergeschiktheid aan dezelve geweeten: dit echter wordt in die Publicatie wel uitdrukkelyk aan ons geïnjungeerd. Om niet te spreeken van het Recht van Persoonen te arresteeren, by die Resolutie aan dat zelfde Committé toegekend, één Recht, het welk aan zo veele Persoonen toevertrouwd, eenen zeer nadeeligen invloed op de veiligheid der Ingezetenen kan hebben, en in eene vrye Republiek niet dan met de grootste voorzorge gegeeven moet worden, als niet wel over één te brengen met de boven aangehaalde Publicatie van de Rechten van den Mensch, waar by uitdrukkelyk gezegd wordt: *dat niemand gerechtelyk beschuldigd, gearresteerd en gevangen gezet mag worden, dan in zodanige gevallen, en volgens zodanige formaliteiten, als welke door de Wet zelve te vooren bepaald zyn.*

LEEUWARDEN. *Deductie van het Hof van Friesland.*

Ook kunnen wy niet nalaaten aan te merken, dat de gantsche inhoud dier Resolutie en Publicatien bewoordingen in zich bevat, welke een algemeen wantrouwen op de waakzaamheid van het Hof te kennen geeven, en waar toe wy verzekerd zyn, dat het Hof nimmer aanleiding heeft gegeeven.

Over het algemeen is het door alle verstandige Wetgevers als de grootste waarborg der Vryheid beschouwd, wanneer de drie verschillende Machten, de Wetgevende, namentlyk, Uitvoerende en Judicieele Macht, in een geregeld Staatsbestuur van malkanderen gescheiden zyn, en elk binnen de haar bepaalde grenzen beslooten blyft. 'Er zyn misschien enkele voorbeelden, dat de Uitvoerende en Wetgevende Macht voor eenen korten tyd in één Lichaam vereenigd gewigtige diensten aan een Staat gedaan hebben, in eenen byzonderen en dringenden zamenloop van omstandigheden; doch nooit, (wy beroepen

LEEU-WAR-DEN.

Deductie van het Hof van Friesland.

ons veilig op het onpartydig getuigenis der Geschiedenis,) heeft de Wetgevende Macht zonder verlies of ten minsten zonder gevaar voor de algemeene Vryheid, zich de Judicieele Magt aangematigd. Frankryk, dat ons zo veel nuttige lessen in Staatkunde, en zulke ysselyke voorbeelden geleverd heeft, strekt hier van ten bewyze. Ook zoude ons eigen Vaderland, wanneer wy deszelfs Historie maar één enkel blad te rug slaan, ons een treffend bewys hier van opleveren, zo wy meer bewyzen voor deeze thans algemeen erkende waarheid nodig hadden. Het is hierom dat insgelyks de Commissie uit Hun Hoog Mogenden by het arresteeren van een Reglement voor de Nationaale Vergadering, dit wel degelyk in het oog heeft gehouden, door de Judicieele Macht voor altoos buiten deeze Vergadering te sluiten.

Wäre het niet dat wy ons vreesden in te laaten, in het beoordeelen van besluiten, welke tot onze Judicature niet behooren, iets waar van wy volkomen afkeerig zyn, dan zouden wy niet geheel met stilzwygen kunnen voorbygaan, Uliëder op den 12 deezer aan ons ter hand gestelde Resolutie, specteerende de Remotie der vier oudste Leden van dit Gerigtshof, Mannen, wier kunde, braafheid, ondervinding en eerlyke onpartydigheid in het beoordeelen van alle zo civiele als crimineele gevallen, geduurende den tyd, dat wy de eer gehad hebben hunne Amptgenooten te zyn, allezins onze agting en eerbied verdiend hebben. Wy haalen thans deeze Resolutie alleen maar aan om een openlyk getuigenis onzer agting te geeven aan deeze ervaarene en verlichte Richters, wier verlies ons allen smert: en wy schroomen te minder deeze onze gevoelens in eene Deductie aan Uliëden open te leggen, daar de Representanten van het Friesche Volk zelven in het jongst verloopen jaar twee deezer Leden door eene allervereerendste Reso-

lu-

lutie tot het continueeren in die posten, welke hun thans door Ulieden benoomen zyn, hebben getracht te beweegen.

LEEUWARDEN.

Hier boven hebben wy met weinige woorden aangeroerd, de noodzaakelykheid van het vertrouwen voor een Collegie van Justitie, en de onberekenbaare gevolgen, welke uit een ééns opgevat wantrouwen, en daar uit volgende minagting voor een Gerigtshof noodwendig voortvloeijen: wy achten het onnodig hier op sterker aan te dringen, daar Gylieden zelven by Publicatie van den 15 July 1795, alle de Ingezetenen deezer Provincie ten sterksten aanmaant: *om voortaan 't Hof van Justitie, aan welke wy door deeze onze dispositie het oud vertrouwen by de Natie gepoogd hebben weder te geeven, met al dien eerbied en gehoorzaamheid te bejeegenen, welke de handhaving der Wetten en de bewaaring der openbaare rust en orde vereischen, terwyl een tegen overgesteld gedrag tot een onlochenbaar bewys zoude strekken, dat het voorgaand misnoegen niet een gegrond wantrouwen tegen zommige Leden van den Raad, maar eene strafwaardige onvergenoegdheid over de Maatschappelyke orde, welke tot hier toe gehandhaaft is, geweest was, en tot niet anders zoude dienen, dan om allen die zich daar aan schuldig maaken, voor de onvermydelykste onheilen bloot te stellen.*

Deductie van het Hof van Friesland.

Wanneer wy nu daar by vergelyken Ulieder Proclamatie aan de Bataafsche Natie, gedateerd den 3 Maart 1796, waar in onder anderen deeze navolgende, voor ons zo treffende, Periode voorkomt: *het Hof van Friesland, misnoegd, dat wy by voorig Staatsbesluit, deszelfs invloed in Staatkundige geschillen beperkt hadden, 't geen volgens den eisch der drie elkander opgevolgde onderscheidene Magten reeds van den aanvang onzer omwenteling in February 1795 had behooren te geschieden, gaf zyner gevoelig-*

LEEUWARDEN. *heid den ruimen teugel, en onderſteunde met al zynen invloed de overheerſching der feitelyk ingedrongen beſtuurders.* Dan laten wy aan het oordeel van ieder onpartydig Mensch, ja van Ulieden zelven over, welke aandoeningen by elk onzer, die maar eenig gevoel van zyne eigene waardigheid bezit, by het leezen daar van geboren moesten worden.

Deductie van het Hof van Friesland.

Het zyn hier geen losſe geruchten, die men tegen ons verſpreid, het zyn openlyke aantygingen, gedaan in een publiek ſtuk, op naam der Repreſentanten uitgegeeven, door hunnen Preſident en Griffier ondertekend, en aan het Volk bekend gemaakt; een ſtuk, dat volgens deszelfs inleiding een waar tafereel van de laatſte gebeurtenisſen ſchetst, niet alleen aan het Volk van Friesland, maar aan geheel Nederland, ja zelfs aan de Nakomelingſchap. Hoe weinig wy ook het oordeel van deeze laatſte vreezen, zouden wy echter aan onze eigene pligten, aan onze door het Volk opgedragene waardigheid te kort doen, zo wy deeze Periode ongemerkt voorby gingen.

Men ſtelt ons daar in voor als misnoegd over het beneemen van eenen invloed, dien wy nimmer gehad noch begeerd hebben, en *aan onze gevoeligheid den ruimen teugel gegeeven te hebben;* daar het te gelyk ontegenzeggelyk waar is, dat zulk eene gevoeligheid in eenen Rechter het zelfde is als partydigheid. Een Rechter moet even ongevoelig zyn als de Wet; is hy dit niet, dan maakt hy zich ſchuldig aan pligtverzuim, en te gelyk onwaardig om het Rechter-ambt te bekleeden. Zo deeze aantyging derhalven gegrond was, hadden wy reeds over lang verdiend van onze Posten ontzet te worden.

Dewyl nu elk kwalyk onderrigt Ingezeten zich in zyne gesprekken, dewyl menig Nieuwsſchryver in zyne meest al met onwaarheid en lasteringen opgevulde bladen zich met opzicht tot

een

een voormaals zo geëerbiedigd Gerigtshof zo beleedigend uitlaat; dewyl de Representative Souverein zelfs in eene publieke Proclamatie zulke uitdrukkingen omtrent het zelve vermeend te moeten bezigen, moet hier door niet ontwyffelbaar aan het gezach en de achting van het Hof van Justitie de laatste hartslag worden toegebragt?

LEEUWARDEN. *Deductie van het Hof van Friesland.*

Het is om alle deeze redenen, dat aan eên wel eer zo geagt Hof, welks luister met het oud vertrouwen op het zelve nog geen jaar geleeden, in Ulieder Vergadering wierd geproponeerd te herstellen, en te doen herleeven, aan welks' sententien en bevelen Gylieden, toen ter tyd zo allernoodzaakelykst oordeeldet, dat door ieder Lid en afzonderlyk Ligchaam in deeze Maatschappy de behoorlyke eerbied en gehoorzaamheid betoond wierd; het is om alle deeze redenen, dat aan het Hof van Friesland, thans dagelyks publiek gelasterd en gehoond, ontbloot van het vertrouwen, zonder het welke een Gerigtshof niet bestaan kan, verkort in die Rechten, welke het by deszelfs Instructie gezwooren heeft te zullen handhaven, tegenwoordig niets anders overig blyft, dan openlyk aan Ulieden, als representeerende het Volk van Friesland, te verklaaren, dat het zich zelf beschouwt als volstrekt buiten staat gesteld, om in de gewigtige Administratie der Justitie den Lande van den vereischten dienst meer te zyn.

Het Hof is deeze verklaaring verschuldigd aan het Volk, welks Rechten en vryheden het by Eede beloofd heeft alomme te zullen doen eerbiedigen, terwyl het door een langer stilzwygen zich zelf verantwoordelyk zoude stellen wegens alle de nadeelige gevolgen, waar aan eene kragteloos gewordene Justitie de gantsche Maatschappy onvermydelyk bloot steld, laatende het verders aan de wysheid der Vertegenwoordigers van het Friesche Volk, om ten spoedigsten zodanige gepaste maatregelen te beraamen, en in het werk

LEEUWARDEN. te stellen, als tot welzyn van het Land en Volk, wier belangen aan Ulieder Vergadering zyn toevertrouwd, volstrekt noodzaakelyk zyn geworden.

Waar mede na Ulieden in de bescherming van God Almagtig te hebben aanbevoolen, verblyven wy,

Ulieder Dienstwillige,

De Raaden 's Hofs van Friesland.

In kennisse van my Griffier,

H. VAN DER HAER.

Leeuwarden den 19 April 1796.

STAD EN LANDE.

GRONINGEN.

Van eene gewenschte uitwerking was de maatregel, door Representanten van het Volk deezes Gewests beraamd in het uitlooven van eene Premie van twaalf Dukaaten, boven het gewoone Handgeld, aan de zodanigen, die vóór zekeren bepaalden tyd in 's Lands dienst ter Zee zouden treeden. Zie hier een berigt daar van, onder de dagteekening van 14 deezer.

„ Gepasseerde Dingsdag, den 12 deezer, zag men alhier eenen statigen optogt van die braave Manschappen, die zich hadden aan-

aangegeven om het Vaderland ter Zee te dienen. De trein wierd geopend door drie jonge Bootsgezellen, waarop volgde een Lieutenant der Marine, en een Commissaris der Werving, vergezeld van den Onder-Major der Gewapende Burgery. Hier op volgden de beide Tambour Majors derzelve, met een groot Corps Burger Musikanten, en toen twee Matroozen, de jongste van jaaren, ieder met een Nationaale Vlag in de hand, en verders het geheele Corps Manschappen, die zich ten dienste hadden aangegeven, twee en twee, de meesten met hunne Naastbestaanden aan de hand; zynde de uitgeloofde Premie hun reeds in het Werfhuis ter hand gesteld. Deeze treffende optogt passeerde, onder het fraaiste Muziek, door de voornaamste Straaten deezer Stad. Des Woensdag 's morgens zyn tusschen de 40 en 50 Manschappen reeds naar hunne bestemming vertrokken. Jongelingen! en gy allen, wier tydelyk lot nog niet volkomen beslist is, die eenigen lust hebt het Vaderland van dienst te zyn, geeft u aan! Laat 's Lands Vloot door ware Vaderlanders bevolkt zyn! Tracht het trotsche Albion, die 't gebied over alle de Zeeën willen hebben, tracht, zeg ik, den roofzieken Brit, aan zyne heersch- en roofzugt palen te stellen. De loopbaan wordt u aangewezen! Laat u de voetsporen uwer Voorvaderen aansporen! die, door het ter onderbrengen der gestrengheden der Na- GRONINGEN.

 tuur,

GRO- tuur, zich een bloeyend Gewest op de
NINGEN. Moerassige heuvelen schiepen, het geen niet voor haar, maar voor de Nakomelingschap bestemd scheen. Laat u aansporen door die Heldendaden onzer Zeehelden, waar van onze Jaarboeken vol zyn! Volgt het voetspoor van eenen *de Ruiter!* zonder van andere Bataafsche Helden op dat zelve Element te spreeken; dien grooten *de Ruiter*, wien noch verzoeken, beloften of aanbiedingen van groote eer of rykdommen in zynen pligt konden doen wankelen, maar die zyn dienst alleen aan zyn Vaderland had toegewyd. Laat u zyne daden ten rigtsnoer strekken! Hy, van eene geringe afkomst geboortig, leidde zich, door zyne Heldenmoed, en oppassend Character, tot de hoogste waardigheid. Hy was de schrik der vyanden zynes Vaderlands, welke hem zelfs in alle zyne daden den welverdienden lof niet durfden weigeren. Voor allen is deeze weg weder open 's Lands Vloot staat onder ware Vaderlandsche Mannen, die in hunne Vlotelingen geene Slaven maar hunne Medeburgers beschouwen. Thans is het ogenblik daar, om weder de tyd te zien herleven als in den jaare 1667, toen den Brit sidderde als hy de Nederlandsche Vlag op zyne Kusten zag verschynen, in zyne havens opgesloten wierd gehouden, toen *de Ruiter* Instructie ontvangende om de Rivier van Londen op te zeilen, om de Rivier van Chattam of

Ro-

Rochester op te lopen en de vindende Engelsche Vaartuigen te vernielen, zulks gelukkig wierd uitgevoerd, door na veele hinderpaalen te boven gekomen te zyn, de Ketting, die zy over de Rivier hadden gespannen, wierd in stukken gezeild, en alzo het oogmerk bereikt. Jongelingen! hoe aangenaam zou het zyn om u, na uwen heldenmoed op den Oceaan getoond te hebben, als de voornaamste oorzaak onzer herstelde roem te mogen ontvangen. GRONINGEN.

„ Alle Liefhebbers van hun Vaderland worden dus uitgenodigd om deel aan het Fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst te nemen, en kunnen zich addresseeren, by de *Directeuren* derzelve, zynde de Burgers *E. Abbring*, *D. Hesseling* en *D. Draper*. En alle Manschappen, die nog genegen zyn, om het Vaderland ter Zee te dienen, kunnen zich in eene der Werfhuizen het zy op de Laan of in de Paauw addresseeren, en aldaar de Premie die op de aangeving gesteld is, ontvangen."

Van de heilzaame gevolgen van het Instituut ter Onderwyzinge van Dooven en Stommen, binnen deeze Stad opgericht, door den waardigen Kerkleeraar GUYOT, behelst het volgende verhaal een verslag, overbekwaam om allen, die in het heil van buiten hunne schuld ongelukkige Natuurgenooten eenig belang stellen, tot het draa-

GRÓNINGEN. ge der kosten deezer loflyke Stigtinge naar vermogen te helpen bydraagen.

„ Deeze dag (zoo schreef men op den 7 deezer) was bepaald tot het onderzoek der Kweekelingen van het beroemde Instituut tot Onderwyzinge van Doven en Stommen, waarop wy wederom het geluk mogten hebben van in onze Stad de vorderingen deezer ongelukkigen door de duidelykste proeven te zien, en de heilzame uitwerkzelen van dit Instituut van naby te beschouwen. De om de lydende menschheid zo verdienstelyke Instituteur H. D. GUYOT, opende, onder eenen grooten toevloed van menschen, deeze aandoenelyke plegtigheid, met eene naar de omstandigheden allezints gepaste Inleiding, waar in hy het begin en den voortgang zyner Leerwyze, door wel ke hy zo veel goeds onder dit ongelukkig gedeelte des menschdoms stigt, ontvouwde; waarop met het eigenlyke oogmerk van deezen dag een begin gemaakt wierd, en de Schriften der Scholieren wierden vertoond, welke van hunne kunde en vorderingen een uitmuntend getuigenis gaven; daarna toonden zy hunne bedrevenheid in de Rekenkunde; hierop gingen de Meesters, aan wier hoofd zich de verdienstelyke METGER bevond, over tot het dicteeren, het welke eenige Leerlingen met tekenen overlazen, waarna de laatsten elkanderen geheele zinnen met een enkeld opgeeven en opschryven voor dicteerden. Vervolgens wa-

waren 'er sommige Scholieren, welke zeer onderscheidenlyk en verstaanbaar spraken, en anderen op het enkel gezicht van de beweging des monds verstonden; ja zelfs dat geene, het welk zy verstaan hadden, opschreven, duidelyk uitspraken; welke uitmuntende proeve de Toeschouwers met eerbied en vreugde vervulde. Verders stelden zy verscheidene dingen op, en beäntwoordden eenige vragen, welke zy elkanderen of de Meesters en de omstanders hun opgaven, met alle vaardigheid; vertoonden proeven van hunne bedreevenheid in de onderscheiden Handwerken, welke zy beoeffenen, en ontvingen allen hierop Pryzen van naarstigheid. Hierop wierden twee uitmuntende Scholieren, welke voor eenigen tyd hunne Geloofsbelydenis hadden afgelegd, met alle ruimte van het Instituut ontslagen; *Johannes Lubbertus Mörser*, van handwerk een Zilversmid, en *Jan Hillebrands*, een Pypenbakker. Daarenboven is *Izaäk Hartog* van den Joodschen Godsdienst, op zyn uitdrukkelyk verzoek, insgelyks ontslagen; om zyn lofwaardig oogmerk, om zyne oude Moeder en Hem zelven te onderhouden, zo veel te beter te bevorderen. Deeze drie ontvingen hunnen Afscheidsbrief uit de handen van hunnen braaven Leermeester, en bedankten hierop mondelyk en schriftelyk den voortreffelyken Instituteur, de Directeuren en hunne begunstigers voor al het goede, het welk zy van dezelve ontvangen hadden; het welk verscheidene

GRONINGEN.

Aan-

GRONINGEN. Aanschouwers uit bewondering en dankbaarheid jegens het goede Opperwezen, het welk dit alles in zyne gunstige Voorzienigheid zo beschikte, de traanen uit de oogen perste. De Directeuren van het Instituut vertrouwen allezints van de Edelmoedige denkwyze hunner Landgenooten, dat zy deeze drie Jongelingen op alle mogelyke wyzen zullen voorthelpen en de hand bieden; waar toe zy dan dezelven wel degelyk by deezen aan alle Menschenvrienden aanbeveelen. Hoe veel te meer moet dit alles dan ieder een aanspooren, om ook het zyne tot instandhouding van deeze voortreffelyke Inrichting toetebrengen! Zy, die hier toe gezind zyn, kunnen zich by den Rentmeester van dit Departement, en in de andere Departementen door geheel Nederland, by derzelver Directeuren aangeeven. Eindelyk wordt hier door aan het Publiek bekend gemaakt; dat, in plaats van den afgaanden Directeur *T. van Delden*, door de zaamgeroepene contribueerende Leden tot Directeur is aangesteld de Burger *Derk Hesselink*, welke de beide eerstkomende Jaaren den post van Rentmeester zal waarnemen."

BUITENLANDSCHE BEZITTINGEN.

OOSTINDIEN.

In de Engelsche Nieuwspapieren, loopende tot den 8 April, vindt men overgenomen uit de London Cazette, van den 5 April,

April, de officieele Brieven van den Vice-Admiraal *Rainier*, geschreven op de Rhee de van Malacca, den 25 Augustus 1795, inhoudende de bevestiging van het in bezit nemen dier Plaats, benevens de Capitulatie, zynde van den volgenden inhoud: OOST-INDIEN.

PRELIMINAIRE ARTYKELEN.

De maatregelen genomen by de Nederlandsche Regering van Malacca, ingevolge de vriendlyke voorslagen, gedaan by de Bevelhebbers van de Britsche Land- en Zeemagt, door de Agenten Mr. *Forbes Ross*, *M'Donald*, als daar toe gemagtigd by den Commandant *Peter Rainier*, het Opperbevel voerende over het Britsche Esquader in de Indiën en den Kolonel *John Brathwaite*, het bevel voerende over de Landmagt, op de Kust van Coromandel, het noodzaaklyk gemaakt hebbende de Troupen te ontschepen, tot het veroveren van de Constantia, een gewapend Nederlandsch Schip; liggende tusschen het Engelsch Esquader en het Fort, en dus het onvermydlyk zynde geworden om de vyandlykheden te beginnen, door Zyner Majesteits Schip de Resistance te doen vuren en na eenige schoten bezit van het zelve te nemen, en zulks gevolgd zynde door het lossen van verscheiden stukken van eene Nederlandsche Battery, na dat de Engelsche Troupen aan het Strand gekomen waren, hebben deeze omstandigheden,

OOST-INDIEN. den, gevolgd wordende door eene uitnoodiging aan de Britsche Bevelhebbers, om bezit van het Fort te nemen, niet anders kunnen aangemerkt worden, als dat het Nederlandsch Guarnisoen zich in het geval gesteld had van zich als krygsgevangenen over te geven, het welk ook zedert door den Nederlandschen Gouverneur is erkend, als niet anders verwagtende. Bewilligd, *A. Coupsrus.*

Niettemin de orders van zyne Brittannische Majesteit van ons vorderende de aankweking van de Alliantie, welke zo lang en gelukkig tusschen de beide Natien heeft stand gegrepen, nemen wy op ons zelven, zondere verdere tegenspraak, de vergeting van alle voorgaande omstandigheden en bewilligen en bevestigen by deeze de Nederlandsche Regering, deszelfs bestaan en gezag in alle civiele zaaken, in die zelfde uitgestrektheid als te voren; reserverende echter voor ons zelven en voor hun, die eene onmiddelyke betrekking met ons op den dienst hebben, den eisch op den publieken eigendom in Malacca, en de Schepen, op de Rheede liggende, in zo verre als zyne Britsche Majesteit deswegens genadiglyk zal beslissen en dienvolgens zal de waarde van den publieken eigendom, zo te Land als op de Rheede, begroot en in bewaring gesteld worden; belovende van onzen kant bescherming te verleenen aan de publieke en byzondere eigendommen, onder de voorgemelde reserve, en het belang van de oude Ne-

Nederlandsche Regering met alle magt te zullen verdedigen tegen deszelfs vyanden, de Franschen, onder de volgende voorwaarden: Bewilligd, *A. Couperus* — OOST-INDIEN.

De commanderende Officier der Britsche Troupen zal erkend worden als Commandant van het Fort en Guarnisoen van Malacca en de militaire posten daar aan verknogt, en tevens de tweede plaats in den Raad hebben. Bewilligd, *A. Couperus.*

Hy zal de sleutels van het Fort in handen hebben en alle de krygsbehoeften hoegenaamd aan hem overgegeven worden. Bewilligd, *A. Couperus.*

Hy zal het Wagtwoord geven. Bewilligd, *A. Couperus.*

De beschikking over het Nederlandsch Guarnisoen zal geheel en al aan hem gelaten worden. Bewilligd, *A. Couperus*

'Er zal het noodige Fonds aan hem ter hand gesteld worden tot de maandlyke betaling en het onderhoud der Troupen, gelyk ook ter verdediging van het Fort en deszelfs onderhoorigheden, zullende de bezorging van dit Fonds terstond geschieden. Bewilligd, *A. Couperus.*

Wel te verstaan, voor zo ver als de Geldmiddelen van het Nederlandsch Gouvernement op Malacca en deszelfs onderhoorigheden, toereikende zullen zyn.

NB. Het volgend Artykel is door Mr. *Couperus* gesteld.

In aanmerking van de buitengewone onkosten van het Britsche Gouvernement, door het zenden van deszelfs Troupen, ter be-

OOST-INDIËN. bescherming van zyne Bondgenooten de Nederlanders te Malacca, zal de Gouverneur en Raad van deeze Bezitting, van hunne omstandigheden, aan den Gouverneur-Generaal en Raad op Batavia, berigt geven, en ter bevordering van de maandlyksche onkosten der Britsche Troupen aan den Gouverneur-Generaal het verzoek doen van daar in te voorzien. Bewilligd, *A. Couperus.*

De Engelsche en Nederlandsche Vlag zal waayen, als de omstandigheden zulks vorderen, van de beide Vlaggestokken, die daar toe reeds zyn opgerigt. Bewilligd, *A. Couperus.*

De gewapende schepen, behoorende tot het Gouvernement van Malacca, zullen onder de orders van den Britschen Bevelhebber ter zee gesteld worden. Bewilligd, *A. Couperus.*

'Er zullen door de Nederlandsche Regering orders gezonden worden aan hare Officieren, commanderende te Rhio en Peru, om zich zelven en hun Guarnisoen te stellen onder de orders van den Britschen Bevelhebber. Bewilligd, *A. Couperus.*

De bovenstaande voorwaarden in algemeene bewoordingen zynde opgesteld, als de grondslag of betrekking met de beschermende magt, zal de nadere verklaring van dezelven, als zulks vereischt wordt, worden uitgelegd en de verdere bepaling worden daargesteld, echter zo voor het geheel als gedeeltlyk, gelaten worden aan de toekomende beschikking van het Engelsch Gouvernement, in de Indiën.

(*Was geteekend*,) H. NEWCOMBE.

NIEUWE
NEDERLANDSCHE
JAARBOEKEN,

MEI.

MDCCXCVI.

GELDERLAND.

NYMEGEN.

Van het verhandelde ten *Reeesse* des Quartiers van Nymegen, geduurende deeze Maand ter deezer Stede gehouden, zullen wy de meest merkwaardige stukken mededeelen.

In de Vergadering van den 17 deezer wierdt voorgebragt, en vervolgens door de Gecommitteerde Leden overgenomen, om zich daar op nader te verklaaren, een onvervanglyke Staat van de Lasten en Inkomsten des Quartiers over deezen loopende Jaare 1796, opgemaakt ingevolge 's Quartiers Resolutie van den 18 May 1758, houdende, ten aanzien van de voormaalige Generaliteits nu Nationaale Lasten, dat volgens Missive van de algemeene Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, in dato 27 April laatstleden was gepetitioneerd

NYMEGEN

Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen

60 Millioenen tot goedmaking van de in dit jaar nodige kosten, zo voor de Marine en Landmagt, als tot betaling van den te verschynen termyn in de 100 Millioenen aan de Fransche Republiek verschuldigd, waar in de Quota deezer Provincie bedraagt . . . . f 3832500-:-:

Waar van afgetrokken het geene de Quartieren hebben aangenomen, in plaats van de gemeene Middelen in communie brengende, te betalen, volgens Conventie van het jaar 1700:

Het Quartier van Nymegen . f 206127-10:

Het Quartier van Zutphen by gemelde Conventie f 109000-:-:

En by nadere Conventie van den 18 July 1720. 7500-:-:

Nog als hier onder (*) genoteerd . 117300-:-:

f 233800-:-:

Het

(*) *Volgens Conventie van den jaare* 1720 *Artic.* 2 *moet door de Quartieren Zutphen en Veluwe van ieder* 100000 *Guldens, welke de Staaten van Oorlog met de verdere Generaliteits en Provinciaale lasten boven de* 900000 *Guldens voor Gelderland koomen te bedragen, by de aanneeming in plaats van de gemeene Middelen, worden gevoegd* 8000 *Guldens, meerder of minder na rato, bedragende de Quota van deeze Provincie in alle de lasten over dit jaar* 1796 *f* 3832500. *en dus f* 2932500. *de* 900000 *Guldens gesurmonteerd zynde, alzo nu voor de Quartieren Zutphen en Veluwe, ieder f* 117300.

NYMEGEN.

Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.

Het Quartier van Veluwe, by eerstgemelde Conventie	136210-10:		
en by laatstgemelde Conventie	7500-:-:		
nog als hier onder genoteerd	117300-:-:		
		f261010-10:	
			700938-:-:
			f3131562-:-:

Dus blyft wegens de Quota deezer Provincie in voorschreve 60 Millioenen tusschen de drie Quartieren te verdeelen *f* 3131562-:-:

Waar in de Quota van het Quartier van Nymegen bedraagt	*f* 1470920-15-4
Nog in plaats van de voornoemde Middelen	206127-10-:
Dus in de geheele 60 Millioenen	*f* 1677048-5-4

In den jaare 1795 is gepetitioneerd 's Maands voor het onderhoud van de 25000 Man Fransche Troupes in dienst van deeze Republiek overgenomen *een Millioen*, en voor de Nacionaale Armeé met den aankleven van dien mede *een Millioen*, aanvang genomen hebbende met Augustus 1795, dus voor 5 Maanden in 1795, 's Maands voor beide ad twee Millioenen, bedragende *f* 10.000000:

waar in 's Quartiers Quota bedraagt	300026-3-11½
	f 1977074-9-3½

Voor de Fransche Troupes is betaald tot 1 May 1796 *f* 120844-13-4

 en

NYMEGEN.	en voor de Nationaale Armée . .	108363:13::	229208:6:4
Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.		Resteert .	f 1747800:2:11½
	Op de Petitie van 10 Millioenen tot de zaaken van de Zee, in den jaare 1795 gedaan, waar in 's Quartiers Quota bedraagt f 300026:3:11½ is betaald . 21000 :-: behalven de in dit jaar gedaane betaling wegens præmien aan eenige aangeworvene Matroozen. . .		f 279026:3:11½
			f 2026892:6:11

By 's Landschaps Resolutie van den 22 January 1796 is geconsenteerd in eene Petitie van den 7 Decemb. 1795 ter somme van f 1681063:-:-: tot aankoop van benoodigde Veldbehoeften, Paarden, in staat stellen der Fortificatien enz., waar in 's Quartiers Quota bedraagt . 50436:4:-:

By 's Landschaps Resolutie, als vooren, is geconsenteerd in eene Petitie van den 14 December 1795 ter somme van één Millioen om de Colonien van deezen Staat op de kusten van Africa en America te voorzien van de noodige Manschappen, Wapenen, Krygs- en Mondbehoeftens, bedragende daar in de Quota des Quartiers . 30002:12:4½

En is by de Landschap in February 1796 geconsenteerd in eene Petitie van 900000 Guldens tot licentiatie der Zwitzersche Troupes, waar in 's Quartiers Quota bedraagt 27002:7:1½

De Quota van de Provincie in de civiele Lyst voor den jaare 1796, bevattende eenige posten, welke te

voo-

vooren op de Ordinaris en Extraordinaris Staten van Oorlog zyn gebragt geworden, in de Petitie van 60 Millioenen vervat, bedraagt ter loopende Maand . . . *f* 4177:16:4 en in het jaar . . 50133:16:- waar in 's Quartiers Quota *f* 23548:5:2

NYMEGEN.

Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.

Het Quartier moet jaarlyks ten Comptoire Generaal van de Unie betalen de interessen der Capitalen voor rekening van de Provincie op Losrenten genegotieerd *f* 12012:2:8 zynde daar van 1794, 1795 en 1796 verschuld, dus drie jaaren . 36036:7:-

Insgelyks de interessen der Capitalen op het Subsidie der Barriere gestaan hebbende *f*. 2917. . 8751:-:-

De Quota van het Quartier in het by de Staten van Oorlog over de jaaren 1794 en 1795 ten laste van deeze Provincie gebragte aandeel in de interessen van een Capitaal van *f* 4000000: genegotieerd tot betaling van zyne Roomschkeizerlyke Majesteit, volgens hunner Hoog Mogende Resolutien van den 11 January 1786 en 8 January 1787 bedraagt 's jaarlyks *f* 3405:8:- dus voor twee jaaren 6810:16:-

En van den interessen en gedeeltelyke aflossing van een Capitaal ten Comptoire Generaal van de Unie genegotieerd, ingevolge Hunner Hoog Mogende Resolutie van den 13 July 1790 's jaars *f* 1766:11:- 3533:2:-

Zynde deeze twee laatstgemelde posten voor 1796 mede op de voornoemde civiele Lyst gebragt, en zullende, wanneer het Quartier alle de

Nymegen. Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.

verschulde Soldyen der Militaire Compagnien op dit Quartier gerepartitieerd geweest tot de organisatie der tegenswoordige Armée, en dus tot den 30 July 1796, aanbetaalt, daar toe ongeveer nodig zyn eene somme van . . . 150000-:-:

Zo dat het aandeel in de (*) Generaliteits lasten te zamen bedraagt *f* 2,339,464-15-5

En betrekkelyk de domestique Quartiers lasten, dat dezelve bestaan in de Tractementen aan de

Zes Ordinaris Gedeputeerden ter Finantie, ter somme van . .	7200-:-:
Voor den Secretaris . .	1200-:-:
——— Commis . .	700-:-:
——— eersten Clercq .	350-:-:
——— tweeden Clercq .	200-:-:
——— Deur- en Kamerbewaarder	300-:-:
Twee Bodens, ieder 150 Guldens .	300-:-:
Zynde in dit loopende jaar betaald aan vier Gecommitteerdens ter Generaliteit 4 Maanden Tractement tot 1°. Maart 1796	2111-1-8
Aan een Gecommitteerde in de Generaliteits Rekenkamer 6 Maanden Tractement tot 1°. May 1796 .	1025-:-:
Zes Ontvangers der Generale Middelen en Verpondingen voor Tractementen en Maandstaaten . .	7200-:-:
De Jura van den Secretaris van het Quartier	

(*) *Onder deeze Generaliteits lasten zyn niet gebragt het verschulde op voorige Petitien, vervat by de hier na volgende opgaave; mitsgaders het geene by het Quartier nog op andere posten van de Staten van Oorlog zoude schuldig zyn, alzo mogelyk daar op geene verdere, ten minsten weinige, betalingen zullen geschieden.*

tier en van de Landschap wegens het waarneemen der Landschaps en Quartiers Vergaderingen, gecalculeerd op	1200-:-:	NYMEGEN.
Aan de Deurwaarders voor het opwachten van de Landschaps en Quartiers Vergaderingen . . .	150-:-:	*Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.*
Nieuwjaar van de Camer .	1050-:-:	
Onkosten der Rekeningen van de Ontvangers	422-:-:	
President en Secretaris over het afhooren van die Rekeningen . .	116-12-:	
Comparitie-penningen voor het platte Land . . .	5000-:-:	
En voor de Steden .	500-:-:	
Boden-loonen en reiskosten .	1300-:-:	
Commissien van het Quartier en van de Kamer . . .	5000-:-:	
Aan de Academie van Harderwyk jaarlyks tot subsidie volgens Conventie met Veluwe . . .	2800-:-:	
Synodale en andere Commissien van Predikanten . .	585-:-:	
Aan den Ontvanger van den impost op de gebrande Wynen en gedistilleerde Wateren over het District des Nymeegschen Comptoirs, ingegaan 1°. July 1795 de 2 pCt. van den Ontvangst der 70 pCt. voor het Quartier .	432-18:	
Idem aan den Ontvanger van het Thielsche en Bommelsche Comptoir	514-19:	
Aan den Ontvanger van den 80, 40en andere penningen, mitsgaders van den Tabak over het geheele Quartier de 2 pCt. van deszelfs ontvangst .	969-9-:	
Het Tractement van den Commisfaris van het Klein Zegel .	500-:-:	
Den Fiscaal van 's Quartiers Financien en Contrarolleur van het Zegel, en 80, 40 en andere penningen .	300-:-:	

NYMEGEN.

Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.

Papier en onkosten der Rekeningen tot den ontvangst van het Zegel . 500-:-:

Het Zegelkloppers Tractement . 60-:-:

Het Capittel van allerlei voorvallende extraordinaire zaaken, reparatien en leverantien aan de Kamer en andere uitgaven, genomen als van ouds . 10000-:-:

De Supplement tractementen der Bursale Predikanten des Bommelschen Comptoirs . . 5248 :-:

Het $\frac{3}{8}$ part van de Generale Middelen aan de Steden, ingegaan 1° July 1795, waar van afgetogen het Haardsteden geld 8401-5-:

Aan het Surplus van de Bezaaide Mergen, salvo calculo . . 2500-:-:

Het $\frac{3}{8}$ part van de helft van de 70 pCt. van den Impost op de gebrande Wynen en gedistilleerde Wateren voor de drie Steden . . 2848-1-:

De stuiver van ieder pagtgulden der 70 pCt. over het Nymeegsche en Thielsche, en $\frac{1}{2}$ stuiver over het Bommelsche Comptoir. . 1535-2-4

$\frac{3}{8}$ van den Impost op den Tabak . 1110 3-2

De stuiver per pagtgulden van den Impost op den Tabak over het Nymeegsche en Thielsche, en $\frac{1}{2}$ stuiver over het Bommelsche Comptoir . . 558-2-8

En alzo door het Quartier in Maart 1756 veele remissien der Middelen geaccordeerd zyn, en omtrent eenige Imposten is verstaan, dat zommige Pagters visie van hunne Boeken zullen moeten geeven, en andere onder eede collecteren, ten einde daar na te disponeren, zullen die remissien, te zamen genomen, na calculatie zich wel koomen te bedragen. *f* 140000-:-:

Dat wat aangaat de Interessen van de Capitalen, tot laste deezes Quartiers genegotieerd, daar

daar van, na aftrek van alle de successive afloslingen, nog in wezen zyn.

NYMEGEN.

Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.

Capitalen.	*Losrenten.*	*Interessen,* ad 3 pCt.
1245037-19-:	Op de Verpondinge des Nymeegschen Comptoirs	f 37351-2-8
1418007-12-4	Op de Verpondinge des Thielsche Comptoirs	42540-4-4
1380643-12-1	Op de Verpondinge des Bommelschen Comptoirs	41419-5-12
696955 - : - :	Op den impost van de Gebrande Wynen en Gedistilleerde Wateren over het Nymegensche Comptoir	20908-13-1
432150 - : - :	Op den impost van de Gebrande Wynen en Gedistilleerde Wateren over het Thielsche en Bommelsche Comptoir	12964-10:
592425 - : - :	Op het Comptoir van den 80, 40 en andere penningen, mitsgaders van den impost op den Tabak	17772-15:
310025 - : - :	Op het Comptoir van het Klein Zegel	9300-15-:

En dat de Lyfrenten volgens de laatst geslotene Rekeningen bedragen.

Op de Verpondinge des Nymeegschen Comptoirs	1998-4-:
Op de Verpondinge des Thielschen Comptoirs	2068-3-:
Op de Verpondinge des Bommelschen Comptoirs.	2060-3-:

Op

NYME-GEN. Op het Comptoir van het Klein Zegel . . . 1254-:-:

De interessen der Capitalen wegens de *Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.* Amptgelden op de Verpondinge des Bommelschen Comptoirs, salvo calculo 2000-:-:

Dat de Negotiatie door Loterye by wyze van Tontine, by 's Quartiers Resolutie van den 12 November 1793 gearresteerd, bestaan heeft in 1000 Loten, ieder Lot ad 500 Guldens, doch van welke Loten niet meerder dan 645 zyn gedebiteerd, en welke Tontines met de jaarlyksche interesse van 150000 Guldens aan pryzen en premien, waar van Obligatien zouden worden uitgegeeven, bedragen f 22000-:-: doch waar van moet worden afgetrokken voor de aan het Quartier verblevene 345 Loten, ongeveer . 7333-:-:

Verblyvende dus jaarlyks, salvo calculo. . f 14667-:-:

Zynde voor twee jaaren 1795 en 1796. 29334-:-:

Dus de uitgaaf tot de domesticque lasten bedraagt. . f 434319-2-14

Dat belangende de inkomsten van het Quartier, de Generale Middelen van de laatste Verpagting over het jaar, ingegaan 1° July 1795 over de drie Comptoiren hadden bedragen 220349½ pagtguldens, en in enkelde guldens, den pagtgulden gerekend tot 25 stuivers, om dat de stuiver voor de Predikanten, en het oortje voor de Armen afzonderlyk wordt betaald. f 275436-17-8

De Verpondinge ordinair met 1½ stuiver per gulden over de 3 Comptoiren, na aftrek der Collecte-penningen, en het geene jaarlyks aan de Predikanten voor den ½ stuiver, en aan de Vroedvrouwen voor het oortje wordt betaald

taald volgens de laatst geslotene Rekeningen der Ontvangers . 220236-5-8 NYMEGEN.

De impost op de Gebrande Wynen en Gedistilleerde Wateren verpagt in Juny 1795, bedraagt met den jaare ingegaan 1° July 1795, na aftrek van de 30 pCt. aan de Steden betaald wordende, in enkelde Guldens; *Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.*

Over het Nymegensche Comptoir. 21644-7- :
Over het Thielsche Comptoir. 10790-15-10
Over het Bommelsche Comptoir. 14955-17- :

De ontvangst van den 80, 40, 30, 20 en 15 penningen over het geheele Quartier, genomen op . 30000- :- :

De impost op den Tabak over de drie Comptoiren deezes Quartiers, verpagt in 1795, bedraagt met den jaare ingegaan 1° July 1795 in enkelde Guldens . . 18478- :- :

De impost op het Klein Zegel, genomen op . . 15000- :- :

De impost op de Kaarten, eerst ingegaan 1° January 1796 voor een geheel jaar nog niet kunnende worden ingebragt, heeft voor het eerste ½ jaar volgens informatie gerendeerd 600 Guldens; dienende zulks voor

Memorie . . . *f* 606537-2-10

Dat dus de aandeelen in de Generaliteits lasten over deezen jaare 1796 bedragen . *f* 2,339,464-15-5
De Domestique Quartiers lasten 434319-2-14

De lasten te zaamen . *f* 2,773783-18-7
En de inkomsten des Quartiers. 606537-2-10

Komende te kort . *f* 2,167,246-15-9

Doch dat hier van moet worden afgetrokken het geen de slo-

Nymegen. *Lyst van Lasten en Inkomsten des Quartiers van Nymegen.*

ten der Rekeningen van de Ontvangers, in deezen jaare moetende worden afgehoord, wanneer daar by den ontvangst in het geheel zonder eenige restanten, en den vollen uitgaaf in 1795 (alle de Renten, in gemelden jaare vervallen, als betaald geconsidereerd) gerekend worden, zouden komen uit te maken, en dus zo als op ultimo December 1795 in cassa zouden moeten gehad hebben, zullende by calculatie ongeveer bedragen . f 550000-:-:

Waar aan echter moet worden gedecorteert het betaalde aan de Fransche en Nationaale Troupes zedert 1° January tot 1° May 1796. . 123010-1-7

Wanneer te kort zonde koo 426989-:8-9

men . . . . . 1,740,256-17-: .

Dat hier by in aanmerkinge moet genomen worden, dat van de in den jaare 1795 vervallene 30 Millioenen der 100 Millioenen, aan de Fransche Republiek verschuld, waar in 's Quartiers Quota bedraagt . . . f 900078-11-10½

Uit de Provinciaale cas is betaald . . . f 21000-:-:

en uit het provenue van den eersten termyn van den 50sten penning . . 200000-:-:

221000-:-:

al nog resterende f 679078-1-0½

Dat

Dat het Quartier uit de Provinciaale cas heeft ontvangen, volgens 's Landschaps Resolutie van den 6 Maart 1795. . 15000-: :

NYMEGEN.

En van de by 's Landschaps resolutie van den 4 Augustus 1795 geaccordeerde 200000 guldens . . . 120000-: :

f 135000-: :

En dat aan het Quartier jaarlyks ingevolge 's Landschaps Resolutie van den 1 May 1794 uit de Provinciaale Cas gefurneerd moet worden 26000 Guldens, waarop het verschulde over de jaaren 1795 en 1796 nog behoort ontvangen te worden.

Met gelyke overneeming wierdt, in de zelfde Vergadering, ingebragt het Rapport van Gedeputeerden ter Financie, behelzende eene naauwkeurige opgave van de Petitien, in welke dit Quartier zedert den jaare 1784 tot 1794 inclusive had geconsenteert, en haar aandeelen betaald, met uitdrukking der sommen.

Dat by 's Landschaps Resolutie van den 27 April 1784 is geconsenteerd in eene Petitie ter somme van *f* 2,630,173-6-8 tot Equipagie, ter Generaliteit geconcludeerd den 10 December 1784, waar in 's Quartiers Quota bedraagt. *f* 69574-17-8½

Waar op is gefurneerd . . . 51245-5-10

resterende dus *f* 18329-11-10½

By Resolutie van den 13 November

1784

NYME-GEN. 1784 in eene Petitie ad *f* 467800-:-: tot het doen marschvaardig maaken der Troupes enz. geconcludeerd den 26 der voornoemde maand, waar in

Rapp. wegens betaalde Petitien.

's Quartiers Quota	*f* 12332-6-4½	
daarop gefurneerd zynde	9600 :-:	
resteert al nog . .		*f* 2732-6-4½

By 's Landschaps Resolutie van den 18 November 1784 in eene Petitie ad *f* 4000000-:-: tot de Leger-lasten, waar in 's Quartiers Quota bedraagt . .

	f 105449-10-5	
daarop gefurneerd	88033-19-3	
resteert dus .		*f* 17415-11-2

By Resolutie van den 15 Jan. 1785 in eene Petitie van *f* 1,568,383-:-: ter betaaling der Recruut-gelden enz. waar in 's Quartiers Quota *f* 40936-18-8, hier op *f* 1517-:-5 overbetaald.

By Resolutie van den 9 April 1785 in eene Petitie van *f* 191790-:-: ter betaalinge der Aanrits-gelden en voldoeninge van een maand Soldye voor het opterichtene Corps van den Collonel van Mattha, waar in 's Quartiers Quota . .

	5056- :-10½	
daarop gefurneerd.	5005-19- 6½	
resteert dus . .		*f* 50-: 1- 3½

By Resolutie als vooren in eene Petitie van *f* 514504-:-: tot de Aanrits-gelden van het Corps van den Grave van Mallebois, waar in 's

Quartiers Quota	*f* 13574- 1- 9½	
daarop gefurneerd	13439-13-11	
resteert . .		*f* 134-7-10½

By

By Landschaps Resolutie van den 11 Mei 1787 in eene Petitie van *f* 250000-:-: tot reparatie van Scheepen van Oorlog resorterende onder het Collegie der Admiraliteit in West-Friesland en het Noorder-Quartier, waar in 's Quartiers Quota . . *f* 6590-11-10¼ — NYMEGEN. *Rapp. wegens betaalde Petitien.*
Waarop niets is betaald.

By Resolutie van den 29 February 1788 in eene Petitie van *f* 3264980-:-: tot eene Extraordinaire Equipagie, waar in 's Quartiers Quota . *f* 86072- 2- 1½
Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie van den 29 April 1789 geconsenteerd voor de helfte in eene Petitie van *f* 3034100-:-: tot een Extraordinaris Equipagie, waar in 's Quartiers Quota . *f* 3999 3-11-½
Waarop niets is betaald.

By Resolutie van den 5 February 1790 in eene Petitie van den 5 Jan. 1790 ad *f* 2351280-:-: tot het uitrusten van een behoorlyke Equipagie voor het loopende jaar, waar in 's Quartiers Quota . *f* 61985- 6- 8
Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie van den 17 July 1790 in eene Petitie van den 30 Juny 1790 ad *f* 1094250-:-: tot completering der Equipagien van vier Scheepen van Linie, waar in 's Quartiers Quota *f* 28847- 1- 9
Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie van den 21 April 1791 in eene Petitie van *f* 1850600 :-: tot een Equipagie, waar in 's Quartiers Quota . . . *f* 48788- 4- 4¾
Zynde hier op niets betaald.

By Landschaps Resolutie van den 12 Aug. 1791 in een Petitie van *f* 728000-:-:

NYME-GEN. des Quartiers bedraagt *f* 18001-11-5
waar op betaald 10000- : -:

Resteert . . . *f* 8001-11- 5

Rapp. wegens betaalde Petitien. By Resolutie als vooren in eene Petitie van den 10 July te vooren ad *f* 5000000-:-; voor Leger-lasten geconcludeerd den 14 September 1793, waar in 's Quartiers Quota bedraagt . . *f* 60005-4-9½
Welke genoegzaam is afbetaald.

By Resolutie als vooren in eene Petitie van den 12 July te vooren ad *f* 1200000-:-: voor 's Lands Fortificatien, waar in 's Quartiers Quota bedraagt . *f* 36003- 2-10½
daar op betaald 6237-10- :

Resteert . *f* 29765-12-10½

By Resolutie als vooren in eene Petitie van den 30 July te vooren voor Recruut-gelden ad *f* 155755-:-: waar in 's Quartiers Quota bedraagt . . . *f* 4673- : 11¼
waar op betaald 4627-18- 6

Resteert . . *f* 45- 2-5¼

By Resolutie van den 25 October 1793 in eene Petitie van den 4 Sept. te vooren ad *f* 98980-:-: tot vinding van Aanrits-gelden, waar in 's Quartiers Quota bedraagt *f* 2969 13-10
zynde hier op over betaald *f* 9-17-6

By Resolutie van den 13 February 1794 in eene Petitie van den 13 December 1793 ad *f* 1000000-:-: tot de Winter-diensten, waar in 's Quartiers Quota *f* 30002-12-4½

hier

hier op betaald 888- 1-1½

Resteert . *f* 29114-10-11

NYMEGEN.

Rapp. wegens betaalde Petitien.

By Resolutie van den 14 February 1794 in eene Petitie van den 13 Dec. 1793 ad *f* 5297862-13-4 tot een Extraordinairis Equipagie over den jaare 1794 geconcludeerd den 19 Febr. 1794 ter somma van *f* 3,618,463-13-4 waar in 's Quartiers Quota *f* 108563- 7- 2
Waar op niets is betaald.

By Resolutie van den 13 February 1794 in eene Petitie van den 18 Dec. 1793 ad *f* 2000000-:- , tot goedmaking der kosten der Leger-lasten, welke uit voorige Petitie niet hadden kunnen vallen, geconcludeerd den 24 Febr. 1794, waar in 's Quartiers Quota bedraagt *f* 60005-4-9½
waar op is betaald 54100-:-:

Resteert . *f* 5905-4-9½

By Resolutie van den 13 February 1794 in eene Petitie van den 14 Jan. te vooren ad *f* 500,000-:-: tot de Leger-lasten, geconcludeerd den 21 Maart 1794, waar in 's Quartiers Quota . *f* 150013-1-11½
waar op is betaald 26840-:-:

Resteert . *f* 123173-1-11½

By Hunner Hoog Mogende Resolutie van den 16 Jan. 1794 bepaald eene somma van *f* 415190-:-: tot betaaling der Aanrits-gelden, ter remplacering der Brunswyksche Troupes, waar in 's Quartiers Quota . *f* 12456-15-9
zynde hier op betaald 12334-10-:

Resteert . . *f* 122- 5- 9

 By

NYMEGEN. *Rapp. wegens betaalde 's Petitien.*

By Resolutie van den 25 April 1794 in eene Petitie van den 4 April 1794 ad *f* 600,000-:-: tot aanvulling der Magazynen, waar in de Quota van 't Quartier . 18001-11-5

Welk is afbetaald.

By Resolutie van den 2 Mei 1794 in eene Petitie in dato als vooren ad *f*. 600,000-:-: tot reparatie van Scheepen en Fregatten by de Collegien ter Admiraliteit in West-Friesland en het Noorder-Quartier, en in Friesland, waar in de Quota van het Quartier . *f* 18005-11-5

Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie van den 3 Mei 1794 in eene Petitie ad *f* 50,000 .:-: ten behoeve der Krygsgevangenen, waar in 's Quartiers Quota . *f* 1500-2-6¼

Waar op niets is betaald.

By Resolutie van den 30 July 1794 in eene suppletoire Petitie tot de Leger-lasten ter somma van *f* 3000,000: waar in de Quota van 't Quartier bedraagt . . *f* 90007-17-2

Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie als vooren in eene Petitie ad *f* 1,500000-: tot inkoop van Ammunitie en aangieting van Geschut, waar in de Quuta van 't Quartier bedraagt . *f* 45003-18-6¼
waar op betaald is . 4500-:-:

Resteert . . *f* 40503-18-6¼

By Resolutie van den 1 Augustus 1794 in eene Petitie ad *f* 600000-:-: tot de binnenlandsche defensie, waar in 's Quartiers Quota bedraagt . *f* 18001-11-5

Zynde hier op niets betaald.

By Resolutie van den 6 Novemb.

1794 in eene Petitie ter somma van ƒ 4600000-:-: tot de Leger-lasten vallende op de binnenlandsche defensie te Lande, waar in de Quota des Quartiers . . . ƒ 120010-9-7 NYMEGEN.
Waar op niets is betaald.

Bedragende te zamen als nog ƒ 1128762-8-7½

Terwyl ter informatie verder konde dienen, dat verscheiden deezer Petitien ter Generaliteit niet geconcludeerd zynde, of geen volkomen beslag bekomen hebbende, daar op ook geene betalingen zyn gedaan.

Nog al in die zelfde Vergadering hadden de Gedeputeerden ter Financie, by Resolutie van den 10 Maart laatstleden, op de instantien van de Gecommitteerdens uit Thielre- en Bommelre-waarden, verzocht zynde te exhiberen een Plan van menage, zo als de Tractementen en Emolumenten der Quartierlyke Amptenaaren, den Secretaris des Quartiers mede daar onder begrepen, redelyker wyze zouden kunnen en behooren te worden gesteld, ter voldoeninge aan voorschreeve Resolutie ter Vergaderinge voorgedragen, dat de nodige elucidatien en informatien omtrent de Tractementen en Emolumenten ervintlyk zyn in het Reces des Quartiers sub dato 2 July 1795, waar toe zy Gedeputeerden zich moesten refereren, en dat daar uit konde blyken het verlies, 't welk de meeste van de daar by vermelde Amptenaaren op derzelver Emolumenten hebben ondergaan; zo dat, ingevalle 'er eenige ver-

NYMEGEN. verandering zoude kunnen worden geintroduceerd, dezelve ten aanzien van de tegenwoordige Amptenaaren geen plaats zoude behooren te hebben, maar alleenlyk omtrent Successeuren in de Ampten en verdere Opvolgers.

Dienende daar toe ter informatie, dat thans alle penningen tot onderhoud der Georganiseerde Armée, en dus van de Landmagt deezer Republiek, met den aankleven van dien, worden gefurneerd aan het Comptoir Generaal der Unie of generale Casse: dat daar door eene merkelyke krenking, aan de Quartieren in het gemeen, maar specialyk zeer veel nadeel aan de Secretaryen van de Kameren van Financie, wordt toegebragt, wegens het gemis der gewoonlyke Leges, Jura, Ordonnantie-gelden, enz. bedragende voor den Secretaris der Gedeputeerden ruim twee derde gedeeltens van zyne Emolumenten: waarom ook by 's Quartiers Resolutie van den 20 November 179, het Amptgeld, door denzelven verschuldigd, van ƒ4000-: op 3000 Guldens is gesteld; waar by al nu accedeert het gemis van het geen voornoemde Secretaris altoos hadt geoompeteerd wegens de gehoudene Vergaderingen des Quartiers: en dat, gelyk de leges van den Secretaris door het overbrengen der inkomsten aan de Secretarye van het Committé tot de algemeene zaaken van het Bondgenootschap te Lande, ten deele waren weggenomen, zo ook door het gunst

voor-

voorschreve aanmerkelyk verminderd waren de Emolumenten der verdere Leden van de Secretarye; daar het intusschen zeker was, dat de inkomsten van zulke Ampten en Posten niet te zeer moesten worden besnoeid, maar dezelve altoos eene genoegzaame belooninge behoorden op te leveren voor de moeite, zorge en onophoudelyke werkzaamheid, die aan het Departement der Secretarye van Financie is verknocht, welke moeite en werkzaamheid, in vergelyking van die onder het voorig bewind, ruim twee derde is vermeerderd; en dat de leges van de Ontvangers mede geëvenredigd waren verminderd.

Dat ten aanzien van den Secretaris des Quartiers door hun Gedeputeerden daar aan reeds was voldaan; te vinden ten Reces sub dato 20 January 1796, waar toe zy zich refereerden.

Dat, wat eindelyk betrof de opgaaf van alle Posten, die jaarlyks als domesticq tot lasten van het Quartier zyn loopende, dezelve bestonden in de opgegeevene Tractementen aan de zes ordinaris Gedeputeerden, Secretaris, Commis, Clercquen, Deur- en Kamer Bewaarder, Boden, (van welke één is afgeschaft) Ontvangers, Commissaris van het Klein *Zegel*, Fiscaal van 's Quartiers Financien, en Zegelklopper: zynde de Tractementen der zes Extraordinaris Gecommitteerden ad 3000 Guldens; der Auditores van de Ontvangers

NYME- GEN. Rekeningen, ad *f* 400-: het douceur voor den Commandant der Stad Nymegen ad 3000 Guldens jaarlyks afgeschaft; mitsgaders van Monster-Commissaris ad *f* 600-: en van Camer-Jonker ad *f* 600-: van Commis ter Generaliteit ad *f* 1000-: cesseerende al, mede de Tractementen der zes Gecommitteerden ter Generaliteit ad *f* 9500-: van een Gecommitteerde in den Raad van Staaten ad *f* 2050-: en in de West-Indische Compagnie ad *f* 500-: terwyl zy Gedeputeerden zich verder gedroegen tot den onvervankelyken staat van de lasten en inkomsten deezes Quartiers.

Kunnende aan het gerequireerde om de laatste Rekeningen ter Quartiers tafele te brengen, om daar uit te trekken een Lyst der Ordonnantien van Vacatien en Commissie-gelden, geduurende de administratie van het nieuw Bewind verleend en betaald, niet voldoen, vermits zulks in de laatste Rekeningen niet is vervat, maar ingebragt moet worden in die Rekeningen, welke in deezen jaare afgehoord en gesloten worden.

Vermeerdering van uitgave' maakte de verhooging van veelerhande belastingen, die ook in dit Quartier wierden geheven, volstrekt noodzaaklyk. Daar toe diende de volgende Lyst van Imposten, sommige van welke verhoogd, andere op den gewoonen voet gelaaten wierden.

VRY-

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. NYMEGEN.

De Volksvertegenwoordigers van Gelderland, Quartiere van Nymegen, gedelibereerd hebbende over het Consent in de Generale Middelen van Consumtie, in te gaan 1 July deezes jaars 1796, hebben goedgevonden te consenteren op den voet der Resolutien, den 7 May 1770 en 31 May 1771 genomen, om namentlyk ten platten Lande in de Ampten en het Schependom van Nymegen de imposten op de Wynen, Bieren, Azynen, Gemaal, Beestiaal, Zout, Zeep, Paarden, Hoofden, Haardsteden, en Bakkers- en Tappers Neeringen, voor den tyd van één jaar, beginnende met 1 July aanstaande, aan te schryven na de (*) calculatie van den 24 Maart

(*) *Tot den jaare 1724 wierden alle Middelen van Consumtie ten platten Lande verpagt; maar wanneer, al voor den jaare 1724, was bevonden, dat die Middelen merkelyk van jaar tot jaar in de Verpagting kwamen te verminderen, met dat gevolg, dat op dezelve niet verder, om betdald te worden, konde worden geadsigneerd dat geene, 't welk daar uit na de ordre moeste worden voldaan, is, om zulks tegen te gaan, al in den jaare 1721 beraamd, dat door de Gedeputeerden ter Financie zouden worden geformeerd exacte Lysten, wat de Middelen van Consumtie, eenige jaaren door malkanderen gecalculeerd, hadden opgebragt, om die Middelen (het Bezaay en Hoorngeld daar onder niet begrepen) by de te doene verpagtingen op eene hoogere somme op te hangen, doch, tot die gecalculeerde som gekomen zynde zonder gemynt te worden, dezelve onder die somma niet te verpagten, maar aan ieder Dorp aan te schryven na de somme, waarop by de calculatie waren*

NYMEGEN. Maart 1724, en in de Steden de Generale Middelen van Consumtie te verpagten, als mede den im-

Lyst van Imposten. *ren gesteld; zoo nogthans, dat, in cas van aanschryving, de impost op de Wynen niet zoude mogen worden omgeslagen, dan over Tappers en Persoonen, die buiten den Tax zynde, Wyn consumeren; en dan impost op de Bakkers- en Tappers Neeringen, dan over de Herbergiers, Tappers en Bakkers.*

Zynde vervolgens wegens de menigvuldige vexatien der Pagteren, welke ook veel onaangenaamheden moesten lyden, en daar door van het pagten wierden afgeschrikt, in den jaare 1724 finalyk gearresteerd en geformeerd eene Taxatie na inhoud der Ordonnantien en Reglementen, waarby ieder Dorp ter betalinge der imposten op alle de gemeene Middelen in massa zouden worden aangeslagen, inval by verpagtinge tot die som niet mogten komen.

En dewyl by continuatie bevonden wierdt, eensdeels, dat door de verpagtingen ten platten Lande de Ingezetenen aan veele vexatien der Pagters wierden bloot gesteld, die, dikwils in onnozele eenvoudigheid komende te frauderen, daar door veelen geruineerd wierden; en ten anderen, dat het onderscheid van voordeel tusschen de verpagtingen en den aanslag van weinig belang was; heeft men zedert het jaar 1770 de Middelen ten platten Lande, en zedert den jaare 1778 mede in het Schependom van Nymegen, niet meer ter verpagtinge gebragt, maar op haar tantieme aangeslagen, behalven de imposten op het Bezaay, Hoorngeld en Schaapen; wordende die aanschryvingen door de Buurmeesteren van ieder Dorp op veele plaatzen, en op andere door Schout en Buurmeesteren, onder de Ingezetenen omgeslagen na maate hunner huishoudingen.

impost op de Bezaayde Mergen, Hoornbeesten en Schaapen, en over de Stad en Lande van Buuren den impost op de Wynen; alles volgens de Lyst hier na geinfereerd; namentlyk. **NYMEGEN.** *Lyst van Imposten.*

In den impost op de (*) Wynen, van de Ingezetenen tot twaalf guldens, en voor de Tappers tot vier-en-twintig Guldens het Oxhoofd, doch met dien verstande, dat de Herbergiers, welke den Eed komen te doen van niet te frauderen, of te zullen frauderen, met agttien Guldens zullen kunnen volstaan: alles met inhæsie van 's Quartiers Resolutie van den 22 July 1792.

Op de (†) Bieren, zonder verhooging, en dus voor de Ingezetenen tot eenen gulden en eenen stuiver, en voor de Tappers tot twee guldens en twee stuivers, onder die verklaringe nogthans:

„ Dat alle Herbergiers, Passanten om geld „ logerende, ook zulke, welke Bier aan andere „ om geld vertappen, en in hunne huizen te „ drinken geeven, schuldig en gehouden zullen

„ zyn

(*) *In de eerste tyden der Staatsregeering gingen de belastingen op de Wynen steeds hand aan hand met die op de Bieren. De oudste Ordonnantie is van den* 15 *May* 1628. *Nadere bepaalingen werden aangetroffen in die van den* 21 *Juny* 1632, 12 *February* 1654, 6 *April* 1666, *en* 25 *May* 1683.

(†) *De belasting op de Bieren is van vroege tyden: Toegestaan aan Hertog* Carel van Egmond *tot betalinge zyner schulden. Verdrag de anno* 1501. *Overdragt van het Quartier van Nymegen de anno* 1532 *artic.* 5 *Geld. Plac Boek II D.* 1 *App. col.* 200 *enz. De invoering van dit middel in dit Quartier zie in de Ordonnantien, gedrukt in de jaaren* 1628, 21 *Juny* 1632, 12 *February* 1654, 6 *April* 1666, *en* 26 *May* 1683.

NYMEGEN. zyn Tappers impost te betalen van alle Bieren, welke zy komen in te leggen."

En op vreemde Bieren, als by Ordonnantie van den 26 May 1683, met een quart verhooging.

Lyst van Imposten.

Op de (*) Azynen, met de halve verhooging, en dus de Ton van vier Kinnetjes tot drie gulden

Op het (†) Gemaal, met de halve verhooging, als in den voorleden jaare.

Op het (§) Beestiaal, zonder verhooging, voor de Ingezetenen den twaalfden, en voor de Slagters den agtsten penning, met inhaalie van 's Quartiers Resolutie van den 6 May 1773 ten aanzien van de Kalveren genomen.

Op het (**) Zout, met de halve verhooging.

Op

(*) *Volgens de Ordonnantien gedrukt in de Jaaren 1624, 12 February 1654, en 25 May 1683.*

(†) *Buiten twyfel heeft het Gemaal van vroege tyden al mede behoord onder de gewoone Accynsen, hier te lande gebruikelyk, immers onder de Stedelyke. Kort na de Unie wierd de impost op het Gemaal verpagt, volgens de Ordonnantie van den 15 May 1628 in dit Quartier, nader geëxtendeerd in die van den 21 Juny 1632, 12 February 1654, 6 April 1666 en 25 May 1683.*

(§) *De oude Historie van dit Middel is dezelfde met die van het Gemaal, ingevoerd na den tyd der Unie, in dit Quartier volgens de Ordonnantien van den 15 May 1628, 21 Juny 1632, 12 February 1654, 6 April 1666, en 26 May 1683.*

(**) *Volgens de Ordonnantien van den 15 May 1628, 12 February 1654, en 26 May 1683.*

Op de (*) Zeep, met de helve verhooging.
In den impost op de (†) Paarden, met de dubbelde verhooging tot twee guldens acht stuivers, met inhæsie van 's Quartiers Resolutie van den 5 Juny 1755.
In het (§) Hoofdgeld, voor de helfte, en dus van Persoonen boven de twaalf jaaren tot twee stuivers 's Maands.
(**) Haardsteden, in het jaar van ieder eenen gulden tien stuivers.
In den impost op de (††) Bakkers en Tappers Neeringen, als in den voorleden jaare.

Nymegen.

Lyst van Imposten.

Op

(*) *Volgens de Ordonnantien van den 20 April 1644 en 26 May 1683.*

(†) *De oudste Ordonnantie op dit Middel is van den jaare 1628, nader bepaald by de Ordonnantien van 15 May 1632, 12 February 1654 en 12 Juny 1697.*

(§) *Dit Middel van Hoofd- of Zoutgeld heeft in dit Quartier geen bestaan gevonden, voor den jaare 1638; volgens de Ordonnantien van de jaaren 1653 en 18 Juny 1689.*

(**) *Geconsenteerd in dit Middel den 14 Maart 1626; geheven wordende volgens de Ordonnantie van den 27 January 1697.*

(††) *De Bakkers en Tappers neeringe is eene impositie, die zyn betrekking heeft op de Bakkers en Tappers ten platten Lande, welke hooger als andere Ingezetenen ten platten Lande in de Consumtie worden aangeslagen. Deeze impost wierdt voor den jaare 1704 als andere Imposten afzonderlyk verpagt, maar zedert 1724 is dezelve mede onder den aanslag der Generale Middelen gebragt, volgens de Ordonnantie van den 26 January 1697.*

NYMEGEN.

Lyst van Imposten.

Op de (*) Bezaayde Mergen en Hoornbeesten met de halve verhooging, en dus tot twee gulden vyf stuivers, waar van het Extraordinair, ad vyftien stuivers, half by de Eigenaars, en half by de Pagters of Bruikers zal worden gedragen, moetende volgens 's Quartiers Resolutie van den 14 May 1766, van de Landeryen met Meekrap beplant, betaald worden, als van alle andere Landen, en onder inhæsie van 's Quartiers Resolutie van den 29 April 1776.

In den impost op de (†) Schaapen, ingevolge de Ordonnantie daar op geëmaneerd, zoo als in den voorleden jaare, overeenkomstig de Resolutie van den 6 Juny 1757, waar van de Verpagting zal gedaan worden na resolutie van den 3 Juny 1728. blyvende aldus ingetrokken de Resolutie van den 9 December 1751; En zal over een geheel Ampt in eene massa worden verpagt, uitgenomen in Over-Betuwe, Neder-Betuwe en Thielrewaard, alwaar de verpagtingen in twee deelen zullen gedaan worden, te weeten in Over-Betuwe, voor de eene helfte boven, en voor de andere helfte beneden de Grift; in Neder-Betuwe voor de eene helfte aan de Waal, en voor de andere helfte aan den Rhynkant, en in Thielrewaard voor de eene helfte aan de Waal en voor de andere helfte aan de Lingenkant.

In

(*) *Deeze belasting op den Landbouw vindt men al in het Quartiers Recess van 1599 vermeld; deszelfs oorsprong schynt gebragt te moeten worden tot het jaar 1597, wordende gehevan na de Ordonnantie van den 15 May 1628, nader bepaald by die van den 21 Juny 1692, 8 Juny 1654, en 25 May 1683.*

(†) *Van deeze belasting op den Landbouw en Koophandel heeft men eene afzonderlyke Ordonnantie van den jaare 1701, opgevolgd van verscheide ampliatien.*

NYMEGEN.

In het (*) Pasfagiegeld, volgens de Ordonnantie van den 12 Juny 1751, en Resolutie van den 6 Juny 1752, en van den 27 May 1763.

Lyst van Imposten.

In den impost op het (†) Klein Zegel, met de verhooging van drie stuivers of drie guldens tot vier stuivers of vier guldens, mindere of meerdere sommen van voorschreve Zegels naar advenant, conform 's Quartiers Ordonnantie van den 14 October 1795, en opgevolgde Resolutien van den 20 April en 18 May 1796.

(§) 80, 40 en 20 Penning, op alle Alienatien; voorts den 30 Penning voor Inheemschen, en den 15 Penning voor Uitheemschen op alle Collaterale Successien, ingevolge Ordonnantie den 6 December 1757 geëmaneerd.

En eindelyk in de ordinaire (**) Verponding met

(*) *Het Pasfagiegeld is geïntroduceerd in den jaare* 1671: *de oudste Ordonnantie op dit Middel is van den* 26 *May* 1683; *de nadere zyn van* 24 *April* 1723 *en* 24 *May* 1737.

(†) *Dit Middel is ingevoerd by Ordonnantie van den* 1 *Augustus* 1628, *voorts vermeerderd by die van den* 30 *May* 1666, 15 *Juny* 1676, 25 *May* 1683, *en* 26 *January* 1697.

(§) *Deeze schatting begon men te heffen in het begin der voorige eeuw, zie de Quartiers Recessen d. d. d.* 4 *Juny* 1631, 1 *September* 1615, 13 *May* 1616, 20 *May* 1620. *De oudste Ordonnantie op deezen impost is van den* 8 *Juny* 1630, *nader van* 18 *Juny* 1690. *En wierdt in den jaare* 1664 *verstaan, dat de Collaterale Successie zal betaald worden mede van Geestelyke Goederen, waar van de Corpora buiten de Provincie gelegen zyn, by het afsterven der Abten, Proosten, Dekens enz.*

(**) *De Verponding is geïntroduceerd met*

 het

NYME-GEN.

Lyst van Imposten.

met een stuiver per gulden in conformité van 's Quartiers Ordonnantie van den 22 December 1751, en nóg volgens Quartiers Resolutie van den 19 April 1780, een oortje op ieder gulden Verpooding, om daar uit te vinden de Tractementen der Vroedvrouwen ten platten Lande aangesteld.

Zynde voor den tyd van drie jaaren in te gaan 1 July 1796, geconfirmeerd in den impost op de (*) Gebrande Wynen en Gedistilleerde Wateren, en in den impost op den (†) Tabak, na inhoud van 's Quartiers Resolutie van den 13 Maart en 14 April 1796.

En worden de Gedeputeerden ter Financie geauthoriseerd om by het formeeren van de Lyst der verpagtinge by de Wynen, Bieren, Azynen, Gemaal, Zout en Zeep, te specificeeren, wat wegens den impost van ieder Middel, met benoeming van de Quantiteit, Qualiteit, Fust of anders, ingevorderd en betaald zal moeten werden, als, by voorbeeld, de grootte van het Oxhoofd by Ankera te bepaalen.

Voorts

het jaar 1651, in plaats der Defecten, of Grondschattingen over Steden en Ampten om het Deficit der Middelen te vinden. Quart. Rec. d. d. 19 October 1650 en 5 Augustus 1651. Zynde de Ordonnantien van den 17 Maart 1664, 29 February 1676 en 7 December 1697.

(*) *De eerste Ordonnantie is van den jaare 1619, nader bepaald by die van den 12 February 1654, 6 April 1666 en 1684.*

(†) *In het jaar 1647 geschiedde het eerste voorstel tot het invoeren van den impost van den Tabak op den voet als in de nabuurige Provincien. Quart. Rec. d. d. 3 Juny 1647, en tot stand gekomen Quart. Rec. 8 Juny 1654. Zynde de Ordonnantie geëmaneerd den 1 July 1684, en 13 Juny 1696.*

Voorts op het Gemaal, dat van een Malder Weit, Rogge, Garst, Boekweit, als anders, agttien Malder op het Last gerekend, zal moeten gevorderd worden. NYMEGEN.

Van de Weit . . . . f 1

Van de Rogge . . . . f [illegible] *Lyst van Inposten.*

By de Bieren de grootte van de Tonnen by Kinnetjes, en zo vervolgens te specificeren.

En geconsidereerd deeze geconsenteerde Middelen geenzins toereikende kunnen weezen tot betaalinge der lasten, waar mede dit Quartier by het dragen van zo veele extraordinaire Consenten is bezwaard, en daar by in overweginge gekomen zynde, hoe by continuatie van de tegenwoordige zwaare troubles in Europa, waar in men deezen Staat zo diep onder het vorig Bewind heeft ingewikkeld, hoe langs hoe meer dezelve zal genoodzaakt worden zwaardere efforts te doen, dan wel in voorige tyden, waar toe de inkomsten des Quartiers voor deszelfs Quota geenzins toereikende zyn:

Hebben de Volksvertegenwoordigers zich gereserveerd boven de reeds geconsenteerde al nog zodanige andere prompte en gepaste Middelen te introduceren, en te heffen, als ten meesten dienste des Quartiers, en de goede In- en Opgezetenen minst drukkende zullen bevonden worden.

Geenen ondienst meenen wy den Beminnaaren van Vaderlandsche Oudheden te zullen doen, met het plaatsen van het volgende berigt uit het verhandelde op eene gecontinueerde Extraordinaire Landschaps Vergaderinge des Quartiers van Nymegen, binnen deeze Stad gehouden. Onder de Handelingen dier Verga-

AAN-HEM. deringe, onder de dagteekening van Vrydag 27 deezer, las men het volgende.

Is ter Vergaderinge voorgebragt eene Missive van het Provinciaal Collegie, geschreven alhier den 24 deezes, houdende ter voldoeninge aan 's Landschaps Resolutie van den 22 April daar te voren derzelver consideratien en advis op de Propositie van de Gecommitteerdens der Stad en Schependom van Nymegen, om het Territoir en de oppervlakte of grond van den gewezen Burg, benevens de twee daar op staande zogenoemde Heidensche Capellen, invoegen hetzelve by Resolutien van den 10 en 16 February aan de Provincie is verbleven, over te neemen voor eene somme van tien duizend guldens, te betaalen in Obligatien in gelyke sommen, ten laste van voorschreve Stad, alzo het recht van Jurisdictie op het terrein van den Burg twyfelachtig en disputabel was geweest, de Stad Nymegen, zo wel als het Ryk namens de Landschap, daar van in possessie zynde: en waar by gemelde Provinciaal Collegie vermeent, dat die propositie, vermits het Territoir van den Burg thans van weinig nut voor de Provincie konde zyn, zoude kunnen worden geaccepteerd, wanneer door de Stad Nymegen wierden gepasseerd vier Obligatien, ten behoeve van de Provincie, ieder ter somme van *f* 2500-:-: tegens eenen redelyken intereest, binnen den tyd van vier jaaren af te lossen, en wel eene

van

van die Obligatien met 1 Mei 1797, continuerende daar mede jaarlyks, tot dat het geheele Capitaal zal zyn gerestitueerd:

En goedgevonden zynde, zo tot conservatie van de beide Fana of Capellen in derzelver eerwaardigen staat van Oudheid, als ter bekoming van de Jurisdictie, voor zo veel nodig, met de oppervlakte van den Burg tot genoegen en gebruik der Ingezetenen, zo en invoegen hetzelve aan de Provincie is verbleven (*) enz., aan

(*) *Met de overblyfzels van Oudheden, die ontdekt mogten worden.*

Uit den hoek der muur ten Noorden is gebroken een Grafsteen, hoog 26, breed 19, en dik 10 duimen, met dit opschrift:

L. CORNELIUS
L. F. POL. LICINIVS
MVT. VET. EX LEG
XX. ANN. LXV
H. S. E
PRIMA CON
. . . .

dat is

Lucius Cornelius Licinius, *zoon van* Lucius Cornelius, *beschreven in de Wyk of Tribus Polla te Rome, geboortig van* Mutina, *oud Krygsman van de 20ste Keurbende, gestorven in het 66ste jaar zyns levens, legt hier. Zyne Huisvrouw* Prima *heeft ter zyner gedachtenisse dit Grafteken opgericht.*

Het geslacht der CORNELII *was een der aanzienlykste, edelste en oudste der Romeinsche* Pa-

AARN- aan 's Landschaps Tafel te openen, dat
HEM. het Quartier zich met voorschreve consi-
de-

Patricii, *die wegens hunne verdiensten de hoog-
ste waardigheden en eerampten te Rome hebben
bekleed: en de* LICINII *onder de beroemdste
Geslachten der* Plebeji. Lucius Cornelius Lici-
nius, *op deezen Steen vermeld, schynt dus uit
die Geslachten gesproten te zyn geweest. Een
Gedenksteen van* L. CORNELIUS L. F. SVL-
LA *vindt men te Rome; van* A. KOPNHAIOC
A. YIOC, *te Ponto Corvo, en van* C. COR-
NELIVS C. F. POL. *Krygsman der* XIV *Keur-
bende, mede uit de Wyk* Pollia, *te Maints,
by* Gruterus *in inscript antiq. pag.* CCCXCVIII.
n. 5. CCCXXVI. *n.* 4. XLIX. *n.* 1. DXXXVIII.
n. 4.

Hy was geboortig uit Mutina, *nu* Modena.

Uit welke Stad velen tot de Tribus Pollia *be-
hoorden, pag.* DXX. 2. DXXXIII. 7. *Na
de gewoonte der Romeinen, ten tyde van* Au-
gustus, *wierden op de Grafsteenen gesteld de
voornaam, toenaam en bynaam van den Over-
leden; des Vaders voornaam; de naam der Ro-
meinsche Wyk, in welke de Overleden was be-
schreven geweest; de Geboorteplaats; voorts de
jaaren van den Krygsdienst, en des levens enz.
Hy was een Veteranus, van eenen meer dan
twintigjaarigen Krygsdienst, onder de* XXste
Legioen.

*Agt Legioenen waren langs den linker oever
des Rhyns geplaatst tegen de invallen der
Over-Rhynsche Volkeren. Het oppergezach over
dezelve had* Augustus *gegeeven aan* Drusus Ger-
manicus, *zoon van den beruchten* Claudius Dru-
sus, *des Keizers overleden Stiefzoon, in het
jaar na de bouwing van Rome* 763, *het* 10de
na de jaartelling der Christenen.

Vier

deratien en geadviseerde conformeerde: Aan-zodanig nogthans, dat de eerste termyn van

Vier van deeze Legioenen, de IIde, *de* XIIIde, *de* XIVde *en de* XVIde, *onder bevel van* C. Silius, *waren in Opper-Germanien langs den linker Rhyn-oever gelegerd: in Neder-Germanien tot in het Eiland der Batavieren had* A. Caecina *het bevel over de* Iste, Vde, XXste *en* XXIste. *Ieder Legioen bestond, voltallig zynde, uit zes duizend Man. Een gedeelte der* XXste *met de Veteranen, onder welke* L. Cornelius Licinius, *was in de Legerplaats alhier, en stierf in het 66ste jaar zyns levens.* Tacitus *Annal. lib.* 1 *cap.* 31. *Duo apud ripam Rheni exercitus erant: cui nomen superiori, sub* C. Silio *legato; inferiorem* A. Caecina *curabat. Regimen summae rei penes* Germanicum. *Cap.* 37. *Vicesimam Legionem* Caecina *legatus in civitatem Ubiorum reduxit. Cap.* 39. *Duae in finibus Ubiorum legiones prima atque vicesima, veteranique missi sub vexillo.*

Prima, *zyne Huisvrouw en medgezellinne in zynen uitheemschen Krygstogt, deed hem dit Gedenkstaken zetten, waarschynlyk op een plaats, kort hier by aan den gemeenen weg aanschietende, volgens de gewoonte der Romeinen, die de lyken buiten de Steden verbrandden, de overgeblevene asche en knokken in* Urnes *verzamelden, en aan de gemeene Heerenwegen begroeven, met oprichting van een Grafsteen naar het vermogen van den Overledenen, van waar deeze Steen naderhand opgebroken, en met meer diergelyke in de muuren van het Castrum, ten tyde van* CAROLUS *Magnus in de agtste, of van* FREDERICUS *Barbarossa in de twaalfde eeuw, schynt gezet te zyn geweest.*

Zynde 'er niet onduidelyke bewyzen, dat de Por-

ARN-HEM. van aflossinge behoorde te worden bepaald op Mei 1798 en de interest tot 3 pCt.

Hebben de Gecommitteerdens uit het Ryk van Nymegen verzogt aantekening, dat zy ten aanzien van het Territoir inhæreerden het gereçesseerde sub dato 15 September 1795, en de Gecommitteerden der Stad en Schependom, dat daar tegens insgelyks waren inhærerende, 't geen ten opzichte van de Jurisdictie over den grond van den Burg by dat zelve gereçesseerde was genoteerd geworden.

HOL.

Porta Praetoria *op de grondvlakte alhier tegen der Zonnen opgang en tegens de zyde des vyands door de Romeinsche Veldheeren is geplaatst geweest.*

Op Grafsteenen te Rome vindt men Marcia Prima Conivx; Memmia Prima Conivx; *te Padua* Antia Prima; *te Modena* Prima Valeria. *te Parma* Prima Mater. *pag.* DCCCV. 8. DCCLX. 7. DCCLXVIII. 6 DCCLIX. 4. CCCCXVIII. 5. DCCXL. 8. DCCCXCI. 12. MCXXII. 12.

In vroegere tyden zyn uit de muuren van deezen Burg gebroken, en op het Raadhuis geplaatst Grafsteenen, van C. Julius Pudens, *Krygs-Overste der* Xde *Legioen, welke Legioen in het jaar* 823 *na de bouwing van Rome, het 70ste na de jaartelling der Christenen, in den Oorlog tusschen de Batavieren onder* Claudius Civilis *en de Romeinen, uit Hispanien gekomen, en hier gelegerd is geweest; van* Julius Junius, *zoon van* Julius Pudens, *mede onder de tiende Keurbende; van* Sextilius Felix; *van* Domitia Albina, *enz. welkers Opschriften met de uitleggingen zyn medegedeeld door den Burger* Joh. in de Betouw, *de Monumentis sepulcralibus Militum Legionis X Geminae ad Noviomagum conditorum, pag.* 5-9. 20-23. *en in de Opschriften op Altaren en Gedenksteenen, bladz.* 2-15. 59, 75-81.

HOLLAND.

's GRA-VENHA-GE.

's GRAVENHAGE.

Onder de Handelingen der Nationaale Vergaderinge, geduurende deeze Maand, verdient, in de eerste plaats, vermeld te worden, het *Manifest* het Ryk van *Groot-Britannie*, welke dezelve, onder de dagteekening van den 2 deezer, deedt afkondigen, en van den volgenden inhoud was.

De NATIONAALE VERGADERING, *representeerende het* VOLK *van* NEDERLAND.

De Bataafsche Natie vindt zich andermaal door het Ryk van Groot-Brittannien onrechtvaardig aangevallen en heeft de wapenen opgevat: dat verongelykt, verdrukt, vertrapt, onder schyn van vriendschap geplonderd Volk, door de vryheid bezield en aangevuurd, en voor het eerst zedert zo langen tyd adem haalende, herneemt de oorspronglyke veêrkragt van zyn braaf en dapper karacter, heft het hoofd moedig op en zal zich niet langer door nydige nabuuren in zynen welvaart laaten ondermynen; het zal zich niet langer in het stof laaten vertreeden, en een speelbal zyn van eerlooze en heerschzuchtige Engelsche Staatsdienaars, die door den glans van geroofde schatten het zich vry waanend Engelsche Volk de oogen verblinden voor de gruwelyke rampen, die zy Europa en het Menschdom berokkend hebben; het zal zyne rechten verdedigen, zyne onafhanglykheid handhaven, en het Vaderland van den gedreigden ondergang redden!

'S GRAVENHAGE.

Manifest tegen Engeland.

Kan Europa nog twyfelen of de Bataafsche Republiek met recht het zwaard uit de schede hebbe getoogen, of zy tot eene rechtvaardige zelfverdediging genoodzaakt worde? Kan Europa nog twyfelen, of Nederland door de verderflyke Staatkunde van dat zelfde Ministerie op den rand zyns verderfs geweest zy? Kan Europa nog twyfelen, of het hervormd Bataafsch Gemeenebest zal, met hulp van zynen glorieryken Bondgenoot, de trotsche overheersching van het Engelsch Kabinet krachtdadig afweeren, en de zo duur en zo hachlyk verkreegen Vryheid, zelfs ten kosten van alles wat het dierbaar is, bevestigen?

Toen Engeland zyne Amerikaansche Volkplantingen, door onderdrukking, tot eenen rechtvaardigen opstand gebragt hebbende, door krygsgeweld zocht ten onder te brengen, en toen het vuur des Oorlogs ook tot andere Ryken overvloeg, bevlytigden zich de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, om eene stipte onzydigheid in acht te neemen. Zy stonden niet toe dat de Nederlandsche Schepen andere Goederen naar America vervoerden, dan die by den uitdrukkelyken inhoud der Tractaaten voor vrye Goederen verklaard waren; men droeg zorg om de sterkste precautiën te neemen, dat geene Oorlogsbehoeften naar de Americaansche Volkplantingen vervoerd zouden worden, en dat 'er geen frauduleuse handel met dezelve konde plaats hebben; precautiën, die onze eigen Commercie in de West-Indiën niet weinig belemmerden en benadeelden. Dan, weinig kon het Nederland baaten, de Tractaaten naauw in acht te neemen omtrent het geen daar by verboden was; het Engelsch Ministerie, alleen zyne temporaire conveniëntie raadpleegende, betwistede het nog, het geen door die zelfde Tractaaten was toegestaan; het wilde Nederland die voordeelen van het Tractaat niet laaten genieten, welke Engeland in een diergelyk geval zelf genooten had; maar,

met

's GRAVENHAGE.

Manifest tegen Engeland.

met schending van het recht der Volkeren, eigende het die vrye Laadingen door een gedwongen koop de Kroon toe, en gebruikte de materiaalen ten behoeve van 's Konings Marine; andere wierden door arbitraire vonnissen van partydige Gerigtshoven verbeurd verklaard. De Engelsche Commissievaarders en gewapende Schepen, ziende dat hunne rooveryen gewettigd wierden, vermenigvuldigden hunne vexatien, en dagelyks wierden de Hollandsche Koopvaarders de slagtoffers van hunne Baldadigheid. Eindelyk rees de euvelmoed van het Britsch Ministerie zo hoog, dat het de Vlag van den Staat niet spaarde, maar een Convooi Hollandsche Schepen in de Havens van Engeland opbragt, de ryk gelaaden Bodems prys verklaarde, en vervolgens ons neutraal Territoir, zo in als buiten Europa, onderstond te schenden.

Het eenigst hulpmiddel, dat, ter vermyding van deeze ongehoorde onrechtvaardigheden, zonder openlyk met het Ryk van Groot-Brittannien te breeken, by de hand was, zou door Hun Hoog Mogenden geampleceerd zyn geworden: dit middel bestond in, zo dra mogelyk, toe te treeden tot het Verbond der drie Noordsche Mogendheden, dat Haare Rus-Keizerlyke Majesteit beraamd had, en dat strekken moest om, zonder schending der Tractaaten, de rechten der Neutraale Mogendheden, die omtrent alle Natiën min of meer door Engeland geschonden wierden, gewapenderhand te beschermen: Hun Hoog Mogenden zouden, zeggen wy, voorzeker tot dit Verbond zyn toegetreeden, zo zy niet door de heillooze machinatiën van het Engelsch Kabinet daarin waren verhinderd geworden. Dit was het sein voor Engeland om alle banden te verbreeken, brieven van Marque en Represailles tegens de Ingezetenen van Nederland en derzelver goederen uit te vaardigen, en eenen openbaaren Oorlog tegens deezen Staat aan te vangen. De voor-

'S GRAVENHAGE. voorwendzelen daar toe konden een Ministerie niet ontbreeken, voor welk alle middelen even goed zyn. Het was Hun Hoog Mogenden echter niet moeijelyk, de ongegrondheid van alle deszelfs pretense bezwaaren aan te toonen. Doch wat kon zulks by een roofziek, hardnekkig en onrechtvaardig Ministerie baaten, dat het verlies zyner Colonien op eenen vreedzaamen Bondgenoot wilde verhaalen, en met den buit, uit eenen onverhoedschen aanval gehaald, het gemor der Engelsche Natie, ten minsten voor een tyd, wilde sussen?

Manifest tegen Engeland.

Men hoorde ook wel dra dat de Nederlandsche Schepen, die in verre afgelegen Zeeën voeren, op by voorraad gegeeven ordres, door de Engelsche Esquaders en gewapende Vaartuigen wierden opgeligt, schoon zy, zonder iets kwaads te vermoeden, op de trouw der Tractaaten voeren; men vernam hoe deerlyk men het Eiland St. Eustatius geplonderd, en zich de eigendommen der byzondere Kooplieden, die schatten bedroegen, had toegeëigend, terwyl de uit den Oceaan t'huiswaards stevenende ryk gelaaden bodems in het Canaal onverhoeds door kleine Vaartuigen overvallen wierden, die dezelve tot een gemaklyken prooi maakten. Door zulke laaghartige maatregelen, eener edelmoedige Natie onwaardig, ontëerde het Britsch Ministerie de Vlag van zynen Koning: want wat is dit anders dan, onder Koninglyke Vlag, de rol van Zeeroover speelen?

De Nederlandsche Republiek wierd dan eindelyk, na zo veele schaden, gedwongen op haare verdediging te denken, haare rechten en onafhanglykheid door de wapenen te handhaven, en haaren koophandel en haare bezittingen te beschermen. En och of zy onder de Banieren der Vryheid gestreeden had! hoe zou het Engelsch Ministerie zich zyner vermetelheid en trouwloosheid beklaagd hebben! Doch het kende zynen invloed

vleed hier te lande; het wist dat men den aan- 's GRAbouw ten Oorlog in de Republiek wel zou ftemmen; het wist dat het in Holland medehelpers zou vinden, die het onze Oorlogfchepen in de handen zouden fpeelen, en die de ontwikkeling onzer krachten zouden weeten voor te komen. Het gevolg toonde wel dra dat het zich niet misreekend had; het dreef den fpot met onze magtelooze pogingen, die, eer zy ten uitvoer gebragt wierden, reeds door deszelfs aanhangelingen hier te Lande in haaren oorfprong waren verlamd; het kreeg door die zelfde aanhangelingen kennis van alles wat hier beraamd wierd; ja de ordres, door Hun Hoog Mogenden gegeeven tot eene vereeniging van een Nederlandsch Esquader met de Franfche Vloot, mogt men, door den invloed van den Stadhouder gefterkt, ftrafloos te leur ftellen. Door zulk een verraad kon het Engelsch Ministerie ligt voordeel in deezen Oorlog behaalen; en dat noemde het *Glorie!* Maar toen eene Nederlandfche Vloot eene enkele reis, als by toeval, in de gelegenheid kwam om haaren moed en haare dapperheid den vryen teugel te vieren, toen deeden de Bataaffche Zeelieden, fchoon nog nieuwlingen in het ftryden, zien dat zy van den moed hunner Voorvaderen niet ontaart waren, en het zuchtend Vaderland vond zyne Helden weder; zy deeden de Engelfche Vloot met fchaamte en fchande naar haare Havens terug keeren, zonder dat zy zelve een eenig Schip van de Koopvaarers, die onder hunne befcherming waren, verloren hadden.

VENHAGE. *Manifest tegen Engeland.*

Een Oorlog, aldus gevoerd, moest noodzaaklyk met een voor deezen Staat nadeelig Vredesverdrag eindigen. In plaats van vergoeding te erlangen voor de onmeetlyke fchaden, zynen Koophandel toegebragt, achtte men zich nog gelukkig, door de tydige hulp der Franfche magt, welke de Engelfchen in Oost en West wist te fnuiken, niet meerder van zyne bezittingen verloo-

'S GRAVENHAGE.

Manifest tegen Engeland

looren te hebben, en men was gedwongen het aangelegen Comptoir van Negapatnam, op de Kust van Coromandel, aan zynen vyand af te staan, en de Britsche Schepen de vrye Navigatie door de Moluksche Eilanden te vergunnen, alschoon men klaar konde voorzien, dat de vaart door deeze Zeeën niets minder dan eene geheele ondermyning van onzen Oost-Indischen Handel ten oogmerk had.

Wy zullen niet omstandig spreeken van het geen 'er in het vervolg van tyd gebeurde, toen de Bataafsche Natie, ziende dat haare belangen overal en altoos aan die van haare aloude mededingster wierden opgeofferd, door die geenen zelven, die haare rechten beschermen moesten, eene grondwettige herstelling van haare Regeeringsform had voorgenomen. Wy zullen niet in het breede ophaalen, hoe Engeland, weetende dat de fnuiking en vermindering van den buitensporigen geursurpeerden invloed en magt van den Stadhouder; ook zynen invloed in dit Gemeenebest verminderen zoude, toen deeze Gewesten door vreemde Krygsbenden overweldigd, en 'er de spoorlooste ongeregeldheden, plonderingen en dwang gepleegd wierden; hoe, zeggen wy, het Engelsch Ministerie, wel verre van voor het Nederlandsche Volk te intercedeeren, of het te hulp te komen, deeze verwoesting en onderdrukking met een kwaadaartig genoegen beschouwde, en, toen het volbragt was, het systema van geweld en overheersching, dat 'er de vrucht van was, op eene plechtige wyze hielp guaranderen.

Toen de Fransche Natie, de ondraaglyke tyranny haarer Koningen moede, het juk afschudde, en zich tot een vry Gemeenebest verhief, dacht het Britsch Ministerie geen beter gelegenheid te kunnen vinden om een gedeelte van dat schoone Ryk af te scheuren. Het voegde zich dan by het Verbond, door de Duitsche Vorsten, op den 27 Augustus 1791 te Pilnitz gesloten.

De

De Fransche Republiek, wel weetende dat het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden door Engeland zoude genoodzaakt worden aandeel aan deezen tegen de vryheid berokkenden kryg te neemen, verklaarde het Britsch Ministerie en deszelfs Afhangling, den Stadhouder der zeven Vereenigde Provincien, *Willem V* en zynen Aanhangelingen, den Oorlog. Dus wierd de Bataafsche Natie al wederom door haare ondergeschiktheid aan dat zelfde Ministerie, tegens dank, in deezen bloedigen Oorlog gesleept; haare schatten wierden gespild, alle haare Arsenaalen bykans geledigd; om de buitenspoorige ontwerpen van *Pitt* en zynen Aanhang te dienen. Men zond Engelsche Hulpbenden in deeze Republiek; en toen eene nederlaag, die een gedeelte van de Fransche Armée aan de Maas ondergong, een kortstondig voordeel gegeeven had, noodzaakte men het Leger van den Staat mede over de Grenzen te trekken, die van Frankryk te overschryden, en dus in dat Land eenen offensiven Oorlog te voeren. Doch wel dra floegen de zegevierende Franschen aan alle kanten hunne vyanden terug, en de Engelsche en Staatsche Legers weeken van dag tot dag naar onze Frontieren; de Republiek geraakte op den oever van haaren ondergang, dewyl het zich liet aanzien dat 't Oorlogs-Toneel in het hart van derzelver beste Provincien zoude verplaatst worden, en men het geheele Land onder water zoude zetten; nimmer stond Nederland zo veeg zedert den Spaanschen Oorlog; dan uit deezen nood rees deszelfs verlossing. De Voorzienigheid verydelde de heillooze raadslagen van deszelfs vyanden, die deeze Republiek eerder wilden vernielen dan haar vry te laaten worden. Toen de Rivieren door de vorst eenen overtogt toelieten, dreeven de dappere Fransche Troupen de Engelsche benden zo snel voor zich heenen, dat zy geen tyd hadden om hun beleeb ontwerp ten uitvoer te bren-

's Gravenhaag.

Manifest tegen Engeland.

'sGRAVENHAGE.

Manifest tegen Engeland.

brengen; zy vlugteden, maar teekenden hunnen weg met de spooren van brandstichting en plondering; niets dan hunne overhaaste en snelle aftogt reddede de Republiek van eene totaale verwoesting. Men zag wel dra het ongewoon schouwspel van Burgers van alle partyen hunne armen naar de Overwinnaars, als naar hunne eenigste Verlossers, uitstrekkende; men zag Bondgenootschappelyke Troupen plonderen en verwoesten, en zy, die men vyanden heette, de algemeene en byzondere Eigendommen eerbiedigen.

Aldus wierd Nederland van zyne gevaarlykste vyanden verlost: de Stadhouder verliet laaghartig zyn Vaderland en zyne Vrienden, en zocht eene schuilplaats by den Engelschen Koning: de Standaard der Vryheid wierd hier alom geplant, terwyl het Bataafsche Volk door de Fransche Republiek tot een vry Volk verklaard en in zyne oorspronglyke rechten hersteld wierd.

Het Britsch Ministerie, woedend dat deeze Republiek nog aanwezig, en echter niet in zyne magt was, trachtede haar ten minsten op eene andere wyze te bederven, door derzelver aanzienlyken Koophandel geheel te rufneeren. Meer dan honderd meest ryk geladen Schepen, die, het zy om tegenwind, het zy uit voorzorg, de wyk in Engelsche Havens genomen hadden, benevens verscheiden Nederlandsche Oorlogschepen, wierden onder embargo gelegd, onder voorwendsel dat zy niet in handen der Franschen zouden vallen. Hun Hoog Mogenden zonden wel Commissarissen naar Londen, om dezelve te reclameeren, die met de bondigste bewyzen aantoonden, dat de Nederlandsche Republiek, na de plechtige Vryverklaaring, niet meer onder het gebied van Vrankryk stond, en dat het zich jegens de Bataafsche Natie als jegens een onafhanglyk Volk gedroeg; dat de Nederlandsche Kooplieden het niet waagen zouden, hunne Schepen

pen in de Havenen der Republiek te laaten binnen komen, als het zoude zyn om die aan de Franschen over te leveren; doch het Engelsch Ministerie had reeds dan besloooten zich deezen roof ook wederom toe te eigenen; en, om dien buit nog te vergrooten, zond het allerwegen valsche berichten van den Staat der zaaken hier te Lande uit, om de in Zee zynde Nederlandsche Koopvaardy-Schepen insgelyks in hunne Havens te lokken. Naderhand wierd het recht der Volkeren geheel door hen geschonden, en alle Nederlandsche Schepen, welken zyne Majesteit de Koning van Groot-Brittannien zyne hooge protectie verleend had, met verkragting van het Tractaat van Breda, trouwloosIyk voor goeden prys verklaard.

s GRAVENHAGE.

Manifest tegen Engeland.

Doch het geen het zegel drukt op de daaden van vyandschap en kwaade trouw, door het tegenswoordig Britsch Ministerie tegens deeze Republiek gepleegd, is de verraderlyke wyze, waar op het getracht heeft zich van haare Coloniën meester te maaken. Ten dien einde zond het Brieven, door den Prins van Oranje onderteekend en gedagteekend te Kew den 7 February 1795, naar verscheiden Nederlandsche Coloniën in de West-Indiën, en naar de Kaap de Goede Hoop af, waar in deeze trouwlooze gewezen Minister en Opperbevelhebber van deezen Staat, na alle zyne charges verlaaten te hebben, op zyn eigen gezag de respective Gouverneurs ordonneerde de Coloniën van den Staat onder protectie van de Engelsche wapenen te stellen; dat is, in de gewoone listige taal van het Engelsch Ministerie, die aan Engeland over te geeven. Schoon nu deeze verraaderlyke trek in de meeste Coloniën mislukt is, door de getrouwheid van derzelver Landvoogden, die de list gemaklyk gewaar wierden, heeft zulks echter niet kunnen beletten dat de Kaap de Goede Hoop in de handen der Engelschen is gevallen, en verschei-

'S GRAVENHAGE.

den gewigtige bezittingen van deezen Staat in de Oost-Indiën het zelfde lot hebben moeten ondergaan.

Manifest tegen Engeland.

Terwyl dit alles gebeurde, was het Britsch Ministerie bedacht, om dit vry Gemeenebest ook te Land aan te vallen, en daar toe die Militairen te gebruiken, die, meer aan den Prins van Oranje dan aan hun Vaderland verkleefd, op de verleidende beloften van Engeland, uitgeweeken waren. Deeze overloopers wierden niet alleen in de Duitsche Staaten van zyne Brittannische Majesteit wel ontvangen, maar zelfs door Engeland bezoldigd, en indien men zyn oogmerk hadde kunnen bereiken om het grootste gedeelte van het Leger der Republiek te doen overloopen, lydt het geen twyfel of zy zouden onder Engelsche Bevelhebbers tegens hun Vaderland zyn aangevoerd, om, ware het mogelyk geweest, alhier de toneelen van 1787, te vernieuwen, en, gelyk in de Vendée, eenen verderflyken Burger-Oorlog te stichten, en de Bataafsche Republiek des door inwendige beroeringen te verscheuren.

Wat wonder dat het thans vry Bataafsche Volk zich tegens zo veele en zulke ongehoorde beledigingen en mishandelingen zocht te sterken, door eene naauwe verbindtenis met eene Republiek, die het uit de klaauwen van zynen vyand gered had! Daar wierd dan op den zestienden Mei 1795 een Tractaat van Vrede en Alliantie tusschen de twee vrye Gemeenebesten, de Fransche en Bataafsche, in den Hage geslooten en geteekend, en dus dat Verbond van onderlinge bescherming gecimenteerd, waar door de vrye Nederlandsche Natie, met de hulp van eenen magtigen Nabuur gesterkt, en door geenen invloed van een Buitenlandsch Ministerie de handen gebonden wordende, in staat zal zyn in het toekomende haare krachten tegens haare aanval-

iets te werk te stellen en hen met gelyke munt te betaalen.

Het heeft, eindelyk, na het pleegen van zo veele vyandelykheden, zyne Majesteit den Koning van Groot-Brittanniën goed gedacht, door zynen Staatsraad op den 19 September 1795, een Manifest van Oorlog tegens deeze Republiek uit te vaardigen, doch waar in geen één éénig feit van bezwaar tegens dezelve wordt aangevoerd. Het is waar, zyne Majesteit zegt daar in, dat 'er onlangs in de Vereenigde Provinciën verscheiden hoonende daaden zyn gepleegd, strydig tegens de eer van de Kroon van zyne Majesteit, en de wettige rechten van deszelfs Onderdaanen, en dat de Oorlogschepen, uit de Havens der Vereenigde Nederlanden uitgeloopen, ordres bekomen hadden, om alle Engelsche Vaartuigen te neemen en te vernielen. De daaden, strydig tegens de eer van zyner Majesteits Kroon, in Nederland gepleegd, zyn de daaden van zyner Majesteits eigen Legerbenden, en de Engelsche Natie zal ongetwyffeld derzelver bewerkers vroeg of laat straffen. En wat de ordres belangt, die aan de Nederlandsche Oorlogschepen gegeeven zyn, om geweld met geweld te keeren: zou dan de vrye Republiek, zo deerlyk mishandeld, zich geene verdediging veroorloofd hebben? Zyne Majesteit was vergeeten dat Nederland niet meer onder eenen Stadhouder bukt, en dat zyner Majesteits Ministerie allen invloed in de vrye Bataafsche Republiek (zo wy tot welzyn van 't Vaderland hoopen) voor eeuwig verlooren heeft.

's Graavenhage.

Manifest tegen Engeland.

Het is dan met vertrouwen op die Vaderlandsliefde, energie en heldenmoed, welke de Vryheid alleen eene lang getergde en onderdrukte Natie kan inboezemen, dat het vry Bataafsche Volk, door zyne wettige Vertegenwoordigers, in het aanzien van Europa, plegtig verklaart: dat het, door de snoodste en tergendste mishan-

'S GRAVENHAGE. delingen van het nabuurig ryk van Groot-Brittannien tot zyne verdediging gedrongen, alle aanvallen op zyne Vryheid, Onafhanglykheid, wettige rechten en bezittingen zal afweeren, en alle middelen, welke in zyn vermogen zyn, gebruiken, ten einde voldoening en vergoeding te erlangen voor de onafmeetbaare nadeelen, aan het zelve door eenen trouwloozen Bondgenoot toegebragt, in het volle vertrouwen dat de Goddlyke Voorzienigheid, die dit Land zo wonderdadig voor eenen totaalen ondergang behoed heeft, zyne wapenen zal zegenen en niet dulden dat geweld en overheersching immer weêr op zynen vryen grond hunnen schroomlyken zetel vestigen.

Gegeeven in den Hage den 2 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Naauw verbonden met, en een onmiddelyk gevolg der boven vermelde Oorlogsverklaaringe, was de volgende Publicatie, wegens het uitgeeven van *Lettres de Marque*, of Brieven van Schaêverhaalinge tegen Engeland.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!*

Nademaal wy overwoogen hebben de menigvuldige verongelykingen en beleedigingen, door het Ryk van Groot-Brittannien en deszelfs Onderzaaten deezen Staat aangedaan, zo als dezelve ter neder zyn gesteld in ons Manifest van heden, en alzo wy beslooten hebben zodanige maatregelen te neemen, als noodzaakelyk zullen zyn tot handhaving van de eer deezer Republiek, en ter bekoming van reparatie en satisfactie, wegens den hoon en de zwaare schaden, welke deeze Staat en deszelfs

zelfs Ingezetenen van het gemelde Ryk van Groot-Brittannien geleeden hebben:

Zo is het, dat wy goedgevonden hebben te ordonneeren, zo als wy ordonneeren by deeze, dat Brieven van algemeene represailles zullen uitgegeeven worden tegens de Schepen en Goederen het gemelde Ryk van Groot-Brittannien en deszelfs Onderdaanen toebehoorende, in dier voege, dat zo wel de Vloot en Schepen deezer Republiek, als alle andere Schepen en Vaartuigen, welke voorzien zullen worden met Lettres de Marque en generaale represaille, als anderzins, door het Committé tot de zaaken der Marine behoorlyk geteekend, wettiglyk zullen mogen neemen alle Schepen, Vaartuigen en Goederen, toebehoorende aan de Ingezetenen van Groot-Brittannien, of aan anderen, woonende binnen eenige van de Territoiren van den Groot-Brittannischen Koning, ten welken einde het gemelde Committé tot de zaaken der Marine geauthoriseerd en gequalificeerd wordt, om, achtervolgens de Placaaten en Ordonnantien op dit Stuk hier te Lande geëmaneerd, uit te geeven en te vergunnen Lettres de Marque en van represaille, aan alle zodanige Ingezetenen van deezen Staat, als het gemelde Committé hier toe bevoegd zal oordeelen, en welke dien volgens door hetzelve behoorlyk gequalificeerd zullen worden tot het aanhouden, aantasten en neemen van Schepen, Vaartuigen en Goederen, toebehoorende aan Ingezetenen van Groot-Brittannien, deszelfs Vasallen en Onderdaanen, of anderen, woonende binnen de Landen, Territoiren of Domeinen van het voorsz. Britsche Ryk; authoriseerende wy wyders ons Committé tot de zaaken der Marine, om kennis te neemen, en gerechtelyk te procedeeren op alle soort van Capturen, aanhoudingen, Pryzen, of represailles van Schepen en Goederen, die genomen zyn of genomen zullen worden, met volkomen last, om

's GRAVENHAGE. / Publ. wegens Brieven van Represailles.

's GRAVENHAGE. over dezelve volledige uitspraak te doen, naar de Wetten en Placaaten deezer Landen.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude pretendeeren, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar men gewoon is Publicatien en affictien te doen, ontbiedende en verzoekende wy de hoogste magten, in de onderscheiden Gwesten, de noodige ordres te stellen, dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Aldus gedaán en gearresteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Hage, den 2 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(Was geparapheerd,)

J. D. DE LEEUW.

(Onder stond,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

D. VAN LAER.

In de onderstelling, in de hoop en wensch althans, dat de bovenstaande *Brieven* eenige uitwerking zouden doen tot afbreuke van 's Lands vyand, deedt voorts de Nationaale Vergadering een Placaat afkondigen, betrekkelyk tot het verdeelen van de Pryzen, welke op de Engelschen zouden veroverd worden.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, overweegende, dat het door de verandering van zaaken in de Bataafsche Republiek, noodzaakelyk is geworden, een

een nieuw Reglement te arresteeren, volgens het 's GRA-
welk in deezen Oorlog, waar in wy tegens het VENHA-
Ryk van Groot-Brittannien gewikkeld zyn, de GE.
Pryzen of Buit, welke op den vyand zullen ver-
overd worden, zullen worden verdeeld, en dat *Placaat*
de rechtvaardigheid, welke zy tot richtsnoer van *wegens*
haare Decreeten maakt, vordert, dat de dappe- *het ver-*
re verdedigers van het Vaderland, welke hun *deelen*
leeven waagen om den vyand te keer te gaan en *der Pry-*
afbreuk te doen, zo veel mogelyk de vruchten *zen.*
van hunne kloekmoedigheid en Vaderlandsliefde
trekken, en tot belooning de door hun verover-
de Pryzen genieten, decreteert:

Art. 1. Dat voortaan op de reekeningen van het provenue der Prinsen of Prinsen goederen, of van penningen geprovenieerd van het rantsoeneeren van vyandelyke Schepen, of ook van bergloonen van hernomen Schepen, niet zullen worden gebragt eenige vacatien van Leden van het Committé tot de zaaken van de Marine, of derzelver Ministers ter plaatse van derzelver residentie, het zy wegens Inventarisatie, Verkooping of anderzins, hoe ook genaamd, veel min eenig vast Tantieme, of zogenaamde Percenten, zo als ten gevallen der Raaden, Fiscaals, Secretarissen, Vendumeesters en anderen, te meermalen by verscheiden der geweezen Collegien ter Admiraliteit is in gebruik geweest, als zynde strydig met de intentie der Nationaale Vergadering, en aanloopende tegen de Letter der Resolutien van de Staaten Generaal van 19 April 1624 en 15 November 1670.

2. Dat ook by het inventariseeren, bewaaren en te gelde maaken der voorschreeven Prinsen en Prinsen goederen zal worden betracht alle mogelyke menage, zonder uit hoofde quasie van voorige Resolutien, ordre of gebruiken, hoe ook genaamd, tot lasten van derzelver provenue te brengen eenigerhande Gratificatien, meerder dan nodige Daggelden of Leges, ten behoeven van

's GRAVENHAGE.

Plakaat wegens het verdeelen der Pryzen.

Suppoosten of andere particuliere Persoonen, maar dat uit het onzuiver provenue van voorsz. Prinsen of Prinsen goederen, behalven de Proceskosten, Notul- en Sententie-gelden, eeniglyk en alleen vooraf zullen mogen worden betaald zodanige kosten, als nodig zyn geweest tot Conservatie, Inventarisatie en Verkoop van voorsz. Goederen: mitsgaders de Declaratie wegens extraordinaire moeiten en vacatien van den Vendumeester, mits dezelve met het schryven der Rekening, het opmaaken der Repartitien, Buitrollen of anderzins, boven het geene hem uit de Randsoenpenningen is toegelegd, niet meer bedragen dan uiterlyk één pCt. van het zuiver en deelbaar Provenue.

3. Dat voorts aan alle Prysmeesters op Prinsen, door Nederlandsche Schepen of Commissievaarders veroverd, en in een der Havenen dezer Landen binnen gevallen, door den Commissaris ter Monstering, of die anderzins daar toe zouden mogen zyn gequalificeerd, zal worden afgenomen, eene summiere Verklaaring, wegens de omstandigheden der Prysneeming en de beweegredenen van het inloopen: dat ook de Lading door den zelven Commissaris zal worden verzegeld, of voor zo verre dezelve niet zoude kunnen verzegeld worden, geïnventariseerd, en dat hy daar van een behoorlyke Acte zal opmaaken.

4. Dat verder, ingevalle zodanige Prysmeester zoude mogen willen opzeilen naar eene plaats, alwaar een Departement van het Committé tot de zaaken der Marine, resideerende in den Haag, is gevestigd, de voornoemde Commissaris, of die anders daar toe gequalificeerd zoude mogen wezen, op zodanige Prys-Schepen zal doen stellen, een bekwaam Persoon, ten einde toe te zien, dat deeze reize spoedig worde vervorderd, en intusschen geene der ingelaaden goederen van boord gebragt.

5. Dat

5. Dat by het arrivement van voorsz. Prin-sen, de Krygsgevangenen, mitsgaders de Ofta-giers, zo 'er eenige mogten zyn, terstond van boord zullen worden genomen, summierlyk ge-hoord, op de daar toe geschikte plaatsen gelo-geerd, en dat de voorsz. Schepen zelve met de daar in gelaaden goederen, mede zo haast mo-gelyk, zullen worden gelost en geïnventariseerd.

6 Dat vervolgens, ten eersten Rechtdage, voor zo verre de voorsz. Prinsen en Prinsen goe-deren, zyn veroverd en opgebragt door 's Lands Schepen, door den Advocaat Fiscaal R. O., en voor zo verre de verovering mogte zyn ge-schied door particuliere Nederlandsche Schepen, door den Advocaat Fiscaal R. O., en de Ree-ders en Boekhouders van zodanige Schepen, als gevoegdens aan het Committé tot de zaaken van de Marine, onder het welk dezelve zullen zyn uitgerust, zal worden verzocht authorisatie, om by Edicte te citeeren, alle de geene, die zouden willen komen, tot reclame, of ten beschutte van de voorschreeven Prinsen en Prinsen goederen; en dat ingevalle van continuatie, de verdere Ci-tatiën ten dien einde zullen worden gedaan van veertien dagen tot veertien dagen, ten ware uit hoofde van de Evidentie der zaake genoegzaam wierde geoordeeld te doen procedeeren van agt tot agt dagen.

Dat by het verleenen van het vierde Default *ex super abundanti*, teffens zal worden gedis-poneerd op den overgeleverden Intendit, en de voorschreeven Prinsen en Prinsen goederen zullen worden geadjudiceerd aan de geenen, die daar toe gerechtigd worden bevonden.

7. Dat wyders, zo kort mogelyk, na het af-loop der Procedures, en zelfs ook voor dien tyd, zo dikwyls uit hoofde van bedervelykheid der goederen, of om andere redenen, eene vroe-gere verkoop mogte worden toegelaaten, de voor-schreeven goederen, in conformité van het voor-

's GRA-VENHA-GE.
Placaat wegens het ver-deelen der Pry-zen.

'S GRAVENHAGE.

Placaat wegens het verdeelen der Pryzen.

schrifte van de Instructie van den jaare 1595, zullen worden verkocht, onder conditie, dat van alle de ingelaaden Koopmanschappen, niet alleen de Provinciaale Laaten, byaldien 'er eenige verschuldigd mogten zyn, maar ook 's Lands inkomende Rechten, zo van Convooi als Premie, door de Koopers zullen moeten worden voldaan, volgens de Placaaten en de ordre op den ophef van de middelen te water geëmaneerd, of nog te emaneeren, en dat voor zo verre de ingebragte goederen by voorschreeven ordre niet bekend of verbooden mogten zyn, het Convoigeld daar van tegens drie Guldens van het honderd, volgens den Verkoopprys te reekenen, zal worden betaald.

8. Dat. gelyk dit plaats zal moeten hebben, indistinctelyk, of de te verkoopen goederen door Nederlandsche of Fransche Schepen, of Commissievaarders, zouden mogen zyn ingebragt, op dezelve wyze mede zonder eenig onderscheid diensangaande te maaken, voortaan op den voet van het 87 Art. der Instructie van den jaare 1597, boven de Koopenningen zullen worden besproken tot Rantsoen, twaalf grooten van elk Pond Vlaamsch, of vyf pCt. en verdeeld, zo als by deezen wordt bepaald, te weeten: zeven grooten daar van ten behoeve van het Fonds van den armen ouden Zeeman, te ontvangen door den Directeur van hetzelve Fonds in het Departement, alwaar de Verkooping zal zyn geschied; één en een halve groote, ter verkwikking van al zulke Zeelieden, welke op 's Lands Vloot gekwetst, zich in één der Hospitaalen van het Committé tot de zaaken van de Marine als daar zullen bevinden. te ontvangen by de Directeuren van de Hospitaalen respectivelyk. Twee grooten voor den Vendumeester voor zyne Verkoopinge, mits dat hy zal moeten instaan voor de Penningen; de Contrarolleur één groot, zo voor het formeeren van den Inventaris,

het

het houden van Contraboek, als ander toezicht, 's Gravoorschreeven Buitgoederen specteerende, terwyl de resteerende halve groote zal genooten worden by den Substituut-Secretaris van het Departement, alwaar de Verkooping zal geschieden, waar voor hy gebonden is naar te komen, alle het geene hem by de Instructie gelast wordt.

VERHANDELING. *Placaat wegens het verdeelen der Pryzen.*

9. Dat vervolgens, na het incasseeren der Gelden, en het opneemen en approbeeren van des Vendumeesters Reekening, of Liquidatie, van het zuiver Provenue van de voorschreeven Prinsen, door Franschen Schepen of Commissievaarders gemaakt, zonder eenig aftrek, zal worden geëxtradeerd aan de geenen, die daar toe in Frankryk gerechtigd zouden moogen worden verklaard.

10. Dat al verder, om alle middelen te werk te leggen, waar door de gemeene zaak zoude kunnen worden bevorderd; en om de aanwerving van Zeevolk, ter bemanning van 's Lands Vloot, gelyk mede het vaaren ter vrybuit, te encourageeren, geduurende deezen Oorlog, die portie van den Lande, in het Provenue van alle veroverde Prinsen, van wat natuur of benaaming die ook zouden mogen zyn, gelyk mede de Portie van den Admiraal Generaal, welke geheel vernietigd is, en verder ook de Portie van den Lieutenant-Admiraal, die van den Advocaat-Fiscaal, en eindelyk die, welke by den Secretaris van het gewezen Collegie ter Admiraliteit, pleeg genooten te worden, zal gecedeerd worden, aan alle zulke veroveraaren van vyandelyke Schepen, even veel, of dezelve door 's Lands Vloot, Esquader, Schepen van Oorlog, Commissievaarders, of andere particuliere Koopvaardy-Schepen zyn genomen en opgebragt; zo dat het zuiver Provenue van Prinsen of Prinsen goederen, zal moeten worden overgegeeven, aan die geenen, wien hetzelve zal zyn geadjudiceerd, en dat van het voorsz. zuivere Provenue zal worden geformeerd,

eene

'S GRAVENHAGE.

Placaat wegens h- deelen der Pryzen.

eene behoorlyke Buitrolle, naar proportie der Soldyen, dewelke ieder der Officieren en Manschappen, ter Maand zoude mogen winnen, zo echter en in dier voegen, dat de commandeerende Officier van het Schip, door het welk een prys genomen is, even veel welke qualiteit of rang dezelve zoude mogen hebben, voor uit zal genieten, het Handgeweer en Buskruit, dat tot Defensie van het vyandelyk Schip, in hetzelve gevonden wordt; gelyk mede de Victualie voor 't Volk van hetzelve Schip gedestineerd, en zal voorschreeven commandeerende Officier in de voorgemelde Buitrollen worden getracteerd tegens *f* 500 Soldy 's Maands, de Vice-Admiraals tegens *f* 300 en de Schouten by Nacht tegen *f* 250, voor zo verre namelyk de verovering van eenig vyandelyk Schip ter hunner Presentie, of door Schepen onder hunne ordre gesteld, geschied zoude mogen zyn.

Zullende echter alle zulke Schepen, welke door 's Lands Schepen of Vaartuigen, die van eene Vloot of een Esquader, tot eenige expeditie gedetacheerd, of, het zy door storm of duisterheid, of door het vlugten voor eene superieure vyandelyke Magt, van de Vloot of het Esquader gescheiden zyn, genomen worden, komen ten profyte van de geheele Vloot, of het geheele Esquader, uit welke zodanige Schepen zyn gedetacheerd, of van welke zy gescheiden zyn, zoo nogthans, dat de Equipagie van het Schip of de Schepen, die de capture doen zal, of zullen eerst een vierde gedeelte van het zuiver Provenue van de Verkoop-gelden zullen genieten, en de overige drie vierden, op de bovengemelde wyze, onder de Equipagien van zulk eene Vloot of Esquader verdeeld worden, zonder dat hier in eenige verandering zal maaken, of zodanig eene Vloot of Esquader zeilende is, of op de Rheede ligt, met dien verstande echter, dat aan het Provenue van die genomen Pryzen

en geen deel zullen hebben, de Equipagien van 's Gra-
schepen, welke nog niet volkomen bemand, en venha-
lus niet tot activen dienst gereed zyn, nogte ge.
et Volk, dat zich op Kostschepen bevindt.

11. Dat de verovering gedaan zynde, door *Placaat*
s Lands of particulière Schepen, onder de ver- *wegens*
chillende Departementen van het Committé tot *het ver-*
le zaaken van de Marine t'huis hoorende, dat *deelen*
Departement, by het welk de Prinsen zouden *der Pry-*
mogen zyn binnen gebragt, of by het welke, *zen.*
of in wier Schepen de Goederen van eenige Prin-
sen zullen zyn opgezonden, de maniantie daar
van alleen zal hebben, en het zuiver Provenue
van dien uitkeeren aan de andere Departemen-
ten, na proportie van het getal der Koppen,
met welke de voorschreeven Schepen, die de
verovering mede hebben gedaan, en by hun De-
partement t'huis hoorende, by den aanvang van
het gevegt zyn bemand geweest.

12. Dat ook de Gelden, welke mogen worden
geïncasseerd, wegens het Rantsoeneeren van vy-
andelyke Schepen, ingevolge de Publicatie, door
de Nationaale Vergadering, op den 2 Mei 1796
daar toe verleend, gelyk ook de Bergloonen van
hernomen Schepen, mede onder den Vendumees-
ter zullen worden gedepositeerd, en dat daar te-
gens op de hier vooren verhaalde wyze, mede
by Edictie zal worden geprocedeerd, in dier voe-
gen nogthans, dat dezelve voor het profyt van
het eerste default zullen kunnen worden geadju-
diceerd, en vervolgens aan de daar toe gerech-
tigden geëxtradeerd, na aftrek, alleen van het
halve Rantsoen, of twee en een half pCt. te be-
reekenen van het volle montant der geïncasseer-
de Gelden; zullende het gemelde halve Rant-
soen, of twee en een half pCt. moeten worden
verdeeld op dezelve wyze, als hier vooren, met
betrekking tot het geheele Rantsoen van 5 pCt.
is gestatueerd.

13. Dat eindelyk, met opzicht tot de behan-
de-

'sGRAVENHAGE.

Placaat wegens het verdeelen der Pryzen.

deeling en adjudicatie, geen onderscheid zal plaats hebben, of worden gemaakt, of de vyandelyke Schepen, dewelke op Zee worden veroverd, of geoccupeerd, vooraf geheel of gedeeltelyk verlaaten zyn, dan niet, nochte ook, of dezelve effectivelyk in Zee veroverd, dan wel eerst op strand gejaagd zyn, en dat ook, even als op Zee veroverde Schepen, kunnen worden geconsidereerd, de zodanigen, dewelke door storm of geweld, naar binnen gejaagd, door de Wacht- of andere 's Lands Schepen, veroverd zouden mogen worden, zonder dat het nodig zy, daar op van applicatie te maaken, de verdeeling in drie derdens, als één ten behoeve van het Land, één voor het Officie, en het derde voor den Denunciateur; zo als anderzins by het veroveren of aanhouden van vyandelyke Schepen en Goederen binnen Gaats, van ouds gebruikelyk is geweest.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie pretendeere, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar men gewoon is Publicatie en affixie te doen, ontbiedende en verzoekende wy de hoogste Magten, in de onderscheiden Gewesten, de nodige ordres te stellen, dat aan deeze onze intentie behoorlyk voldaan worde.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Hage den 3 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd*,)

J. D. DE LEEUW, Vt.

(*Onder stond*,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. BYLEVELD.

Wat

Wat 'er ook zy van de voor- of na-deelen, aan de Burgerwapening verknogt, van welke de laatste dikmaals meer toevallig zyn, dan aan de natuur der zaake onafscheidbaar verknogt; de Nationaale Vergadering oordeelde zich verpligt, dezelve op de best mogelyke wyze te moeten aanmoedigen. Dit geschiedde door middel eener *Proclamatie*, waar by dezelve het Volk van Nederland aanspoorde, om zich, ter verdeedigingе van het Vaderland, vrywillig aan te geeven. 's GRAVENHAGE.

BATAAVEN!

Onder de eerste poincten, waar van gy de regeling aan de Nationaale Vergadering hebt opgedraagen, is de Burgerwapening. Buiten twyfel waart gy overreed, dat deeze de steun is der Vryheid, en dat pligt en belang een vry Volk tot den Wapenhandel roepen, ter handhaving zyner Rechten, en ter bescherming van zyn Vaderland, wanneer het wordt aangevallen.

Of zoude een vry Volk onverschillig zyn op de bewaaring van het geen hem is aangebooren? of zoude een vry Volk zyn Vaderland niet tederlyk beminnen? Zou het in den nood aan anderen, dan zyn eigen handen, de bescherming van dat dierbaar pand toevertrouwen?

Gy waart het, Bataaven! die van de vroegste tyden reeds uwen heldenmoed deed schitteren. Het oude Rome schaarde u by zyne strydbaare Legioenen. Spanje is ten grooten deele door u afgestreeden, toen gy u na een tagtigjarig bloedvergieten, van zyne heerschappy losrukte. Ja, slaat uwe laatere Geschichten open, en ziet het overmerkelyk deel, dat in het dringend gevaar uwe Schutteryen gehad hebben, om den inval

van

'sGRAVENHAGE.

Procl. raakende de Burgerwapeninge.

van 1672 te stuiten, toen een heerschzuchtige *Lodewyk de XIV*, de dapperheid der Franschen misbruikte, om ons te verderven; der Franschen! die ons, nu zy hunne Tirannen verjaagd hebben, en beide Natien zyn vry geworden, als broeders omhelzen. - 't Is waar, naar gelange de magt der Stadhouders is opgeklommen, is de Burgerwapening allengs in Nederland verwaarloosd, in verachting geraakt, en eindelyk, byna geheel vernietigd. Geen wonder! zy was het, die de heerschzuchtige bedoelingen der Stadhouders in den weg stond. Gewapende Burgers zyn niet onder het juk te krommen. Zy zyn te fier op hunne waarde; te gevoelig voor het genot der Vryheid; en te vermogend om den roof derzelve niet aan elken Aanrander te betwisten.

Door geene andere beginsels gedreeven, dan die om u uwe Vryheid te verzekeren, was ook eene onzer eerste zorgen, de Wapening van Neêrlands Burgermagt in orde te brengen. Dan dit onderwerp is zeer omslagtig, en wy vonden geen vryheid, het uitgerekt verlangen van duizenden zo lange op te houden, tot wy deeze moeilyke taake geheel zouden hebben afgewerkt. Neen zeker, de tydsomstandigheden konden veelligt hun thans eene gunstige gelegenheid verschaffen, om hunnen roem te vestigen, en de oude glorie der Bataaven weder te doen herleeven, dat in tyden van Vrede onmogelyk is. Neen zeker; onder het geschal der Trompetten worden de Helden gekend, en de Kryglaurieren afgeplukt.

Wy hebben des beslooten, terwyl wy onafgebroken werkzaam blyven van het Plan tot algemeene Burgerwapening te voltooyen, intusschen te onderzoeken, wie by wyze van vrywillige deelneeming genegen zouden zyn zich tot den Wapenhandel te verbinden, om des nodig geworden, het Vaderland te verdedigen: deeze loffelyke, deeze heilryke pooging zal op haar zelve van alle zyden den lust tot denzelven op-

opwakkeren en uitbreiden. Maar zy zal tevens het Vaderland, zo ras nodig, helden schenken, die voor Haardsteden en Altaaren strydende, door geen slaaven konnen verwonnen worden. Achter deezen voormuur zal Nederland gerust de noodwendigheden inzamelen, die den overvloed zullen brengen aan de Grenzen, waar Neêrlands Helden eeuwigen roem behaalen.

's Gravenhaage.

Procl. raakende de Burgerwapeninge.

De Wapenen, die gy begeert te ontvangen, zullen u van 's Lands wegen gegeeven, en de vergoeding die u voor uw verzuimden tyd toekomt, bepaald en uit zyne Kas voldaan worden.

Gy zult aan de daar toe Gemagtigden uwe naamen opgeeven, en die naamen, de naamen van hun, die tot het beoeffenen der Wapenen zyn voorgegaan, en zich tevens verbonden hebben, om, opgeroepen ter bescherming des Vaderlands naar de Grenzen te vliegen, zullen met de edelste onderscheiding, by tydgenooten en nakomelingen gekend en geëerbiedigd worden. Die Burgers zullen meer zyn dan goede Burgers, zy zullen als Beschermers van hun bedreigd Vaderland, als Schilden der Vryheid geëerbiedigd worden, en zo ooit iemand aan het Vaderland heeft wel verdiend, dat zullen deeze zyn.

Burgers van Nederland, Bataaven! wy gevoelen wat het is, tot een Volk te behooren, dat op den eersten wenk naar zyne Grenzen heenen snelt, om ze te beschermen; maar wie zal uitdrukken dat genoegen, dat wy smaaken om zulk een edel Volk te vertegenwoordigen?

Indien 'er prikkels zyn, die ons kunnen aansporen, (ons, die gezwooren hebben het Vaderland te redden, of op onze posten te sterven) 't zullen die zyn, dat wy den besten uitslag van deeze vrywillige uitnoodiging zien mogen, dat wy duizenden van onze Medebur-

 ge-

'sGRAVENHAGE. geren mogen gereed vinden, om onze lotgenooten te worden, die met ons de Vryheid of den Dood kiezen.

Aldus gedaan en gedecreteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Haage den 6 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

(*Was geparaphreerd,*)

D. C. DE LEEUW, Vt.

(*Onder stond,*)

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. BYLEVELD.

Aan de Proclamatie waren de volgende Artikelen verbonden.

Artikelen by de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, gearresteerd, volgens welke het vrywillig engagement, om het Vaderland te helpen verdedigen, zal worden aangegaan.

Art. 1. De Vryheid van een Land kan zonder Gewapende Burgermagt niet bestaan.

2. Niemand der Burgeren in het vrye Nederland, die geschikt is om de Wapenen te voeren, kan of mag zich, in geval van nood, den Vaderlande onttrekken.

3. De Nationaale Vergadering echter meent zich te kunnen bepalen, met aan de hoogste Ge-

Geconstitueerde Magten in alle de Gewesten aan te schryven, om behoorlyke Lysten te maken of te doen maken, invoege hier na beschreven, van alle de zodanige Burgers, welke in den ouderdom van 18 tot 50 jaaren ingesloten, de Wapenen willen voeren, ter verdediging van Vryheid en Vaderland, en welke zulks zullen willen verklaren.

'S GRAVENHAGE. *Artikelen der Burgerwapeninge.*

4. Derzelver namen zullen worden opgeteekend, en de specifique Lyst daar van, behoorlyk geverifieerd, binnen den tyd van veertien dagen, na den ontvangst van dit Decreet, aan de Nationaale Vergadering worden overgezonden, met en benevens een accurate opgave van het caliber en den staat der voorhanden zynde Wapenen, als mede een Lyst der nog mankeerende, welke laatste hun van 's Lands wegen zullen worden toegevoegd.

5. De voet en wyze, waarop de Bataillons en Compagnien deezer vrywillige Verdedigers van Vryheid en Vaderland hunne Officieren zullen verkiezen, zal nader bepaald worden; edoch in een Reglement desaangaande te maken, zal, zo veel mogelyk, acht geslagen worden op reeds bestaande, Georganiseerde en Gewapende Burgermagten; waar uit zich een genoegzaam aantal Vrywilligers met hunne reeds bestaande Officieren zal opdoen.

6. Alle de geenen, die zich door deeze vrywillige Wapening aan den dienst van het Vaderland zullen hebben toegewyd, zullen vanwegens de Nationaale Vergadering, een Certificaat, als vertrouwd en verdienstig Burger, ontvangen.

7. Alles gelyk staande, zullen zy, die het evengemeld Certificaat zullen verdiend hebben, eene byzondere aanspraak hebben op Ampten en Beneficien.

8. Van het ogenblik, dat zy, ter defensie van het Vaderland, dadelyk zullen worden ge-

'sGRAVENHAGE. Artikelen der Burgerwapenings.

geëmployeerd, zullen de Officieren, Sergeanten, Corporaals en de overige Manschappen, op den zelfden voet betaald worden, als die van de staande Armée der Republiek, en met dezelve eene gelyke uitdeeling van Vleesch en Brood genieten. Ook zullen zy als dan, ten kosten van den Staat, gekleed worden.

9. Daarenboven zullen die geenen, dewelke zich op de eene of andere wyze in voorkomende gelegenheden boven anderen zullen hebben gedistingueërd, deswegens ook buitengewoon worden beloond, en van hunne verdiensten een vereerend getuigschrift ontvangen.

10. De naamen der vrywillige verdienstige Burgers zullen in de Jaarboeken der Republick worden opgeteekend, om als Mannen, die de Vryheid hebben helpen vestigen, aan de vergetelheid onttrokken te worden.

11. Het Vaderland, de dappere daaden zyner verdedigers dankbaar erkennende, zal ook de rampen, die hun, en in de gevolgen hun huisgezin, in die verdediging mogten overkomen, edelmoedig verzagten, zo en in dier voegen, als by een nader te maken Reglement zal worden bepaald.

12. Na dat de Lysten der zich aangegeven hebbende Vrywilligers zullen zyn ingekomen, zal een behoorlyk Reglement, zo omtrent de Organisatie van deeze vrywillige Burgermagt in het algemeen, als het aanstellen der Officieren, Administratie der Cassa, Discipline, en wat daar verder toe behoord, worden gearresteerd.

Met de volgende Aanschryving aan de Hoogst Geconstitueerde Magten wierdt de bovenstaande Proclamatie verzonden.

MIS-

MISSIVE *aan de Hoogstgeconsti- tueerde Machten.* GAR- VERMAS- GE.

Hier nevens zenden wy u eene Proclamatie aan het Volk van Nederland, ter aanmoediging en bevordering der vrywillige Wapenoeffening, ten einde alle ware Vaderland- en Vryheidminnende Mannen aan te spooren, om het Vaderland ten dienst te staan, en kragtdadig te verdedigen, wanneer en alwaar het de nood vorderd.

Wy voegen 'er by de Artikelen by ons gearresteerd, volgens dewelke dit vrywillig engagement zal worden aangegaan, op dat een iegelyk, die zynen dienst aan het Vaderland en de Vryheid toewyd, ook van alle de voordeelen verzekerd zy, dewelken van ons kunnen afhangen.

Wy begrypen niet nodig te hebben om u aan te zetten, maar gerust van uwe Vaderlandsche gevoelens te kunnen verwagten, dat Gylieden alles zult doen wat in u zal zyn, om alle mogelyke middelen in het werk te stellen, dat ons heilzaam oogmerk, om weldenkende en braave Verdedigers aan het Vaderland te bezorgen, met allen spoed en yver worde bereikt, en daar toe van uwen kant al dat geen by de hand zult neemen, het geen Gylieden na de plaatselyke gelegendheden beter dan wy, in staat zyt te beoordeelen, het best en meest geschiktste middel daar toe te zullen zyn.

Wy verzoeken dus, dat Gylieden, of zelve, of door de plaatselyke Bestuuren, gelieftj op te roepen, of te doen oproepen, alle Manspersoonen tusschen de 18 en 55 jaaren oud, en welke gy geschikt zoud oordeelen, om de Wapenen te kunnen dragen, aan dezelve deeze onze Proclamatie, met de Artikelen van het Engagement, voor te houden, en hun met alle mogelyke middelen van encouragement, en per-

'sGRAVENHAGE.

Missive aan de Hooge Magten.

persuasien aan te zetten, om het Vaderland, in geval van nood, vrywillig ten diensten te staan: daar Gylieden hun, in allen geval, kunt verzekeren dat hun dienst, niet dan tot verdeediging van het Vaderland, en dus niet buiten de Grenzen onzer Republiek, zal worden gerequireerd. Terwyl wy u tevens instantelyk verzoeken, om binnen den tyd van 14 dagen, na den ontvangst deezer, ons het succes uwer pogingen, met eene accuraate Lyst, der zich aangeboden hebbende Manschappen te willen doen toekomen; ons tevens daar by opgeevende, of ook onder dezelve zich dusdanige Lieden hebben opgedaan, uit hoofde van welkers bekende politieke denkwyze het gevaarlyk zoude zyn, aan dezelve de Wapenen toe te vertrouwen.

Wy beveelen deeze allergewigtigste zaak aan Ulieder yver en bekende Vaderlandsche gevoelens, en twyffelen niet of Gylieden zult alles doen wat mogelyk is, om aan ons heilzaam oogmerk te beantwoorden, enz.

Het vervalschen van 's Lands Munten moet onder de zwaarste misdaaden tegen de openbaare goede trouwe gerangschikt worden. Geen wonder, derhalven, dat de Nationaale Vergadering, zodra mogelyk maatregels beraamde ter verydelinge van het plan dier aterlingen, welke, door het vervaardigen en verspreiden van valsche *Drieguldensstukken* de onoplettenden onder de menigte zogten op te ligten.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten:

Dat

Dat niettegenstaande de zwaare straf en de poenaliteiten, welke tegens het vervalschen van Muntspecien, en het uitgeeven van dezelve, zyn gestatueerd, echter zedert weinige dagen ter onzer kennis is gekomen, de ontdekking van een Drie Gulden, welke gegooten na den afdruk van de Utrechtsche Munt, met het Jaargetal 1793, na genomen essay, is bevonden valsch te zyn, zynde gemaakt van een Compositie, en houdende een zeer geringe quantiteit Zilver. 's GRAVENHAGE. *Publ. raaken. de valsche Drie-Guldens.*

En naar dien zodanige snoode practyk strekt tot merkelyk nadeel van onze goede Ingezetenen.

Zo is het, dat wy daar in, zo veel het doenlyk is, willende voorzien, dienstig hebben geöordeeld, de goede Gemeente, by deeze, daar van kennis te geeven en te waarschouwen, dat de voorsz. valsche Drie Gulden zich van de echten daar in doet onderscheiden:

1. Dat op de vlakke grond, tusschen het Beeld en de Letters van het Randschrift, dezelve glad gepolyst is, terwyl de vlakke grond, tusschen de Letters, Jaargetal en verdere vlaktens, zo by het Beeld als de Leeuw, zich vertoont als een gestipte grond, even gelyk zulks in het gegootene altoos plaats heeft.

2 Dat de Cartel veel grover is, dan thans gebruikelyk is.

3 Dat de Couleur zich vertoont even als Lood of Tin.

4. Dat dezelve zodanig bros is, dat dezelve, komende te vallen, ligtelyk breekt. En ten

5. Dat dezelve in gewigt, ruim twee Engelsch per stuk ligter is, dan een waardige Drie Gulden.

Terwyl wy voords hebben goedgevonden, by renovatie van vorige Placaaten, tegens het vervalschen van Muntspecien, en het uitgeeven derzelve, geëmaneerd; mitsgaders van de straffe,

'sGRAVENHAGE.

Publ. raakende valsche Drie Guldens.

daar by gestatuëerd, ten strengsten verbieden, zo als geschiedt by deeze, valsche Muntspecien, en inzonderheid de voorsz valsche Drie Guldens, binnen de respective Gewesten te brengen, als mede, om dezelve aan of van iemand, wie het ook zoude mogen zyn, uit te geeven of te ontvangen, maar dezelven te brengen, of te doen bezorgen, aan een der Provinciaale Munten, om terstond doorfneeden en weêrloos te worden gemaakt: op pœne dat die geenen, welke zullen worden overtuigd, zodanige valsche Muntspecien voorbedachtelyk en ter kwaade trouwe ontvangen, uitgegeeven, of onder zich gehouden te hebben, als Complices en Medestanders van Muntvervalsching, zullen worden gehouden en gestraft.

Wordende wyders een Premie van een duizend Guldens beloofd voor den geenen, die den Maaker of Maakers van de voorsz. valsche Drie Guldens, zal konnen ontdekken, zodanig dat dezelven in handen der Justitie geraaken, en van het fait worden overtuigd, zullende den naam van den Aanbrenger, des begeerende, worden gesecreteerd.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude mogen of kunnen pretendeeren, zo ontbieden en verzoeken wy de Hoogstgeconstituëerde Magten, in de respective Gewesten, dat zy deeze onze Publicatie van stonden aan, doen publiceeren en affigeeren, in alle Plaatsen, daar men gewoon is zodanige Publicatien en Affictien te doen.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Haage den 23 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Was geparapheerd*,)

R. J. SCHIMMELPENNINCK, Vt.

(*Onder stond*,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

D. VAN LAER.

Ge-

Geduurende deeze Maand bragten de Burgers *C. van der Hoop Gysbertz* en *N. van Staphorst*, als daar toe gelastigd, ter Tafel der Nationaale Vergaderinge de volgende 's GRAVENHAGE.

Acte van Accoord, voor de betaling van de tweede helft der honderd Millioenen Guldens, welde de Bataafsche Republiek verschuldigd is, volgens den inhoud van het Tractaat van Vrede en Alliantie tusschen de beide Republieken, op den 16 Mei 1795 gesloten.

De Fransche en Bataafsche Republieken door de omstandigheden genoopt zynde, om nadere bepalingen te maken over de voldoening der laatste vyftig Millioenen Guldens van de schuld, vermeld in het Tractaat van Vrede en Alliantie, in dato den 16 Mei 1795 hebben benoemd, te weten, de Republiek van Frankryk, den Burger *Noël*, haar Minister Plenipotentiaris by 't Bataafsche Gouvernement, en de Bataafsche Republiek, de Burgers *C. van der Hoop Gysbertz.* en *Nicolaas van Staphorst*, hare Commissarissen, ten einde respectivelyk uit naam der beide Republieken te bepalen, de nieuwe Conditien tot de betaling der gemelde vyftig Millioenen Guldens; hebbende de gemelde Commissarissen, na uitwisseling hunner volmagten, de volgende Artikelen vastgesteld.

Art. 1. De Bataafsche Republiek neemt op zich, in vermindering der laatste vyftig Millioenen Guldens van de schuld van het Tractaat van Vreede en Alliantie, de twee Millioenen Guldens, welke aan deeze Republiek door Frankryk verschuldigd zyn op de Negotiatie voor

'sGRAVENHAGE. voor America in Holland gedaan den vierden November 1781; mitsgaders de somma van honderd zeven-en-vyftig duizend een honderd en elf Guldens, zynde de interessen van 't gemelde Capitaal, verscheenen den eersten Praireal van het 3de Jaar der Fransche Republiek (21 Mei 1795.) De Interessen zedert, dat tydstip, en die voor het toekomende verschuldigd, zullen door 't Bataafsche Gouvernement betaald worden, zo als dezelve verschuldigd zullen zyn aan de Geïnteresseerden in de voorschreve Negotiatie.

Accoord omtrent de betaling van 50 Millioenen aan Frankryk.

2. De Bataafsche Republiek verbind zich, om jaarlyks, geduurende den Oorlog, aan die van Frankryk te betalen drie Millioenen Guldens Hollandsch Courant, en na den Vreede het dubbel of zes Millioenen, en zulks ten belope van de resteerende zeven-en-veertig Millioenen agt honderd twee-en-veertig duizend agt honderd negen-en-tachtig Guldens, welke de Bataafsche Republiek, na gedane verrekening van 't geen, volgens het voorgaande Artikel moet worden afgekort, op de vyftig Millioenen Guldens schuldig is.

3. De Bataafsche Republiek zal boven dien, jaarlyks de Interessen, tegen 4 pCt. van het Capitaal, door haar verschuldigd betalen. Die Interessen zullen beginnen te lopen, te rekenen van den eersten Nivose jongstleden. Derzelver montant zal alle jaaren verminderen in proportie van het Capitaal, dat afbetaald zal zyn.

4. De eerste betaling op 't remboursement van 't Capitaal is bepaald, te zullen geschieden op den eersten Vendimaire van het zesde Jaar van de Fransche Republiek (22 September 1797.)

Het zelfde tydstip is bepaald van jaar tot jaar, voor de opvolgende en jaarlyksche betalingen.

Echter zullen de Interessen van de negen Maan-

Maanden, welke den eersten Vendimaire van het vyfde Jaar der Fransche Republiek (22 September 1796) zullen verschynen, worden betaald op dien zelfden tyd van het vyfde Jaar (of 1796). De vervolgens lopende Interessen, zullen op dezelfde tydstippen, als de verschyningen der Capitalen, betaald worden.

's GRAVENHAGE. *Accoord omtrent de betaaling van 50 Millioenen aan Frankryk.*

5. De schuldbekentenisfen, welke de Bataafsche Republiek tot de betaling leveren zal, zullen bestaan in Rescriptien, of Bons aan Tooner of Wisfel-Brieven, in de welk gewag zal gemaakt worden van het tegenwoordig Tractaat.

6. De Rescriptien zullen van zodanige formen zyn, als de Fransche Republiek begeeren zal, en 't zy geheel of gedeeltelyk, betaalbaar zyn op vaste tyden, of door Lotery, ten belope der differente verschyningen, zo en op zulke wyze, als de Fransche Republiek het zal verlangen.

7. By de uitgereikte Effecten zullen Interest Coupons gevoegd worden voor 't Maximum der 16 Jaaren, die verlopen kunnen tot het laatste rembourfement.

8. Het tegenwoordig Tractaat zal door middel van de speciaale Magt, aan de Commisfarisfen gegeeven, voor de beide Republieken verbindend zyn, zonder dat de twee Gouvernementen 't behoeven te ratificeeren, om 'er de verbindende kracht aan te geven.

Gedaan en vastgesteld in den Hage, deezen derden Mei, een duizend zeven honderd zesen-negentig, overeenkomende met den veertienden Floreal, van 't vierde Jaar der Fransche één- en ondeelbare Republiek.

(*Was geteekend*,)

FR. NOËL. (*L. S.*)

CORN. VAN DER HOOP, GYSBERTSZ. (*L. S.*)

NIC. VAN STAPHORST. (*L. S.*)

Ver-

's GRAVENHAGE.

Verandering van tyden scheen een ander Zegel voor den Lande te vereischen. Het volgende Ontwerp droeg de goedkeuring der Vergaderinge weg, en wierdt met haar gezag bekragtigd.

„ Het Beeld der Vryheid, houdende in de rechtehand de Speer, bekroond met den Hoed der Vryheid, en rustende met de linkehand op een Altaar, waar op een Boek ligt, verbeeldende de Rechten van den Mensch en Burger. Aan de wederzyde van het Altaar is de Nederlandsche Waterleeuw, houdende in zynen klaauw de nieuwe Bataafsche Vlag. Op den voet van het Altaar ziet men een Dolphyn en een Anker. Het randschrift is: *Sigillum majus* of *sigillum minus Populi Batavi.*

Ziet hier eene algemeene Lyst van 's Lands Zeemagt, zoo als dezelve in deeze Maand gesteld was.

GENERAALE LYST VAN 'SLANDS ZEEMAGT 1796.

Namen der Schepen.	Galib.	Naamen der Commandanten.	Plaatzen waar na toe of waar dezelve zyn leggende.	Resforts.
Dordrecht	68	Lucas	Oost-Indiën	De Maas
Revolutie	68	Rynbarden		
Admir. Tromp	56	Valkenburg		
De Braave	44	Zoetemans		
Bellona	28	Valk		
Sirene	26	De Cerf		
De Castor	44	Clarisfen		
De Havik	20	Bezemer		Amsterdam
De Vrouw Maria	26	Barbiers		
Adm. Piet Heyn	56	Vic.Ad. Braak Capt. Lomber	West-Indiën	Amsterdam
De Polux	44	Bl. van Treslong		Maas
De Jason	36	Dorkum		

Nr.

Namen der Schepen	Calib.	Naamen der Commandanten.	Plaatzen waar na toe of waar dezelve zyn leggende.	Ressorts.
De Jager	36	Kloot	West-Indien	
De Venus	26	Kraay		
De Snelheid	12	Goudäppel		Friesland
De Mug	8	Cornelissen		Amsterdam
De Iris	10	Groen		

De navolgende gereed, of binnen 3 maanden klaar.

Vryheid	74	Vice Adm. de Winter Capt. van Rossum.	Texel	Amsterdam
Jupiter	74	Ryntjes	Amsterdam	
Staten Generaal	74	Story	Texel	Maas
Brutus	74	Bl. v. Tr. (J.B.N.)	Helvoet	
Hercules	68	Rysoort		
Adm. de Ruyter	68	Holland	Texel	Amsterdam
Gelykheid	68	Ruysch		
Leyden	68	Musquetier		
Cerberus	68	Jacobsen		
Utrecht	68	L. Willink		
Wassenaar	68	Bl. v Treslong		Maas
Batavier	56	L. Zunter		Amsterdam
Alkmaar	56	Kraffe	Enkhuyzen	N. quartier
Delft	56	Verdooven	Vlissingen	De Maas
Mars	44	L. Kolff	Harlingen	Friesland
Tjerk H. de Vries	68	Zeegers	Nieuwe Diep	
Furie	36	Boschman	Vlissingen	
Hector	44	N. N.	Texel	Amsterdam
Munnikkendam	44	N. N.	Texel	N. Quartier
Waakzaamheid	26	Nierop		dito
Enkhuizen	26	Stokoro		dito
Zeepaard	26	Droop		Amst. is ond.
Dolphyn	26	N. N.		dito
Alarm	26	N. N.		dito

B R I K K E N.

De Panter	14	Kraft	Texel	Maas
De Courier	14	Ybrands		
De Postiljon	6	Fredriks		
De Zwaluw	6	Ogelvie		Amsterdam
De Vlieg	8	W. v. d. Geer		

Schepen buiten 's Lands.

De Argo	36	Van der King	Noorwegen	Amsterdam
De Scipio	20	De Jong		Maas
De Echo	18	Kagl		Amsterdam
De Mercuur	14	Gaymans		
De Gier	14	De Bok		Maas
De Vlugheid	12	Van Esch		Amsterdam

Wagt-

Namen der Schepen.	Calib.	Naamen der Commandanten.	Plaatzen waar na toe of waar dezelve zyn leggende.	Resforts.
Wagt en Kost-Scheepen, Uitleggers en Canonneerbooten.				
De Verwagting	68	Vitriaarens	Nieuwe Diep	N. Quartier
Rotterdam	68	Feteris	Hellevoet	Maas
Pallas	44	Wiggers	't Vliet	Friesland
Walcheren	24	Hartman	Veeregat	Zeeland
De Valk	26	Droop	voor Amsterd.	Amsterdam
Diana	14	Fulsberg	Rotterdam	Maas
De Maasnimph	10	Pretz	Briel	
Labirette	4	a 24 ft. N. N.	Rammekes	Zeeland
Linz	12	Brouwer	Delfziel	Amsterdam
Canonneerbooten, te Delfszeil, Amelandergat en in 't Vlie.				
De Beschutter	3	Heymans		
De Adder	3			
De Otter	3			
De Schorpioen	3			
De Spin	3			
De Vos	3			

Schepen die nog in geen Commissie zyn, en die gerepareerd of volbouwd moeten worden.

De Dapperheid	74	Valt af		Amsterdam	Amsterdam
Washington	74				op Stapel
Pluto	68				in 't Dok
Gelderland	68				
Haarlem	68				in 't Dok
Cortenaar	64			Maandstr.	
De Beschermer	56	Hengst	Medenblik	N. Quartier	
De Heldin	32	Ketjen	Amsterdam	Amsterdam	op Stapel
Ameusquade	32	Huis	Rotterdam	Op Stapel	
Minerva	26	Bregt	Zeeland	dito	
Galathé	18	Revery	Rotterdam	dito	
De Alliantie	18	N. N.	Vlissingen	dito	

Schepen in de Oost Indien.

Medenbl[illegible]	[illegible]6 ft.	Capt. Dekker.	6 a 74 ft.
Am[illegible]	36 ft	Capt. Kuvel.	16 a 68 ft.
		In de West-Indien.	6 a 56 ft.
M[illegible]	40 ft.	Capt. Wiers.	7 a 44 ft.
[illegible]	36 ft.	Capt. Hartsink.	8 a 36 ft.
F[illegible]rdheid	36 ft.	Capt. N. N.	9 a 26 ft.
[illegible]	36 ft.	Capt. Ditmars.	4 a 24 ft.
[illegible]	24 ft.	Capt. Viner.	2 a 20 ft.
[illegible]	24 ft.	Capt. Lemans.	3 a 18 ft.

Kemp-

Komphaan 16 ft. Capt. Smeer.

Nog 1 a 40 ft.
1 a 36 ft.
2 a 32 ft.
6 a 26 ft.

1 a 16 ft.
5 a 14 ft.
3 a 12 ft.
2 a 10 ft.
1 a 8 ft.
2 a 6 ft.
1 a 4 ft. a 24 [illegible]
6 a 3 ft.

82
6

Totaal 88 Schepen.

'S GRAVENHAGE.

De laatste Handeling der Nationaale Vergaderinge van deeze Maand was eene Publicatie, by welke alle te rug gekeerde Uitgeweekenen genodigd wierden, zich aan de gemelde Vergadering te vervoegen.

De Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!*

Alzo wy met een billyk medelyden zyn aangedaan, over den ongelukkigen toestand, waar in sommige onzer Landgenooten zich bevinden, welke uit hoofde van hunne verkleefdheid aan de groote zaak der Vryheid, in de droevige noodzaaklykheid geweest zynde, hunne Woonsteden, en tevens hunne middelen van bestaan of broodwinningen, onder het voorig Bewind te moeten verlaaten, thans by de gelukkige omwending van zaaken, onder begunstiging der zegevierende Banieren van onze Fransche Broeders, weder tot hun Vaderland zyn te rug gekeerd, zonder dat zy als nog op eene gepaste wyze hebben kunnen schadeloos gesteld worden, voor de geleedene vervolgingen of verliezen; en geneegen zynde, zo veel ons mooglyk is, en zulks zonder merklyk bezwaar van den Lande kan geschieden, in hunnen dringenden nood, op de eene of andere wyze te voorzien.

's GRAVENHAGE.

Publ. raakende de Uitgeweekenen.

Zo is het, dat wy by deeze alle Uitgeweekenen, bekend onder den naam van Bataaven, die om geleedene of te recht gevreesde vervolgingen, hun Vaderland hebben moeten verlaaten, en dus eene billyke aanspraak vermeenen te kunnen maaken op het medelyden en de erkentenis der Bataaffche Natie, voor zo verre zy nog niet geplaatst zyn, uitnoodigen, zich uiterlyk binnen den tyd van zes weeken, ingaande op den dag deezer Proclamatie, by Requeste aan deeze Nationaale Vergadering te adresseeren, onder andere stukken, die zy zouden kunnen produceeren, voorzien van de volgende bewyzen:

1. Een Declaratoir van de geconstitueerde Magt van de Stad of Plaats, waar zy het laatst voor hun vertrek uit deeze Republiek gewoond hebben, inhoudende den tyd van hun verblyf aldaar, en van hun vertrek van daar; mitsgaders een getuigenis van hun ordentelyk gedrag, en eindelyk ook de reden van hun vertrek.

2. Een Getuigschrift van hun ordentelyk gedrag, gedurende hunne uitlandigheid; mitsgaders van de Rangen of Posten by hun bekleed, indien zy geduurende dien tyd in eenigen dienst mogten geweest zyn.

Alles ten einde, na examinatie deezer bewysstukken, hun te zekerder te kunnen onderscheiden van de zodanigen, die geenzins in de noodzaaklykheid geweest zynde, hun Vaderland en hunne Woonsteden te moeten vaarwel zeggen, in geen opzicht kunnen gelyk gesteld worden met de ongelukkige slagtoffers van heerschzucht en geweld, en uit dien hoofde ook geene aanspraak kunnen maaken op de edelmoedigheid der Bataafsche Natie. Zullende wyders na expiratie van den gestelden termyn, geene Requesten van Uitgeweeken Bataaven, ten dien einde specteerende, in eenige aanmerking genomen worden.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude mogen of kunnen pretendeeren, zo ont-

bie-

bieden en verzoeken wy de Hoogstgeconstitueerde Magten, in de respective Gewesten, dat zy deeze onze Publicatie, van stonden aan doen publiceeren en affigeeren, in alle Plaatsen daar men gewoon is zodanige Publicatien en Affictien te doen. 's GRAVENHAGE.

Aldus gedaan en gearresteerd ter bovengemelde Vergadering, in den Haage den 31 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(Was geparapheerd,)

J. A. DE VOS VAN STEENWYK, Vt.

(Onder stond,)

Ter Ordonnantie van dezelve,

(Was geteekend,)

C. BYLEVELD.

Reeds in den afloop der jongstvoorgaande Maand hadt de Nationaale Vergadering verzonden eenen Staat der Quota's van de respective Provincien, Landschap Drenthe en Bataafsch Braband, met eene Petitie van Zestig Millioenen, voor deezen jaare; met byvoeging, dat deeze somme ter goedmaakinge van alle de kosten nog niet toereikende zyn zoude, indien niet de Quota van Bataafsch Braband en Drenthe, als een Surplus, ter goedmaakinge van het ontbreekende in de gemelde begrooting, ware gereserveerd.

's Gravenhage.	Nymeegen	f	1,800,157:4-
	Zutphen	-	839,557-:-6
	Veluwe	-	1,192,785:15:6

Gelderland .	f	3,832,500-
Holland . .	-	39,355 000-
Zeeland .	-	2,410,000-
Utrecht .	-	2,855,000-
Friesland .	-	5.930,000-
Overyssel .	-	2,202,500-
Stad en Lande .	-	3,415,000-
	f	60,000,000-

Drenthe .	f	600,000-
Bataafsch Braband	-	1,800,000-

Aan het Provinciaal Bestuur van Holland zondt, op den 11 deezer, het Committé tot de Zaaken van de Marine eene Missive, nevens eene Bylage, inhoudende klagten over de buitenspoorige kosten, die door de Officieren en Bedienden der Justitie binnen deeze Provincie in rekening gebragt wierden, voor het arresteeren van Deserteuren uit 's Lands Zeedienst.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Het Committé tot de zaaken van de Marine, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

De dringende en aanhoudende klagten, welke wy ontvangen wegens de enorme declaratien door de Officieren en Bedienden der Justitie, e... vo...

veele Plaatsen in deeze Provincie gevorderd worden, wanneer op aanschryving van onze Fiscaals of Provoosten eenige Deserteurs uit 's Lands Zeedienst worden aangehouden, waar van de nevensgaande declaratie onder anderen ten bewyze strekt, verpligten ons, dat wy ter uwer kennisse brengen een misbruik, dat zo schandelyk op zich zelve, als drukkende voor de Matrozen is, die daar mede belast en van 's Lands Dienst warsch gemaakt en ontmoedigd worden. 's GRAVENHAGE.

Om zo veel mogelyk den ondienst, welke daar door den Lande word toegebragt te ontgaan, hebben wy ons bevorens reeds door tusschenkomst van Hun Hoog Mog aan de respective Provincien geadresseerd, en van eenigen derzelve geobtineerd de permissie, om op derzelver Territoir zodanige apprehensien door onze eigene Bedienden, die aan veel strikten bepalingen op 't stuk van Justitie kosten gesubjecteerd zyn, te doen effectueeren. Met zodanige permissie in deeze Provincie oordeelen wy, dat provisioneel de bovengemelde klagten ook grootendeels zouden kunnen worden weggenomen; en het is daarom dat wy ons verpligt vinden by Ulieden aan te houden, dat aan dit Committé ook van wegens deeze Provincie die zelfde faculteit geaccordeerd worde, aan Ulieder verdere voorziening overlatende, om door gepaste maatregelen de grove misbruiken, welke meest overal in de berekening der Justitiekosten plaats hebben, te keer te gaan, en de schandelyke hebzugt, waar mede 's Lands Ingezetenen in dit opzigt worden gevexeerd, op een efficacieuse wyze paal en perk te stellen.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Het Committé tot de Zaaken van de Marine.

G, VAN OLIVIER, Vt.

Ter Ordonnantie van 't zelve.

L. E. VAN ECK.

'S GRAVENHAGE.

Declaratie van Salaris van den Stedehouder en Justitie der Stad Gouda, wegens het apprehendeeren en overbrengen enz. naar de Gevangen Poort, van den Persoon van Willem van Waas, *gedeserteerd Matroos by het Departement van de Marine te Rotterdam.*

Den 29 Augustus 1795, reeds order ontvangen tot de apprehensie voor Correspondentie Gelden en Verschotten, geduurende zyn absentie van den 29 Augustus tot aan den 2 Maart	f 7	4 -
Den genoemden *W. van Waas*, des avonds in zyn huis geapprehendeert, 2 Maart.	- 6	6 -
De Dienaren van de Justitie	- 3	3 -
De Stedehouder voor transp. naar de Gevangen Poort	- 6	6 -
De Dienaren van de Justitie, ut supra.	- 3	3 -
De Stedehouder voor 't sluiten	- 3	3 -
De Dienaren, ut supra	- 1	4 -
De Stedehouder voor 't ontsluiten	- 3	3 -
De Dienaars, ut supra	- 1	4 -
De Stedehouder voor overgifte en geleide buiten de Jurisdictie	- 6	6 -
Dienaars van de Justitie, ut supra	- 3	3 -
De Cipier voor bewaaren, kostpenningen en verschot	- 7	- -
	f 51	5 -

Op den 5 deezer deedt het Committé Provinciaal van Holland, tegen het verblyf van Fransche Emigranten hier te Lande, de volgende *Waarschuwing* afkondigen.

Het

Het Committé Provinciaal van Holland, allen 's Graden geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten: VERHAAL.

Dat wy door het Provinciaal Bestuur van Holland gequalificeerd zynde, tot het ontvangen en doen publiceeren der Placaaten, door de Nationaale Vergadering geëmaneerd, ten allen tyde, als het zelve Provinciaal Bestuur niet vergaderd zoude zyn, van de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, ontvangen hebben eene Publicatie tegens het verblyf van Fransche Emigranten binnen deeze Republiek. *Waarschouwing raakende de Fransche Emigranten.*

Zo is 't, dat wy inhæreerende de gemelde Publicatie, ter bevordering van het heilzaam in deeze bedoeld oogmerk door de Nationaale Vergadering geëmaneerd, allezins steunende op de goede trouw en harmonie, welke zo gelukkig tusschen deeze en de Fransche Republiek stand grypt, goedgevonden hebben by deeze, een ieder onzer Medeburgeren en Ingezetenen op nieuw te herinneren en indachtig te maaken, de Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, tegens het verblyf van Fransche Emigranten hier te Lande, den 7 Augustus des voorleeden Jaars geëmaneerd, en speciaal het 4 Artikel, waar by ieder Burger en Ingezeten op het serieuste wordt aangemaand en bevolen, om binnen agt dagen aan de Municipaliteit van zyn Plaats of Distrikt op te geeven alle Fransche Emigranten of Vreemdelingen, welke men in zyn Huis, of op zyne Kamers ter inwooning of gelogeerd zoude mogen hebben; zullende de geene, die daar omtrent in gebreke mogt blyven, als verdacht en als een kwaadwillig Burger worden beschouwd, en daar en boven verbeuren voor de eerste maal *f* 50 : en voor de tweede maal *f* 100 : waar van een derde zal komen ten profyte van den Aanbrenger, een derde voor de geene die de Calange zal

 doen,

'sGRAVENHAGE.

Waarschowing raakende de Fransche Emigranten.

doen, en een derde voor de gemeene Armen van de Plaats; en zal hy, welke zich voor de derde maal daar aan schuldig mogt maaken, naar exigentie van zaaken, zelfs des noods, aan den Lyve worden gestraft; alles onverminderd zodanige verdere of andere Straffen, als voor Logementhouders en anderen, by voorige Placaaten of Ordonnantien, omtrent het niet aangeeven van Vreemdelingen, zyn gestatueerd.

Hun op nieuw vermaanende hier aan stiptelyk te voldoen.

En gelasten wy by deeze onzen Procureur-Generaal en alle andere Officieren en Justicieren, om de naauwkeurigste zorge te draagen, dat dezelve Publicatie by deeze onze Waarschouwing herniewd, stiptelyk worde geobserveerd.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zal kunnen pretendeeren, zal deeze in de Nederduitsche en Fransche Taalen gepubliceerd en alomme geaffigeerd worden, alwaar zulks te geschieden gebruiklyk is.

Aldus gedaan in den Haage onder het Klein Zegel van den Lande, den 5 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Het Provinciaal Committé van Holland.

KD. HOVENS.

Ter Ordonnantie van het zelve,

J. F. LEEMANS.

In de Vergadering van 13 deezer wierdt geleezen, eene Missive van President en Raaden in den Hove van Holland en Zeeland;

land; houdende derzelver Confideratien 's GRA-
en Advis op zeker Voorstel, uit naam VENHA-
der Bataafsche Clubs, eenige Burgerwy- GE.
ken en Vaderlandsche Gezelschappen, aan het Provinciaal Bestuur, betrekkelyk tot eene algemeene Amnestie gedaan. Wy laaten de Missive hier volgen, hoewel het gemelde Voorstel wierdt geweezen van de hand.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

MEDEBURGERS!

Op den 4 April laatstleden, ontfingen wy Uliedër Decreet van den 25 Maart deezes jaars, waar by Gylieden goed vond, om zeker voorstel uit naam der Vergadering der Bataafsche Clubs, eenige Burgerwyken en Vaderlandsche Gezelschappen aan Ulieder Vergadering gedaan, betrekkelyk eene generaale Amnestie, in onze handen te stellen, om te dienen van consideratien en advis.

Daar het recht van het Volk van Holland, en de uitoeffening der Crimineele Justitie, by het gemelde voorstel merkelyk geconcerneert zyn, hebben wy op het zelve ingenomen de consideratien en advis, van den Procureur Generaal, welke uitwyzens zyn schriftelyk advis, 't geen wy de eer hebben, hier nevens Copielyk aan Uliedeñ te doen toekomen, van begrip is, dat 'er thans nog geene termen zyn, om 't zy eene generaale, 't zy eene bepaalde Amnestie, conform het gedaane voorstel te verleenen.

Dan, daar het ons by het examen van evengemelde voorstel, (schoon in vague termen en

'S GRAVENHAGE.

Considératien overeene Generaale Amnestie.

vryverward geconcheert) is voorgekomen, dat het oogmerk der verzoekers niet is, om al het voorgevallene zedert de Revolutie van 1795, door eene generaale Amnestie aan de vergetelheid op te offeren, maar bepaaldelyk om door eene Amnestie zodanige persoonen, welke uit een zogenaamd overdreeven Patriotisme, door wanorde, weerwraak en geweld, de over het geheel zo zagtmoedig daargestelde Revolutie hebben ontluisterd en bezwalkt, van alle straffe en crimineele vervolgingen te ontheffen; zullen wy, daarlaatende al wat voor en tegen eene generaale Amnestie, in de tegenwoordige tyd en omstandigheden zoude kunnen worden bygebragt, eenvoudig onze consideratien en advis, tot het hier nevens terug gaande voorstel bepalen, en ter voldoening aan Ulieder Decreet en requisitie opmerken:

1. Dat dit generaale voorstel is, eene repetitie van veelvuldige verzoeken, om abolitie of gratie, door de byzondere persoonen daar in geconcerneerd, successivelyk gedaan, op welke bereids speciatim, door ons declinatoir is geadviseert, en welke gedeeltelyk zyn afgewezen; doch omtrent sommige van welke eene meerdere of mindere mitigatie van straffe is geaccordeerd, en welke wel verdiende straffen eenige dier persoonen reeds hebben ondergaan: dat het tegen de gewoone ordre en geschikte behandeling van zaaken aanloopt, het geen met rype deliberatie bereids is afgedaan, op nieuws in overweging te neemen, en de daar op genomen speciaale Decreeten, door een generaal Decreet weder te vernietigen.

Op deeze wyze handelende, zoude niets zeker, maar alles fluctueerende zyn, immers eene merkelyke ongelykheid plaats hebben, tusschen hun, aan welke de straffe reeds is geinfligeert, en de zodanigen, welke zoortgelyke misdaaden

heb-

hebbende bedreeven, zoortgelyke straffen verdiend, doch nog niet ontvangen hebben. 's GRAVENHAGE.

Hier by moeten wy nog remarqueeren:

1. Dat de Excessen en Delicten, omtrent welke eene generaale Amnestie word voorgesteld, in derzelver waar dagligt beschouwd, tot omkeering van alle goede orde, tot vertreeding der Wetten, tot verstooring der publicque rust, tot schending van de Rechten van den Mensch en Burger verstrekken, dus ten allen tyden, op alle plaatsen, en per se ingratiabel zyn; dat die dusden aan de provisioneele Representanten van het Volk van Holland van dien aart zyn voorgekomen, dat zy by derzelver Publicatie van 19 November 1795, de respective Officieren der Steden en Plaatsen, alwaar dezelve hadden plaats gehad, niet alleen op het serieuste hebben gelast, om deswegens een nauwkeurig onderzoek te doen, en tegen de geenen, die bevonden werden zich daar aan te hebben schuldig gemaakt, zonder eenige dissimulatie of oogluiking zodanig te procedeeren, als tot maintien van 't regt van den Volke van Holland ingevolge de vigeerende Wetten, zoude bevonden worden te behooren, op pene van in cas van nalatigheid van hun Officie te worden gepriveert; maar ook, ten blyke dat het hun rechte ernst was, om eenmaal een einde te maken van zodanige geweldenaryen en moetwil, tegen dezelve geesseling, ja zelfs de doodstraffe hebben gestatueert. Consideratien over eene Generaale Amnestie.

Het zoude dus, onzes bedunkens, eene verregaande zwakheid in Ulieder Bestuur kenmerken, en beneden de waardigheid van Ulieder Vergadering zyn, om de op den 19 November 1795, zo nadrukkelyke gegeevene last door eene Amnestie in te trekken, immers buiten effect te stellen.

Het zoude van het allerzorgelykst vooruitzigt en kommerlykste gevolgen voor de maatschappy zyn, het nieuwe bolwerk voor de inwendige rust

en

'S GRAVENHAGE. en veiligheid der perfoonen en bezittingen, door gemelde Publicatie, met goedkeuring van alle weldenkenden, opgerigt en daargefteld, zo fpoedig weder af te breken, en door eene impuniteit van de daar by zo duidelyk afgekeurde daaden, dezelve als 't ware te ratihabeeren, goed te keuren, de verftoorders der publicque rust tot nieuwe excesfen aan te moedigen, en op die wyze de verkeerde en fchandelyke voetftappen van het Gouvernement van 1787 en 1788 te drukken, waar van de Provifioneele Reprefentanten van 't Volk van Holland, by gemelde Publicatie, en Gylieden by alle voorkomende gelegenheden, derzelver billyken afkeer hebben gemanifesteerd.

Confideratien overeenc Generaale Amnestie.

3. Trouwens 'er exteeren albier (en dit is eene derde confideratie) geene de minfte redenen, om in genere aan de bewuste misdadigers, de voorgeftelde Amnestie te verleenen.

Het geen wy zo even gezegd hebben, zal Ulieden overtuigen, dat alhier niet geverfeert word in het geval, *quo majus bonum ex Venia, quam ex inflictione pœnarum in Rempublicam redundaret.*

Het getal der fchuldigen is al verder, Gode zy dank! zo groot niet, dat de Maatfchappy door derzelver ftraffe nadeel zoude lyden, maar bepaald zich, in evenredigheid der bevolking van deeze Provincie, tot eenige weinige individus.

Eene warme en excesfive Vaderlandsliefde, (welke, onzes bedunkens, nimmer zonder menschlievenheid en ondergefchiktheid aan Wetten en geftelde magten beftaanbaar is) mogen wy niet toekennen aan, en kan ook niet worden ingeroepen door hun, die niet geduurende *de impetus* van eene Revolutie, maar lang daar na, en in een tyd van kalmte, geweld gepleegd hebben.

Voorts kan het aandeel, 't welk de Ouders, Kinderen en Egtgenooten hebben in de gevolgen van een misdaad, door hun Kind, Vader en

Man

Man bedreeven (zo als wy by eene voorige gelegenheid reeds hebben opgemerkt) geen grond tot gratie opleveren, wyl als dan de meeste misdaaden ſtraffeloos zouden blyven, en de tedere betrekkingen van Kind, Vader en Man, welke zo veele teugels behooren te zyn, tegen alle misdragingen, welker gevolgen ook op Naverwanten redundeeren, zo veele titels zouden worden, om zich zonder vreeze voor ſtraffe aan alle boosheid over te geven, en impune alle Wetten der Maatſchappy te vertreeden.

'S GRAVENHAGE. *Conſideratien overeene Generaale Amnestie.*

Terwyl wy eindelyk niet bezeffen, hoe de ſtraffe van deeze misdaadigers, *tot verciering en triumph der Oranjeluiden*, (zo als by het voorſtel gezegd word) zoude kunnen dienen: wy meenen in tegendeel, dat dezelve, ziende dat de Juſtitie thans waakzaam is, en een onbelemmerden loop heeft, dat de misdaaden door hun, die zich Patriotten noemen, bedreeven, rigoureuſelyk geſtraft worden, zich zullen moeten ſchaamen, over de impuniteit te vooren aan hunnen aanhang vergund; dat de boozen onder hun, uit vreeze voor gelyke rechtvaardige ſtraffe, zodanige euveldaaden zullen ſchuwen, en dat de deugdzaamen onder hun, ondervindende dat het tegenwoordig Beſtuur alle mogelyke middelen aanwend, om aan een ieder de toegezegde rust en veiligheid van perſoonen en bezittingen te verzekeren, juist daar door zullen gewonnen, en de herſtelling van de zo lang en vuurig gewenschte eendragt, zonder welke ons Vaderland te gronde gaat, zal bevorderd worden.

Om alle welke redenen, Medeburgers! wy van advise zoude zyn, dat het voorſtel, uit naam der Vergadering der Bataafſche Clubs, eenige Burgerwyken en Vaderlandſche Gezelſchappen, aan Uliedér Vergadering op den 25 Maart laatstleden ingeleverd, zoude behooren te worden gedeclineert, en gewoezen van de hand.

Ons

'sGRAVENHAGE. Ons niet te min refereerende aan 't welbehagen van Ulieder Vergadering.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Geschreven in den Hage den 11 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De President en de Raden in den Hove van Holland en Zeeland.

Ter Ordannantie van dezelve,

HR. ARND. KREET.

De Vryheid is in de handen van zommige menschen, even als een Mes in die van kinderen; ten nutte dient hun zomtyds dezelve, doch ook wel, of aan anderen, tot schade. De Openbaare Nieuwsschryvers, het schoone regt van Vryheid der Drukperze misbruikende, veroorloofden zich by wylen, onder dekmantel van dat regt, de hoonendste uitdrukkingen, niet slegts omtrent byzondere persoonen, maar ook tegen den aangestelde Magten. Als zodanig wierdt de Schryver der Nationaale Courant by het Provinciaal Committé van Holland bedraagen; en vondt, diensvolgens, hetzelve zich verpligt, zoo ter beteugelinge van deezen, als van alle andere Tydschryvers, een dienstigen maatregel te beraamen. Men ontmoet dien maatregel in het volgende

EX-

EXTRACT *uit het* REGISTER *der* RESOLUTIEN, *genomen door het* PROVINCIAAL COMMITTE *van* HOLLAND.

's GRAVENHAGE.

Den 28 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Commissie tot de Binnenlandsche Correspondentie voor deeze Provincie, heeft aan het Committé voorgedragen:

Dat het misbruik, het welk zeer veele Couranticrs en Dagbladschryvers van de Vryheid der Drukpersse maken, om alle denkbeelden van eerbied voor de Wetten en ondergeschiktheid voor de Geconstitueerde Magten, door de vrye keuze van het Volk verkoozen, geheel en al weg te neemen, en alzo de goede Ingezetenen van dit Land, als het ware, tot openbaare muitery te invkeeren, de twisten te vermenigvuldigen, het zo nodig vertrouwen tusschen het Volk en deszelfs Vertegenwoordigers weg te neemen of te ontzenuwen, en de leere van desorganisatie opentlyk te prediken, thans tot eene zo verbaazende hoogte geklommen was, dat byaldien daar inne niet op eene zeer efficacieuse en prompte wyze wierd voorzien, daar uit de allervreeslykste gevolgen en zorgelykste omstandigheden voor de goede zaak des Vaderlands en der Vryheid, mitsgaders voor de persooneele veiligheid van 's Volks Vertegenwoordigers in 't algemeen, en ieder derzelver in het byzonder, te duchten zouden zyn.

Dat het geproposeerde in de Nationaale Courant, gedrukt wordende by *H. A. Banse* te Amsteldam, omtrent de daaden van de Hooge Geconstitueerde Magt deezer Provincie, van den 26 April deezes Jaars, waar by onder anderen gemeld word: Dat het Provinciaal Bestuur word bezield door eene onvergeeflyke vrees en Godter-

'S GRAVENHAGE. tergende lafheid, en niet anders schreeuwt, dat Heil en Broederschap aan de Oranje Luidjes, van die licentie en misbruik de allerduidelykste preuves opleverde.

Resol. raakende de Courantiers. Dat ook de Commissie bereids deswegens met den Advocaat Fiscaal en Procureur Generaal over Holland, op eene zeer ernstige wyze had geabouchéert, welke aan de Commissie ook had gedeclareerd, dat de gevolgen, welke eene diergelyke licentie na zich konde sleepen, niet te berekenen waren, en serieuselyk had verzogt, dat deswegens door de Commissie aan het Committé zoude gedaan worden eene energique voordragt, met verzoek dat daar in zoude mogen worden voorzien, en hy Advocaat Fiscaal en Procureur Generaal alzo in staat gesteld, om niet alleen zonder eenige belemmering, maar met alle de macht, welke aan het Committé was toevertrouwd, geruggesteund, ten deezen zodanigen maatregelen te neemen, als en het zo violent geschonden recht en hoogheid van het Volk van Holland, en de publieke veiligheid en securiteit, tot welks bescherming en bewaaring hy ampts halven was verpligt, zoude exigeeren. Verzoekende de Commissie daar inne de voorziening van het Committé Provinciaal van Holland

Waarop gedelibereerd, en in aanmerking genomen zynde, hoe zeer het Volk 'er by geinteresseerd is, dat, onder pretext van de Vryheid der Drukpersse, geene zodanige delicten blyven ongecorrigeerd; mitsgaders de gefundeertheid der voordracht van voorgemelde Commissie: is goedgevonden en verstaan, aan alle de Bailliuwen in deeze Provincie, binnen wier Jurisdictie eenige Couranten of Nieuwspapieren worden gedrukt, serieuselyk aan te schryven, en voor zo veel des noods te gelasten, om byaldien in zodanige Papieren eenige honende of laesive en licentieuse uitdrukkingen tegens de Hooge Magten gevonden mogten worden, dienende om muitery,

se-

'sGravenhage.

feditie en diffidentie te foveeren, in dien gevalle tegens de Drukkers en Schryvers van dezelve Nieuwspapieren, onverwyld en zonder eenige conniventie, het recht van het Volk van Holland waar te nemen; en speciaal den Procureur der Gemeente van Amfteldam aan te fchryven, en voor zo veel des noods te gelasten, om ter zaake van de uitdrukking, in de Nationaale Courant van Dingsdag den 26 April 1796 voorkomende, zodanige Procedures, conform de Wetten en Placaaten deezer Landen, te ondernemen, als bevonden zal worden te behoren; met verdere last aan voorn. Bailliuwen, en fpeciaal aan den Procureur der Gemeente van Amfteldam, om, by aldien blyken mocht, dat de Schryvers van zodanige Papieren niet onder Hunlieder Jurisdictie resforteerden, daar van den Officier of Officieren, onder wier Jurisdictie dezelve mochte bevonden worden te behoren, te informeeren, met overzending der ingewonnen bewyzen; ten einde deeze, in dien gevalle, tegen de fchuldigen zoude kunnen voortprocedeeren; en om daar van aan den Procureur Generaal insgelyks onverwyld kennisfe te geeven.

En zal Extract deezer gegeeven worden aan den Procureur Generaal deezer Provincie, mitsgaders aan voorn. Bailluwen, ten einde zich daar naar te reguleeren.

Accordeert met het voorfz. Regifter.

Naadat de uitvoer van Boter buiten Holland eenigen tyd was verbooden geweest, vondt het Provinciaal Beftuur geraaden, het vrye vertier daar van na buiten wederom open te zetten, by eene Publicatie van 24 deezer.

'sGRA-VENHAGE.

Publ. op den vrijen uitvoer van Boter.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, aan allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doet te weeten:

Dat de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, voor eenigen tyd in aanmerking genomen hebbende, dat de schaarsheid van Boter binnen deeze Provincie, veroorzaakt wordende door het sterk vertier van dezelve buiten dit Gewest, de pryzen daar van hand over hand deed toeneemen, en deswegens met grond beducht zynde, dat onze behoeftige Medeburgers daar door buiten staat zouden worden gesteld, om zich van dezelve behoorlyk te voorzien, ten einde de nadeelige gevolgen, die hier uit zouden kunnen profluëeren, zo veel mogelyk voor te komen, by eene Publicatie van den 19 November des voorleeden Jaars 1795 hebben gestatueerd, dat, tot zo lange de toenmaalige Staten Generaal, en de respective Bondgenooten, deswegens eene algemeene voorzieninge zouden hebben gedaan, het voortaan aan niemand zoude vrystaan, eenige Boter, behalven zodanige kleine quantiteiten, als daar by specialyk zyn uitgezonderd, onder welke benaamingen dat ook zoude mogen zyn, uit deeze Provincie te vervoeren of te doen vervoeren, zonder zich alvorens aan de gemelde Vergaderinge, by Requeste geaddresseerd, en daar toe speciaale permissie verkreegen te hebben, op al zulke poenaliteiten, als tegen de Overtreeders van dat verbod by dezelve Publicatie mede zyn bepaald geworden.

Dat, hoe zeer de gemelde Provisioneele Representanten zich hadden voorgesteld, dat, door dit middel, de hooge pryzen van de Boter, binnen deeze Provincie, zouden worden verminderd, echter by de uitkomste is gebleeken, dat zodanig heilzaam oogmerk, niet dan zeer onvolkomen [illegible] is bereikt geworden, noch het gewenscht te gevolg heeft gehad, vermits, noch door de

voormaalige Staaten Generaal, noch ook door de respective Bondgenooten, daar omtrent eenige voorzieningen zyn gedaan, maar integendeel, in andere Gewesten van deeze Republiek, de uitvoer van Boter, by aanhoudendheid, vry en onverhinderd is gebleeven.

Dat wy hier op gelet, mitsgaders overwoogen hebbende, dat, wanneer het verbod, om eenige Boter uit te voeren, alleenlyk met opzichte tot deeze Provincie bleef stand houden, en effect sorteeren, zulks welligt zoude kunnen strekken tot aanmerkelyke schade, van onze daar in handeldryvende, of daar aan arbeidende Mede-Ingezetenen, en ten hoogsten genegen zynde, om alles, wat in ons vermogen is, toe te brengen, tot het aanmoedigen van den Koophandel onzer Medeburgers, in deszelfs onderscheiden takken, als welken wy steeds beschouwen, als de voornaame bron van onze Nationaale welvaart; en deswegens ook alle belemmeringen, die somwylen, uit hoofde van byzondere omstandigheden, of dringende redenen, door eene gebiedende noodzaakelykheid worden voorgeschreeven, zo dra zulks eenigzins doenlyk is, uit den weg te ruimen.

Zo is het, dat wy, na daarop alvoorens ingenomen te hebben de consideratien en het advis van het Provinciaal Committé van Holland, hebben goedgevonden te decreteeren, dat de hier voorengemelde Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van dato den 19 November 1795, waar by het vervoeren of doen vervoeren, van eenige Boter uit deeze Provincie, onder welke benaaming zulks ook zoude mogen zyn, zonder daar toe alvooren speciaale permissie verkreegen te hebben, is verbooden, zal worden ingetrokken en buiten effect gesteld, gelyk dezelve ingetrokken en buiten effect gesteld wordt by deezen, en dat dien volgende den uitvoer van Boter buiten deeze

's Gouvernement.

Publ. op den vrijen uitvoer van Boter.

'sGRAVENHAGE. Provincie, van nu voortaan wederom zal vry staan; in dier voegen, als dezelve voor dato van het evengedachte verbod heeft mogen geschieden.

En op dat zulks ter kennisse van alle de geenen, die dat zoude mogen aangaan, worde gebragt, zal deeze alomme gepubliceerd en geaffigeerd worden, alwaar dit te geschieden gebruikelyk is.

Gedaan in den Haage onder het klein Zegel van den Lande, op den 24 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

J. A. VAN DER SPYK, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Bestuur,

C. SCHEFFER.

Gebrek aan gereede penningen in 's Lands Kas, daar wy reeds meer dan ééns van gewaagden, bragt ook thans wederom het Bestuur deezer Provincie in de noodzaaklykheid, om ter styvinge dier Kasse een middel te werk te stellen. Daar toe diende eene voorloopige Publicatie van 26 deezer, betreffende eene aanstaande Buitengewoone Geldnegociatie, en het Creëeren van twaalf Millioenen Guldens aan Provinciaale Recepissen.

Het Provinciaal Bestuur van Holland, allen den geenen hunner Medeburgeren, welke deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat, offchoon het zeker voor een Bestuur, 't welk

welk in de bevordering van den voorspoed en 's GRAVENHAGE. het geluk zyner Medeburgeren, eene der aangenaamste pligten, en teffens de streelendste beZ looning voor deszelfs arbeid wenschte te vinden, niet anders dan ten uitersten gevoelig en grievend wezen kan, zich telkens en by herhaaling in de gelegenheid te vinden, om aan die hunne Medeburgeren den slegten en bynaa moedbeneemenden staat van 's Lands Financien te moeten aankondigen, wy echter uit een bezef van pligt; in den tegenswoordigen stand van zaaken, geen ogenblik geaarzeld hebben, om met dien moed, maar ook teffens met die rondheid, welke alleen aan Bestuurders eigen is, die geen ander belang, dan dat van hen, die zy vertegenwoordigen, kennen, 's Lands hoogen nood onbewimpeld open te leggen.

Publ. raakende de eene aanstaande Geldheffing.

Dat het toch bekend is, dat voor het huishoudelyke van deeze Provincie, behalven het gewoone tot onderhoud der Fortificatien, Dyken, Sluizen, betaaling der Interessen, die van jaar tot jaar aanmerkelyk zyn vermeerderd, nog daar en boven aan diverse Restanten, zo in de Quota's op de Petitien voor de Marine, voor de bezittingen op de Kusten van Africa en America, als mede voor het Rembourfement van het reeds verstrekte aan de Fransche Republiek, aan oude Ordonnantien op de Petitien der Legerlasten, en aan achterstallige Soldy-Ordonnantien, vry wat te achteren is; zo dat wanneer daar by gevoegd worden de billyke schavergoedingen, waar op diverse Steden en Dorpen, wegens requisitien by den intogt der Franschen in deeze Republiek gedaan, eene rechtmaatige aanspraak maken kunnen, en die der Inundatien voor dien tyd geformeerd, welke al mede by het oude Bestuur plegtig aan de Geinteresseerden der geinundeerde Landen zyn toegezegd, mitsgaders, het geen aan Koopmanschappen, uit de Neutraale Schepen geligt; be-

's GRAVENHAGE.

Publ. raakende eene aanstaande Geldheffing.

taalingen der Premien op den invoer van Granen beloofd, en eindelyk aan gegarandeerde Interessen en Aflossingen van de Obligatien, ten lasten der O. I. Comp. nog betaald moet worden, alle die objecten te saamen genomen, ruim eene somma van 19 Millioenen Hollandsche Guldens zullen beloopen.

Dat boven dien nu nog door de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, ingevolge de magt aan dezelve, by het 85 Art. van het Reglement toegekend, voor de ordinaire en extraordinaire uitgaaven van het Bondgenootschap zo ter Zee als te Lande, welke wegens het tot nog toe voortduurend Oorlog natuurlyker wyze veel aanmerkelyker, dan in tyden van Vrede en eene algemeene rust zyn moeten, als mede voor het nog verschuldigde aan de Fransche Republiek, voor zo verre hetzelve in dit jaar betaald moet worden, van de onderscheiden Gewesten gevorderd zynde, de somma van zestig Millioenen Guldens, de Quote van het Landschap Drenthe en Bataafsch Braband daar buiten gerekend, te betaalen in drie termynen, waar van de eerste reeds met de Maand Juny aanstaande zal verscheenen zyn, en in welke Petitie deeze Provincie, voor dezelve Quote, ingevolge de aanschryving van gemelde Nationaale Vergadering, na genoeg negen-en-dertig en eene halve Millioen Guldens zal moeten draagen, die beide sommen alzo by den anderen gevoegd, na aftrek van vyf en eene halve Millioen Guldens, door deeze Provincie reeds op de bovengemelde Petitie geavanceerd, evenwel niet minder beloopen dan eene somma van drie en veertig Millioenen Hollandsche Guldens, welke nog voor deeze Provincie, en wel geduurende den loop van dit jaar, zullen moeten worden opgebragt.

Dat ondertusschen in deeze dringende omstandigheden, willen wy niet alles welhaast in den deerlyksten staat van verwarring zien gebragt,

en

en het Vaderland by gevolg noodzaakelyk, zoo niet eensklaps in deszelfs verderf zien ter neder storten, door ons ten spoedigsten moeten worden voorzien, wy dan ook, offchoon met een onaangenaam gevoel, ten opzichte van den drukkenden last voor onze Medeburgeren, niet te min met die bedaarde standvastigheid, welke een levendig besef der verpligting, om zich zo ter Zee als te Lande, in eenen behoorlyken staat te stellen, om onze verkreegen onafhangelykheid met nadruk te handhaaven, en alzo eenmaal tot eene eerlyke en voordeelige Vrede te geraaken, mitsgaders de onvermydelyke noodzaakelykheid tot het draagen van dien last, ons inboezemden, daadelyk de nodige deliberatien aangelegd en die middelen in overweeging genomen hebben, welke strekken zouden kunnen, om op de minstdrukkende wyse voor de Ingezetenen, en evenwel voldoende, in de behoeften van het nodige, hier voren opengelegd, te voorzien, terwyl wy ook inzonderheid in die onze deliberatien daar op hebben gelet, dat hoedanig ook de Geldheffing, die by ons gearresteerd zal moeten worden, zoude mogen worden ingericht, altoos ingevalle 'er eene geforceerde Geldheffing zal worden gedecreteerd, daar by in bereekening zal moeten komen, de Loten in de Negociatie van den 5 February 1796 laatstleeden gefourneerd, waaromtrent ter dier tyd aan de Deelneemers reeds is toegezegd, dat dezelve in eene aanstaande geforceerde Geldnegotiatie (by aldien dezelve mogt nodig zyn,) in betaaling zouden worden aangenomen; en dat voorts zorge gedraagen zoude worden, dat niet wederom door sommige baatzuchtigen, die niets anders dan hun eigen belang kennen, ten nadeele van de goeden in den Lande, zo schandelyk zoude kunnen worden gehandeld, als wy tot ons innig leedwezen ondervonden hebben, dat by sommigen, met opzicht tot de geforceerde Geldne-

Graa- ... vermin- ... en. ... Publ. ... zaaken ... de eene ... aan ... staande ... Geld- ... heffing.

'S GRAVENHAGE.

Publ. raakende eene aanstaande Geldheffing.

negotiatie van den 17 July 1795, zelfs met verzaaking van de geheiligdste pligten, heeft plaats gehad; dan, waar omtrent wy by deeze gelegenheid die onzer Medeburgers, welke prys op deugd en Vaderlandsliefde stellende, getrouw aan hunne verpligting hebben voldaan, willen verzekerd hebben, dat wy niets onbeproefd zullen laaten, om ook alle, die daaromtrent nalaatig geweest zyn, tot hunnen schuldigen pligt te noodzaaken, en waarom wy ook niet alleen ten vollen approbeeren de schikkingen door ons Comitté tot het doen benoemen van Commissien in de onderscheiden Steden en Plaatsen deezer Provincie gemaakt; maar ook vastelyk beslooten hebben de gestatueerde pœnaliteiten by de successive Publicatien van 17 July, 20 Augustus, 16 October en 16 December des voorleeden jaars, zonder eenige conniventie te doen uitoeffenen, en tot dat einde en tot nog meerdere verzekering, dat door die Commissien in de Steden en ten Platten Lande reeds benoemd, of nog te benoemen, het onderzoek daaromtrent, exactelyk en met de meeste naauwkeurigheid zal geschieden; daarenboven onze Commissie, die het zelve reeds op eenige plaatsen met succes had aangevangen, hebben gecontinueerd, met oogmerk om dezelve, of wel meerdere, derwaards heen te zenden, alwaar wy zouden mogen veronderstellen, dat het bovengemelde onderzoek niet naauwkeurig genoeg zal geschieden, ten einde daar door zo wel die geene, welke hunnen pligt in het doen van het zelve onderzoek niet hebben volbragt, als die van zulk eene onnaauwkeurigheid mogten hebben gebruik gemaakt, des te beter zouden kunnen worden ontdekt, en tegens dezelve de nodige voorziening zoude kunnen worden genomen. Dat middelerwyl die deliberatien, het zy men het oog op de behoefte van het Vaderland, het zy men het zelve op de byzondere belangens van elk van onze goede

M 5

Medeburgeren vestigt, ten uitersten serieus, en van dien aart zynde, dat daar in, niet by overhaasting, maar met die bedaardheid van geest gehandeld moet worden, welke het gewigt der zaake vordert, wy dan ook, offchoon wy nu reeds nodig geacht hebben eene Geldheffing dadelyk te decreteeren, echter de wyze, waar op dezelve zal geschieden, gemeend hebben, in onze aanstaande ordinaris Vergadering, in de Maand Juny eerstkomende, finaal te moeten bepaalen; dan, dat wy niet te min hebben goedgevonden den staat der geheele behoefte door deeze aan den Volke van Holland open te leggen, en van dat ons voornemen kennisse te geeven; op dat een ieder in de gelegenheid zoude zyn, in tyds naar middelen om te zien, om zyn aandeel in de te doene Geldheffing op de minst nadeelige wyze te kunnen vinden.

Dat evenwel, hoe zeer wy deeze voorzorge voor onze Medeburgers wel hebben willen gebruiken, 'er inmiddels door ons eenige voorzieninge behoort te worden gedaan, daar het zeker is, dat het derde gedeelte der vordering door de Nationaale Vergadering, reeds voor het einde van de aanstaande Maand Juny moet wezen voldaan, en deeze Provincie geene genoegzaame Penningen heeft, om aan zodanige aanvraage te kunnen beantwoorden.

Zo is 't, dat wy gedecreteerd hebben, gelyk wy decreteeren by deeze, een Geldheffing, welke, indien men dezelve tot eenen vasten Penning zal moeten bepaalen, zodanig zal worden ingericht, dat aan den eenen kant niemand zal kunnen ontduiken om aan deszelfs verpligting in deezen behoorlyk te voldoen, en aan de andere zyde, de goede Ingezetenen zullen worden beveiligd, zo wel voor alle vexatien, als voor eene schadelyke publiciteit van den waaren staat van eens ieders Bezittingen; eene Heffing, waar van het beloop van te vooren te begrooten, genoegzaam

's GRAVENHAGE. Publ. vaaken de eene aanstaande Geldheffing.

's GRAVENHAGE.

Publ. rakende eene aanstaande Geldheffing.

raam zal zyn, om aan alle de gewoone en buitengewoone objecten van uitgaaf, voor dezen loopenden jaare, te kunnen voldoen, en inmiddels, en hangende onze deliberatien over de wyze van deeze buitengewoone Geldheffing, welke in onze eerste ordinaris Vergadering door ons finaal zal worden bepaald, en tot gemoetkoming van onze Medeburgers, om dezelve ten aanzien van het Fournissement voor den eersten Termyn, daar van zo veel mogelyk gemak toe te brengen, tevens goedgevonden hebben te decreteeren, gelyk wy mede decreteeren by deeze, dat by wyze van anticipatie der gedecreteerde Heffinge, zullen worden gecreëerd uiterlyk tot het beloop van 12 Millioenen Guldens, aan Provinciaale Recepissen, beloopende tegens den Interest van 3 pCt. in het jaar, met welke Recepissen, als gegrond zynde op de zekere en kort aanstaande opbrengst van metallicque waarde der gemelde Heffinge, door ons gedeeltelyk de noodige betaalingen en fournissementen zullen worden gedaan, en welke Recepissen, vervolgens in de opgemelde Geldheffinge als Contant Geld zullen worden aangenomen, tegen derzelver volle Capitaal, met byvoeging van den Interest, die op dezelve als dan zal te goede zyn, terwyl zodanige Recepissen, welke in voornoemde Geldheffing niet zyn geëmployeerd geworden, binnen den tyd van twee Maanden na den laatsten Termyn, ter aflossing zullen moeten worden vertoond, als na welken tyd, op dezelve geene verdere Interest zal worden betaald. Authoriseerende wy ons Provinciaal Committé, om de voorsz. Recepissen van eene somme van 50 tot 2000 Guldens te doen vervaardigen, en dezelve betaalingen te doen, en voorts op alle gepaste wyze zorge te dragen, dat dezelve Recepissen niet beneeden de volle waarde in den omloop worden uitgegeeven, als mede nauwkeurig toe te zien, op alle slinksche poogingen,

wel-

welke door kwaadwilligen mogten in 't werk gesteld worden, om dezelve in minachting te brengen, en aldus derzelver waarde te verminderen. 's GRAVENHAGE.

Alles in die rechtmaatige verwachting, dat ook nu alle onze Medeburgeren, die slechts maar met eenige Vaderlandsliefde bezield, en niet onkundig zyn, welke billyk de gevolgen wezen zouden, wanneer deeze Provincie aan de vordering van de Nationaale Vergadering niet konde voldoen, geerne en volvaardig, door het neemen van de bovengemelde Recepissen, met ons zullen medewerken, om alles op de voor hun gemakkelykste en teffens voor de Financie van deeze Provincie, minst kostbaare wyze te doen afloopen.

Gedaan in den Hage, onder het klein Zegel van den Lande, den 20 Mei 1796, het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.

J. A. VAN DER SPYK, Vt.

Ter Ordonnantie van het Provinciaal Bestuur,

C. SCHEFFER.

DORDRECHT.

't Geschiedt alleen met het goede oogmerk, om te dienen ter waarschuwinge van allen, die Geweeren in hunne huizen hebben, dat wy het volgende voorval vermelden. Men deedt daar van berigt uit deeze Stad, onder de dagteekening van 20 deezer.

„ Het volgende ongeluk heeft over een dag

DORDRECHT. dag of drie geleden, aan de Wagt in der Kill, een en een half uur van deeze Stad gelegen, plaats gehad. Twee Zoontjes van een Sloeproejer, met elkanderen speelende, zogten op de zolder naar een scheepje om hetzelve te laaten zeilen; dan in plaats van dat, vonden zy een Geweer, het welk den oudsten, 11 à 12 jaaren oud zynde, op zyn Broeder aanlegde en den haan overhaalde, met dat ongelukkig gevolg dat het Geweer afging, en hy zyn Broeder doodschoot. Een iegelyk kan begrypen de gesteldheid van het huisgezin, en de knagende wroeging van een Vader, welke de onvoorzigtigheid gehad heeft, om een geladen Geweer, by welke zyne kinderen reiken konden, ter neder te zetten. Het is te wenschen, dat dit gebeurde aan een iegelyk, om nimmer een geladen Geweer in huis te brengen, ten les verstrekke."

H A A R L E M.

In het laatst der voorgaande Maand wierdt uit deeze Stad berigt, dat als Schryver der Verhandelinge, by *Teylers* Godgeleerd Genootschap ingeleverd, onder de Spreuk: *Het geen het oog niet heeft gezien, het oor niet heeft gehoord, en in het harte des Menschen niet is opgeklommen: het geen God bereid heeft dien, die hem lief hebben, heeft God ons geopenbaard, Paul. 1 Kor. II.* heeft zich ontdekt,

dekt, *Willem Bruin*, Leeraar der Doopsgezinden te Westzaan. Weshalven aan hem de Zilveren Eerpenning, door Directeuren hem toegekend, zal uitgereikt worden. HAARLEM.

De beweegingen, gedunrende deeze Maand te Amsterdam voorgevallen, en die wy straks zullen vermelden, klonken door het geheele Gewest van Holland, en ook daar buiten. Onder andere gaven dezelve aanleiding tot het volgende Adres, zoo aan de Nationaale Vergadering, als aan het Provinciaal Bestuur van Holland, voortgevloeid uit den schoot der Volksvergaderinge binnen deeze Stad, en dringende op een regt, over welks gegrondheid of ongegrondheid wy ons liefst niet willen uitlaaten.

MEDEBURGERS!

Is ons Ondergetekenden, alle Burgers en Inwooners van Haarlem en deszelfs Jurisdictie, onmogelyk uit te drukken, met welk eene vereengde aandoening van angstige bekommering en diepgaand afgryzen, wy, weinige dagen geleeden, de Nationaale Troupen door en uit deeze Stad zagen optrekken naar de grootste Koopstad van dit Gemeenebest, het nabuurig Amsteldam, en, naar alle waarschynlykheid, met de Wapens een geschil tusschen de Geconstitueerde Macht der Stad en de Gewapende Burgers te beslechten; want het behoud of herstel der rust door gewapende Krygslieden daar te stellen weeten wy, door veelvuldige ondervindingen, dat meestal slechts een wisselwoord is voor het doorhakken van

den

HAARLEM.

den Knoop des geschils, en de Geconstitueerde Machten, door het recht van den langsten degen, in haar gezach te handhaaven.

Adres over het gebruik van 's Lands Krygs-magt, enz.

Wy spreeken ronde taal, Medeburgers! en achten ons verplicht, ons, in dit bachlyk ogenblik, op het nadruklykst te doen hooren. 't Is mogelyk, dat wy hier en daar in onzen Vaderlandschen yver de enge perken eener rechtgeleerde naauwkeurigheid overschryden. De overtuiging van onzen plicht doet ons spreeken, en ons, in het midden deezer aanzienelyke Vergaderinge vrymoedig door dit Adres, onze stemmen verheffen.

Wy zullen niet in het onderzoek treeden naar den oorsprong der geschillen, die te Amsteldam hebben plaats gehad; schoon de eigen heerschende geest, om zelfs bekende Aanklevers van Orange, op alle mogelyke wyze, zo het schynt, voor te staan en in hunne Ampten te handhaaven, het vuur dier geschillen waarschynlyk eerst aangeblaazen heeft; nog ook eenige der byzonderheden aanroeren, die aanleiding tot het optrekken des Nationaalen Krygsvolks naar Amsteldam gegeeven hebben, nog naspeuren op wiens byzonder aanzoek zulks geschied zy! Neen Burgers! de groote zaak, het gebruik van Nationaale Troupen tegen de Gewapende Burgerwacht, houdt onze geheele aandacht bezig en onze opgewekte bekommering en afgryzen levendig.

't Is nog zo versch in ons aller geheugen, Medeburgers! welk een kreet 'er in Nederland opgerees, toen de nu gevluchte Stadhouder de Steedjes Hattem en Elburg, door Gewapend Krygsvolk van den Staat, voor zyne dwingelandy bukken deedt, en, onder den schyn van de rust te herstellen, het geschil van die geryen aan de zyde des Gewelds beslischte. Is nog zo versch in ons geheugen, hoe wy ven jaaren agter een door die Troupen, de

te schatten, als het ware, rookende van het bloed en zweet der Burgeren, betaald wierden, zo het heette, in rust gehouden, maar in waarheid belet wierden, om onze Rechten als Menschen en Burgers te doen gelden. En naauwlyks zyn die tyden van angst en geweld verdweenen, naauwlyks is de Nationaale Militie eenigzints georganizeerd, naauwlyks hebben wy de Militairen de hand van Broederschap, als onze Medeburgers, toegereikt, of wy zien een verschynzel, 't geen (Republikeinen spreeken de waarheid zonder bewimpeling, zonder omweg, zonder vrees,) een verschynzel, 't geen zo veel overeenkomst met het uiterlyke althans heeft, met dat het welk ten tyde van het geweldadig Huis van Orange meermaal plaats greep, dat Huis, welks bedryven wy vervloeken, en by welks verdwyning wy den ondergang van alle overheersching en geweld gehoopt hadden. Wy zien Nationaale Militairen tegen den Gewapenden Burger opgevoerd, en de Burgers van hunne zyde huiverig om de Nationaale Militairen in hunne Stad te ontvangen.

HOLLAND. *Adres over het gebruik van 's Lands Krygsmagt*, enz.

Kan 'er, Medeburgers! kan 'er iets meer in staat zyn, om die huiverigheid, die 'er zeker met te veel reden nog tusschen veele Patriottische Burgers en Militairen plaats heeft, in eene volkome koelheid, wat zeggen wy, tot eenen onveranderlyken afkeer, ja onuitdelgbaaren haat te vereeuwigen, dan dat zy, even als in de dagen van *Willem van Orange*, de Militairen gebezigd zien, om de geschillen tusschen Regenten en Burgers te beslissen. Van welke vooruitzien de gevolgen, Burgers! moet deeze taak zyn? Hoe zal de Gewapende Burger langer zyne Wapenen willen aangorden, en, ten koste van zynen tyd en dagelyksche bezigheden, zich in derzelver behandeling oefenen en afslooven, wanneer, by het ontstaan van eenig geschil tusschen hem of andere Gecommitteerde Macht en eene

Ge-

HAARLEM.

Adres over het gebruik van 's Lands Krygsmagt; enz.

Gewapende Burgery, Militairen kunnen worden afgezonden, die, onder den naam van de rust te herstellen, in waarheid hunne Bajonetten op de keel der Burgers kunnen zetten en daar door de heilige Volksstem smooren, die misschien de Geconstitueerde Macht onaangenaam klinken zou? Hoe ook, Burgers! indien het ernst is (gelyk wy vertrouwen) om de Gewapende Burgers te gelyk met de Militairen tegen eenen Buitenlandschen Vyand immer op te voeren, hoe ook zal de Gewapende Burgermacht immer te bewegen zyn, om, als Broeders, op te trekken met zulke Gewapende Krygslieden, die, alle ogenblikken, door de Geconstitueerde Machten tegen hun kunnen gebruikt worden, en die zo vaardig moeten zyn, om, op den wenk van het tegenwoordig Bewind, als hunne Voorgangers op dien van Oranje, tegen Patriottische Gewapende Burgers met de Sabels in de vuist te vliegen? Zouden de Gewapende Burgers met de zulken, als met hunne Wapenbroeders kunnen stryden? ô dan zouden zy ook wel met de Benden van den gevluchten *Willem* te Velde hebben kunnen trekken! Neen! de Burger, die zyne waarde gevoelt, verkiest wel aan de zyde van zynen Wapenbroeder, niet aan dien van zynen vermomden Beul te stryden.

Met welk een oog zullen de Militairen dan voortaan door de Gewapende Burgeryen, ja, door alle Burgers, in welker Steden of Dorpen zy Guarnizoen houden, beschouwd worden? Niet als onze Vrienden, als onze Beschermers tegen Buitenlandsch geweld, die voor een sober loon aan de bescherming van hun Vaderland, hun leden en leven toewyden; neen! Burgers, zo de Militairen, in zweevende Burgergeschillen, tegen den Gewapenden Burger gebruikt worden, dan zullen zy wel dra weder verschynen, in het ongunstig licht, van bezoldigde Huurlingen, die, even als de Soldaaten van Orange, hunne Bajonet-

hetten, voor de harten der Burgers gesleepen houden. Stelt u voor, Burgers! welk een ellendig verblyf de Vaderlandlievende Krygsman onder zyne Medeburgers, door deeze haatelyke en dan zo gegronde verdenking hebben zal.

HAARLEM.

Adres over het gebruik van 's Lands Krygsmagt, enz.

Alle deeze bedenkingen, die zo natuurlyk in onzen geest opryzen, als de zaak eenvoudig, en verheeven is boven alle diepzinnigheid, nopen ons, om met al den ernst, die het gewigt des onderwerps vordert, als vrye Burgers by u aan te dringen, dat 'er een Decreet genomen worde, dat *geene Nationaale Militie immer tegen de Gewapende Burgermacht zal gebruikt worden, of in verschillen tusschen de Geconstitueerde Machten en Burgers zal gebruikt worden; ten ware de Gewapende Burgermacht zelve, of de meerderheid der Grond- of Wykvergaderingen eener plaats, dien bystand mogt requireeren; om den aanhang van het Stadhouderlyk gezag in eenigerhande moedwillige onderneeming te keer te gaan; of eenig ander daadelyk Oproer te dempen.*

In deeze gevallen, en in deeze gevallen alleen, schynt ons het gebruik van de Militaire Macht tegen oproerige Burgers door de Geconstitueerde of aangestelde Machten en de Gewapende Burgermacht, of de meerderheid der Grond- of Wykvergaderingen, in welke het Volk als Souverein vergadert, te kunnen ingeroepen worden.

't Is wel zeker, dat de tusschenkomst van de meer dan de Gewapende Burgers, geoefende Krygslieden, een zeer spoedig werkend middel is, om een einde aan verschillen tusschen Geconstitueerde Machten en Gewapende Burgers te maaken, doch, behalven alles, het geen wy 'er tegen aanvoerden, is het echter ook zeker; dat 'er verscheide middelen by de hand zyn, om zodanige geschillen op eene meer menschelyke, meer Burgerlyke, meer Broederlyke wyze te beslissen, die namelyk van Onderhandelingen, en,

 zo

HAARLEM.

Adres over het gebruik van 's Lands Krygsmagt, enz.

zo deeze zelfs vruchteloos afloopen, is, naar ons gevoelen, het uiterste middel het beroep appél op het geheele Stemgerechtigde Ligchaam, eener Burgery, als uitmaakende de ware Souverein, welks gelastigden de Geconstitueerde Machten zyn, nog overig, en dat ligchaam is eindelyk geschikt, om een geschil tusschen de Geconstitueerde Machten en een gedeelte eener Burgery gereezen te beslissen, aan welker uitspraak, als de uitspraak van den Souverein, zich de verschillende partyen hebben te gedraagen en te onderwerpen. 't Schynt ons toe, dat alleen, en ingevalle van dan gepleegd wordend geweld, de meerderheid der Grond- of Wykvergaderingen eener plaats, in dat zeker zo zeldzaam geval, hulp van buiten gerechtigd zyn in te roepen, om dat dan de zaak eerst in de termen van een wezenlyk oproer verkeert. Doch het schynt ons tevens toe, dat over 't algemeen, de Geconstitueerde Machten spoedig genoeg gereed zyn, alle soorten van beweegingen, die steeds, en vooral in den beginne, verknocht zyn aan eenen Democratischen Regeeringsform, voor oproer te verklaaren, en ook, blykens verscheide wenken, zo veel mogelyk het opkomen der Burgeryen in derzelver Wyk- of Grondvergaderingen trachten te vermyden.

Hier zouden wy eindigen, konden wy, by deeze gelegenheid, nalaaten, die edelaartige Mannen, welke zich in uwen kring bevinden, en met ons het gebruik van den Militairen arm tegen de Gewapende Burgermagt kloekmoedig hebben afgekeurd, uit den grond onzer zielen toe te juichen over hunne braave poogingen ter voorkoming van bloedstorting tusschen Militairen en Burgers, en het afwenden van eenen Burger-Oorlog, die misschien onze laatste kragten verteeren zou: dat hun, zo afkerig van het ontvangen eener hulde, die den toebrenger verlaagt, als wy om dezelve toe te brengen, deeze korte en oprechte betuiging

ging van een aantal welmeenende Vaderlanders aangenaamer klinke, dan uitgebreide en opgesmukte lofuitingen, alleen welluidende voor het kettelachtig gehoor van heerschzuchtigen. Vaart voort, braave Burgers! met door uwe Volkslievende begrippen de zaaden van ons bederf te verstikken, en 't is niet alleen op onze woorden, maar ook op onze harten en handen, dat gy u verlaaten kunt. HAARLEM.

Nog eens, Burgers! wy bezweeren u allen by het heil des Vaderlands en des Volks, 't geen toch boven alle bedenking, uwe opperste Wet moet uitmaaken, besluit ter gerustfelling van het goede Volk dat gy vertegenwoordigt, ter bevestiging van den zo noodzaakelyken band van Broederschap tusschen den Nationaalen Krygsman en den Gewapenden Burger, dat de Wapens des eersten nimmer door eenige Geconstitueerde Magt zonder uitdrukkelyken last van de meerderheid der Wyk- of Grondvergaderingen haarer plaats, tegen den laatsten zullen gebruikt worden, en gy zult dat gedeelte der Natie, het' geen waarlyk den dood van alle overheersching, en de waare Volks-Vryheid bedoelt, altyd ter uwer verdeediging, die dan de verdeediging der Burgerlyke Vryheid zyn zal, vaardig vinden.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Haarlem den Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Van eene dreigende en veel kwaads spellende opschuddinge ter deezer Stede, doch die, gelukkiglyk, in haare geboorte wierdt gesmoord, ontmoeten wy het volgende verhaal, onder de dagteekening van 26 deezer.

 " Tot

HAAR-LEM. „ Tot nu toe hadden wy het genoegen een ongestoorde rust te genieten; dan, gepasseerde week stond dezelve in gevaar om gestoord te worden. By de Bataillons-Exercitie, welke op de Baan buiten deeze Stad geschied, wierd voorleden Woensdag het Decreet der Nationaale Vergadering, betrekkelyk de Vrywillige aangeeving ter verdeediging van het Vaderland, voorgeleezen; na dat dit geschied was, trad zeker Burger, nog kort in de Schuttery geweest zynde, en mede onder de Wapenen staande, voor het Front, en verzogt den Commandant zeker stuk te mogen uitspreeken, 't geen hem toegestaan wierd. Dit stuk behelsde, dat, wanneer de Grooten gereed waren om zelfs de Burgery voor te gaan, dat dan de gantsche Burgery zoude volgen; dat het slegts om den gemeenen Man te doen was; dat de Officieren onkundig waren, en men geen andere aanstelde, dan die geene, welke de Uniform konden betaalen, (hoe ongegrond deeze aantyging is weet elk, dewyl de Burgers zelfs hunne Officieren aanstellen;) verder, dat de Burgery van tyd tot tyd wierd geplaagd met verandering van Exercitie; dat zy dan hier, dan hinds gesleept wierd; dat zy van het Volk wierd belacht, enz. roepende verder de Burgery op tegen den volgenden Zondag, op de Stads Doelen, om aldaar met elkander deeze en andere zwarigheden te overwegen, en voorstellen dien aangaande te

doen.

doen. Veelen der Burgers, waar van de meinsten het hadden kunnen verstaan, dewyl de Leezer een Duitscher was, juichtten dit stuk toe. Den volgenden avond las hy het weder voor, en het zelfde gebeurde. De Commandant eischte Copy daar van, doch kon dit niet verkrygen. De Krygsraad, overweegende het onwettige van diergelyke Oproeping, en de noodlottige gevolgen, welke hier uit konden voortkomen, riep de gantsche Burgery reeds Zaturdag te voren op, wederleide het gemelde stuk, en eischtte van gemelden Burger, welke daar ook tegenwoordig was, Copy van het voorgeleezene; deeze weigerde dit op nieuws, zeggende dit niet te zullen doen, dan met toestemming van de gantsche Burgery. Terwyl dit gebeurde, lazen twee Burgers elk een Geschrift voor, waar van het eene behelsde den eisch van Satisfactie over den hoon, welken bovengenoemde Burger de Officieren had aangedaan, en het andere beschuldiging, wegens bedenkelyke uitdrukkingen enz. van meergemelde Burger. Na het leezen van het eerste drong de Krygsraad op nieuw aan, om Copy van het bewuste stuk; dit wierd door de meeste Burgers aangedrongen, en men verkreeg dezelve. Nu las men het de Burgery voor, doch veelen oordeelden het van een veel zachtere inhoud te zyn, dan het te voren was.

„ Dit een en ander veroorzaakte tusschen beide de hevigste Debatten tusschen de

Mmmmm 3 Bur-

HAARLEM.

HAAR-LEM. Burgers, zo dat men voor daadlykheden vreesde. De Commandant der Schuttery verscheen op de trappen van de Doelen, verklaarden zyn hoofd voor de rust der Stad veil te hebben, en arresteerde tevens den bovengemelden Burger Dezelve verzogt nog eens te mogen spreeken en las daarop een plan voor, 't welk hy de Burgery voornemens was voor te stellen, behelzende een verandering in de Ampten enz. (iets het geen reeds by anderen in werking was, en dus eene Oproeping onnodig maakte); en verzogt te gelyk de assistentie der Burgery. Hierop ontstond een geschreeuw onder zyne Aankleevers, en dezelve eischtten zyn ontslag. De Commandant verzogt den wil der Burgery te weeten, en sloeg ten dien einde een verwydering van elkander voor; doch dit wierd door de Medestanders des Gevangenen verydeld, welke zekerlyk begreepen de minderheid te zullen hebben. Eindelyk, om alle desorders voor te komen, ontsloeg men den gearresteerde; en deeze riep andermaal de Burgery tegen den volgenden dag op, begeerende de toestemming van den Commandant; dan, deeze betuigde op de plechtigste wyze, dat hy zich eerder zou laaten aan stukken hakken, dan toe te laaten, dat men de Wetten schond. Hier op scheidde de Burgery. Den volgenden morgen, zynde Zondag, deed de Krygsraad een Bataillon der Schuttery, benevens een Divisie Canonniers en Jagers, onder de

Wa-

Wapenen komen, welke het Stadhuis en den Doelen bezettede. Eenige uuren later kwam een onbedachte menigte, welke zich door een onbeteugelde drift liet vervoeren, op de Botermarkt by één, en wilde met hunne Sabels gewapend, op den Doelen dringen; wordende door eenige woelzieke Schreeuwers aangezet. De gewapende Burgery stond pal, en dreigde te zullen vuuren; men beefde voor de gevolgen; doch, de Hemel zy dank! het bleef by dreigementen. Van tyd tot tyd zakte de menigte af, en alles schikte zich ten beste. Des avonds wierd de gearresteerd geweest zynde Burger van wegen het Stadsbestuur in arrest genomen, en in verzekering gebragt. De volgende dagen bleef de Burgery in de Wapenen, en wy genieten de volkomenste rust; kunnende men niet genoeg roemen de byzondere vigilantie der Burgery, zo wel als de voorzigtigheid van het Stadsbestuur in deeze betoond." HAARLEM.

LEYDEN.

Op den 21 Maart l. l. hadt het Committé van Algemeen Welzyn van de Municipaliteit deezer Stad, ingevolge een Decreet van Provisioneele Representanten van het Volk van Holland van 1 December 1795, aan het Provinciaal Committé eene Missive gezonden, waar by hetzelve opgave deedt van twintig Hofjes binnen die Stad, welke men vermeende dat de voormalige genotene on-

LEYDEN. dersteuning van 's Lands wege, door vrydom van impositien, zouden behoeven, en dat het aan het Committé Provinciaal na behoorlyke examinatie gebleken zynde, dat zeker de gemelde Hofjes de voorsz. consideratien verdienden, echter tot wegneeming van alle fraudes gevoeglykst zoude zyn, dat aan de Regenten van ieder dier Gestichten jaarlyks eene bepaalde som wierde geaccordeert.

Welke Missive vervolgens ter Vergaderinge van het Provinciaal Bestuur gebragt zynde, is by hetzelve goedgevonden en verstaan, aan de Regenten van voorsz. Hofjes, jaarlyks tot schadeloosstelling voor de genotene vrydommen van 's Lands Impositien, by deeze te accordeeren de sommen zo als op de voorsz. Lyst staan uitgedrukt, te betalen ieder half jaar de gerechte helft, door den Hoofdgaarder van 's Lands Recht op het Gemaal te Leyden, en te beginnen met den tyd, dat de voorsz. Hofjes van de bevorens genotene vrydommen niet meerder hebben gejouisseerd.

Lyst

Lyst van het Montant der In... en, voor den jaare 1794, die door de Hofjes te Leyd... ren betaald geworden, en hoe veel aan dezelve in, r... van die Vrydom zoude kunne... den geaccordeerd.

Namen der Hofjes.	Getal der Personen in dezelve.		Montant der Impositien in 1794, indien hun in re... hadden moeten worden betaald.		Opgave v... van dezel... de kunne... den ge... deerd.
Zion.	32	f	385: 7:14	f	
Techrode.	14	-	232:16:—	-	
St. Pieters Hof.	10	-	119:11:—	-	
A J. v. d. Schacht.	19	-	207:15:10	-	
St. Jans Hof.	14	-	167: 5:16	-	
de Hoeksteen.	30	-	300:18:—	-	
Jerusalem.	22	-	383:18:14	-	
Barberaas Hof.	9	-	82:12:10	—	
St. Jacob of Crayenbos.	11	-	24: 5: 4	-	
Cathar. Maartensd.	20	-	264: 5: 2	-	
Bethlehem.	17	-	202: 3:14	-	
Salvators Hof.	14	-	60: 8: 8	-	1
Franc Houttuyn.	9	-	61:11: 6	-	
Perseyns Hofje.	17	-	203: 1:—	-	1
Catryn Jacobs.	9	-	189: 8: 6	-	
St. Anna Joosten pt.	13	-	165:16:—	-	1
Loridans Hofje.	16	-	142: 9: 4	-	1
Eva van Hoogeveen.	11	-	147: 2:10	-	1
Joost Fr. v. d. Lindenpt.	11	-	114: 2:10	-	1
Cooninckx Hofje.	6	-	39: 1: 4	-	
	304	f	3495:11: 7	f	3...

AM-
STEL-
DAM.

AMSTELDAM.

In het einde der voorgaande Maand hadt de Raad der Gemeente deezer Stad de volgende Publicatie van het Provinciaal Bestuur van Holland ontvangen, en vervolgens doen afkondigen, raakende het doen van zekere gelofte of verklaaring, door allen, welke met eenige Ampten of Bedieningen bekleed waren; met aanwyzing tevens van de wyze, op welke de Raad dienstig hadt geoordeeld, dat deeze gelofte zou worden afgelegd.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente deezer Stad, van het Provinciaal Bestuur van Holland ontvangen hebbende eene Aanschryving van den 5 deezer Maand, van den navolgenden inhoud:

Om aan het Volk van Holland eene billyke gerustftelling te geeven, aangaande de gezindheid van alle de zulken, welke, met eenige Ampten of Bedieningen bekleed, als byzondere Bevoorrechtten der Maatschappy kunnen worden aangemerkt, en 'er by dat Volk geen gegronde reden overblyve, om de zodanigen billyk verdacht te houden, als of dezelven, zo al niet onze pas herstelde Vryheid heimelyk tragten te ondermynen, althans een laakbaare onverschilligheid voor het behoud derzelve, aan den dag leggen.

Hebben wy goedgevonden te decreteeren, dat, van nu af aan, en in 't vervolg, geene Ampten of Bedieningen binnen deeze Provincie, zullen mogen worden begeeven dan aan Burgers, welke hun Stemrecht, in de wettig opgeroepen

Grond-

Grond- of Wykvergaderingen hunner Woonplaatsen, hebben uitgeoeffend; van welk gedecreteerde wy Ulieden by deezen kennis geeven, ten einde zich daar naar te reguleeren; terwyl wy tevens Ulieden gelasten, om te inquireeren naar het gedrag der Amptenaaren in Ulieder Municipaliteit ten deezen opzichte gehouden; en ten einde, aan de eene zyde, niemand tegens de overtuiging van zyne Conscientie eene verklaring van gevoelens af te vorderen, welke met zyn oordeel niet overeenstemt, maar zich tevens ook aan de andere zyde gerust te stellen, dat by zodanige, door de Maatschappy byzonder bevoorrechtte Persoonen geene vyandige principes tegens de zaak des Vaderlands gekoesterd worden, van alle de Amptenaaren, welke bevonden zullen worden, tot dus verre geene der wettig opgeroepene Grond- of Wykvergaderingen te hebben bygewoond, af te vorderen de navolgende belofte:

AMSTELDAM. *Publ. wegens het doen van zekere Gelofte.*

Ik beloove onderwerping aan zodanige Regeeringsform, welke, gegrond op de Oppermagt des Volks, thans provisioneel bestaat, en in 't vervolg finaal zal worden daargesteld; en nimmer met woorden of daaden, te zullen medewerken ter herstelling van het vernietigd Aristocratisch en Erfstadhouderlyk Bestuur.

Gelastende Ulieder verder, om die, welke weigerachtig mogten zyn om de voorsz. belofte af te leggen, zonder eenige Conniventie, terstond van hunne Ampten te ontslaan, ten einde dezelve worden vervuld door verdienstelyke en waarlyk Vaderland- en Vryheidlievende Burgers, tot derzelver waarneeming de vereischte bekwaamheden hebbende, en het algemeen vertrouwen hunner Medeburgers waardig.

Zo is het, dat de Raad voorn. doorziende het allezints heilzaame deezer maatregelen, en dezelve, voor zo verre deszelfs Stedelyk Bewind betreft, kragtdadig willende secundeeren en onder-

AM-STEL-DAM. derfteunen, goedgevonden heeft te ftatueeren; gelyk dezelve ftatueert by deezen:

Publ. wegens het doen van zekere Gelofte.

1. Dat, van nu af aan en in 't vervolg, geene deezer Stads Ampten of Bedieningen zullen mogen worden begeeven, dan aan Burgers, welke hun Stemrecht in de wettig opgeroepen Grondvergaderingen hebben uitgeoeffend; zullende dienvolgens zodanige Burgers, die aanfpraak maaken op eenig Stedelyk Ampt of Bediening, gehouden zyn, by hun bewys van Civisme, te produceeren een bewys, dat zy hun Stemrecht aldus hebben uitgeoeffend.

2. Dat mede de gelofte, by het voorfz. Decreet vermeld, en onder de pœnaliteit, in geval van weigering, mede daar by uitgedrukt, in handen der natemeldene Gecommitteerden, zal moeten worden afgelegd door alle Perfoonen, welke in eenige publieke betrekkingen tot deeze Stad ftaan, zo Burgerlyke als Militaire; voorbehoudens echter onze nadere deliberatien over zodanige voordrachten tot uitzonderingen, als dezelve Gecommitteerden zullen oordeelen, dieswegens aan ons, in tyd en wyle te moeten doen: blyvende intusfchen alle Kerkelyke Leeraaren, Ouderlingen en Diaconen, ingevolge eene nadere aanfchryving van het Provinciaal Committé van Holland, in dato den 22 deezer, daar van uitgezonderd, tot dat het Provinciaal Beftuur van Holland zich nader desaangaande verklaard zal hebben.

Notificeerende wyders de Raad voorn. dat, ter voldoening zo wel aan het voorfz. Decreet van het Provinciaal Beftuur van Holland, met betrekking tot de Lands Amptenaaren, als aan bovengemelde derzelver daar mede overeenftemmende Refolutie, betrekkelyk deezer Stads Amptenaaren en Bedienden, uit deszelfs midden zyn benoemd en gecommitteerd, met zodanige Inftructie als de Raad goedgevonden heeft aan gemelde Gecommitteerden, ingevolge hun verlangen

gen te geeven, de Burgers *Abraham Vereul*, AM-
Willem van Barneveld, *Gerhard van Blyenburgh*, STEL-
David van Heyst, *Jan Pietersse* en *Adolph* DAM.
Baart.

Aldus gearresteerd den 27 en gepubliceerd den 29 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid*.

J. C. C. DEN BEER POORTUGAEL, Vt.

Ter Ordonnantie van den Raad der Gemeente voorn.

G. BRENDER à BRANDIS.

Bekend zyn de beweegingen, muiteryen en baldaadigheden, een weinig vóór het midden deezer Maand, hier ter Stede voorgevallen; beweegingen, welke allen vreedzaamen inwooneren eenen geweldigen schrik aanjaagden; die zelf eenige Leden van den Raad den dood dreigden, en niet dan van hooger hand scheenen te kunnen gestild worden. 't Gewigt der zaake gebiedt, dat wy van het veelgerugtsmaakende voorval een omstandig verhaal mededeelen. Ons in staat gesteld vindende om dit te doen door het mededeelen van oorspronklyke stukken, zullen wy dezelve, zoo veel wy noodig of dienstig oordeelen, mededeelen.

Gevoeglykst beginnen wy onze Berigten met een verhaal van het gebeurde in deeze Stad, 't welk door eene Commissie

uit

AMSTELDAM. uit den Raad, na 's Gravenhage gezonden, in eene Buitengewoone Vergadering van het Provinciaal Bestuur, in den nacht van den 12 deezer ten twee uure byeengeroepen, wierdt voorgeleezen. Wy zullen 'er nevens voegen de Publicatie, welke der oproerige menigte in de oogen ſtak, als mede het verhaal van den Procureur der Gemeente, en verdere Bylagen. Het eerstgemelde verſlag behelsde:

„ Dat de Canoniers reeds zedert twee dagen voor den 8 Mei met hunne Sabels zich hier en daar in de Stad hebben vertoont en baldadigheden gepleegt; dat den 8 Mei 's morgens vroeg verſcheiden Canoniers met Muzikanten verzeld, zyn gegaan naar den Overtoom, aan den Overhaal.

„ Dat zy aldaar de Visch-Boeren gedwongen hebben, om de Paling aan hun tot één en een halve ſtuiver te verkoopen, en de Visch-Boeren hebben doen zweeren, met aanroeping van God Almagtig, om de Paling aan de Ryken tot drie guldens 't pond te verkoopen; dat zy vervolgens aldaar hebben gedaan verſcheiden excesſen, als glaazen ingeſlagen by verſcheiden Ingezetenen, verſcheiden derzelve gekwetst, mishandeld, anderen in het water geſmeeten en allerlei oproerige daaden verricht.

„ Dat zy tegen den avond in de Stad diergelyken daaden hebben gezogt te begin-

ginnen, en fpeciaal dat zy ten getalle van ongeveer twee honderd zyn te zamen gekomen, in het Punch-huis Washington, het welk door den Prefident op voordragt van het Committé van Waakzaamheid aan den Commandant gelast wierd te omcingelen en alle perfoonen daar in gevonden wordende te arrefteeren, doch het welk de Commandant zeide onuitvoerlyk te weezen; dat het Committé van Waakzaamheid, den gantfchen nacht door vergaderende, van deeze Canoniers diverfe Commisfien heeft gehad, begeerende onder anderen, 1. dat de Maire en Procureur zoude intrekken een verbod aan de Tappers gegeven, om na tien uur te tappen, welke order door de Maire gegeven was; ten 2. dat het verbod wierd ingetrokken, dat niemand na tien uur met zyn geweer en wapens zoude door de Stad gaan; inmiddels dat zy Canoniers, door de Stad en zelf in het Committé van Waakzaamheid verfchenen met hun wapens. Dat de onrust met het aanbreken van den dag verminderde, en wel na dat zy zich van die Officieren, die zy van hun Corps by zich hadden, verlaaten zagen, welke meest door de vlugt hebben moeten ontkomen. Ja zelfs heeft hun Commandant zyn leven in het Huis der Gemeente gefauveert. Dat de Raad daar op 's morgens den 9 Mei, ten agt uur vergaderende, van alle deeze gebeurtenisfen, door den Prefident en het Committé van Waakzaamheid, welk genoegzaam altoos permanent vergaderd was, is

AMSTERDAM.

AM-STEL-DAM.

is geïnformeerd, en na zeer langdurige overweegingen heeft besloten om de Artilleristen te licentieeren, volgens inhoud der nevensgaande Publicatie.

„Dat de Resolutie om deeze Publicatie te doen met de uiterste geheimhouding is behandeld, en dat dezelve ook niet bekent is geweest, dan na dat dezelve op eergisteren morgen den 10 Mei, om elf uuren, is afgekondigt.

„Dat, conform die Publicatie, negen-en-negentig Sabels en Port-epées, door een gedeelte der Canoniers zyn opgebragt en aan die Publicatie hebben voldaan, waar onder de meeste Officieren.

„Dat echter een ander gedeelte, bestaande uit een hoop van twee à drie honderd, genoegzaam zonder Officieren met veertien Pelottons, van het Funie, zynde dit zo het schynt hun Vergaderplaats geweest, gemarcheerd zyn naar den Dam, en schoon elders vyf Compagnien Fuseliers in de wapenen waren en zich twee Compagnien voor het Stadhuis, nevens veertig Ruiters bevonden, zich aldaar zonder tegenstand hebben gerangeert, allen met hunne uitgetrokken Sabels, niettegenstaande de Commandant in last had om alle attroupementen, zelf met geweld uit een te moeten doen gaan, om alle desorders voor te komen.

„Dat den Raad ten zeven uuren reeds vooraf beschreeven, vergaderende, door een Commissie uit deeze Canoniers is verzogt om de Publicatie in te trekken.

„Dat

„ Dat de Raad hier in niet heeft willen consenteeren; dat hunne aanzoeken van tyd tot tyd dringender wordende, de Raad, telkens, niet alleen heeft gepersisteert by haar besluit, maar uitdrukkelyk heeft verklaart, die Publicatie niet te zullen intrekken. AMSTELDAM.

„ Dat geduurende deeze wederzydsche handelingen, de Raad aan den Commandant den last gaf, om met behulp van twee Raaden de Canoniers te exhorteeren, om te voldoen aan de Publicatie en naar huis te gaan, of anders hen allen door de Ruitery en gewapende Compagnien Fuseliers, voor het Huis der Gemeente in de wapenen staande, te omcingelen en de wapens af te nemen.

„ Dat dit in het werk gesteld zullende worden, wel dra ontdekt wierd, dat de in de wapen staande Burgery weigerig was, om aan den last van den Raad te voldoen.

„ Dat vervolgens veele Manschappen van die Compagnien daadelyk tot de gerangeerde Canoniers zyn overgeloopen, en dat dit telkens onder een herhaald Hoezée geschiede.

„ Dat de twee Leden uit den Raad, noch de Commandant den last van omcingeling niet kunnende uitvoeren, de Raad veelerlei overweging heeft gehad, wat zy in deeze critique omstandigheid doen zoude, het welk het meest overeenkomstig was, met het belang der zaake, der Stad en Burgery; dat intusschen vier Gecommitteerdens uit

AM-STEL-DAM. de Bataafsche Clubs in de Raadzaal kwamen, vragende Remotie van de Oranje Amptenaaren.

„ Dat eindelyk de Raad met overleg van eenige Canoniers Officieren, een middel meende gevonden te hebben, bestaande daarin, dat de Canoniers hun geweer aan de deur van de Raadkamer zouden afleggen, dat zy by 10 of 20 zouden in de Raadkamer gelaten worden, en teekenen aldaar het nevensgaande Declaratoir.

„ Dat dit Declaratoir geteekend zynde, zy die hetzelve geteekend hebben, by den uitgang hun Geweer zullen te rug ontvangen en gereorganiseerd zyn. Maar dat zy dit na eene conferentie van eenige hunner, schoon deeze teekening reeds door die vier Officieren, welke by hun waren, geschied was, volstandig hebben blyven weigeren, dat kort daar na de oproerige hoop, met de Sabel in de vuist, zonder tegenstand van iemand, naar het Stadhuis zyn opgemarcheerd, en met geweld de deur der Zaal hebben geopend, en met de blanke Sabel in de vuist daar in gedrongen, terwyl de presente Leden van den Raad, uitmakende dertig à veertig Raaden, onbeweeglyk op hunne plaatzen zyn gebleven, terwyl de gewapende Burgery dit alles geheel onverschillig heeft aangezien.

„ Dat zy aldaar met hunne Sabels op de grond en tafels slaande, onder 't ysselykste vloeken en schelden, gedurende een vierde uurs hebben doorgebragt, zonder

der; dat men iemand hunner door hun geraas en rumoer heeft kunnen verstaan; dat zy zo ver gekomen zyn, dat zy de gezamentlyke Leden en byzonder den President onder het dreigen met Sabels hebben omringt. dat een naar hem heeft gehakt, maar welke houw door een ander Canonier gepareert is. AMSTELDAM.

„ Dat de Raad, nu door geweld gedrongen, en van de gewapende Magt, niet tegenstaande de vooraf gegevene orders, niet beschermt, in de onaangenaame toestand is gekomen, om hunne gehoudene fermiteit te laaten vaaren, eindelyk, alle de hun gedaane eisschen heeft moeten inwilligen; de gearresteerde Publicatie aan stukken heeft moeten scheuren, en alle hunne eisschen heeft moeten toestaan, wat zy maar wilde, het welk speciaal hier op neerkomt:

1. De drie Cavalleristen daadelyk los te laaten, het welk den Procureur der Gemeente *van Hall*, in den Raad, zelfs in het byzyn der woeste hoop, openlyk heeft gewygert, en waar toe dus de Raad door geweld genoodzaakt, order heeft moeten geven.

2. De twee gevangene Canoniers, gister morgen op last van het Committé van Waakzaamheid geapprehendeert, insgelyks los te geven.

3. Als mede een Clubist, die reeds in 't Rasphuis gedetineert was, mede los te laaten.

AM-STEL-DAM. 4. Dat de Raad de Oranje Amptenaaren zal removeeren.

„ De bovenstaande vier puncten heeft de Raad door nood geperst en door geweld gedwongen, moeten inwilligen en toezeggen.

„ De verscheurde Publicatie wierd door hun voor reeds ingetrokken beschouwd, door de verscheuring.

„ De menigte zo op den Dam als op de Zaal van het Huis der Gemeente was voorzien van Pikkransen, waarby het Huis der Gemeente als het ware geïllumineert was."

B Y L A A G I.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

P U B L I C A T I E.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, met dat gevoel, het welk de wandaaden van Medeburgers verwekken, vernomen hebbende, dat een aantal Ingezetenen deezer Stad, grootdeels behoorende tot dat gedeelte der gewapende Burgery, het welk de Artillery uitmaakt, zich niet ontzien heeft, om, gewapend, sedert verscheidene dagen, maar voornamelyk in de twee laatste, en in den tusschenvallenden nagt, verscheidene oproerige daaden te bedryven; zo door het pleegen van geweld aan ongewapende Burgers buiten het Territoir van deeze Stad; als door hunne Stadgenooten, in het uitoeffenen

nen van derzelver plichten, te belemmeren, en anderen derzelve te mishandelen: door al het welk de vryheid en veiligheid van persoonen en goederen, in een oogenschynlyk gevaar gebragt zyn geworden:

AMSTELDAM. Publicaatie de dienst der Canonniers.

Zo is het: dat voornoemde Raad, na ernstige overweging van alles, waarop in deezen te letten stond, noodzakelyk heeft geöordeeld, dat evengemeld gedeelte der gewapende Burgerye, uitmakende de Artillery, zodanig als het zelve thans bestaat, (zonder door deezen stap echter die Burgers, welke zich van eed en plicht hebben gekweeten, eenige de minste kwetsing in hunne eer te willen toebrengen,) dadelyk gelicentieerd worde; zo als hetzelve dienvolgens gelicentieerd wordt by deezen.

Ontslaande gemelde Raad derhalven den Luitenant-Collonel, de Kapiteinen, de verdere Officieren, Onder-Officieren en Kanonniers, van de verpligting, onder welken zy, in deeze hunne qualiteiten, waren liggende: gelastende hen wel expresselyk, om hunne Wapenen, welke zy van Stads wegen ontvangen hebben, uiterlyk heden namiddag vóór de klokke zes uuren, op de onderstaande plaatsen, alwaar eene Commissie, van 2 tot 6 uuren, zal vaceeren, te bezorgen, of te doen bezorgen: als van de eerste Compagnie in het Stads Magazyn, op de Garnaalenmarkt; van de tweede Compagnie, boven de Westerhal; van de derde Compagnie, in het Wagthuis aan de Botermarkt; van de vierde Compagnie, in het Wagthuis boven het Nieuwezyds Heeren Logement; en eindelyk, die van de vyfde Compagnie, in het Wagthuis by de Jan Roodenpoorts Tooren. Zullende daar voor behoorlyke Recieven aan de Brengers afgegeeven worden. Verbiedende gemelde Raad, den voorn. Luitenant-Collonel, de Kapiteinen, de verdere Officieren, Onder-Officieren en Ka-

AMSTELDAM.

Publicq raakende de Canonniers.

honniers; by deezen wel uitdrukkelyk, om verder eenige Monteeringen, of Destinctive tekenen, van voornoemde Artillery te dragen; zullende de zodanigen, welken bevonden mogen worden, het Zydgeweer, na het boven bepaalde uur van afgifte, te dragen, (indien zy nalatig geweest zyn in de bezorging ter bovengemelde plaatse,) dadelyk worden geärresteerd, en naar bevinding van zaken, en de byzondere oogmerken, die zy daar mede gehad mogten hebben, ten strengsten worden gestraft.

Daar de Raad der Gemeente, niet dan met weêrzin, tot deeze algemeene maatregelen heeft moeten besluiten, ten einde ook daar door de schandelyk geschonden rust en orde in deeze volkryke Stad, te verzekeren: zo verklaart zy echter tevens by deezen, dat zy, aan de eene zyde, de schuldigen aan den Procureur der Gemeente ten sterksten aanbevelende, ten einde deeze, jegens hen, het regt van het Volk waarneeme; aan de andere zyde haar genoegen is betuigende aan die braave Burgers, welke, mede behorende tot de voorn. Artillery, in alles, volgens Eed en Plicht gehandeld hebben; weshalven gemelde Raad dan ook, alleen uit aanmerking van die waare Beminnaars des Vaderlands, dadelyk besloten heeft, om dat gedeelte der gewapende Burgery, het welk de Artillery uitmaakte, op de spoedigste wyze te reörganiseeren, en daartoe zodanige middelen in het werk te stellen, als zy het meest gepast zal oordeelen: gevende de Raad daar van reeds by deezen, aan gemelde Burgers, kennis; op dat zy, die met het gepleegd geweld niets gemeens hebben, en dus ook het bovengemeld ontslag niet verdienden, wederom met alle andere Burgers, in die zelfde betrekkingen, werkzaam zullen kunnen zyn, tot bevordering van de rust en goede orde.

Ge-

Gearresteerd den 9 en Gepubliceerd den 10 Mei 1796, *'t tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.* AMSTELDAM.

A. VEREUL, Vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad der Gemeente,

G. BRENDER à BRANDIS.

B Y L A A G 2.

Declar. van eenige Canonniers.

Wy Ondergeteekenden, verklaren, dat wy de oproerige en rustverstorende daden, die op den dag van 8 Mei, en den daar op volgende nacht, zo in als buiten deeze Stad door veele Artilleristen zyn aangeregt, afkeuren; — dat wy noch direct, noch indirect, daar aan eenig deel hebben gehad; *terwyl* of *alzo* wy het voor één van onze eerste Burgerplichten houden, om ons aan alle over ons geconstitueerde Magten te onderwerpen en verplicht zyn, dezelve uit al ons vermogen byteflaan.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Procureur der Gemeente, en de Commissie benoemd, door het Committé van Crimineele Justitie der Stad Amsterdam, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGERS BESTUURDERS!

Door het Committé van Crimineele Justitie der Gemeente van Amsterdam tot Ulieden afgezonden, hebben wy ons verpligt geacht, ons ter uwer Vergadering te sisteeren, ten einde Ulieden een Narré te geven, van het voorge-

AM-STEL-DAM

Berigt aan het Prov. Bestuur.

vallene te Amsterdam, in den schrikkelyken nacht, welke deeze dag heeft voorafgegaan. Het Committé begreep, en aan het Vaderland en aan zich zelve verschuldigd te zyn, aan de hoogstgeconstitueerde Magt van het Volk van Holland, in wiens naam de Justitie word geadministreerd, verslag te doen van daaden, waar door de Justitie op de schandelykste wyze is gehoond, en de Gemeente van Amsterdam, aan wiens behoud het Vaderland zo veel gelegen ligt, in eene staat gebragt, dat de volmaaktste Anarchie de plaats vervangen heeft van het Oppergezag der Wetten. Burgers! wy zullen uwe attentie niet ophouden, met een verhaal van 't geen deeze akelige nacht is voorafgegaan. Dit alles is Ulieden reeds bekend gemaakt, door de Commissie van den Raad der Gemeente, welke zich benevens ons voor deeze Vergadering heeft gesisteerd. Gylieden zyt dienvolgende onderrigt geworden, dat dezelve Raad is gedwongen geweest, terwyl de Bajonetten en Zwaarden om hun schitterden, eene wet door hun geëmaneerd voor het oog der Muiters te verscheuren; dat de Muitzigt zich hierby geenzins bepaald heeft, maar dat men zo verre is gegaan, om het ontslag te eischen der drie Cavalleristen, tegen wien de Procureur der Gemeente vermeend heeft, eene Provisioneele Eisch v n scherper examen te moeten doen en het Committé van Justitie dien eisch toetestaan; van eenen *Hunnemeyer*, die om zyne begaane misdaad reeds tot publieke schavotteering is gevonnisd, als mede van twee der gewezene Canonniers onzer gewapende Burgermagt, door Dienaaren der Justitie op order van ons stedelyk Committé van Waakzaamheid, met medeweten van ons Committé gearresteerd; als mede dat de Raad der Gemeente, door het verregaande geweld is gedwongen geworden tot dien uitersten stap te komen, om aan den Procureur der Gemeente

voor-

voortestellen, de gemelde gevangenen te relaxeeren.

Door de Publicatie van de provisioneele Representanten van 't Volk van Holland, de dato 19 November laatstleden, gelast, ten strengste tegens alle verstoorders der publieke rust en veiligheid te procedeeren, rekenen wy ons verpligt, Uliedén rekenschap te geven van al het geen, zo door den Procureur der Gemeente, als door het Committé van Justitie, ter handhaving der Wetten is verrigt. Wy verzoeken deeze Vergadering ten strengsten ons gedrag natespooten, ons schuldig bevindende, na verdienste te straffen, doch onschuldig zynde, in staat te stellen, om het Oppergezag der Wetten in de zo aanzienlyke Gemeente van Amsterdam, met vigeur te kunnen mainteneeren.

AMSTELDAM. Berigt aan het Prov. Bestuur.

Naauwlyks, Burgers! geïnformeerd, dat 'er op den 8 Mei laatstleden, zelfs buiten onze Jurisdictie, door de gewezene Canonniers onzer Gewapende Burgermagt, ongeregeldheden waren gepleegt, of wy bevlytigden ons dien aangaande de nodige informatie te nemen: en het was dan ook met dat gevolg, dat wy tot ons grievend leedwezen ontdekten, dat de schanddaaden door de Muiters gepleegd, alle begrip te boven gingen; dat Burgers, wien de wapenen ter algemeene beveiliging waren in handen gegeven, zich niet ontzien hebben, zo op het territoir onzer Gemeente, als op dat van Kennemer- en Amstelland, zich als Huisbrakers te gedragen, en zodanige feitelyke aanrandingen te doen, dat misschien verscheidene personen, aan de ontvangene wonden het leven zullen verliezen; — dan, Burgers! het Committé van Justitie was geenzins in staat noch deeze wanorde te stuiten, noch de schuldigen te straffen. Immers geene Dienaaren der Justitie zyn bestand tegens eene oproerige bende van meer dan

AM-STEDDAM. dan 200 gewapende Canonniers, geadsisteerd, gelyk deeze nacht is gebleeken, door een groot gedeelte van de verdere gewapende Burgermagt. Evenwel, gelyk reeds gezegd is, twee Canonniers zyn op suspicie van schuld, door het Commitié van Waakzaamheid met ons medeweten gearresteerd. Dan ook deeze, zyn deeze nacht door de oproerige benden ontslagen geworden. Dus, alle middelen ontbreekende, en ziende dat de Geconstitueerde magt onzer Gemeente voor 't geweld heeft moeten bukken, is ons niets overgeschoten, dan deeze onze verantwoording Ulieden te doen, en ons onverantwoordelyk te houden, voor de verdere ongelukkige gevolgen deezer schrikbaarende tooneelen, van oproer en geweld.

Berigt aan het Prov. Bestuur.

Dit eenige zy ons, nog vergund, tot onze volkomene justificatie, hier by te voegen, dat namentlyk de Procureur der Gemeente, en twee Leden der Justitie, in den afgelopenen nacht op het Stadhuis gekomen, ten einde zich naar den toestand van zaken te informeeren, als toen door den President, door de woedende menigte daartoe gedwongen, ieder afzonderlyk zynde afgevraagd, de reeds gemelde gevangenen te ontslaan, ook ieder afzonderlyk zulks hebben geweigerd, op fundament, dat de Justitie geadministreerd wordende, uit naam van den Volke van Holland, geen Accusator publicus, noch Crimineele Rechtbank de magt hadt, zodanig eene order van de plaatselyke Regeering te respecteeren, en dat deeze niettegenstaande een der Leden van de Commissie, reeds de dadelyke effecten der woede van het Muitend Volk had ondervonden, ja zelfs de Procureur der Gemeente opentlyk in de Raadzaal met plundering gedreid, en dus met het grootste gevaar van hun leven, by deeze weigering hebben gepersisteerd; hebbende als toen verder, aan den

Raad

Raad moeten overlaten, hoedanig in dit critiek tydstip, ten besten van 't algemeen, en ter voorkoming van verdere onheilen te handelen.

AMSTELDAM.

M. C. VAN HALL.
M. VAN OMMEREN.
E. E. BURGKLY GLIMMER.
T. C. DE BORDES.
Secretaris.

Hier op heeft de President van het Provinciaal Bestuur aan gemelde Commissie gezegt: dat deeze Vergadering met een deelneemend gevoel die wandaaden had vernomen, doch ook tevens met dat afgryzen, welke dezelve verdienden; en dat hy President zich vleide dat dezelve zodanig een efficacieus besluit zoude neemen, als waar door de geschonde orde, en het vertrapte recht van het Volk van Holland zou kunnen worden hersteld; waar na de beide Commissien zyn vertrokken.

De Burgers *van Brakel* en *Fortuyn*, Leden der Commissie, eene reis na 's Gravenhage doende, gaven aldaar van den toestand der zaaken te Amsterdam, het volgende verslag.

Aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

De Commissie door deeze Vergadering benoemd, om zich naar Amsterdam te begeeven,

AMSTELDAM. ven, ten einde aldaar een stipt onderzoek naar het gebeurde te doen, en verder al dat geene te verrigten, als in het Decreet van den 12 deezer is vermeld, heeft het nodig geoordeeld, om aan deeze Vergadering een summier Rapport van hun gedrag en verrigtingen tot heden gehouden en gedaan, te doen, ...

Nader Berigt.

En het is om die reden, dat de ondergeteekende de eer hebben te rapporteeren:

Dat de Commissie den 12 deezer, des avonds ten zeven uuren, te Haarlem gearriveert zynde, al dadelyk ordre heeft gegeven aan den Commandant *Dury*, om de Troupes, welke de avantgarde zouden uitmaken, op den 13 des 's morgens vroegtydig, met het patent naar Amsterdam te doen marcheeren, met expresse last om, wanneer dezelve de poort geopend vonden, dadelyk binnen te marcheeren en post te houden op het Haarlemmerplein, doch dezelve geslooten vindende, of eenige resistentie of oppositie ontmoetende, zich aanstonds, zonder eenig geweld met geweld te keeren, te retireeren naar zodanige plaats, als waar zy zich veilig zouden oordeelen.

Dat de voorsz. Troupes alzo, in conformité van die ordres, des 's morgens vroegtydig zich naar Amsterdam op marsch hebbende begeeven, 'er tegens negen uuren zich voor de Commissie gesisteerd heeft eene Deputatie uit den Raad der gemelde Stad Amsterdam, bestaande uit de Burgers *Schimmelpenning* en *Zielkens*, Raaden in de Gemeente van de voorsz. Stad, en de Burgers *J. Wykman*, *J. N. Redelinghuis*, en vier Artilleristen, welke by monde van den Burger *Zielkens*, met overlegging van het Credentiaal, ten deeze Copielyk gevoegd, heeft doen voordragen, dat de Burgerye van Amsterdam vernomen had, het Decreet van het Provinciaal Bestuur van Holland, ter benoeming van een Commissie, tot herstelling

ling der rust en ordre binnen de Stad Amsterdam, en wel dat die Commissie door eene aanzienlyke Militaire Magt zoude wezen voorzien; dat die tyding aldaar de grootste sensatie verwekt, en de Burgerye zich verpligt gevonden had, om zich des noods, tegen het inrukken van vreemde Troupes te verzetten; dat zy thans konde verzeekeren, dat de Stad in rust was; dat de Daaders van alle die gepleegde euveldaaden, daar van een waar berouw gevoelden; dat zy de Commissie zeer gaarne ongewapend binnen haare muuren zouden ontvangen, en dezelve volkomen secureerden voor de veiligheid van hunlieder persoonen; insteerende dus, dat de Troupes, welke thands reeds op weg naar Amsterdam waren, wierden gecontramandeerd en geordonneerd halte te houden, dat daar en boven de poorten geslooten, de bruggen opgehaald waren, en alles op de been was, en dat, ingevalle de zaak wierd doorgezet, Amsterdam niet meer zoude exteeren, terwyl 'er bloed zoude stroomen; en eindelyk dat zy aannamen, ingevalle de Commissie van het Provinciaal Bestuur ongewapend in de Stad wilde komen, als dan dezelve door een Detachement zouden laten afhaalen en binnen de Stad doen geleiden enz. Dat de Commissie op die voordragt gedelibereert hebbende, gemeend heeft tot antwoord op dezelve te moeten geven, dat zy een bepaalde last van het Provinciaal Bestuur van Holland had bekomen, welke zy naar den letter zoude uitvoeren, en dat zy alle de verhinderingen, hun daar in voorkomende, en alle de nadeelige gevolgen, welke daar uit zouden mogen voortvloeien, zouden laten voor rekening van die geenen, die op eene geweldaadige wyze zich tegens de uitdrukkelyken wil van het Provinciaal Bestuur van Holland zouden hebben durven opposeeren; dat de Burger *Schimmelpenning*

di

AMSTELDAM. Nader Berigt.

dit antwoord bekomen hebbende, aan de Commisfie wyders heeft te kennen gegeven, dat hy niet konden geloven, dat het Provinciaal Bestuur met de dood van duizenden gediend zoude zyn, dat de Troupes niet in de Stad zouden komen, en dien volgende verzogt, dat de genomene Refolutie wierd gesurcheert, de Troupes te rug ontboden, en eene Commisfie naar den Haag wierd gezonden, om eenige verandering in het genomene besluit te neemen; welk voorstel in overweging genomen zynde, door de Commisfie is beantwoord in deezer voegen: dat de Commisfie nimmer van hunne last zoude nog konde afgaan, en dat zy zich verzekerd hield, dat de braave en weldenkende Burgerye van Amsterdam haar met verlangen te gemoed zag, en alleen de bewerkers en hoofden van het gepleegd oproer voor haare komst vreesden; dat van de Commisfie niet konde gevergd worden, zich zonder een Escorte in de Stad te begeeven, terwyl dezelve zich nimmer veilig zoude kunnen reekenen, tusfchen de Bajonetten dier geenen, die met de Sabel in de vuist de Raadzaal hunner Regeering waren ingedrongen, en aldaar de verregaanfte gewelldenaryen hadden gepleegd, en zich dus hadden schuldig gemaakt aan het verbreeken van een Eed van getrouwheid en onderwerping, welke zy zo plegtig voor een Alweetend God hadden afgelegd, en waar door zy de kragt en de klem der Regeering binnen hunnen Stad geheel hadden verbrooken, zo dat 'er tot nog toe geene Regeering meer aldaar konde gezegd worden te exteeren, zo als de Commisfie zich vastelyk moest voorstellen, door het geavanceerde van den Burger *Zielkens*, namentlyk, dat de Poorten van Amsterdam thans gesloten waren, en de Regeering dezelve niet konde doen openen.

Dat

Dat over het een en ander nadere discussien zynde voorgevallen daar van het gevolg is geweest, dat de Commissie voor al op den voordragt van de Burgers *Schimmelpenning* en *Zielkens*, dat de Raad gisteren middag en heden nagt eenparig had gedeclareert, niet weder als Raaden te zullen ageeren, zo zy door de Bajonetten van gewapende Nationaale Guardes moest beschermd worden, en dat, zo dra en tot dat einde gewapende Magt in de Stad kwam, zy hunne posten zoude nederleggen, heeft gedeclareert te moeten blyven persisteeren by de genomene Resolutie, dat zy het Declaratoir door de Burger *Schimmelpenning* en *Zielkens* gedaan, niet als zodanig konde aannemen, alvoorens de Commissie den Raad in de gelegenheid zoude zien gesteld om dit als een effect van eene vrye deliberatie te kunnen declareeren, en dat zy dien volgende bleef persisteeren by het eerst gegevene antwoord.

Dat de Commissie circa ten een uuren tyding bekomen hebbende, dat de Troupes de avantgarde uitmakende, en denzelven morgen met het patent naar Amsterdam vertrokken, de Poorten geopend en geen oppositie ontmoet hebbende, binnen de Stad waren ingerukt, zich dadelyk, immers binnen een half uur, na alvoorens de overige der Troupes tot dat einde op de Markt te Haarlem by een vergadert, vooraf hebbende doen marcheeren, en by het Dorp Sloterdyk halte houden, zich op reis naar Amsterdam heeft begeven; dan onderweg wierd dezelve door een Officier der Hollandsche Huzaaren geïnformeert, dat de gantsche Burgery binnen Amsterdam in de wapenen stond, en geresolveert was, om, ingevalle de Commissie met de Militaire Magt binnen de Stad kwam, zich daar tegen met geweld te verzetten; dat 'er eene Commissie uit den Raad naar half wegen was gezonden, om aldaar eene conferentie met de Commissie te

Aanwyzingen. houden, waar op de Commisfie haar reis tot half wegen hebbende voortgezet, de voorsz. Commisfie heeft gevonden en aldaar, door dezelve verzogt zynde, zich eenige tyd te willen ophouden, ten einde hunne last open te leggen, aan dit verzoek heeft gedefereert.

Nader Berigt. Dat de Commisfie, bestaande uit de Burgers *E. l'Espinasse*, *J. D. de Vries*, beiden Raaden, en de Burgers *S. Bos*, *Varkerk*, *Doornebosch*, *Smit*, *Cramerus*, *C. Papo*, na exhibitie van hunlieder Credentiaal aan de Commisfie hebben voorgedragen, dat het vertrouwen van het Volk van Amsterdam op hunne Regeering reeds volkomen was hersteld; dat de Commandant der Burgerye *de Wilde* was gearresteerd, en de Burger *Cruys* in deszelfs plaats was aangesteld, en eindelyk, dat de Burgerye weder op nieuws den Eed van getrouwheid had afgelegd. Dat de Commisfie daarop gedelibereert en byzonder in aanmerking genomen hebbende, dat de zaaken te Amsterdam voorn. geheel van gedaante verandert, en thands van die natuur waren, dat deeze Commisfie als nu eenige deferentie voor de instantie van gemelde Commisfie zoude moeten toonen, en dus in derzelver besluit van heden morgen, eenige modificatie zouden kunnen maaken, aan de voorsz. Gecommitteerden uit den Raad van Amsterdam heeft gecommuniceerd, dat de Commisfie, uit consideratie van het een en ander, geene zwarigheid maakte, om aan de gemelde Gecommitteerdens voor te stellen.

1. Dat de Troupes, thans binnen de Stad zynde, daar in zouden blyven, tot nader ordre en onder commando van deeze Commisfie, welke meester van de Haarlemmer Poort blyven, en dezelve bezet zouden houden.

2. Dat als dan de overige Militairen niet in de Stad zullen inrukken, maar in de Environs zullen worden gecantonneert, welke Cantonnementen hun door de Stad zouden worden aan-

geschreeven, en door dezelve zo wel buiten als binnen de Stad van Vleesch, Brood en Fourage moeten worden voorzien.

AMSTELDAM. *Nader Berigt.*

3. Dat de Commissie zich by haar Intreede in de Stad zal laaten geleiden door een Escorte van Huzaaren, thans reeds in de Stad zynde.

Dat de Commissie eene confidentieele opening van hunlieder last hebbende gegeven, en van de Gecommitteerdens vernomen hebbende, dat zy voor als nog niet konde verzeekeren, dat de Commissie in het uitvoeren van hunne last, de nodige adsistentie zoude erlangen, voor al niet wanneer zulks binnen 2 of 3 dagen moest geschieden: want dat zy niet konde verbergen dat de Gewapende Burgermagt geheel onder de Wapenen was, en zy voor de veiligheid van de Commissie, wanneer dezelve gewapend in de Stad kwam, niet konde reponderen, als mede dat zy niet mogten verbergen, dat de Raad zich met plegtige Eede had verbonden, om, wanneer 'er eenige Troupes in de Stad mogten komen, zy allen hunne Posten zouden nederleggen; 't welke een en ander dan ook de reden opleverden, dat zy de voorstellen van de Commissie, zo als die waren leggende, niet konden accepteeren, en verzogten dat de Commissie nader deswegens geliefden te delibereeren.

Dat de Commissie daarop gedelibereerd hebbende, en in aanmerking genomen hebbende, dat hunne apparitie in gemelde Stad, zonder eene gewapende Escorte, *immers wilde zy aan hunlieder last voldoen*, van geen de minste nut zoude zyn, met Gecommitteerden, in de navolgende poincten zyn over een gekoomen.

1. Dat de Militairen, welke thans in de Stad zyn, daar uit zullen vertrekken, en in de nabyheid van de Stad zullen worden gecantonneerd, en de Haarlemmer Poort zal worden bezet door Burgers en Militairen; ten einde de Communicatie door dezelve vry en onbelemmerd blyve.

 2. Dat

AMSTELDAM. Nader Berigt.

2. Dat de overige Militairen, welke thans in de nabyheid der Stad zyn, in den omtrek der Stad provisioneel zullen cantonneeren, welke Cantonnementen door de Stad zullen worden aangeweezen, en de Troupes van Vleesch, Brood en Porragie zullen moeten worden voorzien.

3. Dat de Commissie uit het Provinciaal Bestuur zich naar Haarlem zal begeven, en eene Commissie uit den haaren naar het Provinciaal Bestuur van Holland zal despicieeren, ten einde aan hetzelve van den geheelen staat der zaaken kennis te geven, en omtrent het een en ander nadere ordre af te wagten.

4. Dat de Raad en het Committé van Justitie, van tyd tot tyd Rapport zullen zenden van de demarches, zo wel politiek als judicieel, door dezelve genomen, tot herstel en maintien der rust.

5. Dat de Leden van den Raad, welke aan het Provinciaal Bestuur een narré van het gepasseerde hebben gedaan; zich weder in die Vergadering zullen filteeren, ten einde dezelve van den tegenswoordigen staat der zaaken te informeeren.

Zie daar, Medeburgers! een narré van den toedragt der zaake, die de Commissie aan deeze Vergadering heeft vermeenen te moeten doen, niet twyfelende, of dit hun gehoudene gedrag zal door deeze Vergadering worden geapprobeert, en zy door een nader te nemen Decreet in staat gesteld om de intentie van deeze Vergadering ten opzigte van hun ieder verder gedragingen, te vernemen.

Tot het gebeurde zoo te Amsterdam, als 't geen daar op betrekking hadt, behooren de volgende Stukken.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. AMSTELDAM.

De Commisſie van het Provinciaal Beſtuur van Holland, thans te Haarlem, aan den Preſident van 't Provinciaal Beſtuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

Wy hebben alvoorens deeze aan u te doen afgaan, de terugkomst der Commisſie afgewagt, of dezelve eenige ſtof zoude kunnen opleeveren; doch daar ons geene authentique tydingen uit Amſterdam zyn geworden, kunnen wy u thans niets anders communiceeren, dan dat, volgens onze particuliere informatien, alles aldaar nog in dezelve ſituatie is; de Raad der Gemeente heeft ons gister noch heden de geconvenieerde berichten niet ingezonden; zo 'er niets van belang voorvalt, zullen wy morgen *met de post* nader ſchryven.

Waar mede beveelen u in de beſcherminge Godes.

Haarlem den 16 Mei 1796, 's morgens ten half twee uuren, *het tweede Jaar der Bataafſche Vryheid.*

De Leden, uitmaakende de voorſz. Commisſie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER.

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den President van het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

Wy hebben de eer u hier nevens te zenden Copie eener Missive van de Municipaliteit van Amsterdam, op heden morgen ontvangen, ten einde u moge zyn geïnformeert van den staat der zaaken aldaar, waar by wy thans van onze kant niets hebben te voegen, als alleen, dat wy u nog deezen avond zullen toezenden Copie der Missives, welke wy gemeend hebben aan den Raad der Gemeente, als mede aan het Committé van Justitie der Stad Amsterdam te moeten laten afgaan. Terwyl wy ons inmiddels bezig houden tot het volbrengen der nadere last door het Provinciaal Bestuur deezen nacht ontvangen.

Hier mede beveelen U in Godes Heilige protectie, binnen Haarlem den 16 Mei 1796, het *tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Leden, uitmaakende de voorsz. Commissie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER,
Secretaris.

Am-

Amsterdam 16 *Mei* 1796, *'s morgens* 6 *uuren.*

Amsterdam.

Stukken betreffende Amsterdam.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Ingevolge afspraak met onze laatste Commissie, om u van tyd tot tyd van de situatie deezer Stad, ten aanzien van het gebeurde, te informeeren, diend dat hier alles stil is, schoon wy u daar door niet willen te kennen geven, dat de rust volkomen verzekert is.

Echter schynt zich in het midden van deeze onzekerheid een flaauw licht te ontstaan, zo dat wy ons blyven vleyen, dat zich de zaaken zullen schikken, waar toe de welgezinden onder de Artilleristen werkzaam zyn.

Wy zyn met achting

BURGERS REPRESENTANTEN!

UWE MEDEBURGERS!

(*Was geteekend,*)

W. VAN BARNEVELD,
Vice President.

Uit naam van den Raad.

P.S. Den President ziek zynde geworden, is gisteren oorzaak geweest, dat gy geen tyding van ons ontvangen hebt. Ik haaste my heden morgen, dus zo vroeg mogelyk is. Wy zyn zedert Zaturdag niet vergadert geweest.

Voor Copie conform.

P. RIETMULDER,
Secretaris.

AM-STEL-DAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den President van het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

Ingevolge onze Missive op heden aan u per expresse afgezonden, hebben wy de eer, u by deeze te doen geworden Copie der Missives, welke wy gemeend hebben deezen namiddag aan den Raad en Procureur der Gemeente, mitsgaders 't Committé van crimineele Justitie te Amsterdam te moeten afzenden, in hope, dat deeze demarche uwe approbatie zal wegdragen. Zo dra ons de antwoorden op dezelven zullen zyn geworden, zullen wy mede niet nalaaten, u dezelven aanstonds te communiceeren.

Hier mede beveelen U in Godes Heilige protectie, Haarlem den 16 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Leden, uitmaakende de voorsz. Commissie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER,
Secretaris.

AMSTELDAM.

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den Raad der Gemeente der Stad Amsterdam.

Stukken betreffende Amsterdam.

MEDEBURGERS!

Wy hebben uit uwe Missive van heden met genoegen vernomen, dat in uwe Stad thans *alles stil is*, maar met grooter leedwezen, dat, tegen onze verwagting, welke wy op uwen by het Credentiaal uwer Commissie van 13 deezer gedaane assertie: *dat de Raad eene volkome vrye deliberatie had*, gebouwd hadden, *de rust nog niet volkomen verzekerd is*; en, nog slegts *een flauw licht schynt te ontstaan van nog onzekere schikkingen*

Wy kunnen in deeze uitdrukkingen niet ontdekken de uitwerkselen van dien klem van macht en gezag, eene wettig Geconstitueerde Macht competeerende, en, om welken te herstellen, wy van wegens de hoogstgeconstitueerde Macht deezer Provincie gezonden zyn. En het is hierom onze begeerte, dat gy ons onverwyld gelieve te doen toekomen een nader en meer gedetailleerd verslag, zo van den algemeenen toestand van uwe Stad, als van uwe zedert denzelven 13 deezer genomene maatregelen, tot herstel en verzekering van orde en rust, met de gevolgen van dien, ten einde uit facta te kunnen beoordeelen, en door proeven bevestigd te zien, in hoe verre Gylieden het oogmerk onzer zending tot heden zyt voorgekomen, en welke mesure ons overig zoude staan te neemen, ter voldoening van onzen naderen last, dien wy van onze Committenten hebben ontvangen, terwyl wy aan den Procureur der Gemeente te gelyker tyd hebben

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

aangeschreven, om ons ten opzichte van het aangeleegene der Justitie de nodige inlichting ten zelven einde te geven.

Waar mede enz.

Haarlem den 16 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den Procureur der Gemeente en het Committé van Crimineele Justitie der Stad Amsterdam.

MEDEBURGERS!

Door het Provinciaal Bestuur van Holland, op de voordragt door uwe Gecommitteerdens ter dier Vergadering den 12 deezer gedaan, benoemd en afgezonden, onder anderen, om maatregelen te beraamen, waar door de rust en goede orde kan worden hersteld, hebben wy op de instantien van eene Commissie uit den Raad op den 13 deezer, en op verklaring, dat dezelve Raad weder had eene vrye deliberatie, onze apparitie in uwe Stad gedilayeerd, in het vertrouwen, dat het gevolg daar van zoude zyn de herstelling der Justitie in haar vigeur, en onder voorwaarde, dat wy deswegens door den Raad van tyd tot tyd zouden ontvangen de berichten, met de blyken daar van in de Exercitie en het maintien der Justitie concerneerende, waar op wy ons hebben verlaaten.

Dan daar wy in die berichten tot nog toe niet hebben gevonden eenig geavanceerde, 't welk ons ten deezen opzichte speciaal zoude gerust kunnen stellen, en waarop wy ons in het volbrengen van on-

onzen last en plicht zouden mogen verlaaten, hebben wy nodig geoordeeld, Ulieden aan te schryven, gelyk wy doen by deeze, om ons onverwyld en afzonderlyk te berichten, of de verandering in den staat der zaaken, en het herstel van het wettig gezag van den Raad reeds zyn geweest, van die gewenschte en gelukkige gevolgen, dat Gylieden in de volle en onbelemmerde uitoeffening uwer respective Posten, thans zyt en kunt worden gemaintineerd, ten dien effecte, dat in de groote en belangryke Gemeente van Amsterdam, het recht van het Volk van Holland naar behooren word en kan worden bewaard, de Placaaten van den Lande, en wel speciaal de Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in dato 19 February laatstleden, volkomen effect sorteeren, en worden geëxecuteerd; met summiere opgave van al het geene, zedert den voorgem. 13 dezer, door Ulieden, en als Procureur der Gemeente en Rechters mag zyn geëntameerd, geweezen en gedaan, executeeren.

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

Waarop wy ons verlaatende, beveelen wy U enz.

Haarlem den 16 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Vervolgens hebben de Burgers *van Hoogstraten* en *van der Goes*, van derzelver zending aan den Generaal *Beurnonville*, het volgende Rapport gedaan.

De Burgers *van Hoogstraten* en *van der Goes*, hebben de eere te rapporteeren, dat zy ter voldoening aan Ulieder Decreet van den 15 deezer, zich terstond na het afloopen van Ulieder Vergadering hebben vervoegd aan 't Hotel, bewoond wordende door den Fransche Minister *Noël*, ten ein-

AM-STEL-DAM. einde by denzelven de hun ten zynen aanzien opgedragen last af te leggen, doch aldaar vernomen hebben dat dezelve Minister zich na Rotterdam had begeven, en eerst tegen den Avond thuis verwagt wierd, niet voor 's avonds ten elf uuren gelegenheid hebben gehad zich by denzelven Minister van de aan hun opgedragen Commissie ten zynen opzigte te kwyten, met hem van den actueelen staat van zaaken te Amsterdam en van het deswegens ten zelve dage by Uliéden genomen besluit te informeeren. Dat hy Minister daarop aan hun Gecommitteerden in de minzaamste termen had betuigt, deszelfs gevoeligheid over de vriendlyke attentie deezer Vergadering door het geven deezer informatien aan hem betoont; dat hy volkomen toejuichende de moderatie deezer Vergadering, met niets onbeproeft te laten om door alle mogelyke zagte middelen de herstelling der rust en goede orde in de zo belangryke Gemeente van Amsterdam te beproeven, niets vuriger wenschte dan dat dezelve het bedoelde effect zoude kunnen sorteeren, en de noodzaaklykheid zoude voorkomen, om tot middelen van dwang derzelver toevlugt te moeten nemen; waartoe echter, de onaangenaame noodzaaklykheid exteerende, hy zich verzekerd hield, dat de Generaal en Chef *Beurnonville*, ingevolge de ordres van zyn Gouvernement, om ter verydeling van alle, tegens het belang der beide Republieken

in

in 't werk gesteld wordende machinatien van uit- en inwendige vyanden; alle de hem toevertrouwde macht te developpeeren, des noods gereed zoude zyn, alle verlangde bystand te verleenen.

Dat zy Gecommitteerden zich vervolgens gisteren morgen ten drie uuren, op reize hadden begeven, naar Utrecht, en zich aldaar vervoegd by den Generaal en Chef van het Noordlyk Leger, *Beurnonville*, hem van den toestand van zaaken te Amsterdam en het besluit op den 15 deezer, by deeze Vergadering deswegens genomen, hadden geinformeert en van hem vernomen, of het met zyn voorkennis is geweest, dat de Fransche Husaaren wederom uit Amsterdam zyn getrokken, dat Hy Generaal, daarop hen Gecommitteerdens had verzogt aan deeze Vergadering zyne verplichting te betuigen, wegens de vriendlyke communicatie van den toestand der zaaken te Amsterdam, en van het besluit deswegens genomen; en met groot vermaak zoude verneemen, dat de gematigheid door deeze Vergadering betoond, het gewenschte effect mogt hebben; by ontstentenis van welke echter hy Generaal, volgens het oogmerk van zyn Gouvernement, bereids was, om op de eerste requisitie alle de macht, welke ter zyner dispositie stond, vaardiglyk te doen werkzaam zyn, om [illegible] der Wetten en den eerbied voor de wettig Geconstitueerde Machten te handhaven, en zulks te meer,

daar

AM-STEL-DAM. daar de treurige ondervinding in Frankryk had geleerd, dat eene al te verre gedrevene toegevenheid in deezen, schoon voortgevloeid uit eene loffelyke zucht, om de schuldigen ze veel mogelyk te sparen, in haare noodlottige gevolgen het bloed van duizenden onschuldigen had doen stroomen.

En wat betreft het weder uitmarcheeren der Franschen Husharen uit Amsterdam, hy Generaal moest repliceeren, dat hy, noch door den Generaal *Reubel*, noch door den Collonel *Dury*, eenig bericht ontvangen hebbende van de zending na Amsterdam, hy een Aide de Camp had gezonden na den Franschen Chef d'Escadron, om te weten wat 'er was voorgevallen; en dat zyne informatien mede bragten, dat de Municipaliteit van den Collonel *Dury* had begeerd de Stad niet in te trekken, 'er het van Utrecht gearriveerde detachement te doen uittrekken, en de Fransche en Bataafsche Troupes te Haarlem en in de omliggende Dorpen te doen cantonneeren; het welk de Collonel *Dury*, op requisitie des Municipaliteit had geordonneerd.

Dat zy Gecommitteerden den voorn. Generaal wel hadden getragt te overtuigen, dat na alle bekomen informatien het zeer onwaarschynlyk was dat de Collonel *Dury* zodanige ordres zoude gegeven hebben; doch daar in niet volkomen hebbende kunnen slagen, gemeend hebben dat het gewigt der zaake vorderde, dat, en deeze

Ver-

Vergadering, en de Generaal *Beurnonville*, van het eigentlyke hier van wierden geïnformeert, en daar toe geen prompter nog geschikter middel wisten uit te denken, dan dat een van hun daar over met de Commissie uit deeze Vergadering na Amsterdam, en den Collonel *Dury* aboucheerden, ten welken einde de Burger *van Hoogstraten* zich naar Haarlem had begeven; en zich by voorn. Commissie en Collonel vervoegd hebbende, van dezelve had vernomen, dat het 'er verre af was dat zodanige ordres door den Collonel *Dury* konden gegeven zyn of immer gegeven waren; hebbende de Collonel *Dury*, met goedvinden der voorn. Commissie op zich genomen, den Generaal *Beurnonville*, deezen aangaande per eene beleefde Misfive te desabuseeren. AMSTELDAM.

Wy hoopen, Medeburgers! ons hier mede van onzen last naar uw genoegen te hebben gekweeten; en dat onzen yver in de uitvoeringe derzelve uwe goedkeuring mag wegdragen.

SAMUEL VAN HOOGSTRATEN.
F. VAN DER GOES.

Den Haag 17 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den President van het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

Gisteren hadden wy de eer aan u by onze laatste Missive kennis te geven, dat wy, in afwagting van nadere rapporten, inmiddels hadden gemeend, aan den Raad en den Procureur der Gemeente, benevens het Committé van Crimineele Justitie te Amsterdam, te moeten afzenden de Missives, waar van wy u tevens Copien hebben doen geworden; op welke Missives wy deezen namiddag antwoord ontvangen hebbende, haasten wy ons u den inhoud van dezelven, door het toezenden der nevensgaande Copien, te communiceeren; terwyl wy ons verder, zo stipt mogelyk, naar onzen last, in de uitvoering onzer Commissie, zullen gedraagen.

Waar mede u beveelen in Godes heilige protectie

Binnen Haarlem den 17 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Leden, uitmaakende de voorsz. Commissie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER,
Secretaris.

VRY-

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, aan de Commissie uit het Provinciaal Bestuur van Holland.

Stukken betreffende Amsterdam.

MEDEBURGERS!

Na dat onze President in eene Vergadering heden nacht ten twaalf uuren, daar toe expresselyk op den Eed beschreeven, uwe Missive geopend, en wy uit dezelve uwe begeerte verstaan hadden, meenden wy geen ogenblik te moeten verzuimen, om aan uw verzoek te voldoen, en u by deezen andermaal kennisse te geven van den toestand, in welke deeze Stad zich tot op heden bevind.

By aanhoudenheid blyft alles in dezelve stil, en 'er is deswegens geene mindere hoop dan gisteren, dat die stilte zal behouden worden, te meer daar de Pinxterdagen nu voorby zyn, en de gelegenheden tot onlusten ook daar door mede zyn verminderd. Dan, Medeburgers! wy kunnen u daarom nog niet verzekeren, dat de klem van een voldoenend gezag, het welk aan elke wettige Geconstitueerde Magt zo zeker behoort, op dit ogenblik reeds weder in onze handen is. Tot heden waren wy volstrekt in de onmogelykheid, om eenige middelen ter verkryginge van dien klem aan te wenden; een zamenloop van omstandigheden, die men beter zoude kunnen verhaalen, dan schryven, belettede alle uitwendige pogingen, zodanig, dat wy ons tot heden moesten te vreden houden, met het nemen van zulke maatregelen, die welligt, op eene geheele ongezogte wyze, eene ogenbliklyke herstelling zullen veroorzaken, en ten genoegen der Burgery en zekerlyk ook van u, ons dan in staat

 zon

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amſterdam.

zou ſtellen, om onze werkzaamheden met alle vlyt en energie te hervatten en voortzetten. Dit ogenblik, Medeburgers! lacht ons telkens van ter zyden toe.

Het zelve houd onze hoop nu meer dan ooit gaande, en zelfs doet zich, zedert heden nacht, daar toe een zeer gunſtig vooruitzicht op; waar toe uwe Misſive ligt wel toevallig medewerkte; dan daar het door pogingen moet veroorzaakt worden, die van de Burgery zelve, en geenzins van ons kunnen komen, zo zyn wy buiten de mogelykheid, om den zekeren uitſlag daar van te voorſpellen; of u met de details bekend te maken.

Deeze onmogelykheid ſmart ons, en wel te meer, om dat wy door dezelve buiten ſtaat geſteld zyn, om aan den inhoud uwer Misſive volledig te voldoen; of u in de gelegenheid te ſtellen, om eenige meſures daar naar te nemen. Welke laatſte, indien dezelve onverhoopt mogten beſtaan, in het doen aanrukken van meerdere Troupes naar deeze Stad, by ons voor nadeelig, zo niet zeer gevaarlyk in den tegenwoordigen toeſtand van zaken, beſchouwd worden: daar de middelen, die wy op het oog hebben geenzins geweldig, maar in tegendeel ogenbliklyk van applicatie zouden zyn. Wy hoopen, dat dit laatſte ſpoedig zal blyken, en dat gy zult gelooven, dat wy onophoudelyk daar toe werkzaam zyn: en wy niet zullen nalaaten, om u dat gunſtig ogenblik, zo dra het verſchenen is, ten ſpoedigſten te communiceeren, blyvende wy met alle hoogachting.

UWE MEDEBURGERS!

De Raad der Gemeente van Amſterdam, en in derzelver Naam

(*Was getekend*,)

WILLEM VAN BARNEVELD, *Preſident.*

G. BRENDER à BRANDIS, *Secretaris.*

Voor Copie conform.

P. RIETMULDER, *Secretaris.*

Amſterdam 17 Mei 1796, het tweede Jaar der Bataafſche Vryheid.

AMSTELDAM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Stukken betreffende Amsterdam.

Den Procureur der Gemeente en het Committé van Crimineele Justitie der Stad Amsterdam aan de Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem.

MEDEBURGERS!

Door Ulieder aanschryving van gistoren gelast zynde, om onverwyld en afzonderlyk in substantie te berigten, of de verandering in den staat der zaaken, en het herstel van het wettig gezag van den Raad, reeds zyn geweest van die gewenschte en gelukkige gevolgen, dat wy in deeze groote en belangryke Gemeente het regt van het Volk van Holland naar behooren kunnen bewaaren, en de Placaaten van den Lande, en wel speciaal de Publicatie der Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, de dato 19 November laatstleeden, volkomen effect doen sorteeren, hebben wy thans de eer Ulieden te rescribeeren, dat wy den 11 deezer den Raad der Gemeente hebbende gevraagt, of wy ingevolge eed en pligt zouden kunnen voortgaan regt en Justitie te administreeren? en als toen daar op ten antwoord bekomen hebbende, dat gemelde Raad had geresolveert, om in plaatse van active, passive hunne posten als Raaden der Gemeente van Amsterdam waar te nemen, het gevolg hier van is geweest, dat wy, na deeze declaratie, mede nodig geoordeelt hebben, om eene gelyke Resolutie te nemen, ten dien effecte, dat wy, zo verre onze werkzaamheden de plaats hebbende beroeringen hier betroffen, wy dezelve, als naar gewoonte, zouden volbrengen, doch wat crimineele poursuites ter zaake van gepleegde

 ge-

AMSTERDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

geweldadigheden deezer dagen betrof, wy ons ten eenemaale zouden abstineeren van eenige actieve daaden te doen. Dat wyders zedert Vrydag avond eene algemeene kalmte in deeze Stad heeft plaats gevonden, en dat 'er geene verdere ongeregeldheden, immers voor zo verre ons bewust is, zyn gepleegd.

Dat wyders, wat betreft het maintineeren der Wetten voor het vervolg, of het straffen der gepleegde overtredingen, wy vermeent hebben (als een gevolg onzer demarche van den 11 deezer) ons deezen ogtend op nieuw aan den Raad als de hoogstgeconstitueerde Magt deezer Stad te moeten adresseeren, en aldaar op onze vraage, of dezelve als nu volkomen in staat was, ons in de volle en onbelemmerde uitoeffening onzer respective posten efficacieus te maintineeren, tot antwoord ontvangen hebben, *dat de Raad nog niet in handen had al die klem van Bestuur, waar door dezelve in staat zoude zyn, ons in het maintien der Wetten te handhaven, dan dat zich daar toe eenig gegrond vooruitzigt opdeed.*

En het is, Burgers! in de vooronderstelling, dat de Raad der Gemeente zich in haar vooruitzigt niet zal te leur gesteld zien, dat wy Ulieden kunnen verzekeren, dat het gemelde vooruitzigt tot wezentlykheid wordende gebragt, wy daadelyk aan het groote oogmerk onzer respective aanstelling zullen beantwoorden, en inmiddels voortgaan, om dat geene te doen, het geen wy in deeze omstandigheden kunnen verrigten.

HEIL en BROEDERSCHAP!

Uit naam van den Procureur der Gemeente en het Committé van Crimineele Justitie voornoemd.

(*Was get.*) T. C. DE BORDES, *Secretaris.*

Voor Copie conform,

P. RIETMULDER, *Secretaris.*

Amsterdam den 17 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VR Y-

VRYHEID. GELYKHEID.
BROEDERSCHAP.

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den President van het Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

De Raad der Gemeente van Amsterdam, ons hebbende doen geworden eene Missive, waar van wy de eer hebben Copie hier nevens te zenden, ontvingen wy heden morgen authentique berichten, dat de Generaal en Chef *Beurnonville*, aan den gemelden Raad reeds had kennis gegeven van zyn voornemen, om eenige Infanterie en Husaaren in Amsterdam te zenden. Deeze nouvelle kon niet anders dan ons ten uitersten aangenaam zyn, en wy begrepen al aanstonds dat dezelve, in de uitvoering van onzen last, ons van zeer veel dienst zou kunnen zyn, het geen ons deed besluiten, aan den Raad der Gemeente van Amsterdam te doen afgaan, de Missive, van welke wy mede Copie hier nevens voegen, ten einde voor te komen en te zorgen, dat de zaaken aldaar inmiddels niet uit zyn geheel gebragt wierden.

Kort na dat wy dezelve Missive per expresse hadden afgezonden, wierd ons ter hand gesteld eene nadere Missive van gemelden Raad, Copielyk hier nevens gevoegd; doch welke by ons alleen is aangenomen voor Notificatie. Zo dra ons het antwoord op onze op heden afgezonden Missive zal zyn toegekomen, zullen wy niet nalaaten, u dezelve te communiceeren.

 Waar

AMSTELDAM. *Stukken betreffende Amsterdam.*

Waar mede wy na hartelyke toewensching van Heil en Broederschap, ons noemen,

De Leden, uitmaakende de voorsz. Commissie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER.

Haarlem den 19 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente der Stad Amsterdam, aan de Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS REPRESENTANTEN!

Ten aanzien van de rust en stilte, zo als dezelve op gisteren en eergisteren in onze voorige beschreeven is, kunnen wy tot op dezen dag zeggen, dat dezelve nog volkomen in denzelven staat is.

Gisteren middag is in onze Vergadering door eene Commissie van Canoniers overgeleverd, een Declaratoir van betouw, het welk zy ons zeiden, dat heden avond in onze groote Vergadering van anderen hunner geteekend, stond gevolgd te worden.

Intusschen verzoeken wy, om ons van de Fransche Husaaren te ontlasten, en zo mogelyk van de overige Troupes aan de Haarlemmer Poort, of order te doen geven, dat zy zich door

door onzen Kwartiermeester behoorlyk laaten inkwartieren, en zich niet willekeurig daar tegen verzetten, aangezien de klagten der Inwoonders aldaar dagelyks by ons menigvuldiger worden, en de verteeringen zeer groot zyn, tot betaling van welke wy niet twyffelen, of het Provinciaal Bestuur zal voorzien. AMSTELDAM. *Stukken betreffende Amsterdam.*

Wy hebben het genoegen te zyn

BURGERS REPRESENTANTEN!

Uwe Medeburgers,

(*Onder stond*,)

Uit naam van den Raad,

(*Was geteekend*,)

W. VAN BARNEVELD,
President.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie uit 't Provinciaal Bestuur van Holland, aan den Raad der Gemeente der Stad Amsterdam.

MEDEBURGERS!

Daar wy uit uwe beide Missives van 17 en 18 dezer, vergeleeken met 't antwoord, door Uliedén gegeven aan den Procureur der Gemeente en 't Committé van Crimineele Justitie, en aan ons by haare berigten van den 17 dezer, mede gecommuniceerd, ons genoegzaam in staat gesteld vinden, om te oordeelen, wat wy te den-

AMSTELDAM. Stukken betreffende Amsterdam.

denken hebben van de actueele gesteldheid uwer Stad in 't gemeen; en in hoe verre de geconstitueerde Magten aldaar in 't byzonder, zich in vryheid en vermogen zien hersteld; en wy, op gronden hier van, het in deeze situatie gevaarlyk oordeelen voor 't oogmerk onzer zending, Uliëden van onze zyde te laaten in uw geheel, en aldus te abandonneeren aan eenen veelligt incompetenten invloed, welke aanleiding zoude kunnen geven tot schikkingen en palliativen, waarby het regt van het Volk van Holland min of meer zoude kunnen worden gepræjudicieert, zonder de rust, orde en veiligheid, immers voor 't vervolg, eenigzins meerder of kragtiger te verzekeren.

Zo is 't, dat wy goedgevonden hebben Uliëden aan te schryven, gelyk wy doen by deezen:

„ Om provisioneel, en tot onze nadere aan„ schryving, Uliëden in geene hoegenaamde me„ sures in te laaten, waar door 't but onzer zen„ ding zoude kunnen worden gemaakt illusoir, de „ zaaken buiten haar geheel gebragt, of het regt „ van het Volk van Holland, met relatie tot al 't „ voorgevallene zedert 't begin deezer Maand, „ eenigermaten zoude kunnen worden gepræjudi„ cieert: nemaar, dat van alle voorslagen ten dee„ zen einde tendeerende, præälabel aan ons zal „ worden kennis gegeven, en intusschen niet wes „ besloten noch effect sorteeren."

Verklaarende wy wel uitdrukkelyk, „ al 't „ geene tegen deeze onze intentie zoude mogen „ worden geconvenieerd, gedaan en verrigt; te „ zullen houden voor nul en van onwaarde, ge„ lyk wy ook alles, 't welk onverhoopt reeds „ ten dien einde mogte zyn geconvenieert en ge„ daan, verklaaren voor vernietigt en als niet ge„ daan:"

Wy hebben den Commandant der Troupes onder onze beveelen staande gelast, om informatie te nemen naar de conduites van dat gedeelte

t welk onder uwe muuren cantonneert, en or dres te stellen, dat in de gronden van alle billyke klagten naar behooren worde voorzien.

Waar op wy ons verlaatende, beveelen wy uw in Godes heilige protectie enz.

Haarlem den 19 Mei 1796.

AMSTELDAM. *Stukken betreffende Amsterdam.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, aan de Commissie uit het Committé van het Provinciaal Bestuur van Holland.

MEDEBURGERS!

De situatie van zaaken, ten aanzien van de rust en orde, verkrygt een schooner vooruitzigt. Gisteren avond is eene tweede Commissie van de Canonniers in onze Vergadering verscheenen, presenteerende een zelfde Adres, als de eerste Commissie; zynde het eerste geteekend geweest door 68 hunner, en dit laatste door ongeveer 250 Canonniers, kennis gevende, dat zy hun Corps niet geregeld kunnende oproepen, door de tegenwoordige omstandigheden, vervolgens nog een derde Adres zouden bezorgen.

De Clubisten hebben dergelyk Adres ontworpen, 't welk door hun getekend, maar nog niet aangeboden is, 't welk misschien heden zal geschieden, doch van den inhoud weten wy hier niets.

In de Compagnien Schutters is men zedert heden morgen zes uuren werkzaam, om iets van dien aart aan den Raad aan te bieden, doch weten niets van de wyze of middelen, alzo wy diergelyke zaaken, als geheel buiten ons, onverschillig haaren loop laaten, en slegts wachten naar dat ogenblik, dat wy ons weder in dien

 staat

AMSTERDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

ftaat kunnen ftellen, waar in wy behooren te zyn, om kragt aan de wet te geven.

In dit gewenscht vooruitzigt verkeerende, ontvangen wy gisteren avond bericht van den Generaal en Chef *Bournonville*, dat hy naar Amfterdam, uit hoofde van zekere dispofitie die hy moet maaken, zal zenden een Batailion Voetvolk, en een Esquadron Husfaaren. Wy hebben heden morgen eene Commisfie gezonden naar Utrecht, om dit af te weeren, zo het mogelyk is. Wy verzoeken te gelyk daar toe uwe tusfchenkomst; wy gelooven dat in onzen toeftand, de rust en orde zonder Troupes duurzamer zal zyn, dan met Troupes.

Wy hebben het genoegen met achting te zyn.

Uwe Medeburgers,

De Raad der Gemeente van Amfterdam, en in derzelver naam

(*Was geteekend*,)

W. VAN BARNEVELD,
Prefident.

Amfterdam 10 Mei 1795, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente der Stad Amfterdam, aan de Commisfie uit het Provinciaal Bestuur, thans te Haarlem.

MEDEBURGERS!

Wy mogen UEden niet onverwittigen, met zoodoe-

deening uit Uliedder Missive, op gisteren by ons ontvangen, ontwaar geworden te zyn, dat Ulieder gevoelens, omtrent de nog plaats hebbende gesteldheid der zaaken binnen deeze Stad, zelfs daar heenen schynen te lopen, om te vooronderstellen, dat wy, door het gebied dier omstandigheden, zouden kunnen gebragt worden tot zodanige stappen, waar by het recht van het Volk van Holland, op eenige wyze door ons zoude worden verkort. Welke ontzettende gebeurtenissen ons ook zedert den 10 Mei laatstleden bejegend, welke eminente gevaren ons ook omringd hebben, wy durven ook ten dien opzichten met de meeste voldoening ons oog te rug wenden op ons voorleden gedrag; hetzelve draagt, zo wy meenen, getuigenis, wel aan de eene zyde van eene zucht, om, was het mogelyk, zonder behulp van wapenen, de dwalenden te rug te brengen, de misdadigen te kunnen doen straffen, het vertrouwen te herstellen, de rust te doen herleven, het recht en de algemeene veiligheid te verzekeren, en om in allen gevallen en als een groot en allergewichtigst doeleinde, deeze belangryke Koopstad, zo veel doenlyk, te bewaren voor schokken, welke, hoe veilig men ook à priori konde betekenen van derzelver uitslag meester te zyn, toch altyd van de dodelykste gevolgen voor den handel, en het credit deezer Stad waren geweest, daar het niemand onbewust is, dat zodanige schokken met tien dubbele kracht naar buiten werken, en eene steeds aangroeienden nadeeligen invloed verspreiden; maar ook aan de andere zyde van onze standvastigheid, in het blyven waarnemen onzer hachlyke Posten, in weerwil van alle de moeijelykheden en personeele gevaren, en van onze hoogste omzichtigheid, om zorgvuldig alles te myden, wat buiten onze competentie was, of waar door de belangen van het Volk van Holland, en van deeze Republiek in 't algemeen,

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

meen, op eenige wyze hoegenaamd, door ons zouden worden gekwetst, en in gevaar gesteld.

En dus, Medeburgers! zy ons deeze zelfsvoldoening niet ontzegd, dat wy ons verheven rekenen boven de schaduw zelve van verdenking, dat eenige hoegenaamde omstandigheden ons zouden kunnen brengen tot maatregelen of schikkingen, waar by het recht van het Volk van Holland door ons zoude worden geprejudicieerd. Wy maken ondertusschen geene zwarigheid, in antwoord of Ulieder Missive nog by deezen ten overvloede te verklaren, dat wy ons zelven gelyk, en op het eigen spoor voortredende, alle zodanige maatregelen, welke daar heen mogten leiden, zorgvuldig blyven vermyden, ten einde aan dat recht door ons de schyn zelve van kwetzing niet worde toegebragt, terwyl wy tevens den inhoud van Ulieder Missive alleen op dit generaal respect van applicatie houden, niet mogende vooronderstellen, dat het Ulieder intentie kan geweest zyn, ons te interrumpeeren in zodanige maatregelen en werkzaamheden, welke alleen tot ons Stedelyk Bestuur behooren.

Wy blyven na toewensching van Heil en aanbieding van Broederschap.

Uw Medeburgers!

De Raad der Gemeente van Amsterdam, en in derzelver naam

(*Was geteekend,*)

WILLEM VAN BARNEVELD,
President.
G. BRENDER à BRANDIS,
Secretaris.

Amsterdam 20 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRY-

VRYHEID, GELYKHEID, BROEDERSCHAP.

AMSTELDAM.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, aan het Provinciaal Bestuur van Holland.

Stukken betreffende Amsterdam.

MEDEBURGERS!

Wy kunnen niet afzyn, om u by deezen kennis te geven van het besluit op gister avond door ons genomen, ter herneeming van het wettig gezag aan onze Vergadering competeerende: wy twyfelen niet, of gy zult dat oogmerk daadelyk in nevensgaande Publicatie ontdekken; en de gelukkige uitslag zal u zekerlyk zo wel, als ons, ten genoegen verstrekken.

Blyvende wy in hoope daar van, na toewensching van alle Heil,

Uw Medeburgers,

De Raad der Gemeente van Amsterdam, en in derzelver naam

WILLEM VAN BARNEVELD,
President.

G. BRENDER à BRANDIS,
Secretaris.

Amsterdam den 26 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRY-

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Commissie van het Provinciaal Bestuur van Holland, thans te Haarlem, aan den President van 't Provinciaal Bestuur van Holland.

BURGER PRESIDENT!

Ter voldoening aan de aanschryving van het Provinciaal Bestuur van Holland, in dato 25 dezer, om u uiterlyk op den 27 deezer Maand te informeeren van den Staat van zaaken te Amsterdam, ten einde die Vergadering daar uit zoude kunnen beoordeelen, of dezelve op reçes zoude kunnen scheiden; hebben wy deezer te rescribeeren: dat wy, zedert het afzenden onzer Missive van gisteren, geene nadere legale informatien, nopens den Staat der zaaken aldaar ontvangen hebbende, wy dan ook volkomen buiten staat zyn, om u dienaangaande zodanige gerustellende informatien te kunnen suppediteeren, waar door het Provinciaal Bestuur van Holland veilig tot eene scheiding der Vergadering zoude kunnen besluiten; integendeel zouden wy (indien het ons geoorloofd zy, onze gedagten daaromtrent te mogen uiten) vermeenen, dat eene scheiding, in een tydstip, waarin wy onze werkzaamheden in voorsz. Stad staan te beginnen, ons zoude kunnen prejudicieeren in het uitvoeren onzer Commissie, waarin wy, somtyds, vooral in den beginne, zodanige obstaculs zouden kunnen ontmoeten, welke ons in de noodzakelykheid zouden kunnen brengen, om de onmiddelyke tusschenkomst der Vergadering te moeten inroepen, waar toe ons, by absentie der Vergadering, de gelegenheid zoude

Y 2 ont-

ontbreken, en waar door wy in de uitvoering van onzen last merkelyk zouden kunnen werden gefrustreerd. AM-STEL-DAM.

Hier mede bevelen wy U. in Godes Heilige Protectie, binnen Haarlem den 26 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.* *Stukken betreffende Amsterdam.*

De Leden, uitmaakende de voorsz. Commissie.

Ter Ordonnantie van dezelve,

P. RIETMULDER,
Secretaris.

P.S. Deeze reeds gesloten zynde, ontvangen wy de Copielyk hier nevens gevoegde Missive van den Raad der Gemeente van Amsterdam, ten geleide der nevensgaande Publicatie; doch welker inhoud ons van dien aart is voorgekomen, dat wy geïnduit hebben by onze opgegeven consideratien te mogen persisteeren.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, aan de Commissie van het Provinciaal Bestuur te Haarlem.

MEDEBURGERS!

Wy kunnen niet afzyn, om u by deezen kennis te geeven van het besluit, op gisteren avond door ons genomen, ter benoeming van het wettig getal van onze Vergadering competeerende; wy twyffelen niet, of gy zult dat oogmerk dadelyk in nevensgaande Publicatie ontdekken, en de

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

de gelukkige uitslag zal u zekerlyk zo wel als ons ten genoegen verstrekken.

Blyvende wy in hoope daar van, na toewensching van alle Heil,

Uw Medeburgers,

De Raad der Gemeente van Amsterdam.

(Was getekend,)

WILLEM VAN BARNEVELD,
President.
G. BRENDER à BRANDIS,
Secretaris.

Amsterdam den 26 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Raad der Gemeente van Amsterdam, hoe zeer overtuigd, dat de jongste ontzettende gebeurenissen, te algemeen bekend om door eene herhaalde optelling het verontwaardigd gevoel van de braave Ingezetenen deezer Stad te kwetzen, welligt door eene ongemerkte hand en met verschalking van de goede trouwe van veelen, met de verderflykste oogmerken voorbereid zyn, en uit haaren aart den val en ondergang van deeze beroemde Handelstad zouden kunnen berokkenen, mitsgaders het bederf van het geheele Vaderland na zich sleepen: was echter in de eerste ogenblikken niet in staat om de geschondene order wet, en het wettig geconstitueerd gezag; te handhaven en te herstellen. Eenige dagen

wa-

waren 'er zelfs van nooden, om de algemeene vertwyffeling, by alles wat weldenkend is weg te neemen, en door eene openlyke afkeuring van het gebeurde te doen vervangen. Thans echter, daar de Raad, door de op nieuws en ten plechtigsten open gelegde denkwyze van het grootste gedeelte der gewapende Burgermagt, in staat is gesteld, om die klem en veêrkragt te herneemen, welke het wettig Gezag, door de gansche Gemeente aan haar opgedragen, noodwendig vordert, en alzo zich weder te plaatsen in dien stand, uit welken zy door het geweld was gedrongen; acht zy het aan zich zelven en aan de Gemeente, welke haare belangen aan haar toevertrouwd heeft, verschuldigd, om vooraf eens en vooral aan elk en een iegelyk Burger deezer Stad, de gronden en voorwaarden openteleggen, waar op haar gezag, tot heil der Gemeente, noodzaaklyk moet gevestigd zyn. En verklaart alzo de Raad, dat zy, door de vrye Stemme der gansche Burgery deezer Stad verkozen en aangesteld, zich zelfs alléén bevoegd rekent, om alle politiek en burgezag, betreffende het huishoudelyk bestuur van deeze Stad, uitteoeffenen, en stedelyke Wetten en Ordonnantien te maken, en wederom intetrekken: dat deeze Wetten voor den wil der gansche Gemeente moetende gehouden worden, dienvolgende alle tegenkanting van individueele Burgers aan dezelve, als een attentaat tegen de Oppermagt des Volks beschouwd en gestraft moet worden. Dat wyders ieder Burger en Ingezeten wel het onvervreembaar recht behoudt, om zyne bezwaaren tegen de Decreeten van den Raad aan denzelven ter kennisse te brengen, doch dien onverminderd verpligt is om zo lang dezelve Decreeten niet zyn ingetrokken, of de executie door den Raad zelve is gesurcheêrd, aan den inhoud daar van te gehoorzamen, dat voorsz. bezwaaren op eene geregelde wyze en met de nodige redenen bekleed, by den Raad ingediend,

AMSTELDAM. *Stukken betreffende Amsterdam.*

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

en als dan in ernstige overweeging by denzelven genomen behooren te worden, mitsgaders zodanig daar op besloten, als het waar belang van de geheele Gemeente, naar de gemoedelyke meening des Raads, zal bevonden worden te vereisschen: doch dat even hierom de vrye deliberatie aan den Raad gelaten moet worden, zonder dat ter dier zaake eenige ontydige aandrang, veel min eenig openbaar geweld plaats behoort te hebben.

Op alle welke gronden de Raad der Gemeente de werkzaamheden van haar wettig gezag hervattende, en willende zo veel in haar is, voorkomen, dat de tegenwoordige wyze van Bestuur niet in eene volkomene regeeringloosheid ontaarte, of aan het juk der Aristocratie, geruggesteund door geweld, onderworpen worde, het geen, zonder eene ongestoorde observantie der eenmaal vastgestelde wetten, zeker zoude geschieden: zo zoude de Raad der Gemeente, als nog, moeten inhæreeren de Publicatie op den 10 deezer, ten opzichte van de Burger-Artilleristen afgekondigd, waar aan een gedeelte van dezelve op dien dag gehoorzaamheid geweigerd heeft, ware het niet, dat door het verdere gebeurde op dien zelfden avond en vervolgens, de staat van zaaken geheel en al veranderd was, en het oogmerk van den Raad, met de voorsz. Publicatie bedoeld, niet meerder konden worden bereikt.

Dat immers de Raad alleenlyk heeft beoogd, om, zonder kwetzing der onschuldigen onder de Artilleristen, en ter conservatie integendeel van derzelver eere, de zoodanigen, welken zich aan eenig wangedrag, vóór den 10 deezer mogten hebben schuldig gemaakt, te ontdekken, het gedeelte der Gewapende Burgermagt, het welk de Artillery uitmaakt, van dezelve te zuiveren, en terstond daar na hetzelve met te meerderen luister, te reorganiseeren en te herstellen; dan dat deeze reorganisatie, ten opzichte van alle die geenen, welke,

ke, schoon aan de vorige wandaaden onschuldig, eenig deel hebben gehad aan het vervolgens gebeurde, immers voor als nog, onmoogly is geworden, over en ter zaake, dat de Justitie, welke in naam van het gantsche Volk van Holland word geädministreerd, daar mede op eene verregaande wyze geschonden is, en het alzo niet vry staat aan den Raad, om, door eenige dispositie, hoe ook genaamd, de minste atteinte, of inbreuk op het voorsz. recht van het Volk van Holland, als ten deezen opzichte de eenige Souverain, te mogen maaken.

AMSTELDAM. Stukken betreffende Amsterdam.

Dat voorts de Raad der Gemeente wel is bereid, om het personeel ongelyk en de beledigingen, welke aan de Leden van denzelven, by het indringen in de Raadkamer bejegend zyn, aan de Daaders daarvan te vergeeven, doch dat zulks al mede niet belet, dat de Raad zich voor de krenking van het recht van het Volk van Holland, en de Justitie, niet verantwoordelyk kan of vermag te stellen.

Op al het welke derhalven gelet, en geconsidereerd daar en boven dat ook eenige Burgers, tot de Infantery en Cavallery behoorende, zich in den Nademiddag, Avond en Nacht, van den 10 deezer, of vervolgens, door soortgelyke wandaaden en een gemeene zaak met het weigerig gedeelte der Artilleristen te maaken, waar van sommigen hunner, zich mede, zo als de laatstgemelden, vergreepen hebben: zoo is het, dat de Raad der Gemeente heeft goedgevonden, te statueeren gelyk zy statueert by deezen:

Voor eerst, Dat alle de Burgers, by de Artillery der Gewapende Burgermagt deezer Stad gediend hebbende, welke, ter voldoening aan de Publicatie van den 10 deezer, hunne Wapenen op de daarby vermelde plaatsen hebben te rug gebragt, of doen brengen, en welke zich alzo betoond hebben, waare beminnaars van Wet en goede Orde te zyn, met uitzondering alleen van

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amsterdam.

die geenen, by zo verre 'er zodanig onder mogten zyn, tegens dewelke de Procureur der Gemeente gegronde suspicie mogte hebben, dat zy zich vooraf aan eenig wangedrag, by de Publicatie bedoeld, mochten hebben schuldig gemaakt, door de Raad der Gemeente, in zo verre zy zulks begeeren, zullen worden gereorganiseerd, en ten dien einde de Wapenen, met al dien luister, welke hun plichtmatig gedrag verdiend, aan hen, by Restitutie der Reciefen, te rug gegeeven zullen worden, op Vrydag die zyn zal den 27 deezer, des Voormiddag ten 10 uuren, op de groote Krygsraad Kamer in het Huis der Gemeente; alwaar ter plaatse een Commissie uit den Raad zelven, ten dien einde, vaceeren zal, en waartoe alle de voormelde Burgers, by deezen, personelyk opgeroepen worden, met uitdrukkelyke exhortatie om weder in hunne respective rangen te treden, en den Vaderlande in deeze Stad, gelyk zy tot hiertoe gedaan hebben, verder van wezenlyk nut en van dienste te zyn, en met bygevoegde verzekering, dat zy, door den Raad, onder speciaale bescherming van de Wet zullen genomen worden, en die geenen, welke hen, op eenigerlei wyze, mochten beledigen, als Vyanden van het wettig geconstiteeerd gezag zullen worden gestraft.

Ten tweeden; Dat alzoo deezen alleen, mitsgaders die geenen, welken, hoewel verhinderd zynde hunne Geweeren op den 10 deezer te rug te brengen, echter op eene voldoende wyze zullen kunnen doen blyken, dat zy, op den Nademiddag van dien dag, niet mede op den Dam verzameld zyn geweest, en vervolgens des Nachts het Huis der Gemeente ingedrongen zyn; en laatstelyk de vier Burgers, welke op denzelfden Avond het Declaratoir in den Raad, aan hen voorgelegd, getekend hebben, voor als nog, en ter tyd en wyle toe dat eene nadere voorziening zal kunnen volgen, den dadelyken dienst by de Bur-

Burger Artillery deezer Stad zullen verrichten; des echter, dat zy tot voormelden tyd toe, geene promotien of nieuwe aanſtellingen van Officieren of Onder-Officieren, ofte ook eenige Completering van het Corps zullen doen.

AMSTELDAM.

Stukken betreffende Amſterdam.

Ten derden; Dat daar en tegen aan alle zodanige Burger Artilleristen, als geweigerd hebben aan de Publicatie van den 10 deezer te obedieeren, by zo verre zy niet met een voldoend ſchriftelyk bewys zullen kunnen doen blyken, (binnen den tyd van vier dagen, voormiddag van 10 tot 1 uuren, te bezorgen in het Wachthuis aan de Toorenſluis, met byvoeging, behalve den naam, en de qualiteit en in welke Compagnie zy fungeerende zyn geweest: en welke bewyzen geworpen zullen worden in een geſloten kist tot dat einde aldaar geplaatst,) dat zy niet op Disgsdag Nademiddag, en vervolgens des Nagts, het Huis der Gemeente ingedrongen zyn, zal worden geïnterdiceerd en verboden, gelyk aan hen geïnterdiceerd en verboden wordt by dezen, om met de Wapenen of gedistingueerde Monteering der Artillery op Straat te verſchynen: en veel meer om eenigen dienst by dezelve te verrichten, en zulks ter tyd en wyle toe, dat de misdaaden, waar aan zy zich mochten hebben ſchuldig gemaakt, onderzocht en geſtraft, of wel door de Hoogst geconſtitueerde Macht deezer Provintie, op zodanige wyze als dezelve mogt oordeelen te behooren, uitgewischt zullen zyn; alles op ſtraffe, van ter contrarie doende, dadelyk gearreſteerd, en als Verſtoorders, op nieuw, van de publique rust, te zullen worden geſtraft.

Ten vierden: Dat insgelyks ter gemelden tyd en wyle toe, en op gelyke ſtraffe, aan alle zodanige Leden, behoorende tot de Infantery of Cavallery der Gewapende Burgermagt deezer Stad, als overtuigd zullen kunnnen worden, de weigerige Canonniers op Dingsdag Namiddags,

AMSTELDAM. *Stukken betreffende Amsterdam.*

zynde geweest den 10 deezer, naar den Dam geëscorteerd, door het overloopen hunne zyde gekoozen te hebben, ofte ook, vervolgens met hen het Huis der Gemeente ingedrongen te zyn, zal worden geïnterdiceerd en verboden, om met hunne Wapenen of gedistingueerde Monteering op Straat te verschynen, en veel meer eenigen daadlyken dienst by hunne respective Battaillons of Compagnien te verrichten: en dat de Commandeerende Officieren van dezelve wel uitdrukkelyk gelast zullen worden, gelyk zy gelast worden by deezen, om dit verbod te exsecuteren en te doen exsecuteren naar behooren.

Ten vyfden: Dat, ingevalle de Hoogst geconstitueerde Macht in Holland, reguard neemende op zodanige verschoonende omstandigheden, als ten opzichte van veelen, welke by al het gebeurde zyn gecompromitteerd, in consideratie komen kunnen, mocht goedvinden derzelver misdaad gracieuselyk uit te wisschen, en dat *insgelyks* de Leden van de Infantery en Cavallery der Gewapende Burgermagt van deeze Stad, welke in gevolge Artikel 4 deezer Publicatie, by provisie in hunnen dienst zyn gesuspendeerd, en tot dewelke de voorsz. vooronderstelde Kwytschelding mede betrekkelyk mocht zyn, van het zelfde oogenblik af aan, in hunne respective Bataillons en Compagnien zullen worden hersteld, en als vooren toegelaaten, om hunne wapenen en gedistingueerde monteering weder te dragen, en, gelyk voorheen, dienst te doen.

Geärresteerd den 25 en Gedepubliceerd den 26 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

W. VAN BARNEVELT, vt.

Ter ordonnantie van voorn. Raad.

F. J. PELLETIER.

De

De Commissie van het Provinciaal Bestuur in 's Graavehage zynde teruggekeerd, deedt van daar eene Proclamatie aan de Burgery van Amsterdam afgaan, strekkende ter aanmaaning van dezelve tot orde en de nodige ondergeschiktheid. AMSTELDAM.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PROCLAMATIE.

Gecommitteerden van het Provintiaal Bestuur van Holland, aan de Burgery der Stad Amsterdam; *Heil en Broederschap!*

Het aanzienlyk, het magtig Amsterdam, die schoone Paarel aan Neêrlandsch Kroon, die steun van 's Lands Welvaart, Vermogen en Vryheid, heeft binnen zyne muuren noodlottige gebeurenissen gezien, die zynen roem bevlekken, de pylers van zynen welvaart hebben doen schudden, en het Hart van den waaren Vaderlander van weedom doen krimpen. Eerbied voor het gezag, ontzag voor de Wet, bedaarde zucht voor het gemeen belang, en ondergeschiktheid aan het oordeel en beleid van een' verlichten Raad, door het Volk verkoozen, en met de macht des Volks bekleed, hebben plaats gemaakt voor het toomeloos bollen van ziedende driften, van heiligschendend oproer, van raazende muitzucht. Binnen deeze muuren van het agtste waereldwonder is het Heiligdom der Wet handdadig aangevallen, en de Majesteit des Volks opentlyk en geweldig geschonden, de Wet verkracht en het Recht vertrapt geworden. Baldaadigen overweldigden den Zetel der Wetgeeving, daar Burgertrouw of Burgermoed scheenen te faalen: En de overweldigde Arm der Gerechtigheid zeeg, ontze-

AM- STEL- DAM.

nuwd en moedeloos, met een gebrooken Zwaard op het verscheurde Wetboek neder!

a Procl. an de Burgery van Amsterdam.

Amstels Burgeren! erkent aan dit akelig Tafreel, door nachttoortsen verlicht, de gevaaren van uw toestand! uwe Raden en Rechters, aan de woede ontkomen, bragten radeloos en met bevende lippen dien kommerlyken toestand in den Vaderlyken schoot der Hoogstgeconstitueerde Macht van Holland; Zy kwamen dien met gegronde en bittere klachten vertrouwelyk schetsen, en lieten aan Haar de middelen over, om 's Lands belang in Amsterdam te redden.

Die Vergadering, verbaasd en ontzet, en gloeiende van verontwaardiging, bloosde van schaamte over de bedreeve spoorloosheden voor de Eer van den Patriottischen Naam: Handhaafster van Wet en Recht, gevoelde Zy al het gewicht van haaren Plicht; Zy beloofde herstel en bescherming, besloot en werkte; Zy benoemde ons uit haar midden, om haare bevelen uit te voeren; en Wy getrouw aan de verplichting, ons door het Volk van Holland in onze benoeming opgedragen, en by onzen gedaanen Eed erkend en beloofd, mogten ons aan dezen hoogstonaangenaamen, ja, gevaarlyken last niet onttrekken.

De Vergadering voorzag in onze veiligheid, door ons de middelen in handen te stellen, welken hare bevelen kracht konden geven: met het gezag des gantschen Volks bekleed, vermogten wy onze Persoonen aan geene beledigingen bloot stellen, waardoor de Oppermacht des Volks zou geschonden zyn geworden: Neen, wy konden ons niet waagen te midden in het oproer! Hoe! zouden wy zonder bescherming verschenen zyn in eene regeringloze Stad, daar de Wet gehoond en zonder bescherming gebleven was! Burgers! beantwoordt dit zelven: wy kwamen, ja omstuwd met eene gewapende macht, en onze voorhoeden waren reeds binnen uwe poorten,

niet

niet met den trotsch van Dwingelanden, of om Medeburgers te onderdrukken; maar om de Wet te doen spreeken, en onverlaaten te doen bukken voor den algemeen wil; uwe verbystering stelde U buiten staat, om dit onderscheid te gevoelen; de opstand binnen uwe muuren bleef in kracht, en uwe overmande Raad zond bezendingen, om ons den optocht te doen staaken: hunne krachtigste beweegreden waren de sterkste bewyzen van een nieuwe schuld, en een (te recht verdagt) voorgeven van hersteld gezag; maar zy schilderden ons met ontzettende trekken het onberaaden opzet van een gewelddadigen tegenstand, die ysselykheden ten gevolge konde hebben.

AM-STEL-DAM. *Procl. aan de Burgery van Amsterdam.*

Voorstanders van de Eene en Onverdeelbaare Republiek erkenden dan niet eens de werkelyke Eenheid van Holland; in eene enkele Gemeente zou tegenstand geboden zyn aan de Troupes van het geheele Bataafsche Volk! men waagde het, deeze onderneming te rangschikken by die van eenen *Willem den* 2 en van eenen *Ferdinand van Brunswyk*.

Misleide Burgers! is dit uwe verlichting, wat zal dan uwe vryheid zyn? waandet gy uwe vryheid te verdedigen, door misdadigen te beschermen?

Genoeg, wy deinsden terus op het enkel denkbeeld van onschuldig, van verbysterd Burgerbloed te doen stroomen, en daar geen gevaar ons konde keeren, werden wy door uw belang ontwapend: wy mochten, wy wilden U op deezen toets niet stellen, die de nagedachtenis deezer gebeurenis in de geschiedenissen zou gebrandtekend, en mogelyk uwe welvaart den hartäder afgestooken hebben.

Ziet daar, Burgers! genoeg, om ons gedrag te beoordeelen, en U te doen gevoelen, wat gy van ons te wagten hebt: wy komen nu ongewagt U, om onzen Last te volbrengen, onder de

AM-STEL-DAM. *Procl. aan de Burgery van Amsterdam.*

toevallige beveiliging van eene onzydige macht, die de rust en orde verzeekerd: wy komen uwe Wetgeeving herstellen in haare Eer en Gezag, het Recht in werking brengen tegen de schuldigen, en uwe rust voor het vervolg te verzeekeren: En, zo wy ons in het onderzoek van het gebeurde mengen, zal het zyn, om te zekerder de Wet tegen den verleider te wenden, en de misleide werktuigen te spaaren.

Amstels Burgers! keert dan weder onder de Wet; beschermt, als voorheen, het Publiek gezag, en bedaart de gisting der gemoederen: Laat rust, orde en veiligheid onder U heerschen, als weleer; Laaten deezen uwen Vryheidsboom omringen, op dat onder zyne schaduw, welvaart en vermogen tot U wederkeeren, en de bezorgde vreemdeling, gerust op de Soliditeit van uwe Beurs, en op de zekerheid van uwe Bank, gewaarborgd door de Hollandsche trouw, niet aarzele zyne schatten in uwen schoot te blyven storten: Zoo gaat het den Koopman, en dan ook den Arbeidzaamen wel! En, zo gy moedig de wapenen aangrypt, zo zy het dan ter verdediging van Vaderland en Vryheid, en tot handhaving der Wet; En Amsterdam is, als weleer, het Cieraad van Nederland, het Puikjuweel der Steeden.

Amsterdam den 28 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

M. TEMMINCK.
ADS. HARTEVELT.
R. VAN DEN BOSCH.
D. VAN AKEN HENDZ.
J. DE JONGH VAN HEEDIKHUYZEN.
C. J. VAN BRAKEL.
C. VAN FOREEST.

Van

Van wegen de Maatschappy van den Landbouw, al vóór eenige jaaren binnen deeze Stad opgericht, en van welker heilzaame bedoelingen haare uitgegeevene Gedenkschriften getuigenis draagen, zag men thans het volgende Programma in 't licht verschynen. AMSTERDAM.

PROGRAMMA *van de* MAATSCHAPPY *ter bevordering van den* LANDBOUW, *te* AMSTERDAM *opgericht* 1796.

De Maatschappy, ter bevordering van den Landbouw, opgericht binnen Amsterdam, heeft, in haare groote Vergadering, gehouden op den 26 April deezes Jaars, besllooten, aan *Hendrik van Schaik*, Landman, in de Bovenkerker Polder, by Ouderkerk aan den Amstel, uit hoofde van zyn braaf gedrag, bekwaamheid en yver in zyn beroep, als ook ter verdere aanmoediging, toe te leggen eene zilveren Tabaksdoos, ter waarde van zes Ducaaten; en hem daar beneven, met den titel van Correspondent deezer Maatschappy, te schenken een Exemplaar van derzelver uitgegeeven Werken, om, ten gebruike en onderrichting, zo voor hem als zyne Nabuuren, te kunnen dienen, ook heeft de Maatschappy goedgevonden, *Gerrit Buys*, Bouwen Landman in de Vogelenzang by Haarlem, wegens zyne kunde en werkzaamheid aan te stellen tot haaren Correspondent, en hem een Exemplaar van haare Werken, ten voorgemelden einde, te doen afgeeven.

En, dewyl op de Prysvraag, die, ten tweedenmaale, om te beantwoorden, vóór den 1 December 1795 was opgegeeven, te weeten:

Hoedanige zyn de bepaalingen, volgens welke de omtrek van bruikbaar Land en de huishouding,

AMSTELDAM.

Programma der Maatsch. van Landbouw.

ding, tot eene Boerdery behoorende, naar den verschillenden aart den gronden, zo van Bouw- als Wei-Landen, moeten ingericht zyn, om ten meesten voordeele van den Eigenaar en Huurder, en ter bevordering van de algemeene welvaart, te kunnen strekken? moetende, in de oplossing van dit Vraagstuk, vooral in aanmerking komen, dat men aanwyze de nadeelen van eene vermeerdering der hoeveelheid van Landeryen, onder het bestuur van éénen Bruiker, zo niet de middelen, die hy kan aanwenden tot derzelver vruchtbaarmaaking, zo wel door het getal en de bekwaamheid der Menschen, als door het beslag van Rund- en ander Vee, die hy daartoe nodig heeft, in eene behoorlyke evenredigheid met den aart en uitgestrektheid zyner gronden, gehouden worden. Geen antwoorden zyn ingekomen, heeft het der Maatschappy goedgedagt, dezelve Prysvraag, uit overtuiging van haare wezentlyke nuttigheid, ten derdenmaale, uit te schryven, met deeze veranderingen:

Dat aan ieder' Landman, binnen onze Republiek, die den staat van zyne Boerdery, (bestaande in Wei- en Hooilanden, of in Bouw- of Teellanden alleen, of in Wei- en Bouwlanden te zamen) opgeeft, zo als dezelven, naar eene genoegzaame bevinding, hem de beste is voorgekomen, ten opzichte van de, in het bovengemelde Voorstel, geëischte byzonderheden, een gedeelte van de uitgeloofde Premie van 50 Ducaaten zal worden toegeweezen, en wel in deezer voegen:

12 Premien van één' halven Gouden Ryder, of de waarde van dien, aan 12 Landlieden, voor de opgave van het getal morgens, welke een ieder van hun gebruikt, in Kleigronden ('t zy by dezelven alleen gebruikt, of ook daarby in gebruik heeft Zand- en Veengronden, of een' van beide de laatsten) het getal van Menschen, tot het bewerken of bebouwen, en van Paarden tot den arbeid, als me-

mede het getal van Rund- en ander Vee., tot de beweiding van dezelven, en tot het maaken van de alzints benoodigde Mest.

AMSTELDAM.

Programma der Maatsch. van Landbouw.

12 Dergelyke Premien, voor het getal van morgens, in Zandgronden, ('t zy by dezelven alleen gebruikt of daarby in gebruik heeft Klei- en Veengronden, of een' van beide de laatsten) als mede het getal van Menschen, van Vee, enz. als vooren.

12 Dergelyke Premien, voor het getal van morgens, in Veengronden, ('t zy by dezelven alleen gebruikt, of daar by in gebruik heeft Klei- en Zandgronden, of een' van beide de laatsten) als mede het getal van Menschen, van Vee, enz. als vooren.

En worden deeze berichten, door de Maatschappy, vóór den 1 December 1797, met verlangen te gemoet gezien, moetende dezelven, met den naam van den Zender, en gesterkt met het getuigenis van twee Nabuuren of Bekenden, by de Maatschappy worden ingeleverd, terwyl de meestnaauwkeurige berichten de eerste in aanmerking zullen komen, met opzicht tot de toewyzing der uitgeloofde Premien.

Verder geeft de Maatschappy op, ter beantwoording, vóór den 1 December 1798, de navolgende Prysvraag:

Vermits op verscheiden plaatsen in Europa, Vee-Artzenykundige Schoolen, onder den naam van *Ecoles Vétérinaires &c.* zyn opgericht; en zodanig eene School) waarin de ziekten en kwaalen, zo wel van Paarden als van Runderen, Schaapen en andere Dieren onderzogt, en, indien mogelyk, geneezen worden) ook in ons Gemeenebest, niet dan de grootste nuttigheid hebben kan; zo verlangt de Maatschappy een Plan, naar het welk zulk eene stichting, onder ons zoude kunnen worden tot stand gebragt.

Wel verstaande, dat niet alleen worde aangeweezen de plaats, waar die School, met het

mees-

AM-STEL-DAM.

meeste nut, zoude dienen te worden opgericht, maar dat ook teffens worde aangeduid de inrichting van de nodige Gebouwen en die van het onderwys, benevens alle verdere vereischten, zo wel als eene, zo veel doenlyke, uitgewerkte begrooting der kosten, zo tot de eerste stichting van zodanig eene School nodig, als van dat geen, het welk jaarlyks, tot instandhouding derzelve, zoude worden vereischt.

Programma der Maatsch. van Landbouw.

Wyders verwagt de Maatschappy, vóór den 1 November deezes Jaars, de berichten omtrent het weiden, en in gezondheid houden van Schaapen, in de vlakten van onze Zeeduinen; waar van de vereischten in het breede gevonden worden in het Programma der Maatschappy van den Jaare 1795.

Als mede vóór of op den 1 December 1796, de Antwoorden op de twee navolgende Voorstellen:

Dewyl het Onkruid (*Sinapis arvensis L.*) doorgaans Herik of Krodde genaamd, zeer veel nadeel aan de Graangewassen toebrengt; zo biedt de Maatschappy haare gewoone Gouden Medaille dien geenen aan, die, op de meestovertuigende wyze, aantoont, dat hetzelve van de Bouwlanden geheel kan worden uitgeroeid, en daarby de middelen opgeeft, waar door dit werk, met niet al te veel moeite en kosten, kan geschieden. En tevens verzoekt de Maatschappy, dat men in acht neeme, of ook andere schadelyke Planten, en wel met naame de *Kleine Winde*, *Klokjes Winde*, *Slingerroos* enz. (*Convolvulus arvensis L.*) door dezelfde bearbeiding van den grond of andere verrichtingen, te gelyker tyd verminderd of vernietigd worden. De Berichten en Getuigschriften der Proeven dienaangaande moeten worden ingeleverd vóór of op den bovengemelden tyd. En;

Naardien het onderwys, dat aan de Jeugd op onze Dorpscholen, in het leezen en andere nood-

noodzaakelyke Weetenschappen gegeeven wordt, niet algemeen en aanhoudend genoeg, inzonderheid door Kinderen van onvermogende Landlieden, kan worden waargenomen; welke middelen zoude men derhalven ter voorkoming en wegneeming van zodanige beletselen, met de meeste vrucht kunnen aanwenden? zoude daar toe het navolgen eener byzondere wyze van onderrichting, die onlangs in een nabuurig Ryk gelukkig is tot stand gebragt, ook hier op de Dorpen en andere geschikte plaatsen ten Platten Lande bevorderlyk kunnen wezen? Zo ja, welke zyn de beste aanmoedigingen tot het in trein brengen van deeze of soortgelyke nuttige inrichtingen? beoogende de Maatschappy, in het gemelde Voorstel, voornaamelyk het navolgen en invoeren van eene byzondere onderrichting voor Kinderen van behoeftige Landbewooners, (zynde het verhaal van de wyze, waarop dat elders, met een goed gevolg, geschiedt, te bekomen by de Boekverkoopers *J. C. Sepp* en *Zoon*, te Amsterdam;) terwyl in het opgeeven van geschikte middelen, tot het oogmerk dienstig, wel moet worden in acht genomen eenig verschil in de uitvoering van dat werk, naar de onderscheiden Godsdienstige gebruiken, die by onze Landgenooten plaats vinden.

AMSTERDAM. *Programma der Maatsch. van Landbouw.*

Nog vóór of op den 1 December 1797, de Antwoorden op deeze twee Prysvraagen:

Welke gevolgen heeft de Weêrkunde (*Meteorologie*) met betrekking tot den Landbouw? zyn 'er, ten dien opzichte, ondervindingen, die meer of min tot een' vasten regel voor onze Landlieden kunnen dienen, om hunnen arbeid, op de voordeeligste wyze, daar naar in te richten? en in hoe verre zoude men van de waarneemingen, die, zo hier als elders, in deeze weetenschap reeds gedaan zyn, ten hunnen nutte gebruik kunnen maaken? en:

Welk

AMSTELDAM.

Programma der Maatsch. van Landbouw.

Welke zyn de redenen, waarom in verscheiden Oorden van ons Gemeenebest, zo als in Gelderland, Overysfel enz. zeer veele gronden, tot hier toe, leeg en onbebouwd zyn blyven liggen? zyn zodanige verhinderingen tot vrugtbaarmaaking dier gronden van dien aart, dat dezelve, in 't vervolg zouden kunnen worden weggenomen? zo ja, op welke wyze? niet alleen met betrekking tot het verbeteren van woeste Zandgronden, en drasfige of moerige heivelden, maar zelfs van de zogenaamde Meenten of gemeene weiden, ten meesten nutte van derzelver Eigenaaren, het zy deeze gemeenschaplyke gronden op den ouden voet wierden bezeten, het zy dat daaromtrent eene andere en meer voordeelige onderlinge schikking kon ingevoerd worden?

Dan, daar de Maatschappy heeft gezien, dat het Provinciaal Collegie van Policie, Financie en Algemeen Welzyn, in Gelderland op den 17 January deezes jaars en vervolgens, een Voorstel tot verbetering der Gemeentens en Marken heeft gedaan, is zy te meer overtuigd geworden van de noodzaaklykheid, om het geen in haare bovengemelde Prysvraag, gevorderd wordt, tot de grootste klaarheid te brengen: weshalven zy andermaal en ten sterksten uitnoodigt alle de geenen, die zich de bekwaamheid gevoelen, tot het opgeeven van de op den door de Maatschappy bestemden tyd, geëischte hoofdzaaken, zo nauwkeurig zulks doenlyk is; terwyl het haar niet dan aangenaam zyn zal, zelfs ook in eene of andere byzonderheden, betreklyk tot dit onderwerp, onderrichting te verkrygen, zullende zy zeer gaarne den Zenders van dezelve, naar verdiensten, zo als aan allen, die, ter vermeerdering van den voorspoed van onze nuttige, en over 't algemeen in kunde, boven die van andere Natiën, reeds verre gevorderde Landlieden, uit ware liefde voor het Vaderland willen medewerken, giften of belooning doen ter hand stellen.

Ein-

Eindelyk bericht de Maatschappy, dat daar, op haar verzoek, thans volkomen is uitgewerkt een Landbouwkundig Schoolboek, bestaande in vyf Deelen, handelende, 1. over de Bouw- of Teellanden; 2. over de Wei- en Graslanden; 3. over de Veeteelt; 4. over de Voortbrengzels der Veeteelt; en 5. over de Moeslanden, Moeskruiden en Vrugtboomen; zy, met allen yver, bezig is met het nader onderzoeken en verder tot de uitgaaf in gereedheid brengen van dit zo hoogstnoodig en belangryk Werk; echter met die langzaame vaardigheid, dat zy hetzelve, stukswyze, het licht zal doen zien, en 'er dus misschien nog eenige weinige Jaaren verloopen zullen, eer dat hetzelve, in zyn geheel, zal zyn uitgegeeven.

AMSTELDAM. *Programma der Maatsch. van Landbouw.*

De Prys, die aan den Schryver van het beste op een der bovengemelde Vraagen inkomend Antwoord wordt aangeboden, bestaat in eene Gouden Medaille, ter waarde van vyftig Ducaaten, op den stempel der Maatschappy geslagen, en met des Schryvers naam voorzien, of wel dezelve som in Geld, benevens eene Zilveren Medaille, ter keuze van den Schryver.

Indien geen der ingekomen Antwoorden op eene door de Maatschappy opgegeeven Vraag, haares oordeels, den prys verdiend heeft, behoudt zy aan haar het recht, deeze Vraag nog eens, of niet weder op te geeven. Daarentegen, wanneer 'er meer dan één Antwoord haar voorkomt eenige aanmerking te verdienen, zal zy een Accessit, in eene Zilveren Medaille bestaande, of eenig ander blyk van goedkeuring, aan den Schryver van het naast aan het beste komend Antwoord aanbieden, en hem dit besluit, voor dat het verzegeld Billet, by zyn Verhandeling behoorende, geopend wordt, door de openbaare Nieuwspapieren bekend maaken.

De Schryvers, die naar den Prys dingen, zullen by hunne Antwoorden, een verzegeld

AMSTELDAM. Biljet moeten zenden, inhoudende hunnen Naam en Woonplaats, en van buiten getekend met dezelfde Zinspreuk, die aan het einde hunner Verhandeling zal gevonden worden.

De Antwoorden zullen in het Nederduitsch, Latyn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch opgesteld, met een leesbaare hand geschreven, en, gelyk alle andere aan de Maatschappy toe te zenden Stukken of Berichten, franco toegezonden moeten worden aan derzelver Secretarissen Mr. *H. Calkoen*, Advocaat, op de Keizersgragt by de Beerestraat, of aan Mr. *Jacob Pieter Everwyn Glimmer*, Advocaat, op de Heeregragt by de Drie-Koningstraat, te Amsterdam.

Voorts zyn de Wetten, waarop de Maatschappy naar eenen Prys laat dingen, te vinden in het Voorbericht, voor het eerste Deel haarer Verhandelingen geplaatst.

Om de inwendige rust der Stad te handhaaven, en ter verhoedinge dat dezelve door kwalykgezinde van buiten inkoomenden niet zou gestoord worde, geschiedde de volgende Afkondiging.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Raad der Gemeente van Amsterdam in overweeging genomen hebbende, dat, onder het groot aantal Vreemdelingen, zich doorgaans binnen deeze Stad en Jurisdictie onthoudende, niet alleen Fransche Emigranten zouden kunnen gevonden worden, maar ook gevaarlyke

ke en allezins verdachte Persoonen, voorgeevende (schoon van elders oorspronglyk, of in de daad geëmigreerd) in de Fransche Republiek, ofte wel in een dier Gewesten, met de welke dit Gemeenebest in vreede en vriendschap leeft, hunne vaste woonplaats te hebben: waar door eensdeels de heilzame oogmerken, by Publicatie van de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, in dato 20 April 1796, en de daar op gevolgde Waarschouwing van het Committé Provinciaal van Holland, in dato 5 Mei laatstleeden, krachteloos zouden worden gemaakt; en anderdeels deeze Stad zoude zyn blootgesteld aan de verderflyke werkingen der afzendelingen van de vyanden des Vaderlands: heeft goedgevonden te decreteeren, zo als gedecreteerd wordt by deezen:

AMSTELDAM. Publ. raakende de Vreemdelingen.

Art. 1. Dat van nu voortaan, te rekenen van den tyd dat deeze zal zyn gepubliceerd, en onverminderd de in het hoofd deezes gemelde Publicatie, en Waarschouwing, een ieder Vreemdeling, welke zich binnen deeze Stad en Jurisdictie zal begeeven, verpligt zal zyn, binnen den tyd van vier-en-twintig uuren, zich te vervoegen by het Committé van Waakzaamheid deezer Stad (het welk daar toe alle morgen, uitgezonderd des Zondags, van 10 tot 12 uuren zal vaceeren) en aldaar zyne papieren exhibeeren, dezelve doen viseeren, aantoonen van waar hy komt, en wat zyn oogmerk is om zich alhier op te houden; op pœne dat by foute van dien, hy als verdacht Persoon zal worden gebragt in verzekerde bewaaring, aldaar ten zynen koste blyven gedetineerd, tot dat hy door genoegzaame, en aan het voornoemde Committé voldoende bewyzen, zich van de op hem gevallene verdenking zal hebben gezuiverd.

2. Dat ingevalle de aldus gedetineerde Vreem-

AMSTELDAM.

Publ. raakende Vreemdelingen.

deling, niet in staat mogte zyn, binnen zekeren tyd, ter beoordeeling van gemelde Committé, genoegzame en voldoende bewyzen te produceeren, dezelve, of tot eenen algemeenen Vrede, civiliter zal blyven gedetineerd; of buiten deeze Stad en derzelver Jurisdictie, ten zynen koste zal worden geëxporteert, met verbod om zich gedurende deezen Oorlog weder op het Territoir deezer Stad te begeeven.

3. Dat wanneer, niettegenstaande dit Verbod, zodanige Vreemdeling ten tweede maale op het Territoir deezer Stad mogt worden gevonden, hy dan daadlyk zal worden geapprehendeerd, en gedetineerd ten zynen kosten, tot een algemeenen Vrede.

4. Dat onder Vreemdelingen worden verstaan alle die geenen, welke niet binnen deeze Republiek geboren zyn en hunne vaste Woonplaats hebben.

5. Dat ieder Burger en Ingezeten, niemand uitgezonderd, niet zal vermogen eenigen Vreemdeling langer dan vier-en-twintig uuren te logeeren, welkers papieren niet door het Committé van Waakzaamheid zyn geviseerd; op poene dat dezelve voor de eerste maal zal verbeuren *f* 50:- voor de tweede maal *f* 100:- en voor de derde maal boven eene boete van *f* 200:- (waar van de eene helft voor den Aanbrenger, en de andere helft voor Stads Cassa zal zyn) als een verdacht Persoon zal worden beschouwd en behandeld.

6. Dat by aldien eenig Vreemdeling, het zy by Logementshouders, Herbergiers of particuliere Burgers of Ingezetenen mogten zyn gelogeerd, het zy op Kamers als anderzins, welke nog niet mogten zyn opgegeeven, zich insgelyks binnen den tyd van vier-en-twintig uuren, na de Publicatie deezer, zal hebben te sisteeren voor het Committé van Waakzaamheid, op

poe-

poene als by Art. 1 en 5 voor die geene welke zodanig Vreemdeling logeert, is bepaald.

AMSTELDAM.

7. Dat de Publicatie van de Representanten van het Volk van Amsterdam, in dato 14 Augustus 1795, voor zo verre dezelve niet met deeze strydig is, blyft in haare volle kragt en waarde, zo dat mitsdien niet alleen behooren te worden opgegeeven, die Persoonen, welke by Art. 4 onder Vreemdelingen worden geteld; maar ook die geene, die buiten deeze Stad en derzelver Jurisdictie (schoon binnen deeze Republiek woonagtig) hunne vaste Woonplaats hebben; alhoewel deeze laatstgemelden niet verpligt zullen zyn, zich zelven te sisteeren, of hunne papieren ter examinatie aan te bieden; uitgezonderd echter die geenen, welke volgens Publicatie van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, in dato 7 September 1795 zich zelven behooren te sisteeren.

Publ. raakende Vreemdelingen

8. Dat het Committé van Waakzaamheid deezer Stad zal worden geauthoriseerd en gequalificeerd (zo als geschied by deezen) om volgens deeze Publicatie, zonder eenige Conniventie, te handelen.

En op dat niemand hier van onweetenheid moge voorwenden, zal deeze niet alleen mede in de Fransche taal worden gedrukt, gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks te doen gebruikelyk is, maar ook in alle Logementen, Herbergen, Coffy- en Tappershuizen, Veerscheepen en Trekschuiten, worden opgehangen.

Gearresteerd den 26 en Gepubliceerd den 28 Mei 1796.

WILLEM VAN BARNEVELD, Vt.

Ter Ordonnantie van den Raad voornoemd,

G. BRENDER à BRANDIS.

ROT-TER-DAM.

ROTTERDAM.

Ter Interpretatie en Alteratie van het zevende Artikel der Tweede Ampliatie van de Ordonnantie op het lootzen der Zeeſchepen, van 23 October 1783, deedt de Raad der Gemeente deezer Stad bekend maaken, op den 12 deezer. „ Dat onder de benaming van Zydſchebommen niet begrepen zyn, eenige zodanige Schepen, varende onder vreemde Vlaggen; maar dat alle dezelve gehouden en verpligt zullen zyn, alvorens van deeze Stad te vertrekken, zich van een geadmitteerd Loots te voorzien, als by voorſz. 7 Art. is vastgeſteld, en zulks op de boete daar by bepaald; zullende het echter zodanige Bomſchepen vryſtaan, om, des verkiezende, zonder Loots te vertrekken; mits in dat geval aan den Commiſſaris, voor de gezamenlyke Lootſen, betalende twee Guldens voor iedere Reize."

„ Deeze dag (zoo ſchreef men van hier, onder de dagteekening van 26 deezer) leverde ons een vry buitengewoon Schouwſpel. De alhier gevangen zittende *Fredrik Gerard Meyer*, wiens zaak zo veel gerucht gemaakt heeft, heden middag, om vry enorme Dieffſtallen, met de Koorde zullende geſtraft worden, poogde des morgens, door zich een wonde in de Keel toe te brengen, die Doodſtraf te ontduiken; het welk hem ook deels gelukt

is;

is: want door de geweldige Bloedstorting raakte hy geheel buiten zich zelven. Dit geval gaf aanleiding dat duizenden naar de Gerechtsplaats liepen, benieuwd zynde, wat het gevolg van dit buitengewoon geval zyn zoude. Om elf uuren zag men den Scherpregter alle toestel maaken; waar uit men begreep, dat de Gevangen, het zy levend of dood, zoude gehangen worden. Even na 12 uuren trad de Leeraar der Gereformeerde Kerk *J. Scharp*, gevolgd door den Hoofd-Officier, Schepenen, Onder-Schouten en Gerechtsdienaaren en Scherpregter voort, en plaatste zich voor aan de Balie van het Treurtoneel. Na dat de gemelde Leeraar de menigte der Aanschouweren tot stilte en toeluisteren vermaand had, deedt hy een voortreffelyke Aanspraak en Redevoering, waar by hy het byzonder geval te kennen gaf, schilderende het Caracter van den Ongelukkigen, en spoorde den Volke aan tot het oeffenen zo van Godsdienstige als van Burgerlyke deugd en pligten, hoogachting voor God en Godsdienst, eerbied voor Rechten en Wetten: en zulks met zo veel aandoening, welspreekendheid en kragt van Taal, dat al meenig toehoorder bewoogen en de traanen uit de oogen geperst wierden. Na het eindigen der Redevoering, boog de Leeraar zyne Kniën en deed een treffend Gebed, waar in hy, zo de Ongelukkige nog in 't leven was,

ROTTERDAM.

 den-

ROTTERDAM. denzelven in Gods genade en barmhartigheid aanbeval; sluitende alles met het volmaakte Gebed. Hier na ging de Predikant, benevens Officier en Schepenen, weder het Stadhuis in. Toen plaatste zich het Gerecht, wanneer de misschien al dood zynde Ongelukkige op het Schavot gedragen, en met een Touw onder de Armen aan de Galg wierd opgeheezen. De Strop om de Pen gelegd zynde, maakte men het takel los; hangende, trok hy nog eenige reizen. Het Lichaam maakte een vreeslyke vertooning, zynde barrevoets en enkel met een broek en hembd gedekt, en geheel met bloed, het welk nog uit de gapende wond en de Keel lekte. Namiddag is het Lyk in een kist gelegd, welke tot dat einde onder de Galg op het Schavot geplaatst was, en begraaven."

P. S. Het Instrument, met het welke de Misdadiger zich de wonde heeft toegebragt, was hem overhandigt door *A. Mely*, onlangs alhier door het Fransch Guarnisoen, over begaanen moord gestraft, en die nog in handen der Stedelyke Justitie zynde, eenige dagen by deezen Misdadiger in de gyzelkamer geplaatst was geweest. Deeze byzonderheid heeft *F. G. Meyer* zelve in een handschrift, kort voor zyn dood geschreven, bekend gemaakt.

Niet

Niet onvoegzaam hebben wy geoordeeld, het Vonnis, over den rampzaligen geveld, hier nevens te voegen. Niet eens met zich zelven zal 't de Leezer zyn, of hy over het beleid, dan over de gadelooze stoutheid des verweezenen, zich 't meeste te verwonderen hebbe. ROTTERDAM.

EXTRACT *uit het Register der Crimineele Sententien, geweezen by Scheepenen der Stad Rotterdam.*

ALzo *Frederik Garhard Meyer*, geboren van Altona, oud 28 Jaren, thans gevangen alhier, buiten pyn en banden van yzer bekend en beleeden heeft, en de waarheid zulks is:

Dat hy Gev. bevorens een aanzienlyk fortuin, op een roekelooze en geheel losbandige wyze verteerd, en door considerable verkwistingen zig in zeer bekrompene omstandigheeden gebragt hebbende en daar door van zyne Familie zynde verlaten, hy toen om middelen te vinden, eerst zyn toevlugt genomen heeft in 't Spel, en in andere werken van dien aart, en vervolgens zich aan Dievery en Huisbraken zo geheellyk heeft overgegeven, dat hy Gev. daar van zedert zyn laatste komst en verblyf hier te Lande, zyn eenige professie gemaakt heeft niet alleen, maar ook daar van zich compleetelyk heeft onderhouden, en alzo geheellyk geleefd heeft, van 't gunt hy van den Roof opdaet, en by elkander bracht, voornemens zynde, zo hy verder had gezegt, de aanzienlyke somma Gelds, alsmede de Zilvere Meubelen en Goederen, die hy na door voorn. zyne Huisbraken en Dieveryen, zoo wel in deeze Stadt, als in andere Steeden en plaatzen deezer Landen gedaan, had by elkanderen gebragt; by

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

by eene of andere Scheepsoccasie na buiten 's Lands te verzenden, ten einde uit die gestoolen fondsen, zo lang zulks zoude hebben kunnen strekken, zyn verder onderhoud te vinden, en welke gepleegde Huisbraken en Dieveryen; hy Gev. gezegd en staande gehouden heeft altoos alleen te hebben gedaan, zonder eenige Complicen te hebben gehad.

Dat hy Gev. vervolgens ook bekend en beleeden heeft, dat hy te voren meermalen hier te Lande zynde geweest, wederom omtrent 5 à 6 weken geleden, met een Bomschip van London binnen deeze Stad zynde aangekomen, en zyn intrek eerst genomen hebbende in het Logement genaamd den Doele binnen deeze Stadt, hy den 2 January l. l. met de Schuit van Zes uuren des avonds van hier gereist, eerst op Delft, en vervolgens naar 's Hage, ten einde in laastgemelde plaats zyn eerste Dievery te verrigten, ten huize van *Bartholomeus Hazemond*, Castelein in de Herberg genaamd de Stads Herberg op 't Spuy in 's Hage, waar by hy Gev. in vorige gelegentheid en in vroegere Jaren, toen hy aldaar gelogeert was geweest, had opgemerkt dat 'er in zekere Bureau, nu en dan gemaakt Zilver geplaatst en geborgen wierd, te gaan steelen, en in de uitvoering van welk plan hy Gev. dan ook zo wel gereusseerd is, dat hy des Nachts in het Huis van voorn. Castelein *Hazemond* hebbende weten intekomen, van denzelven uit gem. Bureau, behalven eene menigte Zilvere Lepels en Vorken, gestolen heeft, een Zak met Zes Hondert Guldens, en dito Zak met Vyf Hondert en Acht Guldens, en dito Zak met Drie Hondert Zes en Zeventig Guldens; hebbende hy Gev. nopens deeze Dievery en de Braken, die daar by door hem zyn gedaan geworden, de navolgende Confessie gedaan, en welke mede van een anderen kant, zo wel wat deeze by

hem

ROTTERDAM. *Vonnis over* F. G. Meyer.

hem gedane Braken aangaat, als 't geen concerneerd de door hem gestolen Gelden en Goederen, by confrontatie der Acte van Oculaire inspectie, door de Justitie van 's Hage genomen, en ook met het Getuigenis van voorn. Castelein *Hazemond*, onder præsentatie van Eede gegeven, geheellyk der waarheid conform bevonden zyn, namentlyk:

Dat hy den 2 January voorn. des Avonds van hier in 's Hage zynde gearriveert, hy vervolgens ten 12 uuren, in den toen aanstaanden Nacht tusschen deezen 2 en 3 January, eerst gekomen is, door zeker klein gangetje aan deeze kant van 't Huis van voorn. *Hazemond*, in 't Stal, alwaar de Paarden van de Trekschuit gestald zyn; dat hy toen over het dak van deezen Stal heengeklommen, en alzo gekomen is op het dak van het stal van den voorn. Castelein *Hazemond*, klimmende en gaande vervolgens door een open zynde Vengster in dit laatstgemelde Stal; dat hy voorts alzo binnen het Stal van voorn. *Hazemond* zich bevindende, een aldaar zynde Vengster, correspondeerende op zekere Thuin, naast de Thuin van voorn. *Hazemond* geleegen, van binnen heeft opengemaakt, en alzo in de eerstgem. Thuin gekomen is, klimmende voorts over een aldaar zynde Plat, en komende alzo in de Thuin van meergedagten Castelein, in welke de raam van zekere kamer uitkwam. Dat hy Gev. voorts deeze raam, die ongeslooten was, heeft opengeschooven, en alzo gekomen is in 't zelve Vertrek, alwaar de Bureau geplaatst was, daar hy Gev. bevorens Zilver en ander Goed in had zien bergen. en die hy nu bestolen heeft, breekende vervolgens met een der Beitels, die hy by zich had, en daar toe expresselyk van hier had mede en by zich genomen, (en die na zyn Gev. vertrek in 't Huis van voorn. Castelein *Hazemond* gevonden zynde, nu door hem zyn herkend

voor

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

voor dezelve Beitels, waarmede hy de Braken daar ten Huize gedaan heeft) bovenbedoelde Bureau los en open, en waar uit hy Gev. vervolgens gestoolen heeft. Zestig stuks Zilver, zo Lepels als Vorken in soorten. Zes Theelepeltjes, Een Zilvere Snuifdoos, waar in een Goude Pruissische Pistool; voorts de hier bovengemelde Sommens van Zes Hondert Guldens, van Vyf Hondert en Acht Guldens, van Drie Hondert Zes en Zeventig Guldens, en Een Zakje met eenige Heele en Halve Guldens, benevens nog een party Messen met Plaete Hegten, welke hy Gev. voor Zilvere Hegten in 't eerst had aangezien, edog welke Messen by Gev. vervolgens aan de wigt (zoo hy heeft gezegt) ontdekt hebbende dat de Hegten geen Zilver konden zyn, in zyn heengaan voor de Paardenkrib heeft laten leggen, alwaar die dan ook gevonden zyn.

Dat hy Gev. deeze Dievery invoege voormeld, met geweldige Braak verrigt, gedaan hebbende, vervolgens al dit door hem gestoolene geknoopt heeft in een Laken, 't welk hy Gev. in 't Huis van voorn. Castelein *Hazemond* mede gevonden hadt; gaande hy Gev. daar na langs dezelve weg, als door welke hy Gev. gekomen was, des 's morgens ten 4 uuren (als wanneer hy dit zyn werk verrigt had) wederom uit het Huis van meergem. Castelein, reizende toen vervolgens uit den Haag eerst op Delft, en met de Schuit van 6 uuren van daar wederom terug naar deeze Stadt, alwaar hy des 's morgens ten half 9 uuren aangekomen is, zyn intrek weder nemende in den Doele, waar van hy daags te voren was vertrokken om opgemelde Dievery in 's Hage uittevoeren.

Dat hy toen alzo van voorsz. Dievery, die hy Gev. zegd geheellyk van den beginne tot het einde toe, zonder kaars- of ander kunstligt te hebben gedaan en uitgevoerd, by zich, en in dit zyn

Lo-

Logement terug gekeerd zynde, het voorsz. gestole Zilver, Tafel- en andere Goederen, in zyn Koffer geborgen, en de voorsz. Zilvere Geldspetien, by een Jood alhier voor Goudgeld verwisseld heeft.

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

Dat hy Gev. alzo zyne eerste Dievery met Braak verzeld, hier te Lande, invoege voormeld, verrigt en uitgevoerd hebbende, vervolgens by gelegentheid dat hy te vosen, op de Hoogstraat alhier voorby het Huis en Comptoir van de Zeepery den Olipham heen wandelende, en aldaar hebbende opgemerkt dat 'er veel Gelds gehandeld wierd, en het zelve ook van tyd tot tyd aldaar hebbende horen klinken, dit Huis gefixeerd en by zich zelven het besluit genomen heeft, om ook daar inne te gaan steelen.

Dat hy Gev. dan ook ter bereiking van dit zyn bepaald oogmerk, zich vooraf in een Yzerwinkel voor 36 à 37 stuivers gekogt en aangeschaft heeft, twee Beitels, een Engelsch Stopmes, alsmede een stuk of end Touw, en vervolgens om naby 't voorsz. Huis te zyn, zyn voorsz. Logement den Doele voor een nacht verlaten heeft, intrek nemende in 't Logement genaamd St. Lucas, op de Hoogstraat naby de Vlasmark, ten einde eensdeels, (zo hy Gev. heeft gezegd) zo veel digter by de gem. Zeepery te zyn, en ten anderen om zyn oogmerk, om dat Huis te besteelen, des te gemakkelyker ter uitvoer te kunnen brengen, terwyl hy Gev. (zo hy al mede heeft gezegd) in de Herberg naast het gedagte Huis en Zeepery wel intrek zoude genomen hebben, dog dit expresselyk te hebben nagelaten, om des te minder argwaan te doen verwekken.

Dat hy Gev. agtervolgende dit hy hem gemaakte plan, dan ook in opgem. Logement St. Lucas, op den 4 January laastleeden, intrek genomen heeft, en toen alles aldaar in rust was, des nachts ten een uur van zyn slaap-

ver-

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

vertrek, met de voorn. Gereedschappen en end Touw, alsmede met een Tonteldoos, Vuurslag, Zwavelstokken, en ook een end groen Wasligt by zich, gegaan is, eerst op de Zolder, en zo vervolgens door het Dakvengster van dit zyn Logement, de Goot langs, en over de Daken van vyf Huizen is heen geklommen, tot dat hy eindelyk is gekomen aan een Dakvengster van 't Huis van opgem. Zeepery, hebbende hy Gev. met opzigt tot zyne gepleegde Dievery in 't zelve Huis, de manier en wyze hoe hy daar in gekomen is, alsmede nopens de geweldige Braken, die hy aldaar gedaan heeft, zonder egter (zo hy heeft gezegd) vooraf van de gesteldheid of locale situatie eenige de minste kennis te hebben, mede gedaan de navolgende Confesfie:

Dat hy Gev. by 't bewuste Dakvengster gekomen zynde, het voorsz. Stopmes geplaatst heeft tusschen het Vengster en de Cosynen, en alzo het zelve met geweld opengebrooken heeft, en wel zodanig, dat volgens de inspectie daar van by de Justitie genoomen, de twee Grendels, waar mede het zelve Dakvengster van binnen was geslooten geweest, met de Platen geheel los aan het Vengstet hingen.

Dan de Gev. alzo gekomen zynde op de Zolder van het Huis van meergem. Zeepery, hy aldaar terstond door middel van zyn hier vorengem. Tonteldoos en Vuurslag vuur gemaakt, en met een der by zich hebbende Zwavelstokken, zyn Wasligt aangestooken heeft; dat hy op Zolder vindende staan eenige geslooten Kisten of Koffers, met de kleinste of kantbeitel, welke hy mede by zich had, drie à vier van die Kisten of Koffers, gevuld met kleederen en stukgoederen alsmede met geweld heeft opengebroken, zonder echter ietwes van dezelve Goederen te steelen of met zich te neemen; gaande hy Gev. vervolgens van die Zolder naar beneden, terwyl hy op

dee-

deezen zynen weg, en na dat hy eerst, om zich zo veel mogelyk te verzekeren, een Deur van zekere Trap met de Grendels had toegemaakt en afgesloten, zich begeeven heeft in zeker Bovenvertrek, 't geen open stond, en een Koffer, welke hy aldaar zag staan, insgelyks met geweld heeft opengebroken, zonder mede daar iets uit weg te steelen; komende hy Gev. na dit alles alzo verrigt te hebben, aan een Bovengangdeur, die gesloten was, en welke Deur hy Gev. weder met geweld heeft opengebroken, daar toe gebruikende de grootste van de twee Beitels, die hy by zich had, en welke twee Beitels, die hy Gev. na zyne gedaane Braken en gepleegde Diefstallen daar ten Huize hed laten leggen, en door de Justitie aldaar gevonden zyn, mede door hem Gev. zyn herkend voor dezelve Instrumenten en Gereedschappen, waar mede hy in voorn. nagt in 't meergedagte Huis van de bewuste Zeepery gebroken en 't geweld gepleegd heeft. Dat de Gev. deeze Bovengangdeur, invoegen voormeld, opengebroken hebbende, vervolgens de Trap is afgegaan, en komende door de Benedengang tot aan het Comptoir, alwaar hy te vooren, zo als hier boven is gemeld, de beweegingen en klinken van het Geld had opgemerkt, eerst een ruit van dat Comptoirraam heeft uitgebroken; terwyl hy Gev. voorts na dat hy door dat middel de binneknip van deeze Raam had losgemaakt, dezelve Comptoirraam vervolgens open geschoven heeft, en na dat hy vooraf zeker los Lessenaartje, het welk in 't zelve Comptoir voor die Raam geplaatst was, daar van weggenomen, en geëmployeerd had, om des te gemakkelyker in 't zelve Comptoir inteklimmen, alzo in 't gem. Comptoir, waar op hy Gev het gemunt had, ingeklommen is.

ROTTERDAM. *Vonnis over* F. G. Meyer.

Dat hy Gev. zyne eerste Braak in dat Comptoir aan een zekere Lade onder de Lessenaar uitoeffende, vervolgens een der voorsz. Beitels

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

geplaatst heeft tusschen de riggels of latten dier Laade, en alzo door dat geweld en het wegbreken dier riggels, deze Laade, alwaar eenig Contant Geld in was, geheel los en opengekregen heeft. breekende op dezelve geweldige wyze, en mede met voorsz. Beitels, nog open zeker gesloten Kastje, welk zich onder deeze Lessenaar bevond, en waarin hy even als in de evengemelde Lade, ook eenig Contant Geld gevonden heeft, met elkanderen te zamen in de Spetien van Zeeuwsche Ryksdaalders, Sesthalven en Schellingen, de somma van Duizend en Tagrig Guldens beloopende.

Dat de Gev. na dit alles in voege voormeld in 't gedagte Comptoir te hebben uitgevoerd, vervolgens nog in 't zelve Huis, zeker gesloten Kasje, en 't welk zich bevond in een zyvertrek, tegens over dit door hem beslooten Comptoir geleegen, meede door behulp van gezegde Instrumenten opengebroken heeft; edog waar inne hy Gev. (zo hy heeft gezegd) geen Geld heeft gevonden. hebbende hy Gev. voorts nog erkend, meede van daar weggeslooten te hebben een paar Zilvere Schoengespen, die zich op de schoenen by of omtrent het voorn. Comptoir voor zyn oog vertoonden, en wyders met betrekking tot zyn heen komen en weggaan uit het meer voorn. Huis, gedaan deeze opgave en erkentenis, dat hy voorsz. gestolene somma Gelds met gemelde Gespens in zyn Zakdoek heeft gestort, en met voorn. Lade, waar in nog eenig Geld was, wederom gegaan is naar boven, de weg die hy gekomen was, nemende onder wege, zo goed en zo kwaad hy konde, het Geld verder uit deeze Lade, terwyl hy Gev. voorts na deeze Lade, toen dezelve ledig was, onder weg in een der Kamers te hebben neêrgezet, vervolgens het Dakvengster wederom is uitgegaan, de Daken over en de Goten door, tot aan zyn gedagte Logement St. Lucas, en waar in hy Gev. mede in voe-

gen

gen als hy daar was uitgeklommen, ook weder door het Dakvengster is ingegaan, gooijende in deeze zyne terugtogt, het voormelde Stopmes, waar mede hy Gev. dat Dakvengster had opengebrooken, dwars over de Hoogstraat, zo dat het in een Huis aan de over zyde, door een Lantaarn is heen gevallen, en welk Stopmes door de Justitie aldaar gevonden, mede door hem Gev. is herkend voor 't zelfde, waar mede hy de Braak gedaan en 't geweld gepleegd hadt; hebbende hy Gev. voorts zich zo wel in 't klimmen naar 't Huis van opgemelde Zeepery, als in zyn heengaan van 't zelve naar zyn Logement, ook bediend van 't end Touw hier voren gemeld, 't geen hy nu en dan, als hy dit tot zyne ondersteuning tegens de steile Daken, of om zich daar van af te brengen, noodig had, om een of ander Schoorsteenyzer heen sloeg, en zich daar mede dan, af- of optrok, en naar boven bragt, of ook als dit wezen moest, naar beneden van de Daken zakken liet.

ROTTERDAM. *Vonnis over* F. G. Meyer.

Dat de Gev. alzo met de gestolen buit, in zyn gedagte Logement St. Lucas, des morgens ten 6 uuren te rugge gekeert zynde, zonder dat iemand der Huisgenoten iets van zyn gepleegde dievery had bemerkt, vervolgens, na vooraf weder zyn kamer te hebben betrokken, en na zyn Logement te hebben afbetaald, zig weder met het voorsz. gestolene begeeven heeft na zyn eerste Logement in den Doele, alwaar hy, om zyn uitblyven eenigen schyn te geeven, gezegd had, dat hy uit Soupeeren ging, dat hy niet konde bepalen wanneer hy thuis zoude komen, en dat zy zich voor hem niet moesten ophouden, aldaar op zyn kamer natellende de differente by hem gestolene Specien, die hy de voorn. Somma van Een Duizend en Tachtig Guldens bevond te bedragen, en welke Secien by Gev. vervolgens, by eene Joodsche Spetie Wisselaar binnen deeze Stad verwisseld heeft voor Louis d'Ors, doende

ROTTERDAM. teffens in zeker Boekje, mede by hem Gev. gevonden, zodanige aantekeningen van deeze Som, dat dezelve aldaar, als in de maand January laatstleden ontfangen, geboekt ſtaan.

Vonnis over F. G. Meyer. Dat de Gev. alzo mede zyne tweede Dievery, verzeld met geweldige Braken, zo buitens als binnens Huis en dat, wel daags na dat hy de eerſte in 's Hage had gepleegd, uitgevoerd en verrigt hebbende, ſpeciaaal aan Woonhuizen, alwaar hy Gev. wist, dat Menſchen woonachtig waaren, vervolgens de derde in de Nacht tusſchen den 12 en 13 January, mede binnen deeze Stad heeft uitgevoerd en verrigt, aan zeker Pakhuis en Comptoir, gelegen in de Rystuin alhier, daar des nachts geen menſchen zyn, en alwaar hy Gev. bevorens in het voorby wandelen, had opgemerkt dat Geldſpetie gehandeld wierd; hebbende hy Gev. om ook zo veel digter by 't zelve Comptoir en Pakhuis te zyn, in voege als hy by de braak en dievery aan de Zeepery den Oliphant gedaan had, zich wederom, quaſi, ter Logeering begeeven, in zeker Logement, in opgemelde Rystuin, digt by het voorn. Comptoir gelegen, 't geen hy Gev. om te beſteelen gefixeerd had, en van welke braken en dieveryen hy Gev. gedaan heeft de volgende erkentenis, die almede met de Actens van inſpectie volkomen accorderende is bevonden, namentlyk:

Dat hy Gev. na dat hy in de middag van de voorn. 12 January, zich eerst aan gedagte Logement in de Rystuin begeeven had, om zyn Logement te beſtellen, en na dat hy toen ter tyd de Kamer, alwaar hy, quaſi, logeeren zou, had bezig igd, hy des avonds ten ten 8 à 9 uuren aldaar gekomen is, gaande tegens elf uuren na deeze zyne kamer, wederom by zich hebbende een Beitel en een Stopmes, by hem Gev expresſelyk te voren voor 30 à 32 Stuivers gekogt, om daar mede de Braken te verrigten; dat hy Gev. toen dien nagt om

één

één uuren is opgestaan, gaande over de Zolder van dit zyn Logement het aldaar zynde Dakvengster uit, en klimmende vervolgens over twee Daken, tot aan 't Pakhuis by hem tot de dievery bepaald; dat hy voords het Dakvengster aldaar gesloten vindende, het voorn. by hem gekogte Stopmes tusschen het Vengster en Kouzyn heeft ingewrongen, en alzo met geweld en force het zelve Dakvengster opengebroken heeft.

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

Dat hy voords door middel van deeze braak gekomen is op de Zolder van het gedagte Pakhuis, en dadelyk, alzo het donker was, en hy Gev. niet genoegzaam zien konde, met een vuurslag vuur gemaakt, en alzo zeker wit wasligt, 't geen hy mede by zig hadt, met zwavelstokken aangestoken heeft. Dat hy vervolgens toen direct van voorn. kaarslicht voorzien, is gegaan naar beneden, en op de benedenste trap wederom een gesloten Deur aantreffende, vervolgens met zeer veel geweld heeft getragt deeze gesloten deur open te breken; edog 't geen hem Gev. uit hoofde van de sterke sluiting dier deur, of wel dat zyn breekinstrumenten daar voor te ligt waren, niet heeft kunnen gelukken. Dat hy Gev. voords na deeze mislukte pogingen wederom na boven is gegaan op de eerste Zolder, en altoos zoekende naar eene gelegetheid om in 't Comptoir van dit Magazyn te komen, op dezelve eerste Zolder, welke boven 't Comptoir is, heeft ontdekt een Luik, 't welk hy Gev. vervolgens heeft opengelegt, en alzo in 't Comptoir geklommen is; dat hy toen voords de twee aldaar zynde Lessenaars met de Beitels heeft opengebrooken, volgens de inspectie by de Justitie genoomen, de eenen van agteren aan het beschot of de platte zyde, en de andere voor aan by het slot, en uit dezelve Lessenaars in differente Specien gestolen heeft, de Somma, zo hy heeft gezegd, van Drie Honderd en Veertig Guldens; gaande vervolgens, na dat hy bevorens, op de

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

bovenste Zolder de Geldzakjes daar dit Geld in geweest was, ledig had neder gelegt, langs dezelve weg, zoo als hy gekomen was, wederom heen, de Daken over, in zyn voormeld Logement, alwaar hy dus des morgens ten 5 uuren arriveerde; zyn kamer wederom betrokken heeft, en ook wederom te bedde is gaan leggen, staande ten ten hals zeven uuren op, en quiteerende kort daar na, (na vooraf zyn gelag en verteering te hebben afbetaald) dit zyn Logement, toen weder terug gaande naar zyn principaal verblyf, den Doele voornoemt, alwaar hy ook deeze gestolen Som in zyn Koffer geborgen en naderhand by een Wissel-Jood voor Goud Geld verwisseld heeft, hebbende hy Gev., zoo hy meede gezegd heeft; ook de geweldige Braken en Dieveryen, in 't zelfde Pakhuis en Comptoir, zoo buitenals binnenhuis gedaan en uitgevoerd, zonder eenige de minste onderrigting of kennis te hebben, noch van de situatie der Dakvengsters, door welke hy heen moest, nochte ook van de plaatselyke gelegenheid van 't Pakhuis en Comptoir, 't geen hy eerst vóór hadt, en naderhand effectief, in voege voormeld, bestoolen heeft.

Dat hy Gev. in den Nacht tusschen den 12 en 13 January, de hier voren gedetailleerde en door hem alzoo geconfesseerde Inbraak en Dievery, in 't gemelde Pakhuis en Comptoir gedaan en verrigt hebbende, hy vervolgens op den 14 January, uit zyn principaal Logement den Doele expres gereisd is naar Amsterdam, ten einde ook aldaar ten Huize van *Anthoni Kaa*, Casteleín in de Liesveltsche Bybel in de Warmoesstraat, alwaar hy Gev. bevorens meermalen was gelogeert geweest, en by die gelegentheid had bemerkt, dat in zekere Bureau des Casteleins gewone Bergplaats van Geld was, eene Dievery te verrigten.

Dat hy alzo den 15 January te Amsterdam zynde aangekomen, des Avonds ter sluik in dat Lo-

Logement is ingegaan, en op de Zolder zich verschoolen heeft, tot des 's Nachts ten Een uuren; toen alles in het Huishouden in ſtille rust was, als wanneer hy Gev. zig van de Zolder voornoemt begeeven heeft naar het vertrek, alwaar de Bureau ſtond, die hy voornemens was te be ſteelen.

ROTTERDAM. *Vonnis over* F. G. Meyer.

Dat hy toen weder met een Beitel te Amſterdam nog dien Avond door hem gekogt, deeze Bureau heeft opengebrooken, en daar uit vervolgens geſtoolen heeft Zes Zakken Zesthalven van Twee Hondert Vyf-en Zeventig Guldens ieder, Een Zak waar in aan Quarten van Ryxdaalders Twee Hondert Guldens, Een Zak waar in aan Guldens en Drie Gulden Stukken Drie Hondert Guldens, voorts een Doosje met Potpenningen, en een Goud en Zilver Zakhorologie.

Dat hy Gev. vervolgens des 's morgens ten Zes uuren, als wanneer deeze zyne Dievery wederom volbragt was, uit het Huis van opgem. *Ant. Kaa*, door de voordeur, die hy in ſtilte opengemaakt had, is vertrokken, en op de hoogte van de wyde Kerkſtraat in de Warmoesſtraat te Amſterdam met voorn. met voorſz. Geldt is aangehouden, en in de Corps de Guarde is gebragt geworden, om dat het draagen van Geldt zoo vroegtijdig te Amſterdam voorn. verboden was, edog welke aanhouding, en de gevaaren die voor hem Gev. daarinne ter zyner ontdekking gelegen waren, hy Gev. heeft weten te verydelen, met op een zeer bedaarde wys zyn ontſlag te verzoeken, en vervolgens voor te geven, dat hy met dat Geld des middags ten 12 uuren in 's Hage moest zyn, zynde hy Gev. toen losgelaten, en met de Schuit gevaaren van Amſterdam tot halverweg Haarlem en Leiden, als waar ter plaatze hy Gev. uit vreeze van agterhaald te worden, een Rytuig genomen heeft op Leiden, en vervolgens van Leiden op hier gereeden is, zyn intrek bin-

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

binnen deeze Stadt neemende in de Marechal de Turenne.

Dat hy Gev. al verder onder die Dieveryen, die hy binnen deeze Stadt en elders, alle met geweldige Braken verzeld, van tyd tot heeft gedaan en uitgevoerd, onder anderen ook den Doele, 't Logement alwaar hy bevorens is gelogeert geweest, en zyn Hoofdkwartier genoomen had, op een allezints brutale manier en wyze bestoolen, en den Castelein derzelve van veele Gelden, als ook van veel Zilver, Tafelgoederen en andere Kostbaarheden ontroofd heeft; hebbende hy Gev. relatief de Braak daar ten Huize, gedaan de Confessie hier naa volgende en welke meede by Confrontatie der Acte van Oculaire Inspectie by de Justitie daags na het gebeurde genomen, der waarheid conform bevonden is, bestaande hier inne:

Dat hy Gev. den Doele verlaaten hebbende, vervolgens op zekeren Avond, toen aldaar eenig Muziek gemaakt wierd, en hy daar voorby ging, het voorneemen by hem is opgekomen om ook in dat Logement te gaan breken en steelen, en waar toe hem Gev. zekere sleutel van den naastgeleegen Gang, die hy bevorens genoomen had, om wanneer de gestoolen Gelden in het reeds genoemde Pakhuis in de Rystuin (zo hy heeft gezegd) veel mogten geweest zyn, daar inne te bergen, zo ook zyne kennis van de locale situatie van dat Logement, byzonder bevorderlyk geweest zyn.

Dat hy Gev. dan alzo in den nacht van den 22 January laatstleeden, na dat hy te voren ook wederom zyn voorn. Logement de Marchal de Turenne verlaten en overgebragt had in het Groot Schippershuis mede alhier, van dit laatstgenoemde Logement ten één uuren aan den Doelen voorn. aangekomen is, openende met voorsz. sleutel het allereerst de bovengem. Gangdeur naast den Doele geleegen.

Dat hy vervolgens door het helder Maanligt geholpen, en 't welk hem in plaatse van een Kaars

ge-

genoegzaam ligt verschafte, in die Gang een Ladder gevonden hebbende, met welke hy Gev. geklommen is tot zeker Bovenraam, correspondeerende op een Bovengang of overloop, hy Gev. deeze Raam toen heeft opengeschoven, en door deeze is heengeklommen tot opgemelde Overloop, gaande deeze overloop langs en de zig aldaar bevindende Trap af, komende alzo op de Binneplaats van gemelde Logement.

ROTTERDAM. *Vonnis over* F G. Meyer.

Dat hy Gev alzo op deeze Binneplaats zynde, vervolgens uit een klein glaze Raampje van een Huishouding-Vertrek, (en welk Raampje maar vier ruiten groot was) eene ruit uitgebroken heeft, en door deeze uitgebroken ruit, vervolgens zyn hand gestoken heeft, openende alzo aan de binnenzyde dit geheele Raampje, door welke hy Gev. daar na zelve heengeklommen en op deeze manier in 't gedagte Huishouding Vertrek gekomen is. Dat hy Gev. toen met een Stopmes en Beiteltje, welk hy by zich had, en tot dat einde daags te voren in zekere Winkel voor 32 Stuivers gekogt had, met geweld opengebroken heeft Twee Cabinetten, in het opgemelde Huishouding-Vertrek staande, steelende hy Gev. eerst uit een derzelve Cabinetten Zestig Silvere Lepels, even zo veel Vorken, vier groote Zilvere Soeplepels, vier dito Sauslepels en (so hy gezegd heeft) circa voor de waarde van *f* 1700 aan Zilver Geld, in de Speciën van Schellingen, Zeeuwsche Ryxdaaldeers en drie Gulden Stukken. Terwyl hy uit het andere opengebroken Cabinet weggestolen heeft, de navolgende Goude Specien, aldaar geborgen in differente Geldbeursjes, als: Negen en Veertig Louis d'Or, Negen en Vyftig Goude Ducaten, Negen Goude Ryders, en twee Caroline Stukken. Voorts uit een Lade van 't zelve Cabinet, Een Paar Juweelen Orlietten, Vyf dito Ringen, Een Zilvere Snuifdoos, Een Goud Horologie met een Stale Ketting, en een Spinsbekke dito met een Bandje. Hebbende hy Gev. voorts erkend, twee

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

à drie van de vorengem. Ringen by zyne Gevangenneeming weggesmeeten en weder eenige andere aan stuk en los gebroken te hebben, om minder kenbaer te zyn, en het hier voorgem. Zilver Gelds, des anderen daags by een Jood voor Goud Geld mede te hebben verwisseld

Dat hy Gev. voorts alle de hier voren gem. Gelden, en andere gestolen Goederen in Twee partyen heeft overgebragt uit den Doele voorn., eerst in de hier vorengem. Gang naast den Doelen, en vervolgens ook in Twee Partyen van en uit deeze Gang, naar zyn toemalig Logement het Groot Schippershuis, hier vorengemeld, en omtrend welk komen uit dit zyn Logement, 't weder gaan na toe, naar 't pleegen van voorsz. Dievery, en voorts omtrent de wyze hoedanig hy Gev. des Nagts uit het gemelde Groot Schippershuis uit- en ingekomen is, zonder dat iemand van 't zelve Huisgezin dit heeft bemerkt, hy Gev. gedaan heeft de volgende opgaaf tamentlyk;

Dat hy des Nachts van voorn. 22 January, toen alles in zyn toenmalig Logment 't Groot Schippershuis voornoemd in stillen rust was, van zyn Logeer- en Slaapkamer is afgegaan naar de Benedenzykamer, onmiddelyk aan de Straat uitkomende. Dat hy aldaar de Blinden ontsloten hebbende, vervolgens de Raam heeft opengeschoven, en zich alzoo op Straat begeeven heeft, schuivende deeze Raam agter zich wederom toe. Dat hy voorts gegaan is naar den Doele, meer gemeld, de Braken en Dieveryen invoege voormeld heeft gedaan, en alzo eenige uuren laater met de eerste party gestoolen Goederen aan zyn gemelde Logement wederom is terug gekeerd, schuivende de als nu ontslooten Schuifraam van 't bewuste Zyvertrek, waar uit hy Gev. gekomen was, wederom open. Dat hy Gev. toen de eerste party gestoolen Goed in

dit

dit Zyvertrek heeft nedergelegd, zonder het toen nog naar zyn Kamer te brengen, en zich vervolgens wederom voor de tweede maal begeeven heeft naar den Gang van den Doele voornoemd; welke Gang door hem Gev., met de sleutel die hy daar van' had, by zyn heen gaan gesloten, en by zyn terugkomst wederom ontsloot u is geworden, en in welke Gang hy Gev. ook de tweede party gestoolé Goederen had nedergelegd, welke zich nu nog aldaar bevond, transporteerende alzo op dezelfde wyze, als hy Gev. nopens de eerste party gedaan had, ook de tweede party naar en in zyn gedagte Logement, 't Groot Schippershuis, alwaar hy by zyn aankomst het eerste door hem nedergelegde partytje als nog in de voorn. Zykamer vond, en alle welke Goederen toen vervolgens door hem Gev. uit dit Zyvertrek zyn gebragt naar zyn Slaapkamer, na dat hy egter alvoorens de Raam en de Blinden weder toegemaakt had, zoo als hy Gev. die te vooren gesloten had gevonden; hebbende hy Gev. mede nog relatief deeze Braak en Dievery van den Doele erkend, dat hy in 't Groot Schippershuis, des Zondags daar na, aan de ordinaris Tafel eetende, en aldaar door iemand, mede aan die Tafel present, over deeze Braak en Dievery hebbende hooren spreeken, hy Gev. vervolgens zich ook in dat discours gemengd heeft, en zyne verwondering over een en ander, 't geen daar verhaald wierd, heeft te kennen gegeven, speciaal over de begrooting van de toen gestoolen Geldsom, en welke begroot wierd op wel Agt Duizend Guldens, en waaromtrend hy Gev., die de Dievery zelve gedaan had, en dus van naby wist hoedanig het met een en ander gelegen was, in 't byzonder nog gezegd heeft, dat hy niet geloofde dat het zo veel was, leggende dus wederom ook hier aan den dag, hoe vergaand onbeschaamd zyn Gev. gedrag in opzigt der

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

ROTTERDAM.

Vonnis over F. G. Meyer.

der Dievery gekomen is, daar hy zelve present heeft kunnen zyn op zodanige plaatsen, alwaar over zyn eigen Braken en Dieveryen gesprooken wierd niet alleen, maar zelve zich in de discoursen daar over mede te mengen, en het zyne alzo mede toetebrengen, om de door hem Gev. zelve gedaane Huisbraken en Dieveryen, meer en meer in zyn geheel en naar waarheid te verspreiden en bekend te maken.

Dat mitsdien uit des Gev. vorenstaande Confessie gesterkt en in zyn geheel gebragt, door de Inspectien en bevindingen by de Justitie wegens des Gev. onderscheidene geweldige Braken, buiten en binnens Huis, alsmede wegens de toen by hem gedane grove en enorme Dieveryen, gedaan en genomen, volkomen en allezints liquide consteerd: dat hy Gev. zich hier te Lande in de Maand January laastleeden, en dat wel in den loop van maar weinig dagen, heeft schuldig gemaakt, aan veele al zulke gequalificeerde *Huisbraken* Dieveryen, welke in 't Generaal by 's Lands Placaat tegen de Dieven en Dieveryen, van dato 19 Maart 1614. zyn verboden, en waar tegen in 't byzonder by 't tweede Articul van 't zelve Placaat, de straf des Doods is bepaald geworden.

Zonder dat hy Gev. iets tot zyn verschoning heeft kunnen inbrengen, maar zulks gaaf heeft erkend de straffe des doods te hebben gemeriteerd.

Alle welke Huisbraken en Dieveryen niet alleen zaken zyn van het grootste nadeel voor alle Ingezetenen, maar ook in een Land of Stad alwaar goede Justitie werd geadministreerd niet kunnen of mogen worden getollereert, maar ingevolge de Placaten van den Lande op het rigoureust moeten en behooren worden gestraft.

ZOO IS 'T, dat Schepenen der Stad Roeterdam, gezien hebbende de Crimineele Eisch en Conclusie van den Burger *Jacobus Johannis Schry-*

Schryver, Bailluw deezer Stad, R. O. op ende jegens hem Gev. gedaan en genomen, en op alles rypelyk hebbende gelet, doende Recht in de Naam en de van wegen het Volk van Holland, Condemneere hem Gev. omme gebracht te worden op het Schavot agter het Rradhuis deezer Stad opgericht, en aldaar door door den Scherprechter met de Koorden te worden gestraft dat 'er de Dood na volgt.

ROTTERDAM. *Vonnis over* F. G. Meyer.

Condemneere hem Gev. wyders in de Kosten en Mise der Justitie, als mede in de Kosten van den Procesfe.

Aldus Gearresteerd den 6 April 1796. *'t tweede Jaar der Bataafsche Vryheid* Præsent alle de Schepenen. En Gepronuntieert en Geëxecuteert den 26 Mei daar aan volgende. Præsent alle de Schepenen.

(Onder stond,)

In kennis van my,

(Was geteekend,)

G. V. D. LOOY HOUTHOFF,
Secretaris.

Accordeert met voorfz. Register,

G. V. D. LOOY HOUTHOFF,
Secretaris.

SLOTERDYK. S L O T E R D Y K.

Ook in dit Dorp is een Departement der Bataafsche Maatschappye *Tot Nut van 't Algemeen* loflyk en nuttig werkzaam, vooral ook in het belangryk vak, de onderrichting van de Jeugd. Ten blyke daar van kan het volgende berigt dienen.

„ Heden hadden wy het genoegen, dat het Departement van de Nederlandsche Maatschappy: *Tot Nut van het Algemeen*, en alhier in de Maand October laatstleden opgericht, voor het eerste eene Algemeene Vergadering hield, in de Kerk der Hervormde Gemeenten; en wel byzonder omtrent de werkzaamheden van het Kweekschool voor Kinderen van minvermogende Ouders.

„ Na dat de Bestuurers met de Opzieners en Opzieneressen, van dat Kweekschool, met hunne veertig Kinderen, welkē alle voor rekening van het Departement behoorlyk gekleed waren, in eene geschikte order ter Kerk intraden, gaf een overheerlyk Orchest, allen uit Liefhebbers bestaande, en onder directie van den kundige Burger *B. Rulofs*, daar by eene luisteryke plegtigheid: den Burger *Harmanus van Hall*, opende als Voorzitter de Vergadering met eene gepaste en treffende aanspraak, gaf een breedvoerig verslag van de werkzaamheden, en deelde uit naam van het Depar-

te-

tement aan veertien Kinderen pryzen van verdienften voor hunne vordering, het geen door een dier Kinderen oud zeven Jaaren gepast beäntwoord wierd.

„ Na dit verrigt was, wierd door den Burger *A. H. de Melander*, als Lid van het Departement, eene fchoone, en naar tydsomftandigheden zeer gepaste Redevoering gedaan *over de liefde jegens den naasten en de pligten daar uit voortvloeiende*; terwyl zo tusfchen de aanfpraken van den Voorzitter als van den Redenaar eenige voortreffelyke Zangers en Zangeresfen zich op het verrukkelykfte lieten hooren, alles liep af in een gefchikte order, terwyl de daar by aanweezende Ouders dier Kinderen, traanen van genoegen ftorteden, gaf de zaamgevloeide menigte van hoorers, blyken van hunne dankbaare erkentenis, voor dit Kweekfchool, waar by zo veele voor de Maatfchappy anderzints verlooren Kinderen, aan ons dierbaar Vaderland wierden gefchonken, en tot nuttige Burgers en Burgeresfen van hetzelve opgevoed."

WATERGRAAFSMEER.

Een Regeerings-Reglement, ten behoeve van dit Diftrikt opgefteld, en door verre het grootfte gedeelte van deszelfs bewooners goedgekeurd, wierdt, op den 18 deezer, door het Provinciaal Beftuur bekragtigd, en daar toe het noodige Oktrooi afgevaardigd.

WATERGRAAFS-MEER.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

Daar in een Distrikt, het geen in zyn uitgestrektheid, niet meer dan een terrein van ruim zeven honderd Morgens beslaat, twee Vergaderingen van Bestuur, een van Politie en Justitie, en een van de Dykagiën, met alle gevolgen en aankleeven van dien, waar aan het finantieel bestuur grootelyks verbonden is, niet, dan zeer omslagtig en belemmerend zyn kan, en tot oneindige verschillen, tusschen die twee Regtbanken, geduurige aanleiding geeven moet, gelyk zulks reeds kort na de bedyking gebleken is, en tot de tegenswoordige gecombineerde Regeeringsform aanleiding heeft gegeeven, oordeelt men te mogen onderstellen, dat de gezamentlyke Ingelanden, In- en Opgezetenen mede van begrip zullen zyn, om deeze Collegien, gelyk tot hier toe heeft plaats gehad, in zo verre op den ouden voet te laaten, dat den Dykgraaf, als voormaals, mede het Ampt van Bailliuw en Heemraaden dat van Scheepenen zal worden opgedraagen, ter uitoeffening zo wel van Politiek en Judicieel Bestuur, als van dat over de Dykagiën en Finantiën; en dit Collegie alzo zal blyven oeffenen de hooge, middelbaare en laage Jurisdictie, gelyk tot hier toe is gebruikelyk geweest, wordende dit poinct gelyk al het overige, aan de vrye keuze der Ingelanden, In- en Opgezetenen, overgelaaten.

Art. 1. Des zal, overeenkomstig het 11 Art. van de Publicatie van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland van 7 October laatstleden, het bestier wel blyven op den voorigen voet, tot den tyd toe, dat hier omtrent nadere voorziening zal zyn gedaan, doch met dien verstande, dat de twee Collegien van deeze Watergraafs-Meer in wezen blyvende, zo als dezelve tot dus verre hebben bestaan, de Per

soo

fooneǹ, die dezelve uitmaaken, wel op eene bevoorlyke wyze van hunne posten zullen mogen verlaaten, en anderen in derzelver plaatze zullen worden benoemd, mits hebbende de vereischtens, hier dat gemeld, en de nodige kunde, gepaard met braafheid van caracter.

WATERGRAAFSMEER.

2. En zal de verkiezing der Leden van beide Collegien, als mede de verkiezing van den Secretaris en Penningmeester, conform de Publicatie van den 7 October laatstleden, voor het vervolg geschieden, door de Ingelanden en Ingezetenen deezer Meer, voor zo verre als dezelve Stemgerechtigden zyn, en zy volgens de hier na in Art. 3 te maaken bepaaling, zullen worden opgeroepen, zullende de Secretaris in beide Collegien, als mede de Penningmeester fungeeren, op zodanig Tractement en Emolumenten, als tot hier toe heeft plaats gehad, of in het vervolg zal worden bepaald.

Regeerings-Reglement voor de Watergraafsmeer.

3. Tot het uitoeffenen van het Stemregt zullen worden toegelaaten alle Ingelanden deezer Meer, en zulks op den voet, als by de Publicatie van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland, van den 7 October laatstleden is. bepaald, Morgentaalsgewyze; en zal mede ieder mannelyk In- en Opgezeten, 25 of meer jaaren oud, schoon geen één Morgen grond bezittende, één Stem hebben.

4. De oproeping der Ingezetenen zal geschieden, wanneer een vierde gedeelte der Stemgerechtigden zulks zal requireeren, of zo veel eer het tegenswoordige Bestuur het zal goedvinden, wanneer zulks ten minsten veertien dagen te voren behoorlyk zal worden bekend gemaakt, op dat hetzelve ook ter kennisse der Buiten Ingelanden zoude kunnen komen, en zullen de aan te stellen Persoonen blyven fungeeren, tot op den tyd, wanneer in de volgende jaare 1796, de reekening zal worden gedaan, of op een te bepalen dag, wanneer de helft van de alzo aan-

WATERGRAAFSMEER.

Regeerings-Reglement voor de Watergraafsmeer.

gestelde of Gecontinueerde Heemraaden en Schepenen zal afgaan, of wel wederom gecontinueert zal worden, naar verkiezing der Ingelanden en Ingezetenen, het welk vervolgens, van jaar tot jaar, plaats zal hebben; zo dat alle jaaren een gedeelte der Heemraaden en Schepenen, te weten het ééne jaar twee, en het andere drie, zullen moeten aanblyven, doch dat het den Ingelanden en Ingezetenen vry zal staan, zodanige van de Heemraaden en Schepenen te continueeren, als zy zullen goedvinden, al het welk zy op hun Stembillet zullen moeten aanteekenen, met dien verstande, dat die jaarlyksche verandering of continuatie alleen betrekkelyk is op Heemraaden en Schepenen, doch geenzins op den Bailliuw en Dykgraaf en Ministers, welke tot wederopzeggens toe, hunne functien zullen blyven waarnemen.

5. Dat die stemming der Ingelanden zal geschieden zo en in dier voegen, als by het 3 Art. der Publicatie van de Representanten van het Volk van Holland, in dato 7 October laatstleden is voorgeschreven; te weten niet hoofd voor hoofd, maar by morgentaalen, op deeze wyze, dat 'er zo veele stemmen zullen zyn, als 'er lastdraagende morgen lands in deeze Meer gevonden worden; doch, zal de stemming der Ingezetenen, behoorlyk gequalificeerd, geschieden hoofd voor hoofd, en zullen zo wel Ingelanden als Ingezetenen, by een besloten Billet, waar op met relatie tot de Ingelanden, zal moeten staan derzelver naam, het getal der lastdraagende morgen lands, welke hy binnen deeze Meer bezit, de plaats, waar dezelve zyn gelegen, als mede de Persoonen, die hy verkiest; edoch, spreekt het van zelve, dat de Ingezetenen alleenlyk moeten opgeven, in hun Billet, hun naam, woonplaats en de Persoonen die zy verkiezen.

6. De tegenswoordige Regeering zal laaten rondbrengen een Billet, om daar op, door ieder der

der Ingelanden of Stemgerechtigde Ingezetenen, te doen benoemen één Ingeland tot Dykgraaf, Baillinw en Schout, en vyf Leden tot Heemraaden en Schepenen, welke Billetten, na den tyd van veertien dagen zullen moeten worden te rug gezonden in het Rechthuis deezer Meer, en aldaar gestoken worden in een verzegelde Busse, welke Busse door de tegenswoordige Regeering, in presentie van een ieder Stemgerechtigde, die daar by verkiest tegenswoordig te zyn, zal moeten geopend, de Billetten geleezen en de naamen der genomineerde worden opgeschreeven en de meeste Stemhebbende uit de respective benoemden, tot Leden der Regeering verkoozen worden; en zal de opening der Stemcedullen geschieden, op zodanigen tyd en plaatze, als nader by Publicatie en openbaare aankondiging zal worden opgegeven, en zullen de zodanigen, welke nalatig zullen zyn, hunne Stembilletten in te brengen, gehouden worden zich te gedragen naar de verkiezing der meerderheid.

WATERGRAAFS-MEER. *Regeeringsreglement voor de Watergraafsmeer.*

7. En zal de verkoozen Dykgraaf, Bailliuw en Schout, terstond na zyne verkiezing, aan de Representanten van het Volk van Holland moeten worden voorgedraagen, om zyne Commissie van dezelve te bekomen.

8. De jaarlyksche Reekening zal als van ouds moeten geschieden in het openbaar, ten overstaan van Hoofd-Ingelanden, die mede de omslagen zullen reguleeren en door Dykgraaf en Heemraaden, het zy op het Regthuis alhier, of op de Regtkamer op het Huis der Gemeente te Amsterdam, zo als zulks zal worden bepaald, zullen worden geconvoceerd.

9. De Regenten in der tyd als de geheele Gemeente representeerende, zullen bevoegd zyn om te beschikken over alle Ampten en Bedieningen, welke reeds vaceeren of verder mogen komen te vaceeren; zo wel in het Collegie van Politie en Justitie, als van het Dykgraafschap.

WATERGRAAFS MEER. Aldus geconcipieerd den 11 November en gepubliceerd den 21 van dezelve Maand, Anno 1795, *het eerste Jaar der Bataafsche Vryheid*; presentibus de Burger *Cornelis van Lennep*, Bailliuw en Dykgraaf van de Watergraafs-Meer, en alle de Schepenen en Heemraaden.

Ik kennisse van my Secretaris,

P. N. ARNTZENIUS.

ZEELAND.

MIDDELBURG.

Een maatregel ter handhaavinge van de tegenwoordige orde van zaaken was begreepen in het volgende

EXTRACT *uit het Register der Resolutien van de Vertegenwoordigers des Volks van Zeeland; den 17 Mei 1796, het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

By resumtie gedelibereerd zynde op het Rapport, den 29 April laatstleden ter Vergadering uitgebracht, door de Personeele Commissie, den 26 te voren gedecerneerd, tot het examineeren der Propositie, door de Voorsitter ten zelven dage gedaan, wegens het arresteeren van een Eed van getrouwheid aan de tegenwoordige orde

van

van zaaken, en de Concept-Resolutie daar by vervat en overgelegd; is eenparig goedgevonden en verstaan, dezelve te approberen en te arresteeren zo als geschied by deezen: onder zodanige veranderingen als conform de intentie en de advisen der Leden, daar in zyn geresolveerd te maken, in maniere navolgende:

MIDDELBURG.

Resol. omtrent het doen van Gelofte.

Voor eerst, dat van nu voortaan geenerlei Provinciaale nog Stedelyke Ampten zullen worden begeven, dan aan dusdanige bekwame, geschikte en Stemgerechtigde Burgers, die voor het aanvaarden van hun Ampt en het doen van den Eed, op hetzelve staande, zullen hebben verklaard, *alleen voor wettig te houden zodanige Regeringsform, welke gegrond is op de Oppermacht des Volks, en diensvolgens alle erfelyke Ampten en Waardigheden te beschouwen als daar mede strydig.*

Ten tweeden, dat alles ten aanzien der braafheid en bekwaamheden, gelyk staande ter vervulling van alle Provinciaale Ampten, by vervolg voornamelyk zal worden gelet op dezulke, die door hunne daden en het opkomen in de Grondvergaderingen, zullen toonen hunne herkrege Rechten ten deezen opzichte, op derzelver waren prys te stellen en dat alle Stedelyke en Plaatselyke Regeeringen ten sterksten worden aanbevolen en gerecommandeerd, om in de begeving van Ampten, ter hunner dispositie staande, zo veel mogelyk te letten op de bevordering van dusdanige *active* Burgers

Ten derden, dat alle Leden en Ministers van deeze Vergadering, en Provinciaale Collegien, mitsgaders alle Provinciaale Amptenaaren thans in functie zynde, en welke by vervolg zullen worden aangesteld; voorts alle de Leden en Ministers van de Collegien van Policie en Justitie, inzonderheid ook de Zeeuwsche Leden en Ministers in den Hove Provinciaal, als mede de zogenaamde Subalterne Collegien en Dyk Collegien,

MID-DEL-BURG.

Resol., omtrent het doen van Gelofte.

gien, gelyk alle Leeraars en Verkondigers van Godsdienstige gevoelens zonder onderscheid, van welke gezindheid; Item, alle Kerkenraaden, de Voorzangers en Kosters; Item, alle Hoofd- en verdere Officieren van de Schutteryen en Gewapende Burgermagten binnen deeze Provincie; en eindelyk alle Commisen, Griffiers, Kassiers, Klerken, Kamerbewaarders en Bodens staande in dienst van de Provincie, of van eenige der Collegien te voren vermeld; mitsgaders ook alle verdere Stedelyke en Plaatselyke Amptenaaren, welke hier boven niet speciaal zyn gedesigneerd, verplicht zullen zyn, of, tegenswoordig, of, by het aanvaarden van hun Officie te doen den navolgenden Eed.

Ik belove en zweere gehouw en getrouw te zullen zyn aan het Bestuur, het welk op grond van 's Volks erkende Oppermacht is vastgesteld: en dat ik mitsdien niets zal doen direct of indirect, waar door indracht, op dezelve zoude geschieden, of het voormalig en Erfstadhouderlyk Bewind, weder worden ingevoerd.

En dat dezulke die weigerig mochten zyn, voorschreven Eed af te leggen, onmiddelyk van hunne Posten zullen worden verlaten, en dezelve begeven worden aan dusdanige Burgers, op welker Vaderlands-gezindheid men zich zal mogen verlaten.

Dat voorts den voorn. Eed zal worden gedaan, in voegen nagemeld: dat de Vertegenwoordigers des Zeeuwschen Volks en derzelver Ministers, mitsgaders de Voorzitter van het Uitvoerend Departement van den Provinciaale Raad, denzelven zullen doen in handen van den Voorzitter deezer Vergadering, na dat deeze, den Eed zal hebben gedaan in handen van den geenen die op denzelven volgt; de Leden van den Provinciaalen Raad, die van de Provinciaale Rekenkamer en derzelver Minister, de Ontvanger Generaal, die van de Directie van Walcheren

met

met derzelver Ministers en alle Provinciaale Amptenaaren binnen Walcheren, en alle Commisen, Griffiers, Kasfiers, Klerken, Kamerbewaarders en Bodens in dienst van de Provincie staande, in handen van den Voorzitter, en ten overstaan van het Uitvoerend Departement, van den Provinciaalen Raad. de Zeeuwsche Leden en Ministers in den Hove Provinciaal, in handen van den Fiscaal van voorn. Hove; en eindelyk alle verdere Provinciaale Amptenaaren en Dyk Collegien in handen van den Officier der besloten Stad op dat Eiland, en ten overstaan van het Collegie van Justitie of Commissarissen uit hetzelve; en wat belangt de Eilanden van Noordbeveland en Wolphaartsdyk, als mede het Zeeuwsche gedeelte van Overflakké in handen van den Officier en het Collegie van Justitie of Commissarissen uit hetzelve te Cortgene en Sommelsdyk respectivelyk; alles conform de aanschryving, welke door het Uitvoerend Departement aan voorsz. Regeeringen zal geschieden; de Leden en Ministers van Collegien van Policie en Justitie, met derzelver Suppoosten; Leeraars en Verkondigers van den Godsdienst, Kerkenraaden, Voorzangers en Kosters; en wyders alle Stedelyke en Plaatselyke Amptenaaren, die aan de præstatie van voorn. Eed zullen zyn onderworpen, in handen van den Officier of Schout van de Plaats en ten overstaan als zo even gemeld, na dat de Officier of Schout de Eed alvorens in handen van het Voorzittend Lid van 't Gerecht zal hebben afgelegd. En dat dit alles zal moeten geschieden binnen den tyd van drie weken na dato deezes, en ten aanzien van onpasselyke of afwezige Leden, Ministers, Amptenaars, Leeraars en Suppoosten, binnen den tyd van acht dagen, na dat dezelve hersteld of te rug gekomen zyn. Doch zal ten aanzien van de verdere Stedelyke en Plaatselyke Amptenaaren, welke onder de boven opgenoemde Classen

MIDDELBURG.

Resol. omtrent het doen van Gelofte.

 niet

MIDDELBURG. niet speciaal zyn begrepen, het aan de respective Regeeringen der Steden en Plaatsen vryftaan, zelfs te bepalen, welke derzelve den voorschreven Eed zouden behooren te præsteren. Wordende niet te min het Uitvoerend Departement verzocht, goed regard te slaan dat aan de intentie der Vergadering in deezen, naar behooren worde voldaan. En de voorsz. Regeringen der Steden en Plaatsen gelast, om aan het evengem. Uitvoerend Departement op te geven of den voorschreeven Eed, in voegen als by deeze Resolutie is bepaald, behoorlyk is gepræsteerd.

Resol. omtrent het doen van Gelofte.

En zal Extract deezer Resolutie aan het Uitvoerend Departement van den Provinciaalen Raad, het Hof van Justitie, mitsgaders aan alle Stedelyke en Plaatselyke Regeeringen binnen deeze Provincie worden gezonden, om te strekken tot derzelver informatie en naarricht, mitsgaders om zich stiptelyk naar den inhoud deezer te gedragen.

Accordeert &c.

Naa herhaalde werkzaamheden, om het Regeerings-Reglement voor de Stad Middelburg tot stand te brengen, wierdt eindelyk aan het volwigtig werk de laatste hand gelegd, en het Reglement ingevoerd. Hetzelve was van den volgenden inhoud.

De Commissie door de Stemgerechtigde Burgery deezer Stad op den 30 January 1796 benoemd, ter revisie en verbetering van het Provisioneele Stemmings- en Regeerings-Reglement deezer Stad, geëxamineerd en rypelyk overwogen hebbende de Aanmerkingen, door sommigen haarer Medeburgers gesuppediteerd op het door de Commissie ontworpene, en onlangs door den

druk

druk gemeen gemaakte Concept-Reglement op het Bestuur deezer Stad, voorts hetzelve Concept-Reglement nader gerevideerd, met de ingekomene aanmerkingen vergeleken, en hier en daar veranderd hebbende, brengt by deeze ter finale aanneming of verwerping van de Stemgerechtigde Burgery, haare Committenten, het na volgende gerevideerde Concept-Reglement op het Bestuur deezer Stad: betuigende de Commisfie zodanig gebruik van de ingekomene confideratien te hebben gemaakt, als dezelve geoordeeld heeft voor het welzyn deezer Stad en Burgery nuttig te zyn; met dankbetuiging aan de zodanigen haarer Medeburgeren, welke door het suppediteeren hunner confideratien, tot verbetering van het voorschreve Concept-Reglement hebben gelieven mede te werken.

MIDDELBURG. *Regeeringsreglement voor Middelburg.*

De Commisfie oordeelt hier mede aan den last haar door de Stemgerechtigde Burgery op den 30 January deezes Jaars opgedragen, completelyk te hebben voldaan, en hoopt dat de door haar genomene moeitens in het ontwerpen van dit Reglement ten nutte deezer Stad en Burgery zullen verstrekken.

Middelburg den 10 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(*Onder stond*,)

Uit naam van de Commisfie ter Revisie van het Provisioneele Stemmings- en Regeerings-Reglement deezer Stad.

(*Was geteekend*,)

Als Secretarisfen:

J. TEISSEDRE L'ANGE.
D. A. BERDENIS VAN BERLEKOM.

MID-DEL-BURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Gerevideerd CONCEPT-REGLEMENT op het Bestuur der STAD MIDDELBURG in ZEELAND.

EERSTE HOOFDSTUK.

Over de verdeeling der Stad in Wyken en derzelver Vergaderplaatsen, de Stad word verdeeld in twaalf Wyken, welke ieder afzonderlyk vergaderen op zodanige plaatsen, als by iedere Wyk is uitgedrukt; in maniere navolgende:

EERSTE WYK.

Begint op de Groote Markt, van de Korte Gortstraat af tot aan de Pottemarkt, de linkerzyde van de Pottemarkt en Langevyle tot aan de lange Geere, de linkerzyde van de lange Geere tot aan de korte Geere, de korte Geere wederzydsch, de rechterzyde van de lange Gortstraat tot aan de Koestraat, de Koestraat wederzydsch, de geheele Beestenmarkt rond, de rechterzyde van de Vlissingschestraat, het Achter-Cingeltje, van de Vlissingsche-brug tot aan het Roosterstraatje, de Schouvagers Cingel, de linker- en rechterzyde van de Spekrookery, de Pottebakkers Cingel tot voorby het gewezene Schuttershof, de huizen achter de Houttuinen, de Seisdam, de geheele Heeregracht tot aan de Noordpoortstraat, de linkerzyde van de Noordpoortstraat, het Noordplein, de Noordwatergang, klein Vlaanderen, de huizen onder het Bolwerken de Voldery-laagte, tot aan de Seispoort, de Seis-laagte wederzydsch, het korte Cingeltje tot aan de Seisstraat, de Seisstraat wederzydsch, het Seisplein en de Walen-cingel, het Arminiaansche Schuitvlot en de Huidenvetters-Cingel; vergadert in de *Engelsche Kerk*.

TWEE-

TWEEDE WYK.

Begint met de Bakkery op den hoek van de Varkenmarkt, en voorts de geheele linkerzyde van de Graveſtraat, tot op de Groote Markt, het Kaatſpel wederzydsch, de linkerzyde van de Groote Markt, beginnende aan de Graveſtraat tot aan de korte Gortſtraat (daar in de Mostaardgang) de korte Gortſtraat wederzydsch (daar in de Gouden Poort) de lange Gortſtraat linkerzyde met het hoekhuis op de Varkenmarkt, de Vlisſingſcheſtraat linkerzyde, beginnende aan de Hoogſtraat en eindigende aan de Stads Schuur, de rechterzyde van het Vlisſingſche Wagenplein, de hoek om de huizen over het Karremansſtal, en achterom het Princen Hofje, de Winterſtraat wederzydsch, de geheele Slepers Cingel tot aan de Langevyle Poort, de Zandſtraat wederzydsch en het Achter-Cingeltje naar het Domburgſche Schuitvlot, de huizen over het Bruggetje, en de Domburgſche Schuitvlotſtraat wederzydsch; vergadert in de *Mennoniten Kerk.*

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

DERDE WYK.

Begint op de Groote Markt, op den hoek van de Vlasmarkt met het huis de Rooden Toren, rechts af naar en tot aan de Pottemarkt, de rechterzyde van de Pottemarkt, het Schuiffelſtraatje wederzydsch, de verdere huizen op de Pottemarkt van 't Schuiffelſtraatje naar de Langevyle, de rechterzyde van de Langevyle tot aan het Beddewykſtraatje, de rechterzyde van de lange Geere tot over de korte Geere, en van daar de lange Geere wederzydsch, met het Plein van de Smeltery tot aan de Beestenmarkt, het Roosterſtraatje, de Beenhouwers cingel van daar af tot aan het Papeſtraatje, het Papeſtraatje wederzydsch, van daar de Cingel tot aan de Langevylebrug, de rechterzyde van de Langevyle

van

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

van de brug af tot aan de Geere, de overzyde van de Langevyle van de brug af tot aan het Beddewykstraatje, het Beddewykstraatje en het Schuttershofstraatje wederzydsch, de Cingel van de Langevylebrug tot aan de Seisbrug (intusschen de Molenberg), de Kromnieweele en Vlasmarkt wederzydsch tot aan de Herberg den Helm, en de woning van den Concherge achter het Stadhuis, de linkerzyde van de lange Noordstraat van 't Stadhuis af tot aan het Simpelhuisstraatje, het Simpelhuisstraatje, Wyngaardstraatje, Penninghoekstraatje, allen wederzydsch, van daar achterom het Cingeltje van het gewezene Armziekenhuis tot aan de Seisbrug, vergadert op de *Boven-Voorzaal* van het *Stadhuis*.

VIERDE WYK.

Begint met den Langenburgt van de Markt af wederzydsch, tot aan en over het naauwe van de Wal, eindigende met het huis van den Burger *J. le Clercq*, de rechter- en linkerzyde van de Wal, de Stroopoort geheel, de Kapoenstraat wederzydsch tot aan de Nieuwe Kerk, de Wal wederzydsch tot aan de Nieuwe Kerk, de Oude Kerkstraat wederzydsch (daar in de huizen in de Rozenpoort), de Nieuwe Kerkstraat wederzydsch, de Reigerstraat wederzydsch, het geheele Choorkerkhof, de korte Giststraat wederzydsch, de woningen in de Munt, de geheele Abtdy rond. Op de Balans te beginnen met het Koffyhuis, de huizen aan die zyde tot tegen de Pieterstraat, de overzyde van de Balans, beginnende met het eerste huis achter de Herberg het Hof van Holland tot aan de Wagenaarstraat, de Wagenaarstraat linkerzyde van de Balans af tot aan de Brouwery de drie Tonnekens, van daar de overzyde van de Wagenaarstraat van de Oude Kerk af tot aan den hoek van de Bree, de linkerzyde van de Bree tot aan de Noordvest,

de

de huizen op de Noordvest van de Bree af tot aan de Noordbrug, alle de Straatjes in de Baginage, de Koningstraat wederzydsch, de linkerzyde van de korte Noordstraat van de Noordbrug af tot aan het Oude Kerkhof, de huizen achterom het Oude Kerkhof tot aan de Wagenaarstraat; vergadert in het *Auditorum* naast de *Choorkerk*.

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

VYFDE WYK.

Begint op de Groenmarkt op den hoek van de korte Lombaardstraat, van daar af de rechterzyde van den Langenburgt tot over de Wal, voorts de overzyde van den Langenburgt van den Hoek den Wal af tot aan de Groenmarkt, de Groenmarkt rond, met het huis van den Muntmeester, de Kortenburgt wederzydsch tot aan de Bogaardstraat, de Bogaardstraat en Latynsche Schoolstraat, beiden wederzydsch, de korte en lange Lombaardstraat wederzydsch, daar in de woningen in de poort van den Burger *de Bruyn*. Vervolgens de lange Noordstraat, beginnende met het huis, bewoond by den Burger *G. M. Peetersen*, over het Stadhuis tot aan den hoek van de Oude Kerk, de Blindehoek wederzydsch, de huizen achter de Oude Kerk aan de zyde der lange Noordstraat tot aan de Brouwery, de Brouwery de drie Tonnekens, het huis van den Koster der Oude Kerk, voorts de korte Noordstraat rechterzyde tot den hoek van het Oude Kerkhof over de Lambrechtstraat, de geheele overzyde der korte Noordstraat, van de Noordbrug af tot aan de lange Noordstraat, de Lambrechtstraat wederzydsch, de rechterzyde van de lange Noordstraat van de korte Noordstraat af tot aan het Simpelhuisstraatje, de St. Jorisstraat en St. Bastiaanstraat geheel, alle de huizen op de Cingel van den hoek over het gewezene Armzie-

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

ziekenhuis af tot aan de Noordbrug, vergadert in de *Oude Kerk*.

ZESDE WYK.

Begint aan de Balans, de lange en korte Pieterstraat wederzydsch, de lange Giststraat wederzydsch tot aan de Wisselbank en Paauwpoort, de Noordzyde van den Dam van de Paauwpoort af tot aan de Dambrug (daar onder de Izabellegang en de huisjes aan de Dambrug), van daar de Rotterdammerkaai tot aan de Nederstraat, het Kraanstraatje geheel, de linkerzyde van de Nederstraat, van de Kaai af tot op den hoek van de Breestraat, de lange en korte Breestraat wederzydsch tot aan de Oostkerk, achter de Oostkerk van de Azynmakery af tot aan den hoek van het Oostersche Wagenplein, de Verweryrstraat wederzydsch, en daar in het Glasekaststraatje, voorts het Molenwater, van den hoek der Verweryrstraat af tot aan de Koepoort, de Herberg het Koningsplein en de huizen achter de Brandery, het Molenwater aan die zyde, als ook de bocht naar het Bolwerk by de Herberg het Zwaantje, de woningen daar by op het Bolwerk, vervolgens het korte Molenwater tot aan de Noordbrug, de rechterzyde van de Noordpoortstraat voorby het Arm-weeshuis, en de huizen aan die zyde tot de Smitse tegen de Noordpoort; vergadert in de *Fransche Kerk*.

ZEVENDE WYK.

Begint op den hoek van de lange Pieterstraat aan de Balans, van daar de rechterzyde van de Haringplaats en Spanjaardstraat tot aan de Spuistraat, de Spuistraat geheel, daar in ook het Slopje en de huizen in de Suikerpoort, de rechterzyde van de Spuibrug, van de Spuistraat af tot aan de Molstraat, e Molstraat en Pypstraat we-

wederzydsch, de rechterzyde van de lange Cingelstraat, van de Molstraat af tot aan de Schuitvlotstraat, de lange Schuitvlotstraat wederzydsch, de korte Cingelstraat rechterzyde, de rechterzyde van de Brakstraat van de korte Cingelstraat af tot aan de Kaai, de overzyde der Brakstraat van de Kaai af tot aan de Breestraat, de rechterzyde van de Lazarystraat en Lazarymolenstraat tot op den hoek van de lange Breestraat over de Dampoort, de Wolfertspoort, de woningen boven de Dampoort en de Nederstraat aan die zyde tot aan de Kaai, de Oostpunt en de huizen daar achterom tot de Poort in de Nederstraat uitkomende; vergadert in de *Oost Kerk.*

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

ACHTSTE WYK.

Begint op den hoek van de Haringplaats aan de zyde van de Balans, van daar af tot aan de Balans, de Balans aan de rechterzyde, en de rechterzyde van de Wagenaarstraat tot aan de Bree, de rechterzyde van de Bree (daar in het Cellebroershof, de Glasblazery en haar Plein) tot de Zuid-cingel, de geheele Zuid-cingel van de Bree af tot aan de Koepoortstraat, de Gang en woningen in de zogenaamde Bleekery, de huizen op de Haringplaats (uitgezonderd aan de zyde der Pieterstraat,) de linkerzyde van de Spanjaardstraat en Spuibrug tot aan de Koepoortstraat, de Koepoortstraat wederzydsch, de linkerzyde der lange en korte Cingelstraat, de korte Schuitvlotstraat wederzydsch, de linkerzyde van de Brakstraat, beginnende aan den hoek der korte Cingelstraat tot aan de korte Breestraat, de linkerzyde van de Lazarystraat, de Bocht van Guinée, de linkerzyde van de Lazarymolenstraat tot aan de Dampoort, als mede de huizen op het Smits-bolwerk en achterom het Bolwerk, als mede rondom het Oostersche Wagenplein en het Oostersche Kerkhof, de Oostersche straat of Nieu-

MID-DEL-BURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Nieuwebuizen wederzydsch, als ook het Bastion, en de huizen op het Plein en in het Slopje naast het Burger Weeshuis; vergadert in de *Lutherſche Kerk.*

NEGENDE WYK.

Begint in de lange Noordſtraat over het Stadhuis met het huis de Trappen bewoond by den Burger *L. P. van Oppen*, en van daar die zyde van de Groote Markt tot aan den Langendelft, de geheele rechterzyde van den Langen- en Kortendelft, beginnende aan de Groote Markt en eindigende aan de Bellingſtraat, (daar onder de Poort de drie Spuiten) de Bellingſtraat wederzydsch, de Kinderdyk, beginnende met het huisje over en naast de Spykerbrug, en vervolgens op den hoek van de Herberg St. Joris af tot over de Bellingbrug, de Korendyk, de Goeſche Korenmarkt aan de linkerzyde tot aan de Sasbrug, de woningen in het Pakhuis Luik, mitsgaders in de Poort en achter de Pakhuizen *van Roubergen*, voorts op den Blaauwendyk te beginnen met de West-Indiſche Pakhuizen tot aan de Kalkſtraat, de Kalkſtraat wederzydsch, de huizen achter de Teerpakhuizen tot aan de Vlisſingſchebrug, de linkerzyde van het Vlisſingſche Wagenplein tot aan de Vlisſingſche Poort, en de Achter-cingel aldaar tot aan de Kalkſtraat, vergadert in de *Nieuwe Kerk.*

TIENDE WYK.

Begint aan de Groote Markt met den hoek van den Langenburgt, de geheele linkerzyde van den Langen- en Kortendelft tot op den Dam in het Koffyhuis achter de Wisſelbank, de rechterzyde van den Kortendelft, beginnende op den hoek van de Bellingſtraat tot aan den Dam, de Zuidzyde van den Dam tot aan het Schuddevis-

ſtraat-

ſtraatje, het Schuddevis- en Molenſtraatje wederzydsch, daar in het Kuipers Gildehuis, het overige der Zuidzyde van den Dam, de Dwarskaai, de huizen over de Dokbrug aan de Oost-Indiſche Werf, en achterom de Werf het huis van den Onder-Equipagiemeester, de huizen aan de Segeers Poort en op de Commercie Werf tot aan de kleine Sasbrug, de Molenſtraat tot aan de Segeersmolen, de huizen achter de Segeersmolen en achter het Arſenaal, de Blaauwendyk tot aan de West-Indiſche Pakhuizen; vergadert in de *Choor Kerk*. MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

ELFDE WYK.

Begint in de Graveſtraat op den hoek van de Zusterſtraat, de linkerzyde van de Graveſtraat tot aan de Hoogſtraat, de Hoogſtraat wederzydsch, de Stadsſchuur, Watermolen, het Tuchthuis, de Viſſchersdyk, van daar die zyde van de Goeſche Korenmarkt, de geheele Konſteenſchendyk, vervolgens de Nieuwe Haven van de Poort ſchuins over de Mennoniten Kerk af, tot aan de St. Jansſtraat, de Turf- en Houtkaai, de Londonſche en Bierkaai, de geheele Rouaanſchekaai, eindigende met het hoekhuis aan de Dwarskaai; vergadert in de *Gasthuis Kerk*.

TWAALFDE WYK.

Begint op de Groote Markt, het eerſte huis achter den Lakenkooper van Zoelen, en zo de linkerzyde van de Graveſtraat tot aan de Zusterſtraat, de Zusterſtraat wederzydsch, en daar in het Plein van de Vismarkt Kerk, en de huizen in het Garnaatſtraatje, de St. Jansſtraat wederzydsch, daar in de geheele St. Jansgang, en het Gat van de Vismarkt, het kleine Heereſtraatje, de Heereſtraat wederzydsch, de Segeerſtraat wederzydsch en de woningen in het Slopje, en einde-

MIDDELBURG. delyk de Nieuwstraat wederzydsch; vergadert in de *Vismarkt Kerk*.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Over de Stemgerechtigden.

Art. 1. Stemgerechtigden in de Wyk-Vergaderingen deezer Stad zyn alle Mansperfoonen, die in het volgende Artikel niet speciaal worden uitgezonderd.

2. Van het Stemrecht of de uitoefening van dien zyn uitgesloten de navolgenden:

1. Allen, die den ouderdom van twintig Jaaren niet hebben bereikt. Deeze bepaling echter sluit niet uit de zodanigen, die boven de achttien, doch beneden de twintig Jaaren oud, van hun Stemrecht volgens Art. 1 van het Provisioneel Stemmings-Reglement hebben gebruik gemaakt, en als zodanig by de Wykmeesteren bekend staan.

2. Alle Persoonen buiten deeze Republiek of de Colonien van deezen Staat geboren, die sedert twee Jaaren, en alle Inboorlingen deezer Republiek of der Colonien van deezen Staat, die sedert één Jaar hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad niet hebben gehad. Onder deeze bepaling zyn niet begrepen de uitgewekenen by of ter oorzaake der Omwenteling van 't Jaar 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren en sedert naar elders vertrokken zynde, wederom hunne vaste woning binnen deeze Stad genomen hebben.

3. Alle huisselyke Bedienden, binnen deeze Stad niet geboren, ten zy uit hoofde van hunne eigene en afzonderlyke huishouding, 's Lands en Stads Lasten betalende.

4. Allen, die om verkwisting, wangedrag of krankzinnigheid onder Curatele staan.

5. Allen, die in Wees-, Diaconie-, Armen- of

of andere Godshuizen *om niet* onderhouden worden; mitsgaders die uit de Armen-kasſen in het laatst afgeloopene Jaar, te rekenen tot den dag der Wyk-Vergadering, langer dan drie maanden zyn bedeeld geworden.

MIDDELBURG.

Regeeringsreglement voor Middelburg.

6. Alle Bankroutiers, mitsgaders zulken, welker Boedels aan de Kamer van Deſolate Boedels overgegeven zyn; ook de geenen, welke Brieven van Cesſie verkregen hebben, zo lang dezelve hunne Crediteuren niet ten volle hebben afbetaald: ten ware de voornoemde Perſoonen by een ſpeciaal Declaratoir van den Rechter kunnen aantoonen, dat hunne Inſolventie niet uit eigen frauduleuſen handel is voortgeſproten.

7. Alle Militairen, ten ware dezelven Inboorlingen deezer Republiek of der Colonien van deezen Staat zynde, ſedert *één Jaar*, en buiten deeze Republiek of buiten de voorſchreve Colonien geboortig, ſedert *twee Jaaren* hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad gehad hebben.

8. Alle Perſoonen in Eed en directen dienst ſtaande van eenige vreemde Mogendheid.

9. Allen, die wegens misdaad door den Rechter zyn veroordeeld.

10. Allen, die op beſluit van den Rechter gevangen zitten, mitsgaders allen, die voor den Rechter van misdaad zyn beſchuldigd, zo lang dezelve niet zyn vrygeſproken.

11. Allen, die in eenigen opzichte aan het bewerken en uitvoeren van oproer en plundering zich hebben ſchuldig gemaakt.

12. Allen, welke in de Wykvergadering niet hebben gedaan en geteekend het navolgende Declaratoir:

Ik verklare binnen deeze Provincie en binnen deeze Republiek voor wettig te houden alleen zodanige Regeeringsform, welke gegrond is op de Oppermacht des geheelen Volks; en ik houde

MIDDELBURG.

voor onwettig en met de gemelde Oppermacht des Volks stry̆dig alle Erfelyke Ampten en Waardigheden.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

3. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoefend, dan in wettig byeengeroepene Wykvergaderingen.

4. Het Stemrecht kan niet worden uitgeoefend, ten zy door een iegelyk in Persoon tegenwoordig zynde, en niet dan in die Wykvergadering, onder welke de Stemgerechtigde behoort.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de Wykmeesteren en de Secretarisſen der Wykvergaderingen.

Art. 1. In iedere Wyk deezer Stad zullen in de eerſte Wykvergadering na de aanneming van dit Reglement te houden, en voorts Jaarlyksch op den tweeden Woensdag in de Maand Mei worden aangeſteld een Wykmeester, een Plaatsvervanger en twee Secretarisſen, en zulks in maniere als by het IV Hoofdſtuk Art. 10 en volgende word bepaald.

2. De Plaatsvervanger vervult den Post van den Wykmeester by deszelfs overlyden of verhuizen uit de Wyk, waar in hy is aangeſteld, mitsgaders in de Wykvergaderingen, en in de byeenkomſten der Wykmeesteren, wanneer dezelve verhinderd wordt aldaar te verſchynen.

3. De Wykmeesters, Plaatsvervangers en Secretarisſen fungeren één Jaar.

4. § 1. Zy zullen voor deeze Posten niet mogen bedanken, ten zy om voldoende redenen, dadelyk by hunne benoeming te allegeeren, dewelke door de meerderheid der aanwezige Stemgerechtigde Burgers in die zelfde Wykvergadering zullen worden beöordeeld.

§ 2. De Wykmeester, Plaatsvervanger en Secre-

cretarisſen, welke reeds één Jaar hebben geſungeerd, zyn niet gehouden het eerstvolgende Jaar die Posten wederom aan te nemen: zynde hier onder mede begrepen de tegenwoordige Wykmeesteren en Secretarisſen.

MIDDELBURG.

Regeeringsreglement voor Middelburg.

5. § 1. Wykmeesters en Plaatsvervangers moeten zyn Stemgerechtigde Burgers, in de Wykvergadering tegenwoordig, hebbende bereikt den ouderdom van 25 Jaaren, ſedert twee Jaaren binnen deeze Stad woonachtig, en kunnende leezen en ſchryven.

§. 2. Deeze bepaling van twee Jaaren inwoning ſluit niet uit de uitgewekenen by of ter oorzake der omwenteling van den Jaare 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren, en ſedert naar elders vertrokken zynde, wederom hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad genomen hebben.

§ 3 De Leden en Ministers van het Provinciaal of Stedelyk Beſtuur zyn niet benoembaar tot Wykmeester, Plaatsvervanger of Secretaris.

6. Wanneer een Wykmeester en deszelfs Plaatsvervanger beiden binnen het Jaar, waar voor zy zyn aangeſteld, mochten overlyden, of uit hunne Wyk verhuizen, zullen deeze vacaturen terſtond vervuld worden in eene, door het Collegie van Wykmeesteren ten dien einde expresſelyk by een te roepene Wykvergadering, waar in de Secretarisſen dier Wyk intusſchen de Directie zullen hebben. Doch wanneer het zelfde plaats had omtrent de Secretarisſen, zal derzelver Post tot de eerstvolgende Wykvergadering onvervuld blyven, en intusſchen door een of twee der Stemgerechtigden, door den Wykmeester daar toe te verzoeken, worden bekleedt.

7. Wykmeesteren zyn gehouden naauwkeurig Register te houden van alle Manspersoonen, die den ouderdom van twintig Jaaren hebben bereikt, en in hunne Wyk woonachtig zyn, mitsgaders van alle dadelyke Stemgerechtigden tot hunne

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Wyk behoorende, zullende aan de Wykmeesteren van Stadswege de noodige boeken ten voorschreven einde worden ter hand gesteld.

8. De Wykmeesters en Secretarissen zyn gehouden, in het laatst van de Maand Mei van ieder Jaar eene algemeene omschryving van alle Mansperfoonen twintig Jaaren oud, ieder in zyne Wyk te doen.

9. Dezelve zullen Jaarlyksch vóór het eindigen van hunnen Post ter Secretarie overbrengen eene naauwkeurige en geteekende opgave der veranderingen in beide de Lysten voorgevallen; ten einde het Algemeen Register, het welk ter Secretarie zal worden aangelegd en gehouden, dien conform in orde worde gebracht.

10. De Secretarissen zullen exacte aanteekening houden van al het geene in de Wykvergadering is verhandeld, en de Extensie daar van in de eerstvolgende Wykvergadering ter Resumtie brengen.

11. Wykmeesteren en Secretarissen zullen by het eindigen van hunnen Post aan hunne Opvolgers overgeven alle papieren en boeken, onder hunne berusting geweest zynde, en betrekking hebbende tot hunnen Post.

12. Alle oproeping der Burgery, zo wel extraordinaire als ordinaire worden door Wykmeesteren, (welke daar toe alléén, en met uitsluiting van allen anderen zyn bevoegd) gedaan en bekend gemaakt door middel der Stads-Courant, ten minste tweemaal vier-en-twintig uuren voor den tyd, waarop de Wykvergaderingen moeten gehouden worden, (ten zy zulks onmogelyk ware) met eene zakelyke opgave van het oogmerk der oproeping: ook worden die by Tromslag op alle hoeken van de straten dien zelfden morgen aangekondigd.

13. Van alle oproepingen wordt door Wykmeesters aan den President van den Raad kennis gegeven.

14. Wykmeesteren zullen de Burgery oproe- pen alléén tot het doen van die verkiezingen, waar toe dezelve is gerechtigd; tot het beslisfen van alle zulke zaaken, waar over het Stedelyk Bestuur noodig zal oordeelen derzelver wil te vernemen; als mede wanneer honderd Stemge- rechtigde Burgers by het Collegie van Wyk- meesteren, eene oproeping der Wyken vorderen, en het oogmerk, waar toe dezelve wordt ge- vraagd, schriftelyk opgeven.

MIDDELBURG. *Règeerings-Reglement voor Middelburg.*

15. Wykmeesteren, Plaatsvervangers en Se- cretarisfen zullen elk in hunne Wykvergadering, by derzelver aanstelling, in handen van den oud- stee Stemgerechtigden, aldaar tegenwoordig, af- leggen de volgende belofte:

Ik belove dat ik den Post van Wykmeester, Plaatsvervanger of Secretaris, my door deeze Wykvergadering opgedragen, met alle getrouw- heid zal waarnemen, en zorgvuldig in deeze myne betrekking toezien, dat geene inbreuken geschieden op het geene ten opzichte der Stem- gerechtigden in het algemeen, en der Wykmees- teren, Plaatsvervangeren of Secretarisfen in het byzonder, is gestatueerd en bepaald by het Re- glement op het Stads Bestuur gearresteerd den...

16. Na het afleggen van voorschreve belofte, zal aan den Wykmeester, Pleatsvervanger en Secretarisfen, ieder afzonderlyk, worden ter hand gesteld een Geloofsbrief, door den afgaanden Wykmeester of Plaatsvervanger en een' der Se- cretarisfen, benevens den oudsten en jongsten in Jaaren van de aanwezige Stemgerechtigden onder- teekend, zynde van deezen inhoud:

De Wykvergadering No heeft benoemd tot Wykmeester: Plaatsvervanger van den Wyk- meester: Secretaris der Wyk: den Burger Middelburg den

MIDDELBURG.

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de Wykvergaderingen, derzelver Bestuur en Werkzaamheden.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Art. 1. Geene byeenkomst van Burgers, door Wykmeesters niet behoorlyk opgeroepen, is voor eene wettige Wykvergadering te houden.

2. Niemand zal gewapend in de Wykvergadering mogen verschynen, noch in eenige Uniform of Ordekleed, ook niet met eenig distinctief teeken.

3. De Wyken komen op denzelfden tyd te zamen in derzelver Vergaderplaatsen.

4. De Wykmeesters zullen ieder in hunne Wyk de Wykvergaderingen openen, bestuuren en sluiten.

5. De Wykmeesters zullen de Wykvergaderingen houden met geslotene deuren, en een quartier uur na den bepaalden tyd dezelve beginnen.

6. Zy zullen toezien, dat geene dan Stemgerechtigde Burgers aldaar tegenwoordig zyn, en in geval van twyfeling of geschil over de stembevoegdheid van eenen der aanwezigen, zal de meerderheid der tegenwoordig zynde Stemgerechtigde Burgers, in afwezigheid van hem, over wien het geschil is, het zelve dadelyk beslissen: behoudens de vryheid aan den geenen, die afgewezen wordt, om zich in eene volgende Wykvergadering nader te justificeeren.

7. Wykmeesteren zullen in elke Wykvergadering de aanwezigen tellen, en elk een byzonder Nummer laaten trekken.

8. De Secretarissen zullen Lysten houden van de Nummers, die ieder getrokken heeft, en elks naam by zyn Nummer aanteekenen: zullende de Lysten der aanwezigen in de Wykvergadering, door de Secretarissen gehouden, aan den Wykmees-

meester worden ter hand gesteld, en door denzelven bewaard.

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

9. De Stemgerechtigden zullen zich naast elkander op de daar toe gestelde zitplaatsen nederzetten.

10. Wanneer 'er Wykmeesters of Plaatsvervangers moeten verkoozen worden, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger, die de Wykvergadering bestuurt, de vereischten van eenen Wykmeester en Plaatsvervanger voorlezen, vermeld by het III Hoofdstuk Art. 5.

11. Vervolgens zal aan ieder aanwezig Stemgerechtigd Burger door een der Secretarissen worden ter hand gesteld een Billet, waar op een iegelyk een persoon uit de aanwezige Stemgerechtigden, de vereischte hoedanigheden hebbende, tot Wykmeester of Plaatsvervanger respectivelyk zal benoemen.

12. Die niet schryven kan zal aan de Secretarissen den by hem bedoelden persoon opgeven, dewelke denzelven op het Billet zullen schryven.

13. Ieder Stemgerechtigde zal op zyn Nummer worden opgeroepen, en zyn ingevuld (doch ongeteekend) Billet door een' der Secretarissen in de daar toe gestelde Bus doen werpen.

14. Dit door alle de aanwezige Stemgerechtigden verricht zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de Bus openen, en de namen yder geenen, die benoemd zyn, overluid leezen, dewelke door de beide Secretarissen zullen aangeteekend worden.

15. Indien 'er iemand, die niet verkiesbaar is, gestemd wordt, zal zodanige stem niet aangeteekend worden.

16. Wanneer de gestemde Wykmeester of Plaatsvervanger de beslissende meerderheid heeft, dat is ten minste ééne stem meer dan de helft van alle de stemmen, zal by gehouden worden tot Wykmeester of Plaatsvervanger wettig verkoozen te zyn.

17.

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

17. Doch wanneer 'er niemand zulk eene meerderheid van stemmen heeft, zullen die twee Persoonen, welke de meeste stemmen hebben, op nieuws worden voorgedragen, om daar uit één op de hier voren bepaalde wyze verkoozen te worden; en zal als dan de meerderheid van stemmen, en in geval de stemmen steken, het lot beslissen.

18. De Secretarissen worden uit de aanwezige Stemgerechtigden op gelyke wyze aangesteld, zonder dat evenwel in derzelver verkiezing eene beslissende| meerderheid van stemmen noodzakelyk is.

19. Wykmeesters, Plaatsvervangers en Secretarissen worden afzonderlyk verkoozen en aangesteld.

VYFDE HOOFDSTUK.

Over het benoemen van Kiezers.

Art. 1. Iedere Wykvergadering zal telkens, wanneer in het Stedelyk Bestuur eene of meer plaatsen moeten vervuld worden, uit haar midden drie Stemgerechtigde Burgers tot Kiezers benoemen.

2. Alvorens tot die benoeming over te gaan, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de vereischte hoedanigheden in een Kiezer (Art. 3 vermeldt) voorlezen.

3. § 1. Kiezers moeten zyn Stemgerechtigde Burgers, in de Wykvergadering tegenwoordig, hebbende bereikt den ouderdom van 25 Jaaren, sedert twee Jaaren binnen deeze Stad woonachtig, en kunnende leezen en schryven.

§ 2. Deeze bepaling van twee Jaaren inwoning sluit niet uit de uitgewekenen by of ter oorzake der omwenteling van 't Jaar 1787, noch ook dezulken, die binnen deeze Stad geboren en sedert naar elders vertrokken zynde, wederom hun-

hunne vaste woonplaats binnen deeze Stad genomen hebben. MIDDELBURG.

§ 3. De Leden en Ministers van het Stedelyk Bestuur, als mede de Wykmeesters, en by derzelver absentie de Plaatsvervangers, zyn tot Kiezers niet benoembaar. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

§ 4. Die by de laatstvoorgaande verkiezing tot Kiezer is benoemd geweest, en na gedane uitloting als zodanig is aangebleven, is by de eerstvolgende benoeming van Kiezers daar toe niet benoembaar.

4. Al wie tot Kiezer verkoozen wordt, is verplicht dien post aan te nemen.

5. Aan ieder Stemgerechtigd Burger, in de Wykvergadering tegenwoordig, zal door een' der Secretarissen worden ter hand gesteld een Billet, waar op een iegelyk drie Persoonen uit de aanwezige Stemgerechtigden, de vereischte hoedanigheden hebbende, tot Kiezers zal benoemen.

6. Die niet schryven kan, zal aan de Secretarissen de by hem bedoelde Persoonen opgeven, dewelke dezelven op het Billet zullen schryven.

7. Ieder Stemgerechtigde zal op zyn Nummer worden opgeroepen, en zyn ingevuld (doch ongeteekend) Billet door een' der Secretarissen in de daar toe gestelde Bus doen werpen.

8. Dit door alle de aanwezige Stemgerechtigden verricht zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de Bus openen, en de namen der geenen, die tot Kiezers benoemd zyn, overluid leezen, dewelke door de beide Secretarissen zullen aangeteekend worden.

9. Indien 'er iemand, die niet verkiesbaar is, tot Kiezer gestemd wordt, zal zodanige stem niet aangeteekend worden.

10. Alle de stemmen aangeteekend en opgeteld zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervan-

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

vanger aan de Wykvergadering bekend maaken, welke drie Persoonen de meeste stemmen hebben, dewelke vervolgens als de wettig verdoozen Kiezers van zodanige Wykvergadering gehouden worden.

11. Ingevalle de stemmen steken of gelyk zyn, zal de oudsten in jaaren der aldus benoemden Kiezer zyn.

12. De Kiezers zullen in handen van den Wykmeester of Plaatsvervanger afleggen de navolgende belofte:

Ik belove dat ik my van mynen pligt als Kiezer naar myn geweten kwyten zal, en zonder aanzien des Persoons naar myn beste kennis tot Vertegenwoordigers deezer Burgery in het Stedelyk Bestuur alleen stemmen zal zodanige bevoegde Burgers, van welker eerlykheid, deugd, kunde en Vaderlandsliefde ik my overtuigd houde; en geenszins de zodanigen, van welken ik vermoede dat zy het voormalig of eenig ander Bestuur, strydig met 's Volks onvervreemdbare Oppermacht, wederom zouden willen invoeren.

13. Na het afleggen van voorschreeve belofte, zal aan de Kiezers worden ter hand gesteld een Geloofsbrief, door den Wykmeester of Plaatsvervanger en de Secretarissen onderteekend, zynde van deezen inhoud:

De Wykvergadering No.   heeft benoemd tot Kiezers de Burgers   om zich dadelyk te vervoegen op de Raadkamer ten Stadhuize alhier, ten einde te helpen verkiezen   Middelburg
den   als Wykmeester
als Secretarissen

14. Dit verricht zynde, zal de Wykmeester of Plaatsvervanger de Billetten verscheuren of verbranden, en daar na zal de Wykvergadering uit een scheiden.

ZES-

ZESDE HOOFDSTUK.

MIDDELBURG.

Over de verkiezing en aanstelling van het Stads Bestuur.

Regeerings Reglement voor Middelburg.

Art. 1. De drie Kiezers uit iedere Wyk zullen zich dadelyk na hunne benoeming begeven ten Stadhuize in de Raadkamer, alwaar dezelve met alle eguards aan hunnen Post verschuldigd, zullen ontvangen worden door twee Leden uit het Stedelyk Bestuur, namelyk één Lid uit den Raad en één Lid uit de Rechtbank, door ieder Collegie respectivelyk daar toe te committeeren; dewelke de Geloofsbrieven der Kiezers zullen examineeren, en dezelve wettig bevonden hebbende te rug geven.

2. Vervolgens zal de voorschreve Commissie uit het Stads Bestuur de drie Kiezers uit iedere Wyk doen uitloten tot op één, zo dat 'er slechts twaalf Kiezers, en wel uit iedere Wyk één, zal aanblyven. De uitloting geschiedt in deezer voege: 'er worden drie Billetten van gelyke grootte genomen, op één van welken geschreven is *Kiezer*, deeze Billetten worden op eene egale wyze toegerold, en door voorschreve Commissie aan de drie Kiezers uit iedere Wyk afzonderlyk gepresenteerd, om door ieder derzelven daar uit één Billet getrokken te worden. Deeze uitloting over alle twaalf Wyken ieder afzonderlyk verricht zynde, worden de Billetten geopend, terwyl de geenen, op wier uitgetrokken Billet het woord *Kiezer* geschreven staat, als effective Kiezers aanblyven en fungeeren zullen.

3. Onder de aangeblevene Kiezers zullen geene Persoonen mogen zyn, die elkander in Bloedverwant- of Zwagerschap bestaan in den derden graad ingesloten: en dus by voorbeeld geen Vader en Zoon, geen Grootvader en Kleinzoon, geen Stiefvader en Stiefzoon, geen

Schoon-

MIDDELBURG. Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Schoonvader en Schoonzoon, geen twee Broeders of Zwagers, geen Oom en Neef, zoo min door aanhuweiyking als door bloedverwantſchap, te gelyk als Kiezers mogen aanblyven en het Verkiezing-werk uitoefenen.

4. Indien eenige der aangeblevene Kiezers elkander' beſtaan binnen de graden by het voorgaande Artikel gemeld, moeten de zodanigen onderling loten, wie hunner als Kiezer aanblyven zal; zullende de plaats van hem, die afgeloot word, door een' der twee bevorens uitgelote Kiezers uit dezelfde Wyk by het lot worden aangevuld; en ingevalle de aldus wederom aangekomene Kiezer aan een' ander' mede binnen den derden graad beſtaat, moet de afloting en aanvulling wederom geſchieden als voren, tot dat het twaalftal der Kiezers wettig en compleet is.

5. Deeze aanvulling zal op gelyke wyze geſchieden, indien een der Keizers door een onvoorzien toeval, en vóór de finale vervulling der openſtaande plaats in het Stedelyk Beſtuur, buiten ſtaat mocht geraken, om als Keizer te fungéren.

6. De Vergadering der twaalf aangeblevene Kiezers wettig en voltallig zynde, word door dezelve by hoofdelyk en opene ſtemming, uit hun midden een Præſident, en uit de 24 uitgelote Kiezers een Secretaris verkozen. In beide verkiezingen zullen de meeste ſtemmen, en in cas van gelyke ſtemmen het lot beſlisſen.

7. Na dat aldus de Vergadering der Kiezers is geconſtitueerd, zal de Commisſie uit het Stedelyk Beſtuur, alsmede de uitgelote Kiezers (uitgezondert die tot Secretaris is verkozen) dadelyk van de Raadkamer vertrekken. Wordende de Kiezers door twee Stadsboden, met derzelven busſen voorzien, en door een' Zaalbewaarder behoorlyk bediend.

8. De

8. De Commissie uit het Stadsbestuur en de uitgeloten Kiezers vertrokken zynde, zal de Præsident der Kiezers voorlezen de vereischte hoedanigheden in een Vertegenwoordiger deezer Burgery, vermeld in het VII. Hoofdstuk Art. 1. en volg.

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

9. Daarna zullen de Kiezers terstond overgaan tot de vervulling der openstaande plaatsen in het Stedelyk bestuur, op de wyze hier na te melden; en niet uit een mogen gaan voor dat de openstaande plaatsen zyn vervuld.

10. Niemand der twaalf aangeblevene Kiezers is benoembaar tot een der posten, ter vervulling van welken de Kiezers vergaderd zyn.

11. Eerst zal de Bailliu, vervolgens de vacante plaatsen in den Raad, en daarna in de Rechtbank vervuld worden.

12. De navolgende wyze van stemmen moet naauwkeurig geobserveerd worden:

Ieder Kiezer zal op een billet schryven de namen der Persoonen, door hem ter vervulling van den post, waar over word gestemd, benoemd wordende; en wel in zulken getale, als er Persoonen aantestellen zyn; zullende dit billet niet moeten onderteekend worden.

13. De voorschreve billetten toegerold zynde, zullen door den Secretaris worden opgehaald, door den Præsident vervolgens voorgelezen en door denzelven en den Secretaris aangeteekend worden. Terwyl de oudste in Jaren buiten den Præsident telkens na de voorlezing van ieder billet, hetzelve inzien en examineren, of de Pæsident de stem conform den inhoudt heeft opgenomen.

14. De stemmen opgenomen zynde, zal de Præsident den uitslag daar van aan Kiezers te kennen geven.

15. Wanneer iemand der genoemde persoonen de beslissen meerderheid van stemmen, dat is

 meer

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

meer dan zes stemmen heeft, word dezelve dadelyk als wettig verkozen gehouden.

16. Indien geen der genoemde persoonen, of niet zo veel als moeten worden aangesteld, de beslissende meerderheid van stemmen hebben, zullen alle de genoemde persoonen op eene lyst gesteld en door den Secretais opgelezen worden, uit welke lyst als dan ieder Kiezer op de wyze als voren zo veel persoonen zal stemmen, als er nog plaatsen onvervuld zyn.

17. Indien by deede tweede stemming nog niemand de beslissende meerderheid heeft, of niet zo veel persoonen als moeten aangesteld worden, dan zal voor iedere nog overig zynde vacature afzonderlyk gestemd, en eene nominatie gemaakt worden, bestaande uit die drie persoonen, welke by de tweede stemming de meeste hebben gehad; uit welke nominatie ieder Kiezer één persoon op de wyze als voren zal stemmen, zullende als nu de gene, die de meeste stemmen heeft, voor wettig verkozen gehouden worden. Deeze nominatie zal telkens voor de volgende vacature worden aangevuld met één persoon, te weten die in de hoeveelheid van stemmen volgt op de genen, die van de eerste nominatie zyn overgebleven.

18. Wanneer de stemmen by de verkiezing steken of gelyk zyn, zal het lot beslissen. Zullende in zodanigen gevalle de namen der genen, die gelyke stemmen hebben, ieder op een afzonderlyk billet van gelyke grootte door den Secretaris geschreven, aan den oudsten Keizer (buiten den Præsident) vertoond, en vervolgens op gelyke wyze toegerold worden, waar uit als dan de Præsident één billet zal trekken; zullende hy, wiens naam op het uitgetrokken billet geschreven staat, als wettig verkozen gehouden worden.

19. Ingevalle onder de gekozene Leden voor het Stadsbestuur eenige gevonden worden, die

elkander' in zulken graad van Bloedverwantschap of Zwagerschap bestaan, dat dezelven volgens dit Reglement niet te gelyk als Leden van een en hetzelfde Collegie van het Stadsbestuur kunnen fungeren, zal die gene onder hen, die de minste stemmen heeft gehad, van de lyst der verkozene Leden afgelaten, en een ander bevoegd persoon in deszelfs plaats verkozen worden. In cas van gelyke stemmen zal het lot beslissen.

MIDDELBURG. Regeerings-Reglement voor 't Middelburg.

20. Indien iemand tot Lid van het Stadsbestuur bevonden word verkozen te zyn, dewelke niet bezit de hoedanigheden en vereischtens by het VII. Hoofdstuk vermeld, zal zodanige verkiezing gehouden worden voor nul en van onwaarde, en een ander bevoegd persoon dadelyk moeten verkozen worden.

21. De vacante plaatsen vervuld zynde, zal dadelyk aan de verkozene Leden van hunne verkiezing door een Stadsbode kennis gegeven worden, met een billet door den Præsident en Secretaris onderteekend, van deezen inhoud:

De Burger door de vergaderde Kiezers benoemd zynde tot ... deezer Stad, wordt verzocht, om op ten uuren te verschynen ten Stadhuize alhier in de Raadkamer, ten einde zich te verklaren nopens de aanvaarding van voorschreven post. Middelburg den Als Præsident der Kiezers:
Als Secretaris:

22. De verkozene persoonen ter Raedkamer verschenen zynde, zullen ieder afzonderlyk door den President worden afgevraagd, of zy bereidt zyn den post, waar toe zy door Kiezers verkozen, en van wege deezer Burgery geroepen worden, te aanvaarden? zo ja: zullen dezelve in handen van den voornoemden Præsident afleggen den navolgenden Eed:

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Eed van den Baillìu.

Ik belove en zwere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daar op gegronde Regéringsform, dat ik naar myn vermogen zal weren en tegengaan alles wat daar mede strydig is: voorts dat ik den post van Bailliu deezer Stad en hare Jurisdictie naar myn beste weten getrouwelyk zal waarnemen; de Wetten en Rechten van den Lande, mitsgaders de plaatshebbende Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven, en doen handhaven en tegen de overtreders van dezelve overeenkomstig de orde van Rechtspleging zal agéren; de Rechten en Voorrechten deezer Stad en Burgery zal voorstaan, bevorderen en onderhouden; de rust, veiligheid en goede order binnen deeze Stad en hare Jurisdictie zal bewaren en doen bewaren; het Reglement op het Stadsbestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn post betrekking heeft, zal naarkomen en doen naarkomen, en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Bailliu deezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

Eed voor de Leden van den Raad.

Ik belove en zwere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daar op gegronde Regeringsfoom, dat ik naar myn vermogen zal weren nn tegengaan alles wat daar mede strydig is: Voorts dat ik als Raad deezer Stad naar myn beste weten de welvaart deezer Stad en Burgery getrouwelyk zal behartigen; derzelver Rechten en Voorrechten zal voorstaan en bevorderen; de plaatshebbende Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven en doen handhaven; de rust, veiligheid en goede orde binnen deeze Stad zal bewaren en

doen

doen bewaren; het Reglement op het Stadsbestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn post betrekking heeft, zal naarkomen; en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Raad deezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

Eed voor de Leden van de Rechtbank.

Ik belove en zwere, dat ik getrouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks, en de daar op gegronde Regeringsform, dat ik naar myn vermogen zal weren en tegengaan alles wat daar mede strydig is: Voorts dat ik als Rechter deezer Stad, naar myn beste weten, de Wetten en Rechten van den Lande, mitsgaders de plaatshebbende Stedelyke Costumen en Ordonnantien zal handhaven en helpen handhaven; de Rechten en Voorrechten deezer Stad en Burgery zal voorstaan en bevorderen; aan een iegelyk goed en onpartydig Recht en Justitie zal doen wedervaren; de rust, veiligheid en goede order binnen deeze Stad en hare Jurisdictie zal bewaren en doen bewaren; het Reglement op het Stadsbestuur, in het byzonder voor zoo verre het zelve tot myn post betrecking heeft, zal naarkomen; en voorts alles zal doen, wat een goed en getrouw Rechter deezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

23. Indien een of meer der verkoozene persoonen bedanken, zal op nieuw nopens de vervulling dier plaatsen gestemd worden op de wyze als voren.

24. De Secretaris van Kiezers zal accurate aanteekening moeten houden van de stemmen, en voorts een behoorlyk Verbaal van het verhandelde moeten schryven in het *Register van Kiezers*, het gene ter Secretarie deezer Stad be-

MIDDELBURG. ruaten zal; hoedanig Verhaal telkens door den tydelyken President en Secretaris zal moeten onderteekend worden.

Regeerings-Reglement voor Middelburg. 25. De Kiezers zullen by Missive, door hunnen President en Secretaris onderteekend, aan de raad en aan de Rechtbank kennis geven van de gedaane verkiezing; alsmede aan de Burgery, by eene aankondiging te plaatsen in de Middelburgsche Courant.

26. Na dat alle de openstaande plaatsen in het Stadsbestuur door de aanvaarding der verkozene persoonen vervuld zyn, hebben Kiezers gedefungeerd; zynde dezelve echter (alvorens uit een te gaan) gehouden om alle de stem-billetten hunner Vergadering te verbranden of op eene andere wyze weerloos te maken.

27. Wanneer een Kiezer in rechten kan bewezen worden, tot het geven van zyne stem te zyn omgekocht, zodanige omgekochte Kiezer, mitsgaders de omkooper by een Rechterlyk Vonnis voor altoos van zyn stemrecht worden verstoken; voorts vervallen verklaard van alle Stedelyke Ampten, Commissien en Bedieningen, en inhabil om immer eenige te bekleeden of waartenemen.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Over de vereischten der Leden van het Stadsbestuur.

Art. 1. §. 1. Tot Lid van het Stadsbestuur is alleen benoembaar ieder braaf, kundig en Stemgerechtigd Burger, binnen deeze Stad geboren, en den ouderdom van vyf en twintig Jaren bereikt hebbende.

§. 2. Desniettegenstaande zullen Ingeboorlingen van de Republicq, welke drie Jaren, en Vreemdelingen, welke zes Jaren binnen deeze Stad hunne vaste woonplaats gehad hebben, insgelyks

lyks tot Leden van het Stadsbestuur verkiesbaar zyn: mits alvorens in functie te treden, doende blyken, dat zy het Poorterrecht binnen deeze Stad verkregen hebben.

MIDDELBURG.

§. 3. Deeze bepaling van drie en zes Jaren zal worden gebragt op twee en vier jaren respectivelyk, ingevalle van huwelyk met eene Burgeres of eene Burgers dochter deezer Stad.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

2. § 1. Tot Leden van een en hetzelfde Collegie van het Stadsbestuur zyn niet verkiesbaar zodanig persoon, die elkanderen of iemand der reeds fungerende Regeringsleden in Bloedverwant- of Zwagerschap bestaan, in den derden graad ingesloten; zo als zulks breeder is omschreven in Hoofdst. VI. Art. 3.

§ 2. De verkozene Leden na hunne aanstelling door het huwelyk vermaagschap wordende, voleindigen niet te min den tyd, voor welken zy zyn aangesteld.

3. Een Lid van de Gewapende Burgermacht tot Lid of Minister van het Stads-bestuur verkozen wordende, en deezen post aannemende, is gehouden van zyne eerstgemelde betrekking afstand te doen.

4. § 1. Tot Leden van het Stadsbestuur zyn niet verkiesbaar de Baillіu, de Ministers van den Raad en de Rechtbank; de Griffier en Klerken ter Secretarie, Registrature, Weeskamer, Thesaurie, en ten Comptoire van Financie en Consignatie; noch ook de Predikanten en Leeraars van eenige der Godsdienstige Gezindheden binnen deeze Stad; de Rector, Conrector en Præceptor der Latynsche Scholen; mitsgaders de Schoolmeesters en andere Onderwyzers der Jeugd; en voorts de Suppoosten en Bedienden van het Stadsbestuur, de Thesaurie, de Subalterne Collegien en Godshuiszen, ten ware van hunne voorschreve posten afstand doende.

§ 2. Ook zullen tot Leden van den Raad

 niet

MID-DEL-BURG. niet verkiesbaar zyn de Schout en Griffier deezer Stads ambachten, noch ook de zodanigen, welke eenige Jaarlyksche verantwoording van penningen aan de Stad verschuldigd zyn.

Regeerings-Reglement voor Middelburg. § 3. Wyders zal niemand Lid of Minister van het Stads-bestuur, en te gelyk Lid of Minister van den Provincialen Raad of de Rekenkamer mogen zyn. Wordende voorts bepaald, dat, dat niet meer dan *twee Leden uit den Stads Raad* te gelyk Vertegenwoordigers des Zeeuwschen Volks zyn mogen.

AGTSTE HOOFDSTUK.

Over het Stads Bestuur in het Algemeen.

Art. 1. Het Bestuur deezer Stad zal bestaan uit twee van elkander onafhangelyke en afgezonderde Collegien, het eene van Policie en het andere van Justitie, welke zich niet zullen mogen bemoeien met zodanige zaken, die aan het eene of andere der voorschreve Collegien privativelyk behooren.

2. Het Collegie van *Policie* zal den naam dragen van *Raad*, en dat van *Justitie* dien van *Rechtbank*.

3. De Leden van het Stedelyke Bestuur zullen *in dit Jaar* verkozen worden vóór den 28 Mei, op welken dag het tegenwoordige bestuur heeft gedefungeerd. Zullende de nieuw aanstellene Leden fungeren van den 28 Mei deezes Jaars tot op den 1 Augustus 1797, terwyl als dan en vervolgens, Jaarlyksch vóór den 1 Augustus, de door aftreding openvallende plaatsen in het Stadsbestuur zullen worden vervuld.

4. De Baillin, Raden, Rechteren en Secretarissen zullen geene Stedelyke Recognitien betalen.

5. Ingevalle er door afstand of overlyden eene of meer plaatsen in het eene of andere der

der Collegien tusschentyds mochten openvallen; zal dat Collegie, waar in de vacature plaats heeft, binnen vyf dagen daarna zulks aan het Collegie van Wykmeesteren schriftelyk bekend maken, ten einde de vacature invoege als by dit Reglement is bepaald, uiterlyk binnen acht dagen daarna worde vervuld.

Middelburgsch Regeeringsreglement voor Middelburg.

6. Wanneer door afstand of overlyden de post van Bailliu is vacant geworden, zal door de beide Collegien vereenigd, van de plaats hebbende vacature binnen vyf dagen aan Wykmeesteren worden kennis gegeven, ten einde in de vervulling derzelve, uiterlyk binnen acht dagen daarna behoorlyk worde voorzien.

7. De Bailliu, de Leden van het Stedelyk Bestuur en de Ministers van hetzelve, den tyd waar voor zy zyn aangesteld uitgediend hebbende, of anderszins wettig ontslagen zynde, hebben geen onderscheiden rang boven hunne Medeburgeren.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Over den Bailliu.

Art. 1. De Bailliu zal moeten zyn stemgerechtigd Burger deezer Stad, en voorts hebben alle de vereischten by Art. 1. en volgg. van VII. Hoofdst. ten aanzien der Leden van het Stadsbestuur bepaald; zullende dezelve aan de Leden van de Rechtbank niet mogen bestaan in de graden van Bloedverwant- of Zwagerschap, Art. 3. van het VI. Hoofdst. omschreven.

2. De Bailliu word verkozen en aangesteld voor den tyd van drie achter een volgende Jaren, na verloop van welken tyd hy evenwel voor een gelyk getal van Jaren telkens wederom verkiesbaar is.

Middelburg. Regeerings-Reglement voor Middelburg.

3. De Bailliu zal geene zetting hebben in den Raad, ten ware de Raad over voorkomende zaken noodig oordeelen mocht deszelfs consideratien en advis in te nemen, en deszelfs præsentie daartoe in de Vergadering te verzoeken.

4. De Bailliu zal verplicht zyn, om op alle Rechtdagen zich ter Vierschaar aan het hoofd der Rechtbank te sisteren, en aldaar te doen en schriftelyk overteleggen zodanige Verzoeken, als hy te rade worden zal: zullende echter de Bailliu niet vermogen by de deliberatie der Rechtbank te adsisteren.

5. De Bailliu buiten deeze Stad zullende overnachten, zal daar van aan de Præsidenten der beide Collegien alvorens kennis geven.

6. De Bailliu is in het algemeen gehouden en verplicht voor de handhaving van de algemeene rust, order en veiligheid binnen deeze Stad en Rechtsgebiedt te zorgen, en alle aanslagen daar tegen zo veel in hem is tegen te gaan en te verydelen. Hy zal ten voorschreven einde alle attroupementen, bewegingen, en verdachten samenkomsten, waar uit iets nadeeligs voor de algemeene rust zoude kunnen geboren worden, dadelyk tegengaan en beletten, en daartoe met kennis en toestemming van eene vereenigde Vergadering, of des noods van de Præsidenten der beide Collegien, de hulp en bystand der Gewapende Burgermacht mogen inroepen.

7. Den Bailliu zullen tot maintien en respect van de Justitie ten dienste staan de Stads Onderschout, en de zes Gerechts-Dienaren, welke laatste op voordracht van den Bailliu door het Collegie van Justitie zullen worden aangesteld en afgezet: zullende dezelve van Stads wege worden gesalarieerd, en insgelyks verplicht zyn te gehoorzamen en uittevoeren de bevelen welke hun door den Raad of de Rechtbank, of

wel door een' der Præsidenten van die Collegien worden gegeven.

8. De Bailliu decreet van apprehensie verzocht en bekomen hebbende, het welk in een particulier Burger huis ter uitvoer zoude moeten worden gebracht, zal zich in zodanig huis ten dien einde niet mogen begeven, ten zy op speciale auctorisatie van de Rechtbank, of in zeer pressante gevallen op auctorisatie van de beide voorzittende Leden van dien, en door een der Stads-bodens geadsisteerd. Blyvende nochtans aan den Bailliu de faculteit, om in Logementen en ander publique huizen ten allen tyde (des noodig oordeelende) visitatien te doen; mitsgaders om Misdaders, op heeterdaad bevonden wordende, dadelyk en alomme te apprehenderen.

9. De Bailliu zal zich gedragen naar de manier van procederen binnen deze Stad gebruikelyk.

10. In zaken daar de Placaten van den Lande hem verbieden eigener gezag te composeren, zal hy geene compositie vermogen aan te gaan, ten zy nabekomene admissie van de Rechtbank, en ten overstaan van twee Commissarissen uit dezelve, daar toe benoemd.

11. In geval tusschen den Bailliu en den Requirant van compositie, over dezelve geschil mocht ontstaan, zullen gemelde Commissarissen de compositie reguleren; behoudens de vryheid aan elk der wederzydsche partyen, om zich met die uitspraak bezwaard vindende, te adresseren aan de Rechtbank, welke na behoorlyk ondersoek daar op zal disponeren tot approbatie of redres der voorschreve compositie.

12. § 1. De Bailliu zal geene vaste Jaarwedde genieten, doch de Justitie voor Stads rekening administreren op den navolgenden voet:

§ 2. De Bailliu zal ontfangen alle Boeten en Breu-

MIDDELBURG. *Regeeringsreglement voor Middelburg.*

MID- DEL- BURG.

Breuken wegens overtreding des 's Lands of Stedelyke Wetten vallende, zonder onderscheid van som.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

§ 3. Van alle Boeten en Breuken zal de Bailliu eerstelyk aftrekken de kosten ten dien opzichte gevallen, byaldien dezelve niet mochten zyn gerecouvreerd; voorts het aandeel van den Aanbrenger; wyders één vierde part van het resterende voor den Stads-Onderschout; terwyl de Bailliu de overige drie vierde gedeelten van het resterende in zyne rekening zal verantwoorden aan de Stad, ten overstaan van Gecommitteerden uit de beide Collegien van het Stadsbestuur.

§ 4. Hy zal van de in voege voorschreve verantwoorde drie vierde deelen van het resterende, voor zich genieten twee derden, blyvende het resterende één derde ten profyte van de Stad.

§ 5. De onkosten der Justitie, voor zo verre dezelve van de gecondemneerden niet zyn gerecouvreerd, zullen geheel en al komen ten laste van de Stad: met uitzondering echter der Jaarlyksche appointementen van den Advocaat ter somme van £ 66: 13: 4. vls. van den Procureur ter somme van £ 33: 6: 8. vls., en van de Stads Boden ter somme van £ 16: 13: 4. vls., waar in de Stads-Onderschout zal dragen één vierde, terwyl de overige drie vierden voor twee derde aandeelen door den Bailliu en voor één derde door de Stad zullen worden geleden.

§ 6. Hy zal voor het aandeel van den Armen in de Boeten Jaarlyksch aan Diaconen-Bouwmeesters betalen 10. per Cento van het zuivere overschot der by hem ontfangene twee derde deelen hier voren vermeld: ten ware in speciale gevallen door den Rechter aan den Armen zeker aandeel toegewezen was, als wanneer de Bailliu van het by hem genotene de

voor-

voorschreeve per Centen niet zal behoeten uitte-keeren.

MIDDELBURG. *Regeeringsreglement voor Middelburg.*

§ 7. Hy zal in allen gevallen voor rekening van de Stad procederen, mits in cas van ordinaire Procedures daar toe speciale auctorisatie van de Rechtbank gevraagd en bekomen hebbende.

§ 8. Indien by de gedane Rekening van den Bailliu blykt, dat deszelfs inkomen over het afgeloopene Jaar minder dan £ 333: 6: 8 vls. heeft bedragen, zal aan hem het gene aan die som ontbreekt uit Stads Kas worden goedgedaan; onder deeze expresse bepaling, dat het zelve supplement nimmer de somme van £ 83: 6: 8: vls. zal mogen te boven gaan.

13. De Bailliu zal geene kosten van Advocaat of Procureur ten laste van Delinquanten mogen brengen, ten zy dezelve speciaal in de kosten van de Procedures zyn gecondemneerd, of wel in de kosten op submissie gevallen; of eindelyk in gevallen van compositie indien zulks speciaal ten verbale bedongen zy; zullende echter in alle voornoemde gevallen op de voorschreve declaratien geene posten mogen worden gebracht wegens het stellen, resumeeren, of doubleren van schriftelyke verzoeken, aan het Collegie van Justitie gedaan, noch ook voor het resumeren van de Apostillen op dezelven.

14. De Bailliu zal alle examinatien, verklarinen documenten ten laste van criminele Beschuldigden en Delinquanten, zo dra dezelve tot het noodig emploi zullen hebben gediend, ter Griffie doen overbrengen, ten einde by het Register der Criminele examinatien en stukken te worden ingebonden: behoudens het recht van den Bailliu om des benodigd hebbende met voorkennis van een der Secretarissen van het Collegie van Justitie, daar van copie authenticq te vorderen, zonder deswege iets te betalen, ingeval zulks van de Gecondemneerdens niet kan worden gerecouvreerd: gelyk dezelve mede niet zal gehouden

MIDDELBURG. den zyn eenige Vacatien van Rechters of Griffie-Leges te betalen, ingeval dezelve aan de Gecondemneerdens niet kunnen worden verhaald.

Regeerings-Reglement voor Middelburg. 15. De Bailliu zal voor zyne Vacatien by het verhooren van Delinquanten, wanneer dezelven in de kosten worden gecondemneerd, ten laste van de Gecondemneerden mogen declareren één pond Vlaamsch per uur: ten ware de Delinquant in eene boete word gecondemneerd, waar in het aandeel van den Bailliu het beloop zyner Vacatien te boven gaat.

16. De Bailliu zal het algemeen zich reguleren naar zodanige bepalingen, welke in byzondere gevallen betrekkelyk de Bailliuage en de exercitie zyner bediening in der tyd zyn gemaakt, in zo verre dezelve by dit Reglement niet zyn vernietigd, mitsgaders naar zodanige orders, als aan hem door de vereenigde Vergadering van den Raad en de *Rechtbank*, of door laastgemelde Collegie alléén zullen gegeven worden.

TIENDE HOOFDSTUK.

Over den Raad en deszelfs Ministers.

Art. 1. De Raad zal bestaan uit twaalf Leden, welke by hunne eerste Sessie en voorts maandelyksch uit hun midden een Lid tot Præsident en een tot Vice-president zullen verkiezen. De Titulature der Leden van dit Collegie zal zyn *Præsident en Raden der Stad Middelburg*.

2. Na het verkiezen van den Præsident en Vice-præsident zullen de voorschreve twaalf Raden by hunne eerste Sessie en voorts maandelyksch de onderlinge orde van Zitting by loting bepalen.

3. De Leden van den Raad worden aangesteld

steld voor vier achtereenvolgende Jaaren, van welken Jaarlyksch de drie langst gediend hebbende zullen aftreden. MIDDELBURG.

4. De nu aan te stellene twaalf Raaden zullen in derzelver eerste Sessie van de Maand July 1797, 1798 en 1799, by loting bepalen, welke drie Leden uit hun midden by het einde van het eerste, tweede en derde Jaar respectivelyk zullen aftreden: zullende by het einde van het vierde Jaar en vervolgens Jaarlyksch, het gestatueerde by het voorgaande Artikel worden naargekomen. *Regeerings Reglement voor Middelburg.*

5. Wanneer iemand by vacature, tusschentyds voorgevallen, succedeert, zal hy alleen den nog overigen tyd van zynen Prædecesseur uitdienen.

6. De afgaande Leden van den Raad zullen wederom verkiesbaar zyn.

7. De Leden van den Raad zullen Jaarlyksch als eene vaste wedde genieten ieder £ 83:6:8 Vls. waar van twee derden by ieder Lid in allen gevalle zullen worden genoten, en één derde onder hen allen by wyze van presentiegeld verdeeld.

8. Aan den Raad worden toegevoegd twee Secretarissen, aantestellen op een vast Tractement de eerste van £ 200 Vls. en de tweede van £ 133:6:8 Vls. 's Jaars; zonder eenige verdere hoegenaamde toeleg ter Thesaurie te ontvangen: zullende de Emolumenten ter Stads Griffie door dezelven op den ouden voet, en conform de bepalingen gemaakt by het Reglement van den 15 Augustus 1795, by hen ieder voor de helft worden genoten.

9. De Secretarissen worden aangesteld door de Leden van den Raad in derzelver eerste of tweede Zitting, en wel voor den tyd van vyf achtereenvolgende Jaaren, na verloop van welken tyd dezelve echter wederom, telkens voor gelyken tyd kunnen gecontinueerd worden.

10.

MIDDELBURG.

10. § 1. De Secretarisſen van den Raad moeten hebben dezelfde vereischten, als voor de Leden van het Stads Beſtuur zyn gerequireerd, by Hoofdſtuk VII Art. 1.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

§ 2. De tegenwoordige Secretarisſen van de Municipaliteit, zyn uit hoofde hunner gedaane dienſten aan deeze Stad en Burgery, en hunne reeds verkregene kundigheden van Stadszaken, tot Secretarisſen van den Raad benoembaar, en zulks offchoon dezelve niet alle de by Hoofdſtuk VII Art. 1 opgenoemde vereischten mochten bezitten.

11. De Secretarisſen zullen, alvorens te fungeeren, in handen van den Preſident van den Raad afleggen den navolgenden Eed:

Ik belove en zwere dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks, en de daar op gegronde Regeeringsform, dat ik naar myn vermogen zal weeren en tegengaan alles wat daar mede ſtrydig is, dat ik als Secretaris van den Raad deezer Stad, Preſident en Raden getrouwelyk en naar myn beste weten zal raad geven, reſpecteren en ten dienſte ſtaan; derzelver genomene beſluiten naauwkeurig zal aanteekenen en ten Registre doen ſtellen; dat ik in het geven myner adviſen de welvaart deezer Stad en Burgery getrouwelyk zal behartigen; derzelver Rechten en Voorrechten voorſtaan en bevorderen; de plaatshebbende Stedelyke Ordonnantien en Coſtumen helpen handhaven; de rust, veiligheid en goede order binnen deeze Stad helpen bewaren; het Reglement op het Stads Beſtuur, in 't byzonder voor zo verre het tot myn post betrekking heeft, naarkomen; en voorts alles doen wat een goed en getrouw Secretaris van den Raad deezer Stad ſchuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

12. De Raad zal zo dra mogelyk voor de

Se-

Secretarisfen eene Instructie formeeren, tot de prompte observantie van welke dezelve gehouden zullen zyn. MIDDELBURG.

13. §. 1. De Raad zal besluiten over alle zaaken, de welvaart deezer Stad en Burgery in het algemeen, en haare Financien in het byzonder concerneerende, over zulks zullen geene perpetueele Commisfien uit den Raad worden benoemd, welke zonder ruggespraak met het geheele ligchaam van den Raad besluiten en uitvoeren kunnen. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

§ 2. Van deeze bepaling blyft nogthans uitgezonderd de Thesaurie deezer Stad, waar in twee Leden uit den Raad, en twee uit de Burgery (de twee laatstgemelden voor den tyd van vier Jaaren) by den Raad aan te stellen, zullen fungeeren, aan welken wordt gelaten het opzicht over Stads Werken, publieke Gebouwen, Kerken, de Suppoosten in derzelver dienst staande, mitsgaders over Stads Comptabelen: alles op dien voet, Instructie en Eed, als tot hier toe gebruikelyk is geweest, of verder door den Raad zou mogen worden bepaald.

§ 3. By de eerste verkiezing der Thesauriers uit de Burgery, zal een derzelven voor *twee* en de andere voor *vier* Jaaren worden aangesteld.

§ 4. De Raad is gehouden, Jaarlyksch veertien dagen te voren door de Stads Courant den tyd, waar op de Stads Rekening zal gedaan worden, aan de Burgery bekend te maken: zullende dezelve Rekening geschieden in de Raadkamer met opene deuren, ten aanhooren van een iegelyk Burger, die daar by verkiest tegenwoordig te zyn.

14. Wyders wordt aan den Stads Raad opgedragen het opperste toevoorzicht over de Gods-

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Godshuizen, den Armen, de Gilden, mitsgaders het maken, amplieren, altereeren, interpreteren of vernietigen van alle zodanige politieke Keuren en Ordonnantien, als dezelve ten meesten nutte deezer Stad en Burgery zal oordeelen te behooren.

15. Eindelyk zal de Raad gehouden zyn zich te reguleren naar het Reglement, gearresteerd den 15 Augustus 1795: terwyl alle huishoudelyke schikkingen op de orde van deszelfs Vergaderingen en werkzaamheden aan den Raad zelve worden overgelaten.

ELFDE HOOFDSTUK.

Over de Rechtbank en haare Ministers.

Art. 1. De Rechtbank zal bestaan uit negen Leden, welke by hunne eerste sessie eenen President en Vice-President voor een geheel Jaar uit hun midden zullen benoemen. De Titulature der Leden van dit Collegie zal zyn President en Rechteren der Stad Middelburg.

2. § 1. De President zal by ziekte of absentie van den Bailliuw deszelfs Post waarnemen, of zich daar van excuseerende, zal een ander, door de Leden uit hun midden te benoemen, intusschen als Bailliuw fungeeren.

§ 2. De President zal des begerende geëxcuseerd zyn van het waarnemen van alle Commissien.

3. Na het verkiezen van den President en Vice-President, zullen de zeven overige Leden de rang van zitting en stemming onderling by loting of schikking voor een geheel Jaar bepalen.

4. De Leden van de Rechtbank worden aangesteld voor drie achtereenvolgende Jaaren, van wel-

MIDDELBURG. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

welken Jaarlyksch de drie langst gediend hebbende zullen aftreden.

5. De nu aanteftellene twaalf Rechters zullen in derzelver eerfte Seffie van de Maand July 1797 en 1798 by loting bepalen, welke drie Leden uit hun midden by het einde van het eerfte en tweede Jaar refpectivelyk zullen aftreden: zullende by het einde van het derde Jaar en vervolgens Jaarlyksch, het geftatueerde by het voorgaande Artikel worden naargekomen.

6. Ingeval iemand by vacature, tusfchentyds voorgevallen, fuccedeert, zal hy alleen den nog overigen tyd van zynen Predecesfeur uitdienen, en voor het loopende Jaar de laatfte in rang zitting hebben.

7. De afgaande Leden van de Rechtbank zullen wederom verkiesbaar zyn.

8. De Leden van de Rechtbank zullen Jaarlyksch als eene vaste wedde genieten ieder ₤ 66:13:4 Vls., waar van twee derden by ieder aangefteld Lid in allen gevalle zullen worden genoten, en één derde onder hen allen by wyze van prefentie-geld verdeeld.

9. Aan de Rechtbank worden toegevoegd twee Secretarisfen, aan te ftellen op een vast Jaarlyksch Tractement van ₤ 83:6.8 Vls. ieder, zonder eenige verdere hoegenaamde toeleg ter Thefaurie te ontvangen, onverminderd de Emolumenten ter Stads Griffie, welke op den ouden voet, en volgens de bepalingen gemaakt by het Reglement van den 15 Augustus 1795 by hen ieder voor de helft zullen worden genoten.

10. De Secretarisfen worden aangefteld door de Leden van de Rechtbank in derzelver eerfte of tweede Zitting, en wel voor den tyd van vyf achtereenvolgende Jaaren, na verloop van welken tyd dezelve echter wederom, telkens voor gelyken tyd, kunnen gecontinueërd worden.

MIDDELBURG.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

11. De Secretarisfen van de Rechtbank moeten, ten minste één van beiden, in de Rechten zyn gepromoveerd, en voorts hebben dezelfde vereischten, als voor de Leden van het Stads Bestuur zyn gerequireerd by Hoofdstuk VII Art. I.

12. De Secretarisfen van de Rechtbank zullen, alvorens te fungeeren, in handen van den President van dat Collegie afleggen den navolgenden Eed:

Ik belove en zwere, dat ik gehouw en getrouw zal zyn aan de Oppermacht des Volks en de daar op gegronde Regeeringsform, dat ik naar myn vermogen zal weren en tegengaan alles wat daar mede strydig is; dat ik als Secretaris van het Collegie van Justitie deezer Stad President en Rechteren getrouwelyk en naar myne beste weten zal raad geven, respecteeren en ten dienste staan; derzelver genomene besluiten naauwkeurig zal aanteekenen en ten Registre doen stellen; dat ik in het geven myner advisen de Wetten en Rechten van den Lande, mitsgaders de plaatshebbende Stedelyke Costumen en Ordonnantien met alle naauwkeurigheid zal in acht nemen, en aan een iegelyk goed en onpartydig Recht en Justitie zal trachten te doen wedervaren; dat ik de Rechten en Voorrechten deezer Stad en Burgery zal helpen voorstaan en bevorderen; de rust, veiligheid en goede order binnen deeze Stad zal helpen bewaren; het Reglement op het Stads Bestuur, in het byzonder voor zo verre het zelve tot myn post betrekking heeft, zal naarkomen en voorts alles zal doen wat een goed en getrouw Secretaris van het Collegie van Justitie deezer Stad schuldig is en behoort te doen.

Zo waarlyk helpe my God Almachtig!

13. De Rechtbank zal zo dra mogelyk voor haare Secretarisfen, eene Instructie formeeren, tot

tot de prompte obſervantie van welke dezelve zullen gehouden zyn.

Middelburg. *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

14. De Rechtbank zal ordinair vergaderen des Maandags en Donderdags, uitgezonderd de gewoone vacantien, en voorts zo dikwils als de Vergadering of de Preſident zulks noodig zal oordeelen.

15. De handhaving van het Recht zo in het Crimineele als Civiele, achtervolgens de Wetten en Placaaten van den Lande, en de plaatshebbende Coſtumen en Ordonnantien deezer Stad, mitsgaders de zorg voor de perſooneele vryheid der Burgery, en de Oppervoogdyſchap over minderjarige Weezen en andere opzicht behoevende Perſoonen, wordt aan de Rechtbank in alle derzelver deelen opgedragen en aanbevolen. En zal dezelve insgelyks disponeeren over alle verzoeken, betrekkelyk Huwelyks-Zaken gedaan wordende.

16. Hetzelve Collegie zal hebben het opzicht over alle de Suppooſten der Vierſchaar en de Practiſyns voor dezelve postulerende; voorts zorg dragen, dat de manier van procedeeren volgens de locale Reglementen behoorlyk worde naargekomen, met macht om daaromtrent zodanige veranderingen en bepalingen te maken als eene goede Adminiſtratie der Juſtitie zal vereiſchen.

17. De Rechtbank zal zich voor het overige insgelyks reguleeren naar het Reglement op de werkzaamheid der beide Collegien, gearreſteerd den 15 Augustus 1795.

18. De Rechtbank zal in alles by meerderheid beſluiten, zullende tot het afdoen van voorkomende zaken ten minſte vyf, en tot het opmaken van definitive Vonnisſen, ten minſte zeven Leden tegenwoordig moeten zyn, ten ware beide partyen conſenteeren om voor een minder aantal Leden te recht te ſtaan.

MIDDELBURG.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Over de Vereenigde Vergadering van den Raad en de Rechtbank.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Art. 1. 'Er zal een Vereenigde Vergadering van den Raad en de Rechtbank ter Raadkamer worden by den anderen geroepen, tot het afdoen van zodanige zaaken, by welker beslissing of uitvoering beide Collegien belang hebben, of welke zonder een gemeenschappelyk voorgaand overleg niet behoorlyk kunnen getermineerd worden.

2. Dezelve zal ordinair viermaal 's Jaars, en wel op den eersten Woensdag van de Maanden October, January, April en July, by den anderen komen.

3 Indien buitengewoone zaaken van byzondere pressance en gewicht zodanige vereenigde Vergadering tusschentyds vereischten, zullen de Presidenten der beide Collegien dezelve by den anderen doen convoceeren.

4. Het Reglement op de werkzaamheid van de beide Collegien, gearresteerd den 15 Augustus 1795, en byzonder het 11 Artikel van dien in deszelfs geheel blyvende, zullen echter beide Collegien ingeval van oproerige bewegingen met den anderen zodanige maatregelen mogen concerteeren, als dezelve ter instandhouding of herstelling van de openbare rust zullen oordeelen te moeten nemen, en in allen gevalle verplicht zyn elkanderen opening te geven, van zodanige maatregelen als by ieder afzonderlyk ten dien opzichte mochten genomen zyn.

5. In deeze Vergaderingen zal een der beide Presidenten beurt om beurt voorzitten, en de andere als Vice-President fungeeren. Zullende de rang van zitting der Leden van beide Collegien die van den President volgen.

DER-

MIDDELBURG.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen omtrent de Stedelyke Ampten en de begeving van dezelve.

Regeerings-Reglement voor Middelburg.

Art. 1. Aan de Posten der Leden en Ministers van den Raad of de Rechtbank zyn en blyven alleen verknocht zodanige Commisfien, welke uit derzelver aart door niemand dan door Leden of Ministers van het Stedelyk Beftuur kunnen worden waargenomen.

2. Over zulks heeft geen Lid of Minister van het Beftuur eenige meerdere aanfpraak, dan iemand zyner Medeburgers, op een openvallend Ampt; wordende by deeze verklaard, dat geene Stedelyke Ampten en Bedieningen aan het Regerings Beftnur zyn verknocht.

3. § 1. Alle Stedelyke Ampten en Bedieningen worden begeven door het Collegie van den Raad of de Rechtbank, naar den aart der Posten zulks vordert, mitsgaders ingevolge het tusfchen dezelve gemaakte Reglement van den 15 Augustus 1795; wordende by deeze expresfelyk verboden alle recommandátien door een of meer Leden van dien, veel min aan een enkel Lid toegeftaan, om eigener gezag iemand met eenigen Post te begunftigen.

§ 2 Deeze bepaling fluit echter niet uit het recht van Thefauriers deezer Stad, tot het vervullen van zodanige mindere bedieningen, als welke door dezelve gewoon zyn begeven te worden.

§ 3. Tot het begeven van eenige Stedelyke Ampten en Bedieningen, moeten de Leden acht dagen te voren fpeciaal worden gedagvaard.

MIDDELBURG. *Regeerings-Réglement voor Middelburg.*

§ 4. Een of meer Leden of Ministers van het Stads Bestuur mede naar eenig Stedelyk Ampt of Bediening solliciteererde, zullen by de deliberatien over de begeving van hetzelve Ampt of Bediening niet mogen adsisteeren, veel min daar over stem uitbrengen.

4 § 1. Tot het verkrygen van eenig Stedelyk Ampt of Bediening wordt vereischt, dat de zodanigen, welke daar mede willen begunstigd worden, zyn Stemgerechtigde Burgers, voorts Lieden van deugd en bekwaamheid, en geschikt om de by hen begeerde Posten naar den eisch waar te nemen.

§ 2. Wordende voorts aan den Raad en de Rechtbank gerecommandeerd, om zodanige Persoonen, welke reeds met een of meer lucrative Ampten of Bedieningen zyn begunstigd, welke te saamen in Tractement en Emolumenten £ 100 Vls. opbrengen, tot geene andere lucrative Ampten te bevorderen, ten ware dezelve van hun eerstgemelde Posten afstand deden.

5. Tot Bestuurders der respective Gilden binnen deeze Stad kunnen alleen Stemgerechtigde Burgers verkozen en aangesteld worden.

6. Alle Stedelyke Amptenaaren en Officianten, welke met ter woon uit deeze Stad vertrekken, vervallen daar door van zelve van hunne Stedelyke Ampten of Bedieningen, zonder ook eenig Pensioen of Jaarlyksche toeleg meer te kunnen genieten.

7. Het Stads Bestuur zal voortaan nimmer eenige Survivances van Ampten of Bedieningen mogen accordeeren.

8. Van den tyd der begeving van alle vacante Ampten en Bedieningen, zal door het Collegie, het welk tot de begeving gerechtigd is, acht dagen te voren in de Stads Courant kennis gegeven worden, op zodanige wyze als ieder Colegie zulks noodig zal oordeelen.

9.

9. Ieder sedert den 28 Mei 1795 aangesteld en voortaan aan te stellen Amptenaar of Officiant, is verplicht zyn Post in Persoon waar te nemen, op pœne van privatie van zyn Officie, ten ware door den Raad of de Rechtbank, in geval van Ligchaams gebreken, hooge jaaren of afwezigheid ten nutte des Vaderlands daar van geëximeerd wierd; behoudens echter de vryheid aan ieder Amptenaar om ten zynen huize of Comptoire en ten zynen koste zodanige Bedienden ten zyner adsistentie te adsumeren, als hy zal noodig oordeelen.

MIDDELBURG, *Regeerings-Reglement voor Middelburg.*

10. Al wie eenig Ampt of Officie (in gevallen waar in zulks overeenkomstig het voorgaande Artikel gebeuren mag) door een ander voor zich zal willen laaten waarnemen, zal den by hem daar toe gedespicieerden Persoon ter goed- of afkeuring aan het Collegie, aan het welke de begeving staat, moeten voordragen.

11. Aan alle de geenen, wien de begeving van eenig Ampt, Officie of Bediening is toegekend, zal ook privativelyk en zonder iemands tegenzeggen staan de correctie, suspensie en finale afzetting derzelve Amptenaars, Officianten en Bedienden.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Over de Herziening van dit Reglement.

Art. 1. Na verloop van vyf Jaaren zal dit Reglement herzien worden.

2. Ten dien einde zullen de Wykmeesters in de Maand April van het Jaar 1801, de Stemgerechtigden in derzelver respective Wyken op-

MIDDELBURG. roepen, welke ieder uit hun midden één Persoon tot de voorschreve Herziening zullen committeeren.

Regeerings-Reglement voor Middelburg. 3. De twaalf dus gecommitteerde Burgers zullen dadelyk ten Stadhuize zich begeven, en aldaar benoemen drie Leden uit den Raad en drie Leden uit de Rechtbank, mitsgaders uit ieder derzelve Collegien éénen Secretaris. Waar na de twaalf gecommitteerde Burgers onderling zullen uitloten tot op zes; terwyl de zes aanblyvenden met en benevens de zes benoemde Leden uit het Stads Bestuur het tegenwoordig Reglement zullen herzien, en daar toe geadsisteerd worden door de twee benoemde Secretarissen.

4. Deeze gecombineerde Commissie zal binnen twee Maanden, en dus uiterlyk vóór ultimo Juny daaraanvolgende, aan de Stemgerechtigde Burgery Rapport doen, en daar by voorstellen zodanige veranderingen, of wel geheele vernieuwing van dit Reglement, als de Commissie, ten nutte deezer Stad en Burgery zal noodig oordeelen.

5. Vervolgens zullen Wykmeesteren veertien dagen na dat het voorschreve Rapport door den druk zal zyn gemeen gemaakt, de Stemgerechtigde Burgery in derzelver Wykvergaderingen oproepen, ten einde den wil derzelve Burgery omtrent het gemelde voorgestelde Rapport te vernemen.

6. De meerderheid der Stemgerechtigden in de Wykvergadering tegenwoordig, zal beslissen, of het Rapport al of niet aangenomen wordt; zullende het ingekomene Verbaal van Wykmeesteren ter Secretarie gedeponeerd worden.

7. Ingeval het uitgebrachte Rapport der Commissie mocht worden gedeclineerd, zal dit tegenwoordige Reglement wederom voor den tyd van vyf Jaaren in allen deele in observantie moeten blyven.

Al-

Aldus het voorschreve Reglement gerevideerd by de Commissie daar toe benoemd. THOLEN.

Actum Middelburg den 13 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(Was geteekend,)

B. MATHIAS POUS.
JACOBUS THEHOFF.
A. W. PHILIPSE.
B. VAN DE KREKE.
NICOLAAS DE PRÉ.
J. D. WEYERMAN.
PIETER MEERTENS.
M. VOLKRYK LIEBERT.
B. P. VAN DE COPPELLO.
HENDRIK COULON.
A. J. SINCLAIR.

Als Secretarissen:

J. TEISSEDRE L'ANGE.
D. A. BERDENIS VAN BERLEKOM.

THOLEN.

Eenige ongeregeldheden, met welke eene Burger-Societeit in deeze Stad betigt wierdt, gaven aanleiding tot de volgende Afkondiging.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Municipaliteit der Stad en Jurisdictie van Tholen en Schakerlo, aan allen die deeze zullen zien of hooren lezen, *Heil en Broederschap!*

Zo

THOLEN.

Publ. raakende een Burger-Societeit.

Zo nuttig en heilzaam de Corporatien kunnen zyn, welke thans, op zeer veele plaatsen van deeze Provincie en van de geheele Republiek, onder den naam van *Burger-Societeiten*, zyn opgericht, wanneer zy bestemd zyn, en ook met de daad verstrekken, om derzelver Leden te verlichten, te verbeteren, onderling aan elkander en allen aan het Vaderland te verbinden; even zo schadelyk, zo verderflyk voor de Maatschappy en haaren welvaart, worden zy door het misbruik, wanneer zy of in haare inwendige bezigheden of in haare uitwendige verrichtingen, van dat doel en die bestemming afwyken en door drift bestuurd, den kring te buiten gaan, binnen welken zy, naar haaren aart, behoorden te blyven bepaald.

Jammerlyk is dit het geval in deeze Stad. Eene Burger-Societeit, vergaderende onder de Zinspreuk: *voor Gelykheid en Vryheid*, heeft de beginzelen miskend, die haare denk- en handelwyze moesten regelen, en in verscheidene omstandigheden een gedrag gehouden, dat allengskens in onordentlykheid toenemende, eindelyk die beslissende mesures noodzaaklyk gemaakt heeft, tot welke heden is overgegaan. Niet slegts poogde zy reeds vroeg na haar eerste bestaan, zich den naam van Volks-Vergadering toe te eigenen, zich als zodanig te doen eerbiedigen en gehoorzamen, en haare voorstellen als Oppermachtige bevelen op te dringen, zelfs aan die, aan welke, door 's Volks keuze alhier, het bewind was toevertrouwd; maar ook heeft zy zich daar na, en hoe langs zo meer, in ongeschiktheid en gevaarlyke wanorde toegegeven. Het was uit haaren boezem, dat de verleidingen ontstonden, die den 15 February deezes Jaars, was niet de aangevuurde moedwil gelukkig gestuit geworden, een gedeelte der Krygsbezetting haare Wapenen tegen de Wetten en derzelver Voorstanders zouden hebben doen keeren. Zo ver-

verre zelfs, en zo schuldig misgreep zy zich, dat in die zelfde Maand, gelyk thans uit authentique bescheiden gebleken is, uit haare Vergadering aan meer dan ééne Schuttery deezer Provincie een circulaire brief werdt afgevaardigd, met lasterlyke klachten gevuld, en den gewapenden arm inroepende; waar van het oogmerk niet dan misdadig kan zyn geweest, en waar van de gevolgen, eerder te duchten als te berekenen, zouden hebben moeten uitloopen op het smooren der Volksstem, het aanhitzen van Burgers tegen Burgers, en het doen ontstaan van bloedige tooneelen, welker denkbeeld de Menschlykheid en Vaderlandsliefde doet yzen.

THOLEN. *Publ. raakende een Burger-Societeit.*

Een gedrag, zo tastbaar onverschoonlyk, zo aanlopende tegen de ware Vryheid en de gronden der plaatshebbende Revolutie, en zo geheel geschikt tot omkeering van deeze Stad en totale ruïne van den welvaart haarer Ingezetenen, heeft de Municipaliteit tot sterke maatregelen, tegen hetzelve, gedrongen. Daar toe heeft zy heden geresolveerd, provisioneel de gemelde haare Zinspreuk onwaardige en rustverstoorende Societeit te dissolveeren; met ernstige waarschouwing aan haare Leden, van hunne byeenkomsten, noch op de voormaals gewoone, noch op eenige andere plaats te continuëeren, en met speciaalen last aan het Officie, om daar op steeds een wakend oog te houden en de uitvoering deezer interdictie des noods krachtdadig te handhaven; zullende zy, die zich zouden verstouten tegen de voorsz. interdictie aan te gaan, als rustverstoorders worden aangemerkt en gestraft.

De Municipaliteit dit ter kennis brengende der Burgery, verklaart aan den eenen kant door deze noodzaaklyke mesure van voorzichtigheid geenzins alle de byzondere Leden van voorn. Societeit, als van misdaad overtuigd, te willen beschouwen; doch ook aan den anderen, het verder onderzoek deezer zaak aan de Justitie over

te

THOLEN.

Publ. raakende een Burger-Societeit.

te laaten, en intusschen aan zich te behouden zodanige nadere Resolutien omtrent particuliere Persoonen, 't zy Stedelyke Officianten of anderen, als in den tyd en naar gelang der omstandigheden, billyk door haar zullen kunnen worden genomen. Zy vermaant teffens allen zonder onderscheid, in hunne gedragingen en werkzaamheden, plicht en ordre te betrachten, de rust en eensgezindheid te bevorderen, en, zo veel mogelyk, toe te brengen tot het wenschelyk herstel der Broederschap, voormaals in deeze Stad zo geroemd; terwyl zy onpartydig in haare besluiten, het schenden van recht en wet in niemand, wie hy zyn moge, oogluikend dulden noch gedoogen, maar al het gezag, haar uit 's Volks naam en tot 's Volks heil gegeven, daar toe met de daad, en zonder aanzien van Persoonen gebruiken zal.

En zal deeze tot elks naricht worden afgekondigd en aangeplakt daar zulks gewoonlyk geschiedt.

Aldus gearresteerd ten Stadhuize van Tholen, den 20 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

My Present,

MAZEL.

UTRECHT.

UTRECHT.

Drukkende voor de daar by belanghebbenden, billyk, nogthans, naar het oordeel der Stelleren, was de volgende Publicatie van Representanten des Volks

van

van Utrecht, by welke den Leden van het voorgaande Bestuur teruggave van hunne, zints de Amersfoortsche Staatsvergadering, in 1786, genootene Traktementen en Emolumenten wierd opgelegd. U-TRECHT.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Repræsenten 's Lands van Utrecht, allen den geenen, die deezen zullen zien of hooren leezen, *Heil!* doen te weeten: Dat Wy aan den eenen kant in overweeging neemende, en de nodige voorzieninge willende doen, om het Onze toetebrengen, ten einde zy, aan welke de zorge voor het algemeen belang is toevertrouwd, worden in staat gesteld, tot herstelling en opbeuring en van de zedert zo veele jaaren verdrukte welvaart des Vaderlands, en de vestiging van den toekoomenden voorspoed Onder goede en braave In- en Opgezeetenen, welkes grondslag naast den Goddelyken Zeegen, is geleegen in het gemaakt Alliantie tractaat met de Fransche Republiecq; het opbeuren onzer schandelyk verwaarloosde Zeemagt, het in werking brengen van eene gereegelde en genoegzame Landmagt, het versterken onzer Vestingen; om dus aan eenen Vyand, welke Onze pas gevestigde *Vryheid* van den troon zou tragten te bonzen, het hoofd te kunnen bieden, Ons gedrongen vinden tot buitengewoone en geforceerde Geldheffingen, zonder welke het bovengemeld doeleinde, nimmer kan worden bereikt, maar integendeel onze Republiek wel dra tot haaren vorigen slaaffchen staat zou moeten wederkeeren.

Dat Wy aan den anderen kant niet ontveinzen, dat de klagten Onzer goede In- en Opgezeetenen allerbillykst en op waarheid gegrond zyn, daar zy zich verwonderd houden, dat de zodanige niet op de eene of ande wyze werden genoodzaakt,

U-TRECHT.

Publ. betreffende Leden van het Oud Bestuur.

zaakt, om den zwaarsten last in de tegenwoordige onontbeerlyke behoeftens der Republiek en dezes Landschaps te dragen; die, hunnen pligt verzaakende, de oorzaken of meedewerkers van alle de rampen des lieven Vaderlands, en inzonderheid deezes Landschaps geweest zyn; en wie de gedraagingen van de voorige Land en Stadsregeerders deezer Provincie nagaat, moet niet verbaasd staan over den aaneengeschakelden reeks van wanbedryven door hen aan den Lande gepleegd? Zy doch zyn de waare en eenige oorzaaken van 's Lands jammeren, die meede deelgenooten waren of meede hebben ingestemd met het Vloekgespan, het welk Ons den voorgaanden Engelschen Oorlog heeft berokkeud, 's Lands schatten in den schoot van die Ons verwoestende voormaalige Bondgenoot hebben uitgestort, en de zyde zyn blyven aankleeven van de Verraders des Vaderlands; zy, die naderhand op de billyke klaagstem der Ingezeetenen het rechtvertreedend Provinciaal Regeerings-Reglement in het jaar 1674 ingevoerd, en in de jaaren 1747. en 1766. nader bekragtigd, hebben verklaard, te laboreeren aan zo veele notabele gebreken, en in zo veele opzigte te stryden teegens de rechten des Volks; Zy, die de Burgeren deezer Stad hebben opgeroepen tot het opgeeven hunner bezwaaren tegens de plaatshebbende onderdrukkende Regeeringsform, met hen een nieuw Stads Regeerings-Reglement hebbende geapplaneerd, opentlyk ter visie gelegd, en den dag der invoering gearresteerd, naderhand al hetzelve, niettegenstaande het wettig was geresolveerd by Publicatie van 6 Maart 1786, hebben verklaard, informeel, kragteloos en van onwaarde, en tegens de protestatien en bittere klaggten van hunne waardige Meede Regenten, en der Gecommitteerdens uit de Burgery zyn blyven voortgaan, opentlyk met het Volk den spot te steeken, de dierbaarste rechten te verkragten van hen, welke zy alle bescherming en handhaving

van

van rechten schuldig waren, en die op de herstelling derzelve twee jaaren agter den anderen vrugteloos hadden aangedrongen, terwyl die van den Raad deezer Stad, daar in kwaadaardiglyk gestyfd door de twee Voorstemmende Leeden van Staat, welke zich niet ontzagen te impieteeren op de Stedelyke rechten der Burgeren, en derzelver Vaderlandsche pogingen voor daden van geweld en oproerige beweegingen uittekryten, hebben blyven voortgaan, zig schuldig te maaken aan de misdaad van gekwetste Volks-Majesteit, door derzelver Adressen en Manifesten, in dato 20 Juny en 3 July 1786 aan hen voorgedragen, by hunne Resolutien van 25 en 31 dier maand, van de hand te wyzen, en tegen dezelve, niettegenstaande den gedeclareerden wil des Volks, te protesteeren, tot dat eindelyk de Staten 's Lands van Utrecht, tot vilipendie van de gloude rechten deezer Stad, hebben beslooten; hunne Vergadering te verleggen naar Amersfoort, ten einde aldaar met overleg van den toemaligen Stadhouder te veiliger te raadpleegen, om door daden van geweld, door eenen verderflyken Burger-Oorlog, door toneelen van moord en verwoesting, de beste Burgeren deezes Landschaps den voet voor eeuwig op den nek te drukken, en hunne onvervreemdbare rechten ongestoord te blyven verkragten; tot welk rampzalig doelwit zy dadelyk de handen hebben aan het werk geslaagen, en alle schikkingen gemaakt, om het braafste, het weldenkendste gedeelte des Volks, den dolk in het hart te drukken, gelyk zy dan ook met veragting der Exhortatoire Missives van de andere Bondgenooten, om toch geene Militaire magt tegens de Inwooneren deezer Provincie te gebruiken, hun daar by al het rampzalige van een Burger Oorlog voor oogen stellende, egter met een boos-, bloed- en wraakgierig opzet, per Missive in dato 8 September deszelven jaars, aan de Staten van Gelderland hebben verzogt,

U- trecht. Publ. betref- fende Leden van het Oud Be- stuur.

U-TRECHT. naar de Provincie Utrecht eenige stukken Geschut en Cavallery aftezenden, gelyk zy ook ten zelven dage zich hebben verstout, den toenmaligen Capitein Generaal te verzoeken, Militie naar Utrecht te depecheeren, die dan ook dadelyk twee Regimenten Infantery derwaards heeft doen aanrukken; dus opentlyk den Oorlog verklaarende, en teegens hunne Burgeren de Bloedvlag opsteekende, waar door een aaneenschakeling van onheilen is gebooren, de goede Opgezeetenen door zwaare Inquartieringen jammerlyk geplaagd en uitgemergeld, blykens onder anderen, uit de klagende Smeekschriften der In- en Opgezeetenen van Baarn en Zoest, in dato 27 October 1786 aan hun aangeboden, doch smadelyk van de hand geweezen, het doen aanrukken van Militaire Magt op Stads Territoir, het verraderlyk aanvallen van de gewapende Burgeren, ter bezetting van Vreeswyk op last der wettige regeering der Stad Utrecht uitgetrokken op den 9 Mey 1787 op hunnen eigene grond, waar meede zy opzetlyk de schrikverwekkende bloedstortingen hebben aangevangen, en het overrompelen der Stad Wyk by Duurstede: alle gruwelen, met welke hun bestier tot het jongste oogenblik deezer Republiek zal gebrandmerkt blyven.

Publ. betreffende Leden van het Oud Bestuur.

En of met dit alles de maat hunner boosheeden niet tot overlopens toe ware opgevuld, hebben zy kunnen goedvinden, meede te werken tot dien onmeetbaaren kring van gepleegde misdaden, door eene buitenlandsche daartoe opgezette magt, blykens hunne Resolutie van 11 September 1787, by welke zy den vryen doortogt aan de Pruissische Troupes over hun grondgebied hebben toegestaan, tegens den duidelyken Letter der Unie, en zig hebben aangebooden, om met de Commandanten dier Troupen vriendschappelyke schikkingen te maaken; door welk een en ander de deur is opengezet voor een reeks van geweldenaryen, plunderingen, brandstigtingen, bloedstortingen,

weg-

wegvoering van 's Lands braafste Inwooners, opligtinge van 's Lands Tresooren en andere jammervolle onheilen, van welke wy nog tot op dit ogenblik de smertelykste naweën gevoelen. UTRECHT.

Zy zyn het, die door den aanvang van deezen smertelyken Burger-Oorlog de wettige Regeering deezer Provincie en Stad hebben genoodzaakt tot enorme kosten, ten einde zich tegens hunne bloed- en wraakgierige oogmerken te wapenen en te dekken; zy zyn het, die zich dus op de onwettigste wyze meester hebben gemaakt van het openbaar gezag en de onvervreemdbare rechten onzer goede Burgeren en Ingezetenen, de braafste en weldenkendste Burgeren en hunne talryke huisgezinnen het brood uit den mond gerukt, veele derzelve door geweetenloze Procedures en schandelyke Sententien vervolgd en verdreeven, 's Lands vermogen tot onderfteuning van hun eigendunkelyk gezag verspild, en eindelyk zich door de zugt tot overheersching zo ver hebben laaten vervoeren, dat zy tot handhaving hunner dwinglandy liever hebben gewild den Oorlog, door de Fransche Republiek alleen aan den Ex-Stadhouder verklaard, mede zich aan te trekken, en dus moedwillig het lieve Vaderland aan eenen vernielenden Oorlog bloot te stellen, het bloed van 's Lands Inwooners te doen stroomen, het Land door inundatien als anderzints te verwoesten, en een aantal onzer goede In- en Opgezetenen tot den bedelzak te brengen, dan hetzelve aan de vryheid en rechten herstellende wapenen der Fransche Natie interuimen. Om al het welk, en in aanmerking neemende de rechtvaardige klagten onzer goede In- en Opgezetenen, is het niet dan billyk, dat aan dezelve gehoor worde gegeeven, en dat zy, die de oorzaak van 's Lands onheilen zyn, in de eerste plaats den zwaarsten last draagen, om die onheilen te beteren; te meer, daar zy by de aanmatiging van hun overheerschend gezag zedert

Publ. betreffende Leden van het Oud Bestuur.

U-TRECHT

Publ. betreffende Leden van het Oud Bestuur.

den 16 September 1787 hunne regeering hebben aanvaard en beëedigd op een Provinciaal Regeerings-Reglement, het welk niet alleen door het grootste en notabelste gedeelte van de Inwooners deezer Landschap, maar ook door eene Commissie uit de drie Leden van Staat is verklaard onwettig te zyn ingevoerd, en in veele opzigten strydig tegens de onvervreemdbaare rechten van de Inwooners deezer Landschap; en dus hunne regeering zedert hunne gehoudene zogenaamde Staatsvergadering te Amersfoort tot den dag hunner dimisfie niet anders kan worden beschouwd, dan onwettig en strydig met 's Volks rechten en belangen.

Al waaromme wy hebben goedgevonden en verstaan te statueeren, gelyk wy statueeren by deeze: dat alle Leden van het vorig Bestuur, zo in Staats- als Stads-Regeeringen geplaatst, gelyk ook de Hoofdschouten der Steden en de Maarschalken der Quartieren, voor zo ver zy in Staats- of Stads-Regeering sessie hebben gehad, alle de door hen in die qualiteiten van den Lande genooten gelden, zo jaarlyksche Tractementen als Emolumenten, aan de Regeeringsposten geaccrocheerd zynde geweest, zedert hunne zogenaamde Staatsvergadering te Amersfoort op den 30 Augustus 1786 aangevangen, tot den dag hunner dimisfie ingesloten, aan den Lande zullen restitueeren; die te betaalen binnen den tyd van vier weeken na het publiceeren en affigeeren deezer Publicatie, en dit alles op pœne, dat tegens de nalatigen in deezen ten scherpsten zal worden geprocedeert; zullende de Erfgenaamen dier Regenten, welke overleden zyn, uit de Goederen van den Overleedene de restitutie der bovengemelde Tractementen en Emolumenten moeten doen. Edoch zullen zodanigen der bovengemelde Regenten, welke binnen dien tyd voor hunne Regeeringsposten hebben bedankt, niet verder van de meergemelde gelden restitueeren

dan

daan tot den dag, dat zy hebben opgehouden die van den Lande te trekken.

En op dat aan deeze onze serieuse intentie worde voldaan, en alle pretexten tot het niet opbrengen van bovengemelde gelden worden weggenoomen, hebben wy goedgevonden te statueeren, dat de sequestratie van de Goederen der voorige Regenten worde opgeheeven, voor zo veel zy die ter voldoening van bovengemelde somme zullen moeten verbinden of verkoopen, en dat wyders, na dat zal zyn gebleeken, dat zy aan den Lande het gerequireerde hebben voldaan, van dat ogenblik af aan, het Provinciaal arrest, hunne Persoonen betreffende, zal zyn vernietigd, behoudens dat zy voor hunne voormalige verrigtingen, in hunne qualiteit als Regenten uitgeoeffend, verantwoordelyk blyven.

U-TRECHT.

Publ. betreffende Leden van het Oud Bestuur.

En zullen aan meergemelde voormalige Regenten, of by derzelver overlyden na hunne Remotie, aan hunne Erfgenaamen worden gerestitueerd, de door hen betaalde Amptgelden; edoch, niet in contante Penningen, maar in Obligatien ten lasten deezer Provincie, rentende $2\frac{1}{2}$ ten honderd, uitgezondert echter die geene, welke voor hunne Regeerings-posten binnen dien opgemelden tyd hebben bedankt.

Dan daar de Secretarissen en Ministers der bovengemelde Regeerings-Collegien niet kunnen worden geconsidereerd, in alle deeze *propria authoritate* te hebben gewerkt, worden dezelve van de restitutie hunner genootene Tractementen en Emolumenten geëxcipieerd.

Gelastende wy verders den Procureur Generaal tegen den zodanigen dier meergemelde Regenten, welke in gebreeken mochten blyven, binnen den bepaalden tyd te voldoen, en na dat hy van dit hun mankement de nodige kennisgeeving zal hebben ontvangen, te procedeeren, en dezelve te doen executeeren als na rechten.

En op dat alle en een iegelyk dien het aangaat,

U-TRECHT, gaat, moge weeten onzê goede meeninge en intentie, en zich punctueelyk daar na reguleere, vinden wy goed en begeeren, dat deeze alomme afgekondigd en aangeplakt zal worden, daar zulks behoort, en te geschieden gebruiklyk is.

Aldus gedaan en gearresteerd op het Landschaps-huis binnen Utrecht den 26 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

(Was geparapheerd,)

J. SLUYTER, Vt.

(Onder stond,)

Ter Ordonnantie van voornoemde Representanten.

(Was geteekend,)

P. 'T HOEN.

Ter beteugelinge van baatzuchtige Huislieden, diende eene Afkondiginge van 20 deezer, het gewigt van Boterstukken bepaalende.

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

De Raad der Gemeente der Stad Utrecht, met verontwaardiging vernoomen hebbende, en by examinatie van Leden van deezen Raad zelve gebleeken zynde; dat sommige baatzugtige Land- en Huislieden, niet tegenstaande de enorme pryzen, die Zylieden voor alle hunne ter Markt gebragte Eetwaaren in 't algemeen, en

voor

voor de Boter, in 't byzonder maaken; pryzen, waar van zelf ten tyde van de sterfte van 't Rundvee geen voorbeeld is geweest; zich echter niet ontzien de stukjes Boter aanzienlyk in gewigt te verminderen, tot merkelyk nadeel onzer Burgeren en Ingezetenen; zo is het, dat de Raad heeft goedgevonden, allen Huis- en Landlieden, alhier met hunne Boter ter Markt komende, te gelasten, gelyk zy dezelve gelast by deeze, te zorgen, dat elk stukje Boter weegt een Pond en acht Lood, en de halve stukjens naar evenredigheid, met een behoorelyke uitslag: op poene, dat, wanneer het zy door Leden van deezen Raad, het zy door andere, daar toe geauthoriseerde, Persoonen bevonden wierd, dusdanige stukjens Boter het gestelde gewicht niet te hebben, waar toe een enkel stukje in een mand, vloot of bak, te ligt bevonden wordende, zonder dat men de andere stukjes zal behoeven te examineeren of naar te wegen genoegzaam zal zyn, zal al de Boter van zodanig een verkooper verbeurt worden verklaard, ten behoeven van alle de Kinderhuizen zonder onderscheid, behalve nog eene boete van twaalf Guldens, voor elke bak, vloot of mand, waar in dusdanig een stukje gevonden wordt, ten behoeven van de Armen van de onderscheiden gezindheden deezer Stad; wordende echter van dit alles alleenlyk uitgezonderd de zogenaamde present Boter, welke onder de benaaming van eerste Gras-Boter in de vorm van Schaapjens of eenige andere vormen, in 't begin van 't saisoen wordt present gegeeven.

U-trecht. *Publ. wegens de Boter.*

Verbiedende wyders de manden, vlooten of bakken met stukjes Boter, in Huizen of Kelders te ontvangen of bergen, voor en aleer dezelve op de Publieke Markten ter verkoop zyn gepresenteerd geweest, op de boete van twaalf Guldens, voor iedere mand, vloot of bak, by den

UTRECHT. ontvanger en brenger te verbeuren, ten behoeven als boven

Ook zal niemand eenige dag of dagen voor de Marktdag ter bewaaring of in koopmanden, vlooten of bakken met stukjes Boter mogen ontvangen en bergen, op dat de publieke Markten, daar van niet ontzet worden, op de boete als boven.

En op dat niemand hier van eenige onwetenheid zou kunnen voorwenden, zal deeze worden gepubliceerd en geaffigeerd naar behooren.

Aldus beslooten by den Raad der Gemeente, den 18 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid. M. Mulrooy.* En op den 20 Mei 1796 door den Raad van Rechtspleeging (*more solito*) gepubliceerd van den Stadhuize.

In kennisse van my,

P. W. BOSCH.

Ook zag men nog in deeze Maand in 't licht koomen een

Bericht van een Negotiatie, ten behoeve van de Stad Utrecht, groot f 192,000, rentende 5 pCt. Jaarlyks, gearresteerd 19 Mei 1796.

Het Fournissement in deeze Negotiatie zal moogen geschieden voor de helfte in Contante Penningen, ofte wel in Rekeningen van Arbeids-Loonen en Leverancien, tot lasten deezer Stads Thesaurie lopende, en welke als ordinaire Stads schulden alzo door de Finantie-Kamer zyn geapprobeerd en gefiatteerd.

Voor een vierde part in Recepissen, gesproten uit

uit de Heffinge van den 50sten Penning, ten lasten deezer Provincie, gerekent tegens 60 pCt. UTRECHT.

En het overige vierde part in renten gevende Recepisfen, mede ten lasten deezer Provincie loopende, en gesprooten uit de Inwisseling der Fransche Assignaaten, gerekend tegens 80 pCt. *Bericht wegens eene Negotiatie.*

De Intrest deezer Negotiatie zal ingaan met den 1 Juny 1796, tot welken tyd mede zullen worden goedgedaan, de Renten verscheenen op de in deeze Negotiatie te employeeren Recepisfen.

Het zal een ieder vrystaan, dadelyk by de Inteekening te fourneeren, als wanneer aan de zodanige van de Contante Penningen zullen laaten korten de Renten à 5 pCt., van den dag der Fourneering afgereekend tot den eersten Juny aanstaande; zynde den tyd dat de Renten deezer Negotiatie zullen ingaan.

Door den President der Finantie-Kamer, Thesaurier en Secretaris deezer Stad, zullen by het doen der Fourneering in deeze Negotiatie worden uitgegeeven Recepisfen door hun geteekend, welke Recepisfen drie Maanden daar na zullen worden ingetrokken, en daar voor uitgeleevert Obligatien tot Lasten deezer Stads Thesaurie, onder verband van alle derzelver inkomsten, voorts met Coupons, rentende à 5 pCt.

De Thesaurie verbind zich deeze Negotiatie geheel te zullen aflossen binnen den tyd van twaalf Jaar, namentlyk Jaarlyks by uitlooting (te beginnen na verloop van twee en dus met het derde Jaar) een tiende gedeelte wel meerder maar niet minder.

De inschryving staat van heden af open, zo ter Secretary deezer Stad, alwaar de Fournissementen moeten geschieden, als ten Comptoire van den Makelaar *Bentink*, op de Oude Gragt by de Hamburgerbrug, by wien de Conditien te bekoomen zyn.

LEEUWARDEN.

FRIESLAND.

LEEUWARDEN.

Representanten van dit Gewest, in aanmerking hebbende genomen, dat de openbaare Inzegening van Huwelyken, tot nog toe aan het Hervormde Kerkgenootschap, als een voorregt, bepaald, bestaanbaar met de nieuwe orde van zaaken, ook door Leeraaren van alle andere Gezinten konde volvoerd worden, deeden deswegen, in 't laatst der voorgaande Maand, eene Afkondiging, behelzende wyders de schikkingen, welke, ter handhaavinge van goede orde, moesten in agt genomen worden.

VRYHEYD. GELYKHEID. BROEDERSCHAP.

PUBLICATIE.

De Representanten van het Volk van Friesland, allen hunne Medeburgeren, *Heil en Broederschap!* doen te weeten:

Dat wy in aanmerking neemende, hoe de Solemnisatie van het Huwlyk, met het geen daar toe behoort, aan de zogenaamde Publieke Kerk, by uitsluiting, als een voorregt, tot heden toe is verbleeven, ogenschynlyk aanlopende tegen de Gelykheid en Vryheid, die ook ten deezen opzichte onwederspreeklyk tot stand behoorde gebragt te worden, ons ten duurssten verplicht ge-

oordeeld hebben te moeten ſtatueeren, gelyk wy ſtatueeren by deezen:

Leerwarden. Publ. wegens de Huwelyks-inzegeningen.

1. Dat alle Mans- en Vrouwsperzoonen, Huwelyks-belofte hebbende aangegaan, en willende voltrekken, hun Huwlyk kunnen en moogen laaten bevestigen voor het Gerechte, of in die Kerk-Vergadering, welke zy zelven verkiezen.

2. Gemelde Perſoonen moeten gerechtelyk aangave doen by den Dorprechter, of Secretaris van het Dorp, of Stad, alwaar zy het laatſte half Jaar gewoond hebben.

3. De Dorprechter of Secretaris zal de Naamen der zich aangevenden naauwkeurig aanteekenen, in een daar toe aangelegd Boek, en aan de Verloofden, volgens gebruik, een Billet, met zyn Naam verteekend, afgeeven voor 6 Stuivers.

4. Op gemelde Billet zullen drie agter een volgende Zondagen de Proclamatien geſchieden, door den Leeraar ter Plaatze hunner Wooningen, in die Kerk-Vergadering, welke zy zelve zullen verkiezen.

5. Wanneer de drie Proclamatien onverhinderd zyn afgeloopen, moet het Huwelyk voltrokken worden, volgens een Formulier by de onderſcheidene Gezindheden in gebruik, of nog te maken.

6. Ook blyft het elk vry ſtaan, na den onverhinderden afloop der Proclamatien, om, met behoorlyke Atteſtatie van den Leeraar en één der Leden van de Kerkenraad verteekend, voor het Gerechte of elders, hun Huwelyk te mogen laaten bevestigen.

Doch zullen binnen vier weeken geblyk te rug moeten zenden van de voltrekking des Huwelyks aan den Leeraar, by wien de Proclamatien zyn geſchied.

7. Alle Leeraaren zullen nauwkeurig moeten Boekhouden van de Perſoonen, die door hun in het Huwelyk zyn bevestigd, met aantekening van de Naamen derzelve, en de Dagteekening, wanneer die voltrekking is geſchied; en daar

van

LEEUWARDEN. van 's Jaarlyks na Nieuwjaarsdag, eene accurate Lyst, vertekend, bezorgen ter Secretary van hun Stad of District.

Publ. wegens de Huwelyks-inzegeningen.

8. De Secretaris zal, in een daar toe aangelegd Register, de Lysten moeten boeken in drie Colommen, in de eerste het Jaar, Maand en Dag; in de tweede, de Naamen der Getrouwden; en in de derde, de Plaats als volgt:

1796 Den N. N. N. N. te

9. Eindelyk blyven de gestatueerde, Wetten op het Huwelyk, en het geen daar toe betrekking heeft, provisioneel in volle kragt.

En op dat niemand hier van onkundig zy, zal deeze in dit Gewest worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar zulks gebruikelyk is.

Gegeeven te Leeuwarden den 29 April 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Representanten van het Volk van Friesland.

J. U. DYKSTRA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

C. GODSCHALK.

Ten einde de zaaken in deeze, zints eenigen tyd, zoo hevig geschokte Provincie op een vasten voet mogten gebragt worden, vonden de tegenwoordige Representanten des Friesche Volks geraaden, met eene daar nevensgaande *Proclamatie*, rond te zenden een Concept-Reglement van een Provinciaal Bestuur.

VRYHEID. GELYKHEID. LEEUWARDEN.

PROCLAMATIE.

De Repreſentanten van het Volk van Friesland, allen hunne Medeburgeren, *Heil en Broederſchap!*

Offchoon in de Procuratie, die aan elk onzer, by zyne benoeming tot den Post, welke wy ter waarneeming van de Provinciaale belangens van dit Gewest bekleeden, is gegeeven, geſteld was: dat wy door eene Commisſie, by de gezamentlyke Volks-Vertegenwoordigers, uit hun midden, of buiten hunne Vergadering benoemd, zouden doen ontwerpen *eene* op Vryheid en Gelykheid rustende *Regeeringsform voor deeze Provincie*; hebben wy echter uit hoofde van de aanmerkelyke verandering van zaaken, door het aanweezen eener *algemeene Nationaale Vergadering*, uit den boezem van het Nederlandſche Volk verkoozen en daargeſteld, en welker byëenkomst men by het arreſteeren dier Procuratie geheel ſchynt uit het oog verlooren te hebben, niet aan den uitgedrukten letter van dezelve kunnen, nog geöordeeld te mogen voldoen, daar de gemelde Algemeene Vergadering, de geheele Nederlandſche Natie vertegenwoordigende, expresſelyk door die Natie (en dus mede door het Volk van Friesland) is gelastigd, om eene Regeeringsform of Grondwet voor dit Gemeenebest te ontwerpen, dewelke na goedgekeurd en aangenoomen te zyn door de Natie, eenen zegel van Beſtuur voor haar zal uitmaken.

Wy hebben dus, om aan de intentie en den eisch onzer aanſtelling, eensdeels te beantwoorden, en ten anderen, voor ons afgaan te zorgen, dat 'er een ontwerp van Beſtuur aan onze Committenten wierd voorgedragen, volgens het welk wy op eene geregelde wyze zouden kunnen vervangen worden, en waar na de Pro-

LEEU-WAR-DEN. vinciaale belangens intusfchen dienden te worden waargenomen, tot dat de gewenschte Constitutie zal zyn geformeerd, geapprobeerd en ingevoerd; ons alleen verplicht geacht, om zodanig

Concept-Reglement van Prov. Bestuur. ontwerp, voor zo verre de loopende menigvuldige bezigheden zulks toelieten, te vervaardigen en aan onze Committenten ter beoordeeling voor te dragen.

Het Reglement, volgens het welk de algemeene Nationaale Vergadering is verkoozen en haare werkzaamheden bepaald zyn, door kundige Mannen opgesteld, hebben wy tot een richtsnoer van ons ontwerp voor het Provinciaal Bestuur van dit Gewest genoomen, en daar in het voetspoor van onze Medeburgeren in Holland en Bataafsch Braband gevolgd, met die veranderingen, welke wy voor ons Gewest het gevoeglykst oordeelden.

Wy zullen ons niet behoeven te ontschuldigen voor die misflagen of gebreeken, welke wy mogten hebben over het hoofd gezien: *onze Medeburgeren* weeten de gebeurtenisfen, welke plaats gehad hebben, onze menigvuldige werkzaamheden zyn hun bekend, den tyd intusschen, wanneer wy uit onze functien volgens onze aanstelling moeten afgaan, naderd en expireerd op den 23 Juny aanstaande; zy zullen om alle deeze reedenen, de gebreeken, welke in dat ontwerp gevonden mogten worden, wel verschoonen, en dezelve ontdekkende, aan ons zo wy vertrouwen, aanwyzen, op dat zy zo veel doenlyk kunnen verbeterd worden.

Een voornaam poinct, en het welk het aanweezen van de represfenteerende Vergadering des Nederlandschen Volks, onzes bedunkens medebragt, is de vermindering van het getal der Leden tot het Provinciaal Bestuur voor 't vervolg: waar door ook tevens 's Lands Finantien merkelyk worden bezuinigd, op welke bezuiniging wy ons, voor zo verre den tyd van ons Bestuur toeliet, zo veel mogelyk hebben toegelegd.

Ver-

Verders hebben wy de Volkrykheid tot een basis gesteld, om de bereekening van het Bestuur te regelen, echter daar by tevens in aanmerking neemende den invloed, welke elk District, zo veel bestaanbaar, op de algemeene Administratie dient te hebben.

LEEUWARDEN. *Concept Reglement, enz.*

Ten einde nu onze Medeburgeren in staat zouden gesteld worden, om, volgens hun onvervreemdbaar recht, hetzelve ontwerp te kunnen beöordeelen en goed of afkeuren; hebben wy alvoorens het finaal te arresteeren, ons verplicht geacht hetzelve te doen drukken, afkondigen, aanplakken en een genoegzaam aantal exemplaren van hetzelve te verzenden aan de onderscheidene Gerechten, om door de Dorprechters en Wykmeesters uitgedeeld te worden.

Lastende en beveelende de respective Gerechten, om het hier by gevoegd ontwerp van het Provinciaal Bestuur, ten spoedigsten en op de gevoeglykste wyze ter meeste kennisse onzer Medeburgeren te brengen.

En daar den wil onzer Committenten voor ons de opperste wet is: zo nodigen wy alle Stemgerechtigde Burgers by deezen uit, om die aanmerkingen, welke dezelve tot verbeetering, noodwendige verandering of verwerping van hetzelve, of van eenig gedeelte van hetzelve, zouden verlangen, het zy hoofd voor hoofd, het zy in meer of min talryke vereeniging, voor den 1 Juny aanstaande in geschrifte toe te zenden aan ons Committé van algemeene Waakzaamheid en Correspondentie; op dat wy naar bevinding van zaaken, daar van zodanig gebruik maken, als ten meesten nutte zullen verstaan te behooren of vereischt te worden.

Zullende in geval van verandering, of wanneer het gemeld onderwerp, zodanig hetzelve thans is, finaal by ons zal worden gearresteerd, daar van by Publicatie aan den Volke behoorlyk kennis geeven.

En

LEEUWARDEN. En op dat deezen ter kennisse onzer Medeburgeren zoude worden gebragt, zal dezelve in dit Geweest worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatsen waar men gewoon is zulks te doen; als mede aan elk Gerechte een getal exemplaaren worden toegezonden, om 'er de nodige publiciteit aan te geeven.

Concept-Reglement van Prov. Bestuur.

Aldus geresolveerd op het Landschaps-Huis binnen Leeuwarden, den 5 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

De Representanten van het Volk van Friesland.

E. MIEDEMA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

CORN. GODSCHALK.

CONCEPT-REGLEMENT, *ter daarstelling van een Provinciaal Bestuur voor het Volk van Friesland.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het getal der Leden en derzelver Kiezers.

Art. 1. De verkiezing van Leden tot het Provinciaal Bestuur, zal gegrond zyn op de volkrykheid: zo dat Friesland zal verdeeld worden in 21, zo naauwkeurig doenlyk gelyke Afdeelingen van 7500 Zielen, te zamen uitmaakende 157500 Zielen, ten naasten by het getal der bevolking bedragende, alzo de beide Eilanden Ameland en Schiermonnikoog, in deezen niet gereekend worden.

2. Voor

2. Voor elk deezer Afdeelingen zullen *twee* Leden tot het Bestuur en *twee* Plaatsvervullers verkoozen worden: en dus het Provinciaal Bestuur uit twee en veertig Leden bestaân. LEEUWARDEN.

3. Deeze Leden zullen verkoozen worden, door Kiezers by de Stemgeregtigden in derzelver Grondvergaderingen te benoemen. *Concept-Reglement, enz.*

4. De 21 in Art. 1 vermelde Afdeelingen, zullen in 15 Grondvergaderingen worden verdeeld, elk zo na doenlyk 500 Zielen bevattende.

5. Deeze 15 Grondvergaderingen der Stemgeregtigden uit 500 Zielen, zullen elk een Kiezer en een Plaatsvervuller; dus te zaamen 15 Kiezers en 15 Plaatsvervullers opleeveren, tot het verkiezen van twee Leden en twee Plaatsvervullers voor het Provinciaal Bestuur.

6. De Leden en Plaatsvervullers voor het Provinciaal Bestuur moeten zo veel het zyn kan, gekoozen worden uit de Afdeeling van 7500 Zielen, door welke de Kiezers zyn benoemd; en by gebreke dies, uit een der naastaangrenzende Afdeelingen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Stemgeregtigden en derzelver werkzaamheden.

7. Stemgeregtigden zyn alle Burgers, die twintig Jaaren bereikt en geduurende het Jaar voor de stemming in Friesland hunne vaste woonplaats hebben gehouden. Ook zullen die Burgers, welke de Wapens ter verdeediging des Vaderlands hebben opgevat, en onder eene erkende Schuttery zyn, met den ouderdom van 18 Jaaren voor Stemgeregtigde Burgers gerekend worden; mids geduurende een Jaar hunne vaste woonplaats in deeze Provincie hebbende gehouden.

Deeze bepaling echter van een Jaar inwooning sluit niet uit die Burgers, die om hieraucht

LEEUWARDEN.

Concept-Reglement, enz.

en geweld hun Vaderland verlaaten hebbende, daar in zyn terug gekeerd, en weder hunne vaste woonplaats in Friesland genoomen hebben.

8 Ieder Stemgeregtigde zal zyn ſtem in eigen Perſoon uitbrengen, ter plaatze, welke voor de byeenkomst der Grondvergadering bepaald is; zullende de Guarnizoenen niet voor de woonplaatsen der Militairen gereekend worden, ten zy dezelve tevens hun vaste woonplaats zyn; en zullen de Militairen tot Nationaale Regimenten behoorende, alleen recht van ſtemming hebben, doch om dit ſtemrecht uit te oeffenen, hunnen post niet verlaaten, of zich uit hunne Guarnizoenen naar hunne vaste woonplaatzen begeeven moogen.

9. Om gewigtige redenen, het zy van ziekte of andere onvermydelyke oorzaaken van afweezigheid, zal iemand met een briefje kunnen ſtemmen: wanneer echter de redenen in de brief moeten vermeld zyn, en de wettigheid of onwettigheid derzelve door de Grondſtemmers by meerderheid zal beoordeeld worden; en zal zodanigen Stemmer de verklaaring (zie Art. 10 Lett. F) in zyne ſtembrief moeten verteekenen, of verklaaren dat hy zich met dezelve conformeerd.

Zullende, indien zyne ſtem op een afweezenden valt, dezelve voor vervallen worden gehouden.

10. Van het Stemrecht zyn uitgeſlooten:

A. Allen, die om verkwisting of wangedrag onder Curateele ſtaan; ook alle Bankroutiers of die Sesſie verzogt hebben, of wiens Boedels insolvent zynde, eenig accoord met hun Crediteuren hebben gemaakt, en door geene rechterlyke daad gerehabiliteerd zyn. (Hier onder echter niet begreepen zodanige Burgers, welke door ongeluk en onvermydelyke rampen, tot eenen agterlyken ſtand gebragt zyn.)

B.

B. Allen die in Wees-, Diaconie-, Armen- of andere Godshuizen *pro Deo* onderhouden worden, en die uit de Armekasfen in het laatst afgeloopene Jaar, te reekenen tot den dag der Oproeping, langer dan drie Maanden zyn bedeeld geworden.

LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

C. Allen, welke uit hoofde van Rechterlyke Vonnisfen en Uitfpraaken, voor Eerloos moeten gerekend worden.

D. Allen, die op befluit van den Rechter gevangen zitten; allen, die door eenig Rechterlyk Decreet onder vermoedens van misdaad gebragt zyn; en allen, tegen welke op publieke authoriteit, eenige maatregelen van voorziening of zekerheid genoomen zyn.

E. Allen, welke zonder wettig ontflag hunne Posten hebben verlaaten; en verders alle, welke openbaar getoond hebben de tegenwoordige orde van zaaken niet toegedaan te zyn; mitsgaders alle door het Committé Revolutionair afgezette Staatsleden, Stads- en Diftricts Regeeringsleden, welke naderhand door het Volk niet weder zyn aangefteld; nog getoond hebben de tegenwoordige order van zaaken te zyn toegedaan.

F. Allen, die weigeren te verteekenen de navolgende Verklaaring, of dezelve verteekend hebbende, weigeren daar by te perfisteeren.

Ik verklaare, vrywillig en op myn woord van Eer, een Voorftander van de Rechten van den Mensch en Burger; een vyand van het Stadhouderlyk, Ariftocratisch en Eenhoofdig Beftuur te zyn; goed en bloed veil te hebben, om, op gronden van Vryheid en Gelykheid, het Volksgeluk te helpen bevestigen; en nimmer in eene verkiezing van Kiezers, Vertegenwoordigers of Amptenaaren, myne ftem te zullen geven aan Perfoonen, die ik oordeel nog Begunftigers of Aanklevers van de zogenoemde oude Conftitutie te weezen, maar alleen zodanigen zal verkie-

LEEUWARDEN. Concept-Reglement, enz.

zen, welken ik in gemoede vertrouw, Voorstanders van de Rechten van den Mensch en van 't waar geluk des Volks, en teffens de eerlykften en kundigften te zyn, zonder my om lief of leed, door giften of gaven daar in te laaten geleiden.

11. Het Gerechte of de Municipaliteit van de plaats, ter byeenkomst der refpective Grondvergaderingen bepaald, zal de apparente Stemgerechtigden uit elke vyf honderd Zielen, tegen den eerstkomende, by een roepen, op de daar toe gefchikte plaats of plaatzen.

12. Zy zal drie der Stemgerechtigden, welke zullen moeten kunnen leezen en fchryven, benoemen tot Stemopneemers.

13. Zy zal deeze plechtig doen belooven, niemand tot Kiezers aan de Stemmers te zullen aanbevelen; de ftipfte geheimhouding omtrent de ftemming in acht te neemen; en eene behoorlyke orde in de Vergadering naauwkeurig te doen nakomen.

14. De Stemopneemers zullen van alle Comparanten afneemen en doen vertekenen, (of vertekend hebbende daarby doen perfifteeren), de Verklaaring hier boven Art. 10. Letter *F.* voorkomende, en hen, die dezelve weigeren, of anderzints niet Stembevoegd zyn, doen vertrekken, en vervolgens de deuren fluiten, terwyl in geval van gefchil over de Stembevoegdheid, hetzelve door de meerderheid der Stemgerechtigden terftond befliet zal worden.

15. Zy zullen de aanwezende tellen, en elk een byzonder Nummer laaten trekken.

16. Zy zullen Lysten houden van de Nummers, die ieder getrokken heeft, en elks naam by zyn Nummer aantekenen.

17. De Stemgerechtigden zullen zich naast elkander, op de daar toe geftelde zitplaatzen, nederzetten.

18. De

18. De Stemopneemers zullen zich vervolgens op eene afzonderlyke plaats, en, zo mogelyk is, in een afgezonderd vertrek nederzetten, verwyderd van de zitplaatzen der overige Stemgerechtigden. **LEEUWARDEN.** *Concept-Reglement, enz.*

19. By de Stemopneemers zullen zich vervolgens voegen de oudste en jongste in Jaaren van de Stemgerechtigden, die leezen en schryven kunnen; deeze zullen van de hier na te meldene Stem-lyst een Contra-lyst moeten houden, en, zo wel als de Stemopneemers, verplicht zyn, hunne Stem het eerst uit te brengen.

De ingekoomene Stem-briefjes van de afweezenden, zullen vooraf geopend moeten zyn, en wanneer hunne bygebragte redenen voldoende geoordeeld zyn, hunne verkiezing na die der Stemopneemers moeten geplaatst worden.

20. De Stemopneemers zullen de overige Stemgerechtigden, hoofd voor hoofd, ieder naar zyn Nummer oproepen.

21. Zy zullen, in tegenwoordigheid van den Stemmer, het Nummer, dat hy getrokken heeft, op den hoek van een Billet aantekenen, en hetzelve omslaande, die vouw verzegelen.

22. Elk zal, in tegenwoordigheid van de Stemopneemers, de Persoon, dien hy stemmen wil, met uitdrukking van deszelfs naam en toenaam, of zodanige andere aanduiding van deszelfs Persoon als hem kenbaar maakt, op het gezegde Billet schryven, en dat vervolgens zelfs toevouwen.

23. Die niet schryven kan, zal den door hem bedoelden Persoon aan de Stemopneemers mondeling opgeeven, die dezelve in zyn byzyn zullen opschryven, waar na zy het geschreven Billet aan de twee hun adsisteerende Stemgerechtigden zullen vertoonen, en het hem zelve laaten toevouwen.

24. Elk Stemgerechtigde, zo wel de Stemop-

 nee-

LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

neemers als alle anderen, zullen hun eigen Billet in eene daar toe gestelde Busse werpen.

25. Wanneer alle Stembilletten ingekoomen zyn, zullen de Stemopneemers, met de twee by hun gevoegde Stemgerechtigden, zich met de Busse weder tot de overige Stemgerechtigden vervoegen, in derzelver tegenwoordigheid de Busse openen, de Billetten voorlezen, de gestemde Persoonen op de Stemlyst aantekenen en de Stemmen optellen.

26. Zo 'er by het opleezen van eenig Billet bleek, dat iemand in de aanduiding van den Persoon een aanmerkelyken misslag begaan had, zal het Nummer ontzegeld en hy op nieuw opgeroepen worden, om dien misslag te verbeteren.

27. Zo iemand bevonden wordt ter kwaade trouw in het stemmen gehandeld te hebben, zal zyne stem vervallen, en zyn naam opentlyk voorgeleezen en aan het Volk van Friesland bekend gemaakt worden.

28. Die de meerderheid van stemmen bekoomd, zal *Kiezer* zyn; en de daar op volgende in de stemming, *Plaatsvervuller*.

29. De Stemgerechtigden zullen in acht neemen, niemand tot Kiezer of Plaatsvervuller te stemmen, dan die by de byéénkomst tegenwoordig is.

30. Wanneer de stemmen staaken, zal het lot beslissen.

31. De verkiezing zal overal op den eerstkoomende geschieden.

32. Niemand zal gewapend in de Grondvergadering mogen verschynen.

33. De Geloofsbrief, die aan de verkoozen Kiezer en Plaatsvervuller zal gegeeven worden, zal zyn van den volgenden inhoud:

De Grondvergadering van heeft benoemd tot Kiezer (Plaatsvervanger) den Burger om zich te vervoegen naar

tot

tot het verkiezen van twee Leden en twee Plaatsvervangers tot het Provinciaal Bestuur van Friesland.

Deeze Geloofsbrief moet door drie Stemgerechtigden, tot regeling der Grondvergadering benoemd, getekend worden.

LEEUWARDEN. Concept Reglement, enz.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de Kiezers en hunne Werkzaamheden.

34. Kiezers en Plaatsvervullers zullen mogen zyn, alle Stemgerechtigden, die vyf-en-twintig Jaaren vervuld hebben, kunnen leezen en schryven, en gedurende vier Jaaren voor de verkiezing in Friesland hunne vaste woonplaats gehad hebben.

De bepaaling echter van vier Jaaren inwooning, sluit niet uit de Burgers, die om heerzugt of geweld hun Vaderland verlaaten hebbende, daar in zyn te rug gekeerd, en weder hunne vaste wooning in Friesland genoomen hebben.

35. De aangestelde Kiezers en derzelver Plaatsvervangers zullen zich binnen vier-en-twintig uuren na hunne benoeming begeeven ter plaatze tot de verkiezing bestemd.

36. Het Gerechte van het Districk daar de verkiezing geschied, zal drie Gecommitteerden benoemen, om toe te zien, dat alles na het bepaalde voorschrift geschied.

37. Deeze Gecommitteerden zullen de Geloofsbrieven examineeren, en wettig bevonden, dezelve accepteeren. Doch wanneer over de wettigheid derzelve verschil ontstaat, dan zal de Kiezers-Vergadering by meerderheid beslissen.

38. Wanneer, het zy door absentie, te naauwe bloedverwantschap, of door de bovengemelde beslissing, een Kiezer uitvalt, zal zynen Plaatsvervuller daadelyk in zyne plaats gesteld worden.

LEEUWARDER Ontwerp van Reglement, enz. Wordende door te nauwe bloedverwandschap verstaan, Vader en Zoon, of Schoonzoon, Broeders, Zwagers, Oom en Neef.

39. De aldaar tegenwoordig zynde Commissie van wegens den Gerechte, in welk District of Stad die Vergadering gehouden wordt, zal hun voorleezen de vereischtens van een Lid voor het Provinciaal Bestuur, (zie Art. 50 tot 57 hier na volgende.)

40. Een der Leden zal by meerderheid van Stemmen benoemd worden tot President, en een ander tot Secretaris. Dit geschied zynde, zal de Commissie uit het Gerechte vertrekken, en alzo aan hen hunne volkomene vryheid laaten.

41. Hier na zullen de tot dit werk benoemde Kiezers, twee Leden, het zy uit hun midden, het zy buiten hen, by beslooten Billetten stemmen; en zullen niet uit elkander mogen gaan, voor dat de Leden tot het Provinciaal Bestuur, en derzelver Plaatsvervangers, verkoozen zyn. Deeze Stemming zal op gelyke wyze, met genommerde Billetten, geschieden, als die der Grondstemmers.

42. Zo bevonden wordt, dat meer dan zeven Stemmen, of wel de volstrekte meerderheid van Stemmen, op een Persoon gevallen zyn, zal getekend worden de keuze gedaan te zyn voor één Lid.

43. Zo by deeze stemming de meerderheid niet is gevallen op één Persoon, zullen de drie, die de meeste Stemmen hebben, alleen de Nominatie uitmaken, en die uit dezelve de meerderheid verkrygt, voor verkoozen gerekend worden.

44. In de gevallen in het voorige Artikel bepaald, wanneer de stemmen staaken, zal het lot beslissen.

45. Wanneer de Leden voor het Provinciaal Bestuur dus één voor één verkoozen zullen zyn, zullen deeze Kiezers op dezelve wyze als de

de Leden verkoozen zyn, ook de Plaatsveryan- LEEUgers benoemen; welke in rang na meerderheid WARvan stemmen by vacature zullen invallen. DEN.

46. De verkiezing voor elke Persoon zal op bovenstaande manier moeten geschieden. *Concept-*

47. Zo dra deeze verkiezing alzo gedaan is, *Reglement,* zullen de Kiezers by Missive aan de Represen- tanten van het Volk van Friesland kennis gee- *ens.* ven van de gedaane keuze; voorts de benoemde Leden en derzelver Plaatsvervangers, van de op hun gevallene keuze verwittigen, en tot dat einde zo spoedig mogelyk aan dezelve ter hand stellen, of doen toekoomen, eene door hun onderteekende Geloofsbrief, van den volgende inhoud:

De Kiezers uit zeven duizend vyf honderd Zielen van Friesland, vergaderd te hebben benoemd tot Lid (Plaatsvervanger van het Lid) voor het Provinciaal Bestuur van Friesland, den Burger

Actum den

48. Zo dra op de bovengemelde wyze de verkiezing gedaan, de Missive aan de Representanten verzonden is, en de Geloofsbrieven afgegeeven zyn, zullen de Kiezers uit een moeten gaan.

49. Indien uit zodanige Vergadering een of meer Leden tot het Provinciaal Bestuur, en desselfs Plaatsvervangers benoemd, mogten koomen te ontbreeken, zullen door de Kiezers uit dezelve Vergadering, andere op dezelve wyze als te vooren bepaald is, verkoozen worden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de vereischten, verkiesbaarheid en byeenkomst der Leden van het Provinciaal Bestuur.

50. De Leden van het Provinciaal Bestuur en derzelver Plaatsvervangers, zullen moeten zyn

LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

zulke Ingezetenen van Friesland, die by Art. 10 van dit Reglement van 't Stemregt, &c. niet zyn uitgeslooten, en die de vereischtens van Kiezer en Grondstemmer beide moeten bezitten, zo betrekkelyk de verteekening der Verklaring als anderzinds.

51. Tot Leden van het Provinciaal Bestuur zullen niet verkiesbaar zyn de verkozene tot Representant in de algemeene Nationaale Vergadering; doch de eerste en tweede Plaatsvervanger van den Representanten zullen wel verkiesbaar zyn; zo nogthans, dat wanneer zodanige Plaatsvervanger daadelyk zoude moeten invallen, en de Representant in de Nationaale Vergadering vervangen, in zulke gevallen hy zyne plaats in het Provinciaal Bestuur zal moeten verlaaten, en aldaar door zynen Plaatsvervanger vervangen worden.

52. Ook zullen tot het Provinciaal Bestuur niet verkiesbaar zyn de Leden der Committés tot de algemeene zaaken van het Bondgenootschap te Lande, mitsgaders van de Marine; als mede van de Oost- en West-Indische Bezittingen, met de daar aan onderhoorige Ministers en Amptenaars.

53. Insgelyks zullen hier toe niet verkiesbaar zyn, de Leden van het Hof van Justitie en derzelver Ministers; mitsgaders de Procureur Generaal, als mede alle zodanige Amptenaars, welke aan het Provinciaal Bestuur van Friesland, wegens de administratie van 's Lands penningen, verantwoordlyk zyn.

54. Doch zullen de Leden der Gerechten, of Plaatsselyke Regeeringen, benevens alle de in het voorige Artikel niet uitgeslootene Amptenaaren, wel verkiesbaar zyn, mits by het aanvaarden van deeze Posten hunne Ampten moeten nederleggen.

55. Leeraaren of Schoolmeesters verkoozen wor-

wordende, zullen hunne bedieningen ten genoegen LEEU-
der belanghebbenden moeten doen waarneemen; WAR-
doch zonder bezwaar van eenige andere Ge- DEN.
meente.

56. Iemand tot Lid van het Proviecial Be- *Concept-*
stuur benoemd zynde, of tot deszelfs Plaatsver- *Regle-*
vanger verkoozen, zal zich aan deeze keuze niet *ment,*
mogen onttrekken, dan om wettige reeden, wel- *enz.*
ke hy verpligt zal zyn op te geeven, aan eene Commisfie door de Repreſentanten van het Volk van Friesland te benoemen, ter welker beoordeeling het ſtaan zal, of die reedenen waarlyk wettig zyn, of niet; en zal hy in het eerst geval door dezelve worden ontſlagen; doch in het tweede, en wanneer hy, na dat hem de onwettigheid zyner reedenen zal zyn voorgehouden, des niet te min weigeren blyft, zal zyn naam opentlyk worden bekend gemaakt, en hy voor den tyd van twee Jaaren van zyn Stemrecht beroofd zyn.

57. Deeze Commisfie zal, zo lang het Provinciaal Beſtuur nog niet geconſtitueerd zal zyn, te gelyk belast weezen met het onderzoek der Geloofsbrieven, hier boven Artikel 47 vermeld. En zal dezelve nauwkeurig moeten toezien, of onder de verkoozene ook zodanige nauwe bloedverwanten gevonden worden, als in Art 38 zyn omſchreeven; in welk geval het lot tusſchen hen zal beſlisſen, en de openvallende plaats door zynen Plaatsvervanger moeten vervult worden.

58. Het Provinciaal Beſtuur zal byeenkomen te Leeuwarden, en zyne Vergadering op het Landſchapshuis houden.

59. De verkoozen Leden zullen zich voor of op den aanſtaande in Leeuwarden bevinden, ten zy 'er wettige redenen van verhindering plaats hadden, welke redenen zy, zo lang het Provinciaal Beſtuur nog niet geconſtitueerd zal zyn, aan de in Art. 56 genoemde

Com-

LEEU- Commissie, doch daarna aan den President der WAR- Vergadering zelve, zullen verplicht zyn op te DEN. geeven, ten einde in beide gevallen derzelver wettig- of onwettigheid moge beoordeeld worden.

Concept-Reglement, enz.

60. Op den eerstkomende zullen alle de in Leeuwarden present zynde Leden, 's morgens om uuren zich laaten vinden op het Landschapshuis, alwaar voor hun een geschikte plaats zal zyn in gereedheid gebracht.

61. Eene expresselyk hier toe benoemde Commissie uit de Representanten van het Volk van Friesland, zal zich aldaar by hun vervoegen, elk der presente Leden, volgens inkomene Geloofsbrieven, oproepen, en hun hoofd voor hoofd afneemen de volgende verklaring en eed:

1. *Of hy zich houdt voor wettig verkoozen door het Volk van Friesland, tot Lid van het Provinciaal Bestuur?*

2. *Of hy verklaart aan geen Vorst of buitenlandsche Magt verbonden te zyn?*

3. *Of hy erkent verantwoordelyk te zyn aan het Volk van Friesland?*

4. *Of hy alleen voor wettig houdt zodanige Regeeringsform, welke op de Oppermacht des Volks is gegrondvest, en dus voor onwettig verklaard alle erffelyke Ampten en Waardigheden, stry dig met dezelve?*

5. *Of hy belooft, zo veel in zyn vermogen is alles te zullen doen, wat een goed en getrouw Lid van het Provinciaal Bestuur van Friesland schuldig is en behoort te doen?*

Hier op zal ieder Lid hoofd voor hoofd antwoorden: *Dit verklaare en beloove ik: zo waarlyk helpe my God Almachtig!*

62. Zo iemand deeze Verklaaring, en de daar by gevoegde belofte weigerde te doen, zal hy de Vergadering terstond moeten verlaaten, en zal deszelfs Plaatsvervanger ten spoedigsten worden opgeroepen.

63. In-

63. Indien de Plaatsvervangers, uit hoofde van het geen hier boven in het flot van Art. 62 bepaald is, reeds opgeroepen waren, en nu, ingevolge voorgemeld Art. 51 of uit eenige andere oorzaak, dificeerde, zal hier van aan den Gerechte van die plaats, waar de Vergadering van Kiezers gehouden is, kennis worden gegeeven, ten einde die zelfde Kiezers, die de eerste keus gedaan hebben, zo spoedig mogelyk, andermaal by een geroepen worden, om in de opengevallene plaats een ander Lid voor het Provinciaal Bestuur en deszelfs Plaatsvervanger te verkiezen; by welke verkiezing weder op dezelve wyze zal worden te werk gegaan, als by de eerste keus heeft plaats gehad; en het welk alles ook zal geobserveerd worden, in geval van overlyden of verhuizing buiten deeze Provincie, als door welke verhuizing, de bevoegdheid van den verkoozen vervallen zynde, deszelfs qualificatie zal komen te cesseeren.

LEEUWARDEN. *Concept Reglement, enz.*

64. Wanneer de Leden van het Provinciaal Bestuur hoofd voor hoofd de gevorderde verklaaring en belofte zullen afgelegd hebben, zal de Commissie van de Representanten van het Volk van Friesland, aldaar present, door de Vergadering der Leden van het Provinciaal Bestuur, eenen President doen benoemen, die terstond na zyne benoeming, de Vergadering zal verklaren, het wettig Provinciaal Bestuur van Friesland.

65. Zo dra het geen voorschreeven is alzo geschied zal zyn, zal de Commissie de Leden van het Provinciaal Bestuur van daar geleiden naar de Vergaderzaal, en aldaar binnen gekomen zynde, zal de als dan nog fungeerende President van de Representanten van het Volk van Friesland den President van het Provinciaal Bestuur geleiden na, en plaats doen neemen op den presidialen stoel; zullende zo dra dezelve zal gezeeten zyn, de Vergadering der Representanten

LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

van het Volk van Friesland terstond uit een gaan, en de Vergaderzaal verlaaten.

VYFDE HOOFDSTUK.

Van de werkzaamheden van het Provinciaal Bestuur en deszelfs Committés.

66. De Vergadering op de voorschreeve wyze geconstitueerd zynde, en uitmaakende het Provinciaal Bestuur van Friesland, zal ingevolge het 100 en 101 Artikel van het Reglement vóór de Nationaale Vergadering, het huishoudelyke Bestuur deezer Provincie waarneemen, generalyk in alles wat niet aan de Nationaale Vergadering wettig toekoomt; en speciaal in het geen betreft het Justicieele, Financieele, de Policie en Oeconomie deezer Provincie.

67. Daar en tegen zullen de Steedelyke of Plaatselyke Keuren, Gilden, Costúmen, Usantien of diergelyke, zich niet vermoogen te kanten, zo veel het Provinciaale aangaat, tegen de macht deezer Vergadering, bepaald als vooren, en voortgevloeid uit den boezem van het geheele Volk van Friesland.

68. Deeze Vergadering zal om de veertien dagen by Stemming een anderen President verkiezen.

69. De Leden van dit Provinciaal Bestuur zullen aan geene Instructien van byzondere Steden of Districten verbonden zyn; maar gezamentlyk uitmaaken het Provinciaal Bestuur van Friesland; en in derzelver Vergadering by hoofde stemmen.

70. De Griffier, Commisen, Copisten, Kamerbewaarders, Bodens en mindere Bedienden, der tegenwoordige Vergadering van Friesland, gaan over op den tegenwoordigen voet, aan het Provinciaal Bestuur, tot dat hetzelve nadere schikkingen daar omtrent gemaakt zal hebben.

71. Ter

71. Ter voorkooming van alle hoogst nadeelige verwarring, zullen de tegenwoordige Committés der Representanten van het Volk van Friesland, zo als dezelve op den eerstkoomende, zullen zyn geconstitueerd, haare werkzaamheden voortzetten, tot op den daaraan volgende; wordende alle Qualificatien en Lasten op eenigerhande Committés door de Representanten gegeeven, en alle personeele Commisfien, uit hun midden gedecerneerd, nu voor als dan, gehouden op deezes Jaars te cesseeren en buiten effect te zyn. LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

72. Zo zal het Provinciaal Bestuur van Friesland, binnen acht dagen na deszelfs eerste zitting, de thans fungeerende Commisfien, waarneemende de zaaken van 't Collegie, der Finantien en van Waakzaamheid en Correspondentie, doen vervangen: de eerste onder den naam van Commisfie van Gedeputeerden; de tweede onder den naam van Commisfie der Finantien; en de derde onder die van Commisfie van Binnenlandsche Correspondentie.

73. Deeze Provinciaale Commisfien van Friesland zullen onophoudelyk binnen Leeuwarden resideeren, en de Leden daar van genieten 's daags drie Guldens; zullende ook de Leden van het Provinciaal Bestuur, welke in geene Commisfien worden gesteld, present zynde, daags drie Guldens; doch langer dan acht dagen op reces gescheidee zynde, twee Guldens genieten.

74 Het Provinciaal Bestuur zal de Instructie voor de onderscheidene Commisfien vervaardigen, en besluiten of deszelfs Leden voor het geheele Jaar zullen aanblyven, dan of ze by tyden zullen vervangen worden.

75. Deeze bovengenoemde Commisfien zullen ten allen tyde communicatief met elkander moeten handelen, en volgends hunne ontvangen

LEEUWARDEN. *Concept-Reglement, enz.*

gen Instructie, de directie hebben over de algemeene huishoudelyke zaaken van deeze Provincie, over de Finantien, over de Provinciaale Militaire zaaken, en over het geen strekken kan tot handhavening van goede orde, en tot bevordering der onderscheidene takken van de publieke welvaart, mits ten allen tyde van alles verantwoordelyk aan het generale Provinciaal Bestuur, als de hoogste macht van dit Gewest zynde.

76. Ingevalle de Vergadering, uitmakende het Provinciaal Bestuur, mogt goedvinden, om voor een tyd uit elkander te gaan, zullen echter de gezamentlyke Commissien (als altyd aanweezig zynde) verplicht zyn, om, zo 'er belangryke zaaken voorvallen, welke in hunne Instructie niet aan hun zyn overgelaten, het Provinciaal Bestuur ogenbliklyk zamen te roepen, om daar over te beslissen.

77. De Ministers, welke om de werkzaamheden aan de bovengenoemde Commissien verknocht, vereischt worden, zullen door de Vergadering van het Provinciaal Bestuur worden verkoozen of gecontinueerd.

78. Het Provinciaal Bestuur alzo geconstitueerd zynde, zal niet langer dan een Jaar blyven stand houden, of tot zo lange eene by het Volk van Nederland Geratificeerde Constitutie daarin verandering zal hebben gemaakt; ten ware het Volk van Friesland, na zyn onvervreemdbaar recht, zulks anders mogte kunnen goedvinden.

79. Offchoon de Leden van het Provinciaal Bestuur, verpligt zullen zyn, het belang van het geheele Volk van Friesland te behartigen, en dus aan het zelve verantwoordelyk zyn, wordt echter ook het recht toegekend aan die Stemgerechtigden, uit welker Grondvergadering zy gekoozen zyn, om de door hun verkoozene

Le-

Leden te rug te roepen, of op hun verzoek te ontslaan, en door hunne Plaatsvervullers te doen vervangen, wanneer daar toe gegronde reedenen exteeren; zullende de Kiezers, door welke zy gekoozen zyn, over de al of niet gegrondheid dier redenen moeten oordeelen, en dus deeze zaak beslissen.

80. De Leden van het Provinciaal Bestuur zullen echter hunne posten niet mogen verlaaten, zonder de vooren gedagte toestemming hunner Committenten, en geduurende hun Bestuur, geene voordeelen van de Lande genieten, dan alleen die, welke aan hunnen post als Lid van het Bestuur verknocht zyn.

Aldus geresolveerd ter beoordeeling van het Stemgeregtigd Volk van Friesland voor te dragen, den 5 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

In kennisse van my Griffier,

CORN. GODSCHALK.

't Was in gevolge der nog plaats hebbende onrustigheden in dit Gewest, en ter verdeediginge van de aangewende maatregelen, dat Representanten van dit Gewest de volgende Missive aan de Nationale Vergadering deeden afgaan.

LEEUWARDEN.

Missive aan de Nat. Verg.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Representanten van het Volk van Friesland, aan de Nationaale Vergadering, Representeerende het Volk van Nederland.

BURGERS REPRESENTANTEN!

Het smert Ons dat Wy al wedeom in de verplichting gesteld worden om de dierbaare tyd, welke Wy en Uwe geëerbiedigde Vergadering, voor de dierbaarste belangens onzer Committenten bezwooren hebben ten beste te zullen besteeden, te moeten emploieeren *tot* wederlegging van invectiven, welke door die geenen, waar voor in Uwe Missive van den 13de April laatstleeden Gylieden eene vergetelheid van het voorleedene begeerd, zo niet door *hun* zelven, althans door hunne emissarissen, tot in den boezem Uwer Hoogst achtbaare Vergadering worden gebeezigd, en die Wy, of schoon niet Officieel aan Ons toekoomende, niet stilzwygend mogen laten voorby gaan, zonder het caracter, het welk Wy in naam des Frieschen Volks bekleeden, ongevoelig te verwaarloozen.

De discussien Uwer Vergadering, in de Zittingen van den 27 en 29 laatstleeden (door de Dag-bladen en particuliere berichten ter Onzer kennisse gekoomen), over zekere ingekoomene Requesten of Adressen uit dit Gewest, worden hier door Ons bedoeld.

Of schoon Wy, nu, door Onze aan Uwe Vergadering gezonden antwoord, op Uwe Missive van den 13 April, in het kort, doch genoegzaam, zo Wy vermeenen, onze geneidheid te kennen hebben gegeeven, om *voor zo verre eenigzins met de handhaving eener goede order van zaaken in dit Gewest bestaanbaar zal ge*

oor-

oordeeld worden, aan Uwe begeerte in naam des Vaderlands gedaan, te voldoen, en voor Ons zelven bereid zyn om onze perfoneele gevoeligheid aan het heil der Maatfchappy op te offeren, hebben Wy het thans, om meer dan eene rede, nodig geoordeeld, onze gevoelens by deezen wat meer te developpeeren. LEEUWARDEN. *Missive aan de Nat. Verg.*

Wy beginnen dan met plechtig te verklaaren, het geen wy reeds by onderfcheidene Misfives aan Ulieden te kennen hebben gegeeven, dat Wy, geduurende ons ganfch bewind, van geenerleije, veel min van *geweldige beroeringen*, welke de jammerlyke gevolgen na zich zouden kunnen fleepen, waar van het hooft Uwer meergemelde Misfive van den 13 April gewaagd, die namelyk, op de vrye ftem des Volks, *en de handhavening van het Nationale Crediet* eenen nadeeligen invloed zouden kunnen hebben, eenige de geringfte kennis dragen; en wy geene bewustheid hebben van voorleedene geweldige beweegingen, dan alleen van die, welke veroorzaakt zyn geworden door die geenen zelve, welke zich thans desweegen durven beklagen, of zulks door hunne familien en aanklevers laaten doen.

Wy zullen ons onthouden om hier in eenige byzonderheeden te treeden, niet flechts dewyl de blyken en bewyzen, door de Klagers bygebragt, aan ons onbekend, immers niet legaal tot onze kennis gekoomen zyn; maar daar en boven, dewyl deeze geheele zaak als louter van eenen huishoudelyken aart zynde, geenzins eene materie kan opleveren tot het ventileeren van eenen communicatoir Proces voor Ulieder aanzienlyke Vergadering, welker gewigtige bezigheeden, het ons grievend fmert, zo dikwerf en by aanhoudendheid te zien afbreeken, door het obftrudeeren aan dezelve van gefchillen, welke geheel en al afgefcheiden zyn van de groote voorwerpen en algemeene belangen, wel-

LEEUWARDEN. welke de gezamentlyke Ingezeetenen der genfche Republiek aan Ulieder zorge hebben toebetrouwd en overgegeeven.

Missive aan de Nat. Verg. Niets was ook aangenamer, dan uit uwe exhortatoire Misfive te zien, dat de pogingen van hen, die onafgebroken alle moeite aanwenden om deeze Provintie fteeds als in eenen ftaat van beroering te doen voorkomen, door Uwlieden te onvoldoende geoordeeld zyn geworden, om ons, die Uwe Vergadering van het teegendeel plechtig verzeekerd hebben, en als nog kunnen verzeekeren, dat vertrouwen en die geloofwaardigheid te ontneemen, op welke wy allezins vermeenen eene zo verdiende als wettige aanfpraak te kunnen maaken; en dat Gylieden uit dien hoofde onze verzeekeringen omtrent de volmaakte rust en goede orde, welke onder het tegenwoordig Beftuur in dit Gewest plaats hebben, met *goedkeuring* hebt gelieven aan te neemen. . .

Gerust en vertrouwende op Uwlieder verklaring, *van genegen en bereidvaardig te zyn, om onze Vergadering, zo wel als die van alle geconftitueerde Magten, door de Nationaale Authoriteit en klem te handhaven, en alle nieuwe Volks-beroeringen voor te koomen*, hebben Wy Ons hier over in onze Misfive van den 28 der verlopene maand niet uitgelaaten; terwyl Wy dan ook betuigd hebben, van Onze zyde met niets meer in te *ftemmen*, dan met den wensch en ernstige begeerte der Nationaale Vergadering, om die rust te bevestigen, en die goede harmonie aan te kweeken, welke Wy U verzeekerd hebben, en by herhaaling verzeekeren, in dit Gewest plaats te hebben, doch welke door de voorheen voorgevallene gebeurtenisfen niet flechts *fchynt*, (gelyk Gylieden het gelieft uit te drukken) niet weinig geleeden te hebben, maar welke daadlyk door dezelve geheel verbrooken was geworden, tot dat dezelve door de

de daarstelling van het tegenwoordig Bewind ten eenemaal hersteld geworden is, en tot heeden toe onaangezien alle woelingen, door Onze tedere zorge en oplettendheid onafgebroken blyft voortduuren.

LEEUWARDEN. *Missive aan de Nat. Verg.*

Wy zyn intusschen zeer wel bewust, (en de aanzienlyke Vergadering, aan welke Wy de eer hebben deeze te adresseeren, zal het niet minder zyn dan Wy,) dat eene in Staatkundige belangen ter neder geworpene party, het zy van meerder of minder belang, nimmer rusten kan, alvoorens alle mogelyke middelen beproefd te hebben, om haar verlooren gezach te rug te bekoomen.

Die middelen nu zyn, klagten over geweld, en onderdrukking; over onwettig genoomene maatregelen; over verrassching in verraad; voorts, inroeping van voorheen vertreedene rechten en veronachtzaamde rechtvaardigheid; verder, vleijery en bedriegelyk voorgestelde verzoeningen; eindelyk, bekenning van gedwaald te hebben, en belofte van zich als stille Burgers te zullen gedragen.

Met alle deeze middelen in de hand, vervoegd men zich in het groot, zo wel als in het klein, aan eenen vermogenden scheidsman, om zyne tusschenkomst af te smeeken; doch deeze de schaal der gerechtigheid in de hand neemende, en hen van de hand wyzende, zet de wanhoop hen niet zelden aan, om op het plengen van Burger-bloed bedagt te zyn, en heimelyke aanslagen te maaken tot het waapenen van Manschappen, om door vuur en staal, en het omkeeren van den ganschen Burgerstaat, wederom tot hunne Zeetels te geraaken; of, wanneer ook dit onraadzaam mogt bevonden worden, als dan zich te laaten wel gevallen, om op alle mogelyke wyzen weederom als *Burger* in den staat te sluipen, om, als andere *Gladiatoren*, door lengte van tyd uit te voeren, het

LEEU-WAR-DEN. *Missive aan de Nat. Verg.*

het geen het oogenblik voor hen onmogelyk maakte.

Ons was ook geenzins onbewust, welke pogingen er allerweege door ons Gewest in het werk gesteld wierden, om Adresſen of Requesten ten voordeele der Uitgeweekene uit onze Provintie te laaten teekenen. Men rokkende hier toe zelfs, (het geen zich ſchaamd te zeggen) *Vrouwen* op, en men poogde tevens eenige Stedelyke geconſtitueerde Magten tot zyn belang over te haalen.

Dan, offchoon Wy kennis van dit alles droegen, hebben wy vermeend deeze onderneemingen geenzins te keer te moeten gaan, als wel verzeekerd zynde, dat het meerendeel van 161,000 Ingezeeten van dit vry Gewest, geene pogingen zouden onderſchryven, welke hunne uitgeweekene Repreſentanten, die zy verklaard hebben hun vertrouwen te hebben verlooren, in het werk mogten ſtellen, *om*, of de Natie, of haare Repreſentanten te *misleiden*; en voorts, niet twyffelende, of het zoude by den uitſlag duidelyk geblyken, dat deeze Adresſen ſlechts door weinige Individueele Leden en aanhangers der Uitgeweekene onderteekend zynde, geene voorwerp der aandagt der Nationaale Vergadering waardig zoude kunnen opleeveren.

Daar Wy nu, uit de handelingen Uwer Vergadering, zien, dat wy Ons in deeze rechtmaatige verwagting niet hebben bedrogen, kunnen Wy echter niet verbergen de verontwaardiging en het gevoel, waar mede Wy allen, als *wettig verkoorene*, en, door Uwe Vergadering zelve *erkende* Repreſentanten, of Provintiaale Beſtuurders van dit Gewest, bezield zyn, over de termen, welke een der Leden Uwer Vergadering ten aanzien van ons Caracter zich heeft verſtout te beezigen.

Wy weeten wel, dat, volgends het 119 Articul van het Reglement, waar op Uwe Vergadering is by-

byeengeroepen en haare werkzaamheeden zyn bepaald, geene derzelver Leden *in rechten kunnen worden betrokken, voor de Advisen, welke zy in Uwe Vergadering hebben uitgebragt;* echter insteeren Wy ten serieusten dat den Burger *Kantelaar* zich geene vryheid daarom veroorloove, om het vrye Friesche Volk in Onze waardigheid te hoonen, door by onze aanduiding te voegen het haatelyk bywoord van *zogenaamde*, daar Wy het Friesche Volk opentlyk ten getuige neemen, dat wy even zo wettig voor deszelfs Bestuurders in dit Gewest verkooren zyn over 161,000 Zielen in Friesland, als by *Kantelaar* het door 15000 uit Overyssel kan gereekend worden te zyn.

LEEUWARDEN. *Missive aan de Nat. Verg.*

Ook kunnen Wy geenzins ongemerkt voorby laaten gaan, de hoogst beleedigende zin-sneede van gemeld Lid Uwer Vergadering, dat men door het vragen van een bericht aan onze Vergadering, zulks zoude vorderen *uit een boek, waar uit men met grond geen geloofwaardige berichten verwagten kan.*

Invectiven, Burgers Representanten! die hoe zeer wy Ons overtuigd houden gebeezigd te zyn tegen de intentie en plechtige verklaring Uwer Vergadering aan, Wy als Bestuurders van een vry Volk niet vermogen, te passeeren.

En het is hierom, Burgers Representanten! dat Wy voor de beleedigende uitdrukking van den Burger *Kantelaar*, wanneer dezelve overeenkomstig is met het gestelde in de Dagverhaalen, eene voldoende satisfactie, in naam des Frieschen Volks, begeeren.

Men beklaagt zich, men schreeuwt van onderdrukking der Volkstem in ons Gewest, even zeer als men het in Uwe Vergadering onlangs heeft gedaan over dezelfde door Uwe voorzichtigheid daargestelde maatregelen, uit hoofde van eene verklaring, die Wy, om het heil der Natie nodig geöordeeld hebben van alle Grond-

 stem-

LEEUWARDEN.

Missive aan de Nat. Verg.

ſtemmers en Ambtenaaren te vorderen, en die meer dan vyftig Leden onzer Vergadering zelve niet geſchroomd hebben te doen. Ziet hier dezelve, en oordeel, of eenig rechtſchapen Vaderlander, die zulks niet in ſchyn is, maar uit alle zyne vermogens wil toonen te zijn, kan klagen, dat zyne ſtem word gesmoord door het vorderen van dezelve.

Wy renvojeeren U eerbiedig tot de Lecture derzelve, hier by gevoegd, ſub A.

Even ongegrond is immers de klagte, welke men tegens de daargeſtelde Committés van Waakzaamheid en Correspondentie in ons Gewest kan bybrengen: er is geen enkel geval ter onzer kennisſe gebragt, waar uit wy dezelve ſchaadelyk aan de individueele vryheid der Ingezeetenen kunnen beſchouwen; en daar dezelve, volgens hunne Inſtructie, een waakend oog moeten houden op de woelingen der Orange en Aristocraatiſche Cabaalen, *zo zouden* het alleen deeze voor de Vryheid doodelyk factien zyn, welke zich over derzelver aanweezen mogen beklagen.

Voor het overige, Burgers Repreſentanten! vinden Wy ons verplicht, als Repreſentanten van een vry Volk, het welk uit zyne Souveraine Magt geconcurreerd heeft tot de daarſtelling Uwer Vergadering, en tot het toevertrouwen aan dezelve van alle zaaken de Bondgenoodſchappelyke belangen deezer Republiek betreffende; doch het welk zyn huishoudelyk Beſtuur wel uitdrukkelyk aan zich gerefereerd heeft, rondborstig te betuigen, dat Wy van den eenen kant vastelyk beſlooten hebben geenen inbreuk op de Souverainiteit van het Volk, het welk Wy verteegenwoordigen, uit hoofde van huishoudelyke geſchillen te zullen gedoogen; maar dat wy ons zo wel tegen alle list, als openlyk geweld, manmoedig zullen tragten aan te kanten, ten einde 's Volks Oppermagt ongeſchonden

den te bewaaren, tot aan dat gelukkig tydstip, waar in de vrye Friezen mede zullen konnen bewilligen in die Constitutie, welke thans ontworpen word, en die gegrond op de eenheid en onverdeelbaarheid des Neederlandschen Volks, alleen het heil van dit gezeegend Gemeenebest zal konnen uitmaaken.

LEEUWARDEN. *Missive aan de Nat. Verg.*

Eindelyk bidden Wy Ul. te willen gelooven; dat, hoe zeer wy gevoelen het geen onze pligt als Representanten van een vry Volk aan ons oplegt, Wy egter oprechtelyk betuigen, dat ons niets meer dan de vreede en de goede harmonie binnen onze Provintie ter harte gaat, en dat Wy ons aan den vreedelievenden inhoud van Ulieder Missive allezins gedragen zullen, zo verre zulks eenigzints met de bewaaring der goede orde, en de handhavening der eendragt onder de Ingezeetenen van ons Gewest bestaanbaar zal kunnen zyn; doch tot het welk te effectueeren veel zal afhangen het gedrag, het welk de uitgeweekene Friesen zullen houden.

Wy betuigen nogmaals verre verwyderd te zyn van allen haat of vooringenoomenheid, en niets zal ons aangenaamer zyn, dan aan die verdoolde Medeburgers, die zich zo verre van het spoor der algemeene grondbeginzelen verwyderd hebben, op waare en ontwyffelbaare gronden de hang van Broederschap te rug te kunnen geeven.

HEIL en BROEDERSCHAP!

De Representanten van het Volk van Friesland.

(*Was geparapheerd,*) J. U. DYKSTRA, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*Was geteekend,*) CORN. GODSCHALK.

Leeuwarden den 9 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

A. Ik

LEEUWARDEN.

Misſive aan de Nat. Verg.

A. *Ik verklaare vrywillig en op myn woord van eer, een Voorſtander van de Rechten van den Mensch en Burger; een Vyand van het Stadhouderlyke, Aristocratisch en Eenhoofdig Beſtier te zyn; Goed en Bloed feil te hebben, om, op gronden van Vryheid en Gelykheid, het Volks geluk te helpen bevestigen; en nimmer in eenige verkiezing van Kiezers, Vertegenwoordigers of Ambtenaaren, myne ſtem te zullen geeven aan Perzoonen, die ik oordeel nog begunſtigers of aankleevers van de zogenoemde oude Conſtitutie te weezen, maar alleen zodanigen zal verkiezen, welken ik in gemoede vertrouw Voorſtanders van de Rechten van den Mensch en van 't waar geluk des Volks, en teffens de eerlykſten en kundigſten te zyn, zonder my om lief of leed, door giften of gaven, daar in te laaten geleiden.*

Geduurende deeze Maand verſpreide zich het gerugt, als of by Repreſentanten in beraad wierdt gelegd, indien niet reeds beſlooten was, de uitgewekene Volksvertegenwoordigers vry en onverlet tot de hunnen te doen wederkeeren. Met genoegen wierdt by veelen dit gerugt vernomen. Anders dagten daar over zommigen; die hoewel omtrent de terugkomst der uitgeweekenen niet ongezind, evenwel van meening waren, dat daartoe by Repreſentanten niet kon beſlooten worden, zonder alvoorens het Volk gekend, en deszelfs goedkeuring te hebben ingewonnen. Blyk van die denkwyze vertoont, onder andere, het volgende *Adres.*

VRY-

VRYHEID. GELYKHEID. BROEDERSCHAP. LEEUWARDEN.

De Ondergeteekenden, alle Stemgeregtigde Burgers en Ingezètenen van Leeuwarden, aan de Hoogst Geconstitueerde Magt in Friesland.

MEDEBURGERS, BESTUURERS VAN DIT GEWEST!

Geeven by deezen met gepaste vrymoedigheid te kennen, dat zy met de uiterste bevreemding, ja! met zeer veel verbaazing hebben vernoomen, dat 'er by Ulieden een voorloopig besluit zoude zyn om de uitgeweekene Friezen wederom vry en onbelemmerd in te roepen, zonder eenige voorkennis van het Volk, het welk u heeft aangesteld! wy kunnen dit byna niet gelooven: wy mistrouwen onze ooren, wy weeten niet, wat wy 'er van denken zullen! . . . . .

Wel hoe! . . . zoudt Gylieden dan, die onze achting en vertrouwen hebt genooten, geduurende den tyd van uw Bestuur zedert dat deeze voortvlugtige Leden uit uwe Vergadering, zelfs van onzen vryen Grond zyn geweeken, ons thans in een zaak van dat gewigt, waar van de rust en het welvaaren van dit Gewest afhangt, vergeeten!.. en uwe eigene begrippen, tegen onze begeerte willen doorzetten?

Zoudt Gylieden in eens kunnen uit het oog verliezen, alle die onheilen en grieven, welke zy ons hebben berokkend, . . . en de hoon en smaad, het geweld, dat Leeuwardens Burgery is aangedaan! hunne verachting van de klaagstem der vrye Burgeren, hunne heerschzuchtige bedoelingen tegen onze vryheid en veiligheid,

LEEUWARDEN.

Adres raakende de Uitgeweekenen.

door Militaire Magt onderschraagd; hunne aanstootelyke gedraagingen naar den tyd dat zy lafhartig hunnen post hadden verlaaten?

Zoudt Gylieden dit alles in vergetelheid willen stellen, daar wy meenen wel te weeten dat Gylieden in eene Publicatie zelve verklaard hebt, het Volk in zaaken van groot gewigt te zullen kennen, uit eene zwakheid, te ongeplaatste menschlievendheid, of verkeerd begreepene begeerte van de Nationaale Vergadering, in welkers midden zo veel middelen, door die uitgeweekene zelve, en hunne aanhangers zyn beproefd, om die aanzienlyke Volks-Vergadering tot eenen stap over te haalen, welke onheelbaare wonden, in dat vrye Gewest konde veroorzaakt hebben, wanneer niet de wysheid dier Vergadering en haare Vryheidsliefde genoeg de beperkinge van haar gezag had gekend, en zy gehoor had willen verleenen, aan de lo- genachtige, listige, voor u en de *Natie onteerende* verzoekschriften, welke ten behoeve van een handvol Lieden zyn gebeezigd, die op niets minder aanspraak behoorden te kunnen maaken, dan op het vertrouwen eener vryheidminnende Natie? . . . . .

Edelmoedig te zyn is wel de deugd van vrye Burgers, dit is waar, Maar, vergeeft het ons Burgers Bestuurders! kunt Gylieden de edelmoedigheid wel verder uitstrekken, dan voor zo verre het uwe Persoonen individueel betreft! . . . Hebt Gylieden de magt om over de edelmoedigheid, of misschien te groote toegeeflykheid van een geheel Volk te beschikken; in welks tegenwoordigheid Gylieden de voortvluchtigen hebt verklaard, als schuldig aan gekwetste Natie en Mein-eed!! . . . Waren dezelve in uwen dienst! Ja, dan zoudt Gylieden niemand anders behoeven te raadpleegen, als uw eigen hart of neiging: maar zy waren in dienst des Volks, en aan hetzelve verantwoor-

de-

delyk, zy bragten dit Volk in onrust, dat zelfde Volk moet dus oordeelen, of het gerustelyk alle die Perfoonen, wederom in haar midden wil terug hebben, alles vergeeten en vergeeven, of dat het om deszelfs heil nodig oordeeld, daaromtrent eenige bepaalingen en uitzondering te moeten maaken.

LEEUWARDEN. *Adres raakende de Uitgeweekenen.*

Gylieden weet het, Medeburgers! hoe zeer Leeuwardens Burgery de daarstelling der Nationaale Vergadering heeft begeerd, en hoe veel dezelve door dien hartelyken wensch heeft moeten lyden.

Wy verwagten het heil des Vaderlands van die Vergadering, als het welvaaren en de rust in dit Gewest van Ulieder.

Wy belooven ons nog dagelyks al meer en meer de vervulling onzer wenschen; wy willen haar uitnodigen tot aankweekinge van de harmonie en goede order eerbiedigen en opvolgen, en haare besluiten, tot bevestiging der Vryheid, zelfs ten kosten van ons leeven helpen uitvoeren; . . . .

Wy willen Nederland vry en gelukkig zien; maar wy betuigen Ulieden dat wy twyffelen of wy in uwe Vergadering de Magt wel moogen erkennen, om, in onzen naam, de overtreedingen van onze Gelastigden in eene formeele vergetelheid te stellen; en dat wy zulk een stap nimmer kunnen beschouwen, geschikt te zyn, om aan den wensch der Nationaale Vergadering veel minder van het Vryheidminnend Friesche Volk te voldoen, wanneer Gylieden niet verzeekerd zyt, dat dezelve rechtvaardig, pligtmaatig en geschikt is om de harmonie en goede order in dit Gewest aan te kweeken.

Hoe kunt Gylieden nu, Medeburgers, hier van verzeekerd zyn, daar gy de beleedigden zelve niet raadpleegt, nog van dezelve eenige uitspraak laat doen? . . . Bedenkt het gevaar

wan-

LEEUWARDEN. *Adres raakende de Uitgeweekenen.*

waarin gy u zelven en dit Gewest kunt stellen!!!...

Het is om alle deeze redenen, Medeburgers! dat wy Ulieden vrymoedig, echter met eene bedaarde zucht en neiginge tot zo veel doenlyke vergeeting van het voorleedene, verzoeken, en uit liefde voor de rust en de voldoeninge der welgezinde Friezen bezweeren, dat zodanig besluit, wanneer het mogte genoomen zyn, niet worde ten uitvoer gebragt, zonder 'er vooraf de begeerte der Stemgerechtigde Ingezetenen over in te neemen, op dat niet nieuwe tooneelen van misnoegen misschien zich opdoen, die doodelyk voor de Vryheid zouden kunnen zyn; dan, indien Gylieden niet te min in uwe wysheid oordeelt by uw besluit te persisteeren, om het gebeurde zonder voorkennisse des Volks, in vergeetelheid te kunnen stellen; in dat geval zouden wy, echter gaarne zien, en insteeren wy ten sterksten, dat 'er eenige uitzonderingen provisioneel gemaakt *wierden*, en verders zodanige bepaalingen gesteld, dat het Vryheidminnend Friesche Volk zich niet over deezen invloed dier Persoonen behoeve te bekommeren.

Verzeekerende Ulieden by deezen in vereeniginge met u, dat wy ook zo als wy het in een uwer Missives aan de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, hebben geleezen, geerne onze personeele gevoeligheid aan het algemeene heil zullen opofferen. Q. F. &c.

Leeuwarden den 16 en 17 Mei 1796, *het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.*

Niet vrugtloos was dit Adres. Althans in 't einde der Maand zag men, overeenkomstig met de daar in aangekondigde denkbeelden, de volgende *Proclamatie* ten voorschyn

schyn koomen, in welke de toestemming des Volks tot de wederkomst der Uitgeweekenen, in zekeren zin gevraagd wierdt. LEEUWARDEN.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

PROCLAMATIE.

VOLK VAN FRIESLAND! MEDEBURGERS!

Wy willen u niet wederom voor den geest brengen, de twist verwekt hebbende gebeurenissen, welke in dit Gewest geduurende het klein Tydvak, na dat onze Onafhangelykheid en Vryheid uit de klauwen der heerschzucht gered waren, hebben plaats gehad. Helaas! konden dezelve voor eeuwig uit de Historieblaaden worden uitgewischt!

Dan zy zyn gebeurd: en dank zy het alles bestuurend Opperweezen, de wonden welke zy veroorzaakt hebben, zyn niet ongeneeslyk. Het groot oogmerk der Revolutie van den Jaare 1795, die zo reikhalzend was te gemoet gezien en begeerd door het braafste deel van Neêrlands Volk, waar op der Friezen hoop, en met reden byzonder was gevestigd, dat groot oogmerk is niet te min bevorderd geworden.

De arglistige pogingen der onderdrukking eensdeels, en ten anderen de tegenwerkingen van verschillende begrippen onder de Vrienden der Vryheid, mogen de noodwendige vereeniging van publieke belangens hebben veragterd; zy mogen zelfs geslaagd zyn in verwydering tusschen de gemoederen te bewerken; echter is en blyft de bescherming der Vryheid, het behoud des gemeenen Vaderlands, nog het groot doelwit van alle waardige Vaderlanderen, en zal, wy hoopen het, thans nu eene algemeene Nationaale Vergadering aanweezig is, aan welkers tedere zorgen de redding des Vaderlands in

LEEU-WARDEN. is toevertrouwd, ook harten en handen in één doen slaan, tot voorkoming van de vreeslyke rampen, welke uit verdeeldheid in gevoelens en maatregelen, schoon in de grond der zaake om één gelyk but te bereiken, zouden kunnen en meer dan waarschynlyk moeten gebooren worden.

Procl. betreffende d Uitgeweekenen.

Ach! wat zoude het u baaten, Nederland! dat stroomen bloed waren geplengd, om uwe Vryheid en Onafhangelykheid te bezorgen, dat eene aanbiddelyke Voorzienigheid tot uwe redding zo zichtbaar heeft medegewerkt, wanneer het Monster der tweedragt in uw midden wierd aangekweekt, om uwen welvaart onophoudelyk te knagen, te doen kwynen, en eindelyk haaren geheelen val te bewerken! met deeze hoop koesteren zich nogthans de strafbaare vooruitzichten van de vyanden der Volks zaak, die of op eenen afstand uwen opkomst met nydigheid begluuren, of die gy in uwen boezem omdraagd. Maar, geen nood: in uw midden zyn uwe beschermers vereenigd, en om dezelve *schaaren* zich alle uwe waardige Zoonen.

Volk van Friesland, geliefde Medeburgers! gy die zo veele yver betoond om uwe Vryheid te bewaaren, dat is de Vryheid van het geheele Vaderland, als gy verlangen hebt gehad om dezelve te erlangen: gy, die door uw gedrag hebt doen zien, dat het vertrouwen van een vry Volk zich niet moet gronden op schoonschynende woorden; maar op daaden: die u ongenoegen hebt weeten te paaren met gelatenheid, en in de bedenkelykste uitersten, waar in immer een Volk kan worden gebragt, het welk zich door zyne Bestuurders beleedigd en in zyne regten verkort acht te zyn, niet hebt nagelaaten de rust en veiligheid te handhaven, en Persoonen en Goederen ongeschonden te laaten: tot Uliededen spreeken wy, uwe Provinciaale Bestuurders, die binnen eenige dagen zullen worden vervangen door andere Gelastigden, aan welke Gylieden de Huishoudelyke Bestuuring van dit Gewest zult

toevertrouwen, tot Uliedenspreeken wy, in naam des Vaderlands, in naam dier hoogste Vergadering van Nederland, welke alle welgezinde Bataaven vertegenwoordigd Wy spreeken u eene taal. die op het geluk en welvaaren van het vry Gemeenebest is gegrond, die dus geene verdere redeneering nodig heeft, aan Burgers, welke uit al hun vermogen dat geluk willen bevorderen, ja zelfs ten koste van hun goed en bloed daar toe willen medewerken.

LEEUWARDEN. *Procl. betreffende de Uitgeweekenen.*

Het is u bekend, dat wy, als de Hoogstgeconstitueerde Macht in dit Gewest, ontvangen hebben eene Missive van de Nationaale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, in welke Missive wy worden aangeschreeven, dat de vuurige wensch en ernstige begeerte van Hoogstgemelde Vergadering is, om de rust en goede harmonie in dit Gewest hersteld of immers bevorderd en aangekweekt te zien; me uitnodiging, dat alle geschillen, over het al of niet daarstellen eener Nationaale Vergadering gereezen, der vergetelheid mogen worden toegewyd; dat alle politieke dispositien of judicieele Procedures over die zaak, of ten gevolge van dezelve in Friesland genoomen en begonnen, worden ingetrokken en vernietigd; immers voor zo verre eenigzints met de handhaving eener goede orde van zaaken in Friesland bestaanbaar zal geöordeeld worden.

Met verdere instantie, dat dan ook alle uitgeweekene Friezen, die wy voor zeker als Patriotten hebben gekend en geacht, vry en onbelemmerd tot hunne Huizen, Huisgezinnen en voorige kostwinningen mogen te rug keeren; vooral, dat geene vernederende voorwaarden worden voorgeschreeven; terwyl de Nationaale Vergadering dan ook van de zyde dier uitgeweekene als zeker steld, dat zy, als mannen van Eer, door geen wrevel over het gebeurde bezield, geene aanleiding tot nieuwe oneenigheden zullen geeven. Sluitende die uitnodiging mede

 dee-

LEEUWARDEN.

Procl. betreffende de Uitgeweekenen.

deezen treffenden aandrang: dit verwagten, dit begeeren wy van Uliedeu, dit eisfchen wy van alle Friezen, in naam des Vaderlands, het welk wy uit zynen tegenwoordigen nood niet anders kunnen redden, dan, onderfchraagd door de eendragtige pogingen van al wat braaf is in den Lande.

Wy betuigen, Medeburgers! dat deeze uitnodiging, deezen welmeenenden en vaderlyken raad, alle onze aandagt verdiende, zo als zy dezelve heeft tot zich getrokken.

Al aanftonds, na dat wy die Misfive gefteld hadden in handen van eene Commisfie, berichteden wy aan de Nationaale Vergadering onze genegenheid, om onze perfoneele gevoeligheid gaarne aan het algemeen welzyn te willen opofferen, en dus van onzen kant, zo veel eenigzins met de handhaving eener goede orde van zaaken in deeze Provincie, beftaanbaar zoude zyn, aan die uitnodiging zouden trachten te voldoen.

Zedert maakte dat onderwerp een gewichtig poinct onzer deliberatien uit; en zoude zeer zeker al eerder ter onzer Vergadering zyn getermineerd geweest, wanneer wy ons bevoegd gereekend hadden, om hetzelve finaal af te doen, of liever, wanneer 'er geene andere gefchillen hadden plaats gehad, dan die over het al of niet daarftellen eener Nationaale Vergadering.

Dan daar het gedrag der Uitgeweekenen, niet zo zeer met betrekking tot ons, als uwe Beftuurders, als wel met betrekking tot Uliedeu gehouden, by ons in overweeging moest koomen; zo hebben wy, na rype beraadflagingen, ons niet kunnen nog vermogen bevoegd achten, om, zonder Ulieder voorafgaande bewilliging, in deezen te beslisfen.

Van de eene zyde, aangemoedigd door de grootmoedige uitnodiging der Nationaale Vergadering, om alle gebeezigde tegenwerkingen tegen de byéénkomst dier Vergadering, in vergetelheid te ftellen; van de andere zyde, met de

vun-

vuurige wensch en begeerte bezield, om de harmonie in dit Gewest te bevorderen en aan te kweeken; en boven al, gehouden tot de handhaving eener goede orde van zaaken, de rust en zekerheid in dit Gewest; hebben wy eindelyk, als het geschiktst middel het welk ons ter bereiking van die heilzame oogmerken is voorgekoomen, nodig geacht, provisioneel te resolveeren, gelyk wy doen by deezen:

LEEUWARDEN. *Procl. betreffende de Uitgeweekenen.*

Dat, wanneer vóór den 10 der Maand Juny eerstkoomende, geene voldoende Aanmerkingen door de Stemgerechtigde Burgers tegen deezen by ons worden ingebragt, de Persoonen van *H. Balk*, *H. A. van Kuyff*, *Th. Joha*, *S. D. van Aylva*, *A. van Vliet*, *B. Rusling*, *Eeuwe Siegers*, *Johannes Meinderts*, *G. A. Abbring*, *J. E. Mebius*, *P. Fontein*, *S. Lambsma*, *B. Spoelstra*, *H. van Weerden*, *T. van Heloma*, *C. Appelius*, *J. Wesselius*, *W. D. Ruitinga*, *P. Zeper*, *W. Wopkens*, *C. W. Coulon*, *K. O. Gorter*, *H. Cannegieter*, *H. Westra*, *H. R. Broersma*, *J. L. Huber*, *E. M. Beyma*, *R. Dibbetz* en *Ph. Meinsma*, vry en onbelemmerd tot hunne Huizen, Huisgezinnen en particuliere beroepen zullen kunnen te rug keeren; en ten hunnen aanzien alle geschillen over het al of niet daarstellen eener Nationaale Vergadering, der vergeetelheid worden toegewyd; mitsgaders dat alle politieke Dispositien, of Judicieele Procedures, welke over die zaak, of ten gevolge van dezelve in Friesland genoomen en begonnen mogten zyn, zullen worden vernietigd.

Alles nogthans onder deeze expresse voorwaarde, dat dezulken dier Uitgeweekene, welke van deeze grootmoedigheid der Natie willen gebruik maaken, en als stille Burgers in het midden derzelve te rug keeren, zullen gerekend worden by hunne intreede in dit Gewest opentlyk en plechtig verklaard te hebben, dat zy nimmer met opzet en een kwaad oogmerk hebben ingestemd

LEEU-WAR-DEN. *Procl. betreffende de Uitgeweekenen.*

ftemd en medegewerkt tot die Refolutien, Publicatien en Handelingen, welke het billyk misnoegen der Vryheidminnende Burgers hebben gaande gemaakt, en die ftrekten ter vervolging van waardige Vaderlanders; verders dat zy zich rustig zullen gedragen, en als Mannen van Eer, door geen wrevel over het gebeurde bezield, nimmer eenige aanleiding tot nieuwe oneenigheeden zullen geeven.

Welk provifioneel gerefolveerde, na den 18 Juny aanftaande, door ons nader zal moeten bevestigd of naar vereisch veranderd worden, voor en aleer hetzelve van eenige kragt zal kunnen zyn.

Zie daar, Medeburgers! het geen wy ter voldoening aan den wensch der Nationaale Vergadering, tot aankweeking en vestiging der harmonie, en tot heil der Natie in 't algemeen, hebben vermeend aan uwe goedkeuring te moeten voordragen. Beflischt Gylieden: maar beflischt met grootmoedigheid, met dat edel inzicht, het welk vrye Burgers alleen betaamd, om beleedigingen te vergeeven wanneer het aan 't algemeen welzyn bevorderlyk kan zyn.

Hebben wy geduurende een hachlyk tydvak uwe belangens moeten waarneemen, het zal ons eene genoeglyke vergelding verftrekken, wanneer wy, voor ons afgaan eene nauwere vereeniging tusfchen de Vrienden des Vaderlands mogen zien en die gebeurtenisfen in vergetelheid kunnen gefteld worden, welke de aangenaame vruchten der Revolutie in dit Gewest hebben verbitterd. En wie onzer zoude niet veel willen vergeeten, daar wy om het Vaderland te redden ons leeven zelfs moeten veil hebben.

En op dat deezen ter kennisfe onzer Medeburgeren zoude worden gebragt, zal dezelve in dit Gewest worden gepublieeerd en geaffigeerd, ter plaatzen daar men gewoon is zulks te doen.

Ge-

Gegeeven binnen Leeuwarden den 31 Mai 1796, het tweede Jaar der Bataafsche Vryheid.

De Representanten van het Volk van Friesland.

JACOB KUNDIG, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelve,

CORN. GODSCHALK.

D O K K U M.

Ook ter deezer Stede vondt men zich opgewekt, om het Schoolweezen, van de oude vlekken gezuiverd, in eene behaaglyker gedaante te doen ten voorschyn treeden. Van het gewigt der zaake overtuigd, deelen wy met genoegen mede het volgende

Kort verslag der Werkzaamheden van het Committé van Onderwys te Dokkum, in het openbaar Examen der Nederduitsche Schoolen aldaar, op den 3 Mei 1796 gehouden.

De Leden van den Gerechte der Stad Dokkum, te regt begrypende, dat verlichting de voornaame steun der Vryheid, en de zekerste grond van het Maatschappelyk geluk is, hebben terstond na de heuchelyke Omwending van zaken in ons Vaderland, het voor een hunner heiligste pligten gehouden, voor de verbetering van het jammerlyk verwaarloosd Onderwys der Jeugd te zorgen, en ten dien einde eenige Burgeren tot Leden van een Committé van Onderwys aangesteld.

Overeenkomstig den last en de volmagt hun gegeven, hebben deeze de inrichting der Schoolen, welke aan haar eigentlyk oogmerk nog in geenen deele beantwoorde, op eenen meer doelmatigen voet, trachten te brengen; zy waren 'er terstond op uit om de wanorder weg te neemen, welke ook in dezelve, even als op veele an-

DOKKUM. andere Plaatsen heerschte, door dien de Kinderen gezamentlyk, met luider stemme hunne Lessen leerden. Terwyl men te vooren door het gebruik van voor de jeugd geheel onberekende Leerboeken, het hoofd der Leerlingen met ydele klanken opvulde, en alzo hunne verstandlyke vermogens veel eer verstikte, dan derzelver ontwikkeling bevorderde, heeft het Committé door het invoeren van Leesboeken, zo veel mooglyk naar de Kinderlyke vatbaarheden geschikt, (waar toe het zich boven al door de loflyke pogingen der Maatschappy tot Nut van het Algemeen, zag in staat gesteld aan het jeugdig verstand een nuttig voedzel zoeken te verschaffen.

Het heeft verder, zo veel de vooroordeelen van een gedeelte hunner Medeburgeren, welke men in zoortgelyke onderneemingen niet geheel mag uit het oog verliezen, hun zulks toelieten van alle die inrichtingen, en voorschriften gebruik gemaakt, welke in onze dagen, zo ter verbetering van het gebrekkige der oude Leertrant, als ter afsnyding van het overtollige door ervaren Mannen, zyn opgegeeven. Deeze poogingen wierden aanmerklyk ondersteund en bevorderd door twee bekwaame en verlichte School-Leeraaren, in welker bezit Dokkum zich verheugen mag, en welker Naamen hier voor al melding verdienen, zynde de oudste van hun genaamd *Ruurd de Jong*, en de jongste *Sjoerd Sytzes Teyema*.

De uitwerkzelen der gemelde schikkingen beantwoordden ten vollen aan de oogmerken van 't Committé. De Leerlingen die te voren de Schoolen als strafplaatzen aanmerkten, gingen nu met blydschap derwaards. Met gretigheid doorlazen zy de boeken, in welker keuze zo wel voor de veredeling van hun hart, als de ontwikkeling van hun verstand gezorgd, en het aangenaame zo veel mooglyk met het nuttige gepaard was. De verbaazende vorderingen, welke de meesten hunner in korten tyd maakten, de treffende blyken van

ste-

fnedigheid en doorzicht, welke zy gaaven, verschaften aan de Leden van het Committé, zo dikwerf zy de Schoolen bezochten, de aangenaamste voldoening. Men besloot zulks door het houden van een openbaar examen, algemeen bekend te doen worden, en tevens ter aanmoediging der Jeugd aan de meestgevorderden in kundigheden, en de zedigsten van gedrag nuttige Leesboeken tot pryzen te schenken. DOKKUM.

Het examen wierd op den 3 Mei in byzyn van de Leden des Stadsbestuurs, en eene aanzienlyke schaare van Burgeren, in de Kerk der Gereformeerden op de navolgende wyze gehouden. De plegtigheid wierd door den Voorzitter van het Committé *Fredrik van Teuten*, met een gepaste Aanspraak geopend. Daarna tot het examen overgaande, maakte men met de eerstbeginnenden eenen aanvang, welke zich op de School van den jongsten Meester bevinden, wordende van daar, volgens eene door het Committé gemaakte schikking, naar de School van den oudsten Meester bevorderd. Daar beide Schoolen wederom in verschillende Clasfen naar de vordering der Kinderen verdeeld zyn, gaven in de eerste plaats die van de onderste Clasfe der eerstgenoemde Schoole een proeve van Spellen, en daarna die der hogere Clasfen van leezen, in de onderscheidene Boeken, van welke zy zich op de School bedienen. De vaardigheid der jongsten in het Spellen, maar boven al de nadrukkelyke toon, en oplettendheid op alle zinsscheidingen der meestal nog zeer jeugdige Leezers, waaruit bleek, dat zy het gelezene ten vollen verstonden, gaven aan alle onpartydige toehoorders het uitsteekendste genoegen. Geen minder genoegen verschaften hun de uitmuntende proeven van zommigen, die naar de leerwyze van den verdienstelyken *Nieuwold*, zonder zich met Spellen op te houden, terstond geleerd hadden te leezen. De spoedige vorderingen der aldus onderwezene Kinderen hebben het Committé ten vollen overtuigd

 van

DOKKUM. van de voortreffelykheid der geheelde leerwyze, door welke veel moeite en tyds, anderzins aan het overtollige Spellen te koste gelegd, gespaard wordt; en waren deszelfs Leden niet terug gehouden door de gehechtheid, waar mede veelen hunner Medeburgeren aan het oude verkleefd zyn, zy zouden reeds lang die leerwyze algemeen hebben ingevoerd. Na dat het examen der laagste Schoole aldus was ten einde geloopen, maakten de Leerlingen der bovenste Schoole een begin met het zingen van een Psalm vers, en lazen vervolgens die der onderscheiden Classen ieder op zyn beurt eenig gedeelte uit de verschillende Booken, in hunne School en Classe ingevoerd. Hier was elk verrukt, niet slegts door den nadruk, klem en opmerkzame waarneeming der zinscheidingen van allen, maar boven al door de wyze, waar op veelen hunne stem wisten te buigen, en hunnen toon af te wisselen naar den onderscheidenen aard der zaken, welke zy lazen; zo dat men bekennen moest van Kinderen nimmer iets voortreffelyker gehoord te hebben. Vervolgens werden door den Voorzitter aan sommige Leerlingen eenige taalkundige vragen zo als by voorbeeld omtrent de Naamvallen, verdeelingen en geslachten der woorden, de kenteekenen der klanken, en meer soortgelyke voorgesteld, welke allen met de grootste vaardigheid tot volkoomen genoegen beantwoord werden, na dat hier mede 't examen was afgeloopen, werden de Kinderen die geoordeeld waren Pryzen verdiend te hebben, ter ontvanging der verschillende hun toegelegde Leesboeken door den bovengemelden Voorzitter van het Committé een voor een opgeroepen, meldende by by de overgave telkens den Titel van het Boek, mitsgaders de redenen, welke hun dat geschenk hadden waardig gemaakt. Eindelyk werd de gantsche plegtigheid door hem met eene gepaste Aanspraak zo aan de Kinderen als verdere toehoorders besloten, waar in hy tevens gelegenheid nam,

nam, om aan de beide Meesters de Zilvei Penningen hun door het Committé om uitstekende verdiensten toegeweezen ter stellen. Ziet daar Medeburgeren! een l onopgesierd verslag der heilryke uitwerl waar mede het Committé van Onderwys i kium zyne pogingen bekroond zag He hoe nuttig dergelyke inrichtingen ook in Plaatsen van ons Vaderland zyn zouden, het Schoolweezen tot nog toe zyne hoogst gebrekkige vorm behield, heeft h voornaamlyk bewoogen, u dit verslag m deelen. Gy ziet daaruit dat deszelfs verl in geenen deele onuitvoerbaar is, by aldie de nodige maatregelen daar toe worden werk gesteld Dat dan alle rechtgeaarde landers, dat zy inzonderheid, wien het be toevertrouwd, in navolging onzer brave bestuurders, de handen in een slaan, to king van dit heilzaam en gewigtig dc Hoe gelukkig zouden niet de Leden Committé zich reekenen, by aldien het hunner werkzaamheeden gindsch of elders ware Menschenvrienden opwekte tot he men van de daar toe vereischte schikking gaarne zouden zy van de beetere inzigt meer ervaren Mannen een erkentelyk maaken! Worden deeze insgelyks door dit derzelver mededeeling aangemoedigd, da den zy alle de oogmerken bereikt hebben zy zich met het gegeeven bericht voorstel

STAD EN LAND.

GRONINGEN.

Simplex sigillum veri was de Zin van den onvergelykelyken Boer Misschien laat ook dezelve zich toe op de volgende bekendmaaking, ee dien, niet afdoende, immers onze deels, onschadelyk middel betreffe

GRO-NINGEN gen eene kwaale, hier te Lande vry algemeen De aankondiging is van deezen inhoud.

„ Een bekend Burger in deeze Stad, lange gezukkelt hebbende, heeft daar by dikke zugtige Beenen gekregen, zelfs de Waterzugt over het geheele Lichaam, en daar de Apotheek geene Geneesmiddelen tot herstellinge scheen op te geven, is dezelve voor een Jaar door een Fransche Doctor het gebruik der bladeren van zwarte Albessen Boomen, getrokken als Thee, als een Geneesmiddel in Frankryk tegens de zugt bekend, en aldaar gedroogd in de Apotheeken, onder de naam van Cassise, te bekomen, ten hoogsten aangeprezen: ook heeft dezelve toen een Fransman gesprooken, welke voor verscheiden *Jaaren* zwaar de zugt hadde gehad, en niet alleen door die bladeren was hersteld, maar ook zedert daar geen ongemak wederom van hadde gehad. Zo heeft gemelde Burger, nu een Jaar lang, in 't eerste tweemaalen des daags, en zedert een geruimen tyd, eenmaal des daags, 5 à 6 Kopjes daar van in plaats van Thee gedronken, en dezelve is nu, door des Heeren *Zeegen*, daar door zo verre hersteld dat geen zugt in het Lichaam meer bespeurt, en de Beenen dun zyn, ja de meeste tyd dunder, dan zedert veele Jaaren zyn geweest doch tegens de avond nog wat dynende: ook is deszelfs Lichaams gestel zo goed en gezond schoon bykans drie Jaaren genoegzaam altyd met de Beenen op een Stoeltje heeft moeten zitten, of leggen,

als

als in Jaaren niet geweest is. Genoemde Burger vind zich verpligt dit berigt aan zyne Medeburgeren te moeten mede deelen, of diergelyke ongelukkige lyderen daar door ook geholpen mogten worden: dan men moet opmerken, dat hoe ryper de bladeren zyn, hoe beter, en om dezelve in voorraad te hebben, doet men best dezelve in de herfst tegen het afvallen te verzamelen, en dan droogen. Wenschelyk ware het dat onze Apotheecars zich hier van ook voorzagen. GRONINGEN.

BATAAFSCH BRABAND.

's HERTOGENBOSCH.

Om in de algemeene behoeften te voldoen, besslooten Representanten van dit Gewest tot eene vrywillige Negociatie, ter somme van Zeshonderdduizend Guldens, op voorwaarden, in de volgende Afkondiging vermeld.

GELYKHEID. VRYHEID. BROEDERSCHAP.

De Representanten van het Volk van Bataafsch Braband, allen den geenen die deeze zullen zien of hooren leezen, *Heil en Broederschap!* alzo de Nationaale Vergadering, representeerde het Volk van Nederland, aan ons by Missive van den 27 der afgeloopene Maand April heeft kennis gegeven, wegens het verleend consent in de Petitie, tot goedmaking der Bondgenootschappelyke Lasten over deeze loopende Jaare, ter somme van zestig Millioen Guldens; waar in Quote deezer Provincie eene veel grootere somme bedraagt, als door dezelve kan worden gefourneerd: te meer daar de eerste termyn van betaaling is geprasfigeerd op eenen zo korten tyd, dat dezelve door geene gewoone middelen van Belastingen kan gevonden worden; en by ons geene

prac-